

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tora nevi'im u-ketuvim

Leusden, Johannes

Amstelodami, 1667

Prophetæ anteriores.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39406

נביאים ראשונים

Prophetae anteriores.

- יהושע JEHOSUAH
- שופטים JUDICUM
- שמואל SEMUEL
- מלכים REGUM.

הונה בעין כנרן

באמשטרדם

נדפס בכית ובסצות

יוסף עטיאש בן הקרוש
אברהם עטיאש זצוקל

בשנת והיחה לוי' המלכה לפ"ק

Anno ab Orbe Creato, 5426

א

המורה
שמות
הורה

ב

ג

ד

ה

ו

ז

ח

ט

י

יא

יב

יג

יד

טו

טז

יז

יח

יט

כ

כא

*Jehosuah
succedit
Mosi.*

*Deus ei
gratiam
suam polli-
setur.*

מ' כחח

*Populum
omnem pa-
raturum esse
jubet ad
trajicien-
dum For-
danem.*

א א

הפסוק

שבת

הורה

א אהרי מות משה עבד יהוה ויאמר יהוה אל יהושע בן נון משרת משה לאמר :
 2 משה עבדי מת ועתה קום עבר את הירדן הזה אתה וכל העם הזה אל הארץ אשר אנכי נתן להם לבני ישראל : כל מקום אשר תדרך כף רגלכם בו לכם
 3 נתתיו כאשר דברתי אל משה : מה מדבר והלבנון הזה וער הנהר הגדול נהר פרת כל ארץ החתים
 4 הועד הים הגדול מבוא השמש יהיה גבולכם : לא יתיצב איש לפניך כלי מי חייך כאשר הייתי עם משה
 5 אהיה עמך לא ארפק ולא אעזבך : חזק ואמץ כי אתה תנחיל את העם הזה את הארץ אשר נשבעתי לאבתם לתת להם : רק חזק ואמץ מאד לשמר לעשות ככל התורה אשר צוה משה עבדי אל-
 6 חסור ממנו ימין ושמאור למען תשכיל בכל אשר תלך : לא ימוש ספר התורה הזה מפך והגית בו יומם ולילה למען תשמר לעשות ככל הכתוב בו כי אז תצליח את דרכך ואז תשכיל : הלוא צויתך חזק ואמץ אל-
 7 תערץ ואל תחרת כי עמך יהוה אלהיך בכל אשר תלך : ויצו יהושע את שטרי העם לאמר : עברו בקרב המחנה וצוו את העם לאמר הכינו לכם צרה כי בעוד שלשת ימים אתם עברים את הירדן הזה לבוא לרשת את הארץ אשר יהוה אלהיכם נתן לכם לרשתה :

22 וּלְרֹאשֵׁי וְלַגְדֵי וְלַחֲצֵי שִׁבְטֵי הַמִּנְשָׁה אָמַר יְהוֹשֻׁעַ
 13 לֵאמֹר זְכוֹר אֶת־הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוִּיתִיכֶם
 מֹשֶׁה עַבְדְּיְהוָה לֵאמֹר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מְנִיחַ לָכֶם
 14 וְנָתַן לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת נְשִׁיכֶם טַפְכֶם
 וּמְקִנֵיכֶם יֵשְׁבוּ בָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה בְּעֵבֶר
 הַיַּרְדֵּן וְאַתֶּם תַּעֲבְרוּ חֲמִשִּׁים לִפְנֵי אַחֵיכֶם כָּל־גְּבוּרֵי
 הַחֵיל וְעִזְרַתֶם אוֹתָם עַד אֲשֶׁר יִנְחַיְהוּהוּ לְאַחֵיכֶם
 כַּכֶּסֶף וְיִרְשׁוּגַם הָמָּה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
 נָתַן לָהֶם וּשְׁבַתְתֶם לָאָרֶץ יִרְשַׁתְּכֶם וִירְשַׁתֶּם אוֹתָהּ
 אֲשֶׁר יִנְתֵן לָכֶם מֹשֶׁה עַבְדְּיְהוָה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרַח
 הַשָּׁמֶשׁ וַיַּעֲנוּ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר כָּל־אֲשֶׁר צִוִּיתָנוּ
 16 נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע כָּל־אֲשֶׁר תִּשְׁלַחְנוּנָלָךְ כָּכָל־אֲשֶׁר־
 17 שָׁמַעְנוּ אֶל־מֹשֶׁה בֶּן־נִשְׁמָע אֵלֶיךָ רַק יְהִי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 18 עִמָּךְ כִּי־אֲשֶׁר הָיָה עִם־מֹשֶׁה כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־יִמְרָה
 אֶת־פִּיךָ וְלֹא־יִשְׁמַע אֶת־דְּבָרֶיךָ לְכָל־אֲשֶׁר־תִּצְוֶנוּ יוֹמָת
 רַק חֹזֵק וְאַמִּץ

Rubenitas
 etiam, &
 Gaditas,
 caterosque,
 quibus jam
 parta cis
 fluvium se-
 des, ad sa-
 cræ expedi-
 tionis socie-
 tatem invo-
 cat.

Qui eam
 in rem fi-
 dem dant.

א וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נוּן מִן־הַשְּׁטִיִּים שְׁנַיִם אַנְשִׁים מִרְגְּלִים
 חֲרָשׁ לֵאמֹר לְכוּ רְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־יְרֵחוֹ וְלִכְוֹ
 הַפְּטָרָה
 שְׁלַח לך
 וַיָּבֹאוּ בֵּית־אִשָּׁה זֹנָה וְשֵׁמָּה רָחַב וַיִּשְׁכְּבוּ
 2 שָׁמָּה וַיֹּאמֶר לְמֶלֶךְ יְרֵחוֹ לֵאמֹר הִנֵּה
 אַנְשִׁים בָּאוּ הִנֵּה הִלִּילָה מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַחֲפֹר אֶת־
 הָאָרֶץ וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ יְרֵחוֹ אֶל־רָחַב לֵאמֹר הֲוֹצִיאִי
 3 הַאֲנָשִׁים הַבָּאִים אֵלֶיךָ אֲשֶׁר בָּאוּ לְבִיתְךָ כִּי־לַחֲפֹר
 אֶת־כָּל־הָאָרֶץ בָּאוּ וְתִקַּח הָאִשָּׁה אֶת־שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים
 4 וְתִצְפְּנוּ וְתֹאמְרִי כִּן־בָּאוּ אֵלַי הָאֲנָשִׁים וְלֹא־יָדַעְתִּי מֵאֵין
 הַמַּרָה וַיְהִי הַשַּׁעַר לִסְגֹר בַּחֲשֵׁךְ וְהָאֲנָשִׁים יָצְאוּ
 לֹא־יָדַעְתִּי אֲנִי הִלְכוּ הָאֲנָשִׁים רֹדְפוֹ מֵהַר אַחֲרֵיהֶם
 כִּי־תִשְׁגֹּם וְהִיא הֵעֵלְתָם הַגָּה וְתִטְמַנְם בַּפֶּשֶׁתִּי

Cap. II.
 Mittuntur
 clam ex-
 ploratores.

Qui ope
 fide mulie-
 ris Racha-
 ba presen-
 ti periculo
 subducuntur.

העץ

7 העץ הערבות לה על הגג: והאנשים רדפו אחריהם
 דרך הירדן על המעברות והשער סגרו אחרי כאשר
 8 יצאו הרדפים אחריהם: והמה טרם ישכבון והיא

*Ac per eam
 statum ista-
 rum regio-
 num edo-
 centur.*

9 עלתה עליהם על הגג: ותאמר אל האנשים ידעתי
 כי נתן יהוה לכם את הארץ וכי נפלה אימתכם
 10 עלינו וכי נמגו כל ישיבי הארץ מפניכם: כי שמענו

את אשר רוביש יהוה את מים סוף מפניכם
 בצאתכם ממצרים ואשר עשיתם לשני מלכי האמרי
 אשר בעבר הירדן לסיתן ולעוג אשר החרמתם אותם:

11 ונשמעו ימם לבבנו ולא קמה עוד רוח באיש מפניכם
 כי יהוה אלהיכם הוא אלהים בשמים ממעל ועל
 12 הארץ מתחת: ועתה השבעו נא לי ביהוה כי עשיתי

עמכם חסד ועשיתם גם אתם עם בית אבי חסד
 13 ונתתם לי אורת אמת: והחיתם את אבי ואת אמי
 ואת אחי ואת אחותי ואת כל אשר להם והצללתם

*Illi interpo-
 sito vicissim
 iure juran-
 do ipsi, cum
 universa
 cognatione,
 de salute
 & vitâ ca-
 vent.*

14 את נפשתינו ממורת: ויאמרו לה האנשים נפשנו
 תחתיכם למורת אם לא תגידו את דברנו זה והיה
 15 בדת יהוה לנו את הארץ ועשינו עמך חסד ואמת:

16 ונתורדם בחבל בעד החלון כי ביתה בקיר החומה
 ובחמרה היא וישבת: ותאמר להם התרה לנו
 17 פן יפגעו בכם הרדפים ונחבתם שמה שלשת

ימים עד שב הרדפים ואחר תלכו לדרךכם:
 17 ויאמרו אליה האנשים נקים אנחנו משבעתך הוה
 18 אשר השבעתנו: הנה אנחנו באים בארץ את

הת' בצרי

תקות חוט השני הוה תקשרי בחלון אשר הורדתנו
 בו ואת אביך ואת אמך ואת אחיך ואת כל בית

19 אביך תאספי אליך הביתה: והיה כל אשר יצא
 מדלתי ביתך החוצה דמו בראשו ואנחנו נקים וכל
 אשר

אשר יהיה אתך בבית דמו בראשנו אסיר תהיה בו :
 ואם תגיד את דברנו זה והיינו נקים משבעתך אשר כ
 השבעתנו : ותאמר כדבריכם כן הוא ותשלחם
 וילכו ותקשר את תקורת השני בחלון : וילכו ויבאו
 ההרה וישבו שם שלשת ימים עד שבו הרדפים
 ויבקשו הרדפים בכל הדרך ולא מצאו : וישבו שני
 האנשים וירדו מההר ועברו ויבאו אל יהושע בן
 נון ויספרו לו את כל המצאות אותם : ויאמרו
 אל יהושע כי נתן יהוה בידנו את כל הארץ
 וגם נמגו כל ישבי הארץ מפנינו :

*Reversus an-
tem Jeho-
suah rerum
statum e-
narrant.*

א וישכם יהושע בבקר ויסעו

Cap. III

מהשמים ויבאו עד הירדן הוא וכל בני ישראל וילנו
 שם מרם יעברו : ויהי מקצה שלשת ימים ויעברו
 השטרים בקרב המחנה : ויצו את העם לאמר
 כראתכם את ארון ברית יהוה אלהיכם והכהנים
 הלויים נשאים אתו ואתם תסעו ממקומכם והלכתם
 אחריו : אך רחוק יהיה ביניכם ובינו כאלפים אמה
 במדה אל תקרבו אליו למען אשר תדעו את הדרך
 אשר תלכו בה כי לא עברתם בדרך מתמול
 שלשם : ויאמר יהושע אל העם ה
 התקדשו כי מחר יעשה יהוה בקרבכם נפלאות :
 ויאמר יהושע אל הכהנים לאמר שאו את ארון
 הברית ועברו לפני העם וישאו את ארון הברית
 וילכו לפני העם : ויאמר יהוה
 אל יהושע היום הזה אחל גדלך בעיני כל ישראל
 אשר ידעון כי כאשר היית עם משה אהיה עמך :
 ואתה תצוה את הכהנים נשאי ארון הברית לאמר
 כבאכם עד קצה מי הירדן בירדן תעמדו :

*Comparan-
tur omnia
ad transi-
tum For-
dantis.*

*Prmitti-
tur Arca
federis.*

ויאמר

וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל גִּשּׁוּ הִנֵּה וּשְׁמְעוּ אֶת־דְּבַר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם :
 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ בְּזֹאת תֵּדְעוּן כִּי אֵל חַי בְּקִרְבְּכֶם
 וְהוֹרֵשׁ יוֹרֵשׁ מִפְּנֵיכֶם אֶת־הַפְּנֵעִי וְאֶת־הַחֲתִי
 וְאֶת־הַחַוִּי וְאֶת־הַפְּרוֹזִי וְאֶת־הַגְּרֵגֶשִׁי וְהָאֲמָרִי
 וְהַיְבוּסִי : הִנֵּה אַרְזֵן הַבְּרִית אֲדוֹן כָּל־הָאָרֶץ
 עֵבֶר לַפְּנֵיכֶם בִּירְדֵן : וְעַתָּה קְחוּ לָכֶם שְׁנֵי
 עֵשֶׂר אִישׁ מִשְׁבַּטֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ־אֶחָד אִישׁ־אֶחָד
 לְשֵׁבֶט : וְהָיָה כִּנּוּחַ כְּפֹרֶת רְגְלֵי הַכְּהֵנִים נְשֵׂאֵי אַרְזֵן
 יְהוָה אֲדוֹן כָּל־הָאָרֶץ בְּמִי הִירְדֵן מִי־הִירְדֵן כִּבְרֵתוֹן
 הַמַּיִם הִירְדִים מִלְּמַעְלָה וַיַּעֲמֵדוּ נַר אֶחָד : וַיְהִי
 בְּנִסְעַת הָעָם מֵאֵהֱלִיָּהֶם לְעֵבֶר אֶת־הִירְדֵן וְהַכְּהֵנִים
 טו נְשֵׂאֵי הָאֲרֹזֵן הַבְּרִית לַפְּנֵי הָעָם : וַיִּכְבּוּ נְשֵׂאֵי הָאֲרֹזֵן
 עַד־הִירְדֵן וְרְגְלֵי הַכְּהֵנִים נְשֵׂאֵי הָאֲרֹזֵן נִטְבְּלוּ בַקְּצֵה
 הַמַּיִם וְהִירְדֵן מָלֵא עַל־כָּל־גְּדוֹתָיו כָּל־יְמֵי קִצְרֵי :

וַיַּעֲמֵדוּ הַמַּיִם הִירְדִים מִלְּמַעְלָה קְמוּנֵי אֶחָד הַרְחֵק
 טז מֵאֵד כְּאַרְסַת הָעִיר אֲשֶׁר מִצַּד צִדְתָּן וְהִירְדִים עַל־יַם
 הָעַרְבָה יִסְדְּמֵלַח תִּמּוֹנֵי כְּרֵתוֹ וְהָעָם עִבְרוּ נֶגֶד יְרִיחוֹ :
 וַיַּעֲמֵדוּ הַכְּהֵנִים נְשֵׂאֵי הָאֲרֹזֵן בְּרִית־יְהוָה בְּחֻרְבָּה
 17 בְּתוֹךְ הִירְדֵן הַכֵּן וְכָל־יִשְׂרָאֵל עֹבְרִים בְּחֻרְבָּה
 18 עַד אֲשֶׁר תִּמּוֹן כָּל־הַגּוֹי לְעֵבֹר אֶת־הִירְדֵן : וַיְהִי
 כֹּאֲשֶׁר תִּמּוֹן כָּל־הַגּוֹי לְעֵבֹר אֶת־הִירְדֵן

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
 1 לֵאמֹר : קְחוּ לָכֶם מִן־הָעָם שְׁנַיִם עֵשֶׂר אַנְשִׁים
 2 אִישׁ־אֶחָד מִשְׁבַּטֵי אִישׁ־אֶחָד וְצִוּוּ אוֹתָם לֵאמֹר
 3 שְׂאוּ לָכֶם מִזֶּה מִתּוֹךְ הִירְדֵן מִמַּעַב רְגְלֵי הַכְּהֵנִים
 הַכֵּן שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה אַבְנִים וְהַעֲבַרְתֶּם אוֹתָם
 עִמָּכֶם וְהִנַּחְתֶּם אוֹתָם בְּמַלְוֹן אֲשֶׁר תִּלְעִנוּ בוֹ
 הַלֵּילָה

*Aqua me-
 morando
 miraculo
 sciuntur.
 & utrim-
 que disce-
 dunt.*

*Cap. IV.
 Monumentum istius
 miraculi
 statuitur,
 erecta duodecim lapi-
 dum ex medio flumine
 acceptorum
 mole.*

9
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

הלילה : ויקרא יהושע אל-
שנים העשר איש אשר הכין מפני ישראל איש-
אחד איש אחד משבט : ויאמר להם יהושע עברו ה
לפני ארון יהוה אלהיכם אל-תוף הירדן והרימו
לכם איש אבן אחת על-שכמו למספר שבטי בני-
ישראל : למען תהיה זאת אות בקרבכם כי
ישאלון בניכם מחר לאמר מה האבנים האלה
לכם : ואמרתם להם אשר נכרתו מימי הירדן
מפני ארון ברית יהוה בעברו בירדן נכרתו מי
הירדן והיו האבנים האלה לזכרון לבני ישראל עד-
עולם : ויעשרכן בני ישראל כאשר צוה יהושע וישאו
שתי עשרה אבנים מתוף הירדן כאשר דבר יהוה
אל יהושע למספר שבטי בני ישראל ויעברום
עמם אל המלון וינחום שם : ושתי עשרה אבנים
הקים יהושע בתוף הירדן תחת מצברגלי הכהנים
נשאי ארון הברית והיו שם עד היום הזה :
והכהנים נשאי הארון עמדים בתוף הירדן עד-תם
כל הדבר אשר צוה יהוה ארץ יהושע לדבר
אל העם ככל אשר צוה משה את יהושע
וימהרו העם ויעברו : והי כאשר תם כל העם
לעבור ויעבר ארון יהוה והכהנים לפני העם :
ויעברו בני ראובן ובני גד וחצי שבט המנשה חמשים
לפני בני ישראל כאשר דבר אליהם משה : כארבעים
אלף חלוצי הצבא עברו לפני יהוה למלחמה אל
ערבות ירחו : ביזם ההוא גדל יהוה
את יהושע בעיני כל ישראל ויראו אתו כאשר יראו
את משה כלימי חייו :
ויאמר יהוה אל יהושע לאמר : צוה את הכהנים טו
נשאי

*Accuratius
enarratur
ordo & ra-
tio transi-
tus.*

17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

17 נשאי ארון העדות ועלו מן הירדן: ויצו יהושע את
 18 הכהנים לאמר עלו מן הירדן: ויהי בעלות
 הכהנים נשאי ארון ברית יהוה מתוך הירדן נתקן
 בפור רגלי הכהנים אל החרבה וישבו מן הירדן
 19 למקומם וילכו כתמל שלשם על כל גדותיו: והעם
 עלו מן הירדן בעשור לחדש הראשון ויחנו בגלגל
 כ בקצה מזרח ידו: ואת שתים עשרה האבנים האלה
 21 אשר לקחו מן הירדן הקים יהושע בגלגל: ויאמר
 אל בני ישראל לאמר אשר ישאלון בניכם מחר את
 22 אבותם לאמר מה האבנים האלה: והודעתם את
 בניכם לאמר ביבשה עבר ישראל את הירדן הזה:
 23 אשר הוביש יהוה אליכם את מן הירדן מפניכם עד
 עברכם כאשר עשה יהוה אליכם לים סוף אשר
 24 הוביש מפנינו עד עברנו: למען דעת כל עמי הארץ
 את יד יהוה כי חזקה היא למען ראתם את יהוה
 אלהיכם כל הימים:

Cap. V.

1 ויהי כשמע כל מלכי האמרי אשר בעבר הירדן ימה
 וכל מלכי הכנעני אשר על הים את אשר הוביש יהוה
 את מן הירדן מפני בני ישראל עד עברנו וימס לבכם
 ולא היה בס עור רוח מפני בני ישראל:

*Interru-
 ptus in de-
 fertu cir-
 cumcisi-
 nis usus in-
 stauratur
 Gilgale.*

2 בעת ההיא אמר יהוה אל יהושע עשה לך חרבות
 3 צרים ושוב מל את בני ישראל שנית: ויעשלו
 יהושע חרבות צרים וימל את בני ישראל
 4 אל גבעת הערלות: וזה הדבר אשר מל יהושע כל
 העם היצא ממצרים הזכרים כלי אנשי המלחמה
 ה מתו במדבר בדרך בצאתם ממצרים: כי מלים היו
 כל העם היצא וכל העם הילדים במדבר בדרך
 6 בצאתם ממצרים לא מלו: כי ארבעים שנה הלכו
 בני

בני ישראל במדבר עריתם כל הגוי אנשי המלחמה
היצאים מצרים אשר לא שמעו בקול יהוה אשר
נשבע יהוה להם לבלתי הראותם את הארץ אשר
נשבע יהוה לאבותם לתת לנו ארץ זבת חלב ודבש:
ואת בני העם הקים תחתם אתם מל יהושע כיערלים
היו כי לא מלו אותם בדרך: ויהי כאשר תמו כל הגוי
להמול וישבו תחתם במחנה עד חיותם:

9 ויאמר יהוה אל יהושע היום גלותי את

חרפת מצרים מעליכם ויקרא שם המקום ההוא

גלגל עד היום הזה: ויחנו בני ישראל בגלגל ויעשו
את הפסח בארבעה עשר יום לחדש בערב בערבובת
יריחו: ויאכלו מעבור הארץ ממחרת הפסח מצורת

*Ibidemque
Pascha ce-
lebratur.*

11 וקלוי בעצם היום הזה: וישבת המן ממחרת באכלם

*Manna ces-
sat.*

12 מעבור הארץ ולא היה עוד לבני ישראל מן האכלו

מתבואת ארץ כנען בשנה ההיא:

13 ויהי בהיות יהושע ביריחו

*Fehosuah
autem con-
firmatur
caelesti vi-
sione.*

וישם עינו וירא והנה איש עמד לנגדו וחרבו

שלופה בידו וילך יהושע אליו ויאמר לו

הלנו אתה אם לצרינו: ויאמר לא כי אני

שר צבא יהוה עתה באתי ויפלא יהושע אל פניו

ארצה וישתחווי אמר לו מה אדני מדבר אל עבדו:

ויאמר שר צבא יהוה אל יהושע של נעלך מעל רגלך טו

כי המקום אשר אתה עמד עליו קדש הוא ויעש יהושע

כן: ויריחו סגרת ומסגרת מפני בני ישראל אין יוצא

Cap. VI.

ואין בא:

2 ויאמר יהוה אל יהושע ראה נתתי בידך את

*Miraculose
obsesse &
capta Hie-
richuntis
historia.*

3 ירחו ואת מלכה גבורי החיל: וסבתם

את העיר כל אנשי המלחמה הקיף ארת העיר

פעם

4 פעם אחת כה תעשה ששת ימים : ושבעה כהנים ישאו שבעה שופרות היובלים לפני הארון וביום השביעי תסבון את העיר שבע פעמים והכהנים יתקעו

כשמעכם קרי

ה בשופרות : והיה כמשך בקרן היובל בשמעכם את קול השופר יריעו כל העם תרועה גדולה ונפלה חומת העיר תחתיה ועלו העם איש נגדו : ויקרא יהושע בן נון אל הכהנים ויאמר אלהם שאו את ארון הברית ושבעה כהנים ישאו שבעה שופרות יובלים לפני ארון יהוה : ויאמרו אל העם עברו וסבון את העיר והחלוץ יעבר לפני ארון יהוה : ויהי כאמר יהושע אל העם ושבעה הכהנים נשאים שבעה שופרות היובלים לפני יהוה עברו ונתקעו בשופרות וארון ברית יהוה הלך אחריהם : והחלוץ הלך לפני הכהנים תקעו השופרות והמאסף הלך אחרי הארון הלך ותקוע בשופרות : ואת העם צוה יהושע לאמר לא תריעו ולא תשמיעו את קולכם ולא יצא מפיכם דבר עד יום אמרי אליכם הריעו והריעתם :

11 ויסב ארון יהוה את העיר הקף פעם אחת ויבאו המחנה ולינו כמחנה : וישכם יהושע בבקר וישאו הכהנים את ארון יהוה : ושבעה הכהנים נשאים שבעה שופרות היובלים לפני ארון יהוה הלכים הלך ותקעו בשופרות והחלוץ הלך לפניהם והמאסף הלך אחרי ארון יהוה הלך ותקוע בשופרות : ויסב את העיר ביום השני פעם אחת וישבו המחנה כה עשו

Circum-
ducta per
septem dies
circum ur-
bis muros
Arca fœ-
deris inter
symphonias
& cantus
sacerdotum.

12 וישב ארון יהוה את העיר הקף פעם אחת וישבו המחנה כה עשו

כעלות קרי

13 וישב ארון יהוה את העיר הקף פעם אחת וישבו המחנה כה עשו

14 וישב ארון יהוה את העיר הקף פעם אחת וישבו המחנה כה עשו

15 וישב ארון יהוה את העיר הקף פעם אחת וישבו המחנה כה עשו

16 והוא סבב את העיר שבע פעמים : והי בפעם השביעית תקעו הכהנים בשופרות ויאמר יהושע אל העם

העם

17 העם הריעו כִּי־נָתַן יְהוָה לָכֶם אֶת־הָעִיר : וְהִיתָה הָעִיר
 חֶרֶם הַיֵּאוֹכֵל אֲשֶׁר־בָּהּ לִיהוֹרָק רַחֵב הַזּוֹנָה תַּחֲתֶיהָ
 הַיֵּאוֹכֵל אֲשֶׁר אִתָּה בְּבֵית כִּי־הִחַבְּתָה אֶת־
 18 הַמְּלֹאכִים אֲשֶׁר־שָׁלַחְנוּ : וְרַק אַתֶּם שִׁמְרוּ מִן־הַחֶרֶם
 פֶּן־תִּזְחַרְיִמוּ וְלִקְחֶתֶם מִן־הַחֶרֶם וּשְׂמַתֶּם אֶת־מַחְנֵה
 19 יִשְׂרָאֵל לַחֶרֶם וְעִבְרַתֶם אוֹתוֹ : וְכִלִּי כֶסֶף וְזָהָב וְכִלֵּי
 נְחֹשֶׁת וּבְרֹזֶל קֹדֶשׁ הוּא לַיהוָה אֲוֹצֵר יְהוָה יָבֹא :
 וִירַע הָעָם וַיִּתְקַעוּ בְּשׁוֹפְרוֹת וַיְהִי כִשְׁמַע הָעָם אֶת־כֹּחַ
 קוֹל הַשּׁוֹפָר וַיִּרְעוּ הָעָם תְּרוּעָה גְדוֹלָה וַתִּפֹּל הַחוֹמָה
 תַּחְתֶּיהָ וַיַּעַל הָעָם הָעִירָה אִישׁ נִגְדוֹ וַיִּלְכְּדוּ אֶת־
 21 הָעִיר : וַיַּחְרִימוּ אֶת־כָּל־אֲשֶׁר בְּעִיר מֵאִישׁ שׁוֹעַר אִשָּׁה
 מִנֶּעֶר יְעָר־זָקֵן וְעַד שׁוֹר וְשֵׂה וְחִמּוֹר לְפִי־חֶרֶב :
 22 וְלִשְׁנַיִם הָאֲנָשִׁים הַמְּרַגְלִים אֶת־הָאָרֶץ אָמַר יְהוֹשֻׁעַ
 בְּאוֹ בֵּית הָאִשָּׁה הַזּוֹנָה וְהוֹצִיאוּ מִשָּׁם אֶת־הָאִשָּׁה
 23 וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָהּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתֶּם לָּהּ : וַיָּבֹאוּ
 הַנְּעָרִים הַמְּרַגְלִים וַיּוֹצִיאוּ אֶת־רַחֵב וְאֶת־אֲבִיהָ
 וְאֶת־אִמָּהּ וְאֶת־אָחִיהָ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָהּ וְאֶת־כָּל־
 מִשְׁפַּחֹתֶיהָ הוֹצִיאוּ וַיִּנְיְחוּם מִחוּץ לַמַּחְנֵה יִשְׂרָאֵל :
 24 וְהָעִיר שָׂרְפוּ בְּאֵשׁ וְכָל־אֲשֶׁר־בָּהּ רַק־יְהוָה וְהַכֶּסֶף וְהַזָּהָב
 וְכִלֵּי הַנְּחֹשֶׁת וְהַבְּרֹזֶל נָתַנוּ אֲוֹצֵר בֵּית־יְהוָה : וְאֶת־כֹּחַ
 רַחֵב הַזּוֹנָה וְאֶת־בֵּית אֲבִיהָ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָהּ הִחִירָה
 יְהוֹשֻׁעַ וַתֵּשֶׁב בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי־הִחְבִּיֵּאתָ
 אֶת־הַמְּלֹאכִים אֲשֶׁר־שָׁלַח יְהוֹשֻׁעַ לְרַגֵּל אֶת־יְרֵחוֹ :
 26 וַיִּשְׁבַּע יְהוֹשֻׁעַ בְּעַת הַהִיא לֵאמֹר אֲרוּר
 הָאִישׁ לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר יָקוּם וּבְנֵה אֶת־הָעִיר הַזֹּאת
 אֶת־יְרֵחוֹ בְּבָכְרוֹ יִסְדָּנָה וּבִצְעִירוֹ יִצִּיב דַּלְתֶיהָ :

*Urbs jubente Deo in-
 ternecioni
 devovetur.
 & tandem
 exaritur.*

*Et horrenda execra-
 tione readi-
 ficari pro-
 hibetur.*

27 וַיְהִי יְהוָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיְהִי שִׁמְעוֹ
 בְּכָל־הָאָרֶץ : וַיַּמְעִלוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵעַל בְּחָרֶם וַיִּקַּח אֶת־
 עֵבֶר

*Cap. VII.
 Israëlitæ
 caduntur*

*ad oppidum
Ai propter
violatum
Cherem.*

עָבַן בֶּן־כְּרִמִּי בֶן־זִבְדִּי בֶן־זֶרַח לַמָּטָה יְהוּדָה מִן־
הַחֶרֶם וַיַּחֲרֹף אֶת־יְהוָה בְּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל:

וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ אַנְשִׁים מִירְחוֹ הָעִיר אֲשֶׁר־עִם־
בֵּית־אֹן מִקֶּדֶם לְבֵית־אֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵאמֹר
עֲלוּ וּרְגְלוּ אֶת־הָאָרֶץ וַיַּעֲלוּ הָאֲנָשִׁים וַיִּרְגְּלוּ אֶת־
הָעִיר: וַיָּשׁוּבוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אֵל־יְעַל
כָּל־הָעָם כְּאַלְפִים אִישׁ אֶזְרוֹ כְּשִׁלְשֵׁת אַלְפִים
אִישׁ יַעֲלוּ וַיְכּוּ אֶת־הָעִיר אֶל־תִּיגַע שְׂמָחָה אֶת־
כָּל־הָעָם כִּי מַעַט הָמָּה: וַיַּעֲלוּ מִן־הָעָם
שְׂמָחָה כְּשִׁלְשֵׁת אַלְפִים אִישׁ וַיִּנְסוּ לִפְנֵי
הָאֲנָשִׁים הָעִיר: וַיְכּוּ מֵהֶם אַנְשֵׁי הָעִיר כְּשִׁלְשִׁים
וַשְּׂשָׁה אִישׁ וַיִּרְדְּפוּם לִפְנֵי הַשַּׁעַר צֶדֶק־
הַשְּׂבָרִים וַיְכּוּם כַּמּוֹרֵד וַיִּמַּס לִבְב־הָעָם וַיְהִי לַמִּים:

*Jehosuah
Deum de-
precatur.*

וַיִּקְרַע יְהוֹשֻׁעַ שְׂמֹלְתּוֹ וַיִּפֹּל עַל־פְּנָיו אֶרְצָה
לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה עַד־הָעֶרֶב הוּא וְקַנִּי יִשְׂרָאֵל
וַיַּעֲלוּ עִפְרַיִם עַל־דָּאֵשׁ: וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֲתָהּ וְ^{על}
אֲדָנִי יְהוָה לָמָּה הִעֲבַרְתָּ הָעֵבֶר אֶת־הָעָם הַזֶּה
אֶת־הַיַּרְדֵּן לְתֵת אֶתְנּוֹ בְיַד הָאֲמֹרִי לְהַאֲבִידֵנוּ וְלוֹ
הוֹאֲלֵנוּ וְנָשָׁב בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן: כִּי אֲדָנִי מָה אֵמַר
אֲחֵרִי אֲשֶׁר הִפְךָ יִשְׂרָאֵל עָרֹף לִפְנֵי אֵיבָיו:
וַיִּשְׁמְעוּ הַכְּנַעֲנִי וְכָל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ וַיִּנְסוּ עֲלֵינוּ
וְהִכְרִיתוּ אֶת־שִׁמְנוֹ מִן־הָאָרֶץ וּמָחַתְעִשָׂה לְשִׁמְךָ
הַגָּדוֹל: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ

קָם לְךָ לָמָּה זֶה אֲתָה נָפַל עַל־פְּנֶיךָ: חַטָּא
יִשְׂרָאֵל וְגַם עֲבָרוּ אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֹתָם
וְגַם לְקַחוּ מִן־הַחֶרֶם וְגַם גָּנְבוּ וְגַם כִּחְשׁוּ וְגַם
שָׂמוּ בְכֻלֵּיהֶם: וְלֹא יָכְלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְקוֹם
לִפְנֵי אֵיבֵיהֶם עָרֹף יָפְנוּ לִפְנֵי אֵיבֵיהֶם כִּי הָיוּ

כ א ב ב

לחרם לא אוסיף להיזר עמכם אם לא תשמרו
 13 החרם מקרבכם: קם קדש את העם ואמרת התקדשו
 למחר כי כה אמר יהוה אלהי ישראל חרם בקרבך
 ישראל לא תוכל לקום לפני איביך עד הסירכם החרם
 14 מקרבכם: ונקרבתם בבקר לשבטיכם והיה השבט
 אשר ילכדנו יהוה יקרב למשפחות והמשפחה
 אשר ילכדנה יהוה תקרב לבתים והבית אשר ילכדנו
 יהוה יקרב לגברים: והיה הנלכד בחרם ישרף באש
 15 אתו ואת כל אשר לו כי עבר את ברית יהוה וכי

16 עשה נבלה בישראל: וישכם יהושע בבקר
 17 ויקרב את ישראל לשבטיו וילכד שבט יהודה: ויקרב
 את משפחת יהודה וילכד את משפחת הזרחי ויקרב
 18 את משפחת הזרחי לגברים וילכד זכדי: ויקרב את
 ביתו לגברים וילכד עכן בן כרמי בן זבדי בן זרח
 למטה יהודה: ויאמר יהושע אל עכן בני שים נא
 19 כבוד ליהוה אלהי ישראל ותן לו תודה והגד נא
 לי מה עשית אל תכחך ממני: ויען עכן את כ
 יהושע ויאמר אמנה אנכי חטאתי ליהוה אלהי

*Autor clae
 dis jactis
 fortibus ex-
 quiritur.*

20 ישראל וכזאת וכזאת עשיתי: ואראה בשלל
 אדרת שנער אחת טובה ומאתים שקלים כסף
 ולשון זהב אחר חמשים שקלים משקלו ואחמדם
 ואקחם והנם טמנים בארץ בתוך האהלי והכסף
 22 התחיה: וישלח יהושע מל אכים וירצו
 האהלה והנה טמונה באהלו והכסף תחתיה:
 23 ויקחום מתוך האהל ויבאום אל יהושע

*Sacrile-
 gium A-
 chatis.*

24 ואל כל בני ישראל ויצקם לפני יהוה: ויקח
 יהושע את עכן בן זרח ואת הכסף ואת האדרת
 ואת לשון הזהב ואת בניו ואת בנתיו ואת שורו
 ואת

*Quod i-
 psius es
 universa
 ejus fami-
 lia excidio
 expiatur.*

2 I וארא
 קדי

וְאֶת־חֲמוֹרוֹ וְאֶת־צֹאֲנוֹ וְאֶת־אֶהְלוֹ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ
 כֹּה וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ וַיַּעֲלוּ אֹתָם עִמָּק עֲכוֹר׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ
 מֶה עֲבַרְתֶּנוּ עִבְרָךְ יְהוָה בַּיּוֹם הַזֶּה וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ כָּל־
 יִשְׂרָאֵל אֲבָן וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָם בְּאֵשׁ וַיִּסְקְלוּ אֹתָם בְּאֲבָנִים׃
 וַיִּקְמוּ עָלָיו גַּל־אֲבָנִים גְּדוֹל עַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיֵּשֶׁב יְהוָה
 מִחֲרוֹן אַפּוֹ עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא עִמָּק עֲכוֹר
 עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

Cap. VIII.
 Jehosuah
 iteratò Ai
 obsidet.

ח וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֶל־תִּירָא וְאֶל־תַּחַת־קַח עִמָּךְ
 אֵת כָּל־עַם הַמִּלְחָמָה וְקוּם עֲלֶיהָ הֲעִי רֵאָה יְנַתִּי
 בְיַדְךָ אֶת־מֶלֶךְ הָעִיר וְאֶת־עַמּוֹ וְאֶת־עִירוֹ וְאֶת־אֲרָצוֹ׃
 וַעֲשֵׂיתָ לְעִיר וּלְמַלְכָּהּ כַּאֲשֶׁר עֲשִׂיתָ לִירִיחוֹ וּלְמַלְכָּהּ׃
 וְקִשְׁלָהּ וּבַהֲמַתָּה תִּבְזוּ לָכֶם שֵׁים־לָךְ אֲרָב לְעִיר
 מֵאַחֲרֶיהָ׃ וַיִּקַּם יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־עַם הַמִּלְחָמָה לַעֲלוֹת הָעִיר
 וַיִּבְחַר יְהוֹשֻׁעַ שְׁלֹשִׁים אֲלָפֵי אִישׁ גְּבוּרֵי הַחֵיל וַיִּשְׁלַח־ם
 לַיְלָה׃ וַיִּצְוּ אֹתָם לֵאמֹר רְאוּ אֹתָם אֲרָבִים לְעִיר מֵאַחֲרֵי
 הָעִיר אֶל־תִּרְחִיקוּ מִן־הָעִיר מְאֹד וְהִייתֶם כָּל־כֶּם
 הַגְּבָנִים׃ וְאֲנִי וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתִּי נִקְרַב אֶל־הָעִיר וְהָיָה
 כִּי־יֵצְאוּ לְקִרְיָתָנוּ כַּאֲשֶׁר בְּרִאשְׁנָה וְנִסְנוּ לִפְנֵיהֶם׃
 וַיֵּצְאוּ אַחֲרֵינוּ עַד הִתִּיקְנוּ אוֹתָם מִן־הָעִיר כִּי יֹאמְרוּ
 נָסִים לִפְנֵינוּ כַּאֲשֶׁר בְּרִאשְׁנָה וְנִסְנוּ לִפְנֵיהֶם׃ וְאֹתָם
 תִּקְמוּ מֵהָאֲרָב וְהוֹרִשְׁתֶּם אֶת־הָעִיר וְנִתְּנָה יְהוָה
 אֱלֹהֵיכֶם בְּיַדְכֶם׃ וְהָיָה כִּתְּפֹשְׁכֶם אֶת־הָעִיר תִּצִּיתוּ
 אֶת־הָעִיר בְּאֵשׁ כִּדְבַר יְהוָה תַּעֲשׂוּ רְאוּ צִוִּיתִי אֹתְכֶם׃
 וַיִּשְׁלַח־ם יְהוֹשֻׁעַ וַיִּלְכוּ אֶל־הַמְּאָרֵב וַיֵּשְׁבוּ בֵּין בֵּית־אֵל
 וּבֵין הָעִיר מֵיַם לְעִי וַיִּלֶן יְהוֹשֻׁעַ בַּלַּיְלָה הַהוּא כִּתּוּךְ
 הָעָם׃ וַיִּשְׁכַּם יְהוֹשֻׁעַ בְּבֹקֶר וַיִּפְקֹד
 אֶת־הָעָם וַיַּעַל הוּא וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי הָעָם הָעִיר׃
 וְכָל־הָעָם הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ עָלוּ וַיִּגְשׂוּ וַיָּבֹאוּ נֶגֶד
 הָעִיר

B b 2 ב ב

12 בניו קרי העיר ויחנו מצפון לעי והג בניו ובין העי: ויקח
 כחמשת אלפים אישוישם אותם אורב בין בית אל
 ובין העי מים לעיר: וישמו העם את כל המחנה 13 לעי ק
 אשר מצפון לעיר ואת עקבו מים לעיר וילך יהושע
 בלילה ההוא בתוך העמק: ויהי כראות מלך העי 14
 וימהרו וישכימו ויצאו אנשי העיר לקראת ישראל
 למלחמה הוא וכל עמו למועד לפני הערבה והוא
 לא ידע כי אורב לו מאחרי העיר: וינגעו יהושע וכל 15
 ישראל לפניהם וינסו דרך המדבר: ויעקבו כל 16
 העם אשר בעיר לדרך אחריהם וירדפו אחרי יהושע בעי קרי
 וינתקו מן העיר: ולא נשאר איש בעי ובית אל 17
 אשר יצאו אחרי ישראל ויעזבו את העיר
 פתוחה וירדפו אחרי ישראל: ויאמר 18
 יהוה אל יהושע נטה בכידון אשר בידך אל העי
 כי בידך אתננה ויט יהושע בכידון אשר בירו אל 19
 העיר: והאורב קם מהרה ממקומו וירוצו כנטות
 ידו ויבאו העיר וילכדוה וימהרו ויציתו את העיר
 באש: ויפנו אנשי העי אחריהם ויראו והנה עלה כ
 עשן העיר השמימה ולא היה בהם ידים לנוס הנה
 והנה והעם הנס המדבר נהפך אל הרודף: ויהושע 21
 וכל ישראל ראו כי לכד הארב את העיר וכי עלה
 עשן העיר וישבו ויכפו את אנשי העי: ואלה יצאו 22
 מן העיר לקראתם ויהיו לישראל בתוך אלה מזה
 ואלה מזה ויכו אותם עד בלתי השאיר להם
 שריד ופליט: ואת מלך העי תפשו חי ויקרבו 23
 אתו אל יהושע: ויהי בכלות ישראל להרג את 24
 כל ישיבי העי בשדה במדבר אשר רדפום בו ויפלו
 כלם לפי חרב ער תמם וישבו כל

Urbemque
 ex insidiis
 adortus ex-
 pugnat, &
 igne ferro-
 que delet.

פסק
 באמצע
 פסק

כר
 26
 27
 28
 29
 7
 31
 2
 3
 4
 ל
 א

כה כל ישראל העי ויכו אתה לפי חרב: ויהי כל הנפלים ביום ההוא מאיש ועד אשה שנים עשר אלף כל אנשי העי: ויהושע לא השיב ידו אשר נטה בכידון עד אשר החרים את כל ישיבי העי: רק הבהמה ושלל העיר ההיא בזו להם ישראל כדבר יהוה אשר צוה את יהושע: וישרף יהושע את העי וישימה תל עולם שממה עד היום הזה: ואת מלך העי תלה על העץ עד עת הערב וכבוא השמש צוה יהושע ויורידו את נבלתו מן העץ וישליכו אותה אל פתח שער העיר ויקימו עליו גל אבנים גדול עד היום הזה:

Erigitur altare in monte Ebal.

ל אז יבנה יהושע מזבח ליהוה אלהי ישראל בהר עיבל: כאשר צוה משה עבד יהוה את בני ישראל ככתוב בספר תורת משה מזבח אבנים שלמות אשר לא רהיף עליהן ברזל ויעלו עליו עלות ליהוה ויזבחו שלמים: ויכתב שם על האבנים את

Ibidemque, ex mandato Moysi, solennes benedictiones & maledictiones promulgantur.

משנה תורת משה אשר כתב לפני בני ישראל: וכל ישראל וזקניו ושטרים ושפטיו עמדים מזה ומזה לארון נגד הכהנים הלויים נשאי ארון ברית יהוה כגור כאזרח חציו אל מול הר גריזים והחציו אל מול הר עיבל כאשר צוה משה עבד יהוה לברך את

העם ישראל בראשנה: ואחרי כן קרא את כל דברי התורה הברכה והקללה ככל הכתוב בספר לה התורה: לא היה דבר מכל אשר צוה משה אשר לא קרא יהושע נגד כל קהל ישראל והנשים והטף והגר ההלך בקרבם:

Cap. IX. Conjurat tota Cananea contra Jehosuaam.

והגר ההלך בקרבם: המלכים אשר בעבר הירדן בהר ובשפלה ובכל חוף הים הגדול אל מול הלכנון החתי והאמרי הכנעני

2 הפרוי החוי והיבוס: ויתקבצו יחדו להלחם עם-
 3 הושע ועם ישראל פה אחר: וישבי גבעון
 4 שמעו את אשר עשה הושע ליריחו ולעי: ויעשו גם-
 5 חמה בערמה וילכו ויצטירו ויקחו שקים בלים
 לחמוריהם ונאדות יין בלים ומבקעים ומצודים:
 ונעלורת בלות ומטלאת ברגליהם ושלמות בלות ה
 עליהם וכל לחם צידם יבשה יהי נקדים: וילכו אל-
 6 הושע אל המחנה הגלגל ויאמרו אליו ואל איש
 ישראל מארץ רחוקה באנו ועתה כרתו לנו ברית:
 7 ויאמרו איש ישראל אל החוי אולי בקרבי אתה יושב
 ואיך אכרות לך ברית: ויאמרו אל הושע עבדיך
 8 אנחנו ויאמר אליהם הושע מי אתם ומאין תבאו:
 9 ויאמרו אליו מארץ רחוקה מאד באו עבדיך לשם
 יהוה אלהיך כי שמענו שמעו ואת כל אשר עשה
 במצרים: ואת כל אשר עשה לשני מלכי האמרי
 אשר בעבר הירדן לסיחון מלך חשבון ולעוג מלך-
 11 הבשן אשר בעשרתרות: ויאמרו אליו זקינינו וכל
 ישבי ארצנו לאמר קחו בידכם צידה לדרך ולכו
 לקראתם ואמרתם אליהם עבדיכם אנחנו ועתה
 12 כרתו לנו ברית: זה לחמנו חם הצטידנו אתו
 מבתינו ביום צאתנו ללכת אליכם ועתה הנר יבש
 והיה נקדים: ואלה נאדות היין אשר מלאנו חרשים
 13 והנה התבקעו ואלרה שלמותינו ונעלינו בלו מרב
 הדרך מאד: ויקחו האנשים מצידם ואת פי יהור
 14 לא שאלו: ויעש להם הושע שלום וכרת להם טו
 ברית לחיותם וישבעו להם נשיא העדה: והי מקצה
 16 שלשת ימים אחרי אשר כרתו להם ברית וישמעו
 17 בקרבים הם אליו ובקרבו הם ישיבים: ויסעו בני
 ישראל

*Gibeonita
 insigni astu
 & dolo pa-
 cem & fed-
 dus ab Is-
 raelitis ob-
 tinent.*

ויאמר קרי
 יחירו

18

19

כ

21

22

23

24

כה

26

27

9. א

2

3

18 ישראל ויבאו אל עריהם ביום השלישי ועריהם גבעון
 והכפירה ובארות וקרית יערים : ולא הכוס בני
 ישראל כי נשבעו להם נשיאי העדה ביהוה אלהי
 19 ישראל וילנו כל העדה על הנשיאים : ויאמרו כל-
 הנשיאים אל כל העדה אנחנו נשבענו להם ביהוה
 כ אלהי ישראל ועתה לא נוכל לנגע בהם : זאת
 נעשה להם והחיה אותם ולא יהיה עלינו קצף
 20 על השבועה אשר נשבענו להם : ויאמרו אליהם
 הנשיאים יחיו יהיו חטבי עצים ושאיבי מים לכל-
 21 העדה כאשר דברו להם הנשיאים : ויקרא להם
 יהושע וידבר אליהם לאמר למה רמיתם אתנו לאמר
 רחוקים אנחנו מכם מאד ואתם בקרבנו ישיבים :
 22 ועתה ארורים אתם ולא יכרת מכם עבד וחטבי עצים
 23 ושאיבי מים לבית אלהי : ויענו את יהושע ויאמרו
 כי הגד הגד לעבדיך את אשר צוה יהוה אלהיך את-
 משה עבדו לתת לכם את כל הארץ ולהשמיד את-
 כל ישבי הארץ מפניכם ונידא מאד לגפשתינו
 24 כה מפניכם ונעשה את הדבר הזה : ועתה הננו בידך
 25 בטוב וכישר בעיניך לעשות לנו עשה : ויעש להם
 26 כן ויצל אותם מיד בני ישראל ולא הרגום : ויתנם
 יהושע ביום ההוא חטבי עצים ושאיבי מים לעדה
 ולמזבח יהוה עד היום הזה אל המקום אשר יבחר :

Deprehensa
 fraude, ser-
 vire juben-
 tur.

Cap. X.
 Aquinquo
 Cananeo-
 rum Regu-
 lis Gibzon
 frustra ten-
 tatur.

1 ויהי כשמע אדני צדק מלך ירושלם כי-
 לכד יהושע את העי ויחרימה כאשר עשה ליריחו
 ולמלכה כן עשה לעי ולמלכה וכי השלימו ישבי
 2 גבעון את ישראל ויהיו בקרבם : ויראו מאד כי עיר
 גדולה גבעון כאחרת ערי הממלכה וכי היא גדולה
 3 מן העי וכל אנשיה גברים : וישלח אדני צדק

מלך B b 4 ד ב

מֶלֶךְ יְרוּשָׁלַם אֶל־הוֹהֵם מֶלֶךְ־חֲבֵרוֹן וְאֶל־
 פְּרָאִם מֶלֶךְ־יִרְמוֹת וְאֶל־יַפִּיעַ מֶלֶךְ־לְכִישׁ וְאֶל־
 דְּבִיר מֶלֶךְ־עַגְלוֹן לֵאמֹר: עַל־אֵלֵינוּ וְעַזְרֵנוּ וְנִפְּחָה
 אֶת־גִּבְעוֹן כִּי־הַשְׁלִימָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וְאֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל:
 וַיֹּאסְפוּ וַיַּעֲלוּ חֲמִשָּׁתַּיִם מְלָכִי הָאֵמְרֵי מֶלֶךְ יְרוּשָׁלַם ה
 מֶלֶךְ־חֲבֵרוֹן מֶלֶךְ־יִרְמוֹת מֶלֶךְ־לְכִישׁ מֶלֶךְ־עַגְלוֹן
 הֵם וְכָל־מַחְנֵיהֶם וַיַּחֲנוּ עַל־גִּבְעוֹן וַיִּלְחֲמוּ עֲלֶיהָ:
 וַיִּשְׁלַחוּ אַנְשֵׁי־גִבְעוֹן אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הַמַּחְנֶה הַגִּלְגָּלָה
 לֵאמֹר אֶל־הַתָּרֶף יָדֶיךָ מֵעַבְרֶיךָ עֲלֵנוּ מִהַרְרָה
 וְהוֹשִׁיעָה לָנוּ וְעֲזֹרְנוּ כִּי נִקְבְּצוּ אֵלֵינוּ כָּל־מְלָכֵי
 הָאֵמְרֵי יִשְׁבִי הָהָר: וַיַּעַר יְהוֹשֻׁעַ מִן־הַגִּלְגָּל הוּא
 וְכָל־עַם הַמִּלְחָמָה עִמּוֹ וְכָל־גִּבּוֹרֵי־הַחֵיל:

Jehosuah cum copiis ad eam liberandam succurrit.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֶל־תִּירָא
 מֵהֵם כִּי בִידֶיךָ נָתַתִּים לֹא־יַעֲמֹד אִישׁ מֵהֵם בְּפָנֶיךָ: יחיר
 וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ פֶּתָאִם כָּל־הַלַּיְלָה עָלָה מִן־
 הַגִּלְגָּל: וַיְהִי מֵהַמָּס יְהוָה לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּכֶם מִכָּה־י
 גְּדוֹלָה בְּגִבְעוֹן וַיִּרְדֹּפֶם דָּרֶךְ מַעְלֵה בֵּית־חֹרֹן
 וַיִּכֶם עַד־עֲזֹקָה וְעַד־מִקְדָּה: וַיְהִי בְנוֹסֶם מִפְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל הֵם בְּמֹרֵד בֵּית־חֹרֹן וַיְהוּדָה הַשְּׁלִיף
 עֲלֵיהֶם אֲבָנִים גְּדוֹלוֹת מִן־הַשָּׁמַיִם עַד־עֲזֹקָה וַיִּמְתּוּ
 רַבִּים אֲשֶׁר־מָתוּ בְּאֲבָנֵי הַבֶּרֶד מֵאֲשֶׁר הִרְגוּ בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל בַּחֶרֶב: אזידבר יהושע

לִיהוָה בַּיּוֹם הַזֶּה יָתַת יְהוָה אֶת־הָאֵמְרֵי לִפְנֵי־בְנֵי
 יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ לְעֵינֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁמֶשׁ בְּגִבְעוֹן דּוּם
 וַיִּרַח בְּעַמְקֵי־אֵילֹן: וַיִּדֶם הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּרַח עִמֹּד עַד
 יָקָם גּוֹי אִיבֵי הַלַּא הֵיא כְּתוּבָה עַל־סֵפֶר
 הַיִּשָּׁר וַיַּעֲמֵד הַשֶּׁמֶשׁ בַּחֲצֵי הַשָּׁמַיִם וְלֹא־אָץ
 לָבוֹא כְּיוֹם תָּמִים: וְלֹא־הָיָה כְּיוֹם הַהוּא לִפְנֵינוּ וְאַחֲרָיו
 לִשְׁמַע

Miraculosa Solis & Luna statio.

13 כולו קמו

טו

16

17

18

19

כ

21

22

23

24

כה

26

27

לְשִׁמְעַת יְהוָה בְּקוֹל אִישׁ כִּי יְהוּה נִלְחַם לְיִשְׂרָאֵל :
 10 וַיֵּשֶׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ אֶל־הַמַּחֲנֶה
 16 הַגִּלְגָּלָה : וַיָּנֹסוּ חֲמֵשֶׁת הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיַּחְבְּאוּ
 17 בַּמְּעָרָה בַּמְּקָדָה : וַיִּגְדַּל יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר נִמְצְאוּ חֲמֵשֶׁת
 18 הַמְּלָכִים נֶחְבְּאִים בַּמְּעָרָה בַּמְּקָדָה : וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ
 גְּלוּ אַבְנִים גְּדֹלוֹת אֶל־פִּי הַמְּעָרָה וְהַפְּקִידוּ עֲלֶיהָ
 19 אַנְשִׁים לְשֹׁמְרִים : וְאַתֶּם אַל־תַּעֲמִדוּ רִדְפוּ אַחֲרֵי
 אֲבִיכֶם וְנִבְּתֶם אֹתָם אַל־תִּתְּנוּם לְבוֹא אֶל־עֵרֵיהֶם
 כִּי נִתְּנָם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּיַדְכֶם : וַיְהִי כְּכַלּוֹת יְהוֹשֻׁעַ
 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַכְתֵּם מִכָּה גְדֹלָה מְאֹד עַד־תָּמֹס
 21 וְהַשְּׂרִידִים שָׂרְדוּ מֵהֶם וַיָּבֹאוּ אֶל־עֵרֵי הַמִּבְצָר : וַיֵּשְׁבוּ
 כָּל־הָעָם אֶל־הַמַּחֲנֶה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ מִקְדָּה בְּשָׁלוֹם לֹא־
 22 חָרִין לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאִישׁ אֶת־לִשְׁנוֹ : וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ
 פָּתְחוּ אֶת־פִּי הַמְּעָרָה וְהוֹצִיאוּ אֵלַי אֶת־חֲמֵשֶׁת
 23 הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה מִן־הַמְּעָרָה : וַיַּעֲשׂוּ כֵן וַיּוֹצִיאוּ אֵלָיו
 אֶת־חֲמֵשֶׁת הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה מִן־הַמְּעָרָה אֶת־מֶלֶךְ
 יְרוּשָׁלַם אֶת־מֶלֶךְ חֶבְרוֹן אֶת־מֶלֶךְ יִרְמֹת אֶת־מֶלֶךְ
 24 לְכִישׁ אֶת־מֶלֶךְ עִגְלוֹן : וַיְהִי כַּהוֹצִיאֵם אֶת־הַמְּלָכִים
 הָאֵלֶּה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל
 וַיֹּאמֶר אֶל־קִצִּינֵי אַנְשֵׁי הַמַּלְחָמָה הַהִלְכֹוּ אֹתוֹ קִרְבוּ
 שִׁמּוּ אֶת־רַגְלֵיכֶם עַל־צוּאְרֵי הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיִּקְרְבוּ
 25 בָּהֶם וַיִּשְׂמוּ אֶת־רַגְלֵיהֶם עַל־צוּאְרֵיהֶם : וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם
 יְהוֹשֻׁעַ אַל־תִּירְאוּ וְאֵל־תַּחַתּוּ חֲזִקוּ וְאַמְצוּ כִּי כָכָה
 יַעֲשֶׂה יְהוָה לְכָל־אֲבִיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם נֹלְחָמִים
 26 אֹתָם : וַיִּכֶם יְהוֹשֻׁעַ אַחֲרֵי־כֵן וַיִּמִּיתֶם וַיִּתְּלֶם עַל־
 חֲמֵשֶׁת עֵצִים וַיְהִיו תְּלוּיִם עַל־הָעֵצִים עַד־הָעֶרֶב :
 27 וַיְהִי לַעֲרָת בּוֹא הַשֶּׁשֶׁשׁ צוּרָה יְהוֹשֻׁעַ וַיִּרְדּוּם מֵעַל
 הָעֵצִים וַיִּשְׁלִיכֶם אֶל־הַמְּעָרָה אֲשֶׁר נֶחְבְּאוּ שָׁם וַיִּשְׂמוּ
 אַבְנִים

Reges quin-
 que caduntur.

אֲבָנִים גְּדֹלוֹת עַל־פִּי הַמַּעְרָה עַד־עַצְמֵי הַיּוֹם הַזֶּה :

28 וְאֵת מִקְדָּה לְכָר יְהוֹשֻׁעַ בְּיוֹם הַהוּא וַיִּכֶּה

*Capiuntur
urbes Mak-
keda.*

לְפִי חָרֵב וְאֵת מַלְכָּה הַחֲרָם אוֹתָם וְאֵת כָּל הַנֶּפֶשׁ

אֲשֶׁר בָּהּ לֹא הִשְׁאִיר שְׂרִיד וַיַּעַשׂ לְמֶלֶךְ מִקְדָּה כַּאֲשֶׁר

29 עָשָׂה לְמֶלֶךְ יֶרֶחוֹ : וַיַּעֲבֹר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל

Libna.

עִמּוֹ מִמִּקְדָּה לְבִנָּה וַיִּלְחֶם עִם־לְבָנָה : וַיִּתֵּן יְהוָה גֹּם לְ

אוֹתָהּ בְּיַד יִשְׂרָאֵל וְאֵת מַלְכָּה וַיִּכֶּה לְפִי חָרֵב וְאֵת־

כָּל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר בָּהּ לֹא הִשְׁאִיר בָּהּ שְׂרִיד וַיַּעַשׂ

31 לְמַלְכָּה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְמֶלֶךְ יֶרֶחוֹ : וַיַּעֲבֹר

Lachis.

יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִלְּבָנָה לְכִישׁ וַיַּחֲזִק עֲלֶיהָ

32 וַיִּלְחֶם בָּהּ : וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת־לְכִישׁ בְּיַד יִשְׂרָאֵל וַיִּלְכְּדָהּ

בְּיוֹם הַשְּׁנַיִם וַיִּכֶּה לְפִי חָרֵב וְאֵת כָּל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר בָּהּ

33 כְּכָל אֲשֶׁר עָשָׂה לְלָבָנָה : אִזְּ עַל־הַרְסֵם מֶלֶךְ

גִּזְרֵי לַעֲזֹר אֶת־לְכִישׁ וַיִּכְהוּ יְהוֹשֻׁעַ וְאֵת עִמּוֹ עַד־בֵּלְתַי

34 הַשְׁאִיר לּוֹ שְׂרִיד : וַיַּעֲבֹר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־

Heglon.

יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִלְּכִישׁ עַגְלֹנָה וַיַּחֲזִק עֲלֶיהָ וַיִּלְחֶם עֲלֶיהָ :

וַיִּלְכְּדוּהָ בְּיוֹם הַהוּא וַיִּכֹּה לְפִי חָרֵב וְאֵת כָּל הַנֶּפֶשׁ לַה

אֲשֶׁר בָּהּ בְּיוֹם הַהוּא הַחֲרָים כְּכָל אֲשֶׁר עָשָׂה

36 לְלְכִישׁ : וַיַּעַל יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ

Chebron.

מֵעַגְלֹנָה חֶבְרוֹנָה וַיִּלְחֶם עֲלֶיהָ : וַיִּלְכְּדוּהָ וַיִּכֹּה

לְפִי חָרֵב וְאֵת מַלְכָּה וְאֵת כָּל־עַרְיָה וְאֵת כָּל־

הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר בָּהּ לֹא הִשְׁאִיר שְׂרִיד כְּכָל אֲשֶׁר עָשָׂה

לְעַגְלוֹן וַיַּחֲרֵם אוֹתָהּ וְאֵת כָּל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר בָּהּ :

38 וַיֵּשֶׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ דְּבַר

Debir.

וַיִּלְחֶם עֲלֶיהָ : וַיִּלְכְּדָהּ וְאֵת מַלְכָּה וְאֵת כָּל־עַרְיָה

39 וַיִּכּוּם לְפִי חָרֵב וַיַּחֲרִימוּ אֶת־כָּל נֶפֶשׁ אֲשֶׁר בָּהּ לֹא

הִשְׁאִיר שְׂרִיד כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְחֶבְרוֹן כִּן עָשָׂה לְדְבַר

וּלְמַלְכָּה וְכַאֲשֶׁר עָשָׂה לְלָבָנָה וּלְמַלְכָּה :

וַיִּכֶּה

מ
ו
ש
א
41
א
42
ה
א
43
י
א
מ
2
ה
3
ו
4
ע
ה
א
6
ב
7
ע
8
י
מ
9
א
ח

Jehosuah occupat a universa ista regione, Gilgalem revertitur.

וַיְבִיחַ יְהוֹשֻׁעַ אֶת כָּל הָאָרֶץ הַהִיא וְהַנֶּגֶב
וְהַשְּׁפֵלָה וְהָאֲשֵׁרוֹת וְאֵת כָּל מַלְכֵיהֶם לְאֹהֲשָׁאִיר
שָׂרִיר וְאֵת כָּל הַנְּשֹׂמָה הַחֲרִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל : וַיָּבֶס יְהוֹשֻׁעַ מִקְרֵשׁ בְּרִנֵּעַ וְעַד עֲזָה
וְאֵת כָּל אֶרֶץ גִּשְׁן וְעַד גִּבְעוֹן : וְאֵת כָּל הַמְּלָכִים
הָאֵלֶּה וְאֵת אֶרֶץ אֲרָצֵם לְכַר יְהוֹשֻׁעַ פַּעַם אַחֶרֶת כִּי יְהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל נָלַחַם לְיִשְׂרָאֵל : וַיֵּשֶׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל-
יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ אֶל הַמַּחְנֶה הַגִּלְגָּלָה :

Cap. XI. Devictis quinque illis Regulis, reliqui copias conjungunt.

וַיְהִי כִשְׁמַע יֵבִין מֶלֶךְ הַחֲצוֹר וַיִּשְׁלַח אֶל-זִבְבִּי
מֶלֶךְ מְרוֹן וְאֶל מֶלֶךְ שִׁמְרוֹן וְאֶל מֶלֶךְ אֶבְשָׁף : וְאֶל-
הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מִצְפּוֹן בְּהַר וּבְעֵרֵבָה נֶגֶב כְּנָרוֹת
וּבַשְּׁפֵלָה וּבְנַפּוֹת דּוֹר מִים : הַכְּנַעֲנִי מִמּוֹרָח וּמִים
וְהָאֲמֹרִי וְהַחֲתִי וְהַפְּרִזִי וְהַיְבוּסִי בְּהַר וְהַחֲוִי הַתְּחַת
חֲרָמוֹן בְּאֶרֶץ הַמִּצְפָּה : וַיֵּצְאוּ הֵם וְכָל מַחְנֵיהֶם עִמָּם
עִם רֶב־כָּחֹל אֲשֶׁר עַל-שַׁפְתֵי הַיָּם לְרֹב וְסוֹס וּרְכָב
הַרְבֵּי מְאֹד : וַיִּזְעְרוּ כָּל הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיִּבְאוּ וַיַּחְנוּ יַחְדָּו
אֶל מִי מְרוֹם לְהִלָּחֵם עִם יִשְׂרָאֵל :
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-יְהוֹשֻׁעַ אֶל-תִּירָא מִפְּנֵיהֶם
כִּי מִחַר בַּעַת הַזֹּאת אֲנֹכִי נֹתֵן אֶת-כָּל־סַלְסָלִים לְפָנַי
יִשְׂרָאֵל אֶת-סוּסֵיהֶם תַּעֲקֹר וְאֵת מְרַכְבֵי הֵם תִּשְׂרֹף
בְּאֵשׁ : וַיָּבֹא יְהוֹשֻׁעַ וְכָל-עַם הַמִּלְחָמָה עִמּוֹ עֲלֵיהֶם
עַל מִי מְרוֹם פְּתָאִם וַיִּפְּלוּ בָהֶם : וַיִּתְּנֶם יְהוָה בְּיַד-
יִשְׂרָאֵל וַיִּכּוּם וַיִּרְדְּפוּם עַד-צִידוֹן רַבָּה וְעַד מִשְׁרָפוֹת
מִים וְעַד-בִּקְעַת מִצְפֵּה מוֹרְחָה וַיָּבֶס עַד-בֵּלְתֵי הַשְּׂאִיר
לְהֵם שָׂרִיר : וַיַּעַשׂ לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ כַּאֲשֶׁר אָמַר לוֹ יְהוָה
אֶת-סוּסֵיהֶם עֲקַר וְאֵת מְרַכְבֵי הֵם שָׂרֹף בְּאֵשׁ :
וַיֵּשֶׁב יְהוֹשֻׁעַ בַּעַת הַהִיא וַיִּלְכַּד אֶת-
חֲצוֹר וְאֶת מַלְכָּהּ הִכָּה בַּחֶרֶב כִּי-חֲצוֹר לִפְנֵי הַיָּם
רָאשׁ

Jehosuah eos inopinato opprimit.

ראש

11 דאשכל הממלכות האלה: ויבוא את כל הנפש

אשר בה לפי חרב החרם לא נותר כל נשמה ואת

12 חצור שרף באש: ואת כל ערי המלכים האלה ואת

כל מלכיהם לכר יהושע ויפס לפי חרב החרים אותם

13 כאשר צוה משה עבד יהוה: רק כל הערים העמדות

על תלים לא שרפם ישראל וזאתי את חצור

14 לבדה שרף יהושע: וכל שלל הערים האלה והבהמה

בזו להם בני ישראל רק את כל האדם הבול לפי חרב

15 ער השמרם אותם לא השאירו כל נשמה: כאשר מן

צוה יהוה את משה עבדו כן צוה משה את יהושע

וכן עשה יהושע לא הסיר דבר מכל אשר צוה יהוה

16 את משה: ויקח יהושע את כל הארץ הזאת ההר

ואת כל הנגב ואת כל ארץ הגשן ואת השפלה

17 ואת הערבה ואת הר ישראל ושפלתה: מן ההר

החלק העלה שעיר וער בעל גר בבקעת הלבנון

18 תחת הר חרמון ואת כל מלכיהם לכר ויפס וימיתם:

ימים רבים עשה יהושע את כל המלכים האלה

19 מלחמה: לא היתה עיר אשר השלימה אל בני

ישראל בלתי החוי ישבי גבעון את הכל לקחו

במלחמה: כי מאת יהוה היתה לחזק את לבם כ

לקראת המלחמה את ישראל למען החריםם לבלתי

היות להם תחנה כי למען השמידם כאשר צוה יהוה

20 את משה: ויבא יהושע בעת ההיא ויכרת

את הענקים מן ההר מן חברון מן דבר מן ענב ומכל

21 הר יהודה ומכל הר ישראל עם עריהם החריםם

יהושע: לא נותר ענקים בארץ בני ישראל רק בעזה

22 בנת ובאשדוד נשארו: ויקח יהושע את כל הארץ

23 ככל אשר דבר יהוה אל משה ויתנה יהושע לנחלה

לישראל

Sic tota ea regio ab Israhelitis occupatur, & pacatur.

ישפלתו קרי

Enakim ceduntur.

ליש
ממ
וא
אר
הר
ה
אר
בני
הע
ת
הה
הר
וה
עב
יר
7
וה
הר
לע
וב
וה
מ
מ
מ
מ
מ

לְיִשְׂרָאֵל כַּמְחַלְקָתָם לְשִׁבְטֵיהֶם וְהָאָרֶץ שִׁקְטָה מִמֶּלְחָמָה :

Cap. XII. Compendio repetuntur res gesta, regionesque occupata, à Mose primum, tum à Jehosuah.

וַיָּבֹאוּ מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר הָיוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְשׁוּ אֶת אֶרֶץ בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרַחָה הַשָּׁמֶשׁ מִנְּחַל אֲרִנּוֹן עַד הַר חֶרְמוֹן וְכָל הָעֵרְבָה מִזְרַחָה : סִיחּוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי הָיִישָׁב בְּחֶשְׁבוֹן מִשַּׁל מַעֲרָעַר אֲשֶׁר עַל-שַׁפְת־נְחַל אֲרִנּוֹן וְתוֹךְ הַנְּחַל וַחֲצֵי הַגִּלְעָד וְעַד יַבֵּק הַנְּחַל גְּבוּל בְּנֵי עַמּוֹן : וְהָעֵרְבָה עַד-עַיִם כְּנָרוֹת מִזְרַחָה וְעַד-יַם הָעֵרְבָה יַם-הַמֶּלַח מִזְרַחָה דֶּרֶךְ בֵּית הַיְשָׁמוֹת וּמִתִּימָן תַּחַת אֲשֵׁרוֹת הַפְּסָגָה : וְגְבוּל עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן מִיַּתֵּר הַר פְּרָאִים הַיּוֹשֵׁב בְּעֶשְׂתָּרוֹת וּבְאֲדָרְעִי : וּמִשַּׁל בְּהַר חֶרְמוֹן וּבְסֹלֶכָה וּבְכָל-הַבָּשָׁן עַד-גְּבוּל הַגִּשּׁוּרִי וְהַמַּעֲכָתִי וַחֲצֵי הַגִּלְעָד גְּבוּל סִיחּוֹן מֶלֶךְ-חֶשְׁבוֹן : מִשֵּׁה עַבְד־יְהוָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָכֹס וַיִּתְּנֵה מֹשֶׁה עַבְד־יְהוָה יִרְשָׁה לְרֵאוּבֵנִי וּלְגָדִי וְלַחֲצֵי שִׁבְטֵי הַמִּנְשֵׁה :

Catalogus Regum in Cananitide subactorum.

וְאֵלֶּה מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִכָּה יְהוֹשֻׁעַ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן יְמֵה מִבְּעַל גַּד בְּבַקְעֵת הַלְּבָנוֹן וְעַד-הַהַר הַחֶלֶק הָעֶלְיָה שְׁעִירָה וַיִּתְּנֵה יְהוֹשֻׁעַ לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל יִרְשָׁה כַּמְחַלְקָתָם : בְּהַר וּבְשַׁפְלָה וּבְעֵרְבָה וּבְאֲשֵׁרוֹת וּבַמְדָּבָר וּבַנֶּגֶב רַחֲתִי הָאֱמֹרִי וְהַכְּנַעֲנִי הַפְּרוֹזִי הַחֹוִי וְהַיְבוּסִי :

מֶלֶךְ יִרְחוֹ	9
מֶלֶךְ הָעִי אֲשֶׁר-מִצַּד בֵּית-אֵל	
מֶלֶךְ יְרוּשָׁלַם	10
מֶלֶךְ חֶבְרוֹן	
מֶלֶךְ יִרְמֹת	11
מֶלֶךְ לְכִישׁ	
מֶלֶךְ עֶגְלוֹן	12

אֶחָד : אֶחָד : אֶחָד : אֶחָד : אֶחָד : אֶחָד : מֶלֶךְ

	אָחַד :	מֶלֶךְ	גִּזְרֵי
13	אָחַד :	מֶלֶךְ	דְּבַר
	אָחַד :	מֶלֶךְ	גִּזְרֵי
14	אָחַד :	מֶלֶךְ	חֲרָמָה
	אָחַד :	מֶלֶךְ	עָרֵד
טו	אָחַד :	מֶלֶךְ	לְבָנָה
	אָחַד :	מֶלֶךְ	עַדְלָם
16	אָחַד :	מֶלֶךְ	מִקְדָּה
	אָחַד :	מֶלֶךְ	בֵּית־אֵל
17	אָחַד :	מֶלֶךְ	תְּפוּחַ
	אָחַד :	מֶלֶךְ	חֶפֶר
18	אָחַד :	מֶלֶךְ	אֶפֶק
	אָחַד :	מֶלֶךְ	לְשֵׁרוֹן
19	אָחַד :	מֶלֶךְ	מְדוֹן
	אָחַד :	מֶלֶךְ	חֲצוֹר
כ	אָחַד :	מֶלֶךְ	שְׁמֵרוֹן מְרֵאוֹן
	אָחַד :	מֶלֶךְ	אֶבְשָׁף
21	אָחַד :	מֶלֶךְ	תְּעֵנָה
	אָחַד :	מֶלֶךְ	מַגְדוֹ
22	אָחַד :	מֶלֶךְ	קִדְשׁ
	אָחַד :	מֶלֶךְ	יִקְנַעִים לְכַרְמֵל
23	אָחַד :	מֶלֶךְ	דּוֹר לְנֶפֶת דּוֹר
	אָחַד :	מֶלֶךְ	גּוֹיִם לְגִלְגַּל
24	אָחַד :	מֶלֶךְ	תְּרֵצָה

וְהָיוּ שְׁלֹשִׁים וְאַחַד :

וַיְהוֹשֻׁעַ זָקֵן בְּאֵימִים וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו אַתָּה זָקֵן אַתָּה זָקֵן וְנָתַתָּה רֶגְלְךָ בְּאֵת בְּיָמֶיךָ וְהָאָרֶץ נִשְׁאַרְהָ הַרְבֵּה מְאֹד לְרִשְׁתָּהּ :
 זֹאת הָאָרֶץ הַנִּשְׁאַרְרָת כָּל־גִּלְגָּלוֹת הַפְּלִשְׁתִּים וְכָל־
 דְּגִשׁוֹרֵי

וְצִי הַסֵּפֶר
 Cap. XIII.
 Jehosuah
 à Deo jube-
 tur occupa-
 tas terras
 novem Is-

*raeilitarum
tribubus
cum dimi-
diâ fortitò
distribuere.*

3 הגשורִי מן השיחור אשר על פני מצרים ועד גבול
 עקרון צפונה לכנעני תחשב חמשת סרני פלשתים
 העזתי והאשדודי האשקלוני הגתי והעקרוני והעוים :
 4 מהימן כל ארץ הכנעני ומערה אשר לצידנים עד
 האפקה עד גבול האמרי : והארץ הגבלי וכל הלבנון
 מזרח השמש מבעל גד תחרת הר הרמון עד לבוא
 6 חמת : כל ישבי ההר מן הלבנון עד משרפת מים כל
 צידנים אנכי אורישם מפני בני ישראל רק הפלה
 7 לישראל בנחלה כאשר צויתך ועתה חלק את הארץ
 הזאת בנחלה לתשעת השבטים וחצי השבט המנשה :
 8 עמו הראובני והגדי לקחונחלתם אשר נתן להם משה
 בעבר הירדן מזרחה כאשר נתן להם משה עבד יהוה :
 9 מערוער אשר על שפת נחל ארנון והעיר אשר
 י בתוך הנחל וכל המישר מידבא עד דיבון : וכל ערי
 סיחון מלך האמרי אשר מלך בחשבון עד גבול בני
 11 עמון : והגלעד וגבול הגשורי והמעכתי וכל הר הרמון
 12 וכל הבשן עד סלכה : כל ממלכות עוג בבשן אשר
 מלך בעשתרות ובאדרעי הוא נשאר מיתר הרפאים
 13 ויכם משה וירשם : ולא הורישו בני ישראל את הגשורי
 ואת המעכתי וישב גשור ומעכתי בקרב ישראל עד
 14 היום הזה : רק לשבט הלוי לא נתן נחלה אשייהוה
 15 ויהי ישראל הוא נחלתו כאשר דבר לו : ויתן
 16 משה למטה בני ראובן למשפחותם : ויהי להם הגבול
 מערוער אשר על שפת נחל ארנון והעיר אשר בתוך
 17 הנחל וכל המישר על מידבא : חשבון וכל עריה אשר
 18 במישור דיבון ובמות בעל ובירת בעל מעון : ויהצה
 19 וקרמת ומפעת : וקריתיס ושבמה וצרת השחר בהר
 20 ב העמק : ובית פעור ואשדות הפסגה ובית הישמות וכל
 ערי

*Repetitur
rursus, que-
nam civi-
tates &
agri Ru-
benitis, Ga-
ditis, dimi-
diæque Ma-
nassis tri-
bus, ultra
Fordanem
à Mose fue-
runt assi-
gnati.*

ערי המישור וכל ממלכות סיוון מלך האמרי אשר מלך
 בחשבון אשר הכה משה אתו ואת נשיאי מדין את אוני
 ואת רקס ואת צור ואת חור ואת דבע נסיכי סיוון
 22 ישבי הארץ : ואת בלעם בן בעור הקוסם הרגו בני
 ישראל בחרב אל חלליהם ויהי גבול בני ראובן הירדן
 23 וגבול זאת נחלת בני ראובן למשפחות הערים
 וחצריהן : ויתן משה למטה גד לבני גד
 24 למשפחותם : ויהי להם הגבול יעזר וכל ערי הגלעד כה
 וחצי ארץ בני עמון עד ערוער אשר על פני רבה :
 ומחשבון עד רמת המצפה ובטנים וממחנים עד
 26 גבול לדבר : ובעמק בית הרס ובית נמרה וסכות
 27 וצפון יתר ממלכות סיוון מלך חשבון הירדן וגבול
 עד קצה ים כנרת עבר הירדן מזרחה : זאת נחלת
 28 בני גד למשפחות הערים וחצריהם : ויתן
 29 משה לחצי שבט מנשה ויהי לחצי מטה בני מנשה
 למשפחותם : ויהי גבולם ממחנים כל הבשן כל
 ממלכות עוג מלך הבשן וכל חות יאיר אשר בבשן
 ששים עיר : וחצי הגלעד ועשתרות ואדרעי ערי
 31 ממלכות עוג בבשן לבני מכיר בן מנשה לחצי בני
 מכיר למשפחותם : אלה אשר נחל משה בערכות
 32 מואב מעבר לירדן ירחו מזרחה : ולשבט הלוי לא
 33 נתן משה נחלה יהוה אלהי ישראל הוא נחלתם
 כאשר דבר להם :

ואלה אשר נחלו בני ישראל בארץ כנען אשר נחלו ורך א
 אותם אלעזר הכהן ויהושע בן נון וראשי אבות
 המטות לבני ישראל : בגורל נחלתם כאשר צוה
 יהוה ביד משה לתשעת המטות וחצי המטה : כי
 נתן משה נחלת שני המטות וחצי המטה מעבר לירדן
 ללויים

Cap. XIV.
 In partitio-
 ne terre Ca-
 lebo singu-
 lari privile-
 gio peculia-
 ris possessio
 tributa.

4 וְלִלּוּיִם לֹא־נָתַן נַחֲלָה בְּתוֹכָם׃ כִּי־הָיוּ בְנֵי־יוֹסֵף שְׁנַיִם
 מִטּוֹת מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם וְלֹא־נָתַנוּ חֶלֶק לְלוּיִם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן
 אִם־עָרִים לְשִׁבְתָּם וּמְגַרְשֵׁיהֶם לְמִקְנֵיהֶם וּלְקִנְיָנָם׃
 5 הַכֹּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה בֶּן־עֲשׂוֹ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲלֶק
 6 אֶת־הָאָרֶץ׃ וַיָּגֶשׁוּ בְנֵי־הַיְהוּדָה אֶל־

יְהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָּל וַיֹּאמֶר אֵלָיו כָּלֵב בֶּן־כָּנֹחַ יִפְנֶה הַקְּנִי אֶתְּךָ
 יְדַעַת אֶת־הַדְּבָר אֲשֶׁר־דָּבַר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אִישׁ
 7 הָאֱלֹהִים עַל־אֲדוֹתַי וְעַל־אֲדוֹתֶיךָ בְּקִרְשׁ־בְּרִנֶּע׃ בֶּן־
 אַרְבַּעִים שָׁנָה אֲנִכִּי בְּשִׁלַּח־מֹשֶׁה עֲבַד־יְהוָה אֶתִּי
 מִקְּדֻשׁ־בְּרִנֶּעַ לְרַגְלֵי אֶת־הָאָרֶץ וְאֲשַׁב־אוֹתוֹ דָּבַר כֹּאֲשֶׁר

8 עָם־לִבִּי׃ וְאֲחִי אֲשֶׁר־עָלוּ עִמִּי הִמְסִיוּ אֶת־לִבְהֶעָם
 9 וְאֲנִכִּי מֵלֹאֲתִי אַחֲרֵי־יְהוָה אֱלֹהֵי׃ וַיִּשְׁבַּע מֹשֶׁה בַּיּוֹם
 הַהוּא לֵאמֹר אִם־לֹא־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־דָּרַכְתָּ רַגְלְךָ בָּהּ לֵךְ
 תְּהִיָּה לְנַחֲלֵהוּ לְבָנֶיךָ עַד־עוֹלָם כִּי מֵלֹאֲתִי אַחֲרֵי־יְהוָה

יֵאֱלֹהֵי׃ וְעַתָּה הִנֵּה הַחַיָּה יְהוָה אוֹתִי כֹאֲשֶׁר דָּבַר זֶה
 אַרְבַּעִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה מֵאִזְ דָּבַר יְהוָה אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה
 אֶל־מֹשֶׁה אֲשֶׁר־הִלֵּךְ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבַר וְעַתָּה הִנֵּה אֲנִכִּי
 11 הַיּוֹם בֶּן־חָמֵשׁ וְשִׁמּוֹנִים שָׁנָה׃ עוֹרְנֵי הַיּוֹם חֹזֵק כֹּאֲשֶׁר
 בַּיּוֹם שִׁלַּח אֹתִי מֹשֶׁה כִּכְחֵי אִזְ וּכְכְחֵי עַתָּה כ' רבתי

12 לְמַלְחָמָה וּלְצָאֵת וּלְבּוֹא׃ וְעַתָּה תִּנְהַלֵּךְ אֶת־הַהָר
 הַזֶּה אֲשֶׁר־דָּבַר יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא כִּי אָתָּה שָׁמַעְתָּ
 בַּיּוֹם הַהוּא כִּי עֲנַקִּים שְׁמוֹעָרִים גְּדֻלוֹת בְּצִדּוֹת אוֹלֵי
 13 יְהוָה אֹתֵי וְהוֹרִשְׁתִּים כֹּאֲשֶׁר דָּבַר יְהוָה׃ וַיְבָרַכְהוּ
 14 יְהוֹשֻׁעַ וַיִּתֵּן אֶת־חֶכְרוֹן לְכָלֵב בֶּן־כָּנֹחַ לְנַחֲלָה׃ עַל־
 בֶּן־הַיְהוּדָה חֶכְרוֹן לְכָלֵב בֶּן־כָּנֹחַ הַקְּנִי לְנַחֲלָה עַד

הַיּוֹם הַזֶּה יֵעַן אֲשֶׁר מֵלֹאֲ אַחֲרֵי־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃
 טו וַיִּשֶׁם חֶכְרוֹן לְפָנִים קָרִית אַרְבַּעַת הָאֲדָמָה הַגְּדוֹל בְּעֲנַקִּים
 אֲטוֹ הוּא וְהָאָרֶץ שְׁקֵטָה מִמְּלַחְמָה׃

Cap. XV.
 Situs & li-
 mites ter-

ויהי הגורל C c א ג

16 הגורל למטה בני יהודה למשפחתם אל גבול אדום
 17 מדבר צן נגבה מקצה תימן: ויהי להם גבול נגב
 18 מקצה ים המלח מן הלשן הפנה נגבה: ויצא אל
 19 מנגב למעלה עקרבים ועבר צנה ועלה מנגב לקדש
 20 ברנע ועבר חצרון ועלה אדרה ונסב הקרקעה: ועבר
 21 עצמונה ויצא נחל מצרים והיה תצאות הגבול ימה והיו קרי
 22 זה יהיה לכם גבול נגב: וגבול קדמה ים המלח עד ה
 23 קצה הירדן וגבול לפאת צפונה מלשון הים מקצה
 24 הירדן: ועלה הגבול בית חגלה ועבר מצפון לבית
 25 הערבה ועלה הגבול אבן כהן בן ראובן: ועלה
 26 הגבול דברה מעמק עכור וצפונה פנה אל הגלגל
 27 אשר נכח למעלה אדמים אשר מנגב לנחל ועבר
 28 הגבול אל מי עין שמש והיו תצאותיו אל עין רגל:
 29 ועלה הגבול גי כן הנם אל כתף היבוס מנגב היא
 30 ירושלם ועלה הגבול אל ראש ההר אשר על פני גי
 31 הנם ימה אשר בקצה עמק דפאים צפונה: ותאר
 32 הגבול מראש ההר אל מעין מינפתוח ויצא אל ערי
 33 הר עפרון ותאר הגבול בעלה היא קרית יערים: ונסב
 34 הגבול מבעלה ימה אל הר שעיר ועבר אל כתף הר
 35 יערים מצפונה היא כסלון וירד בית שמש ועבר
 36 תמנה: ויצא הגבול אל כתף עקרון צפונה ותאר
 37 הגבול שכרונה ועבר הר הבעלה ויצא יבנאל והיו
 38 תצאות הגבול ימה: וגבול ים הימה הגדול וגבול זה
 39 גבול בני יהודה סביב למשפחתם: ולכלב בן פנה
 40 נתן חלק בתוך בני יהודה אל פי יהוה ליהושע ארת
 41 קרית ארבע אבי הענק היא חברון: וירש משם כלב
 42 ארת שלושה בני הענק את ששי וארת אחימן וארת
 43 תלמי ילדי הענק: ויעל משם אל ישבי דבר ושם דבר טו
 44 לפנים

rarum, quae tribui fuda sortitò obtigerunt.

Calebus ad oppugnandum urbem

16
 17
 18
 19
 כ
 22
 24
 26
 27
 29
 31
 33
 לה
 36
 37
 38
 41
 42
 44
 מה
 46
 47

Kirjat Sepher Duceum praeceptos invitata, filiã Achsa viatori in matrimonium oblatã.

Urbes enumerantur.

16 לַפְּנִים קָרִית סֶפֶר: וַיֹּאמֶר כָּלֵב אִשְׂרָיִכָה אֶת־קָרִית־

17 סֶפֶר וּלְכָרָה וּנְתַתִּי לוֹ אֶת־עַכְסָה בְּתֵי לֵאשָׁה: וַיִּלְכְּדָה

עַתְנֵיאל בֶּן־קִנְזַאחִי כָלֵב וַיִּתֶּן לוֹ אֶת־עַכְסָה בְּתוֹ

18 לֵאשָׁה: וַיְהִי כִּבּוֹאָהּ וְתַסִּיתָהּ לְשֹׂאֵל מֵאֵת־אֲבִיהָ

שָׂרָה וַתַּצְנַח מֵעַל הַחֲמוֹר וַיֹּאמֶר לָהּ כָּלֵב מַה־לָּךְ:

19 וַתֹּאמֶר תְּנֵה לִי בְרָכָה כִּי אֶרֶץ הַנָּגֶב נָתַתְנִי וְנָתַתָּה לִּי

גִּלְתַּי מִיָּם וַיִּתֶּן לָהּ אֶת־גִּלְתַּי עֲלֵיוֹת וְאֶת־גִּלְתַּי תַּחְתִּיּוֹת:

20 זֹאת נִחַלְתַּי מִטָּה בְּנֵי־יְהוּדָה לְמִשְׁפַּחְתָּם: וַיְהִיו

הָעָרִים מִקְצֵה לְמִטָּה בְּנֵי־יְהוּדָה אֶל־גְּבוּל אֲדוּם בְּנִגְבָּה

21 קַבְצָאֵל וְעֵדְרוֹ וְיָגוּר: וְקִינָה וְרִימוֹנָה וְעֵדְעֵדָה: וְקֹדֶשׁ

22 וְחִצּוֹר וַיִּתְּנֶן: זִיפּוֹטָלְסוֹ וּבְעֵלוֹת: וְחִצּוֹר־הַדְּתָרָה

23 וְקָרִיּוֹת חִצְרוֹן הֵיאָחֲצוֹר: אֲמֶם וּשְׁמַע וּמוֹלָדָה:

24 וְחִצְר־גֵּדָה וְחִשְׁמוֹן וּבֵית־פֶּלֶט: וְחִצְר־שׁוּעַל וּבְאֵר

25 שֶׁבַע וּבִזְיוֹתֶיהָ: בְּעֵלְהָ וְעֵיִם וְעֵצִים: וְאַלְתוֹלַד וְכַסִּיל

26 וְחֶרְמָה: וְצִקְלָגוֹ וּמְדַמְנָה וּסְנַסְנָה: וּלְבָאוֹת וּשְׁלָחִים

וְעֵיִן וְרַמּוֹן כָּל־עָרִים עֲשָׂרִים וַתִּשַׁע וְחִצְרֵיהֶן:

27 בְּשִׁפְלָה אֲשֶׁת־אֹוֹל וְצֵרֵעָה וְאַשְׁנָה: וְזִנּוֹת

28 לָהּ וְעֵיִן גַּנִּים תַּפּוּחַ וְהַעֲנַנִּים: יִרְמוֹר וְעֵדְלָם שׁוֹכָה

29 וְעִזְקָה: וְשַׁעֲרִים וְעֵדִיתִים וְהַגֵּרָדָה וְגֵרָדָתִים עָרִים

30 אַרְבַּע עֶשְׂרֵה וְחִצְרֵיהֶן: צִנּוֹן וְחִדְשָׁה

31 וּמְגֵד־גֵּר: וְדַלְעָן וְהַמְצַפָּה וַיִּקְתָּאֵל: לְכִישׁ וּבְצֻקָת

32 מִן־וְעֵגְלוֹן: וּבְכוֹן וְלַחֲמָס וּכְתָלִישׁ: וְגֵרָדוֹת בֵּית־דָּגוֹן

וְנַעֲמָה וּמִקְדָּה עָרִים שֶׁשׁ עֶשְׂרֵה וְחִצְרֵיהֶן:

33 לְבָנָה וְעֵתֵר וְעֵשֶׂן: וַיִּפְתַּח וְאַשְׁנָה

34 וְנִצִּיב: וְקַעֲלִיָּה וְאַכְזִיב וּמְרַאשָׁה עָרִים תִּשַׁע

35 מֵהַ וְחִצְרֵיהֶן: עַקְרוֹן וּבְנַתֶּיהָ וְחִצְרֵיהָ:

36 מֵעַקְרוֹן וַיִּמָּחֶה כָּל־אִשְׂרָעֵלִיד אֲשֶׁדּוֹד וְחִצְרֵיהֶן:

37 אֲשֶׁדּוֹד בְּנוֹתֶיהָ וְחִצְרֵיהָ עֵזָה בְּנוֹתֶיהָ וְחִצְרֵיהָ

48 ובהר קרי ער נחל מצרים והים הגבול וגבול :

49 ושבו קרי שמיר ויתיר ושוכה : ורנה וקרית סנה היא דבר :

51 וענבו אשתמה וענים : וגשן וחלון וגלה ערים אחת נ

52 עשרה וחצריהן : ארכ ורומה ואשען :

54 ויגוס ובית תפוח ואפקה : וחמטה וקרית ארבע היא 53

חברון וציער ערים תשע וחצריהן : מעון נה

57 כרמל וזוף ויוטה : ויזרעאל ויקדעם וזנוח : הקון גבעה 56

58 ותמנה ערים עשר וחצריהן : חלחול

59 בית צור וגדור : ומערת ובית ענות ואלתקן ערים

שש וחצריהן : קרית בעל היא קרית ס

61 יערים והרבה ערים שתיים וחצריהן : במדבר

62 בית הערבה מדין וסככה : והנבשן ועיר המלח ועין

63 גדי ערים שש וחצריהן : ואת היבוס

Fuda non potuit expellere Jebusaeos.

ישיב יתיר וישיב את בני יהודה בירושלם עד היום הזה :

ויצא הגורל לבני יוסף מירדן ירחו למי ון א

Cap. XVI. Termini filiorum Josephi, in genere.

ירחו מזרחה המדבר עלה מיריחו בהר בית אל :

2 ויצא מבית אל לזזה ועבר אל גבול הארכי עטרות :

3 וירד ימה אל גבול היפלט ער גבול בירת חרון

4 תחתון ועד גזר והיו תצאתו ימה : וינחלו בני יוסף

Speciatim Ephraim.

מנשה ואפרים : והי גבול בני אפרים למשפחתם ה

ויהי גבול נחלתם מזרחה עטרות אדר עד בית חרון

עליון : ויצא הגבול הימה המכמתת מצפון ונסכ

הגבול מזרחה תאנת שלה ועבר אותו ממזרח ינוחה :

7 וירד מינוחה עטרות ונערתה ופגע ביריחו ויצא

8 הירדן : מתפוח ילך הגבול ימה נחל קנה והיו תצאתו

הימה זאת נחלת מטה בני אפרים למשפחתם :

9 והערים המכרלות לבני אפרים כותן נחלת בני

מנשה

Ephraim non expulit Cananaeos.

Cap. XVII. Dimidia deinde tribui Menafsis etiam sua hereditas assignatur.

Peculiaris ratio filiarum Zelaphcad habetur.

י מְנַשֶּׁה כָּל־הָעָרִים וְחָצְרֵיהֶן : וְלֹא הוֹרִישׁוּ אֶת־הַפְּנֵעִי
הַיּוֹשֵׁב בְּגֹזַר וַיֵּשֶׁב הַכְּנַעֲנִי בְּקֶרֶב אֶפְרַיִם עַד־הַיּוֹם הַזֶּה
א רִן וַיְהִי לְמַס־עֶבֶד : וַיְהִי הַגֹּזֵר לְמַטֵּה
מְנַשֶּׁה כִּי־הוּא בְּכֹר יוֹסֵף לְמַכִּיר בְּכֹר מְנַשֶּׁה אָבִי
הַגֹּלְעָד כִּי־הוּא הִיָּה אִישׁ מִלְחָמָה וַיְהִי־לוֹ הַגֹּלְעָד
וְהַבְּשָׁן : וַיְהִי לְבְנֵי מְנַשֶּׁה הַנּוֹתְרִים לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבְנֵי
אֲבִיעֶזֶר וְלְבְנֵי־חֶלֶק וְלְבְנֵי אֲשֵׁרְיָאֵל וְלְבְנֵי־שָׁכֶם
וְלְבְנֵי־חֶפֶר וְלְבְנֵי שְׁמִירֵעַ אֵלֶּה בְנֵי מְנַשֶּׁה בֶן־יוֹסֵף
3 הַזְּכָרִים לְמִשְׁפַּחְתָּם : וְלַצֶּלְפַּחַר בֶּן־חֶפֶר בֶּן־גֹּלְעָד
בֶּן־מַכִּיר בֶּן־מְנַשֶּׁה לֹא־הָיוּ לוֹ בָּנִים כִּי־אִם בָּנוֹת וְאֵלֶּה
שְׁמוֹת בְּנֹתָיו מַחֲלָה וְנַעֲמָה חֲגִלָּה מַלְכָּה וְתַרְצֵרָה :
4 וְתַקְרַבְנָה לְפָנָי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וּלְפָנָי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נוּן
וּלְפָנָי הַנְּשִׂאִים לֵאמֹר יְהוָה צִוָּה אֶת־מֹשֶׁה לְתַת־לָנוּ
5 נַחֲלָה בְּתוֹךְ אַחֵינוּ וַיִּתֵּן לָהֶם אֵלֶּי פִי יְהוָה נַחֲלָה בְּתוֹךְ
ה אַחֵי אֲבִיהֶן : וַיִּפְּלוּ חֲבֵלֵי־מְנַשֶּׁה עֲשָׂרָה לְכָר מֵאֶרֶץ
6 הַגֹּלְעָד וְהַבְּשָׁן אֲשֶׁר מַעֲבָר לִירְדֵן : כִּי בָנוֹת מְנַשֶּׁה
נַחֲלוּ נַחֲלָה בְּתוֹךְ בְּנֵי וְאֶרֶץ הַגֹּלְעָד הִיְתָה לְבְנֵי־
7 מְנַשֶּׁה הַנּוֹתְרִים : וַיְהִי גְבוּל מְנַשֶּׁה מֵאֲשֶׁר הַמַּכְמֶתֶת
אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי שָׁכֶם וְהַלֶּךְ הַגְּבוּל אֶל־הַיַּמִּין אֶל־יֹשְׁבֵי
8 עֵין תְּפוּחַ : לְמְנַשֶּׁה הִיְתָה אֶרֶץ תְּפוּחַ וְתַפּוּחַ אֶל־
9 גְּבוּל מְנַשֶּׁה לְבְנֵי אֶפְרַיִם : וַיֵּרֶד הַגְּבוּל נַחֲלֵ קְנֵזָה
נְגַבָּה לְנַחֲלֵ עָרִים הָאֵלֶּה לְאֶפְרַיִם בְּתוֹךְ עָרֵי מְנַשֶּׁה
וְגְבוּל מְנַשֶּׁה מִצְפּוֹן לְנַחֲלֵ וַיְהִי תְצַאֲתוֹ הַיַּמָּה :
י נְגַבָּה לְאֶפְרַיִם וְצַפּוֹנָה לְמְנַשֶּׁה וַיְהִי הֵם גְּבוּלוֹ וּבֵאֲשֶׁר
יֵיפְגְעוּן מִצְפּוֹן וּבִישְׁשָׁכָר מִמּוֹרָחַ : וַיְהִי לְמְנַשֶּׁה
בִישְׁשָׁכָר וּבֵאֲשֶׁר בֵּית־שֶׁאֵן וּבְנוֹתֶיהָ וּבֵלְעָם וּבְנוֹתֶיהָ
וְאֶת־יֹשְׁבֵי דָאָר וּבְנוֹתֶיהָ וַיֹּשְׁבֵי עֵין דָּר וּבְנוֹתֶיהָ
וַיֹּשְׁבֵי תַעֲנָךְ וּבְנוֹתֶיהָ וַיֹּשְׁבֵי מַגְדוֹ וּבְנוֹתֶיהָ שְׁלֹשָׁת

12 הנפת: ולא יכלו בני מנשה להוריש את הערים

13 האלהיואל הכנעני לשבת בארץ הזאת: ויהי כי

חזקו בני ישראל ויתנו את הכנעני למס והורש לא

14 הורישו: וידברו בני יוסף את יהושע

לאמר מדוע נתתה לי נחלה גדול אחד וחבל אחד

15 ואני עם רב עד אשר ערכה ברכני יהוה: ויאמר טו

אלהם יהושע אם עסרבת אתה עלה לך היערה

16 ובראת לך שם בארץ הפרזי והרפאים כי אין לך

הראפרים: ויאמרו בני יוסף לא ימצא לנו ההר

17 ורכב ברזל בכל הכנעני הישב בארץ העמק

לאשר בבית שאן ובנותיה ולא אשר בעמק

18 יזרעאל: ויאמר יהושע אל בית יוסף לאפרים ולמנשה

לאמר עסרבת אתה וכח גדול לך לא יהיה לך גדול

19 אחר: כי הרי יהיה לך כי יער הוא ובראתו והיה

20 לך תצאתו כי תוריש את הכנעני כי רכב ברזל לו

כי חזק הוא:

Conquerentibus autem utriusque de angustia finium. Fehol suah rationem dilatanda possessionis ostendit.

א ויקהל וכל ערת בני ישראל שלה וישכנו שם את יח א

2 אהל מועד והארץ נכבשה לפניהם: ויותרו בבני

3 ישראל אשר לא חלקו את נחלתם שבעה שבטים:

4 ויאמר יהושע אל בני ישראל עד אנה אתם מתרפים

5 לבוא לרשת את הארץ אשר נתן לכם יהוה אלהי

6 אבותיכם: הכולכם שלשה אנשים לשבט ואשלחם

7 ויקמו ויתחלקו בארץ ויכתבו אותה לפי נחלתם

8 ויבאו אלי: והתחלקו אתה לשבעה חלקים יהודה ה

9 יעמר על גבול מנגב ובית יוסף יעמדו על גבולם

10 מצפון: ואתם תכתבו את הארץ שבעה חלקים

11 והבאתם אלי הנרה ויריתי לכם גורל פה לפני יהוה

12 אלהינו: כי אין חלק ללויים בקרבכם כי כהנת יהוה

נחלתו

Cap. xviii. Tabernaculum Domino erigitur Silunte.

Dimittuntur metatores, qui reliquas regiones in septem partes describant, ut ea in hereditatem reliquis tribubus cedant.

קמפ כ"ט

ויו קרי

ויו קרי

ויו קרי

נחלתו וגר וראובן וחצי שבט המנשה לקחו נחלתם
 מעבר לירדן מזרחה אשר נתן להם משה עבד יהוה :
 ויקמו האנשים וילכו ויצו יהושע את ההלכים לכתב
 את הארץ לאמר לכו והתהלכו בארץ וכתבו אותה
 ושובו אלי ופה אשליך לכם גורל לפני יהוה בשלה :
 וילכו האנשים ועברו בארץ וכתבוה לערים לשבעה
 חלקים על ספר ויבאו אל יהושע אל המחנה שלה :
 וישלך להם יהושע גורל בשלה לפני יהוה ויחלק שם
 יהושע את הארץ לבני ישראל כמחלקתם :

*Prima fors
 Benjamin
 prodit.*

וי על גורל מטה בני בנימן למשפחתם
 ויצא גבול גורלם בין בני יהודה ובין בני יוסף : ויהי
 להם הגבול לפאת צפונה מן הירדן ועלה הגבול
 אל כתר ירחו מצפון ועלה בהר ימה והיה תצאתו
 מדבר בית און : ועבר משם הגבול לזה אל כתר
 לזה נגבה היא בית אל וירד הגבול עטרות אדר על
 ההר אשר מנגב לבית חרון תחתון : ותאר הגבול
 ונסב לפאת ים נגבה מן ההר אשר על פני בית חרון
 נגבה והיה תצאתו אל קרית בעל היא קרית יערים
 עיר בני יהודה זאת פאת ים : ופאת נגבה מקצה
 קרית יערים ויצא הגבול ימה ויצא אל מעין מי
 נפתוח : וירד הגבול אל קצה ההר אשר על פני גי
 כן הנם אשר בעמק רפאים צפונה וירד גי הנם אל
 כתר היבוס נגבה וירד עין רגל : ותאר מצפון ויצא
 עין שמש ויצא אל גלילות אשר נכח מעלה אדמים
 וירד אבן בהן בן דאובן : ועבר אל כתר מול
 הערבה צפונה וירד הערבה : ועבר הגבול אל כתר
 בית הגלה צפונה והיה תוצאותיו הגבול אל לשון ים
 המלח צפונה אל קצה הירדן נגבה זה גבול נגב :

והירדן גבול אתו לפאת קדמה זאת נחלת בני בנימן כ
 לגבול תיה סביב למשפחתם: והיו הערים למטה בני 21
 בנימן למשפחותיהם יריחו ובית חגלה ועמק קציץ: 22
 ובירת הערבה וצמרים ובית אל: והעוים והפררה 23
 ועפרה: וכפר העמוני והעפני וגבע ערים שתיים 24
 עשרה וחצריהן: גבעון והרמה ובארות: והמצפה כה 26
 והכפירה והמצפה: ורקס וירפאל ותראלה: וצלע 27
 האלה והיבוס היא ירושלם גבעת קרית ערים
 ארבע עשרה וחצריהן זאת נחלת בני בנימן

העמונה קרי

ויצא הגורל השני וימא

למשפחתם:

Cap. XIX.
Secunda
Simeoni.

לשמעון למטה בני שמעון למשפחותם ויהי נחלתם
 בתוך נחלת בני יהודה: ויהי להם בנחלתם באר 2
 שבע ושבע ומולדה: וחצר שועל ובלה ועצם: 3
 ואלתולד ובתול וחרמה: וצקלג ובירת המרכבת 4
 וחצר סוסה: ובית לבאות ושרוחן ערים שלש עשרה 6
 וחצריהן: עין רמון ועתר ועשן ערים ארבע וחצריהן: 7
 וכל החצרים אשר סביבות הערים האלה עד בעלת 8
 באר רמת וגב זאת נחלת מטה בני שמעון
 למשפחתם: מחבל בני יהודה נחלת בני שמעון כי 9
 היה חלק בני יהודה רב מהם וינחלו בני שמעון

Tertia Ze-
buloni.

בית הגורל השלישי
 לבני זבולן למשפחתם ויהי גבול נחלתם עד שריר:
 ועלה גבולם לימה ומרעלה ופגע בדבשרת ופגע אל 11
 הנחל אשר על פני יקנעם: ושב משריר קדמה מזרח
 השמש על גבול כסלת תבר ויצא אל הדברת ועלה
 יפיע: ומשם עבר קדמה מזרח גתה חפר עתה קציץ 13
 ויצא רמון המתאר הנעה: ונסב אתו הגבול מצפון 14
 חנתן נהיו תצאתיו גי יפתח אל: וקפרת ונהלל טו
 ישמרון

ושמרון ויראלה ובית לחם ערים שתיים עשרה
16 וחצריהן : זאת נחלת בני זבולן למשפחות הערים

*Quarta
Issascharo.*

17 האלה וחצריהן : ליששכר יצא הגורל

18 הרביעי לבני יששכר למשפחותם : ויהי גבולם

19 יזרעאלה והכסלות ושונם : וחפרים ושיאון ואנחרת :

20 כ והרבית וקשיון ואבץ : ורמת ועין גנים ועין חדה

ושחצימה קרי

21 ובית פצץ : ופגע הגבול בתבור ושחצומה ובית

שמש והיות צאורת גבולם הירדן ערים שש עשרה

22 וחצריהן : זאת נחלת מטה בני יששכר למשפחותם

*Quinta
Afero.*

23 הערים וחצריהן : ויצא הגורל

24 בה החמישי למטה בני אשר למשפחותם : ויהי גבולם

25 חלקת וחליו ובטן ואכשף : ואלמלך ועמעד ומשאל

26 ופגע בכרמל הימה ובשיחור לבנת : ושב מזרח

השמש בית דגן ופגע בזבולן ובני יפתח אל צפונה

27 בית העמק ונעאל ויצא אל כבול משמאל : ועברן

28 ורחב וחמון וקנה עד צידון רבה : ושב הגבול הרמה

29 וקרית וקרית מוצר צר ושב הגבול חסה והיו תצאתיו

ל הימה מחבל אכזיבה : ועמה ואפק ורחב ערים

30 עשרים ושתיים וחצריהן : זאת נחלת מטה בני אשר

*Sexta Na-
phthali.*

31 למשפחתם הערים האלה וחצריהן : לבני

32 נפתלי יצא הגורל הששי לבני נפתלי למשפחתם :

33 ויהי גבולם מחלף מאלון בצעננים ואדמי הנקב ויבנאל

34 עד לקום והיו תצאתיו הירדן : ושב הגבול ימה אונות

תבור ויצא משם חקקה ופגע בזבולן מנגב ובאשר פגע

35 לה מים וביהודה הירדן מזרח השמש : וערי מבצר הצדים

36 צר וחמת רקת וכנרת : ואדמה והרמה וחצור : וקרש

37 ואדרעי ועין חצור : ויראון ומגדל אל הרם ובית ענת

38 ובית שמש ערים תשע עשרה וחצריהן : זאת נחלת

מטה

מטה בנינפתלי למשפחתם הערים וחצריהן :

למטה בנידן למשפחתם יצא הגורל מ

Septima Dan.

השביעי : ויהי גבול נחלתם צרעה ואשתאול ועיר 41

שמש : ושעלבין ואילון ויתלה : ואילון ותמנתה 42 43

ועקרון : ואלתקה וגבתון ובעלת : ויהרובני כרק 44 מה

וגת רמון : ומי הירקון והרקון עם הגבול מול יפו : 46

ויצא גבול בנידן מהסויעלו בנידן ויחמו עם לשם 47

וילכרו אותה ויכו אותה לפי חרב וירשו אותה וישבו

בה ויקראו ללשם דן כשם דן אביהם : ואת נחלת מטה 48

בנידן למשפחתם הערים האלה וחצריהן :

ויכלו לנחל את הארץ לגבולתיה ויתנו בני ישראל 49

נחלה ליהושע בין נון בתוכם : על פייהוה נתנו לו נ

את העיר אשר שאל את תמנת סרח בהר אפרים קטן כ"ט

ויבנה את העיר וישב בה : אלה הנחלות 51

אשר נחלו אלעזר הכהן ויהושע בין נון וראשי האבות

למטות בני ישראל בגורל בשלה לפני יהוה פתח

אהל מועד ויכלו מחלק את הארץ :

Jehosua autem familiaeque ipsius urbs Timnath-Zerach in hereditatem cedit.

כ א וידבר יהוה אל יהושע לאמר : דבר אל בני ישראל 2

Cap. XX. Israëlita à Deo moniti sex urbes in asyla designant.

לאמר תנו לכם את ערי המקלט אשר דברתי אליכם

בירמשה : לנוס שמה רוצח מכה נפש בשגנה בכלי 3

רעת והיו לכם למקלט מגאל הדם : ונס אל 4

מהערים האלה ועמד פתח שער העיר ודב 5

זקני העיר ההיא את דבריו ואספו אתו העירה אליהם

ונתנו לו מקום וישב עמם : וכי ירדף גאל הדם ה

אחריו ולא יסגרו את הרצח בידו כי בבלי דעת הכה

את דעהו ולא שנא הוא לו מתמול שלשום : וישבו 6

בעיר ההיא עד עמדו לפני העירה למשפט עד מורת

הכהן הגדול אשר יהיה בימים ההם אז ישוב הרוצח

ובא

ובא אל עירו ואל ביתו אל העיר אשר נס משם :
 7 ויקדשו את קדש בגליל בהר נפתלי ואת שבט בהר
 אפרים ואת קרית ארבעה היא חברון בהר יהודה :
 8 ומעבר לירדן ירחו מזרחה נתנו את בצר במדבר
 במישר ממטה ראובן ואת דאמור בגלעד ממטה גר
 9 ואת גלון בבשן ממטה מנשה : אלה היו ערי המועדה
 לכל בני ישראל ולגר הגר בתוכם לנוס שמה כל
 מכה נפש בשגנה ולא ימות ביד גאל הדם עד עמו

Cap. XXI.
 Recensetur
 urbes.
 cum regio-
 ne suburba-
 na, attri-
 buta Sacer-
 dotibus &
 Levitis.

נא לפני העדה : ויגשו ראשי אבות
 הלויים אל אל עזר הכהן ואל יהושע בן נון ואל ראשי
 2 אבות המטות לבני ישראל : וידברו אליהם בשלה
 בארץ כנען לאמר יהוה צוה ביד משה לתת לנו
 3 ערים לשבת ומגרשיהן לבהמתנו : ויתנו בני ישראל
 ללויים מנחלתם אל פי יהוה את הערים האלה ואת
 4 מגרשיהן : ויצא הגורל למשפחת
 הקהתי ויהי לבני אהרן הכהן מן הלויים ממטה יהודה
 וממטה השמעוני וממטה בנימין בגורל ערים שלש
 ה עשרה : ולבני קהת הנותרים
 ממשפחת מטה אפרים וממטה דן ומחצי מטה
 6 מנשה בגורל ערים עשר : ולבני גרשון
 ממשפחת מטה יששכר וממטה אשר וממטה
 7 נפתלי ומחצי מטה מנשה בבשן בגורל ערים שלש
 עשרה : לבני מררי למשפחתם ממטה
 8 ראובן וממטה גד וממטה זבולן ערים שתים עשרה :
 ויתנו בני ישראל ללויים את הערים
 האלה ואת מגרשיהן כאשר צוה יהוה ביד משה
 9 בגורל : ויתנו ממטה בני יהודה
 וממטה בני שמעון את הערים האלה אשר יקרא
 אתהן

אתהן בשם: ויהי לבני אהרן ממשפחת הקהתי
 11 מבני לוי כי להם היתה הגורל ראשונה: ויתנו להם
 את קרית ארבע אבי הענוק היא חברון בהרי יהודה
 12 ואת מגרשה סביבתי: ואת שדה העיר ואת
 חצריה נתנו לכלב בן יפנה באחוזתו:

13 ולבני אהרן הכהן נתנו את עיר מקלט
 הרצח את חברון ואת מגרשיה ואת לבנה ואת
 מגרשיה: ואת יתר ואת מגרשה ואת אשתמוע
 ואת מגרשה: ואת חלון ואת מגרשה ואת דבר
 14 ואת מגרשה: ואת עין ואת מגרשה ואת יטה ואת
 מגרשה את בית שמש ואת מגרשה ערים תשע מאת
 15 שני השבטים האלה: וממטה
 בנימין את גבעון ואת מגרשה את גבע ואת מגרשה:
 את ענתות ואת מגרשה ואת עלמון ואת מגרשה
 16 ערים ארבע: כל ערי בני אהרן הכהנים שלש
 עשרה ערים ומגרשיהן: ולמשפחות כ

*Quanam
 urbes fami-
 liae sacerdo-
 tali, sive
 Aaronidis,
 speciatim in
 sortem ces-
 scriunt.*

בני קהת הלויים הנותרים מבני קהת ויהי ערי גורלם
 17 ממטה אפרים: ויתנו להם את עיר מקלט הרצח את
 שכם ואת מגרשה בהר אפרים ואת גזר ואת
 מגרשה: ואת קבצים ואת מגרשה ואת בית הרוח
 18 ואת מגרשה ערים ארבע: וממטה דן
 את אלתקא ואת מגרשה את גבתון ואת מגרשה:
 את אילון ואת מגרשה את גת רמון ואת מגרשה
 19 ערים ארבע: וממחצית מטה מנשה כה
 את תענך ואת מגרשה ואת גת רמון ואת מגרשה
 ערים שתים: כל ערים עשר ומגרשיהן למשפחת בני
 20 קהת הנותרים: ולבני גרשון ממשפחת
 21 הלויים מחצי מטה מנשה את עיר מקלט הרצח את
 גלון

*Que Levi-
 tis Kehati-
 tis.*

*Qua Ger-
 sonitis.*

גלון

גלון בבשן ואת מגרשה ואת בעשתרה ואת מגרשה

28 ערים שתיים: וממטה יששכר את

29 קשיון ואת מגרשה את דברת ואת מגרשה: את

ירמור ואת מגרשה את עין ננים ואת מגרשה

ל ערים ארבע: וממטה אשר את

משאל ואת מגרשה את עבדון ואת מגרשה:

31 את חלקת ואת מגרשה ואת רחב ואת מגרשה

32 ערים ארבע: וממטה נפתלי את

עיר ומקלט הרצח את קדש בגליל ואת מגרשה

ואת חמת דאר ואת מגרשה ואת קרתן ואת

33 מגרשה ערים שלש: כל ערי הגרשני למשפחתם

34 שלש עשרה עיר ומגרשיהן: ולמשפחת

בני מררי הלויים הנותרים מאת מטה זבולן את יקנעם

לה ואת מגרשה את קרתה ואת מגרשה: את דמנר

ואת מגרשה את נהלל ואת מגרשה ערים ארבע:

36 * וממטה גר את עיר מקלט הרצח את דמת

37 בגלעד ואת מגרשה ואת מחנים ואת מגרשה: את

חשבון ואת מגרשה את יעור ואת מגרשה כל ערים

38 ארבע: כל הערים לבני מררי למשפחתם הנותרים

39 ממשפחות הלויים ויהי גורלם ערים שתיים עשרה: כל

ערי הגוים בתוך אחוזת בני ישראל ערים ארבעים

מ ושמנה ומגרשיהן: תהינה הערים האלה עיר עיר

ומגרשיה סביבתייה כן לכל הערים האלה:

41 ויתן יהוה לישראל את כל הארץ אשר

42 נשבע לתת לאבותם וירשוה וישבו בה: וינח יהוה

להם מסביב ככל אשר נשבע לאבותם ולא עמד

איש בפניהם מכל איביהם את כל איביהם נתן יהוה

43 בידם: לא נפל דבר מכל הדבר הטוב אשר דבר

יהוה

Qua Meraritis.

* נקצת ספרים
יש כאן כ'
פסוקים וחמשה
ראובן ונמר
וטעות הוא
ואינם ראויים
לסיות ועיון
בפירוט כדל ק
ובחסרה וכן
כחלל בני ספרים
ישנים חזויקים
כתבית יל

*Ita tandem
parta populo,
& terra
quies.*

יהוה אל בית ישראל הכל בא :

אז יקרא יהושע לראובני ולגדי ולחצי מטה מנשה : **כב**

ויאמר אליהם אתם שמרתם את כל אשר צוה

אתכם משה עבד יהוה ותשמעו בקולי לכל אשר

צויתי אתכם : לא עזבתם את אחיכם זה ימים רבים

עד היום הזה ושמרתם את משמרת מצות יהוה

אלהיכם : ועתה הניח יהוה אלהיכם לאחיכם כאשר

דבר להם ועתה פנו ולכו לכם לאהליכם אל ארץ

אחוזתכם אשר נתן לכם משה עבד יהוה בעבר הירדן :

רק שמרו מאד לעשות את המצוה ואת התורה ה

אשר צוה אתכם משה עבד יהוה לאהבה את יהוה

אלהיכם וללכת בכל דרכיו ולשמר מצותיו ולדבקה

בו ולעברו בכל לבבכם ובכל נפשכם : ויברכם

יהושע וישלחם וילכו אל אהליהם :

ולחצי שבט המנשה נתן משה

בבשן ולחציו נתן יהושע עם אחיהם מעבר הירדן ימה ^{בעבר קרי}

וגם כי שלחם יהושע אל אהליהם ויברכם : ויאמר

אליהם לאמר בנכסים רבים שובו אל אהליכם

ובמקנה רב מאד בכסף ובזהב ובנחשת ובברזל

ובשלמות הרבה מאד חלקו שלל איביכם עם

אחיכם : וישבו וילכו בני ראובן ובני

גד וחצי שבט המנשה מאת בני ישראל משה אשר

בארץ כנען ללכת אל ארץ הגלעד אל ארץ אחוזתם

אשר נאחזו בה על פי יהוה ביד משה : ויבאו אל

גלילות הירדן אשר בארץ כנען ויבנו בני ראובן ובני

גד וחצי שבט המנשה שם מזבח על הירדן מזבח גדול

למראה : וישמעו בני ישראל לאמר הנה בנו בני

ראובן ובני גד וחצי שבט המנשה את המזבח אל

מול

Cap. XXII.

Jehosuah

Rubenitas,

Gaditas, &

dimidiam

Menassao-

rum tri-

bum, proli-

xè laudat &

ipforum in

bello operâ,

uberrimâ

cum pradâ

domum di-

mittit.

5 Admoni-

tos tamen

antea, ut in

vero since-

roque Dei

cultu persi-

sterent.

Illi ad For-

dani fluen-

ta Altare,

Religionis

& Fidei

communis

symbolum,

extruunt.

מול ארץ כנען אל גלילות הירדן אל עבר בני ישראל : וישמעו בני ישראל ויקהלו כל עדת בני ישראל שלה לעלות עליהם לצבא :

*Reliqui Is-
raëlita, non
recte intel-
lecto ipso-
rum consi-
lio, mox le-
gatos mit-
tunt, de
violatâ re-
ligione ex-
postulatu-
ros.*

13 וישלחו בני ישראל אל בני ראובן ואל בני גד ואל חצי שבט מנשה אל ארץ הגלעד ארץ פינחס בן אלעזר הכהן : ועשרה נשאים עמו נשיא אחר נשיא אחר לבית אב לכל מטות ישראל ואיש ראש בית אבותם ומה לאלפי ישראל ויבאו אל בני ראובן ואל בני גד ואל חצי שבט מנשה אל ארץ הגלעד וידברו אתם לאמר: כה אמרו כל עדת יהוה מה המעל הזה אשר מעלתם באלהי ישראל לשוב היום מאחרי יהוה בבנותכם לכם מזבח למרדכם היום ביהוה: המעט לנו את עון פעור אשר לא הטהרנו ממנו עד היום הזה ויהי הנגף בעדת יהוה: ואתם תשכו היום מאחרי יהוה והיה אתם תמרדו היום ביהוה ומחר אל כל עדת ישראל קצף: ואך אם טמאה ארץ אחותכם עברו לכם אל ארץ אחות יהוה אשר שכן שם משכן יהוה והאחוזו בתוכנו וביהוה אל תמרדו ואותנו אל תמרדו בבנותכם לכם מזבח מבלעדי מזבח יהוה אלהינו: כה לוא עכן בן זרח מעל מעל בחרם ועל כל עדת ישראל היה קצף והוא איש אחד לא גוע בעונו:

*Ille autem
facti sui ra-
tiones ex-
ponunt.*

21 ויענו בני ראובן ובני גד וחצי שבט המנשה וידברו את ראשי אלפי ישראל: אלו אלהים יהוה אלו אלהים יהוה הוא ידעו ישראל הוא ידע אם במרד ואם במעל ביהוה אל תושיענו היום הזה: לבנות לנו מזבח לשוב מאחרי יהוה ואם להעלות עליו עולה ומנחה ואם לעשות עליו זבחי שלמים יהוה הוא יבקש: ואם לא מדאגה מדבר עשינו את זאת לאמר מחר יאמרו בניכם

בניכם לבנינו לאמר מה לכם וליהוה אלהי ישראל :
 וגבול נתק יהוה בנינו ובניכם בני ראובן ובני גד את כה
 הירדן אין לכם חלק ביהוה והשביתו בניכם את בנינו
 לבלתי ירא את יהוה : ונאמר נעשה נא לנו לבנות 26
 את המזבח לא לעולה ולא לזבח : כי ער הוא בינינו 27
 ובניכם ובין דורותינו אחרינו לעבד את עבדת יהוה
 לפנינו בעלותינו ובזבחינו ובשלמינו ולא יאמרו בניכם
 מחר לבנינו אין לכם חלק ביהוה ונאמרו והיה כי יאמרו 28
 אלינו ואל דרתינו מחר ואמרנו ראו את תבנית מזבח
 יהוה אשר עשו אבותינו לא לעולה ולא לזבח כי ער
 הוא בינינו ובניכם : חלילה לנו ממנו למרד ביהוה 29
 ולשוב היום מאחרי יהוה לבנות מזבח לעלה למנחה
 ולזבח מלבד מזבח יהוה אלהינו אשר לפני משכנו :

*Quibus
 auditis Is-
 raelitæ ac-
 quiescunt.*

וישמע פינחס הכהן ונשיאי העדה וראשי ל
 אלפי ישראל אשר אתו את הדברים אשר דברו בני
 ראובן ובני גד ובני מנשה ויטב בעיניהם ויאמר פינחס 31
 בן אלעזר הכהן אל בני ראובן ואל בני גד ואל בני
 מנשה היום ידענו כי בתוכנו יהוה אשר לא מעלתם
 ביהוה המעל הזה אז הצלתם את בני ישראל מיד יהוה ;
 וישב פינחס בן אלעזר הכהן ויהנשיאים מאת בני 32
 ראובן ומאת בני גד מארץ הגלעד אל ארץ כנען אל
 בני ישראל וישבו אותם דבר : ויטב הדבר בעיני בני 33
 ישראל ויברכו אלהים בני ישראל ולא אמרו לעלות
 עליהם לצבא לשחת את הארץ אשר בני ראובן
 ובני גד ישבים בה ; ויקראו בני ראובן ובני גד למזבח 34
 כי ער הוא בינתינו כיהוה האלהים :

ויהי מימים רבים אחרי אשר הניח יהוה לישראל כנא
 מכל איביהם מסביב ויהושע זקן בא בימים : ויקרא 2
 יהושע

Cap. XXIII.
 Jehosuah,
 morti vici-
 nus, Israë-
 litarum

primores ad se vocat: cunctosque graviter hortatur. & monet, ut in Fide & Religione Patrum permanent, eamque castam & illibatam servant.

יהושע לכל ישראל לזקניו ולראשיו ולשפטיו
 3 ולשטריו ויאמר אלהם אני זקנתי באתי בימים: ואתם
 ראיתם את כל אשר עשה יהוה אלהיכם לכל הגוים
 האלה מפניכם כי יהוה אלהיכם הוא הנלחם לכם:
 4 ראו הפלתי לכם את הגוים הנשארים האלה בנחלה
 לשבטיכם מן הירדן וכל הגוים אשר הכרתי והים
 הגדול מבוא השמש: ויהוה אלהיכם הוא יהרסם
 מפניכם והוריש אתם מלפניכם וירשתם את ארצם
 6 כאשר דבר יהוה אלהיכם לכם: וחזקתם מאד לשמר
 ולעשות את כל הכתוב בספר תורת משה לבלתי
 7 סור ממנו ימין ושמאל: לבלתי בוא בגוים האלה
 הנשארים האלה אתכם ובשם אלהיהם לא תזכירו
 8 ולא תשבעו ולא תעבדו ולא תשתחוו להם: כי
 אם ביהוה אלהיכם תדבקו כאשר עשיתם עד היום
 9 הוזה: ויורש יהוה מפניכם גוים גדלים ועצומים ואתם
 לא עמד איש בפניכם עד היום הזה: איש אחד מכם
 ירדף אלף כי יהוה אלהיכם הוא הנלחם לכם כאשר
 11 דבר לכם: ונשמרתם מאד לנפשתיכם לאהבה את
 12 יהוה אלהיכם: כי אם שוב תשובו ודבקתם ביתר
 הגוים האלה הנשארים האלה אתכם והתחתנתם
 13 בהם ובאתם בהם יהם בכם: ידוע תדעו כי לא יזסיף
 יהוה אלהיכם להושי את הגוים האלה מלפניכם
 והיו לכם לפח ולמוקש ולשטט בצדיכם ולצננים
 בעיניכם עד אבדכם מעל האדמה הטובה הזאת אשר
 14 נתן לכם יהוה אלהיכם: והנה אנכי הולך היום בדרך
 כל הארץ וידעתם בכל לבבכם ובכל נפשכם כי
 לא נפל דבר אחד מכל הדברים הטובים אשר דבר
 יהוה אלהיכם עליכם הכל באו לכם לא נפל ממנו

Alioquin gravissimas ipsis poenas comminatur.

דבר אחד: והיה כאשר בא עליכם כל הדבר הטוב טו
אשר דבר יהוה אלהיכם אליכם כן יבא יהוה עליכם
את כל הדבר הרע עד השמידו אותכם מעל הארמה
הטובה הזאת אשר נתן לכם יהוה אלהיכם: בעברכם 16
את ברית יהוה אלהיכם אשר צוה אתכם והלכתם
ועבדתם אלהים אחרים והשתחוויתם להם וחרה אף
יהוה בכם ואבדתם מהרד מעל הארץ הטובה אשר

נתן לכם: ויאסף יהושע את כל כר

Cap. xxiv.
Iterum Fe-
hosuah con-
venire o-
mnes tribus
Sichemum
jubet: com-
memoratis-
que ingen-
tibus, qua à
Deo accepe-
rant, bene-
ficiis.

שבטי ישראל שכמה ויקרא לוקני ישראל ולראשו
ולשפטיו ולשטריו ויתיצבו לפני האלהים: ויאמר 2
יהושע אל כל העם כה אמר יהוה אלהי ישראל
בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם תרח אבי אברהם
ואבי נחור ועבדו אלהים אחרים: ואקח את אביכם 3
את אברהם מעבר הנהר ואולך אותו בכל ארץ

כנען וארב את זרעו ואתן לו את יצחק: ואתן 4 וארבה קרי

ליצחק את יעקב ואת עשו ואתן לעשו את הר שער
לרשת אותו ויעקב ובניו ירדו מצרים: ואשלח את ה
משה ואת אהרן ואנף את מצרים כאשר עשיתי
בקרבן ואחר הוצאתי אתכם: ואוציא את אבותיכם 6
ממצרים ותבאו הימה וירדפו מצרים אחרי אבותיכם
ברכב ובפרשים יסוף: ויצעקו אל יהוה וישם 7
מאפל בניכם ובין המצרים ויבא עליו אתהים
ויכסהו ותראינה עיניכם את אשר עשיתי במצרים

ותשבו במדבר ימים רבים: ואביאה אתכם אל ארץ 8 וחיה ה'

האמרי היושב בעבר הירדן וילחמו אתכם ואתן
אותם בידכם ותרשו את ארצם ואשמידם מפניכם:
ויקם בלק בן צפור מלך מואב וילחם בישראל וישלח 9
ויקרא לבלעם בן בעור לקלל אתכם: ולא יאבית י
לשמע

לשמע לבלעם ויברך ברוך אתכם ואצל אתכם
 11 מידו: ותעברו את הירדן ותבאו אל ירחו וילחמו
 בכם בעל ירחו והאמרי והפרזי והכנעני והחתי
 12 והגרגי החוי והיבוס ואתן אותם בידכם: ואשלח
 לפניכם את הערעה ותגרש אותם מפניכם שני מלכי
 13 האמרי לא בחרבך ולא בקשתך: ואתן לכם ארץ
 אשר לא יגערת בה וערים אשר לא בניתם ותשבו
 בהם כרמים וזיתים אשר לא נטעתם אתם אכלים:

Ad perseverantiam in Dei cultu universos cohortatur.

14 ועתה יראו את יהוה ועברו אותו בתמים ובאמרת
 והסירו את אלהים אשר עברו אבותיכם בעבר
 15 ו הנהר ובמצרים ועברו את יהוה: ואם רע בעיניכם
 לעבד את יהוה בחרו לכם היום את מי תעבדון אם
 16 את אלהים אשר עברו אבותיכם אשר בעבר הנהר
 ואם את אלהי האמרי אשר אתם יושבים בארצם
 ואנכי וביתי נעבד את יהוה:

Illi autem sese promptos paratosque eam in rem offerunt.

16 ויען העם ויאמר חלילה לנו מעזב את
 17 יהוה לעבד אלהים אחרים: כי יהוה אלהינו הוא
 המעלה אתנו ואת אבותינו מארץ מצרים מבית
 עבדים ואשר עשה לעינינו את האתת הגדולה
 האלהו שמרנו בכל הדרך אשר הלכנו בה ובכל
 18 העמים אשר עברנו בקרבם: ויגרש יהוה את
 כד העמים ואת האמרי יושב הארץ מפנינו גם
 19 אנחנו נעבד את יהוה כיהוה אלהינו: ויאמר
 יהושע אל העם לא תוכלו לעבד את יהוה כי
 אלהים קדשים הוא אל קנז הוא לא ישא
 כ לפשעכם ולחטאותיכם: כי תעזבו את יהוה
 ועבדתם אלהי נכר ושב והרע לכם וכלה אתכם
 21 אחרי אשר היטיב לכם: ויאמר העם אל יהושע

ד ב א ד א

22 לא כִּי אֶת־יְהוָה נֶעְבְּד׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם עַד־כֵּן
 אַתֶּם כֹּכֶם כִּי אַתֶּם בַּחֲרַתֶּם לָכֵן אֶת־יְהוָה לַעֲבֹד
 23 אוֹתוֹ וַיֹּאמְרוּ עַד־כֵּן׃ וְעַתָּה הִסִּירוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַנֹּכֶר
 אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם וְהִטּוּ אֶת־לִבְכֶם אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵי
 24 יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמְרוּ הָעָם אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 נֶעְבֹּד וּבְקוֹלוֹ נִשְׁמָע׃ וַיְכַרֵּת יְהוֹשֻׁעַ בְּרִית לְעַם כֹּה
 בְּיוֹם הַהוּא וַיִּשֶׂם לוֹ חֶק וּמִשְׁפָּט בְּשֵׁכֶם׃
 26 וַיִּכְתֹּב יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּסֵפֶר תּוֹרַת
 אֱלֹהִים וַיִּקַּח אֶבֶן גְּדוֹלָה וַיִּקְיַם שָׁם תַּחַת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר
 27 בְּמִקְדָּשׁ יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־
 הָעָם הִנֵּה הָאֶבֶן הַזֹּאת תִּהְיֶה־בֵּינוּ לְעֵדָה כִּי הָיָא
 שָׁמְעָה אֶת־כָּל־אֲמֵרֵי יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר עִמָּנוּ וְהִיתָה
 כָּכֶם לְעֵדָה פֶּן־תִּכְחָשׁוּן בְּאֱלֹהֵיכֶם׃ וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ
 28 אֶת־הָעָם אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ׃ וַיְהִי אַחֲרָי
 29 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּמָּת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נֹנִן עֶבֶד יְהוָה בֶּן־
 מֵאָה וְעֶשְׂרֵי שָׁנִים׃ וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בְּגִבּוֹל נַחֲלָתוֹ לִ
 בְּתַמְנַת־סוּרָה אֲשֶׁר בְּהַר אֶפְרַיִם מִצְפּוֹן לְהַר גֵּעִשׁ׃
 31 וַיַּעֲבֹד יִשְׂרָאֵל אֶת־יְהוָה כָּל־יְמֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יְמֵי
 הַזִּקְנִים אֲשֶׁר הָאָרֶץ כִּי יָמִים אֲחֻזֵי יְהוֹשֻׁעַ וְאֲשֶׁר יָדְעוּ
 32 אֶת־כָּל־מַעֲשֵׂה יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל׃ וְאֶת־
 עֲצֻמוֹת יוֹסֵף אֲשֶׁר הֶעֱלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם קָבְרוּ
 בְּשֵׁכֶם בְּחֶלְקֵת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר קָנָה יַעֲקֹב מֵאֵת בְּנֵי־
 חָמוֹר אֲבִי־שֵׁכֶם בְּמֵאָה קְשִׁיטָה וַיְהִי לְבְנֵי־יוֹסֵף
 33 לְנַחֲלָה׃ וְאַלְעָזָר בֶּן־אֶהֱרֹן מֵת וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בְּגִבְעַת
 פִּינְחָס בְּנוֹ אֲשֶׁר נָתַן לוֹ בְּהַר אֶפְרַיִם׃

Sic Febo-
 suah, solem-
 ni, & jam
 ante usita-
 tamore, na-
 tionale fe-
 dus inter
 Deum &
 istam gen-
 tem erigit.
 27 Et, in
 memoriara
 rei, Lapi-
 dem statuit.
 29 Jehosuah
 moritur.

Ossa Jose-
 phi, in Ca-
 nanaam de-
 portata,
 conduuntur.
 Moritur
 Eleazar.

ככוס הפסוקים של יהושע שש מילות ומשמשים וששה. ותרין לשון אלס סימן :
 נקצין ומשכון עד כחש המכסה : וכלרין ארכעה עשר היתה עלי יד יי סימן :

*Israëlitæ,
Fehofuah
mortuo.
Deum con-
sulunt, que-
nam inter
tribus sa-
cer. istius
militia por-
ro princeps
caput que
foret.*

*Memoran-
dum Dei
judicium
in Adoni-
bezek.*

*Res à Fe-
budah pro-
spere gesta.*

*Caleb us ad
expugna-
tionem Kir-
gat-Zepher
primos
quosque in-
ter Duces
invitat; i
filiâ suâ
Achsa in*

א א ויהי אחרי מות יהושע וישאלו בני ישראל ביהוה
לאמר מי יעלה לנו אל הכנעני בתחלה
להלחם בו: ויאמר יהוה יהודה יעלה הנה נתתי את
הארץ בידו: ויאמר יהודה לשמעון אחיו עלה אתי
בגדלי ונלחמה בכנעני והלכתי גם אני אתך בגורלך
וילך אתו שמעון: ויעל יהודה ויתן יהוה את הכנעני
ה והפרזי בידם ויכום בכזק עשרת אלפים איש: וימצאו
את אדני בזק בכזק וילחמו בו ויכו את הכנעני וארתי
הפרזי: וינס אדני בזק וירדפו אחריו ויאחזו אותו
ויקצצו את בהנות ידיו ורגליו: ויאמר אדני בזק
שבעים מלכים בהנות ידיהם ורגליהם מקצצים היו
מלקטים תחת שלחני כאשר עשיתי בן שלם לי
אלהים ויביאהו ירושלם וימת שם:
וילחמו בני יהודה בירושלם וילכדו אותה ויכוה לפי
חרב ואת העיר שלהו באש: ואחר ירדו בני יהודה
להלחם בכנעני יושב ההר והנגב והשפלה: וילך
יהודה אל הכנעני היושב בחברון ושם חברון לפנים
קרית ארבעו וכו את שש ואת אחימן ואת תלמי:
וילך משם אל יושבי דביר ושם דביר לפנים קרית
ספר: ויאמר כלב אשר יכה את קרית ספר ולכדה
ונתתילו את עכסה בתילאשה: וילכדה עתניאל
בן קנז אחי כלב הקטן ממנו ויתן לו את עכסה בתו
לאשה: ויהי בבואה ותסיתרו לשאל מאת אבירה
השדה ותצנח מעל החמור ויאמר לה כלב מה לך:
ד ד 3 ותאמר

15 ותאמר לו הבה לי ברכה כי ארץ הנגב נתתני ונתתה טו
לי גלת מים ויתן ליה כלב את גלת עלית ואת גלת

viçtorie
premium
oblatâ.

16 תחתית : ובני קני חתן משה עלו

Kenai in de-
serto Jehu-
da sedes
quarunt.

מעיר התמרים את בני יהודה מדבר יהודה אשר בנגב

17 ערד וילך וישב את העם : וילך יהודה את שמעון

אחיו ויכו את הכנעני וישב צפרת ויחרימו אותה

18 ויקרא את שם העיר חרמה : וילכד יהודה את עזה

ואת גבולה ואת אשקלון ואת גבולה ואת עקרון

19 ואת גבולה : ויהי יהודה את יהודה וירש את ההר

כי לא להוריש את ישבי העמק כי רכב ברזל להם :

ויתנו לכלב את חברון כאשר דבר משה וירש משם כ

21 את שלשה בני הענק : ואת היבוס יושבי ירושלם לא

הורישו בני בנימן וישב היבוס את בני בנימן

22 בירושלם עד היום הזה : ויעלו בית

Bethel à
tribu Jo-
seph expu-
gnatur.

23 יוסף גם הם בית אל ויהוה עמם : ויתירו בית יוסף

24 בבית אל ושם העיר לפנים לזו : ויראו השמרים

איש יוצא מן העיר ויאמרו לו הראנו נא את מבוא

העיר ועשינו עמך חסד : ויראם את מבוא העיר כה

ויכו את העיר לפי חרב ואת האיש ואת כל

26 משפחתו שלחו : וילך האיש ארץ החתים ויבן

עיר ויקרא שמה לזו הוא שמה עד היום הזה :

Menasse, ca-
terarum-
que tri-
buum ne-
gligentia,
in perdo-
mandâ Ca-
nanaâ.

27 ולא הוריש מנשה את בירת שאן

ואת בנותיה ואת תענך ואת בנותיה ואת יושב דור ישבי קרי

ואת בנותיה ואת יושבי יבלעם ואת בנותיה ואת

28 יושבי מגדו ואת בנותיה ויואל הכנעני לשבת בארץ

הזאת : ויהי כי חזק ישראל וישם את הכנעני למס

29 והוריש לא הורישו : ואפרים לא

הוריש את הכנעני היושב בגזר וישב הכנעני בקרבו

בגזר

פחה
באחנה

ל בגור : זבולון לא הוריש את יושבי

קטרון ואת יושבי נהלל וישב הכנעני בקרב ויהיו

למס : אשר לא הוריש את יושבי פחח כס' פ

עכו ואת יושבי צידון ואת אחלב ואת אכזיב ואת

חלבה ואת אפיק ואת דחב : וישב האשרי בקרב

הכנעני ישבי הארץ כי לא הורישו :

נפתלי לא הוריש את יושבי בית שמש

ואת יושבי בית ענת וישב בקרב הכנעני יושבי הארץ

וישבי בית שמש ובית ענת היו להם למס : וילחצו פחח כס' פ

האמרי את בני דן ההרה כי לא נתנו לרדת לעמק :

לה ויאמר האמרי לשבת בהר חרם באילון ובשעלבים

ותכבד יד בית יוסף ויהיו למס : וגבור האמרי פחח כס' פ

ממעלה עקרבים מהסלע ומעלה :

ויעל מלאך יהוה מן הגלגל

Cap. II.
Israëlita
per nun-
cium à Deo
missum de
solicitudi-
e &
perfidia sua
admonen-
tur. & ca-
stigantur.

א
ב
ג
ד
ה
ו
ז
ח
ט
י
יא
יב
יג
יד
טו
טז
יז
יח
יט
כ

אל הנבים

ויאמר אעלה אתכם ממצרים ואביא אתכם אל

הארץ אשר נשבעתי לאבותיכם ואמר לא אפר בריתי

אתכם לעולם : ואתם לא תכרתו ברית לישבי הארץ

הזאת מזכחותיהם תחצון ולא שמעתם בקולי מה-

זאת עשיתם : וגם אמרתי לא אגרש אותם מפניכם

והיו לכם לצדים ואלהיהם יהיו לכם למוקש : ויהי

כדבר מלאך יהוה ארת הדברים האלה אל כל בני

ישראל וישאו העם את קולם ויבכו : ויקראו שם

המקום ההוא בכיס ויזכו שם ליהוה :

וישלח יהושע את העם וילכו בני ישראל

איש לנחלתו לרשת את הארץ : ויעברו העם את-

יהוה כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים אשר האריכו

ימים אחרי יהושע אשר ראו את כל מעשה יהוה

הגדול D d 4 ר ה

Superstite
adhuc Fe-
hosuah po-
pulus in fide
permanfit.

6 הגדול אשר עשה לישראל : וימת יהושע בן נון עבד
 7 יהוה בן מאה ועשר שנים : ויקברו אותו בגבול נחלתו
 8 בתמנת חרס בחר אפרים מצפון להרגעש : וגם כל
 9 הדור ההוא נאספו אל אבותיו ויקם דור אחר
 10 אחריהם אשר לא ידעו את יהוה וגם ארת המעשה
 11 אשר עשה לישראל : ויעשו בני ישראל
 12 את הרע בעיני יהוה ויעבדו את הבעלים : ויעזבו את
 13 יהוה אלהי אבותם המוציא אותם מארץ מצרים
 14 וילכו אחרי אלהים אחרים מאלהי העמים אשר
 15 סביבותיהם ושתחו להם ויכעסו את יהוה : ויעזבו
 16 את יהוה ויעבדו לבעל ולעשתרות : ויחראף יהוה
 17 בישראל ויתנס ביד שמים וישפו אותם וימכרם ביד
 18 אויביהם מסביב ולא יכלו עוד לעמד לפני אויביהם :
 19 בכל אשר יצא יד יהוה היתה בהם לרעה כאשר דבר טו
 20 יהוה וכאשר נשבע יהוה להם ויצר להם מאד : ויקם
 21 יהוה שפטים וישיעום מיד שסיהם : וגם אל שפטיהם
 22 לא שמעו כיזנו אחרי אלהים אחרים ושתחו להם
 23 סרו מהר מן הדרך אשר הלכו אבותם לשמע מצות
 24 יהוה לא עשו כן : וכי הקים יהוה להם שפטים והיה
 25 יהוה עם השפטים והושיעם מיד אויביהם כל ימי השופט
 26 כיינחם יהוה מנאקתם מפני לחציהם ורחקיהם :
 27 והיה במות השופט ישבו והשחיתו מאבותם ללכת
 28 אחרי אלהים אחרים לעבדם ולהשתחורת להם לא
 29 הפילו ממעל ליהם ומדרכם הקשה : ויחראף יהוה כ
 30 בישראל ויאמר יען אשר עבדו הגוי הזה ארת בריתי
 31 אשר צויתי את אבותם ולא שמעו לקולי : גם אני
 32 לא אוסיף להוריש איש מפניהם מן הגוים אשר עוב
 33 יהושע וימת : למען נסות בהם את ישראל השמרים
 34 הם

*Eo autem
 mortuo o-
 mnia in pe-
 jus ruunt.
 Narratur
 porro fre-
 quens eo-
 rum à Deo
 suo defe-
 ctio, alia-
 que pecca-
 ta.*

הסאת דרך יהוה ללכת בם כאשר שמרו אבותם
 23 אס לא : וינח יהוה את הגוים האלה לבלתי הורישם
 א מהר ולא נתנם ביד יהושע : ואלה הגוים
 אשר הניח יהוה לנסות בם את ישראל את כל אשר
 2 לא ידעו את כל מלחמות כנען : רק למען דעת
 דרות בני ישראל ללמדם מלחמה רק אשר לפנים
 3 לא ידעום : חמשת סרני פלשתים וכל הכנעני
 והצידני והחוי ישב הר הלבנון מהר בעל חרמון עד
 4 לבוא חמת ויהיו לנסות בם את ישראל לרעת הישמעו
 את מצות יהוה אשר צוה את אבותם ביד משה :
 ה ובני ישראל ישבו בקרב הכנעני החתי והאמרי והפרזי
 6 והחוי והיבוס : ויקחו את בנותיהם להם לנשים ואת
 בנותיהם נתנו לבניהם ויעבדו את אלהיהם :

Cap. III.
 Recensetur populi
 in Terra
 relictæ, nec
 plenè ab Is-
 raelitis sub-
 acti.

Israëlitæ,
 deficientes
 à Deo, coguntur ser-
 uire Cu-
 schani, Re-
 gi Syria, sed
 liberantur
 duce Oth-
 riele.

Iterata ipso-
 rum defe-
 ctio, & ca-
 stigatio per
 Eglonem.

7 ויעשו בני ישראל את הרע בעיני
 יהוה וישכחו את יהוה אלהיהם ויעבדו את הכעלים
 8 ואת האשרות : ויחר אף יהוה בישראל וימכרם
 ביד כושן רשעתים מלך ארם נהרים ויעבדו בני
 9 ישראל את כושן רשעתים ששנה שנים : ויזעקו בני
 ישראל אל יהוה ויקם יהוה מושיע לבני ישראל
 וישיעם את עתניאל בן קנז אחי כלב הקטן ממנו :
 ותהי עליו רוח יהוה וישפט את ישראל ויצא
 למלחמה ויתן יהוה בידו את כושן רשעתים מלך
 11 ארם ותעז ידו על כושן רשעתים : ותשקט הארץ
 ארבעים שנה וימת עתניאל בן קנז :

12 ויספו בני ישראל לעשות הרע
 בעיני יהוה ויחוק יהוה את עגלון מלך מואב על-
 13 ישראל על כיעשו את הרע בעיני יהוה : ויאסף
 אליו את בני עמון ועמלק וילך ויך את ישראל וירשו
 את

את עיר התמרים: ועברו בני ישראל את עגלון 14

מלך מואב שמונה עשרה שנה: ויעקו בני ישראל 15

אל יהוה ויקם יהוה להם מושיע את אהוד בן גריא

בן הימיני איש אשר ירמינו וישלחו בני ישראל בידו

מנחרה לעגלון מלך מואב: ויעש לו אהוד חרב ולה 16

שני פיות גמר ארכה ויחגר אותה מתחת למדיו על 17

ירך ימינו: ויקרב את המנחה לעגלון מלך מואב

ועגלון איש בריא מאד: ויהי כאשר כלה להקריב 18

את המנחה וישלח את העם נשאי המנחה: והוא 19

שב מן הפסלים אשר את הגלגל ויאמר דבר סתר

לי אליך המלך ויאמר הם ויצאו מעליו כל העמדים

עליו: ואהוד ברא לו והוא ישב בעלית המקרה כ

אשר לו לבדו ויאמר אהוד דבר אלהים לי אלקי ויקם

מעל הכפא: וישלח אהוד את יד שמאלו ויקח את 21

החרב מעל ירך ימינו ויתקעה בבטנו: ויבא גם 22

הנצב אחר הלהב ויסגר החלב בעד הלהב כי לא

שלף החרב מבטנו ויצא הפר שדנה: ויצא אהוד 23

המסדרונה ויסגר דלתות העליה בערו ונעל: והוא 24

יצא ועבריו באו ויראו והנה דלתות העליה נעלות

ויאמרו אך מסך הוא את רגליו בחדר המקרה: ויחילו כה

ער בוש והנה איננו פתח דלתות העליה ויקחו את

המפתח ופתחו והנה ארניהם נפל ארצה מת: ואהוד 26

נמלט עד התמהמהם והוא עבר את הפסלים ומלט 27

השערתה: ויהי בבואו ויתקע בשופר בהר אפרים

וירדו עמו בני ישראל מן ההר והוא לפניהם: ויאמר 28

אלהים רדפו אחרי כינתן יהוה את איביכם את

מואב בידכם וירדו אחריו וילכו את מעברות הירדן

למואב ולא נתנו איש לעבר: ויכו את מואב 29

בעת

Liberantur iterum per Ebudem, qui singulari exemplo, tyranno necato, Dei populo libertatem & pacem dedit.

In hostes autem Moabitas

הטור
כסלה
וי
מתחיל
והכר
ובורה

ingentem
fragem
exercet.

בעת ההיא בעשרת אלפים איש כל שמן וכל איש
ל חיל ולא נמלט איש: ותכנע מואב ביום ההוא תחת
יד ישראל ותשקט הארץ שמונים שנה:

Post hunc
sequitur in-
ter Judices
Samgar.
Cap. IV.
Israëlita,
rursus de-
ficientes,
traduntur
regi Fabin.

ואחריו היה שמגר בן ענת ויך ארתי 31

פלשתים שש מאות איש במלמד הבקר וישע גם-
אך הוא את ישראל: ויספו בני ישראל

לעשות הרע בעיני יהוה ואהוד מת: וימכרם יהוה

ביד יבין מלך כנען אשר מלך בחצור ושר צבאו

סיסרא והוא יושב בחרשת הגוים: ויצעקו בני ישראל

אל יהוה כי תשע מאות רכב ברזל לו והוא לחץ את-

בני ישראל בחזקה עשרים שנה:

Divina li-
beratio per
Deboram.

ודבורה אשה נביאה אשת לפידורת היא שפטה ארתי 4

ה ישראל בעת ההיא: והיא יושבת תחת תמר דבורה

בין הרמה ובין בירת אל בהר אפרים ויעל אליה בני

ישראל למשפט: ותשלח ותקרא לברק בן אבינעם

מקדש נפתלי ותאמר אליו הלא צוהי יהוה אלהי-

ישראל לך ומשכת בהר תבור ולקחת עמך עשרת

אלפים איש מבני נפתלי ומבני זבולן: ומשכתי אליך

אל נחל קישון את סיסרא שר צבא יבין ואת רכבו

ואת המוננו ונתתיהו בידך: ויאמר אליה ברק אם-

תלכי עמי והלכתי ואם לא תלכי עמי לא אלך:

ותאמר הלק אלך עמך אפס כי לא תהיה תפארתך

על הדרך אשר אתה הולך כי ביד אשה ימכר יהוה

את סיסרא ותקם דבורה ותלק עם ברק קדשה:

ויצעק ברק את זבולן ואת נפתלי קדשה ויעל ברגליו

עשרת אלפי איש ותעל עמו דבורה: וחבר הקיני

נפרד מקיץ מבני הבכחתן משרה ויש אהלו עד אלון

בצענים אשר את קדש: ויגדלו סיסרא כי עלה ברק

בן

הר' בקמין

בצענים קרי

בן

31

אך

2

3

4

ה

6

7

8

9

10

11

12

הטרת
כלה
ויס
מחילין
ותס
דבורה

13 בן אבינעם הר־תבור : ויזעק סיסרא את־כל־רכבּו
 תשע מאות רכב ברזל ואת־כל־העם אשר־אתו
 14 מחרשת־הגוים אל־נחל קישון : ותאמר דב־ה אל־
 ברק קום כִּי־זה־היום אשר־נתן יהוה את־סיסרא בִּידֶךָ
 הלא־יהוה יצא לפניך וירד ברק מהר תבור ועשרת
 אלפים איש אחריו : ויהם־יהוה את־סיסרא ואת־כל־טו
 הרכב ואת־כל־המחנה לפי־חרב לפני ברק וירד
 16 סיסרא מעל המרכבה וינס ברגליו : וברק רדף אחריו
 הרכב ואחרי המחנה עד חרשת־הגוים ויפל כל־
 17 מחנה סיסרא לפי־חרב לאנשאר עד־אחד : וסיסרא
 נס ברגליו אל־אהל יעל אשת־חבר הקיני כי־שלום בין
 18 יבין מלך־חצור ובין־בית־חבר הקיני : ותצא יעל
 לקראת סיסרא ותאמר אליו סורה אדני סורה אלי מלע
 אל־תירא ויטר אליה האהלה ותכסהו בשמיכה :
 19 ויאמר אליה השקיני נא מעט־מים כי־צמתי ותפתח
 את־נאוד החלב ותשקהו ותכסהו : ויאמר אליה עמד כ
 פתח האהל והיה אם־איש יבא ושאלך ואמר
 21 היש־פה איש ואמרת אין : ותקח יעל אשת־חבר
 את־יתד האהל ותשם את־המקבת בִּידֶהּ ותבוא
 אליו בלאט ותתקע את־היתד ברקרו ותצנח
 בארץ והוא נרדס ויעף וימת : והנה ברק רדף
 22 את־סיסרא ותצא יעל לקראתו ותאמר לו לך
 ואראך את־האיש אשר־אתה מבקש ויבא אליה
 23 והנה סיסרא נפל מרת והיתד ברקתו : ויכנע
 אלהים ביום ההוא את־יבין מלך־כנען לפני
 24 בני־ישראל : ותלך יד בני־ישראל הלך וקשה
 על־יבין מלך־כנען עד אשר־הכריתו את־יבין
 מלך־כנען :

*Sifera in-
genti cum
apparatu,
contra Is-
raëlitas
mouet.*

*Ejus exer-
citus sceda
strages.*

חסר א'

*Ipsa mulie-
bri astu, &
manu, ca-
dit.*

ותשר

Cap. V.
Canticum
Debora,
quo Deus
victoria
autor cele-
bratur.

א ה ותשר דבורה וברק בן אבינעם ביום ההוא
 2 לאמר : בפרע פרעות בישראל בהתנרב
 3 עם ברכו יהוה : שמעו מלכים האזינו
 רזנים אנכי ליהוה אנכי אשרה אומר
 4 ליהוה אלהי ישראל : יהוה בצאתך
 משעיר בצעדך משדה אדום ארץ
 רעשה גם שמים נטפו גם עבים נטפו
 ה מים : הרים נזלו מפני יהוה זה
 6 סיני מפני יהוה אלהי ישראל : בימי שמגר בן
 ענר בימי יעל חרלו ארחות והלכי
 7 נתיבות ילכו ארחות עקלקלות : חרלו פרוזן בישראל
 חרלו עד שקמתי דבורה שקמתי הש' כפחח
 8 אם בישראל : יבחר אלהים
 חדשים אז לחם שערים מגן
 אם יראה ורמח בארבעים אלף
 9 בישראל : לבי לחוקקי ישראל המתנדבים
 10 בעם ברכו יהוה : רכבי אתנות
 צחרות ישבי על מדין והלכי
 11 על דרך שיחו : מקול מחצצים בין
 משאפים שם יתנו צדקות יהוה צדקת
 פרוזנו בישראל אז ירדו לשערים עם
 12 יהוה : עורי עורי דבורה עורי מרע
 עורי דברי שיר קום ברק ושבה שביך בך
 13 אבינעם : אז ירד שרד לאדירים עם יהוה
 14 ירד לי בגבורים : מני אפרים שרשם
 בעמלק אחרך בנימין בעממך מני
 מכיר ירדו מחקקים ומזבולן משכים בשבת
 15 ספר : ושרי ביששכר עם דבורה ויששכר
 כן

בן ברק בַּעַמְק שְׁלַח

בְּרַגְלָיו בְּפִלְגֹת רְאוּבֵן גְּדֹלִים

חִקְקֵי לֵב: לֵמָּה יִשְׁבֶּת בֵּין 16

הַמִּשְׁפָּתִים לִשְׁמֵעַ שְׂרָקוֹת עֲדָרִים לְפִלְגֹת

רְאוּבֵן גְּדֹלִים חִקְרֵי לֵב: גִּלְעָד בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן 17

שָׁכֵן וְדָן לִמְהַיְגוֹר אֲנִיּוֹת אֲשֶׁר

יֵשֵׁב לְחוּף יַמַּיִם וְעַל מִפְרָצָיו

יִשְׁכֹּן: זָבְלוֹן עִם חֲרָף נִפְשׁוֹ לְמוֹת וְנִפְרָתָלָי 18

עַל מְרוֹמֵי שָׂדֶה: בְּאֵז מַלְכִים 19

נִלְחָמוּ אֵז נִלְחָמוּ מַלְכֵי כְנָעַן בְּתַעֲנָךְ

עַל מִי מִגְדּוֹ בָצַע כֶּסֶף לֹא

לִקְחוּ: מִן שָׁמַיִם נִלְחָמוּ הַכּוֹכָבִים כ

מִמַּסְלוֹתֵם נִלְחָמוּ עִם סִיסְרָא: נַחַל קִישׁוֹן 21

גִּרְפָּם נַחַל קְרוּמִים נַחַל קִישׁוֹן תְּדַרְכֵי

נִפְשֵׁי עֹז: אִזְהֵלְמוּ עֲקֵבֵי 22

סוּם מִדְּהַרְרוֹת דְּהַרְרוֹת אֲבִירָיו: אֹרּוֹ 23

מִרוֹז אָמַר מֵלֶאֱדָה יְהוָה אֹרּוֹ אֲרֹר

יִשְׁבִּיהַּ כִּי לֹא בָאוּ לְעִזְרַת יְהוָה לְעִזְרַת

יְהוָה בְּנִבְיָוִים: תִּבְרַךְ מִנָּשִׁים 24

יְעַל אֲשֶׁר חֵבֶר הַקִּינִי מִנָּשִׁים

בְּאֵהָל תִּבְרַךְ: מִיָּם שְׂאֵל חֵלֶב כֶּה

נִתְּנָה בְּסַפְלֵי אֲדִירִים חֲקָרִיבָה חֲמָאָה: יְדָה 26

לִיתֵד תִּשְׁלַחנָה וַיִּמְנָה לְהַלְמוֹת

עַמָּלִים וְהַלְמָה סִיסְרָא מַחֲקָה רֵאשׁוֹ וּמַחֲצָה

וַחֲלָפָה רִקְתּוֹ: בֵּין רְגֵלֶיהָ כָּרַע נָפֵל 27

שָׁכַב בֵּין רְגֵלֶיהָ כָּרַע נָפֵל בְּאֲשֶׁר קִסְמֵי בּוֹק

כָּרַע שֵׁם נָפֵל שְׂדוֹד: בְּעַד הַחֲלוֹן נִשְׁקָפָה 28

וַתִּיבֵב אִם סִיסְרָא בְּעַד הָאֵשֶׁן מְרוֹעַ

כִּשְׁשׁ

8

21

בִּשְׁשׁ רִכְבוֹ לְבוֹא מְדוּעַ אַחֲרוֹ פְעָמִי
 29 מִרְכַּבוֹתָיו: חֲכָמוֹת שְׁרוּתֶיהָ תַעֲנֶנְהָ אֶף־
 לֹהִיא תִשָּׁב אֲמַרְיָהּ לָהּ: הֲלֹא יִמְצְאוּ יַחֲלִקוּ
 שְׁלָל רַחֵם רַחֲמַתִּים לְרֹאשׁ גִּבֹר שְׁלָל
 צְבָעִים לְסִסְרָא שְׁלָל צְבָעִים
 31 רַקְמָה צְבַע רַקְמָתִים לְצוּאֵרֵי שְׁלָל: כִּן
 יֵאבְדוּ כָל אוֹיְבֵיךָ יְהוָה וְאֶהְבִּיב כְּצֹאת הַשֶּׁמֶשׁ
 בְּגִבְרַתוֹ וְתִשְׁקַט הָאָרֶץ אַרְבַּעִים שָׁנָה:

Cap. VI.
 Deus popu-
 lum conti-
 nuo defi-
 cientem
 Midianiris
 castigan-
 dum tradit.

א וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הֲרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיַד
 2 מֶרְדִּיךְ שֶׁבַע שָׁנִים: וַתַּעֲזֹד מֶרְדִּיךְ עַל־יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי מֶרְדִּיךְ
 עָשׂוּ לָהֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמְּנַהֲרוֹת אֲשֶׁר בְּהָרִים
 3 וְאֶת־הַמַּעְרוֹת וְאֶת־הַמְּצֹדוֹת: וְהָיָה אִם־זָרַע יִשְׂרָאֵל
 4 וְעָלָה מֶרְדִּיךְ וְעַמְלָק וּבְנֵי־קָדְסִם וְעָלוּ עֵלָיו: וַיַּחֲנוּ עֲלֵיהֶם
 וַיִּשְׁחִיתוּ אֶת־יְבוֹל הָאָרֶץ עַד־בּוֹאֲךָ עֲזָה וְלֹא־יִשְׁאִירוּ
 ה מַחִיָּה בְּיִשְׂרָאֵל וְשֶׁה וְשׁוֹר וְחִמּוֹר: כִּן הִם וּמִקְנֵיהֶם
 5 קָרִי יָעָלוּ וְאֶהְלִיָּהֶם יָבֹאוּ כְּדִי־אֲרַבָּה לְרֹב וְלָהֶם וּלְגַמְלֵיהֶם
 6 אֵין מִסְפָּר וַיָּבֹאוּ בָאָרֶץ לִשְׁחַתָּהּ: וַיִּדַל יִשְׂרָאֵל מֵאֵד
 מִפְּנֵי מֶרְדִּיךְ וַיִּזְעְקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה:

Claman-
 temque ad
 se per Pro-
 phetam in-
 crepat.

7 וַיְהִי כִּי־זָעְקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה עַל
 8 אֲדוֹת מֶרְדִּיךְ: וַיִּשְׁלַח יְהוָה אִישׁ נְבִיא אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וַיֹּאמֶר לָהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲנֹכִי
 הַעֲלִיתִי אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם וְאוֹצִיא אֶתְכֶם מִבֵּית עַבְדִּים:
 9 וְאֶצֶל אֶתְכֶם מִיַּד מִצְרַיִם וּמִיַּד כָּל־לְחָצִיכֶם וְאֶגְרֹשׁ
 י אוֹתֶם מִפְּנֵיכֶם וְאֶתְנֶנָּה לָכֶם אֶת־אֲרָצִים: וְאָמַרְהָ
 לָכֶם אֲנִי־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לֹא תִירָאוּ אֶת־אֱלֹהֵי הָאֻמִּים
 אֲשֶׁר אַתֶּם יוֹשְׁבִים בְּאֲרָצֵם וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלִי:

11 Gideo-
 nem, misso
 Angelo, ad
 liberandum
 populum
 vocat.

וַיָּבֹא מִלֶּאֲךָ יְהוָה וַיֵּשֶׁב תַּחַת הָאֱלֹהִים
 אֲשֶׁר

אשר בעפרה אשר ליואש אבי העזרי וגרעון בנו חבט
 חטים בגת להנים מפני מדין: וירא אליו מלאך יהוה ¹²
 ויאמר אליו יהוה עמך גבור החיל: ויאמר אליו גרעון ¹³
 כי אדני וישי יהוה עמנו ולמה מצאתנו כל זאת ואיה
 כל נפלאותיו אשר ספרו לנו אבותינו לאמר הלא
 ממצרים העלנו יהוה ועתה נטשנו יהוה ויתננו
 בכף מדין: ויפן אליו יהוה ויאמר לך בכחך זה ¹⁴
 והושעת את ישראל מכף מדין הלא שלחתך:
 ויאמר אליו כי אדני במה אושיע את ישראל הנה טו
 אלפי הדל במנשה ואנכי הצער בבית אבי:
 ויאמר אליו יהוה כי אהיה עמך והכית את מדין ¹⁶
 כאיש אחד: ויאמר אליו אם נגא מצאתי חן ¹⁷
 בעיניך ועשית לי אות שאתה מדבר עמי: ^{הש' בקמץ}
 אר נגא תמש מזה עד באי אליך והוצאתי את ¹⁸
 מנחתי והנחת לי לפניך ויאמר אנכי אשב עד שובך:
 וגרעון בא ויעש גדיעוים ואיפת קמח מצות הבשר ¹⁹
 שם בסל והמרק שם בפרור ויוצא אליו אל תחת
 האלה ויגש: ויאמר אליו מלאך האלהים קח כ ^{פתח בס' פ}
 את הבשר ואת המצות והנח אל הסלע הלז ואת
 המרק שפוך ויעש כן: וישלח מלאך יהוה את ²¹
 קצה המשענת אשר בידו ויגע בבשר ובמצות
 ותעל האש מן הצור ותאכל את הבשר ואת
 המצות ומלאך יהוה הלך מעיניו: וירא גרעון ²²
 כי מלאך יהוה הוא ויאמר גרעון אהה אדני
 יהוה כי על כן ראיתי מלאך יהוה פנים אל
 פנים: ויאמר לו יהוה שלום לך אל תירא ²³
 לא תמורת: ויבן שם גרעון מזבח ליהוה ויקרא ²⁴
 לו יהוה שלום עד היום הנה עודנו בעפרת אבי
 העזרי

*Et insigni
 miraculo in
 isto munere
 confirmat.*

*Qui Baha-
lis aram di-
vino jussu
evertit, &
altare Deo
exstruit.*

*Periculo
autem &
ira tumul-
tuantis po-
puli subdu-
citur.*

*Signum à
D'o petit,
& impe-
trat.*

קמק בו ק

כה העורו: ויהי בלילה ההוא ויאמר לו
 יהוה קח את פר השור אשר לאביך ופר השני שבע
 שנים והרסת את מזבח הבעל אשר לאביך ואת
 האשרה אשר עליו תכרת: ובנית מזבח ליהוה
 אלהיך על ראש המעון הזה במערכה ולקחת את
 הפר השני והעלית עולה בעצי האשרה אשר תכרת:
 ויקח גדעון עשרה אנשים מעבדיו ויעש כאשר דבר
 אלו יהוה ויהי כאשר ירא את בית אביו ואת אנשי
 העיר מעשות יומסו עש לילה: וישכימו אנשי העיר
 בבקר והנה נתן מזבח הבעל והאשרה אשר עליו
 כרתה ואת הפר השני העלה על המזבח הבנוי:
 ויאמרו איש אל רעהו מי עשה הדבר הזה וידרשו
 ויבקשו ויאמרו גדעון בן יואש עשה הדבר הזה:
 ויאמרו אנשי העיר אל יואש הוצא את בנך וימרת
 כי נתן את מזבח הבעל וכי כרת האשרה אשר
 עליו: ויאמר יואש לכל אשר עמדו עליו האתם
 הרבוב לבעל אם אתם תושיעון אותו אשר יריב
 לו ימרת עד הבקר אם אלהים הוא ירב לו כי
 נתן את מזבחו: ויקרא לו ביום ההוא רבעל
 לאמר ירבבו הבעל כי נתן את מזבחו:
 וכל מדיו ועמלק ובני
 קדם נאספו יחדו ויעברו נחגו בעמק יזרעאל:
 ורוח יהוה רבשה את גדעון ויתקע בשופר
 לה ויעק אביעזר אחריו: ומלאכים שלח בכל
 מנשה ויעק גם הוא אחריו ומלאכים שלח
 באשר ובזבלון ובנפתלי ועלו לקראתם: ויאמר
 גדעון אל האלהים אם ישך מושיע בידי את ישראל
 כאשר דברת: הנה אנכי מצין את גזת הצמר בגרן
 אם

ה א E א אם

אם טל יהיה על הגזזה לבדה ועל כל הארץ חרב
 וידעת כי תושיע בידי את ישראל כאשר דברת : פתח בס' 6
 38 ויהי כן וישכם ממחרת ויזר את הגזזה וימץ טל מן
 הגזזה מלוא הספל מים : ויאמר גרעון אל האלהים
 39 אל יחר אפך כי ואזכרה אך הפעם אנסה נא רק
 הפעם כגזזה יהי נא חרב אל הגזזה לבדה ועל כל
 הארץ יהיה טל : ויעש אלהים כן כלילה ההוא ויהי מ
 חרב אל הגזזה לבדה ועל כל הארץ היה טל :

Cap. VII.
 Gideon longè maxi-
 mam exer-
 citus par-
 tem, Dei
 jussu, di-
 mittit.

א וישכם ירבעל הוא גרעון וכל העם אשר אתו ויחנו
 על עין חרד ומחנה מדין היה לו מצפון מגבעת
 המורה בעמק : ויאמר יהוה אל
 גרעון רכב העם אשר אתך מתתי את מדין בידם פך
 יתפאר עלי ישראל לאמר ידי הושיעה לי : ועתה
 קרא נא באזני העם לאמר מירא וחרד ישבו ויצפר
 מהר הגלעד וישב מן העם עשרים ושנים אלף ועשרת
 אלפים נשארו : ויאמר יהוה אל
 4 גרעון עור העם רב הורד אותם אל המים ואצרפנו
 לה שמו היה אשר אמר אליך זה ילק אתך הוה ילק
 אתך וכל אשר אמר אליך זה לא ילק עמך הוא לא
 ילק : ויורד את העם אל המים ויאמר ה

Iterum lu-
 strare mili-
 tes jubetur.

ה יהוה אל גרעון כל אשר ילק בלשונו מן המים כאשר
 ילק הכלב תציג אותו לבר וכל אשר יכרע על ברכיו
 לשתות : והי מספר המלקקים בידם אל פיהם שלש
 מאות איש וכל יתר העם כרעו על ברכיהם לשתות
 מים : ויאמר יהוה אל גרעון בשלש מאות
 האיש המלקקים אושיע אתכם ונתתי את מדין בידך
 וכל העם ילכו איש למקומו : ויקחו את צדרה העם
 בידם ואת שופרתיהם ואת כל איש ישראל שלה איש
 לאהלו

פסוק ב

Trecentos
 solum, ex
 omni nume-
 ro, divini-
 tus designa-
 tos retinet.

לאהליו ובשלש מאות האיש החזיק ומחנה מדין היה
 לו מתחת בעמק: ויהי בלילה ההוא:
 ויאמר אליו יהוה קום רד במחנה כי נתתו בידך:
 ואסירא אתה לרדת רד אתה ופרה נערך אל-
 המחנה: ושמעת מה ידברו ואחר תחזקנה ידך
 וירדת במחנה וירד הוא ופרה נערו אל קצה החמשים
 אשר במחנה: ומדין ועמלק וכל בני קדם נפלים
 בעמק פארבה לרב ולגמליהם אין מספר כחול שעל-
 שפת הים לרב: ויבא גדעון והנה איש מספר לרעהו
 חלוסו ויאמר הנה חלוס חלמתי והנה צלול לחם שערים
 מתהפך במחנה מדין ויבא עדה אהל ויכרו ויפל
 וירפכהו למעלה ונפל האהל: ויען רעהו ויאמר אין
 זאת בלתי אם חרב גדעון בן זואש איש ישראל נתן
 האלהים בידו את מדין ואת כל המחנה:

Noctu ho-
 stium ca-
 stra, unico
 cum famu-
 lo, subire.
 Et Midia-
 nit a som-
 nium audi-
 re jubetur.

ויהי כשמע גדעון את מספר החלום
 ואת שברו וישתחווי שב אל מחנה ישראל ויאמר
 קומו כי נתן יהוה בידכם את מחנה מדין:
 ויחץ את שלש מאות האיש שלשה ראשים ויתן
 שופרות ביד כלם וכדים ריקים ולפרים בתוך
 הכדים: ויאמר אליהם ממני תראו וכן תעשו והנה
 אנכי בא בקצה המחנה והיה כאשר אעשה כן
 תעשו: ותקעתי בשופר אנכי וכל אשר אתי
 ותקעתם בשופרות גם אתם סביבות כל המחנה
 ויאמרתם ליהוה ולגדעון: ויבא

Quo con-
 firmatus,
 tripartito
 agmine,
 mox ho-
 stium ca-
 stra inva-
 dit: adhi-
 bito mira-
 bili strata-
 gemate.

גדעון ומאה איש אשר אתו בקצה המחנה ראש
 האשמרת התיכונה אך הקס הקימו את השמרים
 כ ויתקעו בשופרות ונפוץ הכדים אשר בידם: ויתקעו
 שלשת הראשים בשופרות וישברו הכדים ויחזיקו

בִּיד שְׂמֹאֵלִים בְּלִפְרִים וּבִיד יְמִינָם הַשּׁוֹפְרוֹת לְתַקּוֹעַ

וַיִּקְרְאוּ חֶרֶב לַיהוָה וּלְגִדְעוֹן וַיַּעֲמְדוּ אִישׁ תַּחְתּוֹ 21

סָבִיב לַמַּחֲנֶה וַיִּרְץ כָּל־הַמַּחֲנֶה וַיִּרְעוּ וַיִּנְיִסּוּ 22 וַיִּנְוֹסוּ קָרִי

וַיִּתְקַעוּ שְׁלֹשׁ מְאוֹרֹת הַשּׁוֹפְרוֹת וַיִּשֶׁם יְהוָה אֶת־חֶרֶב 23

אִישׁ בְּרֵעֵהוּ וּבְכָל־הַמַּחֲנֶה וַיָּנֶס הַמַּחֲנֶה עַד־בֵּית

הַשֵּׁטָה צִרְדָּתָהּ עַד שַׁפְתֵי אַבְלֵי מַחֲלֵה עַל־טֶבֶת 24

וַיִּצְעַק אִישׁ־יִשְׂרָאֵל מִנִּפְתְּלֵי וּמִן־אֲשֶׁר וּמִן־כָּל־ 25

מְנַשֶּׁה וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרָי מְדִין וּמִלְאֲכִים שְׁלַח 26

גִּדְעוֹן בְּכָל־הָר אֲפָרַיִם לֵאמֹר רְדוּ לְקִרְאֵת מְדִין

וּלְכַדּוּ לָהֶם אֶת־הַמַּיִם עַד בַּיִת בְּרָה וְאֶת־הַיַּרְדֵּן

וַיִּצְעַק כָּל־אִישׁ אֲפָרַיִם וַיִּלְכְּדוּ אֶת־הַמַּיִם עַד בַּיִת

בְּרָה וְאֶת־הַיַּרְדֵּן וַיִּלְכְּדוּ שְׁנֵי־שָׂרֵי מְדִין אֶת־כָּה 27

עֶרֶב וְאֶת־זֶאֱב וַיַּהַרְגוּ אֶת־עֹרֵב בְּצוּר עֹרֵב וְאֶת־זֶאֱב

הַרְגוּ בִּיקְבֵי זֶאֱב וַיִּרְדְּפוּ אֶת־מְדִין וְרֹאשׁ־עֶרֶב וְזֶאֱב

הַבִּיאוּ אֶת־גִּדְעוֹן מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אִישׁ ח 28

אֲפָרַיִם מַה־הַדְּבָר הַזֶּה עֲשִׂיתָ לָנוּ לְבִלְתִּי קִרְאוֹת

לָנוּ כִּי הִלַּכְתָּ לְחַלְחֵם בְּמְדִין וַיִּרְיֹבֵן אֹתוֹ בְּחִזְקָה 29

וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם מַה־עֲשִׂיתִי עִתָּה כִּכְסֵם הֲלֹא טוֹב עַל־לֹת 30

אֲפָרַיִם מִבְּצִיר אֲבִיעֹזֶר בְּיַדְכֶם נָתַן אֱלֹהִים אֶת־ 31

שְׂרֵי מְדִין אֶת־עֶרֶב וְאֶת־זֶאֱב וּמַה־יִּבְלְתִי עֲשׂוֹת

כִּכְסֵם אֲזַרְפְּתָה רוּחַם מֵעַלְיוֹ בְּדַבְרֵי הַדְּבָר הַזֶּה 32

וַיָּבֹא גִדְעוֹן הַיַּרְדֵּן עִבְרָה וַיִּשְׁלַח שְׁלֹשׁ מְאוֹת הָאִישׁ 33

אֲשֶׁר אִתּוֹ עֵיפִים וְרֹדְפִים וַיֹּאמֶר לְאַנְשֵׁי סָכוֹת תִּנּוּ 34

נָא כְּבָרוֹת לָחֶם לָעַם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵי כִּי עֵיפִים הֵם

וְאַנְכֵי רֹדֵף אַחֲרָי זָבַח וְצִלְמַנֵּעַ מִלְכֵי מְדִין וַיֹּאמֶר 35

שְׂרֵי סָכוֹת הַכֶּף זָבַח וְצִלְמַנֵּעַ עִתָּה בְּיַד כִּי־נָתַן

לְצַבְאֵךְ לָחֶם וַיֹּאמֶר גִּדְעוֹן לָכֵן בָּתַת יְהוָה אֶת־ 36

זָבַח וְאֶת־צִלְמַנֵּעַ בְּיַד־יְדֵשֶׁתִי אֶת־בְּשָׂרְכֶם אֶת־ 37

קוֹצֵי

Hostes lymphati, & caco terrore in se invicem ruentes, late caduntur.

Duo Principes ipsorum in potestatem veniunt, & occiduntur. Cap. VIII. Gideon Ephraimitas, non nihil obmurmurantes, prudenter composuit.

Viris Succor & Pennel, quod se commeatu non juvant, gravia comminatur.

8 קוֹצֵי הַמִּדְבָּר וְאֵת הַבְּרֻקִּים : וַיַּעַל מֹשֶׁם פְּנוּאֵל
 וַיְדַבֵּר אֵלֵיהֶם כְּזֹאת וַיַּעֲנוּ אוֹתוֹ אַנְשֵׁי פְּנוּאֵל כְּאִשֶׁר
 9 עָנוּ אַנְשֵׁי סְכוּרָה : וַיֹּאמֶר גַּם לְאַנְשֵׁי פְּנוּאֵל לֵאמֹר
 בְּשׁוּבֵי בְּשָׁלוֹם אֶתְּןָ אֶת הַמְּגֵרֶל הַזֶּה :

וּזְבַח וְצִלְמִנֶעַ בְּקִרְקֹר וּמַחְנֵיהֶם עִמָּם כַּחֲמֶשֶׁת
 עָשָׂר אֶלֶף כֹּל הַנּוֹתָרִים מִכָּל מַחְנֵה בְנֵי קְרָס וְהַנְּפִלִים
 11 מֵאֵרָה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אִישׁ שֶׁלֶף חֶרֶב : וַיַּעַל גִּדְעוֹן
 דֶּרֶךְ הַשְּׁכוּנֵי בְּאֵהִלִּים מִקְרָס לְנֹכַח וַיַּגְבְּהֵר וַיַּךְ אֶת־

*Zebach &
Zalmunah,
Midianita-
rum Reges
assequitur,
& viros
cafit.*

12 הַמַּחְנֵה וְהַמַּחְנֵה הָיָה בְּטַח : וַיִּגְסוּ זְבַח וְצִלְמִנֶעַ וַיִּרְדְּף
 אַחֲרֵיהֶם וַיִּלְכֹּד אֶת שְׁנֵי מַלְכֵי מִדְיָן אֶת זְבַח וְאֶת־

13 צִלְמִנֶעַ וְכָל הַמַּחְנֵה הֶחְרִיד : וַיֵּשֶׁב גִּדְעוֹן בֶּן יוֹאֵשׁ

14 מִן הַמִּלְחָמָה מִלְמַעְלֵה הַחֶרֶס : וַיִּלְכֹּד נֶעַד מֵאַנְשֵׁי

סְכוּרָה וַיִּשְׁאַלְהוּ וַיִּכְתֹּב אֵלָיו אֶת שְׂרֵי סְכוּרָה וְאֶת־

15 טוֹקְנֵיהַ שְׁבַעִים וּשְׁבַעֵה אִישׁ : וַיָּבֵא אֶל אַנְשֵׁי סְכוּרָה

וַיֹּאמֶר הִנֵּה זְבַח וְצִלְמִנֶעַ אֲשֶׁר חִרְפְּתֶם אוֹתִי לֵאמֹר

הַכֶּף זְבַח וְצִלְמִנֶעַ עִתָּה בַיָּדְךָ כִּי נָתַן לְאַנְשֵׁיךָ הַיַּעֲפִים

*Reverfus
Succotanos
& Penueli-
tas pro me-
rito plectit.*

16 לַחֶם : וַיִּקַּח אֶת זְקֵנֵי הָעִיר וְאֶת קוֹצֵי הַמִּדְבָּר וְאֶת־

17 הַבְּרֻקִּים וַיִּדַּע בָּהֶם אֶת אַנְשֵׁי סְכוּרָה : וְאֶת מְגֵרֶל־

18 פְּנוּאֵל נָתַן וַיַּהַרְגֵם אֶת אַנְשֵׁי הָעִיר : וַיֹּאמֶר אֶל זְבַח

וְאֶל צִלְמִנֶעַ אֵיפֹה הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הִרְגַתֶם בְּתַבּוּר

19 וַיֹּאמְרוּ כְמוֹךָ כְּמוֹהֶם אַחֵר כְּתָאֵר בְּנֵי הַמֶּלֶךְ : וַיֹּאמֶר

אֲחֵי בְנֵי אֲמִי הֵם חַיֵּיהוּה לֹוּהַחִיתֶם אוֹתֶם לֹא הִרְגַתִּי

כְּאַתְכֶם : וַיֹּאמֶר לִיתֵר בְּכוֹרוֹ קוּם הִרְגֵם אוֹתֶם וְלֹא־

*Midianita-
rum Reges
occidit.*

20 שֶׁלֶף הַנֶּעַר חֶרְבוֹ כִּי רָא כִּי עוֹדֵנוּ נֶעַר : וַיֹּאמֶר זְבַח

וְצִלְמִנֶעַ קוּם אֶתְּהוּ וּפְגַע בְּנוֹ כִּי כְּאִשׁ גְּבוּרַתוֹ וַיִּקַּם

גִּדְעוֹן וַיַּהַרְגֵם אֶת זְבַח וְאֶת צִלְמִנֶעַ וַיִּקַּח אֶת הַשְּׁהֲרָנִים

*Oblatum
à populo
principa-
tum repu-
diat.*

21 אֲשֶׁר בְּצוּאֵרֵי גְמְלֵיהֶם : וַיֹּאמְרוּ אִישׁ־

יִשְׂרָאֵל אֶל גִּדְעוֹן מִשָּׁל פְּנוּ גַם אֶתְּה גַם בְּנֶךָ גַם בְּן־

23 בְּנֵי הַחַיִּים שָׁעֲתָנוּ מִיַּד מִדְּיָן׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים גִּדְעוֹן לֵאמֹר
אֲמַשְׁלֵךְ אֹנִי בְכֶם וְלֹא יִמְשַׁלְּכֵם יְהוָה יִמְשַׁלְּכֵם׃

24 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים גִּדְעוֹן אֲשַׁאלְהָ מִכֶּם שְׂאֵלָה וְתִנּוּלִי׃
אִישׁ נָזֵם שִׁלְלוֹ כִּי־נָזַמְתִּי זֶה־בְּלֶהֱם כִּי־שָׁמַעְתִּים הֵם׃

וַיֹּאמְרוּ נְתוּן נְתוּן וַיִּפְרְשׂוּ אֶת־הַשְּׂמֵלָה וַיִּשְׁלִיכוּ שָׁמָּה כֹּה
26 אִישׁ נָזֵם שִׁלְלוֹ׃ וַיְהִי מִשְׁקַל נְזֻמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר שָׂאֵל אֵלֶּפֶת

וְשִׁבְעַת מֵאוֹת זָהָב לְבַד מִן־הַשְּׂהַרְנִים וְהַנְּטִיפּוֹת וּבְגָדֵי
הָאֲרָגְמָן שַׁעַר מַלְכֵי מִדְּיָן וּלְבַד מִן־הָעֲנָקוֹת אֲשֶׁר

27 בְּצוּאֵרֵי גְמְלֵיהֶם׃ וַיַּעַשׂ אוֹתוֹ גִּדְעוֹן לְאִפּוֹר וַיִּצַּג אוֹתוֹ
בְּעִירוֹ בְּעַפְרָה וַיִּזְנוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל אַחֲרָיו שְׁמוּנֵי לְגִדְעוֹן

וּלְבֵיתוֹ לְמוֹקֵשׁ׃ וַיִּבְנַע מִדְּיָן לְפָנָיו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא
יִסְפוּ לְשַׂאת רֹאשֵׁם וְתִשְׁקַט הָאָרֶץ אַרְבַּע־עָשָׂר שָׁנָה
בְּיַמֵּי גִדְעוֹן׃

וַיֵּלֶךְ יִרְבֵּעַל בֶּן־יֹאשׁוּ׃ וַיֹּשֶׁב בְּבֵיתוֹ׃ וּלְגִדְעוֹן הָיוּ שִׁבְעִים
כִּנְיִים יְצֵאֵי יָרְכוּ כִּי־נָשִׁים רַבּוֹת הָיוּ לוֹ׃ וּפִילָגְשׁוֹ אֲשֶׁר

בְּשֵׁכֶם יִלְדָה לוֹ גַּם־הָאֶבְנִי וַיִּשֶׂם אֶת־שְׁמוֹ אֲבִימֶלֶךְ׃
וַיִּמַּת גִּדְעוֹן בֶּן־יֹאשׁ בְּשִׁיבָה טוֹבָה וַיִּקְבֹּר בְּקָבֶר יֹאשׁ׃

28 אָבִיו כַּעֲפְרָה אֲבִי הָעֹזֵר׃ וַיְהִי כֹּאֲשֶׁר
מֵרַג גִּדְעוֹן וַיִּשׁוּבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּזְנוּ אַחֲרֵי הַבְּעֻלִים

וַיִּשְׁמְרוּ לַהֵם בְּעַל בְּרִית לְאֱלֹהִים׃ וְלֹא זָכְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם הַמְצִיל אוֹתָם מִיַּד כָּל־אֲבִייהֶם

מִסְבִּיב׃ וְלֹא עָשׂוּ חֶסֶד עִם־בֵּית יִרְבֵּעַל גִּדְעוֹן כְּכֹל־לֵה
הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה עִם־יִשְׂרָאֵל׃

וַיֵּלֶךְ אֲבִימֶלֶךְ בֶּן־יִרְבֵּעַל שְׂכֵמָה אֶל־אָחִי אָמוֹ וַיְדַבֵּר
אֵלֵיהֶם וְאֵל־כָּל־מִשְׁפַּחַת בֵּית־אָבִי אָמוֹ לֵאמֹר׃ דַּבְּרוּ

נָא בְּאָזְנֵי כָל־בְּעָלֵי שְׂכֵמָה טוֹב לָכֶם הַמְשַׁלְּכֵם בְּכֶם
שִׁבְעִים אִישׁ כָּל־בְּנֵי יִרְבֵּעַל אִם־מְשַׁלְּכֵם בְּכֶם אִישׁ אֶחָד

וַיִּזְכְּרֵתֶם כִּי־עַצְמְכֶם וּבְשָׂרְכֶם אָנִי׃ וַיְדַבְּרוּ אַחֲרָיו אָמוֹ
עָלָיו

קכ"ב

Victoria monumentum in urbe sua statuit.

Ingenti sobole relictâ moritur.

Israëlitarum, post mortem ejus, idololatria, & ingrati-tudo.

Cap. IX. Abimelech Sichemitarum principatu potitur.

עליו באזני כל בעלי שכם את כל הדברים האלה ויש
 4 לבם אחרי אבימלך כי אמרו אחינו הוא: ויתנו לו
 שבעים כסף מבית בעל ברית וישכר בהם אבימלך
 ה אנשים דיקים ופחזים וילכו אחריו: ויבא בירת אביו
 עפרתה ויהרג את אחיו בני רבעל שבעים איש על-
 אבן אחת ויותר ויתם בן רבעל הקטן כי נחבא:

Omnesque fratres, excepto Fotham, necat.

6 ויאספו כל בעלי שכם וכל בית מלוא וילכו וימליכו את אבימלך למלך עם אלון מצב אשר

Qui ipsi & Sichemitis exitium vaticinatur.

7 בשכם: ויגדו ליוזם וילך ויעמד בראש הר גרזים וישאקולו ויקרא ויאמר להם שמעו אלי בעלי שכם

8 וישמע אליכם אלהים: הלוך הלכו העצים למשח עליהם מלך ויאמרו לזית מלוכה עלינו: ויאמר להם

מלכה קרי

9 הזית החרלתי את דשני אשר כי כבדו אלהים ואנשים והלכתי לנוע על העצים: ויאמרו העצים לתאנה לכי

10 את מלכי עלינו: ותאמר להם התאנה החרלתי את מתקי ואת תנוכתי הטובה והלכתי לנוע על העצים:

מלכי קרי

11 ויאמרו העצים לגפן לכי את מלוכי עלינו: ותאמר להם הגפן החרלתי את תירושי המשמח אלהים

12 13 ואנשים והלכתי לנוע על העצים: ויאמרו כל העצים אל האטר לך אתה מלך עלינו:

14 ויאמר האטר אל העצים אם באמת אתם משחים אתי למלך עליכם באו חסו בצלי ואם אין תצא אש

15 מן האטר ותאכל את ארזי הלבנון: ועתה אם באמת ובתמים עשיתם ותמליכו את אבימלך

16 ואם טובה עשיתם עם רבעל ועם ביתו ואם בגמול ידו עשיתם לו: אשר נלחם אבי עליכם

17 וישלך את נפשו מנגד ויצל אתכם מיד מדון: ואתם קמתם על בית אבי היום ותהרגו את בניו

18 שבעים

שבעים איש על אבן אחת ותמליכו את אבימלך בן
אמתו על בעלי שכם כי אחיכם הוא: ואם באמת
ובתמים עשיתם עם ירבעל ועם ביתו היום הזה
שמחו באבימלך וישמח גם הוא בכם: ואם אין תצאו
איש מאבימלך ותאכל את בעלי שכם ואת בית
מלואו ותצאו אש מבעלי שכם ומבית מלואו ותאכל
את אבימלך: וינסו אתם ויברח וילך באררה וישב
שם מפני אבימלך אחיו: וישר אבימלך
על ישראל שלש שנים: וישלח אלהים רוח רעה בן
אבימלך ובין בעלי שכם וכגדו בעלי שכם באבימלך:
לבו חמס שבעים בני ירבעל ודמם לשום על
אבימלך אחיהם אשר הרג אותם ועל בעלי שכם
אשר חגקו את ידיו להרג את אחיו: וישמו לו בעלי כה
שכם מארבים על ראשי ההרים ויגזלו את כל אשר
יעבר עליהם בדרך ויגדלו לאבימלך:
ויבא געל בן עבד ואחיו ויעברו בשכם
ויבטחו בבעלי שכם: ויצאו השדה ויבצרו את
כרמיהם וירכו ויעשו הלולים ויבאו בית אלהיהם
ויאכלו וישתו ויקללו את אבימלך: ויאמר געל בן
עבד מי אבימלך ומי שכם כי נעברנו הלא בן
ירבעל וזבל פקדו עברו את אנשי חמור אבי שכם
ומדוע נעברנו אנחנו: ומי יתן את העם הזה בידי
ואסירה את אבימלך ויאמר לאבימלך רבה צבאך
וצאה: וישמע זבל שר העיר את דברי געל בן עבד ל
ויחר אפו: וישלח מלאכים אל אבימלך בתרמיה
לאמר הנה געל בן עבד ואחיו באים שכמרו והנם
צרים את העיר עליך: ועתה קום לילה אתה והעם
אשר אתך וארכ בשדה: והיה בבקר כזרח השמש
תשכים

*Sichemite,
concepto in-
genti odio,
ab Abime-
lecho defi-
ciunt.*

4
ל

6

7

8

9

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

תשכים ופשטת על העיר והנה הוא והעם אשר אתו יצאים אליך ועשית לו כאשר תמצא ירך:

Abimelech urbem Sichem, primo ex insidiis, deinde aperta vi, adortus, tandem expugnat.

ויקם אבימלך וכל העם אשר עמו 34

לה לילה ויארבו על שכנם ארבעה ראשים: ויצא געל בן עבר ויעמד פתח שער העיר ויקם אבימלך והעם 35

אשר אתו מן המארב: וירא געל את העם ויאמר אל זבל הנה עם יורד מראשי ההרים ויאמר אליו זבל 36

את צל ההרים אתה ראה כאנשים: ויסף עוד געל לדבר ויאמר הנה עם ירדים מעם טבור הארץ וראש 37

אחר בא מדרך אלון מעוננים: ויאמר אליו זבל איה איפוא פיך אשר תאמר מי אבימלך כי נעברנו הלא 38

זה העם אשר מאסתה בו צאנא עתה והלחם בו: ויצא געל לפני בעלי שכנם וילחם באבימלך: וירדפהו 39

אבימלך וינס מפניו ויפלו חללים רבים עד פתח השער: וישב אבימלך בארומה ויגרש זבל את געל 40

ואת אחיו משבת בשכנם: ויהי ממחרת ויצא העם השדרה ויגרו לאבימלך: ויקח את העם ויחצם 41

לשלושה ראשים ויארב בשדרה ויראו הנה העם יצא מן העיר ויקם עליהם ויכסם: ואבימלך והראשים אשר עמו 42

פשטו ויעמדו פתח שער העיר ושני הראשים פשטו מה על כל אשר בשדה ויכוסם: ואבימלך נלחם בעיר כל 43

היום ההוא וילכד את העיר ואת העם אשר בה הרג ויתן את העיר ויזרעה מלח: וישמעו 44

כל בעלי מגדל שכנם ויבאו אל צריח בית אל ברית: ויגד לאבימלך כי התקבצו כל בעלי מגדל שכנם: 45

ויעל אבימלך הר צלמון הוא וכל העם אשר אתו ויקח אבימלך את הקרדמות בידו ויכרת שוכת עצים 46

וישאה וישם על שכמו ויאמר אל העם אשר עמו מה ראיתם 47

Munitam in urbe turrim, quo plerique confugerant, exurit.

ראיתם

49 ראיִתֶם עֲשִׂיתִי מֵהָרוּ עֲשׂוּ כִּמּוֹנִי וַיִּכְרַתוּגַם כָּל־הָעָם
אִישׁ שׁוֹכֵה וַיִּלְכּוּ אַחֲרַי אֲבִימֶלֶךְ וַיִּשְׂמוּ עַל־הַצְּרִיחַ
וַיִּצִיתוּ עֲלֵיהֶם אֶת־הַצְּרִיחַ בְּאֵשׁ וַיִּמְתּוּגַם כָּל־אֲנָשֵׁי
מִגְדַל שְׁכֵם כְּאַלְף אִישׁ וְאִשָּׁה וַיִּלְךְ נ

51 אֲבִימֶלֶךְ אֶל־תַּבְכִּין וַיַּחֲזֵן בְּתַבְכִּין וַיִּלְכְּדָהּ וּמִגְדַל עֲזָהִיהָ
בְּתוֹךְ הָעִיר וַיִּנְסוּ שָׂמָּה כָּל־הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְכָל־

52 בְּעַלֵי הָעִיר וַיִּסְגְּרוּ בְּעַדְסוֹ וַיַּעֲלוּ עַל־גֵּג הַמִּגְדַל וַיָּבֹא
אֲבִימֶלֶךְ עַד־הַמִּגְדַל וַיִּלְחֶם בּוֹ וַיִּגֶשׁ עַד־פֶּתַח הַמִּגְדַל

53 לְשַׂרְפוֹ בְּאֵשׁ וַתִּשְׁלַךְ אִשָּׁה אַחֶרֶת פֶּלַח רֶכֶב עַל־
רֹאשׁ אֲבִימֶלֶךְ וַתִּרְץ אֶת־גִּלְגָּלְתּוֹ וַיִּקְרַא מֵהָרָחֵק

54 אֶל־הַנָּעַר וַיִּשָּׂא כִלְיוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ שְׁלַף חֶרֶבְךָ וּמוֹתֵתֵנִי
פֶּן־יֹאמְרוּ לִי אִשָּׁה הִרְגַתְהוּ וַיִּדְקְדְהוּ נַעֲרוֹ וַיִּמָּרָת׃

וַיִּרְאוּ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל כִּי־מָת אֲבִימֶלֶךְ וַיִּלְכּוּ אִישׁ לְמַקְמוֹ׃ נה
וַיֵּשֶׁב אֱלֹהִים אֶת־רַעַת אֲבִימֶלֶךְ אֲשֶׁר עָשָׂה לְאָבִיו 56
לְהַרְגֹתָ שִׁבְעִים אַחִיו וְאֵת כָּל־רַעַת אֲנָשֵׁי שְׁכֵם 57

הַשֵּׁיב אֱלֹהִים בְּרֹאשׁוֹ וַתִּבָּא אֵלֵיהֶם קַלְלַת יוֹתָם בֶּן־
יִרְבֵּעַל׃ וַיִּקַּם אַחֲרָי אֲבִימֶלֶךְ לְהוֹשִׁיעַ 9 א

את־יִשְׂרָאֵל תּוֹלַע בֶּן־פּוּאָה בֶּן־דָּוִד אִישׁ יִשְׁשַׁכְּרוֹ וְהוּא־
יֵשֵׁב בְּשֹׁמֵר בְּהַר אֶפְרָיִם׃ וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים 2
וּשְׁלֹשׁ שָׁנָה וַיִּמָּתוּ וַיִּקְבַּר בְּשֹׁמֵר׃ וַיִּקַּם 3

אַחֲרָיו יֵאִיר הַגַּלְעָדִי וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם
שָׁנָה׃ וַיְהִי־לוֹ שְׁלֹשִׁים בָּנִים רֶכֶבִּים עַל־שְׁלֹשִׁים עֵירִים 4
וּשְׁלֹשִׁים עֵירִים לָהֶם לְהֵם יִקְרְאוּ חֹתֵי יֵאִיר עַד־הַיּוֹם

הַזֶּה אֲשֶׁר בְּאַרְצֵי הַגַּלְעָד׃ וַיִּמָּת יֵאִיר וַיִּקְבַּר ה
בְּקִמּוֹן׃

וַיִּסְפוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הַרְעָבָעִי הַזֶּה וַיַּעֲבְדוּ 6
אֶת־הַבְּעָלִים וְאֶת־הָעֲשֻׁתְרוֹת וְאֶת־אֱלֹהֵי אֲרָם וְאֶת־
אֱלֹהֵי צִדּוֹן וְאֶת־אֱלֹהֵי מוֹאָב וְאֶת־אֱלֹהֵי בְנֵי עַמּוֹן וְאֶת־
אֱלֹהֵי

Ipsa, diem expugnat. a urbe Thebez, circa aliam turrim heret, saxo a muliere ictus, cadit.

Cap. X. Judex & liberator populi Tola.

Cui succedit Fair.

Israëlitarum nova à cultu Dei defectio: qui eos Philætorum

אוי המכרת חקת

& Ammonitarum jugo permittit.

Illis vero, angustiis pressi, Dei opem inclamant.

Ammonitae & Israelitae ad bellum sese parant.

Cap. XI. Gileaditae Jephthah, gentilem suum, ex exilio revocatum, ducem belli contra Ammonitas designant.

7 אלהי פלשתים ויעזבו את יהוה ולא עבדוהו: ויחר
 אף יהוה בישראלו ומכרם ביד פלשתים וביד בני עמון:
 8 וירעצו וירצצו את בני ישראל בשנה ההיא שמנה
 עשרה שנה את כל בני ישראל אשר בעבר הירדן
 9 בארץ האמרי אשר בגלעד: ויעברו בני עמון את
 הירדן להלחם גם ביהודה ובבנימין ובבית אפרים
 י ותצר לישראל מאד: ויצעקו בני ישראל אל יהוה
 לאמר חטאנו לך וכי עזבנו את אלהינו ונעבד את
 11 הבעלים: ויאמר יהוה אל בני ישראל
 הלא ממצרים ומן האמרי מן בני עמון ומן פלשתים:
 12 וצידוניתם ועמלק ועמון לחצו אתכם ותצעקו אלי
 13 ואזשיעה אתכם מידם: ואתם עזבתם אותי ותעבדו
 14 אלהים אחרים לכן לא אוסיף להושיע אתכם: לכו
 וצעקו אל האלהים אשר בחרתם בסם המהגושיעו לכם
 15 בעת צרתכם: ויאמרו בני ישראל אל יהוה חטאנו
 עשה אתה לנו ככל הטוב בעיניך אך הצילנו נא היום
 16 הזה: ויסירו את אלהי הנכר מקרבם ויעברו את
 17 יהוה ותקצר נפשו בעמל ישראל: ויצעקו
 בני עמון ויחננו בגלעד ויאספו בני ישראל ויחננו במצפה:
 18 ויאמרו העם שרי גלעד איש אל רעהו מי האיש אשר
 יחל להלחם בבני עמון יהיה לראש לכל ישרי גלעד:
 ויפתח הגלעדי היה גבור חיל והוא בן
 2 אשה זונה ויולד גלעד את יפתח: ותלד אשת גלעד לו
 בנים ויגדלו בני האשה ויגרשו את יפתח ואמרו לו
 לא תנחל בבית אבינו כי בן אשה אחרת אתה:
 3 ויברח יפתח מפני אחיו וישב בארץ טוב ויתלקטו אל
 4 יפתח אנשים ריקים ויצאו עמו: ויהי כאשר
 ה מימים וילחמו בני עמון עם ישראל: ויהי כאשר
 נלחמו

איא
המרות
נק

6 גלחמו בני עמון עם ישראל וילכו זקני גלעד לקחת
 את יפתח מארץ טוב: ויאמרו ליפתח לכה והייתה לנו
 7 לקצין ונלחמה בבני עמון: ויאמר יפתח לזקני גלעד
 הלא אתם שנאתם אותי ותגרשוני מבית אבי ומדוע
 8 באתם אלי עתה כאשר צר לכם: ויאמרו זקני גלעד
 אל יפתח לכן עתה שבנו אליך והלכת עמנו ונלחמת
 9 בבני עמון והיית לנו לראש לכל ישרי גלעד: ויאמר
 יפתח אל זקני גלעד אם משיבים אתם אותי להלחם
 בבני עמון ונתן יהוה אותם לפני אנכי אהיה לכם
 10 לראש: ויאמרו זקני גלעד אל יפתח יהוה יהיה שמע
 11 בינותינו אם לא כדברך כן נעשה: וילך יפתח עם
 זקני גלעד וישמו העם אותו עליהם לראש ולקצין
 וידבר יפתח את כל דבריו לפני יהוה במצפה:
 12 וישלח יפתח מלאכים אל מלך בני
 עמון לאמר מה לי ולך כי באת אלי להלחם בארצי:
 13 ויאמר מלך בני עמון אל מלאכי יפתח כי לקח
 ישראל את ארצי בעלותו ממצרים מארנון ועד
 היבק ועד הירדן ועתה השיבה אתהן בשלום:
 14 ויוסף עוד יפתח וישלח מלאכים אל מלך בני
 עמון: ויאמר לו כה אמר יפתח לאלקח ישראל
 15 את ארץ מואב ואת ארץ בני עמון: כי בעלותם
 ממצרים וילך ישראל במדבר עד ים סוף ויבא
 16 בקדשה: וישלח ישראל מלאכים אל מלך
 אדום לאמר אעברה נח בארצה ולא שמע מלך
 אדום וגם אל מלך מואב שלח ולא אבה וישב ישראל
 17 בקדש: וילך במדבר ויסב את ארץ אדום ואת
 ארץ מואב ויבא ממזרח שמש לארץ מואב ויחנן
 18 בעבר ארנון ולא באו בגבול מואב כי ארנון גבול
 מואב

*Promisso
etiam prin-
cipatu.*

*Qui, missa
legatione,
Ammoni-
tas à consi-
liis belli
avertere
studet.*

19 מואב : וישלח ישראל מלאכים אל סיחון מלך
 האמרי מלך חשבון ויאמר לו ישראל געברה נא
 כ בארצך עד מקומי : ולא האמין סיחון את ישראל
 עבר בגבלו ויאסף סיחון את כל עמו ויחנו ביהצה
 21 וילחם עם ישראל : ויתן יהוה אלהי ישראל את
 סיחון ואת כל עמו ביד ישראל וכנס וירש ישראל
 22 את כל ארץ האמרי יושב הארץ ההיא : וירשו
 את כל גבול האמרי מארנון ועד היבק ומן המדבר
 23 ועד הירדן : ועתה יהוה אלהי ישראל הוריש את
 24 האמרי מפני עמו ישראל ואתה תירשנו : הלא את
 אשר יורישך כמוש אלהיך אורנו תירש ואת כל
 כה אשר הוריש יהוה אלהינו מפנינו אותנו נירש : ועתה
 הטוב טוב אתה מבלק בן צפור מלך מואב הדב רב
 26 עם ישראל אם גלחם גלחם כם : בשבת ישראל
 בחשבון ובכנותיה ובערעור ובכנותיה ובכל הערים
 אשר על ידי ארנון שלש מאות שנה ומדוע לא
 27 הצלתם בעת ההיא ואנכי לא חטאתי לך ואתה עשה
 אתי רעה להלחם בי ישפט יהוה השפט היום בין בני
 28 ישראל ובין בני עמון : ולא שמע מלך בני עמון אל

*Frustra au-
 tem tenta-
 tis illorum
 animis, ipse
 quoque co-
 pias colligit.
 Et votum
 Deo vorvet.*

29 דברי יפתח אשר שלח אליו : ותהי
 על יפתח רוח יהוה ועבר את הגלעד ואת מנשה
 ויעבר את מצפה גלעד וממצפה גלעד עבר בני עמון :
 ל וידר יפתח נדר ליהוה ויאמר אם נתון תתן את בני
 31 עמון בידי : והיה היוצא אשר יצא מדלת ביתי
 לקראתי בשובי בשלום מבני עמון והיה ליהוה
 32 והעליתיהו עולה : ויעבר יפתח אל בני
 33 עמון להלחם כם ויתנם יהוה בידו : ויכס מערוער וער
 בואך מניית עשרים עיר ועד אבל כרמים מכה גדולה
 מאד

*Vincit Am-
 monitas.*

מאד ויכנעו בני עמון מפני בני ישראל :

34 ויבא יפתח המצפה אל ביתו והנה בתו

*Deinde fili-
liam suam.
è domesticis
primam.
obviam na-
ctus, infelix
parens pro
voto Deo
offert &
sacrat.*

יצאת לקראתו בתפיש ובמחלות ורק היא יחידה איך

לו ממנו בן ארבת : ויהי כראותו אותה ויקרע את לה

בגדיו ויאמר אהה בתי הכרע הכרעתי ואת היית

בעכרי ואנכי פציתי פי אליה ולא אוכל לשוב :

36 ותאמר אליו אבי פצית את פיך אל יהוה עשה לי

כאשר יצא מפיק אחרי אשר עשה לך יהוה נקמות

מאיביך מבני עמון : ותאמר אל אביה יעשה לי הדבר

37 הוזה הרפה ממני שנים חדשים ואלכה וירדתי על

ההרים ואכבה על בתולי אנכי ורעיתי : ויאמר לכי

ודעתי קרי

וישלח אותה שני חדשים ותלך היא ורעותיה ותבך

על בתוליה על ההרים : ויהי מקץ שנים חדשים

39 ותשב אל אביה ויעש לה את נדרו אשר נדרו והיא

לא ידעה אישותה חק בישראל : מימים ימימה מ

תלכנה בנות ישראל לתנורת לברת יפתח הגלעדי

ארבעת ימים בשנה :

*Cap. XII.
Ephraimita,
levi de
causa, con-
tendunt
cum Fe-
phtah.*

ויעבר צפונה ויאמרו ליפתח מדוע עברת להלחם

בבני עמון ולנו לא קראת ללכת עמך ביתך נשרף

עליך באש : ויאמר יפתח אליהם איש ריב הייתי

אני ועמי ובני עמון מאד ואזעק אתכם ולא הושעתם

ואשימה קרי

3 אותי מידם : ואראוה כי אינך מושיע ואישמה נפשי

בכפי ואעברה אל בני עמון ויתנם יהוה בידי ולמה

עליתם אלי היום הוזה להלחם בי : ויקבץ יפתח את

*Res hac in
bellum e-
rumpit.
Ingens ipso-
rum stra-
ges.*

4 כל אנשי גלעד וילחם את אפרים ויכו אנשי גלעד

את אפרים כי אמרו פליטי אפרים אתם גלעד בתוך

אפרים בתוך מנשה : וילכד גלעד את מעברות ה

הירדן לאפרים והיה כי יאמרו פליטי אפרים אעברה

ויאמרו

א

הפס

וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֲנִי גִלְעָד הַאֲפֵרֵתִי אֵתָהּ וַיֹּאמֶר לֹא :

וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֲמַר נָא שְׁבִלֶת וַיֹּאמֶר סָבַלְתוּלָא יִבִין

לְדַבֵּר כִּן וַיֵּאחֲזוּ אוֹתוֹ וַיִּשְׁחַטוּהוּ אֶל מַעְבְּרוֹת הַיַּרְדֵּן

וַיִּפֹּל בַּעַת הַהֵיאָמָפְרִים אַרְבַּעִים וּשְׁנָיִם אֶלֶף :

וַיִּשְׁפֹּט יִפְתָּח אֶת־יִשְׂרָאֵל שֵׁשׁ שָׁנִים וַיָּמָת יִפְתָּח

הַגִּלְעָדִי וַיִּקְבַּר בְּעִיר־גִּלְעָד :

וַיִּשְׁפֹּט אַחֲרָיו אֶת־יִשְׂרָאֵל אֲבִצָן מִבֵּית לַחֶם :

וַיְהִי לוֹ שְׁלֹשִׁים בָּנִים וּשְׁלֹשִׁים בָּנוֹת שְׁלַח הַחוּצָה וּשְׁלֹשִׁים

בָּנוֹת הַבַּיִת לִבְנָיו מִן הַחוּץ וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל שֶׁבַע

שָׁנִים : וַיָּמָת אֲבִצָן וַיִּקְבַּר בְּבֵית לַחֶם :

וַיִּשְׁפֹּט אַחֲרָיו אֶת־יִשְׂרָאֵל

אֵילֹן הַזְּבוּלֹנִי וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל עֶשֶׂר שָׁנִים : וַיָּמָת

אֵילֹן הַזְּבוּלֹנִי וַיִּקְבַּר בְּאֵילֹן בְּאַרְץ זְבוּלֹן :

וַיִּשְׁפֹּט אַחֲרָיו אֶת־יִשְׂרָאֵל

עֲבֵדוֹן בֶּן־הַלֵּל הַפְּרַעְתּוֹנִי : וַיְהִי לוֹ אַרְבַּעִים בָּנִים

וּשְׁלֹשִׁים בָּנֵי בָנִים רִכְבִּים עַל־שִׁבְעִים עִירֹם וַיִּשְׁפֹּט

אֶת־יִשְׂרָאֵל שְׁמֹנֶה שָׁנִים : וַיָּמָת עֲבֵדוֹן בֶּן־הַלֵּל

הַפְּרַעְתּוֹנִי וַיִּקְבַּר בְּפְרַעְתּוֹן בְּאַרְץ אֲפְרַיִם בְּהַר

הָעֵמֶלְקִי :

וַיָּסִיפוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל

לַעֲשׂוֹת הַרַע כְּעֵינֵי יְהוָה וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיַד־פְּלִשְׁתִּים

אַרְבַּעִים שָׁנָה :

וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִצְרַעְרָה מִמִּשְׁפַּחַת הַרְנִי וּשְׁמוֹ מְנוּחַ

וְאִשְׁתּוֹ עֵקְרָה וְלֹא יָלְדָה : וַיֵּרָא מַלְאָךְ יְהוָה אֶל־

הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הִנֵּה נָא אֵת־עֵקְרָה וְלֹא־

יִלְדָתְךָ וְהָרִיתְךָ וְיִלְדָתְךָ בֵּן : וְעָתָה הֲשִׁמְרִי נָא וְאֵל־

הַתְּשִׁי יָיִן וּשְׂכָר וְאֵל־תֹּאכְלִי כָל־טָמֵא : כִּי הִנֵּךְ

הָרָה וְיִלְדָתְךָ בֵּן וּמִוְרָה לֹא־יֵעָלֶה עָלֶיךָ עַל־רֹאשׁוֹ כִּי־נֹזֵר

אֱלֹהִים יִהְיֶה הַנֶּעַר מִן־הַבֶּטֶן וְהוּא יִחַל לְהוֹשִׁיעַ אֶת־

יִשְׂרָאֵל

In principa-
sum succo-
dit Ebran.

Postque
cum Elon
Zebuloni-
tes.

Itemque
Abdon: sub
quorum
imperio res
tranquilla
fuerunt.

Cap. XIII.
Rursum If-
raelita, ad
idola con-
versi, sub-
jecti Philis-
tais, per
40 annos
poenas per-
fidia dede-
runt.
31 Ea tem-
pestate An-
gelus uxori
Manoë, diu
sterili, ap-
paret: nun-
ciatque

הפטרות
271

6 ישראל מיד פלשתים: ותבא האשה ותאמר לאישה
 לאמר איש האלהים בא אלי ומראהו כמראה מלאך
 האלהים נורא מאד ולא שאלתיהו אימזה הוא ואת
 שמו לא הגיד לי: ויאמר לי הנך הרה וילדת בן ועתה
 7 אל תשתי יין ושכר ואל תאכלי כל טמאה כי נזיר
 אלהים יהיה הנער מן הבטן עד יום מותו:

*ei, fore ut
 puerum e-
 deret liber-
 tatis vin-
 dicem.*

8 ויעתר מנוח אל יהוה ויאמר בי
 אדוני איש האלהים אשר שלחת יבוא נא עוד
 אלינו ויורנו מה נעשה לנער היולד: וישמע⁹ הל' כרגש
 האלהים בקול מנוח ויבא מלאך האלהים עוד
 אל האשה והיא ישבת בשדה ומנוח אישה
 אין עמה: ותמהר האשה ורגרץ ותגד לאישה
 ותאמר אליו הנה נראה אלי האיש אשר בא ביום
 אלי ויקסו לך מנוח אחרי אשתו ויבא אל האיש ויאמר
 לו האתה האיש אשר דברת אל האשה ויאמר אני:
 12 ויאמר מנוח עתה יבא דברך מה יהיה משפט הנער
 ומעשהו: ויאמר מלאך יהוה אל מנוח מכל אשר
 אמרת אל האשה תשמר: מכל אשר יצא מפן היין
 לא תאכל ויין ושכר אל תשת וכל טמאה אל תאכל
 כל אשר צויתיה תשמר: ויאמר מנוח אל מלאך יהוה
 נעצרה נא אותך ונעשה לפניך גרי עזים: ויאמר
 16 מלאך יהוה אל מנוח אם תעצרני לא אכל בלחמך
 ואם תעשה עלה ליהוה תעלננה כי לא ידע מנוח כי
 17 מלאך יהוה הוא: ויאמר מנוח אל מלאך יהוה מי
 שמך כי יבא דברך וכבר נוד: ויאמר לו מלאך יהוה
 18 למה זה תשאל לשמי והוא פלא: ויקח מנוח ארז¹⁹ יתיר א'

*Etiā Vi-
 ro, multum
 precibus
 istud expe-
 tenti, divi-
 na illius vi-
 sionis gra-
 tia fit.*

*Angelus,
 per acto sa-
 crificio, fu-
 mo flam-
 maque vi-
 ctima obvo-*

גרי העזים ואת המנחה ויעל על הצור ליהוה ומפלא
 לעשות ומנוח ואשתו ראים: ויהי בעלות הלחב מעל כ
 המזבח

lutus, in athera auferitur.

Obstufescente Mano.

Mulier enixa filium, Simson nomen ei indidit.

Cap. XIV. Simson uxorem ex Philistais quarit.

Leonem in via obvium manu discerpit.

המזבח השמימה ויעל מלאך יהוה בלהב המזבח
 ומנוח ואשתו ראים ופלו על פניהם ארצה: ולא יסף
 עוד מלאך יהוה להראה אל מנוח ואל אשתו אז ידע
 מנוח כי מלאך יהוה הוא: ויאמר מנוח אל אשתו
 מות נמורת כי אלהים ראינו: ותאמר לו אשתו לו חפץ
 יהוה להמיתנו לא לקח מידנו עלה ומנחה ולא הראנו
 את כל אלה וכעת לא השמיענו כזאת: ותלד האשה
 בן ותקרא ארתי שמו שמשון ויגדל הנער ויברכהו
 כה יהוה: ותהל רוח יהוה לפעמו במחנה דן בין צרעה
 וירד ובין אשתאול:
 וירא אשה בתמנתה מבנות פלשתים: ויעל ויגד
 לאביו ולאמו ויאמר אשה ראיתי בתמנתה מבנות
 פלשתים ועתה קח אותה לי לאשה: ויאמר לו אביו
 ואמו האין בכנות אחיך ובכל עמי אשה כי אתה
 הולך לקחת אשה מפלשתים הערלים ויאמר שמשון
 אל אביו אותה קח לי כיהיא ישרה בעיני: ואביו
 ואמו לא ידעו כי מיהוה היא כיתאנה הוא מבקש
 מפלשתים ובעת ההיא פלשתים משלים בישראל:
 וירד שמשון ואביו ואמו תמנתה ויבאו
 ערב רמי תמנתה והנה כפיר אריות שאג לקראתו:
 ותצלה עליו רוח יהוה וישפעהו כשפע הגדי ומאמה
 אין בידו ולא הגיד לאביו ולאמו את אשר עשה: וירד
 וידבר לאשה ותישר בעיני שמשון: וישב מימים
 לקחתה ויסר לראות את מפלת האריה והנה עדרת
 דברים כגוית האריה ודבש: וירדהו אל כפיו וילך
 הלוך ואכל וילך אל אביו ואל אמו ויתן להם ויאכלו
 ולא הגיד להם כי מגוית האריה רדה הדבש: וירד
 אביו אל האשה ויעש שם שמשון משתה כי כן

11 יֵעָשׂוּ הַבַּחֲוָרִים : וַיְהִי כִּרְאוֹתֶם אוֹתוֹ וַיִּקְחוּ שְׁלֹשִׁים

12 מֵרַעִים וַיְהִיו אֹתוֹ : וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְשׁוֹן אַחֲוֵדָה

נָא לָכֶם חִידָה אִם־הִגִּדְתֶּם תִּגְדוּ אוֹתָהּ לִי שְׁבַעַת

יְמֵי הַמִּשְׁתָּה וּמִצֵּאתֶם וּנְתַתִּי לָכֶם שְׁלֹשִׁים סְדִינִים

13 וּשְׁלֹשִׁים חֲלֻפַת־בְּגָדִים : וְאִם־לֹא תוּכְלוּ לְהִגִּיד לִי

וּנְתַתֶּם אִתְּכֶם לִי שְׁלֹשִׁים סְדִינִים וּשְׁלֹשִׁים חֲלִיפֹת

14 בְּגָדִים וַיֹּאמְרוּ לוֹ חֲוֵדָה חִידָתְךָ וְנִשְׁמַעְנָה : וַיֹּאמֶר

לָהֶם מִהֶאֱכַל יֵצֵא מֵאֲכָל וּמֵעַז יֵצֵא מִתּוֹק וְלֹא יִכְלוּ

15 לְהִגִּיד הַחִידָה שְׁלֹשֶׁת יָמִים : וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי טו

וַיֹּאמְרוּ לְאִשְׁת־שִׁמְשׁוֹן פְּתִי אֶת־אִישְׁךָ וַיְגִד לָנוּ אֶת־

הַחִידָה כִּי־נִשְׂרַף אוֹתְךָ וְאֶת־בֵּית־אָבִיךָ בְּאֵשׁ

16 הַלִּירְשָׁנוּ קִרְאתֶם לָנוּ הֲלֹא : וַתִּבְכֶּה אִשְׁת־שִׁמְשׁוֹן

עֲלֵיו וַתֹּאמֶר רַק־שָׁנְאַרְתָּנִי וְלֹא אֶהְבַּרְתָּנִי הַחִידָה

חֲדַתְּהָ לְבָנִי עִמִּי וְלִי לֹא הִגַּדְתָּהּ וַיֹּאמֶר לָהּ הֲנִיָּה

17 לְאָבִי וּלְאִמִּי לֹא הִגַּדְתִּי וְלָךְ אֲגִיד : וַתִּבְכֶּה עֲלָיו

שְׁבַעַת הַיָּמִים אֲשֶׁר־הָיָה לָהֶם הַמִּשְׁתָּה וַיְהִי

בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְגִיד לָהּ כִּי־הִצִּיקְתָּהּ וַתִּגַּד הַחִידָה לְבָנֵי

18 עַמָּה : וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֲנָשֵׁי הָעִיר בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי בְּטָרִם

19 יָבֵא הַחֲרֹסָה מִהַמְּתוֹק מִדְּבַשׁ וּמֵה עֵז מֵאִרִי וַיֹּאמֶר

לָהֶם לֹא חֲרַשְׁתֶּם בְּעַגְלָתִי לֹא מִצֵּאתֶם חִידָתִי :

20 וַתִּצְלַח עֲלֵיו רֹחַ יְהוָה וַיִּרַד אֲשֶׁקְלוֹן וַיִּךְ מֵהֶם שְׁלֹשִׁים

21 אִישׁ וַיִּקַּח אֶת־חֲלִיצוֹתֶם וַיִּתֵּן חֲחֻלִּיפֹת לְמַגִּידֵי הַחִידָה

וַיַּחַר אֶפְרוּיֵעַל בֵּית־אָבִיהוּ : וַתְּהִי אִשְׁת־שִׁמְשׁוֹן

לְמַרְעָהוּ אֲשֶׁר רָעָה לוֹ :

Invitatis ad nuptiale epulum a-nigma pro-ponit.

Cajus illi mentem, per sponsam clam re-ctam.

Simsoni ex-ponunt.

19 Ille verd casis qui-busdam

Philistais, ex ipsorum extruvis

sponsionis prami-um victoribus per solvit.

Cap. XV.

Simson in-telligit uxo-rem, se ab-sente, in al-terius ma-trimonium con-venisse.

22 וַיְהִי מִיָּמִים בִּימֵי קִצְר־הַיָּמִים וַיִּפְקַד שִׁמְשׁוֹן אֶת־טו

אִשְׁתּוֹ בְּגָדֵי עֵז וַיֹּאמֶר אֲבָאָה אֶל־אִשְׁתִּי הַחֲדָרָה וְלֹא־

23 נָתַנּוּ אֲבִיָּה לְבוֹא : וַיֹּאמֶר אֲבִיָּה אָמַר אִמְרָתִי כִּי־שָׁנָא

שָׁנְאַרְתָּהּ וַאֲתַנְנָהּ לְמַרְעָךְ הֲלֹא אֶחֻתָּהּ הַקַּטְנָה

טוֹבָה

מס
14
ה
6
7
8
9
11
12
13
14
טו
16
17

3 טובה ממנה תהינא לך תחתייה: ויאמר להם שמשון
 4 נקיתיה הפעם מפלשתים כיעשה אני עמס רעה: וילך
 שמשון וילכד שלש מאות שועלים ויקח לפדים ויפן
 זנב אל זנבו וישם לפיד אחר בין שני הזנבות בתוך:
 הויבער אש בלפידים וישלח בקמורת פלשתים ויבער
 6 מגדרישוער קמה ועד כרם זית: ויאמרו פלשתים מי
 עשה זאת ויאמרו שמשון חתן התמני כי לקח את
 אשתו ויתנה למרעהו ויעלו פלשתים וישרפו אותה
 7 ואת אביה באש: ויאמר להם שמשון אם תעשון
 8 כזאת כי אם נקמתי בכם ואחר אחרל: ויך אותם
 שוק על ירך מכה גדולה וירד וישב בסעף סלע
 9 עיטם: ויעלו פלשתים ויחנו ביהודה
 י וינטשו בלחי: ויאמרו איש יהודה למה עליתם עלינו
 ויאמרו לאסור את שמשון עלינו לעשות לו כאשר
 11 עשה לנו: וירדו שלשת אלפים איש מיהודה אל
 סעף סלע עיטם ויאמרו לשמשון הלא ידעת כי
 משלים בנו פלשתים ומה זאת עשית לנו ויאמר להם
 12 כאשר עשו לי כן עשית להם: ויאמרו לו לאסרה
 ירדנו לתתך ביד פלשתים ויאמר להם שמשון השבעו
 13 לי פן תפגעון בי אתם: ויאמרו לו לאמר לא כי אסר
 נאסרה ונתנוך בידם והמת לא נמיתה ויאסרהו בשנים
 14 עבתיים חדשים ויעלוהו מן הסלע: הוא בא עד לחי
 ופלשתים הריעו לקראתו ותצלח עליו רוח יהוה
 ותהינה העברתים אשר על זרעותיו כפשתים אשר
 15 טו בערו באש וימסו אסוריו מעל דיו: וימצא לחי חמור
 16 מריה וישלח ידו ויקחה ויך בה אלף איש: ויאמר
 שמשון בלחי החמור חמור חמרתים בלחי החמור
 17 הכיתי אלף איש: ויהי ככלתו לדבר וישלך הלחי
 מידו

Unde do-
 lens, 300
 vulpibus
 captis, ar-
 dentes lam-
 pades ea-
 rum caudis
 illigat, at-
 que eas ho-
 stium agris
 immitit.

Isto damno
 profana
 gens com-
 mota, in
 Judaeorum
 agros seef-
 fundit.
 11 Qui istis
 incommo-
 dis compul-
 si, Simo-
 nem vin-
 ctum Phi-
 listaeis tra-
 diderunt.

15 Sed tra-
 ditus ruptis
 vinculis,
 arrepto offe-
 asini, quod
 casus obtu-
 lerat, mille
 ex hostibus
 prostravit.

מירו ויקרא למקום ההוא רמת לחי: ויצמא מאד 8
ויקרא אל יהוה ויאמר אתה נתת ביד עבדך את
התשועה הגדלה הזאת ועתה אמרת בצמא ונפלת
ביד הערלים: ויבקע אלהים את המכתש אשר בלחי 9
ויצאו ממנו מים וישת ותשב רוחו ויחי על כן ויקרא
שמה עין הקורא אשר בלחי עד היום הזה: וישפט את כ

Denique à labore sitiens, invocato Domino, ex osse quod mansu tenebat, aquam videt fluere.

ישראל בימי פלשתים עשרים שנה: וילך יו 10 א

Cap. XVI. Simson portas urbis Gaza emolitur, humeroque sublatas in vicino monte reponit.

שמשון עותה וירא שם אשה זונה ויבא אליה: לעזתים 2
לאמר בא שמשון הנה ויסבו ויארבו לו כל הלילה
בשער העיר ויתחרשו כל הלילה לאמר עד אור
הבקר והרגנהו: וישכב שמשון עד חצי הלילה ויקם 3
בחצי הלילה ויאחו בדלתות שער העיר ובשתי
המוזות ויסעם עם הכריח וישם על כתפיו ויעלם אל
ראש ההר אשר על פני הכרון: ויהי 4

Puellam Delilam amat.

אחרי כן ויאהב אשה בנחל שורק ושמה דלילה: ויעלו ת
אליה סרני פלשתים ויאמרו לה פתו אותו וראי במה
כחו גדול ובמה נוכל לו ואסרנוהו לענותרו ואנחנו

Illa blandimento muliebri ipsum aggreditur, virtutem suam uti prodat.

נתן לך איש אלף ומאה כסף: ותאמר דלילה אל 6
שמשון הגידה נא לי במה כחך גדול ובמה תאסר
לענותך: ויאמר אליה שמשון אם יאסרני בשבעה 7
יתרים לחים אשר לא חרבו וחליתי והייתי כאחד
האדם: ויעלו לה סרני פלשתים שבעה יתרים לחים 8
אשר לא חרבו ותאסרו בהם: והארב ישב לה בחדר 9
ותאמר אליו פלשתים עליך שמשון וינתק את היתרים
כאשר ינתק פתיל הונערת בהריחו אשולא נודע
כחו: ותאמר דלילה אל שמשון הנה התלת בי 10
ותרבר אלי כזבים עתה הגידה נא לי במה תאסר: 11
ויאמר אליה אם יאסרוני בעבתיים חדשים אשר

Et saepe eludens.

לא

Multum-
que cun-
ctantem,

Tandem
perpulit, ut
indicaret,
in criminibus
capitis vi-
res suas
consistere.
Itaque dor-
mienti insi-
diata, cri-
nem ipsi at-
tondet, eum-
que Philis-
taeis tradit.

Illi offosis
oculis vin-
ctum in pi-
strinum re-
trudunt.

Cum diem
festum age-
rent, Sim-
son quasi
in publicam
pompan

לאַנעשה בהם מלאכה וחליתיו והייתי כאחד האדם :
 12 ותקח דלילה עבתים חדשים ותאסרהו בהם ותאמר
 אליו פלשתים עליך שמשון והארכ ישב בחדר וינתקם
 13 מעל זרעתיו כחוט : ותאמר דלילה אל שמשון עד-
 הנה התלת בי ותדבר אלי כזבים הגידה לי במה
 תאסר ויאמר אליה אסתארגי ארת שבע מחלפות
 14 ראשי עם המסכת : ותתקע ביתד ותאמר אליו
 פלשתים עליך שמשון ויקץ משנתו ויסע ארת היתד
 15 הארג ואת המסכת : ותאמר אליו איך תאמר
 אהבתיך ולבך אין אתי זה שלש פעמים התלת בי
 16 ולא הגדת לי במה כחך גדול : ויהי כיהציקה לו
 ה' ויגד לה ארת כל לבו ויאמר לה מורה לא עלה על-
 17 ראשי כי גזיר אלהים אני מבטן אמי אסגלחתי
 18 וסר ממני כחי וחליתיו והייתי ככל האדם : ותרא
 דלילה כיהגיד לה ארת כל לבו ותשלח ותקרא
 19 לסרני פלשתים לאמר עלו הפעם כיהגיד לה את
 כל לבו ועלו אליה סרני פלשתים ויעלו הכסף בידם :
 20 ותישנהו על ברפיה ותקרא לאיש ותגלח ארת-
 שבע מחלפות ראשו ותחר לענורו ויסר כחו
 כ מעליו : ותאמר פלשתים עליך שמשון ויקץ משנתו
 ויאמר איצא בפעם בפעם ואנער והוא לא ידע כי
 21 יהוה סר מעליו : ויאחזוהו פלשתים וינקרו ארת-
 עינו וירדו אותו עזתה ויאסרוהו בנחשתים ויהי
 22 טוחן בבית האסירים : ויחל שער ראשו לצמח
 23 כאשר גלח : וסרני פלשתים
 נאספו לזבח זבח גדול לרגון אלהיהם ולשמחה
 24 ויאמרו נתן אלהינו בידנו ארת שמשון אויבנו : ויראו
 אתו F f 3 1 1

אתו העם ויהללו את אלהיהם כי אמרו נתן אלהינו
 בידנו את אויבנו ואת מחריב ארצנו ואשר הרבה
 את חללינו: ויהי כי טוב לבם ויאמרו קראו כה
 לשמשון וישחק לנו ויקראו לשמשון מבית האסירים
 ויצחק לפניהם ויעמדו אורתו בין העמודים:
 ויאמר שמשון אל הנער המחזיק בידו הניחה
 אותי והימשני את העמדים אשר הבית נכון והמישני ק'
 עליהם ואשען עליהם: והבית מלא האנשים
 והנשים ושמה כל סרני פלשתים ועל הגג שלשת
 אלפים איש ואשה הראים בשחוק שמשון: ויקרא
 שמשון אל הוזה ויאמר אדני יהוה זכרני נא
 וחזקני נא אך הפעם הוזה האלהים ואנקמה
 נקם אחת משתי עיני מפלשתים: וילפת שמשון את
 שני עמודי התוך אשר הבית נכון עליהם ויסמך
 עליהם אחד בימינו ואחד בשמאלו: ויאמר שמשון ל
 תמרת נפשי עם פלשתים ויט בכחויפל הבית על-
 הסרנים ועל כל העם אשר בו והיו המתים אשר-
 המית במותו רבים מאשר המית בחייו: וירדו אחיו
 וכל בית אביו וישאו אתו ועלו ויקברו אותו בין
 צרעה ובין אשתאור בקבר מנוח אביו והוא שפט
 את ישראל עשרים שנה: והיה איש ין א'
 מהר אפרים ושמו מיכיהו: ויאמר לאמו אלף זמאה
 הכסף אשר לקח לך ואתי אליר וגם אמרת באזני
 הנרה הכסף אתי אני לקחתיו ותאמר אמו ברוך בני
 ליהוה: וישב את אלף זמאה הכסף לאמו ותאמר
 אמו הקדש הקדשתי את הכסף ליהוה מידי לבני
 לעשות פסל ומסכה ועתה אשיבנו לך: וישב את
 הכסף לאמו ותקח אמו מאתים כסף ותתנהו לצורף
 ויעשהו

producitur, caproque illuditur.

כשוב קרי

האסירים קרי

הח' רפ"א

30 Ille con-

sciis recepti

roboris,

(nam acci-

sus crinis

rursus cre-

scere cepe-

rat) invo-

cato prius

Domino,

idoli tem-

plum ever-

tit.

Cap. XVII.

Mater mi-

cha idolum

fabricat.

2 קמ"ז
כטרה"א
ואת קרי

*Micha ce-
terum or-
natum sa-
crum in-
fruit.*

ה ויעשהו פסל ומסכה ויהי בבית מיכהו : והאיש
מיכה לובית אלהים ויעש אפוד ותרפים וימלא אר-
ץ אחר מבניו ויהי לו לכהן : בימים ההם אין מלך
בישראל איש הישר בעיניו יעשה :

*Itemque
oblatum
sibi sacerdo-
tem, ex ge-
nere Levi-
tico, in sa-
miliam
suam assu-
mit, sacrifi-
que istis
praficit.*

7 ויהי נער מבית לחם יהודה ממשפחת
8 יהודה והוא לו והוא גר שם : וילך האיש מהעיר מבית
לחם יהודה לגור באשר ימצא ויבא הר אפרים עד
9 בית מיכה לעשות דרכו : ויאמר לו מיכה מאין תבוא
ויאמר אליו לוי אנכי מבית לחם יהודה ואנכי הילך
10 לגור באשר אמצא : ויאמר לו מיכה שבה עמדי
והיה לי לאב ולכהן ואנכי אתך לך עשרת כסף
11 לימים וערך בגדים ומחיתך וילך הלוי : ויואל הלוי
לשבת את האיש ויהי הנער לו כאחד מבניו :
12 וימלא מיכה את יד הלוי ויהי לו הנער לכהן ויהי
13 בבית מיכה : ויאמר מיכה עתה ידעתי כי ייטיב יהוה

*Cap. xviii.
Danit a se-
des amplio-
res qua-
runt, mis-
sis explora-
toribus.*

אויך לי כי היה לי הלוי לכהן : בימים ההם אין מלך
בישראל ובימים ההם שבט הדני מבקש לו נחלה
לשבת כי לא נפלה לו עד היום ההוא בתוך שבטי
2 ישראל בנחלה : וישלחו בני דן

*Qui ad
Micha ades
delati, do-
mesticum*

ממשפחתם חמשה אנשים מקצותם אנשים בני חיל
מצרעה ומאשת אל לרגל ארץ הארץ ולחקרה ויאמרו
אלהם לכו חקרו ארץ הארץ ויבאו הר אפרים עד
3 בית מיכה וילינו שם : המה עם בית מיכה והמה הכירו
את קול הנער הלוי ויסורו שם ויאמרו לו מי הכביאך
4 הלסומה אתה עשה בזה ומה לך פה : ויאמר אלהם
בזה וכזה עשה לי מיכה וישברני ואהי לו לכהן :
ה ויאמרו לו שאל נמא באלהים ונדעה התצלה דרכנו
6 אשר אנחנו הלכים עליה : ויאמר להם הכהן לכו
לשלום Ff 4 7 1

לשלום נכחיהוה דרככם אשר תלכו בה :

*oraculum
prius con-
sulunt.*

7 וילכו חמשת האנשים ויבאו לישה ויראו
את העם אשר בקרבה וישבת לבטח כמשפט
צידנים שקט וכתח ואיך מכלים דבר בארץ יורש
עצר ורחוקים המה מצידנים ודבר אין להם עם אדם :
8 ויבאו אל אחיהם צרעה ואשתאל ויאמרו להם
אחיהם מה אתם : ויאמרו קומה ונעלה עליהם כי
9 ראינו את הארץ והנה טובה מאד ואתם מחשים אל
תעצלו ללכת לבא לרשת את הארץ : כבאכם
10 תבאו אל עם בטח והארץ רחבת ידים כי נתנה
אלהים בידכם מקום אשר אין שם מחסור כל דבר

11 אשר בארץ : ויסעו משם ממשפחת

*Danite ar-
mati fini-
bus suis ex-
cedunt ad
occupan-
dum Lai-
schum.*

הדני מצרעה ומאשתאל שש מאות איש חגור כלי

12 מלחמה : ויעלו ויחנו בקרית יערים ביהודה על כן

קראו למקום ההוא מחנה דן עד היום הוזה הנה

13 אחרי קרית יערים : ויעברו משם הר אפרים ויבאו

14 עד בית מיכה : ויענו חמשת האנשים ההלכים לרגל

את הארץ ליש ויאמרו אל אחיהם הידעתם כי יש

בבתים האלה אפוד ותרפים ופסל ומסכה ועתה דעו

מה תעשו : ויסורו שמה ויבאו אל בית הנער הלוי

16 בית מיכה וישאלו לו לשלום : ושש מאות איש חגורים

כלי מלחמתם נצבים פתח השער אשר מבנידן :

17 ויעלו חמשת האנשים ההלכים לרגל את הארץ

באו שמה לקחו את הפסל ואת האפוד ואת

התרפים ואת המסכה והכהן נצב פתח השער ושש

18 מאות האיש החגור כלי המלחמה : ואלה באו בית

*Ex itinere
ad Michā
sacerdotum
deflectunt
istumque
sacerdotem.*

מיכה ויקחו את הפסל האפוד ואת התרפים ואת

19 המסכה ויאמר אליהם הכהן מה אתם עשים : ויאמרו

לו

*cum sacris
fuis, ex ista
familia in
universam
suam tri-
bum trans-
ferunt.*

לו החרש שים ידך על פך ולך עמנו והירד לנו לאב
ולכהן הטוב היותך כהן לבית איש אחר או היותך
כ כהן לשבט ולמשפחה בישראל : ויטב לב הכהן
ויקח את האפור ואת התרפים ואת הפסל ויבא
21 בקרב העם : ויפנו וילכו וישמו את הטף ואת

22 המקנה ואת הכבודה לפניהם : המה הרחיקו מבית הר' ברנש

מיכה והאנשים אשר בבתים אשר עסבית מיכה
23 נזעקו וידביקו את בני דן : ויקראו אל בני דן ויסבו

24 פניהם ויאמרו למיכה מה לך כי נזעקת : ויאמר את
אלהי אשר עשיתי לקחתם ואת הכהן ותלכו ומה

כה לי עור ומה זה תאמרו אלי מה לך : ויאמרו אליו
בני דן אל תשמע קולך עמנו פן יפגעו בכם אנשים

26 מרי נפש ואספתה נפשך ונפש ביתך : וילכו בני דן
לדרכם וירא מיכה כי חזקים המרו ממנו ויפז וישב

27 אל ביתו : והמה לקחו את אשר עשה מיכה ואת
הכהן אשר היה לו ויבאו על ליש על עם שקט ובטח

*Laischum
ex impro-
viso occu-
pant.*

28 ויבו אותם לפי חרב ואת העיר שרפו באש : ואין
מציל כי רחוקה היא מצידון ורבר אין להם עם אדם

והיא בעמק אשר לבית רחוב ויבנו את העיר
29 וישבו בה : ויקראו שם העיר דן כשם דן אביהם

הל' ברנש

אשר יולד לישראל ואולם ליש שם העיר
ל לראשנה : ויקימו להם בני דן את הפסל ויהונתן

*Ipsi autem
idolo ser-
viunt.*

3 חלויה בן גרשם בן מנשה הוא ובניו היו כהנים לשבט
31 הדני עד יום גלות הארץ : וישמו להם את

פסל מיכה אשר עשה כל ימי היות בית האלהים
אוי בשלה :

*Cap. XIX.
Causa mo-
tus civilis
enarratur.
Levita qui-
dam concu-*

ויהי בימים ההם ומלך אין
בישראל ויהי איש לוי גר בירכת הר אפרים ויקח לו

2 אשה פילגש מבית לחם יהודה : ותזנה עליו פילגשו
ותלך

ותלך

ותלך מאתו אל בית אביו אל בית לחם יהודה

binam, à se ad parentis ades digressam, repetens, Beth-lehemum venit.

3 ותהי שם ימים ארבעה חדשים: ויקם אישה וילך

לחשיכה קרי

אחריה לדבר על לבה להשיבו ונערו עמו וצמד

4 חמרים ותביאנהו בית אביו ויראהו אבי הנערה

וישמח לקראתו: ויחזקבו חתנו אבי הנערה וישב

5 אתו שלשת ימים ויאכלו וישתו וילינו שם: והי ביום ה

6 הרביעי וישבמו בבקר ויקם ללכת ויאמר אבי הנערה

הע' בקמז

אל חתנו סעד לבך פת לחם ואחר תלכו: וישבו

7 ויאכלו שניהם יחדו וישתו ויאמר אבי הנערה אל

8 האיש הואל נא ולין וישב לבך: ויקם האיש ללכת

9 ויפצרו בו חתנו וישבו וילין שם: וישכם בבקר ביום

10 החמישי ללכת ויאמרו אבי הנערה סעד נא לבכך

11 זה התמהמהו עד נטורת היום ויאכלו שניהם: ויקם

12 האיש ללכת הוא ופילגשו ונערו ויאמר לו חתנו אבי

13 הנערה הנה נארפה היום לערוב לינר נא הנה חנות

14 היום לין פה וישב לבכך והשכמתם מחר לדרךכם

15 והלכת לאהלך: ולא אברו האיש ללון ויקם וילך

16 ויבא עד נכת יבום היא ירושלם ועמו צמד חמורים

17 חבושים ופילגשו עמו: הם עם יבום והיום רד

18 מאד ויאמר הנער אל ארניו לכה נא ונסורה אל

19 עיר היבום הזאת ונלין בה: ויאמר אליו ארניו לא

20 נסור אל עיר נכרי אשר לא מבני ישראל הנרו ועברנו

21 עד גבעה: ויאמר לנערו לך ונקרבה באחד

22 המקמות ולנו בגבעה או ברמה: ועברו וילכו

23 ותבא להם השמש אצל הגבעה אשר לבנימן: ויסרו

24 שם לבוא ללון בגבעה ויבא וישב ברחב העיר ואין

25 איש מאסף אותם הביתה ללון: והנה איש זקן בא

26 מן מעשהו מן השדה בערב והאיש מהר אפרים

והוא

Domum revertens, urgente nocte, Gibeam, qua à Binjamitis incolebatur, divertit.

17 והוא אגר בגבעה ואנשי המקום בני מיני : וישא

עניו וירא את האיש הארח ברחוב העיר ויאמר האיש

18 הזקן אנה תלך ומאין תבוא : ויאמר אליו עברים

אנחנו מבית לחם יהודה עד ירדתי הר אפרים משם

אנכי ואלך עד בית לחם יהודה ואת בית יהוה אני

19 הלך ואין איש מאסף אותי הביתה : וגם תכן גם

מספוא יש לחמורינו וגם לחם ויין יש לי ולאמתך

כ ולגער עם עבדיך אין מחסור כל דבר : ויאמר האיש

הזקן שלום לך רק כל מחסורך עלי רק ברחוב אל

21 תלך : ויביאהו לביתו ויבול לחמורים וירחצו רגליהם

22 ויאכלו וישתו : המה מיטיבים את לבם והנה אנשי

העיר אנשי בני בליעל נסבוא את הפית מתדפקים

על הדלת ויאמרו אל האיש בעל הבית הזקן לאמר

23 הוצא את האיש אשר בא אל ביתך ונרענו : ויצא

אליהם האיש בעל הבית ויאמר אליהם אל אחי אל

תרעו נא אחרי אשר בא האיש הזה אל ביתי אל

24 תעשו את הנבלה הזאת : הנה בתי הבתולה

ופילגשו אוציאה נא אותם וענו אותם ועשו להם

הטוב בעיניכם ולאיש הזה לאתעשו דבר הנבלה

כה הזאת : ולא אבוא אנשים לשמעלו ויחזק האיש

בפילגשו ויצא אליהם החוץ וירעו אותה ויתעללו בה

כל הלילה עד הבקר וישלחור בעלורת השחר :

26 ותבא האשה לפנות הבקר ותפל פתח בית האיש

27 אשר אדוניה שם ערה אור : ויקם אדניה בבקר

ויפתח דלתות הבית ויצא ללכת לדרך והנה האשה

28 פילגשו נפלת פתח הבית וידיה על הסף : ויאמר

אליה קומי ונלכה ואין ענה ויקחה על החמור ויקם

29 האיש וילך למקמו : ויבא אל ביתו ויקח את

המאכלת

ויבל קרי

Cives ho-
spitem cir-
cumobsi-
dent, stupro
eum subde-
re paran-
tes: qui
tandem
concubina
sua corpus
iporum li-
bidini per-
mittere co-
gitur.

Illa, ex ac-
cepta per
totam no-
ctem contu-
meliā, ma-
ne mortua
invenitur.
29 Levita
in testimo-
nium diri

בעלות ק

המאכלר ויחזק בפילגשו וינתחה לעצמיה לשנים
עשר נתחם וישלחה בכל גבול ישראל: והיה כל-ל
הראה ואמר לא נהיתה ולא נראתה כזאת למיום
עלות בני ישראל מארץ מצרים עד היום הזה שימו-

facinoris
membr
ejus, in 12
discissa par-
tes, per 12
tribus di-
mittit.

ויצאו כל בני כ א

לכם עליה עזו ודברו:
ישראל ותקהל העדה כאיש אחד למדן ועד באר
שבע וארץ הגלעד אל יהוה המצפה: ויתצבו פנות
כל העם כל שבטי ישראל בקהל עם האלהים ארבע

Cap. XX.
Quod ubi
omnibus
comper-
tum, unde-
cim reliqua
tribus pu-
blicum con-
ventum in-
dicunt.

מאות אלף איש רגלי שלף חרב: וישמעו בני
בנימן כי עלו בני ישראל המצפה ויאמרו בני ישראל

דברו איכה נהיתה הרעה הזאת: ויען האיש הלוי
איש האשה הנרצחה ויאמר הגבעתה אשר לבנימן

באתי אני ופילגשי ללון: ויקמו עלי בעלי הגבעה ויסבו ה
עלי את הבית לילה אותי דמו להרג ואת פילגשי ענו

ותמת: ואחז בפילגשי ואנתחה ואשלחה בכל שדה
נחלת ישראל כי עשו זמה ונבלה בישראל: הנדה

כלכם בני ישראל הבו לכם דבר ועצה הלם: ויקם
כל העם כאיש אחד לאמר לא נלך איש לאהלו ולא

נסור איש לביתו: ועתה זה הדבר אשר נעשה לגבעה
עליה בגורל: ולקחנו עשרה אנשים למאה לכה ו

שבטי ישראל ומאה לאלף ואלף לרכבה לקחת צדה
לעם לעשות לבואם לגבע בנימן ככל הנבלה אשר

עשה בישראל: ויאסף כל איש ישראל אל העיר
כאיש אחד חברים: וישלחו שבטי

Reos istius
sceleris à
Benjamini-
tis sibi tradi
petunt: Et
in conti-
maces bel-
lum decern-
unt.

ישראל אנשים בכל שבטי בנימן לאמר מה הרעה
הזאת אשר נהיתה בכם: ועתה תנו את האנשים

בני בליעל אשר בגבעה ונמיתם ונבערה רעה
מישראל ולא אבו בנימן לשמע בקול אחיהם

בני

בני קרי ולא כתיב

בני

בני

בני

בני

בני

בני

בני

בני

בני

בני

בני

בני ישראל :

14 ויאספו בני בנימן מן הערים הגבעות לצאת
 טו למלחמה עם בני ישראל : ויתפקדו בני בנימן ביום
 ההוא מהערים עשרים ושישה אלף איש שלף חרב
 לבר מישי הגבעה התפקדו שבע מאות איש בחור :
 16 מכל העם הזה שבע מאות איש בחור אטר ידימינו
 כל זה קלע באבן אל השערה ולא יחטא :

17 ואיש ישראל התפקדו לבר מבנימן
 ארבע מאות אלף איש שלף חרב כל זה איש
 18 מלחמה : ויקמו ועלו בית אל ושאלו באלהים ויאמרו
 בני ישראל מייעלה לנו בתחלה למלחמה עם בני
 19 בנימן ויאמר יהוה יהודה בתחלה : ויקמו בני ישראל
 כ בבקר ויחנו על הגבעה : ויצא איש ישראל למלחמה
 עם בנימן ויערכו אתם איש ישראל מלחמה אל

*Sed duobus
praelis ma-
le pugna-
tum.*

21 הגבעה : ויצאו בני בנימן מן הגבעה וישחיתו בישראל
 22 ביום ההוא שנים ועשרים אלף איש ארצה : ויתחזק
 העם איש ישראל ויספו לערך מלחמה במקום אשר
 23 ערכו שם ביום הראשון : ועלו בני ישראל ויבכו
 לפני יהוה עד הערב ושאלו ביהוה לאמר האוסף
 לגשת למלחמה עם בני בנימן אחי ויאמר יהוה עלו
 24 אליו : ויקרבו בני ישראל אל בני

*Itaque ad
Dominum
placandum*

כה בנימן ביום השני : ויצא בנימן לקראתם מן הגבעה
 ביום השני וישחיתו בבני ישראל עוד שמנת עשר אלף
 26 איש ארצה כל אלה שלפי חרב : ועלו כל בני
 ישראל וכל העם ויבאו בית אל ויבכו וישבו שם לפני
 יהוה ויצומו ביום ההוא עד הערב ועלו עלות
 27 ושלמים לפני יהוה : ושאלו בני ישראל ביהוה ושם
 28 ארון ברית האלהים בימים ההם : ופינחס בן אלעזר
 בן

בן־אֶהֱרֹן עִמָּדוֹ לְפָנָיו בַּיָּמִים הָהֵם לֵאמֹר הַאֲוֹסֶף עוֹד
 לְצֵאת לַמִּלְחָמָה עִם־בְּנֵי־בְנִימָן אַחִי אִם־אֶחְדֵּל וַיֹּאמֶר
 יְהוָה עָלוּ כִּי־מָחָר אֶתְנַנּוּ בִידֶךָ: וַיִּשֶׁם יִשְׂרָאֵל אֲרָבִים ²⁹
 וַיַּעֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְ
 אֶל־הַגִּבְעָה סָבִיב: ³⁰
 אֶל־בְּנֵי־בְנִימָן בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיַּעֲרְכוּ אֶל־הַגִּבְעָה
 כַּפְּעַם בַּפְּעַם: וַיֵּצְאוּ בְנֵי־בְנִימָן לִקְרֹאת הָעַם הַנִּתְקַן ³¹
 מִן־הָעִיר וַיַּחֲלוּ לְהַכּוֹת מֵהָעַם חֲלָלִים כַּפְּעַם ^{הל' דגושה} בַּפְּעַם
 בַּמַּסְלוֹת אֲשֶׁר־אָחַת עָלָה בֵּית־אֵל וְאָחַת גִּבְעָתָה
 בְּשָׂדֵה כְּשִׁלְשִׁים אִישׁ בְּיִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמְרוּ בְנֵי־בְנִימָן ³²
 נִגְפִים הֵם לְפָנֵינוּ כְּבָרָאֲשֵׁנָה וּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל אָמְרוּ נְנוּסָה
 וַנִּתְקַנּוּהוּ מִן־הָעִיר אֶל־הַמַּסְלוֹת: וְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל ³³
 קָמוּ מִמְּקוֹמוֹ וַיַּעֲרְכוּ בְּכַעַל תַּמָּר וְאַרְבַּיִם יִשְׂרָאֵל מִנִּיחַ
 מִמְּקוֹמוֹ מִמְּעַרְרֵה גִבְעָה: וַיָּבֹאוּ מִנֶּגֶד לַגִּבְעָה עֶשְׂרֵת ³⁴
 אֲלָפִים אִישׁ בַּחֹר מִכָּל־יִשְׂרָאֵל וְהַמִּלְחָמָה כְּבָרָה
 וְהֵם לֹא־יָדְעוּ כִּי־נִגְעַת עֲלֵיהֶם הָרַעָה:

convertuntur.

Quo reconciliato, tertio demum pralio Binjamins superant.

וַיִּגַּף יְהוָה אֶת־בְּנִימָן לְפָנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵה
 וַיִּשְׁחִיתוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּבְנִימָן בַּיּוֹם הַהוּא עֶשְׂרִים
 וַחֲמִשָּׁה אֲלָפֵי וּמֵאָה אִישׁ כָּל־אֵלֶּה שְׁלֹף חָרֶב: וַיִּרְאוּ ³⁶
 בְּנֵי־בְנִימָן כִּי־נִגְפוּ וַיִּתְּנוּ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל מְקוֹם לְבְנִימָן כִּי
 בָטְחוּ אֶל־הָאֲרָב אֲשֶׁר שָׂמוּ עַל־הַגִּבְעָה: וְהָאֲרָב ³⁷
 הַחִישׁוּ וַיִּפְּשְׁטוּ אֶל־הַגִּבְעָה וַיִּמְשַׁךְ הָאֲרָב וַיִּקַּח אֶת־כָּל־
 הָעִיר לְפִי־חָרֶב: וְהַמּוֹעֵד הָיָה לְאִישׁ יִשְׂרָאֵל עִם־³⁸
 הָאֲרָב הָרַב לְהַעֲלוֹתָם מִשָּׂאת הָעֵשֶׂן מִן־הָעִיר:
 וַיִּרְהַף אִישׁ־יִשְׂרָאֵל בַּמִּלְחָמָה וּבְנִימָן הִחֵל לְהַכּוֹת ⁹
 חֲלָלִים בְּאִישׁ־יִשְׂרָאֵל כְּשִׁלְשִׁים אִישׁ כִּי־אָמְרוּ אַךְ נִגְוֹף
 נִגַּף הוּא לְפָנֵינוּ בַּמִּלְחָמָה הַרְאֵשְׁנָה: וְהַמַּשָּׂאת הַחֲלָה מִן־
 לְעֵלוֹת מִן־הָעִיר עָמוּד עֵשֶׂן וַיִּפֹּן בְּנִימָן אַחֲרָיו
 וְהָיָה עָלָה כָּל־יְהוָה הָעִיר הַשְּׁמִימָה: וַאִישׁ־יִשְׂרָאֵל הִפָּךְ ⁴¹
 וַיִּבְהַל

Caduntque ad internecionem, sexcentis modo exceptis.

42 ויבהל איש בנימן כי ראה כי נגעה עליו הרעה : ויפנו
 ל פני איש ישראל אל דרך המדבר והמלחמה
 הרביקהו ואשר מהערים משחיתים אותו בתוכו :
 43 כתרו את בנימן הרדיפוהו מנוחה הרדיקוהו עד נכח
 44 הגבעה ממזרח שמש : ויפלו מבנימן שמנה עשר
 מה אלף איש את כל אלה אנשי חיל : ויפנו וינסו
 המדברה אל סלע הרמון ויעללוהו במסלות חמשת
 אלפים איש וידביקו אחריו עד גדם ויכו ממנו
 46 אלפים איש : ויהי כל הנפלים מבנימן עשרים
 וחמשה אלף איש שלף הרב ביזם ההוא את כל אלה
 47 אנשי חיל : ויפנו וינסו המדברה אל סלע הרמון שש
 48 מאות איש וישבו בסלע רמון ארבעה חדשים : ואיש
 ישראל שבו אל בני בנימן ויכוס לפי חרב מעיר מתם
 עד בהמה עד כל הנמצא גם כל הערים הנמצאות

כא שלחובאש : ואיש ישראל נשבע במצפה לאמר
 2 איש ממנו לא יתן בתו לבנימן לאשה : ויבא העם בית
 אל וישבו שם עד הערב לפני האלהים וישאו קולם
 3 ויבכו בכי גדול : ויאמרו למה יהוה אלהי ישראל היתה
 4 זאת בישראל להפקד היום מישראל שבט אחד : והי
 ממחרת וישכימו העם ויבנו שם מזבח ועלו עלות
 ה ושלמים : ויאמרו בני ישראל מי אשר
 לא עלה בקהל מכל שבטי ישראל אל יהוה כי
 השבועה הגדולה היתה לאשר לא עלה אל יהוה
 6 המצפה לאמר מות יומת : וינחמו בני ישראל אל
 בנימן אחיו ויאמרו נגדע היום שבט אחד מישראל :
 7 מה נעשה להם לנותרים לנשים ואנחנו נשבענו
 8 ביהוה לבלתי תתן להם מבנותינו לנשים : ויאמרו
 מי אחר משבטי ישראל אשר לא עלה אל יהוה
 המצפה

Cap. XXI.
 Iſraëlitas
 tandem
 miſeratio
 ſubit Bin-
 jamitarum,
 & à Deo
 conſilium
 ſervandæ
 iſtius tri-
 bus exo-
 rant.
 5 Faberſitas
 delent, ſer-
 vatis ſolum
 400 puel-
 lis, quas
 Binjamitis
 tradunt ad
 reſtauran-
 dam ſobo-
 lem.

המצפה והנה לא בא איש אל המחנה מִבֶּשֶׁת גִּלְעָד
 אֶל־הַקָּהָל׃ וַיִּתְּפֹקֵר הָעָם וְהֵנְהוּ אִין שֵׁם אִישׁ מִיּוֹשְׁבֵי
 יבֶשֶׁת גִּלְעָד׃ וַיִּשְׁלַחוּ שֵׁם הָעֵדָה שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי אֶלֶף אִישׁ
 מִבְּנֵי הַחִיל וַיִּצְווּ אוֹתָם לֵאמֹר לְכוּ וְהַכִּיתֶם אֶת־יּוֹשְׁבֵי
 11 יבֶשֶׁת גִּלְעָד לְפִי־חֲרֹבוֹ וְהַנְּשִׁים וְהַטָּף׃ וְזֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר
 תַּעֲשׂוּ כָל־זָכָר וְכָל־אִשָּׁה יָדַעַת מִשְׁכַּב־זָכָר תַּחֲרִימוּ׃
 12 וַיִּמְצְאוּ מִיּוֹשְׁבֵי יבֶשֶׁת גִּלְעָד אַרְבַּע מֵאוֹת נְעָרָה כְּתוּלָה
 אֲשֶׁר לֹא־יָדְעָה אִישׁ לְמִשְׁכַּב־זָכָר וַיָּבִאוּ אוֹתָם אֶל־
 הַמַּחֲנֶה שְׁלָה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃

13 וַיִּשְׁלַחוּ כָל־הָעֵדָה וַיְדַבְּרוּ אֶל־בְּנֵי בְנִימִן
 אֲשֶׁר בְּסַלְעֵי רִמּוֹן וַיִּקְרְאוּ לָהֶם שְׁלוֹם׃ וַיֹּשֶׁב בְּנִימִן
 14 בְּעֵרַת הַהַיָּא וַיִּתְּנוּ לָהֶם הַנְּשִׁים אֲשֶׁר חָיוּ מִנְּשֵׁי יבֶשֶׁת
 גִּלְעָד וְלֹא־מִצְאוּ לָהֶם כֵּן׃ וְהָעָם נָחַם לְבְנֵימִן
 טו כִּי־עָשָׂה יְהוָה פֶּרִץ בְּשַׁבְּטֵי־יִשְׂרָאֵל׃

16 וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי הָעֵדָה מַה־נַּעֲשֶׂה
 לְנוֹתְרִים לְנָשִׁים כִּי־נִשְׁמְדָה מִבְּנֵימִן אִשָּׁה׃
 17 וַיֹּאמְרוּ יְרֻשַׁת פְּלִיטָה לְבְנֵימִן וְלֹא־יִמְחָה שְׁבֵט
 18 מִיִּשְׂרָאֵל׃ וַאֲנַחְנוּ לֹא־נֹכַח לְתַתֵּי לָהֶם נָשִׁים
 מִבְּנוֹתֵינוּ כִּי־נִשְׁבְּעוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אַרְוֹר נָתַן
 אִשָּׁה לְבְנֵימִן׃

19 וַיֹּאמְרוּ הִנֵּה חַג־יְהוָה בְּשָׁלוֹ מִיָּמִים יִמָּיֵם אֲשֶׁר
 מִצְּפוֹנָה לְבֵית־אֵל מִזְרַחָה הַשָּׁמֶשׁ לְמַסְלָה הָעֵלָה
 מִבֵּית־אֵל שְׁכֵמָה וּמִנְּגַב לְלִבְנָה׃ וַיִּצְוּ אֶת־בְּנֵי בְנִימִן כִּי־יִצְוּק
 21 לֵאמֹר לְכוּ וְאַרְבַּתֶּם בְּכַרְמִים׃ וְרֵאִיתֶם וְהֵנְהוּ אִם־
 יֵצְאוּ בָנוֹת שִׁילוֹ לְחֹל בְּמַחְלוֹרַת וַיִּצְאֶתֶם מִן־הַכַּרְמִים
 וְחִטַּפְתֶּם לָכֶם אִישׁ אִשָּׁתוֹ מִבְּנוֹת שִׁילוֹ וְהִלַּכְתֶּם אֶרֶץ
 בְּנֵימִן׃ וְהָיָה כִּי־יָבִאוּ אֲבוֹתֶם אוֹ אַחֵיהֶם לְרֹבֵי אֶרְצוֹ
 22 וַאֲמַרְנוּ אֵלֵיהֶם חֲנוּנוֹ אוֹתָם כִּי־לֹא לָקַחְנוּ אִישׁ אִשָּׁתוֹ
 בְּמַלְחָמָה

Reliqui au-
 tem, ex
 composito,
 virgines,
 que Silunte
 choros puel-
 lares duce-
 bant, rapi-
 unt; pa-
 rentibusque
 ipsorum
 placatis,
 domum re-
 vertuntur.

22 לדיב קרי

במלחמה כי לא אתם נתתם להם כערת תאשמו :
 23 ויעשו כן בני בנימן וישאו נשים למספרם מן המחללות
 אשר גזלו וילכו וישבו אל נחלתם ויבנו את הערים
 24 וישבו בהם : ויתהלכו משם בני ישראל בעת ההיא
 איש לשבטו ולמשפחתו ויצאו משם איש לנחלתו :
 כה בימים ההם אין מלך בישראל איש אשר בעינו
 יעשה :

ככוס פסוקים של ספר שופטים שז אלות ושוכה עשר יראו את יי קדשו
 סימן : נסדריו יד רובב שפתי ישנים סימן : וסניו וירענו וירצנו
 את בני ישראל :

ז א G g ויהי

LIBER
PRIMUS SAMUELIS,
 HEBRAICE, א שמואל
 CAPUT I. א

א איש אחד מן הרמתיים צופים מהר אפרים

ויהי

*Elkana, Le-
 vita, quo-
 tannis Si-
 luntem ad
 solenne sa-
 crum con-
 tendit.*

הפטר
 יום ראשון
 2 של ראש
 השנה

ושמו אלקנה בן ירחם בן אליהוא בן תחוי

בן צוף אפרתי: ולו שתי נשים שם אחת חנה ושם

השנית פננה ויהי לפננה ילדים ולחנה אין ילדים:

ועלה האיש ההוא מעירו מימים ימימה להשתחור

ולזבח ליהוה צבאות בשלה ושם שני בני עלי חפני

ופנחס כהנים ליהוה: ויהי חיום ויזבח אלקנה ונתן

לפננה אשתו ולכל בניה ובנותיה מנות: ולחנה יתן

מנה אחרת אפים כי את חנה אהב ויהוה סגר רחמה:

ובעסה צרתה גם כעס בעבור הרעמה כי סגר יהוה

ל רגושה

בער רחמה: וכן יעשה שנה בשנה מדי עלתה בבית

יהוה בן תבעסנה ותבכרה ולא תאכל: ויאמר לה

אלקנה אישה חנה למר תבכר ולמר לא תאכלי

ולמר ירע לבבך הלוא אנכי טוב לך מעשרה בנים:

ותקם חנה אחרי אכלה בשלה ואחרי שתה ועלי

הכהן ישב על הכסא על מזוזה היכל יהוה: והיא

מרת נפש ונתפלל על יהוה ובכרה תבכרה: ותדר

*Uxor ejus
 Hanna, ste-
 rilitatis op-
 probrium
 diu per se fa-
 cum prolem
 à Deo pete-
 ret, uovet,
 si puer na-
 scatur, sa-
 crandum
 eum Do-
 mino.*

גדר ותאמר יהוה צבאות אם דאח תראה בעני

אמתך וזכרתני ולא תשכח את אמתך ונתתה

לאמתך זרע אנשים ונתתיו ליהוה כל ימי חייו ומורה

לא יעלה על ראשו: והיה כי הרבתה להתפלל לפני

יהוה ועלי שמר את פיה: וחנה היא מדברת על

לבה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע ויחשבה עלי

לשכרה: ויאמר אליה עלי ערמתי תשתכרין הסירי

את

טו את יינך מעליך: ותען חנה ותאמר לא אדני אשה
 קשרת רוח אנכי ויין ושכר לא שתיתי ואשפך את
 16 נפשי לפני יהוה: אל תתן את אמתך לפני ברת
 17 בלי עול כי מרב שיחי וכעסי דברתי עד הנה: ויען
 עלי ואמר לכי לשלום ואלהי ישראל יתן את שלרתך
 18 אשר שאלת מעמו: ותאמר תמצא שפחהך הן
 בעיניך ותלך האשה לדרךך ותאכל ופניה לא יהיו
 19 לה עוד: וישכימו בבקר וישתחוו לפני יהוה וישבו
 ויבאו אל ביתם הרמתה וידע אלקנה את חנה

*Ita enixum
 puerum
 quem Se-
 muelens
 vocat.*

כ אשתו ויזכרה יהוה: ויהי לתקפות הימים ותהר חנה
 ותלד בן ותקרא את שמו שמואל כי מיהוה שאלתיו:
 21 ויעל האיש אלקנה וכל ביתו לזבח ליהוה את זבח
 22 הימים ואת נדרו: וחנה לא עלתה כי אמרה לאישה
 עדי גמל הנער והביאותיו ונראה את פני יהוה וישב
 23 שם עד עולם: ויאמר לה אלקנה אישה עשי הטוב
 בעיניך שבי עד גמלך אתו אך יקם יהוה את דברו

*Heli Sacer-
 dori magno
 tradidit.*

24 ותשב האשה ותינק את בנה עד גמלה אתו: ותעלהו
 עמה כאשר גמלתו בפרי שלשה ואיפה אחרת קמה
 כה ונבל יין ותבאהו בית יהוה שלו והנער נער: וישחטו
 26 את הפר ויבאו את הנער אל עלי: ותאמר
 כי אדני חי נפשך אדני אני האשה הנצבת עמכה
 27 בזה להתפלל אל יהוה: אל הנער הזה התפללתי
 ויתן יהוה לי את שאלתי אשר שאלתי מעמו:
 28 וגם אנכי השאלתי לו ליהוה כל הימים אשר היה
 הוא שאול ליהוה וישתחו שם ליהוה:

*Cap. II.
 Hama can-
 tico Deum
 celebrat.*

א ותתפלל חנה ותאמר עלן לבי
 ביהוה רמה קרני ביהוה רחב פיעל אויבי כי שמחתי
 בישועתך: אין קרוש כיהוה כי אין בלתי ואין עוד
 כאלהינו

G g 2 ב

כֹּאֲלֵהֶנּוּ: אֶל-תְּרֵבוֹתֵיהֶם וְגִבְהֹתֵיהֶם יִצְאֵךָ עִתָּק 3
 מִפִּיכֶם כִּי אֵל דְּעוֹת יְהוָה וְלֹא נִתְּכֵנוּ עַל לוֹת: קִשְׁת 4 וְלוֹ קרי
 גְּבֵרִים חֲתִים וְנִכְשָׁלִים אֲזָרוּ חֵיל: שְׁבָעִים בִּלְחָם ה
 נִשְׁכְּרוּ וְרַעֲבִים חָדְלוּ עַד-עֲקָרָה יִלְדָה שְׁבַעַה וּרְבַת
 בָּנִים אִמְלִלָה: יְהוָה מִמִּית וּמַחִיה מוֹרִיד שְׂאוֹל 6
 וַיַּעַל: יְהוָה מוֹרִישׁ וּמַעֲשִׂיר מִשְׁפִּיל אֶף-מְרוֹמָם: 7
 מִקִּים מַעֲפָר דָּל מֵאֲשֵׁרֵת יָרִים אֲבִיוֹן לַהוֹשִׁיב 8
 עִם-נְדִיבִים וְכֶסֶף כְּבוֹד יִנְחֹלֶם כִּי לַיהוָה מִצְקֵי
 אֶרֶץ וַיִּשֶׁת עֲלֵיהֶם תֵּבֵל: רַגְלֵי חֲסִידוֹ יִשְׁמְרוּ דְשָׁעִים 9
 בַּחֲשֵׁךְ יִדְמוּ כִּי-לֹא בִכַח יִגְבֵר אִישׁ: יְהוָה יַחֲתוּי
 מְרִיבוֹ קרי מְרִיבוֹ קרי
 עָלוּ בַשָּׁמַיִם יָרַעַם יְהוָה יִדִין אֶפְסֵי-אֶרֶץ וַיִּתְּעֶז עָלוּ קרי
 לְמַלְכוֹ וַיִּרְם קֶרֶן מִשִּׁיחוֹ:

וַיִּלֶךְ אֶלְקִנְרַה הַרְמַתָּה עַל-בֵּיתוֹ וְהִנֵּעַר הָיָה מִשְׁרַת 11
 אֶת-יְהוָה אֶת-פָּנָי עָלֶיךָ הִכְהִין: וּבְנֵי עָלֵי בְנֵי בְלִיעַל לֹא 12
 יָדְעוּ אֶת-יְהוָה: וּמִשְׁפַּט הַכֹּהֲנִים אֶת-הָעַם כָּל-אִישׁ 13
 זָבַח זָבַח וּבָא נֶעַר הַכֹּהֵן כְּבִשְׁל הַבָּשָׂר וְהַמִּזְלֵג שֶׁלֶשׁ
 הַשָּׁנִים בִּידוֹ: וְהִכָּה בְכִיזֹר אוֹ בְדוֹד אוֹ בַקְלָחַת אוֹ 14
 בַּפְרוֹר כָּל-אִשֶׁר יַעֲלֶה הַמִּזְלֵג יִקַּח הִכְהִין בּוֹ בְכָה
 יַעֲשֶׂוּ לְכָל-יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים שָׁם בְּשִׁלָּה: גַּם בְּטָרָם 15
 יִקְטְרוּן אֶת-הַחֶלֶב וּבָא יֶנְעַר הַכֹּהֵן וְאָמַר לְאִישׁ הַזֹּבַח
 תִּנְהַר בָּשָׂר לְצִלוֹת לִכְהֵן וְלֹא יִקַּח מִמֶּךָ בָּשָׂר מִבְּשָׂר
 כִּי אִם-חֵי: וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָאִישׁ קִטְרֵן יִקְטְרוּן כִּי־סֶם הַחֶלֶב 16
 וְקַח לָךְ כַּאֲשֶׁר תֹּאמַר תֹּאמְרָה נַפְשֶׁךָ וְאָמַר לוֹ כִּי עֵתָה תִּתֵּן לֹא סָבִיב
 וְאִם לֹא לִקְחַתִּי בַחֲזָקָה: וְתִהִי חֲטָאֵת הַנְּעָרִים גְּדוֹלָה 17
 מְאֹד אֶת-פָּנָי יְהוָה כִּי נִאֲצוּ הָאֲנָשִׁים אֶת מִנְחַת יְהוָה:
 וְשִׁמוֹתֵי מִשְׁרַת אֶרֶץ פָּנָי יְהוָה נֶעַר חָגוֹר אֶפֶוד בֵּר: 18
 וּמַעֲיִל קִטְן תַּעֲשֶׂה לּוֹ אִמּוֹ וְהַעֲלֵתָה לּוֹ מִיָּמִים יָמִימָה 19
 בְּעִלוֹתָהּ אֶת-אִשָּׁה לְזָבַח אֶת-זָבַח הַיָּמִים: וּבִרְךָ עָלֶיךָ
 אֶת

Filii Heli
 sacerdotio
 ad qua-
 stum, &
 horrenda
 flagitia,
 abutuntur.
 18 Adole-
 scente inte-
 rim & mi-
 nistrante
 in sacrarii
 adyto Sa-
 muele.

את אלקנה ואת אשתו ואמר ישם יהוה לך זרע מן
 האשה הזאת תחת השאלה אשר שאל ליהוה והלכו
 21 למקומו: כיפקד יהוה את חנה ותהר ותלד שלשה
 בנים ושתי בנות ויגדל הנער שמואל עם יהוה:

*Pater eos
 plerumque
 increpat.*

ועלי זקן מאד ושמע את כל אשר 22

יעשו בניו לכל ישראל ואת אשר ישכבן את הנשים
 23 הצבאות פתח אהל מועד: ויאמר להם למה תעשון
 כדברים האלה אשר אנכי שמע את דברי כסרעים

24 מאת כל העם אלה: אל בני כילוא טובה השמעה
 כה אשר אנכי שמע מעברים עם יהוה: אם יחטא איש

לאיש ופללו אלהים ואם ליהוה יחטא איש מיתפלל
 לו ולא ישמעו לקול אביהם כי חפץ יהוה להמיתם:

26 והנער שמואל הלך ויגדל וטוב גם עם יהוה וגם עם
 27 אנשים: ויבא איש אלהים אל עלי

*Sed lenior
 oburgatio
 non satisfacit
 disciplina: itaque
 Heli sacerdoti ira Dei
 denunciatur.*

ויאמר אליו כה אמר יהוה הנגלה נגליתי אל בית
 28 אביך בהיותם במצרים לבית פרעה: ובחר אתו מכל
 שבטי ישראל לי לכהן לעלות על מזבחי להקטיר

קטרת לשאת אפור לפני ואתננה לבית אביך את
 29 כל אישי בני ישראל: למה תבעטו בזבחי ובמנחתי

אשר צויתי מעון ותכבד ארתי בניך ממני להבריאתכם
 ל מראשית כל מנחת ישראל לעמי: לפןאם יהוה

אלהי ישראל אמור אמרתי ביתך ובית אביך יתהלכו
 לפני ער עולם ועתה נאם יהוה חלילה לי כי מכבדי

31 אכבד ובזו יקלו: הנה ימים באים ויגרעת את זרעך
 32 ואת זרע בית אביך מהיות זקן בביתך: והבט צר

מעון בכל אשר ייטיב את ישראל ולא יהיה
 33 זקן בביתך כל הימים: ואיש לא אכרית לך מעם

מזבחי לכלות את עיניך ולא ריב את נפשך וכל
 מרבית

מרבית ביתך ימותו אנשים: וזה לך האזרת אשר 34
 יבא אל שני בניך אל חפני ופינחס ביום אחד ימותו
 שניהם: והקמתי לכהן נאמן כאשר בלבבי ובנפשי לה
 יעשה ובניתי לו בית נאמן והתהלך לפני משיח כל
 הימים: והיה כל הנותר בביתך יבוא 36
 להשתחנות לו לאגורת כסף וכבר לחם ואמר
 ספחני נא אל אחת הכהנות לאכל פת
 לחם:

והנער שמואל משרת את יהוה לפני עלי ודבר יהוה א
 היה יקר בימים ההם אין חזון נפרץ: ויהי ביום ההוא 2
 ועלי שכב במקומו ועינו החלו כהות לא יוכל לראות: ועניו קט
 ונראו להם טרם יכבהו שמואל שכב בהיכל יהוה אשר 3
 שם ארון אלהים: ויקרא יהוה אל שמואל ויאמר 4
 הנני: וירץ אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויאמר לא ה
 קראתי שוב שכב וילך וישכב: ויסף יהוה קרא עוד 6
 שמואל ויקם שמואל וילך אל עלי ויאמר הנני כי קראת
 לי ויאמר לא קראתי בני שוב שכב: ושמואל טרם 7
 ידע את יהוה וטרם יגלה אליו דבר יהוה: ויסף יהוה 8
 קרא שמואל בשלישת ויקם וילך אל עלי ויאמר הנני
 כי קראת לי ויבן עלי כי יהוה קרא לנער: ויאמר עלי 9
 לשמואל לך שכבו והיה אם יקרא אליך ואמרת דבר
 יהוה כי שמע עבדך וילך שמואל וישכב במקומו:
 ויבא יהוה ויתיצב ויקרא כפעם בפעם שמואל וי
 שמואל ויאמר שמואל דבר כי שמע עבדך:

Cap. III.
 Mox cum
 adolevisset
 Samuel.
 Deus ad
 eum locu-
 tus est.

ויאמר יהוה אל שמואל הנה אנכי 11
 עשה דבר בישראל אשר כל שמעו תצלינה שתי
 אנני: ביום ההוא אקים אל עלי את כל אשר דברתי 12
 אל ביתו החל ובלה: והגדתי לו כי שפט אני את 13
 ביתו

Ipsique cla-
 dem & exi-
 tium fami-
 lie Heli
 pradicat.

ביתו ער עולם בעון אשר ידע כי מקללים להם בניו
14 ולא כההבם: ולכן נשבעתי לבית עלי אם יתכפר
15 עון בית עלי בזבח ובמנחה ער עולם: וישכב שמואל
ער הבקר ויפתח את דלתות בית יהוה ושמואל

*Qui rursus
divinum
oraculum
ipsi Heli,
iussus, ex-
ponit.*

16 ירא מהגיד את המראה אל עלי ויקרא עלי את שמואל
17 ויאמר שמואל בני ויאמר הנני: ויאמר מה הדבר אשר
דבר אליך אל נא תכחד ממני כה יעשה לך אלהים
וכה יוסף אם תכחד ממני דבר מכל הדבר אשר
18 דבר אליך: ויגד לו שמואל את כל הדברים ולא

בעניו קדי כחד ממנו ויאמר יהוה הווא הטוב בעינינו יעשה:

19 ויגדל שמואל ויהוה היה עמו ולא הפיל מכל דבריו

*Ipsa autem
autoritate
& gratia
apud popu-
lum crescit.*

כ ארצה: וידע כל ישראל מדין ועד באר שבע כי

20 נאמן שמואל לנביא ליהוה: ויסף

יהוה להראה בשלה כי נגלה יהוה אל שמואל בשלו

*Cap. IV.
Philisthais
in Judæam
irruenti-
bus, Hebraei,
cum male
pugnassent.*

א ד בדבר יהוה: ויהי דבר שמואל לכל ישראל ויצא

ישראל לקראת פלשתים למלחמה ויחנו על דהאבן

העזר ופלשתים חנו באפק: ויערכו פלשתים

לקראת ישראל ותטש המלחמה וינגף ישראל לפני

פלשתים ויכו במערכה בשדה כארבעת אלפים

3 איש: ויבא העם אל המחנה ויאמרו קניי ישראל

למה נגפנו יהוה היום לפני פלשתים נקחה אלינו

משלה את ארון ברית יהוה ויבא בקרבנו וישענו

*Arcam fed-
deris in ca-
stra deferri
jubent:*

4 מבף איבינו: וישלח העם שלה וישאו משם את

ארון ברית יהוה צבאות ישב הכרבים ושם שני בני

ה עלי עם ארון ברית האלהים חפני ופינחס: ויהי

כבוא ארון ברית יהוה אל המחנה וירעו כל ישראל

6 תרועה גדולה ותהם הארץ: וישמעו פלשתים את

קול התרועה ויאמרו מה קול התרועה הגדולה הזאת

במחנה העברים וידעו כי ארון יהוה בא אל המחנה :
 ויראו הפלשתים כי אמרו בנא אלהים אל המחנה :
 ויאמרו אוי לנו כי לא היתה כזאת אתמול שלשם :
 אוי לנו מי יצילנו מיד האלהים האדירים האלה אלה :
 הם האלהים המכים את מצרים בכל מכה במדבר :
 התחזקו והיו לאנשים פלשתים פן תעברו לעברים :
 כאשר עברו לכם והייתם לאנשים ונלחמתם : וילחמו י
 פלשתים וינגף ישראל וינסו איש לאהלו ותהי המכה
 גדולה מאד ויפל מִישראל שלשים אלף רגלי : וארון
 אלהים נלקח ושני בני עלי מתו חפני ופינחס : וירץ
 איש בנימן מה מערכה ויבא שלה ביום ההוא ומדיו
 קרעים ואדמה על ראשו : ויבוא והנה עלי ישב על
 הכסא יך דרך מצפה כִּי הִיָּה לבו חרד על ארון י
 האלהים והאיש בא להגיד בעיר ותזעק כל העיר :
 וישמע עלי את קול הצעקה ויאמר מה קול ההמון
 הזה והאיש מהר ויבא ויגד לעלי : ועלי בן תשעים טו
 ושמונה שנה ועיניו קמה ולא יכול לראות : ויאמר
 האיש אל עלי אנכי הבאת מן המערכה ואני מן
 המערכה נסתי היום ויאמר מה היה הדבר בני :
 ויען המכשור ויאמר נס ישראל לפני פלשתים וגם
 מגפה גדולה היתה בעם וגם שני בניך מתו חפני
 ופינחס וארון האלהים נלקחה : ויהי כהזכירו י
 את ארון האלהים ויפל מעל הכסא אחרנית
 בעד יד השער ותשבר מפרקתו וימת כִּי זקן האיש
 וכבד והוא שפט את ישראל ארבעים שנה :
 וכלתו אשת פינחס הרה ללת ותשמע את השמועה
 אל הלקח ארון האלהים ומת חמיה ואישה
 ותכרע ותלד בִּינהפכו עליה צדיה : וכעת מותה כ
 ותברנה

Ad cuius
 conspectum
 hostes. ma-
 jestate quã-
 dam pre-
 sentis nu-
 minis, pri-
 mum con-
 territi, mox
 animos re-
 sumunt,
 non sine
 Domino.
 Quo
 irato, victi
 iterum Is-
 raelite, ip-
 saque Arca
 in hostium
 pervenit
 manus.
 Heli, delato
 ad se mali
 nuncio, per-
 cussus è sel-
 la corruit,
 fractisque
 cervicibus
 expiravit,
 cum per 40
 annos sa-
 cerdotio pa-
 riter &
 principatus
 functus
 esset.
 19 Saceri

*factum secu-
ta etiam
nurus est,
qua in ipso
partu ex-
tinguitur.*

וַתִּדְבַרְנָה הַנְּצִבּוֹת עֲלֶיהָ אֶל-תִּירָאִי כִּי-בֵן יִלְדָה וְלֹא
21 עֲנָתָה וְלֹא-שֵׁתָה לְבָהּ : וַתִּקְרָא לְנֶעַר אִי כְבוֹד
לֵאמֹר גִּלְהַד כְּבוֹד מִיִּשְׂרָאֵל אֶל-הַלֶּקֶח אַרְוֹן הָאֱלֹהִים
22 וְאֶל-חַמִּיהָ וְאִישָׁהּ : וַתֹּאמֶר גִּלְהַד כְּבוֹד מִיִּשְׂרָאֵל כִּי
נִלְקַח אַרְוֹן הָאֱלֹהִים :

*Cap. V.
Arca, apud
hostes ca-
pitiva, idoli
templo in-
fertur.*

א הַ וּפְלִשְׁתִּים לָקְחוּ אֶת אַרְוֹן הָאֱלֹהִים וַיְבִיֵּאוּהוּ מֵאֵבֶן
2 הָעֵזָר אֲשֶׁר-דָּוָה : וַיִּקְחוּ פְלִשְׁתִּים אֶת אַרְוֹן הָאֱלֹהִים
וַיָּבֹאוּ אֹתוֹ בֵּית דָּגוֹן וַיִּצְיִגּוּ אֹתוֹ אֶצֶל דָּגוֹן :
3 וַיִּשְׁכְּמוּ אֲשֶׁדּוּדִים מִמַּחֲרַת וְהָיָה דָּגוֹן נִפְלָא
לְפָנָיו אֶרְצָה לְפָנֵי אַרְוֹן יְהוָה וַיִּקְחוּ אֶת-דָּגוֹן
4 וַיֵּשִׁיבוּ אֹתוֹ לְמִקְוֵמוֹ : וַיִּשְׁכְּמוּ בַבֶּקֶר מִמַּחֲרַת
וְהָיָה דָּגוֹן נִפְלָא לְפָנָיו אֶרְצָה לְפָנֵי אַרְוֹן יְהוָה
וְרָאשׁ דָּגוֹן וְשֵׁרְתֵי כַפּוֹת יָדָיו כִּרְתוֹת אֶל-
ה הַמִּפְתָּן רַק דָּגוֹן נִשְׁאָר עָלָיו : עַל-כֵּן לֹא יִדְרֹכּוּ
כְהֵנִי דָּגוֹן וְכָל-הַכַּאִים בֵּית דָּגוֹן עַל-מִפְתָּן דָּגוֹן
בְּאֲשֶׁדּוּד עַד הַיּוֹם הַזֶּה :

*Verum bre-
vi ea diffi-
mulatum
Dei numen
ostendit :
quippe Da-
gonis simu-
lacrums
ante ipsam
corruit.*

וַתִּכְבַּד יְדֵי יְהוָה אֶל הָאֲשֶׁדּוּדִים וַיִּשְׁמַם
6 וַיַּךְ אֹתָם בַּעֲפָלִים אֶת אֲשֶׁדּוּד וְאֶת גְּבוּלִיהָ : וַיִּרְאוּ
7 אַנְשֵׁי אֲשֶׁדּוּד כִּי-כֵן וַאֲמָרוּ לֹא יֵשֵׁב אַרְוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
עִמָּנוּ כִּי-קִשְׁתָּהּ יָדוֹ עָלֵינוּ וְעַל דָּגוֹן אֱלֹהֵינוּ : וַיִּשְׁלְחוּ
8 וַיֹּאסְפוּ אֶת-כָּל-סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים אֲלֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ מַדּוּ
נַעֲשֶׂה לְאַרְוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ גַת יִסַּב אַרְוֹן אֱלֹהֵי
9 יִשְׂרָאֵל וַיִּסְבּוּ אֶת אַרְוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל : וַיְהִי אַחֲרָי
הַסְּבּוֹ אֹתוֹ וְתַהֲיֶיךָ יְהוָה בְּעִיר מְהוּמָה גְּדוֹלָה מְאֹד וַיַּךְ
אֶת-אַנְשֵׁי הָעִיר מִקָּטָן וְעַד גְּדוֹל וַיִּשְׁתְּרוּ לָהֶם עֲפָלִים :
י וַיִּשְׁלְחוּ אֶת אַרְוֹן הָאֱלֹהִים עֶקְרוֹן וַיְהִי כְבוֹד אַרְוֹן
הָאֱלֹהִים עֶקְרוֹן וַיִּזְעְקוּ הָעֶקְרוֹנִים לֵאמֹר הִסְבּוּ אֵלַי אֶת-
יא אַרְוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לְהַמִּיתָנִי וְאֶת-עַמִּי : וַיִּשְׁלְחוּ
וַיֹּאסְפוּ

*Ipsique ho-
stium cor-
poribus fixa
plaga
infertur.*

בשחור 7 קרי

שחור 8

וַיֹּאסְפוּ אֶת־כָּל־סַרְנֵי־פְלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ שְׁלַחוּ אֶת־אֲרוֹן־
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְיֵשֶׁב לְמִקְוֹמוֹ וְלֹא־יִמִּית אֶתְּיֹאֲרֵת עִמִּי
כִּי־הִיְתָה מֵהוֹמֵרַת מוֹת בְּכָל־הָעִיר כַּבְּדָה מֵאֲרִיךְ

הָאֱלֹהִים שֵׁם: וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר לֹא־מָתוּ הֵבִיאוּ בְּעַפְלִים ^{בטחורים קרי}

וַתַּעַל שׁוֹעֵת הָעִיר הַשָּׁמַיִם: וַיְהִי אֲרוֹן ^{Cap. VI. Unde Philisthai ex consilio sacerdotum augurumque, arcam septimo, quam castra fuerat, mense.}

יְהוָה בַּשָּׂדֶה פְּלִשְׁתִּים שִׁבְעָה חֲרָשִׁים: וַיִּקְרְאוּ פְּלִשְׁתִּים לְכַהֲנִים וּלְקַסְמִים לֵאמֹר מַה־נַּעֲשֶׂה לְאֲרוֹן־
יְהוָה הַזֶּה יֵעָנֵנוּ בְּמַה־נִּשְׁלַחְנוּ לְמִקְוֹמוֹ: וַיֹּאמְרוּ אִם־

מִשְׁלַחֵם אֶת־אֲרוֹן־אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־תְּשַׁלְּחוּ אֹתוֹ רִיקָם
כִּי־הֵשֵׁב תֵּשְׁבוּ לֹא־שָׁם אִזְּתַרְפְּאוּ וְנִדְרַע לָכֶם לְמַה־
לֹא־תִסּוּר יְדוֹ מִכֶּם: וַיֹּאמְרוּ מַה־הָאֵשׁ אֲשֶׁר

נִשְׁיָב לָנוּ וַיֹּאמְרוּ מִסְפַּר סַרְנֵי־פְלִשְׁתִּים חֲמִשָּׁה עֶפְרַיִם ^{טחורי קרי}
זֶה־בַּחֲמִשָּׁה עֶבְרֵי זֶה־בְּכִי־מִנְפֵה אַחַת לְכֹל־ם וְלִסְרַנִּיכֶם:
וְעֲשִׂיתֶם צְלָמִי עֶפְרַיִם וְצְלָמִי עֶבְרֵיכֶם הַמְּשַׁחִיתִם אֶת־הָאָרֶץ וְנָתַתֶּם לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כְּבוֹד
אוֹלֵי יִקַּל אֶת־יְדוֹ מֵעֲלֵיכֶם וּמַעַל אֱלֹהֵיכֶם וּמַעַל אֲרִצְכֶם:
וְלִמָּה תִכְבְּרוּ אֶת־לִבְכֶם כַּאֲשֶׁר כִּבְדוּ מִצְרַיִם וּפְרַעֲהָ אֶת־לִבָּם הֲלוֹא־כַּאֲשֶׁר הִתְעַלְל בָּהֶם
וַיִּשְׁלַחוּם וַיֵּלְכוּ: וְעַתָּה קַחוּ וַעֲשׂוּ עֲגֹלָה חֲרָשָׁה אַחַת ^{טחורים קרי}

וּשְׁתֵּי פָרוֹת עֹלוֹת אֲשֶׁר לֹא־עָלָה עֲלֵיהֶם עַל וְאִסְרַתֶּם אֶת־הַפָּרוֹת
בְּעֲגֹלָה וְהִשִּׁיבְתֶם בְּנֵיהֶם מֵאֲחֵרֵיהֶם הַבַּיְתָה: וּלְקַחְתֶּם אֶת־אֲרוֹן־יְהוָה וְנָתַתֶּם אֹתוֹ אֶל־
הָעֲגֹלָה וְאֶת־כְּלֵי־הַזָּהָב אֲשֶׁר הִשְׁבַּתֶּם לָנוּ אֵשׁ תִּשְׂמוּ בְּאֲרָגָם
מִצְדוֹ וְשַׁלַּחְתֶּם אֹתוֹ וְהִלַּךְ: וּרְאִיתֶם אִם־דֶּרֶךְ גְּבוּלוֹ
יַעֲלֶה בֵּית שֶׁמֶשׁ הוּא עֹשֶׂה לָנוּ אֶת־הָרַעָה הַגְּדוֹלָה
הַזֹּאת וְאִם־לֹא־וַיִּדְעֵנוּ כִּי־לֹא־יְהוֹנֵגָה בְּנֵנוּ מִקְרָה
הוּא הִיָּה לָנוּ: וַיַּעֲשׂוּ הָאֲנָשִׁים כְּכֹל־אֲשֶׁר שָׁמְעוּ וַיִּקְחוּ שְׁתֵּי פָרוֹת
עֹלוֹת וַיֹּאסְרוּם בְּעֲגֹלָה וְאֶת־בְּנֵיהֶם כָּל־בְּבֵית וַיִּשְׂמוּ

וַיִּשְׂמוּ

Cap. VI. Unde Philisthai ex consilio sacerdotum augurumque, arcam septimo, quam castra fuerat, mense.

Multis cum muneribus, novo vehiculo impostam, domum remittunt.

11 וישמו את ארון יהוה אל העגלה ואת הארנוואת

12 עכברי הזהב ואת צלמי טחריהם: וישרנה הפרות

בדרך על דרך בית שמש במסלה אחת הלכו הלך

וגעו ולא סרו ימין ושמאל וסרני פלשתים הלכים

13 אחריהם עד גבול בית שמש: ובית שמש קצרים

קציר חטים בעמק וישאו את עיניהם ויראו את

14 הארון וישמחו לראות: והעגלה באה אל שדה

יהושע בית השמש ותעמד שם ושם אבן גדולה

ויבקעו את עצי העגלה ואת הפרות העלו עליה

טו ליהוה: והלויס הורידו את ארון יהוה ואת הארנו

אשר אתו אשר בו כלי זהב וישמו אל האבן הגדולה

ואנשי בית שמש העלו עלות וזבחו זבחים ביום ההוא

16 ליהוה: וחמשה סרני פלשתים ראו וישבו עקרון

ביום ההוא:

17 ואלה טחרי הזהב אשר השיבו פלשתים אשם ליהוה

לאשדוד אחד לעזה אחד לאשקלון אחד לגת אחד

לעקרון אחד:

18 ועכברי הזהב מספר כל ערי פלשתים לחמשת

הסרנים מעיר מבצר ועד כפר הפרזי ועד אכל

הגדולה אשר הניחו עליה את ארון יהוה עד היום

19 הוה בשדה יהושע בית השמש: וך באנשי בית

שמש כי ראו בארון יהוה וך בעם שבעים איש חמשים

אלף איש ויתאבלו העם כי הכה יהוה בעם מכה

כ גדולה: ויאמרו אנשי בית שמש מיוכל לעמד לפני

יהוה האלהים הקדוש הזה ואל מי יעלה מעלינו:

21 וישלחו מלאכים אל יושבי קרית יערים לאמר השבו

פלשתים את ארון יהוה רדו העלו אתו אליכם:

א ויבאו אנשי קרית יערים ויעלו את ארון יהוה ויבאו

אתו

Miraculo fuit, quod cum plausiro boves foeminas subiecissent, vitulosque earum domi retinuis- sent, illa iter nullo rectore re- ctâ in He- braeorum fines dire- xerint.

14 Arca in agrum Bethsemi- tarum cum pervenisset, mox Levi- ta eodem in loco sacrifi- cium cele- brant, bo- vesque eas, quae arcam adduxe- rant, im- molant.

E Bethse- mitis au- tem, qui arcam cu- riosius in- trospece- rant, millia amplius quinqua- ginta, divi- nitus illatâ clade, per- ierunt. Cap. VII. Itaque arca

אתו אל בית אבינרב בגבעה ואר אלעזר בנו קרשו לשמר את ארון יהוה :

Kiriath-Fearimum transfer-tur.

ויהי מיום שבת הארון בקרית יערים וירבו הימים ויהיו עשרים שנה וינהו כל בית ישראל אחרי יהוה :

ויאמר שמואל אל כל בית ישראל לאמר אם בכל לבבכם אתם שבים אליהוה הסירו את אלהי הנכר מתוככם והעשתרות והכינו לבבכם אל יהוה ועבדו לברו ויצל אתכם מיד פלשתים : ויסרו בני ישראל את הבעלים ואת העשתרת ויעבדו את יהוה לברו :

Ea tempe-state Sa-muel Fu-dais praest-quei pera-ctis preci-bus & je-junio, popu-lum, reje-ctis idolis.

ויאמר שמואל ה קבצו את כל ישראל המצפתה ואתפלל בעדכם אל יהוה : ויקבצו המצפתה וישאבו מים וישפכו לפני יהוה ויצומו ביום ההוא ויאמרו שם חטאנו ליהוה וישפט שמואל את בני ישראל במצפה : וישמעו פלשתים כי התקבצו בני ישראל המצפתה ויעלו סרני פלשתים אל ישראל וישמעו בני ישראל ויראו מפני פלשתים : ויאמרו בני ישראל אל שמואל אל תחרש ממנו מזעק אל יהוה אלהינו וישענו מיד פלשתים : ויקח שמואל טלה חלב אחד ויעלה עולה כליל ליהוה ויעק ויעלה שמואל אל יהוה בעד ישראל ויענהו יהוה : ויהי שמואל מעלה העולה ופלשתים נגשו למלחמה בישראל וירעם יהוה בקול גדול ביום ההוא על פלשתים ויהמסו וינגפו לפני ישראל : ויצאו אנשי ישראל מן המצפה וירדפו את פלשתים וכוס עד מתחת לבית בר : ויקח שמואל אבן אחת וישם בין המצפה ובין השן ויקרא את שמה אבן העזר ויאמר עד הנה עזרנו יהוה : ויכנעו הפלשתים

uni Deo rursus ad-dicit, fe-dusque re-novat.

Ac, irruen-tibus Philis-thais.

Casa prius hostia, pla-catoque nu-mine, Israe-litas in pra-lium edu-cit: qui,

manifesto Dei auxi-lio, hostes, terribili to-nitru & fulgure percussos, in fugam vertunt.

Qua vi-ctoria libe-

14

ט

16

17 מלו קר

א

2

3 בדכיו קר

4

ה

6

7

ק' ויעלה

8

11

12

13

*tantur
prorsus à
jugo ho-
stium, &
oppida ab
illis capta
recuperant.*

הַפְּלִשְׁתִּים וְלֹא יִסְפוּ עוֹד לְבוֹא בְּגִבּוֹל יִשְׂרָאֵל וְתִהְיֶה
14 יַד יְהוָה בְּפְלִשְׁתִּים כָּל יְמֵי שְׁמוּאֵל : וְתִשְׁבְּנָה
הָעָרִים אֲשֶׁר לָקְחוּ פְּלִשְׁתִּים מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
לְיִשְׂרָאֵל מֵעַקְרוֹן וְעַד גֵּת וְאֶת גְּבוּלֵן הַצִּיל
יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים וַיְהִי שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל וּבֵין
טו הָאָמֹרִי : וַיִּשְׁפֹּט שְׁמוּאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל כְּלִימֵי חַיָּו :

*Samuel au-
tem, tran-
quillis à
bello rebus,
quietè rem-
publicam
admini-
strat.*

16 וְהָלַךְ מִדֵּי שָׁנָה בְּשָׁנָה וּסְבַב בֵּית אֱלֹהִים וְהִגְלִיל וְהַמְצַפָּה
וַיִּשְׁפֹּט אֶת יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל הַמְּקוֹמוֹת הָאֵלֶּה :
17 וְתִשְׁבְּתוּ הָרְמָתָה כִּי שָׁם בֵּיתוֹ וְשָׁם שִׁפֹּט אֶת יִשְׂרָאֵל
וּבֵין שָׁם מִזְבַּח לַיהוָה :

*Cap. VIII.
1 Cum Sa-
muël senui-
set, filios ad
republicam admo-
vet.*

א וַיְהִי כִּאֲשֶׁר זָקֵן שְׁמוּאֵל וַיִּשְׁם אֶת בְּנָיו שִׁפְטִים לְיִשְׂרָאֵל :
2 וַיְהִי שָׁם בְּנֵי הַבְּכוֹר וְיֹאֵל וְשָׁם מִשְׁנֵהוּ אֲבִירוֹ שִׁפְטִים
3 בְּבֹאֵר שְׁבַע : וְלֹא הִלְכוּ בְּנָיו בְּדַרְכּוֹ וַיִּטּוּ אַחֲרֵי הַבָּצַע
וַיִּקְחוּ שָׁחַר וַיִּטּוּ מִשִּׁפְטִים :

*4 Qui cum
à patris ve-
stigiis disce-
derent, oc-
casionem su-
munt Israë-
litæ postu-
landi Re-
gem.*

4 וַיִּתְקַבְּצוּ כָּל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ אֶל שְׁמוּאֵל
הָרְמָתָה : וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הִנֵּה אֲתָה זִקְנָת וּבְנֶיךָ לֹא הִלְכוּ
בְּדַרְכֶּיךָ עֲתָה שִׁימָה לָנוּ מֶלֶךְ לְשִׁפְטֵנוּ כְּכָל הַגּוֹיִם :
6 וַיַּרְעֵה דְבַר בְּעֵינֵי שְׁמוּאֵל כִּאֲשֶׁר אָמְרוּ תִּנְהַלְנוּ מֶלֶךְ
לְשִׁפְטֵנוּ וַיִּתְפַּלֵּל שְׁמוּאֵל אֶל יְהוָה :

*7 Samuel
populi ve-
cordi à non-
nihil eom-
motus, Do-
minum
consuluit,
qui insa-
nam gen-
tem, accusat
quæ cum
Deum re-
gem habe-
ret, regem
sibi ex ho-*

7 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל שְׁמוּאֵל שְׁמַע בְּקוֹל
הָעָם לְכָל אֲשֶׁר יֹאמְרוּ אֵלֶיךָ כִּי לֹא אֲתָךְ מֵאִסּוּ כִּי
8 אֲתִי מֵאִסּוּ מִמֶּלֶךְ עֲלֵיהֶם : כְּכָל הַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר עָשָׂו
מִיּוֹם הָעַלְתִּי אוֹתָם מִמִּצְרַיִם וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיַּעֲזֹבֵנִי
9 וַיַּעֲבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים כִּן הִמָּה עֹשִׂים גַּם לְךָ : וְעַתָּה
שְׁמַע בְּקוֹלָם אַךְ כִּי הָעַד תַּעֲיֹד בָּהֶם וְהִגַּדְתָּ לָהֶם
מִשִּׁפְטֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם :
10 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶת כָּל דְּבָרֵי יְהוָה אֶל-
הָעָם הַשְּׂאֵלִים מֵאֵתוֹ מֶלֶךְ :

וַיֹּאמֶר

11 ויאמר זה יהיה משפט המלך אשר ימלך עליכם ארת
 12 מרכבתו: ולשום לו שרי אלפים ושרי חמשים ולחרש
 13 רכבו: וארת בנותיכם יקח לרקחות ולטבחות
 14 ולאפות: וארת שדותיכם וארת כרמיכם וזיתיכם
 15 הטובים יקחונתן לעבדיו: וזרעיכם וכרמיכם יעשר
 16 ונתן לסריסיו ולעבדיו: וארת עבדיכם וארת
 17 שפחותיכם וארת בחוריכם הטובים וארת חמוריכם
 18 יקחו עשה למלאכתו: צאנכם יעשרו ואתם תהיו לו
 19 לעבדים: וזעקתם ביום ההוא מפני מלככם אשר
 20 בחרתם לכם ולא יענה יהוה אתכם ביום ההוא:
 21 וימאנו העם לשמע בקול שמואל ויאמרו לא כי אם
 22 מלך יהיה עלינו: והיינו גם אנחנו ככל הגוים ושפטנו
 23 מלכנו ויצא לפנינו ונלחם ארת מלחמתנו: וישמע
 24 שמואל את כל דברי העם וירבם באזני יהוה:
 25 ויאמר יהוה אל שמואל שמע בקולם
 26 והמלכת להם מלך ויאמר שמואל אל אנשי ישראל
 27 לכו איש לעירו:
 28 וישמו קיש בן אביאל בן צרור בן בכורת בן אפיח בן
 29 איש ימיני גבור חיל: ולו היה בן ושמו שאול בחור
 30 וטוב ואין איש מבני ישראל טוב ממנו משכמו ומעלה
 31 גבה מכל העם: ותאכרנה האתנות לקיש אבי
 32 שאול ויאמר קיש אל שאול בנו קח נא אתך את
 33 אחר מהנערים וקום לך בקש את האתנת: ויעברו
 34 בהר אפרים ויעברו בארץ שלשה ולא מצאו ויעברו
 35 בארץ שעלים ואין ויעברו בארץ ימיני ולא מצאו:
 36 המה באו בארץ צוף ויאמר לנערו אשר עמו ה
 37 לכה

*milibus
 flagitaret,
 suis consiliis
 relinquen-
 dam & per-
 mittendam
 respondit.
 Itaque
 ille primario
 placide, ius-
 su oraculi,
 salubri ora-
 tione mone-
 re populum,
 indolem do-
 minationis
 regia, & su-
 perba impe-
 ria exponere,
 servitutem dete-
 stari.
 Ad ex-
 tremum
 contumaci-
 ter perseve-
 rantibus,
 dare Regem
 jubetur.*

Cap. IX.
*Itaque Saul,
 lem, è tribu
 Benjamin.*

*Paternas
 afinas qua-
 ritantem.*

19 ה
 21 ט

מבנימין ק'
 א

לכה ונשובה פן יחדל אבי מן האתנות וראג לנו :
 6 ויאמר לו הנה נבא איש אלהים בעיר הזאת והאיש
 נכבד כל אשר ידבר בוא יבוא עתה נלכה שם אולי
 7 יגיד לנו את דרכנו אשר הלכנו עליה : ויאמר שאול
 לנערו והנה נלך ומה נביא לאיש כי הלחם אול
 מכלינו ושורה אין להביא לאיש האלהים מה אתנו :
 8 ויסף הנער לענות את שאול ויאמר הנה נמצא ביד
 רבע שקל כסף ונתת לאיש האלהים והגיד לנו את
 9 דרכנו : לפני ישראל כה אמר האיש בלכתו
 לדרוש אלהים לכו ונלכה עד הראה כי לנביא היום
 יקרא לפני הראה : ויאמר שאול לנערו טוב דברך
 לכה ונלכה וילכו אל העיר אשר שם איש האלהים :
 11 המה עלים במעלה העיר והמה מצאו נערות יצאור
 12 לשאב מים ויאמרו להן היש בזה הראה : ותענינה
 אותם ותאמרנה יש הנה לפניך מהר עתה כי היום
 13 בא לעיר כי זבח היום לעם בבמה : כבאכם העיר כן
 תמצאון אתו בטרם יעלה הבמתה לאכל כי לא
 יאכל העם עד באו כיהוא ברוך הובח אחרי כן
 יאכלו הקראים ועתה עלו כי אתו כהיום תמצאון אתו :
 14 ויעלו העיר המה באים בתוך העיר והנה שמואל יצא
 15 לקראתם לעלות הבמה : ויהוה גלה
 את און שמואל יום אחד לפני בוא שאול לאמר :
 16 כערת מחר אשלח אליך איש מארץ בנימין ומשחתו
 לנגיד על עמי ישראל והושיע את עמי מיד פלשתים
 17 כי ראיתי את עמי כי באה צעקתו אלי : ושמואל
 ראה את שאול ויהוה ענהו הנה האיש אשר אמרת
 18 אליך זה יעצר בעמי : ויש שאול את שמואל בתוך
 19 השער ויאמר הגידה נביא לי איזה בית הראה : ויען
 שמואל

*Eamque ob
 causam de
 via ad se
 consulen-
 dum di-
 gressum.*

שמואל ארץ שאול ויאמר אנכי הראה עליה לפני
הבמה ואכלתם עמי היום ושלחתך בבקר וכל אשר

בלבבך אניד לך: ולא תגות האכרות לך היום שלשת כ
הימים אל תשם את לבך להם כי נמצאו ולמי כל

21 חמדת ישראל הלווא לך ולכל בית אביך: ויען שאול
ויאמר הלווא בן ימיני אנכי מקטני שבטי ישראל
ומשפחתי הצערה מכל משפחות שבטי בנימן ולמה

22 דברת אלי כדבר הזה: ויקח שמואל את שאול ואת
גער ויביאם לשכת הויתן להם מקום בראש הקרואים

23 והמה בשלשם איש: ויאמר שמואל לטבח תנה
את המנה אשר נתתי לך אשר אמרתי אליך שים

24 אתה עמך: וירם הטבח את השוק והעליה
וישם לפני שאול ויאמר הנה הנשאר שים

לפניך אכל כי למועד שמור לך לאמר העם
קראתי ויאכל שאול עם שמואל ביום

ההוא: וירדו מהבמה העיר וידבר עם שאול כה
על הגג: וישכמו ויהי בעלורת השחר ויקרא

26 שמואל אל שאול הגג לאמר קומה ואשלחך ויקם
שאול ויצאו שניהם הוא ושמואל החוצה:

27 המה יורדים בקצה העיר ושמואל אמר אל שאול
אמר לנער ויעבר ל פנינו ויעבר ואתה עמד ביום
ואשמיעך את דבר אלהים:

28 ויקח שמואל ארץ פך השמן ויצק על ראשו וישקהו
ויאמר הלווא כי משחק יהורה על נחלתו לנגיד:

29 בלכתה היום מעמדי ומצאת שני אנשים עם קבורת
רחל בגבול בנימן בצלצה ואמרו אליך נמצאו

האתנורת אשר הלכת לבקש והנה נטש אביך את
דברי האתנות וראג לכם לאמר מה אעשה לבני:
וחלפת

*Samuel de
regi a digni-
tate ipsi de-
lat a admo-
net.*

*Exceptum-
que convi-
vio.*

*Nomnulla
secretius
cum eo col-
locutus an-
tequam ab-
mitteret.*

*Cap. X.
Sacerdotale
oleo inun-
ctum conse-
crat in Re-
gem: ip-
sumque di-
vina voca-
tionis ma-
nifestus si-
gnis certum
facit.*

הגגה קרי

נחב
באחנא

3

4

6

7

חיי

8

9

11

12

13 14

15

3 וחלפת משם והלאה ובאר ער אלון תבור ומצאוך
שם שלשה אנשים עלים אל האלהים בית אל
אחר נשא 1 שלשה גדיים ואחד נשא שלשת
4 כפרות לחם ואחד נשא נבל יין: ושאלוך לשלום
ה ונתנו לך שתי לחם ולקחת מדים: אחר כן
תבוא אל גבעת האלהים אשר שם נצבי
פלשתים ויהי כבאך שם העיר ופגעת חבל
נבאים ירדים מהבמה ולפניהם נבל ותף וחליל
6 וכנור והמה מתנבאים: וצלחה עליך רוח יהוה
7 והתנבית עם ונהפכת לאיש אחר: והיה כי
תבאנה האתת האלה לך עשה לך אשר
8 תמצא ידך כי האלהים עמך: וירדת לפני הגלגל
והנה אנכי ירד אליך להעלות עלות לזבח זבחי
שלמים שבעת ימים תוהל עד בואי אליך והודעתני
9 לך את אשר תעשה: והיה כהפנתו שכמו
ללכת מעם שמואל ויהפך לו אלהים לב אחר ויבאו
כל האתת האלה ביום ההוא:

ויבאו שם הגבעתה והנה חבל-
נבאים לקראתו ותצלח עליו רוח אלהים ויתנבא
11 בתוכם: ויהי כל יודעו מאתמול שלשם ויראו
והנה עם נבאים נבא ויאמר העם איש אל-
רעהו מה הנה היה לכן קיש הגם שאול
12 בנביאים: ויען איש משם ויאמר ומי אביהם
על כן היתה למשל הגם שאול בנביאים:
13 14 ויכל מהתנבורת ויבא הבמה: ויאמר דוד שאול
אליו ואל נערו אין הלכתם ויאמר לבקש את
האתנות ונראה כי אין ונבוא אל שמואל:
15 ויאמר דוד שאול הגידה נבא לי מה אמר
ח א h לכם

לכם שמואל : ויאמר שאול אל דודו הגר הגיד לנו כי נמצאו האתונות וארת דבר המלוכה לא הגיד לו אשר אמר שמואל :

17 ויצעק שמואל את העם אל

18 יהודה המצפה : ויאמר אל בני ישראל כה

אמר יהוה אלהי ישראל אנכי העליתי את

19 ישראל ממצרים ואציל אתכם מיד מצרים

ומיד כל הממלכות הלחצים אתכם :

20 ואתם היום מאסתם את אלהיכם אשר הוא מושיע

לכם מכל רעותיכם וצרתים ואתאמרו לו כי מלך

תשים עלינו ועתה התיצבו לפני יהוה לשבטיכם

ולאלפיהם : ויקרב שמואל את כל שבטי ישראל

21 וילכד שבט בנימן : ויקרב את שבט בנימן

למשפחתו ותלכד משפחת המטרי וילכד שאול בן

קיש ויבקשהו ולא נמצא : וישאלו עוד ביהוה הבא

עוד הלם איש

22 ויאמר יהוה הנה הוא נחבא אל הכלים : וירצו

ויהקחהו משם ויתיצב בתוך העם ויגבה מכל העם

23 וישאלו עוד ביהוה : ויאמר שמואל אל כל העם הראיתם

אשר בחר בו יהוה כי אין כמהו בכל העם וירעו כל

העם ויאמרו חי המלך : וידבר כה

שמואל אל העם את משפט המלכה ויכתב בספר

24 וינח לפני יהוה וישלח שמואל את כל העם איש

לביתו : וגם שאול הלך לביתו גבעתהו וילכו עמו

25 החיל אשר נגע אלהים בלבם : ובני בליעל אמרו

מה ישענו זה ויבזהו ולא הביאו לו מנחה ויהי

כמחריש : ויעל נחש העמוני ויחן על יבש גלעד ויאמרו כל

26 ויא

Samuel in publico con-
ventu gra-
viter cum
populo ex-
postulat: et
fortitione
designatum
à Deo Re-
gem populo
sistit.

למשפחתו קרי

ב' דגושה

Cap. XI.
Is Naba-
schum Am.

22 בסמקא
באמצע
בסוק

אנשי

כשכ
קר

מחוס

1

2

3

המסרת
קרה

*monitarum
Regem, ar-
ctā obsidio-
ne Fabesti-
tas premen-
tam, ipsif-
que indi-
gnas dedi-
tionis leges
statuentem,
dextros uti
oculos sibi
effodiendos
traderent.
6 Summā
diligentiā,
copioso col-
lecto exer-
citu,*

2 אַנְשֵׁי יִבִישׁ אֶל־נַחַשׁ כִּרְת־לָנוּ בְרִית וְנַעֲבֹדְךָ : וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים נַחַשׁ הָעַמּוֹנִי כִזְזָת אֲכָרוֹת לָכֶם בְּנִקּוֹר לָכֶם כָּל־
 3 עֵין יִמִּין וְשִׁמְתִּיהָ חֲרָפָה עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל : וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו
 זְקַנֵּי יִבִישׁ הֲרָף לָנוּ שִׁבְעַת יָמִים וְנִשְׁלַחָה מִלְּאֲכִים בְּכָל־
 גְּבוּל יִשְׂרָאֵל וְאִם־אֵין מוֹשִׁיעַ אֶתָּנוּ וַיִּצְאָנוּ אֵלֶיךָ :
 4 וַיָּבֹאוּ הַמְּלָאכִים גִּבְעַת שְׂאוּל וַיְדַבְּרוּ הַדְּבָרִים בְּאָזְנֵי
 הָעַם וַיִּשְׂאוּ כָל־הָעַם אֶת־קוֹלָם וַיִּבְכוּ : וַהֲנֵה שְׂאוּל
 בָּא אַחֲרַי הַבֶּקֶר מִן־הַשָּׁרָה וַיֹּאמֶר שְׂאוּל מַה־לָּעַם כִּי־
 6 יִבְכוּ וַיִּסְפְּרוּ לּוֹ אֶת־דְּבָרֵי אַנְשֵׁי יִבִישׁ : וַתִּצְלַח רוּחַ
 אֱלֹהִים עַל־שְׂאוּל בְּשִׁמְעוֹ אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיַּחַר
 7 אַפּוֹ מְאֹד : וַיִּקַּח צֶמֶד בֶּקֶר וַיִּנְתַּחֲהוּ וַיִּשְׁלַח בְּכָל־גְּבוּל
 יִשְׂרָאֵל בְּיַד הַמְּלָאכִים : לֵאמֹר אִשֶׁר אֵינָנו יִצְאָה
 אַחֲרַי שְׂאוּל וְאַחַר שְׂמוּאֵל כֹּה יַעֲשֶׂה לְבַקְרוֹ וַיִּפְלֵא
 8 פַּחַד יְהוָה עַל־הָעַם וַיִּצְאוּ כָּאִישׁ אַחַד : וַיִּפְקְדֵם בְּבֹזֵק
 וַיְהִי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלְפֵי וְאִישׁ יְהוּדָה שְׁלֹשִׁים
 9 אֶלְפֵי : וַיֹּאמְרוּ לְמִלְּאֲכִים הַבָּאִים כֹּה תֹאמְרוּן לְאִישׁ
 יִבִישׁ גִּלְעָד מַחַר תְּהִיָּה לָכֶם תְּשׁוּעָה בְּחַם הַשֶּׁמֶשׁ
 10 וַיָּבֹאוּ הַמְּלָאכִים וַיְגִידוּ לְאַנְשֵׁי יִבִישׁ וַיִּשְׁמְחוּ : וַיֹּאמְרוּ
 אַנְשֵׁי יִבִישׁ מַחַר נִצָּא אֵלֵיכֶם וַעֲשִׂיתֶם לָנוּ כְּכָל־הַטּוֹב
 11 בְּעֵינֵיכֶם : וַיְהִי מִמַּחֲרַת וַיִּשֶׁם שְׂאוּל
 אֶת־הָעַם שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים וַיָּבֹאוּ בְּתוֹךְ־הַמַּחֲנֶה
 כְּאֲשֶׁמֶרֶת הַבֶּקֶר וַיָּבֹאוּ אֶת־עֲמֹון עַרְתָּם הַיּוֹם וַיְהִי
 12 הַנִּשְׂאָרִים וַיִּפְצְוּ לֹא אֲנִישְׂאָרוֹכֶם שְׁנַיִם יָחִיד : וַיֹּאמֶר
 הָעַם אֶל־שְׂמוּאֵל מִי הָאִמֵר שְׂאוּל יִמְלֶךְ עָלֵינוּ תָּנוּ
 13 הָאֲנָשִׁים וְנִמְתֵּם : וַיֹּאמֶר שְׂאוּל לֹא־יוֹמֵרֶת
 אִישׁ בַּיּוֹם הַזֶּה כִּי הַיּוֹם עָשָׂה יְהוָה תְּשׁוּעָה
 בְּיִשְׂרָאֵל :

*Ingenti cla-
de fundit,
fugatque ;
& urbem
obsidione li-
berat.*

*Tum Saul
iteratō &
publicē à
muele inungitur.*

וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל אֶל־הָעַם לָכוּ וְנִלְכְּהָ הַגִּלְגָל וְנַחֲדָשׁ
 ה ב 2 H h שם

כשמעו קרי

כחם קרי

הטרת 4 קח

שם המלוכה: וילכו כל העם הגלגל וימלכו שם טו
את שאול לפני יהוה בגלגל ויזכו שם זכחים
שלמים לפני יהוה וישמח שם שאול וכל אנשי ישראל
עד מאד:

ויאמר שמואל אל כל ישראל הנרה שמעתי יב

Cap. XII.
Samuel co-
ram uni-
verso popu-
lo rationem
gesta à se
Reipublica
exponit.

בקלכם לכל אשר אמרתם לי ואמליך עליכם
מלך: ועתה הנרה המלך מתהלך לפניכם
ואני זקנתי ושכתי ובני הנם אתכם ואני התהלכתי
לפניכם מנערי עד היום הזה: הנני ענובי נגדי יהוה
ונגד משיחו את שורימי לקחתי וחמור מי לקחתי ואת
מי עשקתי את מי רצותי ומירמי לקחתי כפר ואעלים
עיניכו ואשיב לכם: ויאמרו לא עשקתנו ולא רצותנו
ולא לקחת מיד איש מאומה: ויאמר אליהם עד יהוה ה
בכם ועד משיחו היום הזה כי לא מצאתם בידי מאומה

ויאמרו סביר

ויאמר עד: ויאמר שמואל אל העם יהוה אשר עשה
את משה ואת אהרן ואשר העלה את אבותיכם

Deinde Dei
beneficia
longo ordi-
ne recenset;
ipsumque
ingrati-
tudinem &
perfidiam
arguit.

מארץ מצרים: ועתה התיצבו ואשפטה אתכם לפני
יהוה ארת כל צדקות יהוה אשר עשה אתכם ואת
אבותיכם: כאשר בא יעקב מצרים ויזעקו אבותיכם
אל יהוה וישלח יהוה את משה ואת אהרן ויצאו
את אבותיכם ממצרים וישבו במקום הזה: וישכחו
את יהוה אלהיהם וימכרו אתם ביד סיפרא שר צבא
הצור וביד פלשתים וביד מלך מואב וילחמו בם: ויזעקו

ויאמרו ק

אל יהוה ויאמר חטאנו כי עזבנו את יהוה ונעבד את
הבעלים ואת העשתרות ועתה הצילנו מיד איבינו
ונעבדך: וישלח יהוה את רבעל ואת ברן ואת יפתח
ואת שמואל ויצל אתכם מיד איביכם מסביב ותשבו
בטח: ותראו כי נחש מלך בני עמון בא עליכם ותאמרו
לי

לִּי לֹא כִּי־מֶלֶךְ יִמְלֹךְ עָלֵינוּ וַיְהוֹה אֱלֹהֵיכֶם מִלְּכֶם :
 13 וְעַתָּה הִנֵּה הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם אֲשֶׁר שָׁאַלְתֶּם וְהִנֵּה
 14 נָתַן יְהוָה עֲלֵיכֶם מֶלֶךְ : אִם תִּירָאוּ אֶת־יְהוָה וְעַבַדְתֶּם
 אֹתוֹ וּשְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלוֹ וְלֹא תִמְרוּ אֹרֶץ־פִּי יְהוָה וְהִיתֶם
 גַּם־אֲתֶם וְגַם־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־מֶלֶךְ עֲלֵיכֶם אַחַר יְהוָה
 15 וְאִם לֹא תִשְׁמָעוּ בְּקוֹל יְהוָה וּמְרִיתֶם אֶת־פִּי
 16 יְהוָה וְהִיתָה יַד־יְהוָה בְּכֶם וּבְאֲבוֹתֵיכֶם : גַּם־עַתָּה
 הַתִּיצְבוּ וּרְאוּ אֶת־הַדְּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה אֲשֶׁר יְהוָה עֹשֶׂה
 17 לְעֵינֵיכֶם : הֲלוֹא קִצְר־חַטִּים הָיוּ אֲקִרָא אֶל־יְהוָה
 וַיִּתֵּן קֶלֶת וּמָטָר וּדְעוּ וּרְאוּ כִּי־רַעַתְכֶם רַבָּה אֲשֶׁר
 18 עֲשִׂיתֶם בְּעֵיני יְהוָה לְשֹׂאֵל לְכֶם מֶלֶךְ : וַיִּקְרָא שְׁמוֹ אֶל־
 19 אֶל־יְהוָה וַיִּתֵּן יְהוָה קֶלֶת וּמָטָר בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּירָא
 כָּל־הָעָם מְאֹד אֶת־יְהוָה וְאֶת־שְׁמוֹ אֶל : וַיֹּאמְרוּ כָל־
 הָעָם אֶל־שְׁמוֹ אֶל הַתְּפִלֵּל בְּעַד־עֲבֹרֶיךָ אֶל־יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ וְאֶל־נַמְרֹת כִּי־יִסְפְּנוּ עַל־כָּל־חַטֹּאתֵינוּ רַעֲוָה
 בְּלִשְׂאֵל לָנוּ מֶלֶךְ : וַיֹּאמֶר שְׁמוֹ אֶל־הָעָם אֶל־תִּירָאוּ
 אֲתֶם עֲשִׂיתֶם אֵת כָּל־הַרְעָה הַזֹּאת אֲךָ אֶל־תִּסּוּרוּ
 מֵאַחֲרַי יְהוָה וְעַבַדְתֶּם אֶת־יְהוָה בְּכָל־לִבְבְּכֶם :
 21 וְלֹא תִסּוּרוּ כִּי אַחֲרַי הִרְגֵהוּ אֲשֶׁר לֹא־יִוָּעִלוּ וְלֹא
 22 יִצְלוּ כִּי־תְהוֹהֵמָה : כִּי־לֹא־יִשֵּׁשׂ יְהוָה אֶת־עַמּוֹ בְּעֵבֹר
 23 שְׁמוֹ הַגָּדוֹל כִּי־הוֹאִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת אֲתֶכֶם לֹלְעָם : גַּם
 אֲנִכִּי חָלִילָה לִּי מִחַטָּא לִיְהוָה מִחַרֵּל לְהַתְּפַלֵּל בְּעַדְכֶם
 24 וְהוֹרִיתִי אֲתֶכֶם בְּרֹדֶף הַטּוֹבָה וְהִשְׁרָה : אֲךָ יִירָאוּ אֶת־
 יְהוָה וְעַבַדְתֶּם אֹתוֹ בְּאֵמֶת בְּכָל־לִבְבְּכֶם כִּי־רָאוּ אֶת־
 כֹּה־אֲשֶׁר־הִגְדַּל עִמָּכֶם : וְאִם־הִרְעַתְרֵנוּ גַם־אֲתֶם גַּם־
 מִלְּכֶם תִּסְפּוּ :

*Ipsosque,
 tanquam
 presenti nu-
 mine, edito
 celitus si-
 gno, percel-
 lit.*

*Tandem
 consterna-
 tos confir-
 mat, & ad
 sincerum
 Dei cultum
 cohortatur.*

א 13 בֵּן־שָׁנָה שְׂאוֹל בְּמִלְכוֹ וּשְׁתֵּי־שָׁנִים מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל :
 2 וַיִּבְחַר־לוֹ שְׂאוֹל שְׁלֹשֶׁת־אַלְפִים מִיִּשְׂרָאֵל וַיְהִיו־עִם־
 שְׂאוֹל H h 3 ח

Cap. XIII.
 Bellum ite-
 rum cum
 Philisthis,

שָׂאוּל אֶלְפִים בְּמִכְמֵשׁ וּבָהָר בֵּית אֱלוֹאֵלֶף הָיוּ עִם

caso ipso-
rum presi-
dio a Jona-
thane.

יֹונָתָן כְּגִבְעַת בְּנִימִין וַיִּתֵּר הָעַם שְׁלַח אִישׁ לְאַהֲלוֹ :

וַיֵּךְ יֹונָתָן אֶת נְצִיב פְּלִשְׁתִּים אֲשֶׁר כְּגִבְעָ וַיִּשְׁמְעוּ 3

פְּלִשְׁתִּים וּשְׂאוּל תָּקַע בְּשׁוֹפָר בְּכָל־הָאָרֶץ לֵאמֹר

יִשְׁמְעוּ הָעִבְרִים : וְכָל־יִשְׂרָאֵל שָׁמְעוּ לֵאמֹר הִכָּה 4

שְׂאוּל אֶת־נְצִיב פְּלִשְׁתִּים וְגַם־נְבִאֵשׁ יִשְׂרָאֵל

כִּפְּלִשְׁתִּים וַיִּצְעֲקוּ הָעַם אַחֲרֵי שְׂאוּל הַגִּלְגָּל : וּפְלִשְׁתִּים ה

Saul Gil-
gale conve-
nire exer-
citurum ju-
bet.

נִאֲסָפוּ לְהִלָּחֵם עִם יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשִׁים אֶלְפֵי רֶכֶב וּשְׁשַׁת

אֶלְפִים פָּרָשִׁים וְעַם כָּחֹל אֲשֶׁר עַל־שְׁפַרְתֵּי הַיָּם לְרֶב

וַיַּעֲלוּ וַיַּחֲנוּ בְּמִכְמֵשׁ קְדַמַּת בֵּית־אֹון : וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל 6

רָאוּ כִי־צָר־לוֹ כִּי נָגַשׁ הָעַם וַיִּתְחַבְּאוּ הָעַם בְּמַעְרֹוֹת

וּבְחֹוֹתַיִם וּבְסַלְעִים וּבְצִרְחִים וּבְבָרוֹת : וְעִבְרִים עָבְרוּ 7

אֶת־הַיַּרְדֵּן אֶרֶץ גְּדוּגָלְעָד וּשְׂאוּל עֹודְנוּ בְּגִלְגָּל וְכָל־

הָעַם חָרְדוּ אַחֲרָיו : וַיְהִי שִׁבְעַת יָמִים לְמוֹעֵד אֲשֶׁר 8

Ibi cum se-
ptem dies
Samuelem
oppertus
fuisse, ut
sacrificium
Deo fieret :
tardante
illo, cum
populus di-
laberetur,
ipse sacra
obtulit.

שְׂאוּל וְלֹא־בָא שְׂמוּאֵל הַגִּלְגָּל וַיִּפֶּן הָעַם מֵעָלוֹ :

וַיֹּאמֶר שְׂאוּל הַגִּישׁוּ אֵלַי הַעֲלֵה וְהַשְׁלֵמִים וַיַּעַל הָעֵלֶה : 9

וַיְהִי כִּכְלֹתוֹ לְהַעֲלוֹת הָעֵלֶה וְהִנֵּה שְׂמוּאֵל בָּא וַיִּצַּא־

שְׂאוּל לְקִרְאתוֹ לְבָרְכוֹ : וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל מַה עָשִׂיתָ 11

וַיֹּאמֶר שְׂאוּל כִּי־רָאִיתִי כִּי־נִפֶּן הָעַם מֵעָלוֹ וְאַתָּה לֹא־

בָּאת לְמוֹעֵד הַיָּמִים וּפְלִשְׁתִּים נֹאֲסָפִים מִכְמֵשׁ :

וַיֹּאמֶר עֲתָה יִרְדּוּ פְּלִשְׁתִּים אֵלַי הַגִּלְגָּל וּפְנֵי יְהוָה לֹא 12

חָלִיתִי וְאַתָּה אֶפְקוֹ וְאַעֲלֵה הָעֵלֶה : וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל אֵל־ 13

שְׂאוּל נִסְכַּלְתָּ לֹא שָׁמַרְתָּ אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

אֲשֶׁר צִוְּךָ כִּי עֲתָה הִכִּין יְהוָה אֶת־מַמְלַכְתְּךָ אֵל־

יִשְׂרָאֵל עַד־עוֹלָם : וְעֲתָה מַמְלַכְתְּךָ לֹא־תִקּוּם בְּקִשׁ 14

יְהוָה לֹו אִישׁ כְּלָבְבוּ וַיִּצְוּהוּ יְהוָה לְנָגִיד עַל־עַמּוֹ כִּי לֹא

" Samuel
ipsum gra-
viter incre-
pat, impe-
riumque
non valde
diuturnum
fore, vati-
cinatur.

שָׁמַרְתָּ אֶת־אֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה : וַיִּקַּם טו

שְׂמוּאֵל וַיַּעַל מִן־הַגִּלְגָּל גִּבְעַת בְּנִימִין וַיִּפְקֹד שְׂאוּל אֶת־

Famque
metus
omnem
exercitum

הָעַם

pervaserat, & plerique in latebras se abiderant: Saul vero & Jonathan, cum paucis inermibus, Gibe & Benjaminis castra habent.

16 העם הנמצאים עמו כשש מאות איש : ושאול וינתן בנו והעם הנמצא עמם ישיבים בגבע בנימן ופלשתים
 17 חנו במכמש : ויצא המשחית ממחנה פלשתים שלשה ראשים הראש אחר יפנה אל דרך עפרה אל ארץ שועל : והראש אחר יפנה דרך בית חרון והראש אחר יפנה דרך הגבול הנשקף על גיהצבעים
 19 המדברה : וחרש לא ימצא בכל ארץ ישראל כי אמר פלשתים פן יעשו העברים חרב או כחנית : וירדו כל ישראל הפלשתים ללטוש איש את מחרשתו ואת אתוואת קרדמוואת מחרשתו : והיתה הפצירה פים למחרשות ולארתים ולשלש קלשון ולהקרדמים ולהציב הרבן : והיה ביום מלחמת ולא נמצא חרב וחנית ביד כל העם אשר את שאול ואת יונתן ומצא לשאול וליונתן בנו : ויצא מצב פלשתים אל מעבר מכמש :

א"ך

Cap. XIV. Ibi Jonathan auctori consilio, solo armigero comite, castra hostium subit, & viginti ferè ex hostibus interemptis, ingenti terrore universum eorum exercitum percellit.

ויהי היום ויאמר יונתן בן שאול אל הנער נשא כליו לכה ונעברה אל מצב פלשתים אשר מעבר הלו ולאביו לא הגיד : ושאול יושב בקצה הגבעה תחת הרמון אשר במגרון והעם אשר עמו כשש מאות איש : ואחירה בן אחטוב אחי אי כבודי בן פינחס בן עלי כהן יהוה בשלה נשא אפוד והעם לא ידע כי הלך יונתן : ובין המעברות אשר בקש יונתן לעבר על מצב פלשתים שן הסלע מהעבר מזה ושן הסלע מהעבר מזה ושם האחר ה בוצין ושם האחר סנה : השן האחר מצוק מצפון מול מכמש והאחר מנגב מול גבע : ויאמר יונתן אל הנער נשא כליו לכה ונעברה אל מצב הערלים האלה ואולי יעשה יהוה לנו כי אין ליהוה מעצור
 ח ד 4 H h להושיע

7 להושיע ברב או במעט: ויאמר לו נשא כליו עשרה
 כל אשר בלבבך נטה לך הנני עמך בלבבך:
 8 ויאמר יהונתן הנר אנחנו עברים אל האנשים
 ונגלינו אליהם: אם כה יאמרו אלינו דמו עד הגיענו
 אליכם ועמרנו תחתינו ולא נעלה אליהם: ואם כה י
 יאמרו עליו עלינו ועלינו כי נתנם יהודה בידנו וזה לנו
 האות: ויגלו שניהם אל מצב פלשתים ויאמרו 11
 פלשתים הנר עברים יצאים מן החרים אשר
 התחבאו שם: ויענו אנשי המצבה את יונתן ואת 12
 נשא כליו ויאמרו עליו אלינו ונודיעה אתכם דבר
 ויאמר יונתן אל נשא כליו עלה אחרי כי נתנם יהודה
 ביד ישראל: ויעל יונתן על ידיו ועל דגליו ונשא כליו 13
 אחריו ויפלו לפני יונתן ונשא כליו ממותת אחריו:
 ויהי המכה הראשונה אשר הכה יונתן ונשא כליו 14
 בעשרים איש כבחיצי מענה צמד שרה: ויהי חרדה 15
 במחנה בשרה ובכל העם המצב והמשחית חרדו
 גם המה ותרגזו הארץ ויהי לחרדת אלהים: ויראו 16
 הצפים לשאול בגבעת בנימין והנה ההמון נמוג וילך
 17 והלם: ויאמר שאול לעם אשר
 אתו פקדו נא וראו מי הלך מעמנו ויפקדו והנה אין
 18 יונתן ונשא כליו: ויאמר שאול לאחיה הגישרה ארון
 האלהים כי היה ארון האלהים ביום ההוא ובני
 19 ישראל: ויהי עד דבר שאול אל הכהן וההמון אשר
 במחנה פלשתים וילך הלוח ורב
 ויאמר שאול אל הכהן אסף ירך: מסק
 ויזעק שאול וכל העם אשר אתו ויבאו עד המלחמה כ
 והנה היתה חרב איש בריעה והומה גדולה מאד:
 והעברים היו לפלשתים כאתמול שלשום אשר עלו 21
 עמם

Quod ubi
 Saul ani-
 madvertit,
 suis prope
 eductis, fu-
 gientes per-
 sequitur.

מסק
 באמצע
 מסוק

26

וחארי

7

עמם במחנה סביב וגם המה להיות עם ישראל
 22 אשר עם שאול ויונתן: וכל איש ישראל
 המתחבאים בהר אפרים שמעו כי נסו פלשתים
 23 וידבקו גם המה אחריהם במלחמה: וישע
 יהוה ביום ההוא את ישראל והמלחמה עברה
 24 את בית און: ואיש ישראל נגש ביום ההוא ואל
 שאול את העם לאמר ארור האיש אשר יאכל לחם
 ער הערב ונקמתי מאיבי ולא טעם כל העם לחם:
 26 כה וכל הארץ באו ביערויהי דבש על פני השדה: ויבא
 העם אל היער והנה הלך דבש ואין משיגו אל פיו
 27 כי ירא העם את השבעה: ויונתן לא שמע בהשביע
 אביו את העם וישלח את קצה המטה אשר בידו
 ויטבל אותה ביערת הדבש וישב ידו אל פיו ותראנה
 28 עיניו: ויען איש מהעם ויאמר השבע השביע אביך
 את העם לאמר ארור האיש אשר יאכל לחם היום
 29 ויעף העם: ויאמר יונתן עכר אבי את הארץ ראוי
 לנא כי ארו עיני כי טעמתי מעט דבש הזה: אף כי
 לוא אכל אכל היום העם משלל איביו אשר מצא כי
 31 עתה לא דבתה מכה בפלשתים: ויכו ביום ההוא
 32 בפלשתים ממכמש אילנה ויעף העם מאד: ויעש
 העם אל שלל ויקחו צאן ובקר ובני בקר וישחטו
 33 ארצה ויאכל העם על הדם: ויגידו לשאול לאמר הנה
 העם חטאים ליהוה לאכל על הדם ויאמר בנדתם
 34 גלו אלי היום אבן גדולה: ויאמר שאול פצו בעם
 ואמרתם להם הנישו אלי איש שורו ואיש שיהו
 וישחטתם בזה ואכלתם ולא תחטאו ליהוה לאכל
 אל הדם ויגשו כל העם איש שורו בידו הלילה
 לה וישחטו שם: ויבן שאול מזבח ליהוה אתו החל לבנות
 מזבח

Et addit
 execratio-
 ne per exer-
 citum edici
 jubet, ne
 quis nisi
 confectis
 hostibus,
 cibum ca-
 piat.
 27 Fona-
 than, ejus
 rei ignarus,
 è summa
 virgâ mel
 sylvestre
 degustat.

ויעש קרי
 השלל קרי

ותאונה ק

36 מִזְבַּח לַיהוָה: וַיֹּאמֶר שָׂאוּל נִרְדָּה אַחֲרָי

פְּלִשְׁתִּים לִלְהוֹנְכֹזָה בָּהֶם יַעַר אֹרֶן הַבְּקָר וְלֹא־נִשְׂאָר

בָּהֶם אִישׁ וַיֹּאמְרוּ כָל־הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה

וַיֹּאמֶר הַכְּהֵן נִקְרְבָה הֶלֶם אֶל־הָאֱלֹהִים: וַיִּשְׁאַל

שָׂאוּל בָּאֱלֹהִים הָאֵרֶד אַחֲרָי פְּלִשְׁתִּים הַתְּתַנֶּם בִּידֵי

38 יִשְׂרָאֵל וְלֹא עֲנָהוּ בַיּוֹם הַהוּא: וַיֹּאמֶר שָׂאוּל גִּשּׁוּ הֶלֶם

כָּל־פְּנֹתֵי הָעַם וְדַעוּ וְרֹאוּ בְּמַה הִיְתָה הַחֲטָאֵת הַזֹּאת

39 הַיּוֹם: כִּי־חִי־יְהוָה הַמּוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל כִּי־אִם־יִשְׁנֹו

בַּיּוֹנְתָן בְּנֵי־כִי־מוֹת יָמוּת וְאִין עֲנָהוּ מִכָּל־הָעַם: וַיֹּאמֶר מ

אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל אַתֶּם תְּהִיוּ לַעֲבָר אַחַד וְאֲנִי וַיּוֹנְתָן בְּנֵי

נְהִיָּה לַעֲבָר אַחַד וַיֹּאמְרוּ הָעַם אֶל־שָׂאוּל הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ

41 עֲשֵׂה: וַיֹּאמֶר שָׂאוּל אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הֲבָרָה

42 תָּמִים וְיִלְכַד יוֹנְתָן וְשָׂאוּל וְהָעַם יֵצְאוּ: וַיֹּאמֶר שָׂאוּל

43 הַפִּילוּ בֵּינִי וּבֵין יוֹנְתָן בְּנֵי וְיִלְכַד יוֹנְתָן: וַיֹּאמֶר שָׂאוּל

אֶל־יוֹנְתָן הַגִּידָה לִּי מַה עָשִׂיתָה וַיַּגִּד לוֹ יוֹנְתָן וַיֹּאמֶר

טַעַם טַעַמְתִּי בְּקִצָּה הַמָּטָה אֲשֶׁר־בְּיַדִּי מֵעַט דָּבַשׁ הִנְנִי

44 אָמוּת: וַיֹּאמֶר שָׂאוּל כֹּה־עָשָׂה אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסֵף

45 כִּי־מוֹת תָּמוּת יוֹנְתָן: וַיֹּאמֶר הָעַם אֶל־שָׂאוּל הַיּוֹנְתָן מַה

יָמוּת אֲשֶׁר עָשָׂה הַיְשׁוּעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת בְּיִשְׂרָאֵל

חֲלִילָה חִי־יְהוָה אִם־יִפְלַ מְשַׁעֲרֵת רֹאשׁוֹ אֲרֻצָּה כִּי־

עִם־אֱלֹהִים עָשָׂה הַיּוֹם הַזֶּה וַיִּפְדּוּ הָעַם אֶת־יוֹנְתָן

46 וְלֹא־מָרָת: וַיַּעַל שָׂאוּל מֵאַחֲרָי

47 פְּלִשְׁתִּים וּפְלִשְׁתִּים הִלְכוּ לַמְּקוֹמָם: וְשָׂאוּל

לָכַד הַמְּלוּכָה עַל־יִשְׂרָאֵל וַיִּלְחַם סָבִיב בְּכָל־אֵיבָיו

בְּמוֹאָב וּבְבְנֵי־עַמּוֹן וּבְאֲדוֹם וּבְמִלְכֵי צוּבָה וּבְפְלִשְׁתִּים

48 וּבְכָל־אֲשֶׁר יִפְנֶה יִרְשִׁיעַ: וַיַּעַשׂ חֵיל וַיִּךְ אֶת־עַמְלֵק

49 וַיִּצֵל אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד שִׁסְהוּ:

בְּנֵי שָׂאוּל יוֹנְתָן וַיִּשׁוּי וּמִלְכֵי־שׁוּעַ וְשֵׁם שְׁתֵּי בָנָיו שֵׁם

הַבְּכִירָה

Quod ubi Regi ex Dei ira (nam petito oraculo nulla responsa dabantur) compertum est, morte affici filium voluit.

Sed re centi juvenis merito discussum supplicium, & intercedenti populo condonatum est. 47 Reliqua Saulis bella, & res gesta, itemque genus, & progenies, summam recensentur.

מסמק במציע 37 פסוק

א ה

3 הַבְּכִירָה מְרֹב וְשֵׁם הַקְּטָנָה מִיכָל: וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ שָׁאוּל
 אַחֲזִנְעָם בַּת אַחֲזִימְעָז וְשֵׁם שְׂרָצְבָאוּ אֲבִינָר בֶּן נָר הַדּוֹד
 51 שָׁאוּל: וְקִישׁ אֲבִי שָׁאוּל וְנָר אֲבִי אֲבִינָר בֶּן אֲבִי אֵיל:
 52 וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה חֲזָקָה עַל פְּלִשְׁתִּים
 כָּל יְמֵי שָׁאוּל וַרְאֵה שָׁאוּל כָּל אִישׁ גִּבּוֹר וְכָל בֶּן חַיִל
 וַיֹּאסְפוּ אֵלָיו:

Cap. XV.
 Samuel à
 Deo moni-
 tus Saulem
 adit, ver-
 bis Domini
 nuncians,
 ut bellum
 Amalekitis
 inferret;
 addito in-
 terdicto, ut
 gentem pe-
 nitens ex-
 scinderet,
 nec quic-
 quam ex
 prada ho-
 stium sibi
 servaret.

Ille Amale-
 kitis caesis,
 Regem &
 opima spo-
 lia, contra
 divinum
 imperium,
 servavit.

Quo facto
 offensus
 Deus ipsum
 rejicit,

א טו וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-שָׁאוּל אֲתִי שְׁלַח יְהוָה לְמַשְׁחֶךָ
 לְמֶלֶךְ עַל-עַמּוֹ עַל-יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה שְׁמַע לְקוֹל דְּבָרֵי
 2 יְהוָה: כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת פְּקֹדֹתַי
 אֶת אֲשֶׁר-עָשָׂה עִמָּךְ לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר-שָׂם לְךָ בְּדָרְךָ
 3 בְּעַלְתּוֹ מִמְּצָרִים: עַתָּה לָךְ וְהִכִּיתָה אֶת-עַמְּלֵק
 וְהִחַרְמְתָם אֶת-כָּל אֲשֶׁר-לוֹ וְלֹא תִחַמַּל עָלָיו וְהִמַּתָּה
 מֵאִישׁ עַד-אִשָּׁה מֵעוֹלָל וְעַד-יוֹנֵק מִשׁוֹר וְעַד-שֶׁה
 4 מִגַּמַּל וְעַד-חֲמוֹר: וַיִּשְׁמַע שָׁאוּל אֶת-
 הָעַם וַיִּפְקְדֵם בְּטַלְאִים מֵאֲתִים אֶלֶף רִגְלֵי וְעֶשְׂרֵת
 ה אֲלָפִים אֶת-אִישׁ יְהוּדָה: וַיָּבֹא שָׁאוּל עַד-עִיר עַמְּלֵק
 6 וַיִּרֶב בְּנַחַל: וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל-הַקִּינִי לְכוּ סְרוּ רְדוֹ
 מִתּוֹךְ עַמְּלֵקִי פֶן אֶסְפֹּךְ עִמּוֹ וְאַתָּה עֲשִׂיתָה חֶסֶד עִם-
 כָּד-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעִלּוֹתָם מִמְּצָרִים וַיִּסַּר קִינִי
 7 מִתּוֹךְ עַמְּלֵק: וַיִּקֶּן שָׁאוּל אֶת-עַמְּלֵק מִחַוִּילָה
 8 בַּיּוֹם שׁוֹר אֲשֶׁר-עַל-פְּנֵי מְצָרִים: וַיִּתְּפֵשׂ אֶת-אַגֹּן
 מֶלֶךְ עַמְּלֵק חַי וְאֶת-כָּל הָעַם הַחֲרִים לְפִי-חֶרֶב:
 9 וַיַּחְמַל שָׁאוּל וְהָעַם עַל-אַגֹּן וְעַל-מִיטֵב הַצֹּאֵן
 וְהַבֶּקֶר וְהַמְּשָׁנִים וְעַל-הַכְּרִים וְעַל-כָּל הַטּוֹב וְלֹא
 אָבּוּ הַחֲרִימָם וְכָל הַמֶּלֶאכֶה נִמְבֹזֶה וְנִמָּס אֶתָּה
 הַחֲרִימוּ:

י יי וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֶל-שְׁמוּאֵל לֵאמֹר: נִחַמְתִּי בִּי
 הַמֶּלֶכְתִּי אֶת-שָׁאוּל לְמֶלֶךְ כִּי-שָׁב מֵאַחֲרַי וְאַתָּה-
 דְּבָרִי

הפטר
 וכו'

דברי לא הקים ויחר לשמואל ויזעק אל יהוה
 12 כל הלילה: וישכם שמואל לקראת שאול בבקר
 ויגד לשמואל לאמר בא שאול הכרמלה והנה מצב
 13 לו ידויסב ויעבר וירד הגלגל: ויבא שמואל אל
 שאול ויאמר לו שאול ברוך אתה ליהוה הקימת את
 14 דבר יהוה: ויאמר שמואל ומה קול הצאן הזה באזני
 וקול הבקר אשר אנכי שמע: ויאמר שאול מעמלקי טו
 הביאום אשר חמל העם על מיטב הצאן והבקר למען
 זבח ליהוה אלהיך ואת היותר החרמנו:
 פחח כס"פ
 ויאמר שמואל אל שאול הרף ואגידה לך את אשר
 16 דבר יהוה אלי הלילה ויאמרו לו דבר:
 ויאמר 17 ויאמר קרי
 שמואל הלוא אם קטן אתה בעיניך ראש שבטי
 ישראל אתה וימשחך יהוה למלך על ישראל: וישלחך
 18 יהוה בדרך ויאמר לך והחרמתה את החטאים את
 עמלק ונלחמת בו עד כלותם אתם: ולמה לא שמעת
 19 בקול יהוה ותעט אל השלל ותעש הרע בעיני
 יהוה: ויאמר שאול אל שמואל אשר כ
 שמעת בקול יהוה ואלך בדרך אשר שלחני יהוה
 ואביא את אנג מלך עמלק ואת עמלק החרמתי:
 פחח כס"פ
 ויקח העם מהשלל צאן ובקר ראשית החרם לזבח
 21 ליהוה אלהיך בגלגל:
 ויאמר 22
 שמואל החפץ ליהוה בעלות וזבחים כשמע בקול
 יהוה הנה שמע מזבח טוב להקשיב מחלב אילים: כי
 23 חטאת קסם מרי ואון ותרפים הפצר יען מאסת את
 דבר יהוה וימאסה ממלך:
 ויאמר 24
 שאול אל שמואל חטאתי כי עברתי את פי יהוה
 ואת דבריך כי ראיתי את העם ואשמע בקולם: ועתה כה
 שאנא את חטאתי ושוב עמי ואשתחוה ליהוה:
 ויאמר

regnoque
 privare
 constituit,
 & Samue-
 lem adire
 Saulem,
 atque ista
 nunciare
 jubet.

8

פסק
 באמי
 פסק

וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל אֶל-שָׁאוּל לֹא אָשׁוּב 26

עִמָּךְ כִּי מֵאִסְתָּהּ אֶת-דְּבַר יְהוָה וַיִּמְאַסְךָ יְהוָה מֵהַיּוֹרֵת מֶלֶךְ עַל-יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּסַּב שְׂמוּאֵל לִלְכֹת וַיַּחֲזֹק בְּכַנְף־

*Qui dicta
Dei Sauli
refert.*

מַעִלוֹ וַיִּקְרַע׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו שְׂמוּאֵל קְרַע

יְהוָה אֶת-מַמְלַכּוֹת יִשְׂרָאֵל מֵעַלְיָךְ הַיּוֹם וַנִּתְּנָה לְרַעְךָ

הַטּוֹב מִמֶּךָ׃ וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקַר וְלֹא יִנְחַס כִּי

לֹא אָדָם הוּא לְהִנְחַס׃ וַיֹּאמֶר חֲטָאתִי עִתָּה כִּבְדַנְיָא

נִגְדַר-זַקְנֵי עַמִּי וַנִּגְדַר יִשְׂרָאֵל וְשׁוּב עִמָּי וְהִשְׁתַּחֲוִיתִי

לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וַיֵּשֶׁב שְׂמוּאֵל אַחֲרֵי שָׁאוּל וַיִּשְׁתַּחֲוֶהוּ

שָׁאוּל לַיהוָה׃ וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל הֲגִישׁוּ

אֵלַי אֶת-אַגַּן מֶלֶךְ עַמְלֵק וַיִּלֶּךְ אֵלָיו אַגַּן מֵעַרְבָת וַיֹּאמֶר

*Et in indigna-
buntis, oc-
cifo Agago,
domum re-
dit.*

אַגַּן אֶכֶן סָר מֵרְהֻמוֹת׃ וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל

כַּאֲשֶׁר שָׁכַלְהוּ נָשִׁים חֲרָבְךָ כֵּן תִּשְׁכַּל מִנָּשִׁים אִמְךָ

וַיִּשְׁסַף שְׂמוּאֵל אֶת-אַגַּן לִפְנֵי יְהוָה בַּגִּלְגָּל׃

וַיִּלֶּךְ שְׂמוּאֵל הַרְמַתָּה וּשְׁאוּל עָלָה אֶל-בֵּיתוֹ וַנְּבַעַר

לָהּ שָׁאוּל׃ וְלֹא יָסַף שְׂמוּאֵל לִרְאוֹת אֶת-שָׁאוּל עַד-יוֹם

מוֹתוֹ כִּי הִתְאַבֵּל שְׂמוּאֵל אֶל-שָׁאוּל וַיְהוֶה נַחֵם כִּי

*Cap. XVI.
Mox, à Do-
mino moni-
tus, Beth-
lehemum
profici-ci-
tur.*

אֵין הַמֶּלֶךְ אֶת-שָׁאוּל עַל-יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה

אֶל-שְׂמוּאֵל עַד-מָתַי אֶתְּהוּ מֵתְאַבֵּל אֶל-שָׁאוּל וְאֲנִי

מֵאִסְתּוֹ מִמְּלֶכְךָ עַד-יִשְׂרָאֵל מִלֵּיל קִרְנָךְ שֶׁמֶן וְלֶךְ

אֲשַׁלְּחֶךָ אֶל-יְשֵׁי בֵּית הַלְּחָמִי כִּי רָאִיתִי בְּבִנּוֹ לִי מֶלֶךְ׃

וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל אֵיךְ אֵלָיךְ וַשְׁמַע שָׁאוּל וַהֲרַגְנִי

פסקא
באמצע
סמוך

וַיֹּאמֶר יְהוָה עֲגַלְתָּ בְּקָר תִּקַּח בְּיָדְךָ

וַאֲמַרְתָּ לְזִבְחָ לַיהוָה בָּאתִי׃ וַקְרָאתָ לְיִשִׁי בְּזֹבַח וְאֲנִי

אֹדִיעֶךָ אֶת-אֲשֶׁר-תַּעֲשֶׂה וּמִשַּׁחַת לִי אֶת אֲשֶׁר אִמְרָ

אֶלְיָךְ׃ וַיַּעַשׂ שְׂמוּאֵל אֶת אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה וַיִּבֵּא בֵּית

לְחָם וַיַּחֲרִדוּ זַקְנֵי הָעִיר לִקְרָאתוֹ וַיֹּאמֶר שְׁלֹם בּוֹאֵךְ׃

הַ וַיֹּאמְרוּ שְׁלֹם לְזִבְחָ לַיהוָה בָּאתִי הֲתִקְדְּשׁוּ וּבָאתֶם

אֵתִי

אתי

אתי בזבח ויקדש את ישי ואת בניו ויקרא להם
לזבח: ויהי כבואם וירא את אליאב ויאמר אך נגד
יהוה משיחו: ויאמר יהוה אל שמואל

אל תבט אל מראהו ואל גבה קומתו כי מאסתיהו
כיו לא אשר יראה האדם כי האדם יראה לעינים הל' בפחה

ויהוה יראה ללכב: ויקרא ישי אל אבינרב ויעברו
לפני שמואל ויאמר גם כזה לא בחר יהוה: ויעבר
ישי שמרו ויאמר גם כזה לא בחר יהוה: ויעבר ישי
שבעת בניו לפני שמואל ויאמר שמואל אל ישי לא

בחר יהוה באלה: ויאמר שמואל אל ישי התמו
הנערים ויאמר עוד שאר הקטן והנה רעה בצאן
ויאמר שמואל אל ישי שלחה וקחנו כי לא נסב עד

באו פה: וישלחו וביאהו והוא אדמוני עם יפה עינים
וטוב ראי

Et Davi-
dem, pa-
rentis Isai
pecora pa-
scentem, in-
terque filios
natu mini-
mum, Re-
gem conse-
crat: quem
Deus regale
spiritu in-
duit.

פסק
באמצע
13 פסוק

ויאמר יהוה קום משחהו כי זה הוא: ויקח שמואל
את קרן השמן וימשח אתו בקרב אחיו ותצלח רוח
יהוה אל דוד מהיום ההוא ומעלה ויקם שמואל וילך

הרמתה: ורוח יהוה סרה מעם שאול ובעתתו רוח
רעה מאת יהוה: ויאמרו עבדי שאול אליו הנה נא

רוח אלהים רעה מבעתך: יאמר נא אדננו עבדך
לפניך יבקשו איש ידע מנגן בפנור והיה בהיות עליך

רוח אלהים רעה ונגן בידו וטוב לך: ויאמר שאול
אל עבדיו ראדנא לי איש מיטיב לנגן והביאתם

אלי: ויען אחר מהנערים ויאמר הנה ראיתי בן
לישי בית הלחמי ידע נגן וגבור חיל ואיש מלחמה

וגבון דבר ואיש תאר ויהוה עמו: וישלח שאול
מלאכים אל ישי ויאמר שלחה אלי את דוד בנך אשר

בצאן: ויקח ישי חמור לחם ונאד יין וגדי עזים אחד כ
וישלח

ועז

קמין
כז

Ille autem à Saule inter ministros regios assumitur.

23 Regisque animum, cum identidem à malo spiritu excitaretur, cithara cantu permulcet.

Cap. XVII. Philisthaeis iterum arma inuentibus, cum ex adverso acies constitissent,

4 Goliath, vir inustitae magnitudinis & roboris: extra hostium ordines progressus, ferocibus verbis, Israelitas ad singularem pugnam provocat.

21 וישלח ביד דוד בנו אל שאול : ויבא דוד אל שאול
22 ויעמד לפניו ויאבהו מאד ויהילו נשא כלים : וישלח
שאול אל ישי לאמר יעמדנא דוד לפני כי מצא חן
33 בעיני : והיה בהיות רוח אלהים אל שאול ולקח דוד
את הכנור ונגן בידו ורוח לשאול וטוב לו וסרה מעליו
רוח הרעה :

א רן ויאספו פלשתים את מחניהם למלחמה ויאספו שוכה
אשר ליהודה ויחנו בין שוכה ובין עזקה באפס דמים :

2 ושאול ואישי ישראל נאספו ויחנו בעמק האלה ויערכו
3 מלחמה לקראת פלשתים : ופלשתים עמרים אל
ההר מזה וישראל עמרים אל ההר מזה והניא

4 ביניהם : ויצא איש הבנים ממחנות פלשתים גלית
ה שמו מגר גבהו שש אמות וזרת : וכובע נחשת על
ראשו ושריון קשקשים הוא לבוש ומשקל השריון

6 חמשת אלפים שקלים נחשת : ומצחת נחשת על
7 רגליו וכידון נחשת בין כתפיו : וחץ חניתו כמנור
ארגים ולהבת חניתו שש מאות שקלים ברזל ונשא

8 הצנה הלך לפניו : ויעמד ויקרא אל מערכת ישראל
ויאמר להם למרה תצאו לערך מלחמה הלו אנכי
הפלשתי ואתם עבדים לשאול ברור לכם איש ויהר

9 אלי : אם יוכל להלחם אתי והכני והיינו לכם
לעבדים ואם אני אוכל לו והכתיו והייתם לנו
לעבדים ועבדתם אתנו : ויאמר הפלשתי אני חרפתי

את מערכות ישראל היום הזה תנול לי איש ונלחמה
יחר : וישמע שאול וכל ישראל את דברי הפלשתי
האלה ויחתו ויראו מאד :

11 ודוד בן איש אפרתי הזה מבית לחם יהודה
12 ושמו ישי ולו שמונה בנים והאיש בימי שאול זקן
בא

קס"ג
פ"ד

12

13 **בְּנֵי בָאֲנָשִׁים:** וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַגְּדֹלִים הַלְכוּ

הב' במח

אֲחֵרֵי שָׂאוּל לְמַלְחָמָה וְשֵׁם שְׁלֹשֶׁת בָּנָיו אֲשֶׁר הָלְכוּ
בְּמַלְחָמָה אֱלִיאָב הַבְּכוֹר וּמִשְׁנֵהוּ אַבִּינָדָב וְהַשְּׁלִישִׁי

14 שָׁמָּה: וְדָוִד הוּא הַקָּטָן וְשֵׁלֶשָׁה הַגְּדֹלִים הָלְכוּ אַחֲרָיו
שָׂאוּל: וְדָוִד הָלַךְ וּשְׁבַע מֵעַל שָׂאוּל לְרַעוּת אֶת-צֶאֱזָן טו

16 אָבִיו בֵּית-לָחֶם: וַיִּגַּשׁ הַפְּלִשְׁתִּי הַשֹּׁכֵם וְהַעֲרִיב וַיִּצַּב
17 אַרְבַּעַיִם יוֹם: וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל לְדָוִד בְּנֹו קַח-נָא לְאַחֶיךָ

David pri-
vatis de
causis à pa-
rente ad ca-
stra He-
braeorum
missus.

אֵיפֶת הַקְּלִיא הַזֶּה וְעִשְׂרֵה לֶחֶם הַזֶּה וְהָרֵץ הַמַּחְנֶה
לְאַחֶיךָ: וְאֵת עִשְׂרֵת חֲרִיצֵי הַחֶלֶב הָאֵלֶּה תְּבִיא לְשֵׁר 18

הָאֵלֶּף וְאֵת אַחֶיךָ תִּפְקֹד לְשָׁלוֹם וְאֵת עֲרֻבְתָּם תִּקַּח:
וּשְׂאוּל וְהָמָה וְכָל-אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּעֵמֶק הָאֵלֶּה נִלְחָמִים 19

עַם-פְּלִשְׁתִּים:
וַיִּשְׁכַּם דָּוִד בְּבֹקֶר וַיִּטֵּשׁ אֶרֶץ-הַצֶּאֱזָן עַל-שֹׁמֵר וַיֵּשֶׁב כ

וַיֵּלֶךְ בָּאֲשֶׁר צִוְּהוּ יִשְׂרָאֵל וַיִּבֵּא הַמַּעְגָּלָה וְהַחֹל הַיֵּצֵא אֶל-
הַמַּעְרָכָה וְהָרָעוּ בְּמַלְחָמָה: וַתַּעַרְךְ יִשְׂרָאֵל וּפְלִשְׁתִּים 21

22 מֵעֲרֻכָה לְקִרְאֵת מַעְרָכָה: וַיִּטֵּשׁ דָּוִד אֶת-הַכֵּלִים
מֵעַלְיוֹ עַל-יַד שׁוֹמֵר הַכֵּלִים וַיִּרֶץ הַמַּעְרָכָה וַיִּבֵּא וַיִּשְׂאֵל

23 לְאַחִיו לְשָׁלוֹם: וְהוּא מְדַבֵּר עִמָּם וְהֵנָּה אִישׁ הַבָּנִים
עוֹלָה גְּלִית הַפְּלִשְׁתִּי שְׁמוֹ מְגִרַת מִמַּעְרֹנֹת פְּלִשְׁתִּים 24

ממערכות קרי

וַיְדַבֵּר בְּדַבְרֵים הָאֵלֶּה וַיִּשְׁמַע דָּוִד: וְכָל-אִישׁ יִשְׂרָאֵל
בְּרֹאֲוֹתָם אֶת-הָאִישׁ וַיִּנְסוּ מִפְּנֵיו וַיִּירָאוּ מֵאֵד: וַיֹּאמְרוּ כה

Non ferens
probra
istius Phi-
listhai.

אִישׁ יִשְׂרָאֵל הֲרֹאִיתֶם הָאִישׁ הַעֹלֶה הַזֶּה כִּי לַחֲרָף אֶת-
יִשְׂרָאֵל עָלָה וְהִיָּה הָאִישׁ אֲשֶׁר יִכְנֹו יַעֲשֶׂרנוּ וְהַמֶּלֶךְ ו

עֵשֶׂר גְּדוֹל וְאֵת כְּתוֹ יִתְּנוּ לוֹ וְאֵת בֵּית אָבִיו יַעֲשֶׂה חֶפְשִׁי
בְּיִשְׂרָאֵל:

26 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל-הָאֲנָשִׁים הַעֲמִידוּ עִמָּו לֵאמֹר מִה-
יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר יִכֶּה אֶת-הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה וְהִסִּיר

חֲרָפָה מֵעַל יִשְׂרָאֵל כִּי מִי הַפְּלִשְׁתִּי הָעוֹלֵה הַזֶּה כִּי חָרַף
מַעְרָכוֹת

סו

החי
בר

מסק
באמ
מסק

27 מערכות אלהים חיים: ויאמר לו העם בדבר הזה
 28 לאמר כה יעשה לאיש אשר יכנו: וישמע אליאב
 אחיו הגדול בדברו אל האנשים ויחר אף אליאב
 ברוד ויאמר למה זה ירדת ועל מי נטשת מעט הצאן
 ההנה במדבר אני ידעתי את זדנך ואת רע לבבך כי
 29 למען ראות המלחמה ירדת: ויאמר דוד מה עשיתי
 ל עתה הלוא דבר הוא: ויסב מאצלו אל מור אחר
 ויאמר בדבר הזה וישבהו העם דבר בדבר הראשון:
 31 וישמעו הדברים אשר דבר דוד ויגדו לפני שאול
 32 ויקחהו: ויאמר דוד אל שאול אל יפל לב אדם עלי
 33 עבדך ילך ונלחם עם הפלשתי הזה: ויאמר שאול
 אל דוד לא תוכל ללכת אל הפלשתי הזה
 להלחם עמו כי נער אתה והוא איש מלחמה
 מנערו:

*Certamini
 se offert,
 adhuc ad-
 modum
 adolescens:*

*Fidensque
 Deo, quem
 jam ante
 maximo in
 periculo
 praesentem
 expertus
 fuerat,*

34 ויאמר דוד אל שאול רעה היתה עבדך לאביו בצאן
 35 וקלה וכת הארי ואת הדוב ונשא זה מהעדר: ויצאתי
 אחריו והכתיו והצלתי מפיו ויקם עלי והחזקתי
 36 בזקנו והכתיו והמיתיו: גם את הארי גם הדוב הכה
 עבדך והיה הפלשתי הערל הזה כאחר מהם כי חרף
 37 מערכת אלהים חיים: ויאמר דוד יהוה
 אשר הצילני מיד הארי ומיד הדב הוא יצילני מיד
 הפלשתי הזה ויאמר שאול אל דוד לך
 38 ויהוה יהיה עמך: וילבש שאול את דוד מדיו ונתן
 39 קובע נחשת על ראשו וילבש אתו שריון: ויחגר
 דוד את חרבו מעל למדיו ויאל ללכת כי לא נספה
 ויאמר דוד אל שאול לא אוכל ללכת בפאלה כי לא
 מנסיתי ויסרם דוד מעליו: ויקח מקלו בידו ויבחר לו
 חמשה חלקי אבנים מן הנחל וישם אתם בכלי
 הרעים

סוף
 חזק
 כדוש

פסקא
 באמצע
 פסוק 38

*Baculo tan-
 zium pasto-
 rali, &
 quinque la-*

ט א י

הרעים אשר לו ובילקוט וקלעו בידו ויגש אל-
 41 הפלשתי וילך הפלשתי הלך וקרב אל דוד והאיש
 42 גשא הצנה לפניו: ויבט הפלשתי ויראה את דוד
 43 ויבוהו כי היה נער ואדמני עסיפה מראה: ויאמר
 הפלשתי אל דוד הכלב אנכי כי אתה בא אלי
 44 במקלות ויקלל הפלשתי את דוד באלהיו: ויאמר
 הפלשתי אל דוד לכה אלי ואתנה את בשרך לעוף
 השמים ולבהמת השדה: ויאמר דוד אל מה
 הפלשתי אתה בא אלי בחרב ובחנית ובכידון ואנכי
 בא אליך בשם יהוה צבאות אלהי מערכות ישראל
 46 אשר חרפת: היום הזה יסגרך יהוה בידי והכתתך
 והסרת את ראשך מעליך ונתתי פגר מחנה פלשתים
 היום הזה לעוף השמים ולחית הארץ וידעו כל הארץ
 47 כי יש אלהים לישראל: וידעו כל הקהל הזה כי לא
 בחרב ובחנית יהושיע יהוה כי ליהוה המלחמה ונתן
 48 אתכם בידנו והיה כי קם הפלשתי וילך ויקרב לקראת
 דוד וימהר דוד וירץ המערכה לקראת הפלשתי:
 49 וישלח דוד את ידו אל הפלי ויקח משם אבן ויקלע
 ויך את הפלשתי אל מצחו ותטבע האבן במצחו
 ויפל על פניו ארצה: ויחזק דוד מן הפלשתי בקלע נ
 ובאבן ויך את הפלשתי וימתהו וחרב אין ביד דוד:
 51 וירץ דוד ויעמד אל הפלשתי ויקח את חרבו וישלפה
 מתערה וימתהו ויכרת בה את ראשו ויראו
 52 הפלשתים כי מת גבורם וינסו: ויקמו אנשי ישראל
 ויהודה וירעו וירדפו את הפלשתים עד כואב גיא ועד
 שערי עקרון ויפלו חללי פלשתים בדרך שערים ועד-
 53 גת ועד עקרון: וישבו בני ישראל מדלק אחרי
 54 פלשתים וישטו את מחניהם: ויקח דוד את ראש
 הפלשתי

illis in-structus in pralium progreditur.

פחה בסם

Primoque ictu, misso è fundâ lapide, Philistheum perculit.

Hostes astem omnes in sugam versi, vi-floriam Is-raëlitis de-dera.

א
ויא
P

ל

ש

הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּבְאֵהוּ יְרוּשָׁלַם וְאֵת כָּלֵיו שֵׁם בְּאֵהָלוֹ :

וּכְרָאוֹת שְׂאוּל אֶת־דָּוִד יָצָא לְקַרְאֵת נה

הַפְּלִשְׁתִּי אָמַר אֶל־אֲבִנֵר שֶׁר הַצִּבְיָה בֶן־מִיזָה הַנָּעַר

אֲבִנֵר וַיֹּאמֶר אֲבִנֵר חִינֵפֶשֶׁק הַמֶּלֶךְ אִם־יִדְעֵתִי : וַיֹּאמֶר 56

הַמֶּלֶךְ שְׂאֵל אֶתְּהָ בֶן־מִיזָה הָעֵלֶם :

וּכְשׁוֹב דָּוִד מֵהַכּוֹת אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּקַּח אֹתוֹ 57

אֲבִנֵר וַיִּבְאֵהוּ לִפְנֵי שְׂאוּל וְרָאשׁ הַפְּלִשְׁתִּי בִירוֹ : וַיֹּאמֶר 58

אֵלָיו שְׂאוּל בֶּן־מִי אַתְּהָ הַנָּעַר וַיֹּאמֶר דָּוִד בֶּן־עֲבֵדְךָ יִשְׁי

אִיִּךְ בֵּית־הַלְּחָמִי : וַיְהִי כִכְלָתוֹ לְדַבֵּר אֶל־שְׂאוּל וַנִּפְּשׁ

Cap. XVIII
Jonathani
bonorumque
omnium,
erga Da-
videm fa-
vor & stu-
dium :

וַיֹּאמְרוּ : יְהוֹנָתָן נִקְשְׂרָה בְנֵפֶשׁ דָּוִד וַיֵּאָהֲבוּ יְהוֹנָתָן כִּנְפֵשׁוֹ :

וַיִּקְחֵהוּ שְׂאוּל בְּיוֹם הַהוּא וְלֹא נָתַנוּ לְשׁוֹב בֵּית־אָבִיו :

וַיִּכְרַת יְהוֹנָתָן וְדָוִד כְּרִית בְּאֵהֲבָתוֹ אֹתוֹ כִּנְפֵשׁוֹ :

וַיִּתְּפֶשֶׂט יְהוֹנָתָן אֶת־הַמַּעִיר אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּתְּנֵהוּ לְדָוִד 4

הַיּוֹמָיו וְעַד־חַרְבּוֹ וְעַד־קִשְׁתּוֹ וְעַד־חַגְרוֹ : וַיֵּצֵא דָוִד

בְּכָל־אֲשֶׁר יִשְׁלַחֵנוּ שְׂאוּל יִשְׁכִּיל וַיִּשְׁמְרוּ שְׂאוּל עַל

אֲנָשֵׁי הַמִּלְחָמָה וַיִּטַּב בְּעֵינָיו כָּל־הָעָם וְגַם בְּעֵינָי עֲבָדֵי

שְׂאוּל : וַיְהִי כִבּוֹאָם בְּשׁוֹב דָּוִד מֵהַכּוֹת 6

אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי וַתִּצְאֵנָה הַנָּשִׁים מִכָּל־עָרֵי יִשְׂרָאֵל

לְשׁוֹר וְהַמַּחְלוֹת לְקַרְאֵת שְׂאוּל הַמֶּלֶךְ בַּתָּפִים

בְּשִׂמְחָה וּבְשִׁלְשִׁים : וַתַּעֲנִינָה הַנָּשִׁים הַמְּשַׁחֲקוֹת 7

וַתֹּאמְרֵן הִכָּה שְׂאוּל בְּאַלְפּוֹ וְדָוִד בְּרִבְבֹתָיו : וַיִּחַר בְּאַלְמֵינוּ קְרִי

לְשְׂאוּל מְאֹד וַיִּרַע בְּעֵינָיו הַדְּבָר הַזֶּה וַיֹּאמֶר נָתַנוּ לְדָוִד

רִבְבוֹת וְלִי נָתַנוּ הָאֲלָפִים וְעוֹד לוֹ אֶךְ הַמְּלוּכָה : וַיְהִי 9

שְׂאוּל עֹנֵן אֶת־דָּוִד מֵהַיּוֹם הַהוּא וְהָלָאֵה : שִׁין קְרִי

וַיְהִי מִמַּחְרַת וַתִּצְלַח רוּחַ אֱלֹהִים רָעָה וְ

אֶל־שְׂאוּל וַיִּתְּנָבֵא בְּתוֹךְ הַבַּיִת וְדָוִד מִנְּגֵן בִּירוֹ כַּיּוֹם 10

בַּיּוֹם וְהַחֲנִית בְּיַד־שְׂאוּל : וַיִּטַּל שְׂאוּל אֶת־הַחֲנִית 11

וַיֹּאמֶר אֶכְרָה בְּדָוִד וּבְקִיר וַיִּסַּב דָּוִד מִפְּנֵי פְעָמִים :

וַיִּרְא I i 2 ב ט

Fausaque
omnium
acclama-
tiones :

Qua Regis
invidiam
in ipsum
accendant :
qui ipsum
suum fidium
cantu Regis
animum al-
levare stu-
det . jaculo
perit .

12 וירא שאול מלפני דוד כי היה יהוה עמו ומעם שאול

13 סר: ויסרהו שאול מעמו וישמהו לו שר אלף ויצא

14 ויבא לפני העם: ויהי דוד לכל

15 דרכו קרי דרכו משכיל ויהוה עמו: וירא שאול אשר הוא

16 משכיל מאד ויגר מפניו: וכל ישראל ויהודה אהב

את דוד כי הוא יוצאובא לפניהם:

17 ויאמר שאול אל דוד הנה בתי הגדולה מרב אתה

אתן לך לאשה אך היה לי לבן חיל והלחם מלחמות

יהוה ושאול אמר אל תהידיבו ותהיבו יד פלשתים:

18 ויאמר דוד אל שאול מי אנכי ומי היי משפחת אבי

19 בישראל כי אהיה חתן למלך: ויהי בעת תת את

מרב בת שאול לדוד והיא נתנה לעודיאל המחלתי

לאשה: ותאהב מיכל בת שאול את דוד ויגדו כ

20 לשאול וישר הדבר בעיניו: ויאמר שאול אתנה לו

ותהי לו למוקש ותהיבו יד פלשתים ויאמר שאול

21 אל דוד בשתים תתחתן ביהיום: ויצו שאול את

22 עבדו דברו אל דוד בלש לאמר הנה חפץ בך המלך

23 וכל עבדיו אהבוך ועתה התחתן במלך: וידברו

עבדי שאול באזני דוד את הדברים האלה ויאמר דוד

הנקלה בעיניכם התחתן במלך ואנכי איש דש

24 ונקלה: ויגדו עבדי שאול לו לאמר בדברים האלה

25 ויאמר שאול כהתאמרו כה

26 לדוד אין חפץ למלך במהר כי במאה ערלות פלשתים

להנקם באיבי המלך ושאול חשב להפיל את דוד

27 ויגדו עבדיו לדוד את הדברים האלה

28 וישר הדבר בעיני דוד להתחתן במלך ולא מלאו

29 הימים: ויקם דוד וילך והוא ואנשיו ויהי בפלשתים

30 מאתים איש ויבא דוד את ערלתיהם וימלאום למלך

להתחתן

Mox, sub spe affinitatis regia, ipsum objectare periculis statuit.

Rursum, cum in majore natu filia fidem non servasset, & altera, Michal nomine, amore Davidis flagrare cepisset;

עבדיו קרי

istam nuptiarum conditionem statuit, si centum praepudia ex hostibus reculisset, regiam virginem matrimonio illius cessuram.

Cap. XIX.
Crescit indies Regis odium; qui ministris Fonathae filio imperat, Davidem uti tollerent. Fonathae parentem placat, ipsiusque animum conciliat Davidi.

Sed sopitus paululum furor seivius recrudescit: iterumque in ciulam accitum, dum familiaris

להתחתן במלך ויתן לו שאול את מיכל בתו לאשה :
28 וירא שאול וידע כי יהוה עם דוד ומיכל בת שאול
29 אהבתהו : ויאסף שאול לרא מפני דוד עוד ויהי שאול
איב את דוד כל הימים :

מח
בס

ל ויצאו שרי פלשתים ויהי מדי צאתם שכל דוד מכל
אויט עברי שאול ויקר שמו מאד : וידבר שאול אל

יונתן בנו ואל כל עבדיו להמית את דוד ויהונתן בן
שאול חפץ בדוד מאד : ויגד יונתן לדוד לאמר

מבקש שאול אבי להמיתך ועתה השמר נא כבקר
3 וישבת בסתר ונחבאת : ואני אצא ועמדתי ליד אבי

בשרה אשר אתה שסואני אדבר בך אל אבי וראיתי
4 מה והגדתי לך : וידבר יונתן בדוד

טוב אל שאול אביו ויאמר אליו אל יחטא המלך
בעבדו בדוד כילו אחטא לך וכי מעשיו טוב לך מאד :

ה וישם את נפשו בכפו ויך את הפלשתים ויעש יהוה
תשועה גדולה לכל ישראל ראית ותשמח ולמה

6 תחטא בדם נקי להמית את דוד חנם : וישמע שאול
7 בקול יונתן וישבע שאול חי יהוה אם יומת : ויקרא

יהונתן לדוד ויגד לו יונתן את כל הדברים האלה
ויבא יונתן את דוד אל שאול ויהי לפניו כאתמול

8 של שום : ותוסף המלחמה להיות
ויצא דוד וילחם בפלשתים ויך בהם מכה גדולה וינסו

9 מפניו : ותהי רוח יהוה רעה אל שאול והוא כביתו
י יושב וחנויתו בידו ודוד מנגן ביד : ויבקש שאול

להכרות בחנוית ברוד ובקיר ויפטר מפני שאול ויך
את החנית בקיר ודוד נסוי מלט בלילה הוא :

וישלח שאול מלאכים אל בית
דוד לשמרו ולהמיתו בבקר ותגד לדוד מיכל אשתו
לאמר I i 3 ג ט

11

לאמר אם אינך ממלט את נפשך הלילה מחר אתה

מומת : ותרד מיכל את דוד בעד החלון וילך ויברח 12

וימלט : ותקח מיכל את התרפים ותשם אל המטה 13

ואת כביר העזים שמה מראשתיו ותכס בכנר :

וישלח שאול מלאכים לקחת את דוד ותאמר חלה 14

הוא : וישלח שאול את המלאכים לראות את דוד 15

לאמר העלו אתו במטה אלי להמיתו : ויבאו 16

המלאכים והנה התרפים אל המטה וכביר העזים

מראשתיו : ויאמר שאול אל מיכל למה ככה רמיתני 17

ותשלחי את איבי וימלט ותאמר מיכל אל שאול

הוא אמר אלי שלחני למה אמיתך : ודוד ברח וימלט 18

ויבא אל שמואל הרמתי ויגד לו את כל אשר

עשה לו שאול וילך הוא ושמואל וישבו בנורת : בנורת קרי

ויגד לשאול לאמר הנה דוד בנורת ברמה : וישלח 19

שאול מלאכים לקחת את דוד וירא את להקת 20

הנביאים נבאים ושמואל עמד נצב עליהם ותהי על-

מלאכי שאול רוח אלהים ויתנבאו גם המה : ויגדו 21

לשאול וישלח מלאכים אחרים ויתנבאו גם המה

ויסף שאול וישלח מלאכים שלשים ויתנבאו גם 22

המה : וילך גם הוא הרמתי ויבא ערב בור

הגדול אשר בשכו וישאל ויאמר איפה שמואל ודוד 23

ויאמר הנה בנורת ברמה : וילך שם אל נורת 24

ברמה ותהי עליו גם הוא רוח אלהים וילך הלוך

ויתנבא ערב באו בנורת ברמה : ויפשט גם הוא 24

בגדיו ויתנבא גם הוא לפני שמואל ויפל ערס כל

היום והוא וכל הלילה על כן יאמרו הגם שאול

בנביאים : ויברח דוד מנורת ברמה כ א

ויבאו יאמרו לפני יהונתן מה עשית מה עוני ומיה חסאתי

spiritu commotum Regis animi tharâ leniret, lanceâ ferire conatus est: sed irrito eventu.

David vero non ultra Regi se credens, relicta aula, ad Samuelem se contulit. 20 Najotha in Rama, Prophetarum collegium.

Cap. XX. David apud Fontanem de

iniquo parentis eius erga sese animo con- queritur.

Consilia inter se communi- cant de ex- ploranda certius Re- gis volun- tate.

2 חטאתי לפני אביך כי מבקש את נפשי: ויאמר לו
 חלילה לא תמורת הנה לו עשה אבי דבר גדול או
 דבר קטן ולא יגלה את אזני ומדוע יסתיר אבי ממני
 3 את הדבר הזה אין זאת: וישבע עוד דוד ויאמר ידע
 ידע אביך כי מצאתי חן בעיניך ויאמר אל ידע זאת
 יהונתן פן יעצב ואולם חי יהוה וחי נפשך כי כפשע
 4 בני ובין המות: ויאמר יהונתן אל דוד מה תאמר
 ה נפשך ואעשה לך: ויאמר דוד אל יהונתן הנה חרש
 מחר ואנכי ישב אשב עם המלך לאכול ושלחתני
 6 ונסתרת בשדה ער הערב השלשית: אם פקד
 יפקדני אביך ואמרת נשאל נשאל ממני דוד לרוץ
 בית לחם עירו כי זבח הימים שם לכל המשפחה:
 7 אם כה יאמר טוב שלום לעבדך ואם חרה יחרה לו
 8 דע כי כלתה הרעה מעמו: ועשית חסד על עבדך
 כי בכרית יהוה הבאת את עבדך עמך ואם יש בי עון
 9 המיתני אתה ועד אביך למחזור תביאני: ויאמר
 יהונתן חלילה לך כיו אם ידע אדע כי כלתה הרעה
 י מעם אבי לבוא עליך ולא אתה אנני לך: ויאמר דוד
 אל יהונתן מי יגיד לי או מה יענה אביך קשרה:
 11 ויאמר יהונתן אל דוד לכה ונצא השדה ויצאו שניהם
 12 השדה: ויאמר יהונתן אל דוד יהוה
 אלהי ישראל כי אחקר את אבי כעת י מחל
 השלשית והנה טוב אל דוד ולא אזאלח אליך
 13 וגלית את אונך: כה יעשה יהוה ליהונתן וכה יסיף
 כייטב אל אבי את הרעה עליך וגלית את אונך
 ושלחתך והלכת לשלום ויהי יהוה עמך כאשר היה
 14 עם אבי: ולא אם עודני חי ולא תעשה עמדי חסד
 15 יהוה ולא אמות: ולא תכרית את חסדך מעם ביתי

עַרְעוֹלָם וְלֹא בְהִכָּרַת יְהוָה אֶת אִיבֵי דָוִד אִישׁ מֵעַל

פְּנֵי הָאָדָמָה: וַיִּכְרַת יְהוֹנָתָן עִם־בֵּית דָּוִד וּבִקְשֵׁי יְהוָה ¹⁶ *Perpetuum amicitia inter sese foedus faciunt.*

מִדְּאִיבֵי דָוִד: וַיֹּסֶף יְהוֹנָתָן לְהַשְׁבִּיעַ אֶת דָּוִד בְּאַהֲבָתוֹ ¹⁷ אֹתוֹ כִּי־אֶהְבֵּת נַפְשׁוֹ אֶהְבּוּ:

וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוֹנָתָן מִחַר חֹדֶשׁ וּנְפַקְדָת כִּי־פָקַד מוֹשֶׁבֶךְ: ¹⁸ *Locum etiam & rationem constituit Jonathas.*

וּשְׁלֹשֶׁת תָּרַד מָאֹד וּבָאת אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־נִסְתַּרְתָּ ¹⁹ *quibus de omni re certiore faciat Davidem.*

שֵׁם בְּיוֹם הַמַּעֲשֶׂה וַיֵּשֶׁבֶת אֶצְלֵי הָאֲבִן הָאֵזֶל: וְאֲנִי ^כ *quibus de omni re certiore faciat Davidem.*

שְׁלֹשֶׁת הַחֲצִיִּים צְדָה אֹרֶחַ לְשַׁלַּח לִי לַמַּטְרָה: וְהִנֵּה ²¹ אֲשַׁלַּח אֶת־הַנֶּעֱר לְךָ מִצֵּאת הַחֲצִיִּים אִם־אָמַר אָמַר

לְנֶעֱר הִנֵּה הַחֲצִיִּים מִמֶּךָ וְהִנֵּה קָחְנוּ וּבָאָה כִּי־שָׁלוֹם

לְךָ וְאִין דְּבַר חֵי־יְהוָה: וְאִם־כֹּה אָמַר לְעֵלֶם הִנֵּה ²²

הַחֲצִיִּים מִמֶּךָ וְהִלֵּאָה לְךָ כִּי־שַׁלַּחְךָ יְהוָה: וְהַדְּבַר ²³

אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֲנִי וְאַתָּה הִנֵּה יְהוָה בֵּינִי וּבֵינְךָ עַרְעוֹלָם:

וַיִּסְתַּר דָּוִד בְּשֵׂרָה וַיְהִי הַחֹדֶשׁ שׁוֹשֵׁב ²⁴

הַמֶּלֶךְ עַל־הַלֶּחֶם לֹאֲכֹל: וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עַל־מוֹשְׁבֵי כַה ^{אל קרי}

כַּפֵּעַם כַּפֵּעַם אֶל־מוֹשֶׁב הַקִּיר וַיִּקַּם יְהוֹנָתָן וַיֵּשֶׁב

אֲבִנָּר מִצַּד שְׂאוֹל וַיִּפְקַד מְקוֹם דָּוִד: וְלֹא־דָבַר שְׂאוֹל ²⁶

מֵאוֹמָה בְּיוֹם הַהוּא כִּי־אָמַר מִקְרָה הוּא בְּלִתי טְהוֹר

הוּא כִּי־לֹא טְהוֹר:

וַיְהִי מִמַּחֲרַת הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי וַיִּפְקַד מְקוֹם דָּוִד וַיֹּאמֶר ²⁷

שְׂאוֹל אֶל־יְהוֹנָתָן בְּנֹו מְדוּעַ לֹא־בָא בְּךָ־יֵשִׁי גַם־תָּמוּל

גַּם־הַיּוֹם אֶל־הַלֶּחֶם: וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת־שְׂאוֹל נִשְׂאֵל ²⁸

נִשְׂאֵל דָּוִד מִעַמְדֵי עַרְבֵי־לֶחֶם: וַיֹּאמֶר שְׁלַחְנִי נָא כִּי ²⁹

זָבַח מִשְׁפָּחָה לָנוּ בְּעִיר וְהוּא צוּה לִי אַחִי וְעָתָה אִם־

מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אִמְלֹטָה נָא וְאֶרְאָה אֶת־אַחִי עַל־בֶּן

לֹא־בָא אֶל־שַׁלְחַן הַמֶּלֶךְ: וַיַּחַר אַף־לִי ^ל

שְׂאוֹל בִּי־יְהוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לוֹ בִּן־נְעוּרֹת הַמַּרְדּוֹת הַלֹּזֶם

יִדְעָתִי כִּי־בָחַר אֶתְּךָ לְבֶן־יֵשִׁי לְבִשְׁתְּךָ וּלְבִשֶׁת עֵרוֹת

אִמָּךְ

31 אָמַר: כִּי כָל הַיָּמִים אֲשֶׁר בָּנִי יֵשִׁי חַי עַל הָאָדָמָה לֹא
 תִּכּוֹן אֶתָּה וּמַלְכוּתְךָ וְעֵתָה שֶׁלְּחֹקֶה אֶתּוֹ אֵלַי כִּי בֶן
 32 מוֹת הוּא: וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת שְׂאוֹל אָבִיו
 33 וַיֹּאמֶר אֵלָיו לְמַה יּוֹמַת מִה עֲשֵׂה: וַיִּטַּל שְׂאוֹל אֶת־
 הַחֲנִית עָלָיו לְהַכֹּתוֹ וַיִּרַע יְהוֹנָתָן כִּי כָלָה הָיָא מַעַם
 34 אָבִיו לְהַמִּית אֶת־דָּוִד: וַיִּקַּם יְהוֹנָתָן מֵעַם הַשְּׁלַחַן
 בַּחֲרֵי אָפֶז וְלֹא אָכַל בַּיּוֹם הַחֲדָשׁ הַשֵּׁנִי לֶחֶם כִּי נֶעְצַב
 לֵה אֶל דָּוִד כִּי הִכְלָמוּ אָבִיו:

*Quod fide-
liter pra-
stat.*

וַיֵּצֵא יְהוֹנָתָן הַשֶּׁדֶה לְמוֹעֵד דָּוִד וַנְּעַר קֶטֶן עִמּוֹ:
 36 וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ רִץ מִצֵּא נָא אֶת־הַחֲצִים אֲשֶׁר אֲנִי
 37 מוֹרֶה הַנְּעַר רִץ וְהוּיָא יָרֵה הַחֲצִי לְהַעֲבֹרוֹ: וַיָּבֹא
 הַנְּעַר עַד־מְקוֹם הַחֲצִי אֲשֶׁר יָרֵה יְהוֹנָתָן וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן
 38 אַחֲרָיו הַנְּעַר וַיֹּאמֶר הֲלוֹא הַחֲצִי מִמֶּךָ וְהִלָּאָה: וַיִּקְרָא
 יְהוֹנָתָן אַחֲרָיו הַנְּעַר מִהֲרָה חוּשֶׁה אֶל־תַּעֲמֹד וַיִּלְקַט

החצים קרי

39 נֶעַר יְהוֹנָתָן אֶת־הַחֲצִי וַיָּבֹא אֶל־אָדָנָיו: וְהַנְּעַר לֹא
 מִיָּדַע מֵאוֹמֶה אֶךָ יְהוֹנָתָן וְדוֹד יָדְעוּ אֶת־הַדָּבָר: וַיִּתֵּן
 יְהוֹנָתָן אֶת־כִּלָּיו אֶל הַנְּעַר אֲשֶׁר לוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ לֶךְ הִבִּיא
 41 הָעִיר: הַנְּעַר בָּא וְדוֹד קָם מֵאֶצֶל הַנְּגַב וַיִּפֹּר לְאִפּוֹ
 אֶרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים וַיִּשְׁקוּ אִישׁ אֶת־רַעְהוֹ

*Davidem
consolatur
& confir-
mat.*

42 וַיִּבְכוּ אִישׁ אֶת־רַעְהוֹ עַד דָּוִד הִגְדִּיל: וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן
 לְדוֹד לֶךְ לְשָׁלוֹם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנֵינוּ אֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה
 לֵאמֹר יְהוָה יִהְיֶה בֵּינוֹ וּבֵינֶךָ וּבֵין זָרְעֵנוּ וּבֵין זָרְעֶךָ עַד־
 עַד כִּאֵן עוֹלָם:

*Cap. XXI.
David à
Jonathane
digressus,
ad Achimelechum
profectus
est: à quo
panes sa-
cros,*

כא וַיִּקַּם וַיִּלְךָ וַיְהוֹנָתָן בָּא הָעִיר: וַיָּבֹא דָוִד נֹכַח אֶל־
 2 אַחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן וַיַּחֲרֵד אַחִימֶלֶךְ לִקְרֹאת דָּוִד וַיֹּאמֶר
 3 לוֹ מָדוּעַ אַתָּה לְבָדֶךָ וְאִישׁ אֵינְךָ אַתָּה: וַיֹּאמֶר דָּוִד
 לְאַחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן הַמֶּלֶךְ צוּנִי דַבֵּר וַיֹּאמֶר אֵלַי אִישׁ אֶל־
 יָדַע מֵאוֹמֶה אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר אֲנִי שֶׁלַּחֲךָ וְאֲשֶׁר
 צוּיַתְךָ

צויתך ואת הנערים יודעתי אל מקום פלני אלמני :
 ועתה מה יש תחת ידך חמשה לחם תנה בידי או 4
 הנמצא : ויען הכהן את דוד ויאמר אין לחם הל 5
 אל תחת ידי כי אם לחם קדש יש אם נשמרו
 הנערים אך מאשה : ויען 6
 דוד את הכהן ויאמר לו כי אם אשה עצרה
 לנו כרתמל שלשם בצאתי והיו כלי הנערים
 קדש והוא דרך הל ואף כי היום יקדש בכלי :
 ויתן לו הכהן קדש כי לא היה שם לחם כי אם 7
 לחם הפנים המוסרים מלפני יהוה לשום לחם חם ביום
 הלקחו : ושם איש מעבדי שאול ביום ההוא 8
 נעצר לפני יהוה ושמו דאג האדמי אביר הרעים אשר
 לשאול : ויאמר דוד לאחימלק ואין יש פה תחת ידך 9
 חנית או חרב כי גם חרבי וגם כלי לא לקחתי
 בידי כי היה דבר המלך נחוי :

ויאמר הכהן חרב גלית הפלשתי

אשר הפית בעמק האלה הנה היא לוטה בשמלה

אחרי האפור אם אתה תקח לך קח כי אין אחרת

וולתה בזה ויאמר דוד אין כמוה תננה

ויקם דוד ויברח ביום ההוא מפני

שאול ויבא אל אכיש מלך גת : ויאמרו עבדי אכיש

אליו הלווא זה דוד מלך הארץ הלווא לזה יענו

במחלורת לאמר הנה שאול באלפו ודוד ברכבתו :

וישם דוד את הדברים האלה בלבבו וירא מאד מפני

אכיש מלך גת : וישנו ארת טעמו בעיניהם ויתהלל

בירם ויתו על דלתות השער ויורד רירו אל זקנו :

ויאמר אכיש אל עבדיו הנה תראו איש טו

משחגע למת תביאו אתו אלי : חסר משגעים אני 16

כי

Et gla-
 dium, victo
 olim Go-
 liatho inter
 spolia de-
 tractum.
 & in Ta-
 bernaculo
 repositum
 impetrat.
 10 Inde ad
 Achis Phi-
 listhaorum
 Regem con-
 tendit :
 Ubi amen-
 tia simula-
 tione tu-
 tam sedem
 quarit.

קמץ כו' ק
 הכ בפחח
 פסקא
 כאמצע
 פסוק
 פחח
 בס"ס
 כאלפיו קרי
 ברכבתיו ק
 פחח
 בס"ס
 פחח
 בס"ס

כִּי־הִבֵּאתֶם אֶת־זֶה לְהַשְׁתַּנֵּעַ עָלַי הֲזֹרָה יִבּוֹא אֵלַי בֵּיתִי :

כב

Cap. XXII. Inde rursus in speluncam Adullam, & paulo post ad Regem Moabitaram sese confert.

וַיֵּלֶךְ דָּוִד מִשָּׁם וַיִּמְלֹט אֶל־מְעֵרַת עַד־לָסוּ וַיִּשְׁמְעוּ אַחִיו וְכָל־בֵּית אָבִיו וַיֵּרְדוּ אֵלָיו שָׁמָּה : וַיִּתְקַבְּצוּ אֵלָיו כָּל־

אִישׁ מִצּוֹק וְכָל־אִישׁ אֲשֶׁר־לוֹ נְשָׂא וְכָל־אִישׁ מִדְּנַפְשׁ וַיְהִי עֲלֵיהֶם לִשְׂרׁוּיָהוּ עִמּוֹ כְּאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ : וַיֵּלֶךְ

דָּוִד מִשָּׁם מִצִּפְּהַ מוֹאָב וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו מֶלֶךְ מוֹאָב יִצְאֵנָה נָא אֲבִיוֹ אִמִּי אֶתְכֶם עַד אֲשֶׁר אָדַע מִהָיְעֶשְׂהָ לִּי

אֱלֹהִים : וַיִּנְחַס אֶת־פְּנֵי מֶלֶךְ מוֹאָב וַיִּשְׁבוּ עִמּוֹ כָּל־יְמֵי הַיּוֹרֵת דָּוִד בְּמִצּוֹרָה : וַיֹּאמְרוּ גַם הַנְּבִיאִים אֶל־דָּוִד לֹא

תֵּשֵׁב בְּמִצּוֹרָה לָךְ וּבְאֶרֶץ לָךְ אֶרֶץ יְהוּדָה וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַיָּבֹאוּ אֵלָיו וַיִּשְׁמַע שְׂאוּל כִּי נִוְדַע דָּוִד וְאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אֶתּוֹ וַשְׂאוּל יוֹשֵׁב בְּגִבְעָה תַּחְתֵּי־

הָאֵשׁל בְּרִמָּה וַחֲנִיתוֹ בִּידוֹ וְכָל־עֲבָדָיו נֹצְבִים עָלָיו : וַיֹּאמֶר שְׂאוּל לְעֲבָדָיו הַנֹּצְבִים עָלָיו שְׁמְעוּ נָא בְּנֵי יְמִינִי

גַּם לְכַלְכֶּם יִתֵּן בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שְׂדוֹת וְכַרְמִים לְכַלְכֶּם יִשִּׁים שְׂרֵי אֲלָפִים וְשְׂרֵי מֵאוֹת : כִּי קִשְׂרַתֶּם כָּלְכֶם עָלָיו וְאִין־

גִּלְהָאֵת אֲזַנִּי בְּכַרְתֵּם בְּנֵי עַם־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאִין־חָלַה מִכֶּם עָלַי וְגִלְהָאֵת אֲזַנִּי כִּי הִקִּים בְּנֵי אֶרֶץ עַבְדִּי עָלַי לְאַרְבַּ

בַּיּוֹם הַזֶּה : וַיַּעַן דָּאָג הָאֲדָמִי וְהוּא נֹצֵב עַל־עַבְדֵי־שְׂאוּל וַיֹּאמֶר רְאִיתִי אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בָּא נֹבָה

אֶל־אֲחִי־מֶלֶךְ בֶּן־אֲחִיטוֹב : וַיִּשְׁאַל־לוֹ בִּיהוּהוּ וַיִּצִּירָה נָתַן לּוֹ וְאֵת חֶרֶב גִּלְיָת הַפְּלִשְׁתִּי נָתַן לּוֹ : וַיִּשְׁלַח

הַמֶּלֶךְ לְקַרְא אֶת־אֲחִי־מֶלֶךְ בֶּן־אֲחִיטוֹב הַכֹּהֵן וְאֵת כָּל־בֵּית אָבִיו הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר בָּנָב וַיָּבֹאוּ כָּל־סָלְסָלֵם אֶל־

הַמֶּלֶךְ : וַיֹּאמֶר שְׂאוּל שְׁמַע נָא בְּכֵן אֲחִיטוֹב וַיֹּאמֶר הַנָּנִי אֲדֹנָי : וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי שְׂאוּל לְמַה קִּשְׂרַתֶּם עָלַי אֶתְּהוּ וּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתַתְּהוּ לּוֹ לֶחֶם וְחֶרֶב וְשְׂאוּל

Sed à Propheta monitus, Fudzam repetit.

Saul, ubi per Doegum cognovit, Achimelech sacerdotem Davidem recepisse, & rebus necessariis iurasse.

אליו קרי

12 וַיֹּאמֶר שְׂאוּל שְׁמַע נָא בְּכֵן אֲחִיטוֹב : וַיֹּאמֶר הַנָּנִי אֲדֹנָי : וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי שְׂאוּל לְמַה קִּשְׂרַתֶּם עָלַי אֶתְּהוּ וּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתַתְּהוּ לּוֹ לֶחֶם וְחֶרֶב וְשְׂאוּל

13 וַיֹּאמֶר שְׂאוּל שְׁמַע נָא בְּכֵן אֲחִיטוֹב : וַיֹּאמֶר הַנָּנִי אֲדֹנָי : וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי שְׂאוּל לְמַה קִּשְׂרַתֶּם עָלַי אֶתְּהוּ וּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתַתְּהוּ לּוֹ לֶחֶם וְחֶרֶב וְשְׂאוּל

ושאול לו באלהים לקום אלי לארב כיום הזה:

ויען אחימלך את המלך ויאמר ומי 14

בכל עבדך כדוד נאמן וחתן המלך וסר אל

משמעתך ונכבד בביתך: היום החלתי לשאול לו שני יחידיו

באלהים חלילה לי אל ישם המלך בעבדו דבר בכל

בית אבי כי לא ירע עבדך בכל זאת דבר קטן או

גדול: ויאמר המלך מות תמות אחימלך אתה וכל 16

בית אביך: ויאמר המלך לרצים הנצבים עליו סבו 17

והמיתו וכהני יהוה כי גם ידם עם דוד וכי ידעו כי

ברח הוא ולא גלו את אונן ולא אבו עבדי המלך 18

לשלח את ידם לפגע בכהני יהוה: ויאמר המלך

לדו"ג סב אתה ופגע בכהנים ויסב דו"ג האדמי ויפגע 18

הוא בכהנים וימת ביום ההוא שמנים וחמשה איש

נשא אפור בד: ואת נב עיר הכהנים הכה לפי הרב 19

מאיש ועד אשה מעולל ועד יונק ושור וחמור ושר

לפי הרב: וימלט בן אהר לאחימלך בן אחטוב כ 20

ושמו אביתר ויברח אחרי דוד: ויגד אביתר לדוד כי 21

הרג שאול את כהני יהוה: ויאמר דוד לאביתר ידעתי 22

ביום ההוא כי שם דו"ג האדמי כי הגד יגיד לשאול 20

אנכי סבתי בכל נפש בית אביך: שבה אתי אל תירא 23

כי אשר יבקש את נפשי יבקש את נפשך כי משמרת

אתה עמדי: ויגדו לדוד לאמר הנה כנא 21

פלשתים נלחמים בקעילה והמה שסים את הגרנות:

וישאל דוד ביהוה לאמר האלק והכית בפלשתים 2

האלה: ויאמר יהוה אל דוד לך והכית 22

בפלשתים והושעת את קעילה: ויאמרו אנשי דוד 3

אליו הנה אנחנו פה ביהודה יראים ואף כי נלך קעלה

אל מערכות פלשתים: ויוסף עוד דוד 4

לשאול

Ipsam cum universa familia sacerdotali occidi iussit: & cum ex ministris regis nemo in sacerdotibus manus inferre auderet, 18 Doeg Syrus crudeliter pergit. 20 Ebiathar solus evadit, & ad Davidem proficiscitur.

Cap. XXIII David divino oraculo confirmatus Kehleos à Philistharum obsidione liberat.

כב כג

לשאול ביהוה ויענהו יהוה ויאמר קום רד קעילה כי
 ה' אני נתן את פלשתים בידך: וילך דוד ואנשו קעילה ואנשו קר
 וילחם בפלשתים וינהג ארתי מקניהם ויך בהם מכה
 גדולה וישע דוד את ישיבי קעילה: ויהי

*Saul, eã re
 intellectã,
 collecto mi-
 lite, & ipse
 eò conten-
 dit, Davi-
 dem pre-
 hensurus.*

בברח אביתר בן אחימלך אל דוד קעילה אפוד ירד
 בידו: ויגד לשאול כי בא דוד קעילה ויאמר שאול

נפר אתו אלהים בידי כי נסגר לבוא בעיר דלתים
 ובריה: וישמע שאול את כל העם למלחמה לרדת

קעילה לצור אל דוד ואל אנשו: וידע דוד כי עליו
 שאול מחריש הרעה ויאמר אל אביתר הכהן הגישה

האפוד: ויאמר דוד יהוה אלהי ישראל
 שמע שמע עבדך כי מבקש שאול לבוא אל קעילה

לשחת לעיר בעבורי: היסגרני בעלי קעילה בידו הירד
 שאול כאשר שמע עבדך יהוה אלהי ישראל הגרנא

מטקא
 כאמצע
 מסוק

לעבדך: ויאמר יהוה ירד:
 ויאמר דוד היסגרו בעלי קעילה אתי וארתי אנשי ביד

*Qui, eo
 cognito, de-
 fertum pe-
 tit;*

שאול ויאמר יהוה יסגרו: ויקם
 דוד ואנשו כשש מאות איש ויצאו מקעילה

ויתהלכו באשר יתהלכו ולשאול הגד כי נמלט
 דוד מקעילה ויחדל לצאת: וישב דוד במדבר

במצדורת וישב בהר במדבר זוף ויבקשהו שאול כל-
 ימי המים ולא נתנו אלהים בידו: וירא דוד כי יצא שאול

לבקש את נפשו ודוד במדבר זוף בחרשה:
 ויקם והונתן בן שאול וילך אל דוד חרשה ויחזק את

*Ubi à fo-
 nathane
 confirma-
 tus, fedus
 cum eo re-
 novat.*

ידו באלהים: ויאמר אליו אל תירא כילא תמצאך
 יד שאול אבי ואתה תמלך על ישראל ואנכי אהיה

לך למשנה וגם שאול אבי ידע כן: ויכרתו שניהם
 ברית לפני יהוה וישב דוד בחרשה ויהונתן הלך

לביתו

לְבֵיתוֹ :

19 וַיַּעֲלוּ זָפִים אֶל־שָׂאֹל הַגִּבְעָתָה לֵאמֹר הֲלוֹא דָוִד
מִסְתַּתֵּר עִמָּנוּ בַּמַּצְדוֹת בַּחֲרֹשֶׁה בַּגִּבְעָתָה הַחֲכִילָה

*Ziphai
Sauli re-
nunciant,
Davidem
apud sese,
sylvestribus
in locis la-
titare.*

אֲשֶׁר מִימִין הַיְשִׁימוֹן : וְעַתָּה לְכָל־אוֹרֹתֶיךָ הַמֶּלֶךְ כִּי

21 לָרֶדֶת רָדוּ וּלְנוּ הִסְגִּירוּ בְיַד הַמֶּלֶךְ : וַיֹּאמֶר שָׂאֹל בְּרָכִים
22 אַתֶּם לִיהוָה כִּי חִמַּלְתֶּם עָלַי : לְכוּ־נָא הַכִּינוּ עוֹד וְדַעוּ

וּרְאוּ אֶרֶץ מְקוֹמוֹ אֲשֶׁר תִּהְיֶה רִגְלוֹ מִי רֵאיוֹ שֵׁם בִּי
אָמַר אֵלַי עֵרֶם יַעֲרֶם הוּא : וּרְאוּ וְדַעוּ מְכַל הַמַּחְבְּאִים

23 אֲשֶׁר יִתְחַבֵּא שָׁם וּשְׁבַתְתֶם אֵלַי אֲלֹנְכוֹן וְהִלַּכְתִּי אַתְּכֶם
וְהָיָה אִם־יִשְׁנוּ בָאָרֶץ וְחִפְּשֵׁתִי אֶתְכֶם בְּכָל־אֲפְרַיִם הַיְּהוּדָה :

24 וַיִּקְוּמוּ וַיִּלְכוּ זִפְרָה לִפְנֵי שָׂאֹל וְדָוִד וְאֲנָשָׁיו בַּמַּדְבָּר
מֵעוֹן בְּעַרְבָה אֶל־יְמִין הַיְשִׁימוֹן : וַיֵּלֶךְ שָׂאֹל וְאֲנָשָׁיו כַּחֲ

*Ergo illuc
quoque
cum Saul
persecutus
est.*

26 לְבַקֵּשׁ וַיִּגְדּוּ לְדָוִד וַיִּרְדּוּ הַסַּלַע וַיֵּשֶׁב בַּמַּדְבָּר מֵעוֹן
וַיִּשְׁמַע שָׂאֹל וַיִּרְדֵף אַחֲרָיִךְ דָּוִד מַדְבָּר מֵעוֹן : וַיֵּלֶךְ

27 דָּוִד וְאֵל־אֲנָשָׁיו לְתַפְשֵׁם : וּמִלֶּאךָ בָּא אֶל־שָׂאֹל
לֵאמֹר מָה־רָה וּלְכָה כִּי־פָשְׁטוּ פְלִשְׁתִּים עַל־הָאָרֶץ :

*Sed inani
eventu.*

28 וַיֵּשֶׁב שָׂאֹל מַדְרֵף אַחֲרָיִךְ דָּוִד וַיֵּלֶךְ לְקִרְאֵת פְּלִשְׁתִּים
עַל־כֵּן קָרְאוּ לְמָקוֹם הַהוּא סַלַע הַמַּחְלָקוֹת : וַיַּעַל דָּוִד כַּרְ

Cap. XXIV

2 מֵשֶׁם וַיֵּשֶׁב בַּמַּצְדוֹת עַיִן גִּדִּי :
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁב שָׂאֹל מֵאַחֲרֵי פְלִשְׁתִּים וַיִּגְדּוּ
לוֹ לֵאמֹר הִנֵּה דָוִד בַּמַּדְבָּר עַיִן גִּדִּי :

*3 Saul per-
deserta Da-
videm se-
quens, in
speluncam
quandam
imprudens
se contulit
secessum
quarens
purgando
corpore.*

3 וַיִּקַּח שָׂאֹל שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ בַּחֹר מְכַל־יִשְׂרָאֵל
וַיֵּלֶךְ לְבַקֵּשׁ אֶת־דָּוִד וְאֲנָשָׁיו עַל־פְּנֵי צוּרֵי הַיַּעֲלִים :

4 וַיָּבֵא אֶל־גִּדְרוֹת הַצֹּאן עַל־הַרְדֵּף וְשֵׁם מַעֲרָה וַיָּבֵא
שָׂאֹל לְהַסֵּךְ אֶת־רִגְלוֹ וְדָוִד וְאֲנָשָׁיו בִּירְכַתִּי הַמַּעֲרָה

*5 Erat au-
tem in in-*

וַיֹּאמְרוּ אֲנָשֵׁי דָוִד אֵלָיו הִנֵּה הַיּוֹם אֲשֶׁר־אָמַר ה'
יְהוָה

יהוה

מהמע
קרי

I

2

3

4

ט

16

17

18

19

אתה
קרי

teriori ejus recessu David, qui, hortantibus cunctis, ut opportunitate uteretur, abstinuit Regis exitio; laciniam tantum vestis abscidit.

9 Mox egressus, Saulm allocutus est, suam testans innocentiam, utq; ipsummet, modò à Domino in manus suas traditum, interficere noluerit.

Ad hæc Saul culpam fatenti, pietatem Davids extollere,

י יהוה אליך הנה אנכי נתן את איבך ביד ועשית לו כאשר יטב בעיניך ויקם דוד ויכרת את כנף המעיל אשר לשאול בלט : ויהי אחרי כן ויך לב דוד אתו על אשר כרת את כנף אשר לשאול :
 7 ויאמר לאנשיו חלילה לי מיהוה אם אעשה את הדבר הזה לאדני למשיח יהוה לשלח ידי בו כי
 8 משיח יהוה הוא : וישסע דוד את אנשיו בדברים ולא נתנם לקום אל שאול ושאל קם מהמערה ויילך בדרך :
 9 ויקם דוד אחרי כן ויצא מן המערה ויקרא אחרי שאול לאמר אדני המלך ויבט שאול אחרי ויקד דוד אפים ארצה וישתחו : ויאמר דוד לשאול למה תשמע את דברי אדם לאמר הנה דוד מבקש רעתך : הנה היום הזה ראו עיניך את אשר נתנה יהוה לי ביום יבדתי במערה ואמר להרנך ותחס עליך ואמר לא אשלח ידי באדני כי משיח יהוה הוא : ואבי ראה גם ראה את כנף מעילך ביד כי בכרתי את כנף מעילך ולא הרגתיך דעוראה כי אין ביד רעה ופשע ולא חטאתי לך ואתה צדה את נפשי לקחתה : ישפט יהוה ביני ובינך ונקמני יהוה ממך וידי לא תהיה בך : כאשר יאמר משל הקרמני מרשעים יצא רשע וידי לא תהיה בך : אחרי מי יצא מלך ישראל אחרי מי אתה רודף אחרי כלב מת אחרי פרעש אחד : והיה יהוה לדין ושפט ביני ובינך וירא וירב את ריבי וישפטני מידך :

17 ויהי בכלות דוד לדבר את הדברים האלה אל שאול ויאמר שאול הקלה זה בני דוד וישא שאול קלו ויבך : ויאמר אל דוד צדיק אתה ממני כי אתה גמלתני הטובה ואני גמלתיך הרעה ואת הנהגת

היום

חזר י

המערה קרי

17

18

19 ואתה

היום ארת אשר עשיתה אתי טובה ארת אשר סגרני
יהוה בידך ולא הרגתני: וכי ימצא איש את איבו כ

*filiam eum
& Regem
appellans.*

ושלחו בדרך טובה ויהוה ישלמך טובה תחרת היום
הזה אשר עשיתה לי: ועתה הנה ידעתי כי מלך

תמלוך וקמה בידך ממלכת ישראל: ועתה השבעה
לי ביהוה אם תכרית את זרעי אחרי ואם תשמיד

*Tandem
fide à Da-
vide ac-
cepta, de
non delenda
ejus fa-
milia, dis-
cedit.*

את שמי מבית אבי: וישבע דוד לשאול וילך שאול
אל ביתו ודוד ואנשיו עלו על המצודה: וימת

כה

שמואל ויקבצו כל ישראל ויספדו לו ויקברוהו בביתו
ברמה ויקס דוד וירד אל מדבר פארן:

Cap. XXV.

ויאיש במעון ומעשהו בכרמל והאיש גדול מאד ולו
צאן שלשת אלפים ואלף עזים ויהי בגזו ארבעאנו

*1. Ea tem-
pestate Sa-
muel diem
suum obiit.*

בכרמל: ושם האיש נבל ושם אשתו אבגילה והאשה
טובה שכל ויפת תאר והאיש קשה ורע מעללים

*2. David in
deserto Pa-
ran cum
pastoribus
Nabalis*

והוא כלבו: וישמע דוד במדבר כי גזז נבל את
צאנו: וישלח דוד עשרה נערים ויאמר דוד לנערים ה

*aliquandiu
versatus,
ad ipsum,
Carmele
greges ton-
dentem,*

עלו כרמלה ובאתם אל נבל ושאלתם לו בשמי
לשלום: ואמרתם כה לחיו ואתה שלום וביתך שלום

*nuncios
mittit, qui
commea-
tum ali-
quem im-
petrarent:*

וכל אשר לך שלום: ועתה שמעתי כי גזזים לך עתה
הרעים אשר לך היו עמנו לא הכלמנום ולא נפקד

להם מאומה כל ימי היותם בכרמל: שאל את נעריך
ויגידו לך וימצאו הנערים חן בעיניך פיעל יום טוב

בנו תנה נבל את אשר תמצא ירך לעבדיך ולבנה
לדוד: ויבאו נערי דוד וידברו אל נבל ככל הדברים

האלה בשם דוד וינחו: ויען נבל את עבדי דוד ויאמר
מי דוד ומי בן ישי היום רבו עבדים המתפרצים איש

*Sed contu-
meliose ac-
cepti ad
Davidem
revertun-
tur.*

מפני אדניו: ולקחתי ארת לחמי וארת מימי וארת
טבחי אשר טבחי לגזזי ונתתי לאנשים אשר לא
ידעתי

11

אבינו
קרי
עשונו

כ

Qui, dum gravissimam indignatione commotus ultionem parat,

Abigaëlem obviam habet, que modestis verbis furentem, & vindictam ac cades cogitantem, placat, oblato etiam munere.

12 יָדַעְתִּי אִי מִזֶּה הַמָּה: וַיִּהְיוּ נֹעְרֵי דָוִד לְדַרְכָּם וַיִּשְׁבוּ
 13 וַיָּבֹאוּ וַיִּגְדּוּ לוֹ כְּכֹל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: וַיֹּאמֶר דָּוִד
 לְאִנְשֵׁי חֲגָרוֹ אִישׁ אֶת חֲרָבוֹ וַיַּחְגְּרוּ אִישׁ אֶת חֲרָבוֹ
 וַיַּחְגַּר גַּם דָּוִד אֶת חֲרָבוֹ וַיַּעֲלוּ אַחֲרַי דָּוִד כְּאַרְבַּע
 14 מֵאוֹת אִישׁ וּמֵאֵתִים יָשְׁבוּ עַל הַכְּלָיִם: וְלֹא־בִיגַיִל
 אִשְׁתּוֹ נָבַל הַגִּיד נְעַר אֶחָד מִהַנְּעָרִים לֵאמֹר הִנֵּה
 שָׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים יִמְהַמְדְּבֵר לְבָרֶךְ אֶת אֲדֹנָיִנוּ וַיַּעַט
 15 טו בָּהֶם: וְהָאֲנָשִׁים טָבִים לָנוּ מֵאֲדוּלָּא הַכְּלָמְנוּ וְלֹא־
 פָּקְדָנוּ מֵאוֹמֶה כָּל־יְמֵי הַתְּהַלְכָנוּ אִתְּכֶם בְּהוֹתָנוּ
 16 בַשָּׂדֶה: חוֹמָה הָיָה עֲלֵינוּ גַם לַיְלָה גַם יוֹמָם כָּל־יְמֵי
 17 הַיּוֹתָנוּ עִמָּם רַעִים הָצֵאן: וְעַתָּה דַע וְרֵא אִי מִהַתְּעַשִׂי
 כִּי־כִלְתָה הָרְעָה אֶל־אֲדֹנָיִנוּ וְעַל־כָּל־בֵּיתוֹ וְהוּא־בְךָ
 18 בְּלִיעַל מְדַבֵּר אֵלָיו: וְתִמְהַר אֲבוּגַיִל וְתִקַּח מֵאֵתִים
 19 לֶחֶם וּשְׁנַיִם נָבִילִים וְחֲמֵשׁ צֹאן עֶשְׂוֹרֹת וְחֲמֵשׁ סָאִים
 קָלִי וּמֵאָה צְמָקִים וּמֵאֵתִים דְּבִלִים וְתִשֵּׁם עַל־הַחֲמָרִים:
 20 וְתֹאמֶר לְנַעֲרִיהָ עֲבְרוּ לִפְנֵי הַנָּנִי אַחֲרֵיכֶם בָּאָה
 כ וְלֹא־אִשָּׁה נָבַל לֹא הִגִּידָה: וְהִיא־הִיא יֹרְכֶבֶת עַל־
 הַחֲמוֹר וַיִּרְדֶּת בְּסֹתֵר הַהָר וְהִנֵּה דָוִד וְאִנְשֵׁי יָרְדִים
 21 לְקִרְאָתָהּ וְתַפְּגֵשׁ אִתָּם: וְדָוִד אָמַר אֶךְ לִשְׁקָר
 שְׁמַרְתִּי אֶת־כָּל־אֲשֶׁר לִזְוָה בְּמִדְבָר וְלֹא־נִפְקַד מִכָּל־
 22 אֲשֶׁר־לוֹ מֵאוֹמֶה וַיֵּשֶׁב לִי רַעַה תַּחַת טוֹכָה: כֹּה־
 יַעֲשֶׂה אֱלֹהִים לְאִבְיֵי דָוִד וְכֹה יִסְּף אִם־אֲשִׁאִר מִכָּל־
 23 אֲשֶׁר־לוֹ עַד־אֲזֹר הַבֶּקֶר מִשְׁתֵּין בְּקִיר: וְתִרְאֵי אֲבוּגַיִל
 אֶת־דָּוִד וְתִמְהַר וְתִרְדַּד מֵעַל הַחֲמוֹר וְתַפֵּל לְאַפֵּי דָוִד
 24 עַל־פְּנֵיהָ וְתִשְׁתַּחוּ אֶרֶץ: וְתַפֵּל עַל־רַגְלָיו וְתֹאמֶר בִּי
 אֲנִי אֲדֹנָי הָעוֹן וְתִדְבַר־נָא אִמְתָּךְ בְּאָזְנוֹךָ וּשְׁמַע אֶת־
 כֹּה דְבַר־אִמְתְּךָ: אֵל־נָא יִשִּׁים אֲדֹנָי אֶת־לִבּוֹ אֶל־אִישׁ
 הַבְּלִיעַל הַזֶּה עַל־נָבַל כִּי־כִשְׁמוֹ כֵּן הוּא וְנָבַל שְׁמוֹ
 וְנָבַל K k א ?

אביגיל קרי עשויות

ונבלה עמו ואני אמתך לא ראיתי את נערי ארני אשר
 שלחת: ועתה אדני חיה והוה וחי נפשך אשר מנעך ²⁶
 יהוה מבוא ברמים והושעידך לך ועתה יהיו כנבל
 איביך והמבקשים אל אדני רעה: ועתה הברכה הזאת ²⁷
 אשר הביא שפחתך לאדני ונתנה לנערים
 המתהלכים ברגלי אדני: שאנא לפשע אמתך כִּי- ²⁸
 עשה יעשה יהוה לאדני בירת נאמן כי מלחמות יהוה
 אדני נלחם ורעה לא תמצא בך מימך: ויקם אדם ²⁹
 לרדפק ולבקש את נפשך והיתה נפש אדני צרורה ו
 בצרור החיים ארת יהוה אלהיך ואת נפש איביך
 יקלענה בתוך כף הקלע: והיה כִּי יעשה יהוה לאדני ל
 ככל אשר דבר את השוכה עליך וצוה לנגיד על-
 ישראל: ולא תהיה זאת לך לפוקה ולמכשול לב ³¹
 לאדני ולשפק דם חנם ולהושיע אדני לו והיטב יהוה
 לאדני וזכרת את אמתך:

ויאמר דוד לאביגיל ברוך יהוה אלהי ישראל אשר ³²
 שלחה היום הזה לקראתי: וברוך שעמך וברוכה את ³³
 אשר כלתני היום הזה מבוא ברמים והושעירי לי:

ואולם חיה יהוה אלהי ישראל אשר מנעני מהרע אתך ³⁴
 כי ולולי מהררת ותבאתי לקראתי כי אסנותר לנבל ^{והבאת ק}
 עד אור הבקר משתין בקיר: ויקח דוד מידה את לה
 אשר הביאה לו ולה אמר עלי לשלום לביתך ראי
 שמעתי בקולך ואשא פניך: ותבא אביגיל אל נבל ³⁶
 והנה לו משתה בביתו כמשתה המלך ולכ נבל טוב
 עליו והוא שכר עד מאד ולא הגידה לו דבר קטן
 וגדול עד אור הבקר: והי בבקר בצאת היין מנבל ³⁷
 ותגר לו אשתו ארת הדברים האלה וימת לבו בקרבו

והוא היה לאבן: ויהי כעשרת הימים ויגף יהוה את ³⁸
 נבל

Nabal, praesenti per-

culo consternatus, decimum post diem moritur.

39 וַיִּשְׁמַע דָּוִד כִּי מֵת נָבָל וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ יְהוָה

אֲשֶׁר רָב אֶת רֵיב חַרְפְּתֵי מִיד נָבָל וְאֶת עַבְדּוֹ חֶשֶׁן

מָרְעָה וְאֶת רַעַת נָבָל הַשִּׁיב יְהוָה בְּרֵאשׁוֹ וַיִּשְׁלַח דָּוִד

מ וַיְדַבֵּר בְּאַבְיָגַיִל לְקַחְתָּהּ לּוֹ לְאִשָּׁה: וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי דָוִד

אֶל אַבְיָגַיִל הַכַּרְמֵלָה וַיְדַבְּרוּ אֵלֶיהָ לֵאמֹר דָּוִד שְׁלַחְנוּ

41 אֵלֶיךָ לְקַחְתְּךָ לּוֹ לְאִשָּׁה: וְתִקְּסוּ וְתִשְׁתַּחוּ אַפַּיִם אֶרְצָה

וְתֹאמְרוּ הִנֵּה אִמְתְּךָ לְשַׁפְּחָה לְרַחֵץ רַגְלֵי עַבְדֵי אֲדֹנָי:

David Abigaëlem & Abinoam ducit.

42 וְתֹמְרוּ וְתִקְּסוּ אַבְיָגַיִל וְתִרְכַּב עַל הַחֲמֹר וְחָמֵשׁ

נְעֻרֹתֶיהָ הַהֹלְכֹת לְרִגְלָהּ וְתֵלֵךְ אַחֲרַי מֵלֹאכֵי דָוִד

43 וְתֵהִי לּוֹ לְאִשָּׁה: וְאֶת אַחֲזַנְעִם לְקַח דָּוִד מִיִּזְרְעֵאל

Saul filiam suam Michal, Davidi nuptam, cuiusdam Palti in matrimonium tradit.

44 וְתֵהִי יָגֵם שְׂתִיהֵן לּוֹ לְנָשִׁים: וַיִּשְׁאוּל

נָתַן אֶת מִיכַל בְּתוֹ אִשֶׁרֶת דָּוִד לְפִלְטִי בֶן לִישָׁאֵשֶׁר

Cap. XXVI.

א כו מְגִלִים: וַיָּבֹאוּ הַזֹּפִים אֶל שְׁאוּל הַגִּבְעָתָה לֵאמֹר

Iterum Davidem per desertum Ziphorum sequitur.

הֲלוֹא דָוִד מִסְתַּתֵּר בְּגִבְעַת הַחֲכִילָה עַל פְּנֵי הַיַּשְׁמִן:

2 וַיִּקֶּם שְׁאוּל וַיִּירֶד אֶל מְדַבְּרֵי זִיף וְאֶתוֹ שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים

David notus, unico cum comite, in castra Saulis penetrat.

אִישׁ בַּחוּרֵי יִשְׂרָאֵל לְבַקֵּשׁ אֶת דָּוִד בְּמְדַבְּרֵי זִיף:

3 וַיִּחַן שְׁאוּל בְּגִבְעַת הַחֲכִילָה אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הַיַּשְׁמִן עַל-

הַדֶּרֶךְ וְדָוִד יָשָׁב בְּמְדַבְּרוֹרָא כִּי בָא שְׁאוּל אַחֲרָיו

4 הַמְדַבְּרָה: וַיִּשְׁלַח דָּוִד מְרַגְלִים וַיִּדְעוּ כִּי בָא שְׁאוּל

ה אֶל נֶכּוֹן: וַיִּקֶּם דָּוִד וַיָּבֹא אֶל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר חָנָה שָׁם

שְׁאוּל וַיִּרְא דָּוִד אֶת הַמְּקוֹם אֲשֶׁר שָׁכַב שָׁם שְׁאוּל

וְאַבְנֵר בֶּן נֵר שֶׁר־צָבָאוּ וְשְׁאוּל שָׁכַב בְּמַעְגַל וְהָעַם

וְהַיָּמִים סָבִיבוּ: וַיַּעַן דָּוִד וַיֹּאמֶר אֶל אַחֲזַנְעֵל הַחֲתִי

וְאֶל אַבְיָשִׁי בֶן צְרוּיָה אַחֲזַנְעֵל לֵאמֹר מִיִּירֶד אִתִּי אֶל-

7 שְׁאוּל אֶל הַמַּחְנֶה וַיֹּאמֶר אַבְיָשִׁי אֲנִי אֶרְדֶּ עִמָּךְ: וַיָּבֹא

דָּוִד וְאַבְיָשִׁי אֶל הָעַם לַיְלָה וְהִנֵּה שְׁאוּל שָׁכַב יָשֵׁן

בְּמַעְגַל וְחַנִּיתוֹ מַעוּכָה בְּאַרְצוֹ מִרְאֵשׁוֹ וְאַבְנֵר וְהָעַם

8 שָׁכְבִים סָבִיבוּ: וַיֹּאמֶר אַבְיָשִׁי אֶל

Cumque profum ul-

סביבתיו קרי

מראשתו קרי

8 דוד סגר אלהים היום את איבך בידך ועתה אפנונא יחיד
 בחנית ובארץ פעם אחת ולא אשנה לו: ויאמר דוד 9
 אל אבישי אל תשחיתו כי מי שלח ידו במשיח יהוה
 ונקמה: ויאמר דוד חי יהוה כי אם יהוה יגפנו אריומו
 11 יבוא ומת או במלחמה ירד ונספה: חלילה לי מיהוה
 משלח ידי במשיח יהוה ועתה קחנא את החנית
 אשר מראשתו ואת צפחת המים ונלכה לנו: ויקח 12
 דוד את החנית ואת צפחת המים מראשתי שאול
 וילכו להם ואין ראה ואין יודע ואין מקיץ כי כלם
 ישנים כי תרדמת יהוה נפלה עליהם: ויעבר 13
 דוד העבר ויעמד על ראש ההר מרחק רב
 המקום ביניהם: ויקרא דוד אל העם ואל 14
 אבנר בן נר לאמר הלוא תענה אבנר ויען אבנר ויאמר
 מי אתה קראת אל המלך:
 ויאמר דוד אל אבנר 15
 הלוא איש אתה ומי כמוך בישראל ולמה לא
 שמרת אל אדני המלך כי בא אחר העם להשחית
 את המלך אדניך: לא טוב הדבר הזה אשר 16
 עשית חי יהוה כי בנימורת אתם אשר לא שמרתם
 על אדניכם על משיח יהוה ועתה ראה אי חנית
 המלך ואת צפחת המים אשר מראשתו:
 ויבר שאול את קול דוד ויאמר הקול זה בני דוד 17
 ויאמר דוד קולי אדני המלך: ויאמר למה זרה אדני 18
 רדף אחרי עברו כי מה עשיתי ומה בירי רעה:
 ועתה ישמענא אדני המלך את דברי עבדו אם 19
 יהוה הסיתך כי ירח מנחה ואם בני האדם ארורים
 הם לפני יהוה כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת יהוה
 לאמר לך עבד אלהים אחרים: ועתה אל יפל דמי כ
 ארצה

tiffimo
 somno sopi-
 tum, in po-
 testate ha-
 beret, abla-
 ta tantum
 hasta, &
 lagenâ, in
 proximum
 montem se
 recipit.

מראשתי קרי

Ubi ex
 edito loco
 hostem in-
 clamans,
 de injuriâ,
 qua sibi fie-
 bat, expo-
 stulat, &
 ad Deum
 vindicem
 provocat.

מראשתי קרי

אֶרְצָה מִנְגֵד פָּנַי יְהוָה כִּי יֵצֵא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְבַקֵּשׁ
 21 אֶת־פְּרַעַשׁ אַחֵר כַּאֲשֶׁר יִרְדֹּף הַקְּרָאִיִּם וַיֹּאמֶר
 שְׂאוּל חֲטָאתִי שׁוּב בְּנִי דָוִד כִּי לֹא־אֶרְעֶ לְךָ עוֹד תַּחַת
 אֲשֶׁר יִקְרָה נַפְשִׁי בְּעֵינֶיךָ הַיּוֹם הַזֶּה הִנֵּה הַסַּכְלֹתַי
 22 וַאֲשַׁגְּהָ הִרְבֵּה מְאֹד וַיַּעַן דָּוִד וַיֹּאמֶר הִנֵּה הַחַנּוּיִת
 23 הַמֶּלֶךְ וַיַּעֲבֹר אַחֵר מֵהַנְּעָרִים וַיִּקְחָהּ וַיְהוּדָה יֹשֵׁב
 לֹא־יִשָּׂא אֶת־צַדִּיקָתוֹ וְאֶת־אֱמֻנָתוֹ אֲשֶׁר נָתַן־יְהוָה הַיּוֹם
 24 בְּיָד וְלֹא אֲבִיתִי לְשַׁלַּח יָדַי בְּמִשְׁחֵי יְהוָה וְהִנֵּה כַּאֲשֶׁר
 גִּדְּלָה נַפְשֶׁךָ הַיּוֹם הַזֶּה בְּעֵינַי כִּן תִּגְדֵּל נַפְשִׁי בְּעֵינֵי יְהוָה
 וַיִּצְלַנִי מִכָּל־צָרָה:

Saul culpam fate-
 tur. & Davidem fausto omi-
 ne profes-
 curus, ad
 sua digre-
 ditur.

תנית קרי

כה וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֵל דָּוִד בְּרוּךְ אַתָּה בְּנִי דָוִד גַּם עָשִׂה
 תַעֲשֶׂהוּ גַם יָכֹל תֹּכֵל וַיִּלֶךְ דָּוִד לְדַרְכּוֹ וּשְׂאוּל שָׁב
 לְמִקְוֵמוֹ:

א כו וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵל־לִבּוֹ עָתָה אֲסַפֶּה יוֹם אַחַד בְּיַד שְׂאוּל
 אֵינִי לִי טוֹב כִּי הַמֶּלֶט אֲמַלְטֵי אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וְנוֹאֵשׁ
 מִמֶּנִּי שְׂאוּל לְבַקֵּשׁנִי עוֹד בְּכָל־גְּבוּל יִשְׂרָאֵל וְנִמְלַטְתִּי
 2 מִיָּדוֹ וַיִּקַּם דָּוִד וַיַּעֲבֹר הוּא וּשְׁשֵׁי־מְאוֹת אִישׁ אֲשֶׁר
 3 עִמּוֹ אֶל־אֲכִישׁ בֶּן־מְעוֹךְ מֶלֶךְ גֵּרִת וַיֵּשֶׁב דָּוִד עִם־
 אֲכִישׁ בְּגֵרֵת הוּא וְאֲנָשָׁיו אִישׁ וּבֵיתוֹ דָּוִד וּשְׁתֵּי נָשָׁיו
 אַחֲנִיעַם הִזְרַעְתִּי וְאֲבִיגַיִל אִשְׁת־נָּבֶל הַכַּרְמֶלִית וַיִּגַּד
 4 לְשְׂאוּל כִּי בָרַח דָּוִד גֵּת וְלֹא יוֹסֵף עוֹד לְבַקֵּשׁוֹ:
 ה וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֲכִישׁ אֲמַנָּה מִצֵּאתֵי

Cap. xxvii. David, ut
 insidias
 Saulis vi-
 taret, ad
 Regem Ga-
 thi confu-
 git.

3 Apud quem ali-
 quandiu in
 Regia com-
 moratus,
 ignobiliore
 aliqua in
 urbe sedem
 sibi dari pe-
 tit, & im-
 petrat.

פתח כס
 פתח באחנה יסף ק

חַן בְּעֵינֶיךָ יִתְנֶנְךָ לִי מְקוֹם בְּאַחֶרֶת עִרֵי הַשָּׂדֶה וְאֲשַׁבֶּה
 6 שָׁם וְלִמָּחָה יֵשֶׁב עִבְדְּךָ בְּעִיר הַמַּמְלָכָה עִמָּךְ וַיִּתְּנֵהוּ
 אֲכִישׁ בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־צַקְלָג לְכֵן הִיתָה צַקְלָג לְמַלְכֵי
 7 יְהוּדָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיְהִי מִסְפַּר

Ubi vitam,
 ab his ex ve-

להגוי קרי

הַיָּמִים אֲשֶׁר יֵשֶׁב דָּוִד בַּשָּׂדֶה פְּלִשְׁתִּים יָמִים וָאַרְבַּעַתַּיִם
 8 וַיַּעַל דָּוִד וְאֲנָשָׁיו וַיִּפְשְׁטוּ אֶל־הַגְּשׁוּרִי וְהַגְּרִזִי
 וְהַעֲמֵלְקִי K k 3 2

והעמלקי כי הנה ישבור הארץ אשר מעולם בואך
 שורה ועד ארץ מצרים: והכה דוד את הארץ ולא
 יחיה איש ואשה ולקח צאן ובקר וחמרים וגמלים
 ובגדים וישב ויבא אל אכיש: ויאמר אכיש אל-
 פשתם היום ויאמר דוד על-נגב יהודה ועל-נגב
 הירחמאלי ואל-נגב הקני: ואיש ואשה לא יחיה
 דוד להביאת לאמר פן יגדו עלינו לאמר כה עשה
 דוד וכה משפטו כל-הימים אשר ישב בשדה
 פלשתים: ויאמן אכיש בדוד לאמר הבאש הבאיש
 בעמו בישראל והיה לי לעבד עולם:

*tere populi
 Dei hoste
 pradis &
 latrociniis
 tolerare co-
 gitur.*

כח ויהי בימים ההם ויקבצו פלשתים את-מחניהם לצבא
 להלחם בישראל ויאמר אכיש אל-דוד דע תדע כי
 אתי תצא במחנה אתה ואנשיך: ויאמר דוד
 אל-אכיש לכן אתה תדע את אשר עשה עבדך
 ויאמר אכיש אל-דוד לכן שמר לראשי אשר שמך כל-
 הימים:

*Cap. xxviii.
 Philisthai
 iterum bel-
 lum mo-
 vent.*

ושמואל מתווספו לו כל ישראל ויקברו ברמה
 ובעירו ושאל הסיר את האבות ואת הידענים
 מהארץ: ויקבצו פלשתים ויבאו ויחנו בשונם ויקבץ
 שאול את כל ישראל ויחנו בגלבוע: וירא שאול ה
 את מחנה פלשתים וירא ויחרד לבו מאד: וישאל
 שאול ביהוה ולא ענהו והוה גם בחלמות גם באורים
 גם בנביאים: ויאמר שאול לעבדיו בקשו לי אשת
 בעלת אוב ואלכה אליה ואדרשה בה ויאמרו עבדיו
 אליו הנה אשרת בעלת אוב בעין דוד: ויתחפש
 שאול וילבש בגדים אחרים וילך הוא ושני אנשים עמו
 ויבאו אל האשה לילה ויאמר קסומי נא לי באוב יחיה
 והעלילי את אשר אמר אליך: ותאמר האשה אליו

*Saul Domi-
 num consti-
 lit, nullum
 autem re-
 sponsum im-
 petrat.
 Tum per
 mulierem
 pythoni-
 sam, Sa-
 muelem
 evocari ju-
 bet.*

הנה

הנה אתה ידעת את אשר עשה שאול אשר הכרית
את האבות ואת הידעני מן הארץ ולמה אתה
מתנקש בנפשי להמיתני: וישבע לה שאול ביהוה
לאמר חי יהוה אם יקרך עון בדבר הזה: ותאמר ^{הק' רגושה} 11
האשה את מי אעלה לך ויאמר את שמואל העלי
לי: ותרא האשה את שמואל ותזעק בקול גדול
ותאמר האשה אל שאול לאמר למה דמיתני ואתה
שאול: ויאמר לה המלך אל תיראי כי מה ראית
ותאמר האשה אל שאול אלהים ראיתי עלים מן
14 הארץ: ויאמר לה מה תארו ותאמר איש זקן עלה
והוא עטה מעיל וידע שאול כי שמואל הוא ויקד אפים
15 ויאמר שמואל אל שאול
למה הרגזתני להעלות אתי ויאמר שאול צר לי מאד
ופלשתים נלחמים בי ואלהים סר מעל יולא ענני עוד
גם ביד הנבאים גם בחלמות ואקראה לך להודיעני
16 מה אעשה: ויאמר שמואל ולמה תשאלני ויהוה סר
17 מעליך ויהי ערך: ויעש יהוה לוכאשר דבר ביד
ויקרע יהוה את הממלכה מידך ויתנה לרעה לדוד:
18 כאשר לא שמעת בקול יהוה ולא עשית חרון אפני
בעמלק על כן הדבר הזה עשה לך יהוה היום הזה:
19 ויתן יהוה גם את ישראל עמך ביד פלשתים ומחר
אתה ובניך עמי גם את מחנה ישראל יתן יהוה ביד
כ פלשתים: וימהר שאול ויפל מלא קומתו ארצה
וירא מאד מדברי שמואל גם כח לא היה בו כילא
21 אכל לחם ככל היום וכל הלילה: ותבא האשה אל
שאול ותרא כי נבהל מאד ותאמר אליו הנה שמעה
שפחתך בקולך ואשים נפשי בכפיוא שמע את דברך
22 אשר דברת אלי: ועתה שמע נא גם אתה
בקול

*Spectro au-
tem & diris
responsis
perterritus
(nam po-
stridie se in
bello castu-
rum intel-
lexerat)
fere exani-
mis con-
eidit:*

ד 4 k k

בקול שפחתך ואשמרה לפניך פת לחסו ואלכול ויהי בך
 כח כי תלך בדרך: וימאן ויאמר לא אכלו ויפרצו בו ²³
 עבריו וגם האשה וישמע לקלם ויקם מהארץ וישב
 אל המטה: ולאשה עגל מרבק בבית ותמהר ²⁴
 ותזבח הו ותקח קמח ותלש ותפהו מצורת: ותגש כה
 לפני שאול ולפני עבריו ויאכלו ויקמו וילכו בלילה
 ההוא:

Deinde sumpto cibo confirmatus, ad castra revertitur.

ויקצפו פלשתים את כל מחניהם אפקה וישראל ^{כט}
 חנים בעין אשר ביזרעאל: וסרני פלשתים עברים ²
 למאות ולא לפיס ורוד ואנשיו עברים באחרונה עם
 אכיש: ויאמרו שרי פלשתים מה העברים האלה ³
 ויאמר אכיש אל שרי פלשתים הלוא זה דוד עבד
 שאול מלך ישראל אשר היה אתי זה ימים או זה שנים
 ולא מצאתי בו מאומה מיום נפלו עד היום הזה:

Cap. XXIX Philisthai ordinata acie, & lustrato exercitu, Quum Davidem cum Hebraeorum manu, inter copias Achis Gathi Regis deprehenderent, dimitti hominem peregrinum, & sibi suspectum, ac castris excedere jubent.

ויקצפו עליו שרי פלשתים ויאמרו ⁴
 לו שרי פלשתים השב את האיש וישב אל מקומו
 אשר הפקדתו שם ולא ירד עמנו במלחמה ולא
 יהיה לנו לשטן במלחמה ובמה יתרצה זה אל אדניו
 הלוא בראשי האנשים ההם: הלוא זה דוד אשר ה
 יענו לו במחלורת לאמר הכה שאול באלפו ורוד ^{כאפיו קרי}
 ברבבתו: ויקרא אכיש אל דוד ^{כברבבתו קרי}

ויאמר אליו חיה זה כי ישר אתה וטוב בעיני צאתך
 ובאך אתי במחנה כי לא מצאתי בך רעה מיום בואך
 אלי עד היום הזה ובעיני הסרנים לא טוב אתה:
 ועתה שוב ולך בשלום ולא תעשה רע בעיני סרני ⁷
 פלשתים: ויאמר דוד אל אכיש כי מה עשיתי ומה ⁸
 מצאת בעבדך מיום אשר הייתי לפניך עד היום הזה
 כילא אבוא ונלחמתי באיבי אדני המלך: ויען אכיש ⁹
 ויאמר

כאפיו קרי
 כברבבתו קרי

וַיֹּאמֶר אֶל־דָּוִד יָדַעְתִּי כִּי טוֹב אֶתָּה בְּעֵינַי כַּמְּלֹאךְ
אֱלֹהִים אַךְ שְׂרֵי פְלִשְׁתִּים אָמְרוּ לֹא יַעֲלֶה עִמָּנוּ
בַּמִּלְחָמָה: וְעַתָּה הִשְׁכַּם בְּבִקְרֹךְ וְעֲבַדִּי אֲדֹנָיךְ אֲשֶׁר־
כִּאוּ אֶתְךָ וְהִשְׁכַּמְתָּם בְּבִקְרֹךְ וְאוֹר לְכַסּוֹלְכֹו: וַיִּשְׁכַּם
דָּוִד הוּא וְאֲנָשָׁיו לְלַכְתּ בְּבִקְרֹךְ לָשׁוּב אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים
וּפְלִשְׁתִּים עָלוּ וַיִּזְרְעוּ אֶל:

Cap. XXX.
David
Ziklagum
reversus,
oppidum à
predabun-
dâ Amale-
kitarum
manu spo-
liatum, &
exustum
reperit:

דָּוִד וְאֲנָשָׁיו צָקְלָג בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וְעַמְלָקִי פָּשְׁטוּ אֶל־נֶגֶב
וְאֶל־צָקְלָג וַיָּבֹאוּ אֶת־צָקְלָג וַיִּשְׂרְפוּ אֶתָּה בָּאֵשׁ: וַיָּשׁוּבוּ
אֶת־הַנְּשִׁים אֲשֶׁר־בָּהּ מִקָּטָן וְעַד־גָּדוֹל לֹא הָיָה עִיֹר
אִישׁ וַיִּנְהַגּוּ וַיִּלְכוּ לְדַרְכָּם: וַיָּבֹאוּ דָוִד וְאֲנָשָׁיו אֶל־הָעִיר
וְהָיָה שְׂרוּפָה בָּאֵשׁ וְנָשִׂיהֶם וּבָנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם נִשְׁבּוּ:
וַיֵּשֶׂא דָוִד וְהָעַם אֲשֶׁר־אִתּוֹ אֶת־קוֹלָם וַיָּבֹאוּ עַד־אֲשֶׁר
הָיָה אֵין־בָּהֶם כֹּחַ לְכַבּוֹת: וַיִּשְׁתִּי נִשְׂי דָוִד נִשְׁבּוּ אַחֲיָנָעַם
וְהַיִּזְרְעֵלִית וְאֲבִינִיל אִשְׁת׃ נָבַל הַכַּרְמֶלִי: וַתִּצַּר לְדָוִד
מְאֹד כִּי־אָמְרוּ הָעַם לְסַקְלוּ כִּי־מָרָה נִפְשׁ כָּל־הָעַם
אִישׁ עַל־בָּנָו וְעַל־בְּנֹתָיו וַיִּתְחַזַּק דָּוִד בַּיהוָה אֱלֹהָיו:

Quos, con-
sulto prius
Domino,
Insequitur
& ope ju-
venis Egy-
ptii, quem
in viâ lan-
guentem
exceperat,
affectus,

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֲבִיתָר הַכֹּהֵן בֶּן־
אֲחִימֶלֶךְ הַגִּישֵׁה־נֶזֶב לִי הָאֶפֶד וַיִּגֵּשׁ אֲבִיתָר אֶת־
הָאֶפֶד אֶל־דָּוִד: וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה לֵאמֹר אֲרֻדָּף
אֲחֵרֵי הַגְּדוּד־הַזֶּה הַאֲשִׁיגֶנּוּ וַיֹּאמֶר לוֹ רָדָף כִּי־הִשָּׁג
תִּשָּׂג וְהִצֵּל תִּצִּיל: וַיִּלֶךְ דָּוִד הוּא וְשֵׁשׁ־מְאוֹת אִישׁ
אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיָּבֹאוּ עַד־נַחַל הַבְּשׂוֹר וְהַנּוֹתָרִים עָמְדוּ:
וַיִּרְדָּף דָּוִד הוּא וְאַרְבַּע־מְאוֹת אִישׁ וַיַּעֲמְדוּ מֵאֵתִים אִישׁ
אֲשֶׁר פָּגְרוּ מֵעֵבֶר אֶת־נַחַל הַבְּשׂוֹר: וַיִּמְצְאוּ אִישׁ־
מִצְרִי בְּשָׂדֵה וַיִּקְחוּ אֹתוֹ אֶל־דָּוִד וַיִּתְּנוּ־לוֹ לֶחֶם וַיֹּאכַל
וַיִּשְׁקֵהוּ מִיָּם: וַיִּתְּנוּ־לוֹ פֶלֶח דְּבַלְהוּ שְׁנֵי צִמְקִים וַיֹּאכַל
וַתִּשָּׁב רוּחוֹ אֵלָיו כִּי־לֹא־אָכַל לֶחֶם וְלֹא־שָׁתָה מִיָּם
שְׁלֹשָׁה יָמִים וְשֹׁלֶשֶׁה לַיְלֹת:

וַיֹּאמֶר

וַיֹּאמֶר לוֹ דָּוִד לְמִי אַתָּה וְאִי מִזֶּה אַתָּה וַיֹּאמֶר נַעַר

מִצְרַיִם אֲנִכִּי עָבַד לְאִישׁ עַמְלֵקִי וַיַּעֲזֹבֵנִי אֲדֹנָי כִּי חָלִיתִי

הַיּוֹם שְׁלֹשָׁה: אֲנַחְנוּ פִּשְׁטָנוּ נִגְבַּה הַכְּרָתִי וְעַל-אִשֶּׁר

לַיהוּדָה וְעַל-נִגְבַּה כָּל-בְּוֹאֵר צִקְלָג שָׂרְפָנוּ בְּאֵשׁ:

וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד הַתּוֹרְדֵנִי אֵל-הַגְּדוּד הַזֶּה וַיֹּאמֶר טו

הַשְּׁבִיעָה לִּי בְּאֱלֹהִים אִם-תְּמִיתֵנִי וְאִם-תִּסְגְּרֵנִי בְּיַד-

אֲדֹנָי וְאוֹרְדֵךְ אֶל-הַגְּדוּד הַזֶּה: וַיִּרְדּוּ וַהֲנִיחַ נְטָשִׁים

עַל-פָּנָיו כָּל-הָאָרֶץ אֲכָלִים וְשֵׁתִים וְחֻגְגִים כְּכֹל הַשְּׁלָל

הַגָּדוֹל אֲשֶׁר לָקְחוּ מֵאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וּמֵאֶרֶץ יְהוּדָה:

וַיִּבְסֹם דָּוִד מֵהַנְּשָׂא וְעַד-הָעֶרֶב לְמַחְרָתָם וְלֹא-נִמְלַט

Fundit, penitusque del. & pre-dam omnem recuperat.

מֵהֶם אִישׁ כִּי אִם-אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ נַעַר אֲשֶׁר-דָּכְבוּ

עַל-הַגְּמָלִים וַיָּנֶסוּ: וַיִּצַל דָּוִד אֶת-כָּל-אֲשֶׁר לָקְחוּ

עִמְלֵק וְאֶת-שְׁתֵּי נְשָׂוֵי הַצִּיל דָּוִד: וְלֹא נַעַדְרָה לָהֶם

מִן-הַקֶּטֶן וְעַד-הַגָּדוֹל וְעַד-בָּנִים וּבָנוֹת וּמִשְׁלַל וְעַד-כָּל-

אֲשֶׁר לָקְחוּ לָהֶם הַכֹּל הֵשִׁיב דָּוִד: וַיִּקַּח דָּוִד אֶת-כָּל-כַּ

הַצֹּאן וְהַבָּקָר נִהְגוּ לִפְנֵי הַמִּקְנֵה הַהוּא וַיֹּאמְרוּ זֶה שְׁלַל

דָּוִד: וַיָּבֹא דָוִד אֶל-מֵאֲתָיִם הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר-פָּגְרוּ

מִלֶּכֶת אַחֲרֵי דָוִד וַיֵּשִׁיבֵם בְּנַחַל הַבְּשׂוֹר וַיֵּצְאוּ לְקִרְיַת

דָּוִד וּלְקִרְיַת הָעָם אֲשֶׁר-אִתּוֹ וַיִּגַּשׁ דָּוִד אֶת-הָעָם

וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם: וַיַּעַן כָּל-אִישׁ

Milites disidentes componit: פתח כאחנח

רַע וּבִלְעֵל מֵהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הִלְכוּ עִם-דָּוִד וַיֹּאמְרוּ יַעַן

אֲשֶׁר לֹא-הִלְכוּ עִמִּי לֹא-נָתַן לָהֶם מִהַשְּׁלָל אֲשֶׁר הִצַּלְנוּ

כִּי אִם-אִישׁ אֶת-אִשְׁתּוֹ וְאֶת-בָּנָיו וַיִּנְהָגוּ וַיִּלְכוּ: וַיֹּאמֶר

דָּוִד לֹא-תַעֲשׂוּ כֵן אַחֵי אֶת-אֲשֶׁר-נָתַן יְהוָה לָנוּ וַיִּשְׁמַר

אֶתְנוּ וַיִּתֵּן אֶת-הַגְּדוּד הַבָּא עֲלֵינוּ בְּיָדֵנוּ: וּמִי יִשְׁמַע

לָכֶם לְדַבֵּר הַזֶּה כִּי כִחְלַק הַיּוֹרֵד בְּמִלְחָמָה וּכְחָלַק הַיּוֹרֵד קִרְיַת

הַיֵּשֶׁב עַל-הַכְּלָיִם יַחְדָּו יַחְלִקוּ:

וַיְהִי מִתְּיָוִם הַהוּא וּמַעֲלָה וַיִּשְׁמָה לְחַק כָּה

וּלְמִשְׁפָּט

6
7
8
9
1
1

לא

1

6

7

8

9

ולמשפט לישראל עד היום הזה:

*Et munera,
de hostium
spoliis, ami-
cis civita-
tibus in Ju-
dea mittit.*

26 ויבא דוד אל צקלג וישלח מהשלל
 לקני יהודה לרעהו לאמר הנה לכם ברכה
 27 משלל איבי יהודה: לאשר בבית אל ולאשר
 28 ברמות נגב ולאשר ביתר: ולאשר בערער ולאשר
 29 בשפמות ולאשר באשתמע: ולאשר ברכל ולאשר
 ל בערי הירחמאלי ולאשר בערי הקיני: ולאשר
 31 בחרמה ולאשר בכור עשן ולאשר בעתך: ולאשר
 בחברון ולכל המקמות אשר התהלך שם דוד הוא
 ואנשיו:

Cap. XXXI.
*Conferto
cum Philis-
thais pra-
lio, Israe-
lit & fun-
duntur.*

*2 Etiam fi-
lii Saulis
cadunt.*

*4 Ipse vero
Saul, ne vi-
vus in po-
testatem
hostium
veniret,
gladio suo
incubuit.*

לא ופלשתים נלחמים בישראל וינסו אנשי ישראל
 2 מפני פלשתים ויפלו חללים בהר הגלבוע: וידבקו
 פלשתים את שאול ואת בניו ויכבו פלשתים את
 יהונתן ואת אבינדב ואת מלכישוע בני שאול:
 3 ותכבד המלחמה אל שאול וימצאהו המורים אנשים
 4 בקשת ויחל מאד מהמורים: ויאמר שאול לנשא
 כליו שלף חרבך ודקרני בה פן יבואו הערלים
 האלה ודקרני והתעללרכי ולא אבה נשא כליו כי
 הירא מאד ויקח שאול את החרב ויפל עליה: וירא
 נשא כליו כימת שאול ויפל גם הוא על חרבו וימת
 6 עמו: וימת שאול ושלשת בניו ונשא כליו גם כל-
 7 אנשיו ביום ההוא יחדו: ויראו אנשי ישראל אשר
 בעבר העמק ואשרי בעבר הירדן כינסו אנשי ישראל
 וכימתו שאול ובניו ויעזבו את הערים וינסו ויבאו
 פלשתים וישבו בהן:

*Ejus corpus
ab hostibus
suspenditur
memibus
Beth-janis:*

8 ויהי ממחרת ויבאו פלשתים לפשט את החללים
 וימצאו את שאול ואת שלשת בניו נפלים בהר
 9 הגלבוע: ויכרתו את ראשו ופשטו את כליו וישלחו
 בארץ

בארץ פלשתים סביב לבשר בית עצביהם ואת העם :
 וישמו את כליו בית עשתרות ואת גויתו תקעו
 11 בחומת בית שן : וישמעו אליו ישבייביש גלעד את
 12 אשר עשו פלשתים לשאול : ויקומו כל איש חיל
 וילכו כל הלילה ויקחו את גוית שאול ואת גוית בנו
 מחומת בית שן ויבאו יבשה וישרפו אתם שם :
 13 ויקחו את עצמתיהם ויקברו תחת האשל ביבשה
 ויצמו שבעת ימים :

*arma vero
 fano Astha-
 roth affi-
 guntur.
 Fabesita
 noctu ab-
 repta Sau-
 lis & filio-
 rum cada-
 vera, ex-
 structo ro-
 go, concre-
 mant, &
 ossa terra
 mandant.*

LIBER
 SECUNDUS SAMUELIS,
 HEBRAICE ב שמואל
 CAPUT I. א

ויהי אחרי מות שאול ודוד שב מהכות את
 א העמלק וישב דוד בצקלג ימים שנים : ויהי ביום
 2 הל
 בקמץ השלישי והנה איש בא מן המחנה מעם שאול
 ובגדיו קרעים וארמה על ראשו ויהי בכאו אל דוד
 ויפל ארצה וישתחו : ויאמר לו דוד אי מזה תבוא
 3 ויאמר אליו ממחנה ישראל נמלטתי : ויאמר אליו דוד
 4 מה היה הדבר הגר נא לי ויאמר אשר נס העם מן
 המלחמה וגם הרבה נפל מן העם וימתו וגם שאול
 ויהונתן בנו מתו : ויאמר דוד אל הנער המגיד לו ה
 איה ידעת כי מת שאול ויהונתן בנו : ויאמר הנער
 6 המגיד לו נקרא נקריתי בהר הגלבע והנה שאול
 נשען על חניתו והנה הרכב ובעלי הפרשים הדביקו :
 7 ויפן אחריו ויראני ויקרא אלי ואמר הנני : ויאמר לי
 8 כי אתה ויאמר אליו עמלקי אנכי : ויאמר אלי עמד
 9 וואמר קרי

*Cap. I.
 David,
 perlato ad
 se mortis
 ejus nunc-
 cio, miro
 pietatis
 exemplo,
 ubertim
 plorat &
 illacrymat :*

נָא עָלַי וּמִתְנֵי כִי אֲחֻזֵּי הַשֶּׁבֶץ כִּי כָל עוֹד נִפְשֵׁי כִי :

וְאֶעֱמַד עֲלָיו וְאֶמְתַּתְּהוּ כִי יִדְעֵתִי כִי לֹא יִחִיר אַחֲרָי וּפְחוּחָה
נָפְלוּ וְאֶקַּח הַנְּזוּרִי אֲשֶׁר עַל דְּאִשׁוֹ וְאֶצְעֵדָה אֲשֶׁר עַל נֹן כַּחֲרִיק

זָרְעוּ וְאֶבִּיאֵם אֶל אֶרְנֵי הַנְּהָרָה : וַיִּחַזַק דָּוִד בְּבַגְדָיו בְּבַגְדֵי קָרִי

וַיִּקְרַעַם וּגְסָם כָּל הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ : וַיִּסְפְּדוּ וַיִּכְבּוּ

וַיִּצְמּוּ עַרְהֶעָרֵב עַל שְׂאוּל וְעַל יְהוֹנָתָן בְּנוֹ עַל עַם

יְהוָה וְעַל בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי נָפְלוּ בַּחֲרֵב :

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֱלֹהֵי הַנֶּעַר הַמַּגִּיד לֹא אֵי מוֹדָה 13

אִתְּהוּ וַיֹּאמֶר בֶּן אִישׁ נָר עַמְלָקִי אֲנִכִי : וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי דָוִד

אֵיךְ לֹא יֵרָאֵת לְשֹׁלַח יָדְךָ לְשַׁחַת אֶת מִשִּׁיחַ יְהוָה :

טו וַיִּקְרָא דָּוִד לְאַחַר מֵהַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר גֵּשׁ פְּנֵעַ בּוֹ וַיִּכְהוּ

וַיִּמָּרָט : וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי דָּוִד דְּמִיךָ עַל דְּאִשְׁךָ כִּי פִיךָ עָנָה

כָּךְ לֹאמַר אֲנִכִי מִתְּנֵי אֶת מִשִּׁיחַ יְהוָה :

וַיִּקְנַן דָּוִד אֶת הַקִּינָה הַזֹּאת עַל שְׂאוּל 17

וְעַל יְהוֹנָתָן בְּנוֹ : וַיֹּאמֶר לְלִמְד בְּנֵי יְהוּדָה קִשְׁתַּת הַנְּהָרָה

כְּתוּבָה עַל סֵפֶר הַיִּשָּׁר : הַצְבֵי יִשְׂרָאֵל עַל בְּמוֹתֶיךָ

כ חָלַל אֵיךְ נָפְלוּ גִבּוֹרִים : אֶל תִּגִּידוּ בְּגִת אֶל תִּבְשְׂרוּ

בַּחוּצַת אֲשַׁקְלוֹן פֶּן תִּשְׁמַחְנָה בְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים פֶּן

תַּעֲלֹזְנָה בְּנוֹת הָעַרְלִים : הָרִי בְּגִלְבַּע אֶל טָלוּ וְאֶל

מִטְר עֲלֵיכֶם וּשְׂרֵי תְרוֹמוֹת כִּי שֵׁם נִגְעַל מִגֵּן גִּבּוֹרִים

מִגֵּן שְׂאוּל בְּלִי מִשִּׁיחַ בְּשֵׁמֶן : מִדָּם חֲלָלִים מִחֶלֶב

גִּבּוֹרִים קִשְׁתַּת יְהוֹנָתָן לֹא נִשְׁוֹג אַחֹר וְחָרֵב שְׂאוּל לֹא

תָּשׁוּב רִיקָם : שְׂאוּל וַיְהוֹנָתָן הִנְאֻחֵים וְהַנְּעִימָם

בַּחַיִּים וּבְמוֹתָם לֹא נִפְרְדוּ מִנְּשָׂרִים קָלוּ מֵאַרְיֹת

גָּבְרוּ : בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל שְׂאוּל בְּכִינָה הַמְּלִכִּים

כָּה שְׁנֵי עַם עֲרָנִים הַמְּעַלְהָ עֲרִיזָה עַל לְבוּשְׁכֶן : אֵיךְ

נָפְלוּ גִבּוֹרִים בַּתּוֹךְ הַמְּלַחְמָה יְהוֹנָתָן עַל בְּמוֹתֶיךָ חָלַל :

צַר לִי עֲלֶיךָ אַחֵי יְהוֹנָתָן נַעֲמַת לִי מֵאֵר נִפְלְאוֹתֶיךָ 26

אֶהְבֶּתְךָ

Et paren-
tali carmi-
ne Saulem
& Fona-
zhanem
prosequi-
tur.

הא' כפתח

אהבתך לי מאהבת נשים: איך נפלו גברים ויאבדו 27 כלי מלחמה:

ויהי אחרי כן וישאל דוד ביהוה ולאמר האעלה באחת כ א ערי יהודה ויאמר יהוה אליו עלה ויאמר דוד אנה אעלה ויאמר חברנה: ויעל שם דוד וגם שתי נשיו אחינעם 2 היזרעלית ואביגיל אשת נבל הכרמלי: ואנשיו אשר 3 עמו העלה דוד איש וביתו וישבו בערי חברון: ויבאו 4 אנשי יהודה וימשחו שם את דוד למלך על בית יהודה ויגרו לדוד לאמר אנשי יביש גלעד אשר קברו את שאול:

Cap. II. Tum, consulto prius oraculo, Hebronem, Judaa oppidum, petiit. 4 Ibi, rursum regali oleo perunctus, Rex consecratur.

וישלח דוד מלאכים אל אנשי יביש גלעד ויאמר אליהם ה ברכים אתם ליהוה אשר עשיתם החדד הזה עם אדניכם עם שאול ותקברו אתו: ועתה יעש יהוה 6 עמכם חסד ואמת וגם אנכי אעשה אתכם הטובה הזאת אשר עשיתם הדבר הזה: ועתה תחזקנה יריכם 7 והיו לבני חיל כימת אדניכם שאול וגם אתי משחו בית יהודה למלך עליהם: ואבנר בן נר 8 שר צבא אשר לשאול לקח את איש בשת בן שאול ויעברוהו מחנים: וימלכוהו אל הגלעד ואל האשורי 9 ואל יזרעאל ועל אפרים ועל בנימן ועל ישראל כלה: בן ארבעים שנה איש בשת בן שאול 10 במלכו על ישראל ושתים שנים מלך אה בית יהודה היו אחרי דוד: ויהי מספר הימים אשר היה דוד מלך 11 בחברון על בית יהודה שבע שנים וששה חדשים: ויצא אבנר בן נר ועברי איש בשת בן שאול 12 ממחנים גבעונה: ויזאב בן צרויה ועברי דוד יצאו 13 ויפגשו על ברכת גבעון ויחזו וישבו אלה על הברכה מזה ואלה על הברכה מזה: ויאמר אבנר אל 14 יואב

Fabestas de officio Sauli praestito collaudat, & gratulatur.

Sed Abner Isbosethum Regis sui filium Regem constituit.

Dum Duces utrimque concurrunt.

יואב יקומו נגד הנערים וישחקו לפניו ויאמר יואב
 15 ויקמו: ויעברו במספר שנים עשר לבנימן
 ולא איש בשר כן שאול ושנים עשר מעבדי
 16 דוד: ויחזקו איש בראש רעהו וחרבו בצד רעהו
 ויפלו יחדו ויקרא למקום ההוא חלקת הצרים אשר
 17 בגבעון: ותהי המלחמה קשה עד מאד ביום ההוא
 18 וינגף אבנר ואנשי ישראל לפני עבדי דוד: ויהיו שם
 שלשה בני צרויה יואב ואבישי ועשהאל
 19 קל ברגליו כאחד הצבים אשר בשדה: וירדף עשהאל
 אחרי אבנר ולא נטה ללכת על הימין ועל
 20 כ השמאל מאחרי אבנר: ויפן אבנר אחריו ויאמר
 21 האתה זה עשהאל ויאמר אנכי: ויאמר לו אבנר
 נטה לך על ימינך או על שמאלך ואחז לך אחר
 מהנערים וקח לך את חלצתו ולא אברה עשהאל
 22 לסור מאחריו: ויסף עוד אבנר לאמר אל עשהאל
 סור לך מאחרי למה אכבה ארצה ואיך אשא פני אל
 23 יואב אחיך: וימאן לסור ויפּהו אבנר באחרי החנית
 אל החמשותצא החנית מאחריו ויפל שסוּימת
 24 תחתו ויהי כל הבא אל המקום אשר נפל שם
 עשהאל וימת ויעמדו: וירדפו יואב ואבישי אחרי
 אבנר והשמש באה והמה באו עד גבעת אמה אשר
 25 בה על פני גיח דרך מדבר גבעון: ויתקבצו בני בנימן
 אחרי אבנר ויהיו לאגודה אחת ויעמדו על ראש
 26 גבעת אחת: ויקרא אבנר אל יואב ויאמר הלנצה
 תאכל חרב הלוא ידעתה כי מרה תהיה באחרונה
 27 ועד מתי לא תאמר לעם לשוב מאחרי אחיהם: ויאמר
 יואב חי האלהים כי לולא דברת כי אז מהבקר נעלה
 28 העם איש מאחרי אחיו: ויתקע יואב בשופר ויעמדו
 כל

*Pulsus Ab-
ner.*

*Fratre tamen Joabi
Asabelem
fugiens
peremit.*

מחז כאתנח

כל העם ולא ירדפו עוד אחרי ישראל ולא יספּו עוד
 להלחם: ואבנר ואנשיו הלכו בערבה כל הלילה 29
 ההוא ועברו את הירדן וילכו כל הבתרון ויבאו
 מחנים: ויואב שב מאחרי אבנר ויקבץ את כל העם ל
 ויפקרו מעברי דוד תשעה עשר איש ועשהאל:
 ועברי דוד הכו מבנימן ובאנשי אבנר שלש מאות 31
 וששים איש מתו: וישאו את עשהאל ויקברוהו בקבר 32
 אביו אשר בית לחם וילכו כל הלילה ויאבוא אנשיו
 ויאר להם בכרון: ותהי המלחמה ארכה בין בית 3
 שאול ובין בית דוד ודוד הלך וחזק ובית שאול הלכים
 ודלים: וילדו לדוד בנים בכרון 2 ויולדו קרי
 והי בכורו אמנון לאחזקיהו היזרעאלי: ומשנהו 3
 כל אב לאביגל אשת נבל הפרמלי והשלשי אבשלום
 בן מעכה בת תלמי מלך גשור: והרביעי אדניה בן 4
 חגית והחמישי שפטיה בן אביטל: והששי יתרעם ה
 לעגלה אשת דוד אלה ילדו לדוד בכרון:
 והי בהיות המלחמה בין בית שאול ובין בית דוד 6
 ואבנר הירח מתחזק בבית שאול: ולשאול פלגש 7
 ושמה רצפה בת אירה ויאמר אל אבנר מדוע באתה
 אל פילגש אבי: ויחר לאבנר מאד על דברי איש 8
 בשרת ויאמר הראש כלב אנכי אשר ליחודה היום
 אעשה חסד עם בית שאול אביך אל אחיו ואל
 מרעהו ולא המציתך ביד דוד ותפקד עלי עון האשה
 היום: כה יעשה אלהים לאבנר וכה יסוף לו כי כאשר 9
 נשבע יהוה לדוד כי כן אעשה לו: להעביר הממלכה
 מבית שאול ולהקים את בן דוד על ישראל ועל
 יחודה מדן ועד באר שבע: ולא יכל עוד להשיב את 11
 אבנר דבר מראתו אתו:

Cap. III.
 Durante
 utrimque
 bello, Da-
 vid invua-
 lescit.

לאביגיל קרי

Abner ac-
 cepta,
 quam pu-
 tabat ab
 Isboetbo
 contumelia
 impatiens.

וישלח

חתי
 קרי

ליש

ויולדו
 קרי

Consilium capit univ-
ersum Is-
raëlem sub
imperium
Davidis re-
ducendi.

12 וישלח אבנר מלאכים אל דוד תחתו לאמר למי
 ארץ לאמר כרתה בריתך אתי והנה ידי עמך להסב
 13 אליך את כל ישראל: ויאמר טוב אני אכרת אתך
 ברית אך דבר אחד אנכי שאל מאתך לאמר לא
 תראה את פני כי אם לפני הביאך את מיכל בת
 14 שאול בכואך לראות את פני: וישלח
 דוד מלאכים אל איש בשת בן שאול לאמר תנה
 את אשתי את מיכל אשר ארשתי לי במאה ערלות
 15 פלשתים: וישלח איש בשת ויקחה מעם איש מעם
 16 פלטיאל בן לוש: וילך אתה אישה הלך ובכה
 אחריה עד בחרים ויאמר אליו אבנר לך טוב
 וישב:

17 ודבר אבנר היה עם זקני ישראל לאמר גם תמול גם
 18 שלשם הייתם מבקשים את דוד למלך עליכם: ועתה
 עשו כיהוה אמר אל דוד לאמר ביד דוד עבדי הושיע
 את עמי ישראל מיד פלשתים ומיד כל איביהם:
 19 וידבר גם אבנר באזני בנימין וילך גם אבנר לדבר
 באזני דוד בחברון את כל אשר טוב בעיני ישראל

Cum autem
ille Davidi
Regi se tra-
didisset,

כ ובעיני כל בית בנימן: ויבא אבנר אל דוד חברון ואתו
 עשרים אנשים ויעש דוד לאבנר ולאנשים אשר אתו
 21 משתה: ויאמר אבנר אל דוד אקומה ואלכה
 ואקבצה אל אדני המלך את כל ישראל ויכרתו
 אתך ברית ומלכת בכל אשר תאווה נפשך וישלח דוד

Foab, dolo-
re fraterna
necis, in-
cautum,
sub specie
colloquii
trucidavit.

22 את אבנר וילך בשלום: והנה עבדי דוד ויואב בן
 מהגדוד ושלל רב עמם הביאו ואבנר איננו עם דוד
 23 בחברון כי שלחו וילך בשלום: ויואב וכל הצבא
 אשר אתו באו ויגדו ליואב לאמר באת אבנר בן נר
 24 אל המלך וישלחו וילך בשלום: ויבא יואב אל

המלך ויאמר מה עשית הנה בא אבנר אליך למה
 זה שלחתו וילך הלוך: ידעת את אבנר בן נר כי כה
 לפתתך בא ולרעת את מוצאה ואת מבואך ולרעת
 את כל אשר אתה עשה: ויצא יואב מעס דוד וישלח
 מלאכים אחרי אבנר וישבו אתו מכור הסרה ודוד לא
 ידע: וישב אבנר חברון ויטהו יואב אל תוך השער
 לדבר אתו בשלי ויכהו שם החמשו ומת פרס עשהאל
 אחיו: וישמע דוד מאחרי כן ויאמר נקי אנכי
 וממלכתי מעם יהוה עד עולם מדמי אבנר בן נר:
 יחלו על ראש יואב ואל כל בית אביו ואל יכרת
 מבית יואב זב ומצרו ומחזיק בפלך ונפל בחרב
 וחסר לחם: ויואב ואביו אחיו הרגו לאבנר על
 אשר המית את עשהאל אחיהם בגבעון
 במלחמה: ויאמר דוד אל יואב ואל כל העם
 אשר אתו קרעו בגדיכם וחגרו שקים וספרו לפני
 אבנר והמלך דוד הלך אחרי המטה: ויקברו את
 אבנר בחברון וישא המלך ארת קולו ויבך אל קבר
 אבנר ויבכו כל העם: ויקנן המלך אל
 אבנר ויאמר הכמות נבל ימות אבנר: ידה לא אסרות
 ורגליך לא לנחשתים הגשו כנפול לפני בני עוללה
 נפלה ויספו כל העם לבכות עליו: ויבא כל העם לה
 להברות את דוד לחם בעוד היום וישבע דוד לאמר
 כה יעשה לי אלהים וכה יסיף כי אם לפני בוא השמש
 אטעם לחם או כל מאומה: וכל העם הכירו וייטב
 בעיניהם ככל אשר עשה המלך בעיני כל העם טוב:
 וידעו כל העם וכל ישראל ביום ההוא כי לא היתה
 מהמלך להמית את אבנר בן נר:
 ויאמר המלך אל עבדיו הלוא תדעו
 כי

Non sine
 indigna-
 tione Davi-
 dis, cujus
 fidem Ab-
 nero datum
 violaverat.

Igitur ma-
 gno honora
 & lacry-
 mis occisi
 funus cele-
 bratur.

כי

כִּי־שָׂר וְגִדּוֹל נָפַל הַיּוֹם הַזֶּה בְּיִשְׂרָאֵל: וְאֲנֹכִי הַיּוֹם רֹדֵף
וּמְשׁוֹחַ מֶלֶךְ וְהָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה בְּנֵי צְרוּיָה קָשִׁים מִמֶּנִּי
יִשְׁלַם יְהוָה לַעֲשֵׂה הַרְעָה כְּרַעְתּוֹ:

Cap. IV.
Cade Ab-
neri Israe-
litis conster-
natis.

וַיִּשְׁמַע בֶּן־שָׂאוֹל כִּי מָת אֲכִנֹּז בַּחֲבוּרֹן
וַיִּרְפוּ יָדָיו וְכָל־יִשְׂרָאֵל נִבְהָלוּ: וּשְׁנֵי אַנְשִׁים שָׂרִי־
גִּדּוֹרִים הָיוּ בֶּן־שָׂאוֹל שֵׁם הָאֶחָד בַּעֲנָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִי רֹכֵב
בְּנֵי רִמּוֹן הַבְּאֵרֶת מִבְּנֵי בְנֵי־מִן כִּי גַם בְּאֵרוֹת תַּחֲשֵׁב
עַל־בְּנֵי־מִן: וַיִּבְרְחוּ הַבְּאֵרֶתִים גַּתִּימָה וַיְהִי שֵׁם גִּדּוֹרִים
עַד הַיּוֹם הַזֶּה:

וְלִיהוֹנָתָן בֶּן־שָׂאוֹל בֶּן
נֹכַח רַגְלִים בֶּן־חֲמֵשׁ שָׁנִים הָיָה בְּבֹא שְׁמַעְתָּ שָׂאוֹל
וַיְהוֹנָתָן מִיִּזְרְעֵאל וְתִשְׁאָהוּ אֲמָנָתוֹ וְתַנְס וַיְהִי בַחֲפֹזָה

Isboeth
in lectulo
quiescens, à
duobus fi-
cariis diffi-
mulato ha-
bitu in re-
giam pene-
trantibus,
occiditur:

ה לָנוֹס וַיִּפֹּל וַיִּפְסַח וּשְׁמוֹ מִפִּי־בִשְׂרָת: וַיִּלְכוּ בְּנֵי־רִמּוֹן
הַבְּאֵרֶתִי רֹכֵב וּבַעֲנָה וַיָּבֹאוּ כַּחֲסֵם הַיּוֹם אֶל־בֵּית אִישׁ

בִּשְׂתָּ וְהוּא שָׁכַב אֶת־מִשְׁכַּב הַצְּהָרִים: וְהָנָה בָּאוּ עַד־
תּוֹךְ הַבַּיִת לִקְחֵי חַטִּים וַיָּכְחוּ אֶל־הַחֲמֵשׁ וּרְכֵב וּבַעֲנָה
אֲחִיו נִמְלָטוּ: וַיָּבֹאוּ הַבַּיִת וְהוּא שָׁכַב עַל־מִטָּתוֹ בַּחֲדָר

Qui capite
ipius ad
Davidem
perlato,
cum ingens
proditionis
præmium
sperarent.

מִשְׁכָּבוֹ וַיָּכְחוּ וַיִּמָּתְהוּ וַיִּסְרוּ אֶת־רֹאשׁוֹ וַיִּקְחוּ אֶת־
רֹאשׁוֹ וַיִּלְכוּ דֶרֶךְ הָעֵרֶב כֹּהֵל כָּל־הַלַּיְלָה: וַיָּבֹאוּ אֶת־

רֹאשׁ אִישׁ בִּשְׂתָּ אֶל־דָּוִד חֲבוּרֹן וַיֹּאמְרוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ
הִנֵּה רֹאשׁ אִישׁ בִּשְׂתָּ בֶּן־שָׂאוֹל אֵיכָּךְ אֲשֶׁר בִּקַּשְׁתָּ אֶת־
נַפְשִׁי וַיִּתֵּן יְהוָה לְאֲדָנִי הַמֶּלֶךְ נִקְמֹת הַיּוֹם הַזֶּה

מִשָּׂאוֹל וּמִזְרַעוֹ: וַיַּעַן דָּוִד אֶת־רֹכֵב וְאֶת־בַּעֲנָה אֲחִיו
בְּנֵי רִמּוֹן הַבְּאֵרֶתִי וַיֹּאמֶר לָהֶם חַי־יְהוָה אֲשֶׁר־פָּדָה

י אֶת־נַפְשִׁי מִכָּל־צָרָה: כִּי הִמְנִיד לִי לֵאמֹר הִנֵּה־מָרַת
שָׂאוֹל וְהוּא הִיא כִּמְבֹשֶׁר בְּעֵינָיו וְאַחֲזָה בּוֹ וְאַהֲרַגְהוּ

בְּצַקְלָג אֲשֶׁר לַתַּיִל לֹבֶשֶׁרֶת: אַף כִּי אַנְשִׁים רָשָׁעִים
הָרְגוּ אֶת־אִישׁ צַדִּיק בְּבֵיתוֹ עַל־מִשְׁכָּבוֹ וְעַתָּה הֲלוֹא־

אֲבַקֵּשׁ אֶת־דָּמוֹ מִיָּדְכֶם וּבְעַרְתִּי אֶתְכֶם מִן־הָאָרֶץ:
וַיֵּצֵא

וַיֵּצֵא אֶת־בְּנֵי־שָׂאוֹל וְאֶת־בְּנֵי־רֹכֵב וְאֶת־בְּנֵי־בַעֲנָה
וְאֶת־בְּנֵי־רִמּוֹן הַבְּאֵרֶתִי וְאֶת־בְּנֵי־גַתִּימָה וְאֶת־בְּנֵי־נֹכַח
וְאֶת־בְּנֵי־יִזְרְעֵאל וְאֶת־בְּנֵי־תִשְׁאָהוּ וְאֶת־בְּנֵי־אֲמָנָתוֹ
וְאֶת־בְּנֵי־תַנְס וְאֶת־בְּנֵי־יְהוֹנָתָן בֶּן־שָׂאוֹל וְאֶת־בְּנֵי־נֹכַח
וְאֶת־בְּנֵי־רִמּוֹן הַבְּאֵרֶתִי וְאֶת־בְּנֵי־גַתִּימָה וְאֶת־בְּנֵי־נֹכַח
וְאֶת־בְּנֵי־רִמּוֹן הַבְּאֵרֶתִי וְאֶת־בְּנֵי־גַתִּימָה וְאֶת־בְּנֵי־נֹכַח
וְאֶת־בְּנֵי־רִמּוֹן הַבְּאֵרֶתִי וְאֶת־בְּנֵי־גַתִּימָה וְאֶת־בְּנֵי־נֹכַח
וְאֶת־בְּנֵי־רִמּוֹן הַבְּאֵרֶתִי וְאֶת־בְּנֵי־גַתִּימָה וְאֶת־בְּנֵי־נֹכַח

12 ויצו דוד את הנערים ויהרגום ויקצצו את ידיהם ואת רגליהם ויתלו על הכרכה בחברון ואת ראש איש בשת לקחו ויקברו בקבר אבנר בחברון:

Meritissima morte afficiuntur.

א ויבאו כל שבטי ישראל אל דוד חברונה ויאמרו ה

Cap. V. *Israëli-tarum primo-res, publico consensu, Davidi imperium totius gentis deserunt.*

לאמר הננו עצמך ובשרך אנחנו: גם אתמול גם

שלשום בהיות שאול מלך עלינו אתה היית מוציא הייח והמביא ק

והמבי את ישראל ויאמר יהוה לך ואתה תרעה את עמי את ישראל ואתה תהיה לנגיד על ישראל: ויבאו כל זקני ישראל אל המלך חברונה

3 ויכרת להם המלך דוד ברית בחברון לפני יהוה וימשחו את דוד למלך על ישראל:

בן שלשים שנה דוד במלכו ארבעים

4 שנה מלך: בחברון מלך על יהודה שבע שנים וששה חרשים ובירושלם מלך שלשים ושלש שנה על כל

6 ישראל ויהודה: וילך המלך ואנשיו ירושלם אל היבסי יושב הארץ ויאמר לדוד לאמר לא תבוא הנה

David Zionem occupat & instaurat.

כי אם הסירך העורים והפסחים לאמר לא יבוא דוד הנה: וילכד דוד את מצדת ציון היא עיר דוד: ויאמר

7 דוד ביום ההוא כל מכה יבסי ויגע בצנור ואת הפסחים ואת העורים שנאו נפש דוד על כן יאמרו

8 עור ופסח לא יבוא אל הבית: וישב דוד במצדה ויקרא לה עיר דוד ויבן דוד סביב מן המלוא וביתה: וילך דוד

9 הלך וגדול ויהוה אלהי צבאות עמו:

11 וישלח חירם מלך צר מלאכים אל דוד ועצי ארזים

Amicitians cum Hiram Rege Tyrionum.

12 וחרשי עץ וחרשי אבן קרו ויבנו בית לדוד: ויבדע דוד

כיהכינו יהוה למלך על ישראל וכי נשת ממלכתו בעבור עמו ישראל:

13 ויקח דוד עוד פלושים ונשים מירושלם אחרי באו מחברון

Ingenti sobole beatus.

מחברון

14 מחברון ויולדו עוד לרוד בנים ובנות: ואלה שמות
 הילדים לו בירושלם שמוע ושוכב ונתן ושלמה:
 16 טו ויבחר ואלישוע ונפג ויפיע: ואלישמע ואלידע
 ואלפלט:

17 וישמעו פלשתים כימשחו את דוד למלך על ישראל
 ויעלו כל פלשתים לבקש את דוד וישמע דוד וירד
 18 אל המצודה: ופלשתים באו וינששו בעמק רפאים:
 19 וישאל דוד ביהוה לאמר האעלה את פלשתים

*Philisthaos
 in regnum
 irruentes
 secundis
 praelis re-
 pellit.*

התתנם כירי
 ויאמר יהוה אל דוד עלה כינתן אתן את הפלשתים
 כבירה: ויבא דוד בבצל פרצים ויבס שם דוד ויאמר פרץ
 יהוה את איבילפני כפרץ מים על כן קרא שם המקום
 21 ההוא בצל פרצים: ויעזב שם את עצביהם וישאם
 22 דוד ואנשיו: ויספו עוד פלשתים לעלות
 23 וינששו בעמק רפאים: וישאל דוד ביהוה ויאמר לא
 תעלה הסב אל אחריהם ובאת להם ממול בכאים:
 24 ויהי בשמעך את קול צעה בראשי הבכאים אז תחרץ
 כהבי אז יצא יהוה לפניך להכות במחנה פלשתים: ויעש
 דוד כן כאשר צוהו יהוה ויך את פלשתים מגבע עד

א 1 באך גזר: ויסף עוד דוד את כל בחור
 2 בישראל שלשים אלף: ויקם וילך דוד וכל העם אשר
 אתו מבעלי יהודה להעלות משם את ארון האלהים
 אשר נקרא שם שם יהוה צבאות ישב הכרכים עליו:
 3 וירכבו את ארון האלהים אל עגלה חדשה וישאהו
 מבית אבינדב אשר בגבעה ועזא ואחיו בני אבינדב
 4 נהגים את העגלה חדשה: וישאהו מבית אבינדב
 אשר בגבעה עם ארון האלהים ואחיו הלך לפני
 ה הארון: ורוד וכל בית ישראל משחקים לפני יהוה

*הטרת שפינו
 Cap. VI.
 Arcam Do-
 mini ex op-
 pido Kirjat-
 Fearim
 Zionem
 transfert.*

בכל עצי ברזים ובכנרות ובנבלים ובתפים

ובמנענים ובצלצלים: ויבאו עד גרן נכון וישלח עזה 6

אל ארון האלהים ויאחו בו כי שמטו הבקר: ויחר אף 7

יהוה בעזה ויכהו שם האלהים על השל וימת שם עם 8

ארון האלהים: ויחר לדוד על אשר פרץ יהוה פרץ 8

בעזה ויקרא למקום ההוא פרץ עזה עד היום הזה:

וירא דוד את יהוה ביום ההוא ויאמר איך יבוא אלי 9

ארון יהוה: ולא אבה דוד להסיר אליו את ארון יהוה 10

על עיר דוד ויטהו דוד בית עבד אדם הגתי: וישב 11

ארון יהוה בית עבד אדם הגתי שלשה חדשים ויברך 12

יהוה את עבד אדם ואת כל ביתו: ויגר למלך דוד 12

לאמר ברך יהוה את בית עבד אדם ואת כל אשר 13

לו בעבור ארון האלהים וילך דוד ויעל את ארון 13

האלהים מבית עבד אדם עיר דוד בשמחה: ויהי כי 14

צעדו נשאי ארון יהוה ששה צעדים ויזבח שור ומריא 14

ודוד מברך בכל עז לפני יהוה ודוד חגור אפור בד: 15

ודוד וכל בית ישראל מעלים את ארון יהוה בתרועה 16

ובקול שופר: והיה ארון יהוה בא עיר דוד ומיכל 16

בת שאול נשקפה בעד החלון ותרא את המלך דוד 17

מפוז ומברך לפני יהוה ותבולו בלכה: ויבאו את 17

ארון יהוה ויצגו אתו במקומו בתוך האהל אשר 18

נטה לו דוד ויעל דוד עלות לפני יהוה ושלמים: ויכל 18

דוד מה עלות העולה והשלמים ויברך את העם בשם 19

יהוה צבאות: ויחלק לכל העם לכל המון ישראל 19

למאיש ועד אשה לאיש חלת לחם אחת ואשפר אחד 20

ואשישה אחת וילך כל העם איש לביתו: וישב דוד כ 20

לבך את ביתו ותצא מיכל בת שאול לקראת דוד ותאמר מה נקבד היום מלך 21

ישראל

Uza, dum temerè labanti arca manum admovet, divinities morte afficitur.

Unde confesternatus David eam in adibus Obed-Edom ad tempus collocari jubet.

Tandem magno comitatu & latitia in regiam urbem eam retulit.

David, dum magno cum plausu & tripudie

פחח

כאתנח

פסס

כאסע

פסוק

ולר קרי

מסקב באמז פסוק

arcam deducit, à Michale irridetur: illa sterilitate puni- tur.

Cap. VII. Cumque adificare Domino templum in animo haberet.

Divinum ei responsum redditur, filio ipsius id reservari, ejusque regnum aeternum fore.

ישראל אשר נגלה היום לעיני אמהות עבדיו כהגלות
 21 נגלות אחר הרקים: ויאמר דוד אל מכל לפני יהוה
 אשר בחר בי מאביך ומכל ביתו לצות אתי נגיד על-
 22 עם יהוה על ישראל ושחקתי לפני יהוה: ונקלתי עוד
 מואת והייתי שפל בעיני ועסדאמהות אשר אמרת
 23 עמם אכבדה: ולמיכל בת שאול לא היה לה ילד
 אן עד יום מותה:

2 בביתו ויהוה הניח לו מסכים מכל איביו: ויאמר
 המלך אל נתן הנביא ראה נא אנכי וישב בבית
 3 ארזים וארון האלהים ישב בתוך היריעה: ויאמר
 נתן אל המלך כל אשר בלבבך לך עשה כי יהוה
 4 עמך: ויהי בלילה ההוא

ויהי דבר יהוה אל נתן
 ה לאמר: לך ואמרת אל עבדי אל דוד כה אמר יהוה
 6 האתה תבנה לי בית לשכתי: כילא ישכתי בבית
 למיום העלתי את בני ישראל ממצרים ועד היום הזה
 7 ואהיה מתהלך באהל ובמשכן: בכל אשר
 התהלכתי בכל בני ישראל הדבר דברתי את אהרן
 שבטי ישראל אשר צויתי לרעות את עמי את ישראל
 8 לאמר למה לא בניתם לי בית ארזים: ועתה כה
 תאמר לעבדי לדוד כה אמר יהוה צבאות אני
 לקחתיך מן הנזרה מאחר הצאן להיות נגיד על עמי
 9 על ישראל: ואהיה עמך בכל אשר הלכת ואכרתה
 את כל איבך מפניך ועשתי לך שם גדול כשם
 10 הגדלים אשר בארץ: ושמתי מקום לעמי לישראל
 ונטעתיו ושכן תחתיו ולא ידגו עוד ולא יסיפו בני-
 11 עולה לענותו כאשר בראשונה: ולמן היום אשר
 צויתי שפטים על עמי ישראל והניחתי לך מכל

אבך L 1 4 א ד

סמקא
כאמצע
סמק

12 איבך והגיד לך יהוה כי בית יעשה לך יהוה: כיו
 ימלאו ימך ושכבת את אבתיך והקימתי את זרעך
 13 אחרך אשר יצא ממערה והכניתי את ממלכתו: הוא
 יבנה בית לשמי וכונתי את כסא ממלכתו עד
 14 עולם: אני אהיה לולאב והוא יהיה לי לבן אשר
 בהעוררו והכחתיו בשבט אנשים וכנגעי בני אדם:
 15 והסדתי לאיסור ממנו כאשר הסרתי מעם שאול אשר
 16 הסירתי מלפניך: ונאמן ביתך וממלכתך עד עולם
 17 לפניך כסאך יהיה נכון עד עולם: ככל הדברים
 האלה וככל החזיון הזה כן דבר נתן אל דוד:

David amplissimis
 verbis gratitudinem
 suam pro
 divinis beneficiis exponit.

18 ויבא המלך דוד וישב לפני יהוה ויאמר
 מי אנכי אדני יהוה ומי ביתי כי הביאתני עד הלם:
 19 ותקשן עוד זאת בעיניך אדני יהוה ותדבר גם אל בית
 עבדך למרחוק וזאת תורת האדם אדני יהוה: ומה כ
 וסיף דוד עוד לדבר אליך ואתה ידעת את עבדך אדני
 20 יהוה: בעבור דברך וכלבך עשית את כל הגדולה
 הזאת להודיע את עבדך: על כן גרלת יהוה אלהים
 21 כי אין כמות ואין אלהים זולתך ככל אשר שמענו
 באזנינו: ומי כעמך בישראל גוי אחר בארץ אשר
 22 הלכו אלהים לפדות לו לעם ולשום לו שסולעשות
 לכם הגדולה ונראות לארצך מפני עמך אשר פדית
 23 לך ממצרים גויים ואלהיו: ותכוונן לך את עמך ישראל
 לך לעם עד עולם ואתה יהוה היית להם לאלהים:
 24 ועתה יהוה אלהים הדבר אשר דברת על עבדך ועל כה
 25 ביתו הקם עד עולם ועשה כאשר דברת: ויגדל שמך
 עד עולם לאמר יהוה צבאות אלהים על ישראל
 26 ובית עבדך דוד יהיה נכון לפניך: כי אתה יהוה צבאות
 אלהי ישראל גלית את און עבדך לאמר בית אבנה
 לך

פחה כס"פ

לך

פרח ולא

לך על כן מצא עבדך את לבו להתפלל אליך את-
 28 התפלה הזאת : ועתה יאדני יהוה אתה הוא האלהים
 ודברך יהיו אמת ותדבר אל עבדך את הטובה
 29 הזאת : ועתה הוא לוכדך את בית עבדך להיות
 לעולם לפניך כי אתה אדני יהוה דברת ומברכתך
 ח א בך בית עבדך לעולם : ויהי אחרי-

Cap. VIII.
 Prospera
 Davidis
 bella cum
 finitimis.
 Cum Phi-
 listhais.
 2 Cum
 Moabitis.
 3 Zobais.

כניך דוד את פלשתים וכניעם ויקח דוד את מתג
 2 האמה מיד פלשתים : ויך את מואב וימדם בחבל
 השכב אותם ארצה וימדר שני חבלים להמית ומלא
 החבל להחיות ותהי מואב לדוד לעבדים נשאי מנחה:
 3 ויך דוד את הדרעור בן רחב מלך צובה בלכתו
 4 להשיב ידו בנהר : וילכד דוד ממנו אלף ושבע
 מאות פרשים ועשרים אלף איש רגלי ויעקר דוד את-
 ה כל הרכב ויותר ממנו מאה רכב : ותבא ארם דמשק
 לעזר להדרעור מלך צובה ויך דוד בארם עשרים
 6 ושנים אלף איש : וישם דוד נציבים בארם דמשק ותהי
 ארם לדוד לעבדים נשאי מנחה וישע יהוה את דוד
 7 בכל אשר הלך : ויקח דוד את שלטי הזהב אשר היו
 8 אל עבדי הדרעור ויביאם ירושלם : ומבטח
 ומברתי ערי הדרעור לקח המלך דוד נחשת הרבה
 מאד :

Syris Da-
 mascenis.

Rex Ha-
 math ipsum
 muneribus
 colit.

9 וישמע תעי מלך חמת כי הכה דוד את כל חיל
 י הדרעור : וישלח תעי את יורם בנו אל המלך דוד
 לשאל לו לשלום ולברכו על אשר נלחם בהדרעור
 ויכהו כי איש מלחמת תעי היה הדרעור וכידו היו
 11 כלי כסף וכלי זהב וכלי נחשת : גם אתם הקדיש
 המלך דוד ליהוה עם הכסף והזהב אשר הקדיש
 12 מכל הגוים אשר כבש : מארם וממואב ומבני עמון
 ומפלשתים

ומפלשתים ומעמלק ומשלל הרדעור בן רחב מלך
 צובה: ויעש דוד שסב שבו מהכותו את ארם בגיא¹³
 מלח שמונה עשר אלף: וישם באדום נצבים בכל¹⁴
 אדום שסנצבים ויהי כל אדום עבדים לדוד וישע
 יהוה את דוד בכל אשר הלך: וימלך דוד על כל טו
 ישראל ויהי דוד עשה משפט וצדקה לכל עמו:
 ויאב בן צרויה על הצבא והושפט בן אחילור¹⁶
 מזכיר: וצדוק בן אחיטוב ואחיהמלך בן אביתר כהנים¹⁷
 ושריה סופר: ובניהו בן יהוידע והכרתיה והפלתיה ובני¹⁸
 דוד כהנים היו:

Pracipue Edomaeos domuit.

א ויאמר דוד הכי יש עוד אשר נותר לבית שאול ט
 ואעשה עמו חסד בעבור יהונתן: ולבית שאול עבד²
 ושמו ציבא ויקראו לו אל דוד ויאמר המלך אליו
 האתה ציבא ויאמר עבדך: ויאמר המלך האפס עוד³
 איש לבית שאול ואעשה עמו חסד אלהים ויאמר
 ציבא אל המלך עוד בן ליהונתן נבה רגלים: ויאמר⁴
 לו המלך איפה הוא ויאמר ציבא אל המלך הנה הוא
 בית מכיר בן עמיאל בלו דבר: וישלח המלך דוד ה
 ויקחהו מבית מכיר בן עמיאל מלו דבר: ויבא⁶
 מפּיבשת בן יהונתן בן שאול אל דוד ויפל על פניו
 וישתחו ויאמר דוד מפּיבשת ויאמר הנה עבדך:
 ויאמר לו דוד אל תירא כי עשה אעשה עמך חסד⁷
 בעבור יהונתן אביך והשיבתי לך את כל שדה שאול
 אביך ואתה תאכל לחם על שלחני תמיד: וישתחו⁸
 ויאמר מרה עבדך כי פנית את הכלב המת אשר
 כמוני: ויקרא המלך אל ציבא נער שאול ויאמר⁹
 אליו כל אשר היה לשאול ולכל ביתו נתתי לבן
 אדניך: ועבדת לו את האדמה אתה ובניך ועבדך י
 והבאת

Cap. IX. David amicitia sua cum Jonathanane memor. & fideris, quo se obstrinxerat,

Egregium exemplum fidei & pietatis in Mephibosethum ipsius filium edit.

והבאת והיה לבן אדניך לחם ואכלו ומפיבשת בך
 אדניך יאכל תמיד לחם על שלחני ולציבא חמשה
 עשר בניסועשרים עבדים : ויאמר ציבא אל המלך
 ככל אשר יצוה אדני המלך ארת עבדו כן יעשה עבדך
 ומפיבשת אכל על שלחני כאחר מבני המלך :

12 ולמפיבשת בך קטן ושמו מיכא וכל מושב בית ציבא

13 עבדים למפיבשת : ומפיבשת ישב בירו שלם כי על

שלחן המלך תמיד הוא אכל והוא פסח שתי רגליו :

7 ויהי אחרי כן וימת מלך בני עמון וימלך

2 חנון בנו תחתיו : ויאמר דוד אעשה חסד עם חנון

בן נחש כאשר עשה אביו עמדי חסד וישלח דוד

לנחמו ביד עבדו אל אביו ויבאו עבדי דוד ארץ בני

3 עמון : ויאמרו שרי בני עמון אל חנון אדניהם המכבד

דוד ארת אביך בעיניך כי שלח לך מנחמים הלוא

בעבור חקר את העיר ולרגלה ולהפכה שלח דוד את

4 עבדיו אליך : ויקח חנון את עבדי דוד ויגלה את חצי

זקנם ויכרת את מדויהם בחצי ער שתותיהם וישלחם :

ה ויגדו לדוד וישלח לקראתם כיהיו האנשים נכלמים

מאד ויאמר המלך שבו בירחו ער יצמח זקנכם

6 ושבתם : ויראו בני עמון כי נבא שו ברוד וישלחו בני

עמון וישכרו את ארם בית רחוב וארת ארם צובא

עשרים אלף רגלי וארת מלך מעכה אלף איש ואיש

7 טוב שנים עשר אלף איש : וישמע דוד וישלח את

8 יואב ואת כל העבא הנבורים : ויצאו בני עמון

ויערכו מלחמה פתח השער וארם צובא ורחוב ואיש

9 טוב ומעכה לבדם בשרה : וירא יואב כי היתה אליו

פני המלחמה מפנים ומאחור ויבחר מכל בחורי

10 בישראל ויערך לקראת ארם : ואת יתר העם נתן ביד

אבשי

Cap. X.
 Sub idem
 tempus,
 missis ad
 Ammoni-
 tarum Re-
 gem lega-
 tis,

Cum contu-
 meliose eos
 haberi in-
 tellexisset,

Istam lega-
 torum in-
 juriam bello
 ulciscitur.

א

ישואל ק

11 אֲבִישִׁי אֲחִיו וְיַעֲרֶךְ לִקְרֹאת בְּנֵי עַמּוֹן : וַיֹּאמֶר אֶם־תַּחֲזֹק
 אֲרַם מִמֶּנִּי וְהִיתָה לִּי לִישׁוּעָה וְאִם־בְּנֵי עַמּוֹן יַחֲזִקוּ מִמֶּךָ
 12 וְהִלַּכְתִּי לְהוֹשִׁיעַ לְךָ : חֲזֹק וְנִתַּחֲזַק בְּעַד עַמּוֹנוֹ וּבְעַד
 13 עַרְי אֱלֹהֵינוּ וְהוֹיָהוּהָ יַעֲשֶׂה הַטּוֹב בְּעֵינָיו : וַיֵּגֶשׁ יוֹאֵב
 14 וְהָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ לְמִלְחָמָה בָּאֲרָם וַיִּנְסוּ מִפְּנָיו : וּבְנֵי
 עַמּוֹן י רָאוּ כִּי־נָס אֲרָם וַיִּנְסוּ מִפְּנֵי אֲבִישִׁי וַיָּבֹאוּ הָעִיר
 15 וַיֵּשֶׁב יוֹאֵב מֵעַל בְּנֵי עַמּוֹן וַיָּבֹאוּ יְרוּשָׁלַם : וַיִּרְאֵם כִּי־טו
 16 נָגַף לִפְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאסְפוּ יָחַד : וַיִּשְׁלַח הַדְּרֵעוֹר וַיֵּצֵא
 אֶת־אֲרָם אֲשֶׁר מֵעֵבֶר הַנְּהָר וַיָּבֹאוּ חֵילָם וְשׁוֹבְכֵי שֶׁר
 17 צָבָא הַדְּרֵעוֹר לִפְנֵיהֶם : וַיִּגְדּוּ לְדוֹד וַיֹּאסְפוּ אֶת־כָּל־
 יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבֵר אֶת־הַיַּרְדֵּן וַיָּבֹאוּ חֵילָם וַיַּעֲרֹכוּ אֲרָם יחיר א
 18 לִקְרֹאת דּוֹד וַיִּלְחַמוּ עִמּוֹ : וַיִּנְסוּ אֲרָם מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וַיַּהֲרֹג דּוֹד מֵאֲרָם שִׁבְעַת מְאוֹת רֶכֶב וְאַרְבַּעַיִם אֶלֶף
 19 פְּרָשִׁים וְאֵת שׁוֹבְכֵי שֶׁר צָבָאוּ הִכָּה וַיָּמַת שָׁם : וַיִּרְאוּ
 כָּל־הַמְּלָכִים עֲבָדֵי הַדְּרֵעוֹר כִּי־נָגְפוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל
 וַיִּשְׁלְמוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבְדוּם וַיִּרְאוּ אֲרָם לְהוֹשִׁיעַ עוֹד
 אֶת־בְּנֵי עַמּוֹן :

Et duce
Foabo felici-
citer pu-
gnat.

Ammoni-
tas, bellum
redinte-
grantes, ite-
rato pralio
superat, &
pacem pe-
tere cogit.

יחיר א

וַיְהִי לְתִשְׁבֵּרַת הַשָּׁנָה לַעֵת י צָאת הַמְּלָאכִים וַיִּשְׁלַח יחיר א
 דּוֹד אֶת־יוֹאֵב וְאֶת־עֲבָדָיו עִמּוֹ וְאֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל
 וַיִּשְׁחָתוּ אֶת־בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּצְרוּ עָלָיו רַבָּה וְדוֹד יֵשֵׁב
 2 בִּירוּשָׁלַם : וַיְהִי לַעֵת הָעֶרֶב וַיִּקַּם דּוֹד מֵעַל מִשְׁכְּבוֹ
 וַיִּתְהַלֵּךְ עַל־נֶגְבֵי בֵּית הַמֶּלֶךְ וַיִּרְא אִשָּׁה רֹחֶצֶת מֵעַל הַגֵּן
 3 וְהָאִשָּׁה שׁוֹבֶת מֵרְאֵה מֵאֵד : וַיִּשְׁלַח דּוֹד וַיִּדְרֹשׁ לָאִשָּׁה
 וַיֹּאמֶר הֲלוֹא זֹאת בַּת־שִׁבְעָה בַת־אֵלִיעָם אֲשֶׁר אֹודִיהָ
 4 הַחֲתָן : וַיִּשְׁלַח דּוֹד מֵלָאכִים וַיִּקְחָהּ וַתְּבַוֶּה אֵלָיו
 וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ וְהִיא מִתְקַדֶּשֶׁת מִטְּמֵאתָהּ וַתִּשְׁבֵּ אֶל־
 בֵּיתָהּ : וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתִּשְׁלַח וַתִּגְדּוּ לְדוֹד וַתֹּאמֶר ה
 5 הִרָה אֲנִי כִי : וַיִּשְׁלַח דּוֹד אֶל־יוֹאֵב שְׁלַח אֵלָי אֶת־
 אֹודִיהָ

Cap. XI.
Dum Foab
summam
belli admi-
nistrat, Da-
vid domi,
secundis re-
bus, libidine
lapsus est.
Bath-se-
bam quan-
dam, mira-
pulchritu-
dinis femi-
nam, quam
lavantem
ex tecto
adium con-
spexerat, ad
se adduci

jubet. 6 Quam cum ex sese concepisse deprehendisset, maritum ipsius

*ex castris
revocat,
ut crimen
suum, ho-
nesto con-
jugis nomi-
ne, velaret.*

7 אוריה החתי וישלח יואב את אוריה אל דוד : ויבא
אוריה אליו וישאל דוד לשלום יואב ולשלום העם
8 ולשלום המלחמה: ויאמר דוד לאוריה רד לביתך ורחץ
רגליך ויצא אוריה מבית המלך ותצא אחריו משאת
9 המלך: וישכב אוריה פתח בית המלך את כל עברי
י אדניו ולא ירד אל ביתו: ויגדו לדוד לאמר לא ירד
אוריה אל ביתו ויאמר דוד אל אוריה הלוך מדרך
11 אתה בא מדוע לא ירדת אל ביתך: ויאמר אוריה
אל דוד הארון וישראל ויהודה ישבים בספנות ואדני
יואב ועברי אדני על פני השדה חניס ואני אבוא אל
ביתי לאכל ולשתות ולשכב עם אשתי חיה וחי נפשך
12 אם אעשה את הדבר הזה: ויאמר דוד אל אוריה
שב בזה גם היום ומחר אשלחך וישב אוריה
13 בירושלם ביום ההוא וממחרת: ויקרא לו דוד ויאכל
לפניו וישתו וישכרו ויצא בערב לשכב במשכבו עם
14 עברי אדניו ואל ביתו לא ירד: ויהי בבקר ויכתב דוד
15 ספר אל יואב וישלח ביד אוריה: ויכתב בספר לאמר
הבוא את אוריה אל מול פני המלחמה החזקה ושבתם
16 מאחריו ונכה ומת: ויהי בשמור יואב אל העיר ויתן
את אוריה אל המקום אשר ידע כי אנשי חיל שם:
17 ויצאו אנשי העיר וילחמו את יואב ויפל מן העם
18 מעברי דוד וימת גם אוריה החתי: וישלח יואב ויגד
19 לדוד את כל דברי המלחמה: ויצו את המלאך
לאמר ככלותך את כל דברי המלחמה לדבר אל
כ המלך: והיה אם תעלה חמת המלך ואמר לך מדוע
נגשתם אל העיר להלחם הלווא ידעתם את אשר ירו
21 מעל החומה: מיהכה את אבי מלך בן רכשת
הלווא אשה השליכה עליו פלח רכב מעל החומה
וימת

*Hisc vero
frustra ten-
tatis, Uriam
iniquo pu-
gna loco ob-
jectum ho-
stibus inter-
ficiendum
curat, &
adulterium
homicidio
cumulat.*

וימת בתבין למה נגשתם אל החומה ואמרת גם
 עבדך אוריה החתי מת: וילך המלאך ויבא ויגד לדוד 22
 את כל אשר שלחו ויאב: ויאמר המלאך אל דוד 23
 כי גברו עלינו האנשים ויצאו אלינו השדרה ונהיה
 עליהם עד פתח השער: ויראו המוראים אל עבדך 24
 מעל החומה וימותו מעבד המלך וגם עבדך אוריה
 החתי מת: ויאמר דוד אל המלאך כהתאמר אל כה
 יואב אל ירע בעיניך את הדבר הזה כי כזה וכזה
 תאכל החרב החזק מלחמתך אל העיר והרסה
 וחזקהו: ותשמע אשת אוריה כי מת אוריה אישה 26
 ותספר על בעלה: ויעבר האבל וישלח דוד ויאספה 27
 אל ביתו ותהילו לאשה ותלד לו בן וירע הדבר
 אשר עשה דוד בעיני הוה: וישלח יהוה יב א
 את נתן אל דוד ויבא אליו ויאמר לו שני אנשים היו
 בעיר אחת אחד עשיר ואחד ראש: לעשיר היה צאן 2
 ובקר הרבה מאד: ולרש אין כל כי אס כבשה אחת 3
 קטנה אשר קנה ויהיה ותגדל עמו ועם בניו יחדו
 מפתו תאכל ומכסו תשתה ובחיקו תשכב ותהילו קמץ בוק
 כבת: ויבא הלך לאיש העשיר ויחמל לקחת מצאנו 4
 ומבקריו לעשות לארח הבא לו ויקח את כבשת
 האיש הראש ויעשה לאיש הבא אליו: ויחר אף דוד ה יחיד א
 באיש מאד ויאמר אל נתן חיה הוה כי בן מות האיש
 העשה זאת: ואת הכבשה ישלם ארבעתים עקב אשר 6
 עשה את הדבר הזה ועל אשר לא חמל:
 ויאמר נתן אל דוד אתה האיש כה אמר יהוה אלהי 7
 ישראל אנכי משחתך למלך על ישראל ואנכי
 הצלתך מיד שאול: ואתנה לך את בית אדניך ואת 8
 נשי אדניך בחיקך ואתנה לך את בית ישראל ויהודה
 ואם

קוין א יחיד א

Bath-se-
bam aut em
in uxorem
ducit.

Cap. XII.

Sed per Na-
thanem

Prophetam
graviter
inreptus.

קעני

פסק
כאמ
פסק

ה
כפת

שם
קר

9 ואסמעט ואספרה לך כהנה וכהנה : מדוע בנית ^{קמץ כו פ}
את דבר יהוה לעשות הרע בעיני את אוריה החתי ^{בעיני ק}
הבית בחרב וארת אשתו לקחת לך לאשה ואתו
הרגת בחרב בני עמון : ועתה לא תסור חרב מביתך
עד עולם עקב כי בזתני ותקח את אשת אוריה החתי
להיות לך לאשה : ¹¹
הנני מקים עליך רעה מביתך ולקחתי את נשיך לעיניך
12 ונתתי לרעה ושכב עם נשיך לעיני השמש הזאת : כי
אתה עשית בסתר ואני אעשה ארת הדבר הזה נגד
13 כל ישראל ונגד השמש : ¹³
ויאמר דוד אל

*Agnovit
culpam, lacrymisque
delevit.*

*Non tamen
castigationem Domini
effugit :
nam filium,
ex illo concubitu editum,
paucos post dies amisit.*

Quem cum David fortiter fert : Et cum prius Dominum fletu, jejuniis, precibusque fatigasset ; mox

נתן חטאתי ליהוה ^{פסקא נאמצע}
14 גם יהוה העביר חטאתך לא תמות : אפס כי נאין ^{פסק 14}
נאצת ארת איבי יהוה ברבר הזה גם הבן הילור לך
15 מות ימות : וילך נתן אל ביתו ויגף יהוה את הילד ¹⁵
16 אשר ילדה אשת אוריה לדוד ויאנש : ויבקש דוד ^{הנ' 16}
ארט האלהים בער הנער ויצם דוד צוסוכא ולן ושכב
17 ארצה : ויקמו זקני ביתו עליו להקימו מן הארץ ולא
18 אבה ולא ברה אתם לחם : ויהי ביום השביעי וימרת
הילד ויראו עבדי דוד להגיד לו כי מת הילד כי אמרו
הנה בהיות הילד חי דברנו אליו ולא שמע בקולנו
19 ואיך נאמר אליו מת הילד ועשה רעה : וירא דוד כי
עבדיו מתלחשים ויבן דוד כי מרת הילד ויאמר דוד
כ אל עבדיו המת הילד ויאמרו מת : ויקס דוד מהארץ
וירחץ ויסך ויחלף שמלתו ויבא בירת יהוה וישתחו ^{שכלתו קרי}
21 ויבא אל ביתו וישאל וישמלו לחם ויאכל : ויאמרו
עבדיו אליו מה הדבר הזה אשר עשיתה בעבור הילד
חי צמת ותכך וכאשר מת הילד קמת ותאכל לחם :
22 ויאמר בעוד הילד חי צמתי ואכבה כי אמרת מי יודע
יחנני

23 וחנני קרי **יְחַנְנֵי יְהוֹרֵחוּי הַיֶּלֶד :** וְעַתָּה יִמַּרְתְּ לִמָּה זֶה אֲנִי צָם
 הָאוֹכֵל לְהַשִּׁיבוּ עוֹד אֲנִי הֲלֵךְ אֵלָיו וְהוֹאֵל לֹא יָשׁוּב
 אֵלָי : וַיִּנְחַם דָּוִד אֶת בֵּית שֶׁבַע אֲשֶׁתּוֹ וַיָּבֵא אֵלָיָהּ וַיִּשְׁכַּב
 עִמָּה וַתֵּלֶד בֶּן וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שְׁלֹמֹה וַיְהוֶה אֹהֶבּוּ : וַחֲקָרָא קְרִי
 וַיִּשְׁלַח בֵּיד נְתָן הַנָּבִיא וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יְדִידְיָהּ בְּעֵבֹר כַּה
 יְהוֹרָה :

*audir a in-
fantis mor-
te, volun-
tati ipsius
acquiescit.
24 Nascitur
Salomo.*

26 וַיִּלְחַם יוֹאָב בְּרֵפֶת בְּנֵי עֲמֹן וַיִּלְכֹּד אֶת עִיר הַמְּלוּכָה :
 27 וַיִּשְׁלַח יוֹאָב מַלְאָכִים אֶל דָּוִד וַיֹּאמֶר גַּלְחַמְתִּי בְרֵבְרָה
 גַּם לְכַרְתִּי אֶת עִיר הַמַּיִם : וְעַתָּה אֲסַף אֶת יִתְרֵי הָעָם
 וְחַנְּנָה עַל הָעִיר וְלִכְרָה פֶּן אֲלַכְּדָה אֲנִי אֶת הָעִיר וְנִקְרָא
 שְׁמִי עָלֶיהָ : וַיֹּאסֶף דָּוִד אֶת כָּל הָעָם וַיִּלְכֹּד רֵבְתָהּ
 וַיִּלְחַם בָּהּ וַיִּלְכְּדָהּ : וַיִּקַּח אֶת עֲטֹרַת מַלְכָּם מֵעַל לְ
 רֹאשׁוֹ וּמִשְׁקֵלָהּ כֶּכֶר זָהָב וְאֶבֶן יָקָרָה וַתְּהִי עַל רֹאשׁ

*Rabba ex-
pugnatur.*

דָּוִד וַיִּשְׁלַל הָעִיר הוֹצִיא הֶרְבֵּה מְאֹד : וְאֶת הָעָם אֲשֶׁר
 31 בָּהּ הוֹצִיא אוֹשֵׁשׁ בְּמַגֵּרָה וּבְחַרְצֵי הַבְּרוֹזֹל וּבַמַּגְזָרוֹת
 הַבְּרוֹזֹל וְהָעֵבִיר אוֹתָם בַּמֶּלֶכַן וְכֵן יַעֲשֶׂה לְכָל עָרֵי בְּמִלְכָן ק
 בְּנֵי עֲמֹן וַיִּשְׁכַּב דָּוִד וְכָל הָעָם יְרוּשָׁלַם :

*Et in vicis
graviter
animadver-
titur.*

וַיְהִי אַחֲרֵי כֵן וְלֹא אֲבִשְׁלוּם בֶּן דָּוִד אַחֲוֹת יָפָה וְשָׁמָּה וַיֵּן
 א **תָּמָר וַיֵּאֱהָבָהּ אֲמִנּוֹן בֶּן דָּוִד :** וַיִּצַר לְאֲמִנּוֹן לְהַתְּחַלּוֹת
 2 בְּעֵבֹר תָּמָר אַחֲתוֹ כִּי כַתּוּלָה הִיא וַיִּפְלֵא בְּעֵינֵי אֲמִנּוֹן
 לַעֲשׂוֹתָ לָהּ מֵאוֹמֶרָה : וְלֹא אֲמִנּוֹן רָע וְשָׂמוֹ יוֹנָדָב
 3 בֶּן שְׁמֵעָה אַחִי דָּוִד וַיּוֹנָדָב אִישׁ חָכָם מְאֹד : וַיֹּאמֶר לוֹ
 4 מְדוּעַ אַתָּה כֹּכָה דָל בֶּן הַמֶּלֶךְ בְּבִקְרָה בְּבִקְרָה הַלּוֹא
 תִּגִּיד לִי וַיֹּאמֶר לוֹ אֲמִנּוֹן אֶת תָּמָר אַחֲוֹת אֲבִי שְׁלֹמֹה אַחִי
 אֲנִי אֹהֵב : וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוֹנָדָב שָׁכַב עַל מִשְׁכַּבְּךָ וְהַתְּחַלּוֹתָ
 וּבָא אֲבִיךָ לְרֹאוֹתְךָ וְאָמַרְתָּ אֵלָיו תִּבְאֵנָה תָּמָר אַחֲוֹתִי
 וַתִּכְרַנִּי לֶחֶם וַעֲשִׂיתָה לְעֵינַי אֶת הַבְּרוּרָה לְמַעַן אֲשֶׁר
 אֶרְאֶה וְאֶכְלֵתִי מִיָּדָה : וַיִּשְׁכַּב אֲמִנּוֹן וַיִּתְחַלּוּ וַיָּבֵא
 הַמֶּלֶךְ

Cap. XIII.
Domestica
Davidis ca-
lamitates.
Ammon
amore soror-
ris Thamar
languens
in signem
dolum in-
struit, ut ea
potiatur.

הַמֶּלֶךְ לִרְאוֹתוֹ וַיֹּאמֶר אֲמֵנוֹן אֶל-הַמֶּלֶךְ תְּבוֹאָנָא
 תִּמְרֵי אַחֻוֹתַי וְתִלְבַּב לְעֵינַי שְׁתֵּי לִבְבוֹת וְאִכְרַה מִיָּדָה :
 7 וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶל-תִּמְרֵי הַבַּיִתָּה לֵאמֹר לְכִי נֹא בֵּית אֲמֵנוֹן
 8 אַחִיד וְעִשֵׂי לֹו הַבְּרִיָּה : וְתִלְךְ תִּמְרֵי בֵּית אֲמֵנוֹן אַחִיהָ
 9 וְהוּא שָׁכַב וְתִקַּח אֶת-הַבָּצֵק וְתִלוֹשׁ וְתִלְבַּב לְעֵינָיו
 10 וְתִבְשֵׁל אֶת-הַלִּבְבוֹת : וְתִקַּח אֶת-הַמְּשֵׁרֶת וְתִצֵּק
 לְפָנָיו וַיִּמָּאֵן לֵאכֹל וַיֹּאמֶר אֲמֵנוֹן הוֹצֵא אוֹכַל-אִישׁ מֵעָלַי
 וַיִּצְאוּ כָל-אִישׁ מֵעָלָיו : וַיֹּאמֶר אֲמֵנוֹן אֶל-תִּמְרֵי הַבְּרִיָּה
 הַבְּרִיָּה הַחֲדָר וְאִכְרַה מִיָּדָךְ וְתִקַּח תִּמְרֵי אֶת-הַלִּבְבוֹת
 11 אֲשֶׁר עָשִׂתָּה וְתִבֵּא לְאֲמֵנוֹן אַחִיהָ הַחֲדָרָה : וְתִגַּשׁ
 אֵלָיו לֵאכֹל וַיַּחְזֹק בָּהּ וַיֹּאמֶר לָהּ בּוֹאִי שָׁכְבִי עִמִּי
 12 אַחֻוֹתַי : וְתֹאמַר לֹו אֵל אַחִי אֵל-תִּעַנְנִי כִי לֹא יַעֲשֶׂה
 13 בֶן בְּיִשְׂרָאֵל אֶל-תַּעֲשֶׂה אֶת-הַנְּבִלָה הַזֹּאת : וְאָנֹכִי
 אֲנִי אוֹלִיךָ אֶת-הַרְפָּתִי וְאֶתְּהִיהָ כְּאֶחָד הַנְּבִלִים
 בְּיִשְׂרָאֵל וְעַתָּה דַּבֵּר נָא אֶל-הַמֶּלֶךְ כִּי לֹא יִמְנַעֲנִי
 14 מִמֶּךָ : וְלֹא אָבִיהָ לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלָהּ וַיַּחְזֹק מִמֶּנָּה וַיַּעֲנֶה
 15 טו וַיִּשְׁכַּב אִתָּה : וַיִּשְׁנֶאֱהָ אֲמֵנוֹן שְׁנֵאֵה גְדוּלָה מְאֹד כִּי
 גְדוּלָה הַשְּׁנֵאֵה אֲשֶׁר שְׁנֵאֵה מֵאֲהָבָה אֲשֶׁר אֲרִבָּהּ
 16 וַיֹּאמֶר לָהּ אֲמֵנוֹן קוּמִי לְכִי : וְתֹאמַר לֹו אֶל-אוֹדֶת
 הָרַעָה הַגְּדוּלָה הַזֹּאת מֵאַחֲרַת אֲשֶׁר-עָשִׂיתָ עִמִּי
 17 לִשְׁלַחַנִי וְלֹא אָבִיהָ לִשְׁמֹעַ לָהּ : וַיִּקְרָא אֶת-נָעֻר
 מִשְׁרַתּוֹ וַיֹּאמֶר שְׁלַחַנָא אֶת-זֹאת מֵעָלַי הַחוּצָה וְנַעַל
 18 הַדֶּלֶת אַחֲרָיהָ : וְעָלֶיהָ כְּתַנַּת פָּסִים כִּי בֶן תִּלְבַּשְׁנָהּ
 בְּנוֹת-הַמֶּלֶךְ הַבְּתוּלֹת מֵעִלִּים וַיִּצַּא אוֹתָהּ מִשְׁרַתּוֹ
 19 הַחוּצָה וְנַעַל הַדֶּלֶת אַחֲרָיהָ : וְתִקַּח תִּמְרֵי אֶפְרָיִם עַל-
 רֵאשָׁה וְכַתַּנַּת הַפָּסִים אֲשֶׁר עָלֶיהָ קִרְעָה וְתִשְׁמִירָהּ
 20 עַל-רֵאשָׁה וְתִלְךְ הַלּוֹךְ וְנַעֲקָה : וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֲבִי שְׁלוֹם
 אַחִיהָ הָאֲמֵנוֹן אַחִיד הִיָּה עִמָּךְ וְעַתָּה אַחֻוֹתֶי הַחֲרִישִׁי
 אַחִיד

In vitam comprimit.

Mox, amore in odium verso, eandem turpiter expellit.

Ea lugens ad Absalomium fratrem sese recipit.

יב א מ מ א

אחיק הוּא אל תשתי אֶת־לֶבֶךָ לְדַבַּר הַזֶּה וְהוֹתֵשֶׁב
תִּמְרוּ וְשִׁמְמָה בֵּית אֲבִי שְׁלוֹם אַחִיהָ׃ וְהַמֶּלֶךְ רוּד שָׁמַע 21
אֶת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיַּחַר לוֹ מְאֹד׃ וְלֹא־דָבַר 22
אֲבִי שְׁלוֹם עִם אֲמִנּוֹן לְמַרְעוֹ עַד טוֹב כִּי־שָׁנָא אֲבִי שְׁלוֹם
אֶת־אֲמִנּוֹן עַל־דְּבַר אֲשֶׁר עָנָה אֶת־תִּמְרוֹ אַחֲתוֹ׃

23 וַיְהִי לְשָׁנָתַיִם יָמִים וַיְהִי גִזְזִים לְאֲבִי שְׁלוֹם
בְּבַעַל חֲצוֹר אֲשֶׁר עִם אֲפָרַיִם וַיִּקְרָא אֲבִי שְׁלוֹם לְכָל־
בְּנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיָּבֵא אֲבִי שְׁלוֹם אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הִנֵּה 24
נָא גִזְזִים לְעַבְדְּךָ יֶלֶךְ נָא הַמֶּלֶךְ וְעַבְדוֹ עִם עַבְדְּךָ׃
וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־אֲבִי שְׁלוֹם אַל־בְּנֵי אֶל־נְאֻמְךָ כָּל־נוֹכַח 25
וְלֹא־נִכְבַּד עֲלֶיךָ וַיִּפְרֹץ־כּוֹ וְלֹא־אָבָה לְלַכְתּוֹ וַיִּבְרַכְהוּ׃
וַיֹּאמֶר אֲבִי שְׁלוֹם וְלֹא־יֶלֶךְ נָא אַחֲנּוּ אֲמִנּוֹן אַחִיו וַיֹּאמֶר 26
לוֹ הַמֶּלֶךְ לְמָה יֶלֶךְ עִמָּךְ׃ וַיִּפְרֹץ־כּוֹ אֲבִי שְׁלוֹם וַיִּשְׁלַח 27
אֹתוֹ אֶת־אֲמִנּוֹן וְאֶת־כָּל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֵּצֵא אֲבִי שְׁלוֹם 28
אֶת־נְעָרָיו לֵאמֹר רְאוּ־נָא כְּטוֹב לֵב־אֲמִנּוֹן בִּיָּן וְאִמְרַתִּי
אֵלַיִם הֲכֹן אֶת־אֲמִנּוֹן וְהִמַּתֵּם אֹתוֹ אֶל־תִּירְאוּ הַלּוֹא
כִּי־אֲנֹכִי צוִּיתִי אֶתְכֶם חֲזָקוֹ וְהָיוּ לְבְנֵי־חַיִל׃ וַיַּעֲשׂוּ נְעָרָיו 29
אֲבִי שְׁלוֹם לְאֲמִנּוֹן כְּאֲשֶׁר צִוָּה אֲבִי שְׁלוֹם וַיִּקְמוּ כָּל־בְּנֵי
הַמֶּלֶךְ וַיִּרְכְּבוּ אִישׁ עַל־פֶּרְדוֹ וַיִּנְסוּ׃ וַיְהִי הַמָּוֶה ל־
בְּדֶרֶךְ וְהִשְׁמַעְהָ בָּאָרֶץ אֶל־דָּוִד לֵאמֹר הִבָּה אֲבִי שְׁלוֹם
אֶת־כָּל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְלֹא־נֹתַר מֵהֶם אֶחָד׃ וַיִּקַּם הַמֶּלֶךְ 31
וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו וַיִּשְׁכַּב אַרְצָה וְכָל־עַבְדָּיו נֹצְבִים קִרְעֵי
בְּגָדִים׃ וַיַּעַן יוֹנָדָב בֶּן־שִׁמְעֵהָ אַחֵי דָּוִד וַיֹּאמֶר אֵל־ 32
יֹאמֶר אֲדֹנָי אֶת כָּל־הַנְּעָרִים בְּנֵי הַמֶּלֶךְ הִמִּיתוּ כִּי
אֲמִנּוֹן לָבְדוּ מֵרַת כִּי־עַל־פִּי אֲבִי שְׁלוֹם הִיְתָה שִׁימָה מִיּוֹם שׁוֹמֵה קָרִי
עָנָתוֹ אֶת־תִּמְרוֹ אַחֲתוֹ׃ וְעַתָּה אֵל־יִשֶׁם אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ 33
אֶל־לְבוֹ דְּבַר לֵאמֹר כָּל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ מֵתוּ כִּי־אִם אֲמִנּוֹן כָּתִיב וְלֹא
לָבְדוּ מֵת׃ וַיְבַרַח אֲבִי שְׁלוֹם וַיֵּשֶׂא הַנְּעָרִים הַצִּפְּהָ אֶת־ 34

Qui con-
ceptum in
Ammonem
odium cum
toto biennio
celasset,
tandem
fratrem in
convivio
occidendum
curat.

עינו

עינו קרי
לה
36
37
עסודור ק
38 39
אוי
2
3
4
ד
פסקי בו
סיום קר

עניו קרי עינו ויראוהנה עם רב הלכים מדרך אחריו מצד
לה החר : ויאמר יונדב אל המלך הנה בני המלך באו
36 כדבר עבדך כן היה : ויהי ככלתו לדבר והנה בני
המלך באו וישאו קולם ויכבדו את המלך וכל עבדיו

*Ipsē apud
Gefurita-
rum regem
exulat.*

37 בכובכי גדול מאד : ואבשלום ברח וילך אל תלמי
בן עמיחור מלך גשור ויתאבל על בנו כל הימים :
38 39 ואבשלום ברח וילך גשור ויהי שם שלש שנים : ותכל
דוד המלך לצאת אל אבשלום כי נחם על אמנון כי

*Cap. XIV.
Foab ani-
madver-
tens Regis
animum
tandem
commitiga-
tum. & de-
siderio Ab-
salomis filii
teneri, eum
in parentis
gratiam
omni opera
reducere
statuit.*

אויך מת : וידע יונדב כי לב המלך
2 על אבשלום : וישלח יונדב תקועה ויקח משם אשה
חכמה ויאמר אליה התאבלי נא ולכשינא בגד אבלי
ואל תסוכי שמן והיית כאשה זה ימים רבים מתאבלת
3 על מת : ונבאת אל המלך ודברת אליו כדבר הזה וישם
4 יונדב את הדברים בפיה : ותאמר האשה התקעית אל
המלך ותפל על אפיה ארצה ותשתחו ותאמר הושיעה
ה המלך : ויאמר לה המלך מה לך ותאמר

*4 Submissā
quādam
ad Regem
muliere, ad
negotium
istud confi-
ciendum,
pulchram
scenam in-
struit.*

6 אבל אשה אלמנה אני וימת אישי : ולשפחתך שני
בנים וינצו שניהם בשדרה ואין מציל ביניהם ויבו
7 האחר ארת האחרו ומרת אתו : והנה קמה כל
המשפחה על שפחתך ויאמרו תני ארת מכה אחיו
קפץ בו' ונמתהו בנפש אדו אשר הרג ונשמדה גם את הירש
ים קרי וכבו ארת גחלתו אשר נשארה לבלתי שום לאישי
8 שם ושארית על פני האדמה : ויאמר

המלך אל האשה לכי לביתך ואני אצוה עליך :
9 ותאמר האשה התקועית אל המלך עלי אדני המלך
העון ועל בית אבי המלך וכסאו נקי :

ויאמר המלך המדבר אליך והבאתו
11 אלי ולא יסיף עוד לגעת בך : ותאמר יונדב המלך
את

אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִהַרְבֵּית גֹּאֲלֵ הַדָּם לִשְׁחַת וְלֹא מִהַרְבַּת
 יִשְׁמְרוּ אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל חַי־יְהוָה אֲסִיפֶל מִשְׁעַרְת בְּנֶךְ
 אֶרֶץ: וְתֹאמַר הָאִשָּׁה תִּדְבַר־נָא שְׁפַחְתָּךְ אֶל־¹²
 אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ דַּבֵּר וַיֹּאמֶר דַּבְּרִי: וְתֹאמַר הָאִשָּׁה וְלָמָּה¹³
 חִשַּׁבְתָּ כִּזְזָת עַל־עַם אֱלֹהִים וּמִדַּבֵּר הַמֶּלֶךְ הַדַּבֵּר
 הַזֶּה כִּי־אִשׁ לְבַלְתִּי הָשִׁיב הַמֶּלֶךְ אֶת־נַדְחוֹ: כִּי־מוֹת¹⁴
 נָמוּת וּכְמִסֵּה נַגְרִים אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא יִאֲסְפוּ לֹא־יִשָּׂא
 אֱלֹהִים נַפְשׁוֹחֵשֶׁב מִחִשְׁבוֹת לְבַלְתִּי יִדַּח מִמֶּנּוּ נִדְחָ:
 וְעַתָּה אֲשֶׁר־בָּאתִי לְדַבֵּר אֶל־הַמֶּלֶךְ אֲדֹנָי אֶת־הַדַּבֵּר¹⁵
 הַזֶּה כִּי־רָאִיתִי הָעַם וְתֹאמַר שְׁפַחְתָּךְ אֲדַבְרָה נָא אֶל־
 הַמֶּלֶךְ אוֹלִי עֲשֵׂה הַמֶּלֶךְ אֶת־דַּבְרֵי אָמְתוֹ: כִּי־יִשְׁמַע¹⁶
 הַמֶּלֶךְ לְהַצִּיל אֶת־אָמְתוֹ מִכַּף הָאִישׁ לְהַשְׁמִיד אֶת־י
 וְאֶת־בְּנֵי־יְחִיד מִנְּחַלֹּת אֱלֹהִים: וְתֹאמַר שְׁפַחְתָּךְ יְהִי־הִ¹⁷
 נָא דַבֵּר אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ לְמִנְחָה כִּי־כַמְלֵאךְ הָאֱלֹהִים בֶּן־
 אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ לִשְׁמַע הַטּוֹב וְהָרַע וְיִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ יְהִי עִמָּךְ:
 וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר אֶל־הָאִשָּׁה אֶל־נָא¹⁸
 תִּכְחָדִי מִמֶּנִּי דַבֵּר אֲשֶׁר אֲנִי שֹׂאֵל אֶתְךָ וְתֹאמַר
 הָאִשָּׁה יִדְבַר־נָא אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הִיד יוֹאֵב¹⁹
 אֶתְךָ בְּכָל־זֹאת וְתַעַן הָאִשָּׁה וְתֹאמַר חַי נַפְשֶׁךָ אֲדֹנָי
 הַמֶּלֶךְ אֲסִי־אֲשִׁי לְהַמִּין וְלִהְשִׁמִּיל מִכָּל אֲשֶׁר־דַּבֵּר אֲדֹנָי²⁰
 הַמֶּלֶךְ כִּי־עֲבַדְךָ יוֹאֵב הוּא צוּנִי וְהוּא שֵׁם בְּפִי שְׁפַחְתָּךְ
 אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: לְבַעֲבוֹר סַבֵּב אֶת־פְּנֵי־הַדַּבֵּר כ־
 עֲשֵׂה עֲבַדְךָ יוֹאֵב אֶת־הַדַּבֵּר הַזֶּה וְאֲדֹנָי חַכְמֵ
 בְּחִכְמַת מֶלֶךְ הָאֱלֹהִים לְרַעַת אֶת־כָּל־אֲשֶׁר
 בְּאָרֶץ:

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־יוֹאֵב הִנֵּהנָא עֲשִׂיתִי אֶת־הַדַּבֵּר הַזֶּה *Reditum*
 וְלָךְ הַשֵּׁב אֶת־הַנֶּעַר אֶת־אֲבִשְׁלוֹם: וַיִּפֹּל יוֹאֵב אֶל־²¹ *Abfalomi*
 פְּנֵי אֶרֶץ וַיִּשְׁתַּחוּ וַיִּבְרַךְ אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר יוֹאֵב *impetrat.*
 הַיּוֹם

היום ידע עבדך כי מצאתי חן בעיניך אדני המלך

23 אשר עשה המלך את דבר עבדו : ויקם יואב וילך עבדו קרי
גשורה ויבא את אבשלום ירושלים :

24 ויאמר המלך יסב אל ביתו ופני לא יראה ויטב
אבשלום אל ביתו ופני המלך לא ראה :

כה וכאבשלום לא היה אישי פרה בכל ישראל להלל

26 מאד מכפר גלו ועד קדקדו לא היה בו מום : ובגלחו

את ראשו והיה מקץ ימים י לימים אשר יגלח כי כבד

עליו וגלחו ושקל את שער ראשו מאתים שקלים

27 באבן המלך : ויולדו לאבשלום שלושה בנים וכת אחת
ושמה תמר היא היתה אשה יפת מראה :

28 וישב אבשלום בירושלים שנתים ימים ופני המלך לא

29 ראה : וישלח אבשלום אל יואב לשלח אתו אל

המלך ולא אבה לבוא אליו וישלח עוד שנית ולא

ל אבה לבוא : ויאמר אל עבדיו ראו חלקת יואב אל

ידיו ולרשם שערים לכו והוציתיה באש ויציתו עבדי

31 אבשלום את החלקה באש : ויקם

יואב ויבא אל אבשלום הכיתרו ויאמר אליו למה

32 הציתו עבדך את החלקה אשר לי באש : ויאמר

אבשלום אל יואב הנה שלחתי אליך לאמר בא הנה

ואשלחה אתך אל המלך לאמר למה באתי מגשור

טוב ליעד אני שם ועתה אראה פני המלך ואם יש

33 בעונו והמתני : ויבא יואב אל המלך ויגיד לו ויקרא

אל אבשלום ויבא אל המלך וישתחו לו ער אפיו

ארצה לפני המלך וישק המלך לאבשלום :

ויהי מאחרי כן ויעש לו אבשלום מרכבה

2 וססים וחמשים אישרצים לפניו : והשכים אבשלום

ועמד על יד דרך השער ויהי כל האיש אשר יהיה

יב ג 3 M m לו

Ille autem
tot o biennio
à Regis con-
gressu ex-
clusus, foa-
bum iterum
ad paren-
tem detru-
dit :

Per quem
liberum ad
Regem adi-
tum obti-
net.

Cap. XV.
Absalom,
cum variis
artibus bo-
puli studia
ad sese tra-
xisset.

והציתוה קרי

א טו

לו ריב לבוא אל המלך למשפט ויקרא אבשלום
 אליו ויאמר אימזה עיר אתרו ויאמר מאחד שבטי
 ישראל עברך : ויאמר אליו אבשלום ראה דבריך 3
 טובים ונכחים ושמע אין לך מאת המלך : ויאמר 4
 אבשלום מי ישמני שפט בארץ ועלי יבוא כל איש
 אשר יהיה לו ריב ומשפט והצדקתיו : והיה בקרב ה
 איש להשתחות לו ושלח את ידו והחזיק לו ונשק לו :
 ויעש אבשלום כדבר הזה לכל ישראל אשר יבאו 6
 למשפט אל המלך ויגנב אבשלום את לב אנשי
 ישראל : ויהי מקץ ארבעים שנה ויאמר אבשלום 7
 אל המלך אלכה נא ואשלם את נדרי אשר נדרתי
 ליהוה בחברון : כי נדר נדר עברך בשבת בגשור בארם 8
 לאמר אם ישוב יחזק יחזק יחזק יחזק יחזק יחזק : וישב קרי
 ויאמר לו המלך לך בשלום ויקסו לך חברונה : 9
 וישלח אבשלום מרגלים בכל שבטי ישראל לאמר י
 כשמעכם את קול השפר ואמרתם מלך אבשלום
 בחברון : ואת אבשלום הלכו מאתים איש מירושלם 11
 קראים והלכים לתמס ולא ידעו כל דבר : וישלח 12
 אבשלום את אחיתפל הגילני ועין דוד מעירו מגלה
 בזבחו את הזבחים ויהי הקשר אמץ והעם הולך ורב
 את אבשלום : ויבא המגיד אל דוד לאמר היה לב איש 13
 ישראל אחרי אבשלום : ויאמר דוד לכל עבדיו אשר 14
 אתו בירושלם קומו ונברחה כי לא תהיה לנו פליטה
 מפני אבשלום מהרו ללכת פן ימהר והשגנו והדיח
 עלינו את הרעה והכה הער לפי חרב : ויאמרו טו
 עבדי המלך אל המלך ככל אשר יבחר אדני המלך
 הנה עברך : ויצא המלך וכל ביתו ברגליו ויעזב המלך 16
 את עשר נשים פלגשים לשמר הבית : ויצא המלך 17
 וכל

Tandem
 impia ad-
 versus pa-
 trem arma
 sumit, re-
 gno eum de-
 pellere ag-
 gressus.

David, ut
 sibi consu-
 lat, et po-
 pulo par-
 cat, moerens
 cum suis
 urbe exco-
 dit.

אניק
ק

כתיב
ק

כערכו

18 וְכָל־הָעָם בְּרָגְלוֹ וַיַּעֲמְדוּ בֵּית הַמֶּרְחֵק : וְכָל־עִבְרֵי־

עִבְרִים עַל־יָדוֹ וְכָל־הַכְּרֵתִי וְכָל־הַפְּלִתִי וְכָל־הַגִּתִּים

שֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ אֲשֶׁר בָּאוּ בְּרָגְלוֹ מִגֵּר עִבְרִים עַל־פְּנֵי

19 הַמֶּלֶךְ : וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־אֶתִי הַגִּתִּי לְמַה תֵּלֵךְ גַּם־

אֶתְּרָה אִתְּנוּ שׁוֹב וְשָׁב עִם־הַמֶּלֶךְ כִּי־נִכְרִי אֶרְזֶה וְגַם־

כ גַּלְהָה אֶתְּרָה לְמִקְוֵמֶךָ : תִּמְוֹל בּוֹאֵךְ וְהַיּוֹם אֲנִי עִמָּךְ עִמָּנוּ

לָלֶכֶת וְאֲנִי הוֹלֵךְ עַל־אֲשֶׁר אֲנִי הוֹלֵךְ שׁוֹב וְהִשָּׁב אֶת־

21 אַחִיךָ עִמָּךְ חֲסֹד וְאִמַּת : וַיַּעַן אֶתִי אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר

חַי־יְהוָה וְחַי־אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ כִּי־אִם־בְּמִקְוֹם אֲשֶׁר יִהְיֶה

שֵׁם־יְאֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ אִם־לְמוֹת אִם־לְחַיִּים כִּי־שֵׁם יִהְיֶה

22 עִבְדֶּךָ : וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֶתִי לֵךְ וְעִבְרוּ וַיַּעֲבֹר אֶתִי

23 הַגִּתִּי וְכָל־אֲנָשָׁיו וְכָל־הַטָּף אֲשֶׁר אִתּוֹ : וְכָל־הָאָרֶץ

בּוֹכִים קוֹל גָּדוֹל וְכָל־הָעָם עִבְרִים וְהַמֶּלֶךְ עִבְרָ בְּנַחַל

קָדְרוֹן וְכָל־הָעָם עִבְרִים עַל־פְּנֵי דָרֶךְ אֶרֶץ־הַמְּדָבָר :

24 וְהִנֵּה גַם־צְדוֹק וְכָל־הַלְוִיִּם אִתּוֹ נְשָׂאִים אֶת־אֲרוֹן־בְּרִית

הָאֱלֹהִים וַיִּצְקוּ אֶת־אֲרוֹן־הָאֱלֹהִים וַיַּעַל אַבְיָתָר עִדְתָם

כה כָּל־הָעָם לַעֲבֹר מִן־הָעִיר : וַיֹּאמֶר

הַמֶּלֶךְ לְצְדוֹק הֲשָׁב אֶת־אֲרוֹן־הָאֱלֹהִים הָעִיר אִם־

אֲמַצְאֶחֶן בְּעֵינַי יְהוָה וְהִשָּׁבְנִי וְהִרְאִנִי אִתּוֹ וְאֶת־נֹוֹהוּ :

26 וְאִם־כֹּה יֹאמֶר לֹא חֲפַצְתִּי בְךָ הַגִּנִּי יַעֲשֶׂה לִּי כִּאֲשֶׁר

27 טוֹב בְּעֵינָיו : וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־צְדוֹק

הַכֹּהֵן הֲרוּאָה אֶתְּךָ שָׁבָה הָעִיר בְּשָׁלוֹם וְאֶחֱיִמְעֵץ בְּנֶךָ

28 וַיְהוֹנָתָן בֶּן־אֲבִיתָר שְׁנֵי בָנָיִם אִתְּכֶם : רֵאשׁוֹ אֲנִכִּי

ק מִתְמַהֲמָה בְּעִבְרוֹת הַמְּדָבָר עַד־בּוֹא דָבָר מֵעַמְכֶם

29 לְהַגִּיד לִי : וַיֵּשֶׁב צְדוֹק וְאֲבִיתָר אֶת־אֲרוֹן־הָאֱלֹהִים

ל יְרוּשָׁלַם וַיֵּשְׁבוּ־שָׁם : וְדָוִד עָלָה בְּמַעְלֵה הַזֵּיתִים עָלָה וְ

בּוֹכָה וְרֹאשׁ לּוֹ חֲפוּי וְהוּא הוֹלֵךְ יַחַף וְכָל־הָעָם

31 אֲשֶׁר־אִתּוֹ חֲפוּי אִישׁוֹ וְעָלוּ עִלָּה וּבָכָה : וְדָוִד הִגִּיד

לֵאמֹר M m 4 ד יב

Quosdam ex amicorum principis in urbem redire jubet; & quadam alia constituit, que ad evertenda Absolomi consilia pertinebant.

אניער קרי
כתיב ולא קרי

בערבות ק

לאמר אחיתפל בקשרים עם אבשלום ויאמר דוד

סכל נא את עצת אחיתפליהוה: ויהי דוד בן ער 32

הראש אשר ישתחוה שם לאלהים והנה לקראתו

חושי הארץ קרוע כתנתו וארמה על ראשו: ויאמר 33

לו דוד אם עברת אתי והית עלי למשא: ואם העיר 34 כצ

תשוב ואמרת לאבשלום עבדך אני המלך אהיה עבר

אביך ואני מאזועתה ואני עבדך והפרתה לי את עצת

אחיתפל: והלוא עמך שם צדוק ואביתר הכהנים לה

והיה כל הדבר אשר תשמע מבית המלך תגיד

לצדוק ולאביתר הכהנים: הנה שם עמם שני בניהם 36

אחימעץ לצדוק ויהונתן לאביתר ושלחתם בידם אלי

כל דבר אשר תשמעו: ויבא חושי רעה דוד העיר 37

ואבשלום יבוא ירושלים: ודוד עבר מעט מהראשון א

והנה ציבא ער מפּיבשת לקראתו וצמד חמרים חבשים

ועליהם מאתים לחם ומאה צמוקים ומאה קיץ ונבל יין:

ויאמר המלך אל ציבא מה אלה לך ויאמר ציבא 2

החמורים לבית המלך לרפבול הלחם והקיץ לאכול והלחם ק

הנערים והיין לשתות היעף במדבר: ויאמר המלך 3

ואיה בן אדניך ויאמר ציבא אל המלך הנה יושב

בירושלים כי אמר היום ישוב לי בית ישראל את

ממלכות אבי: ויאמר המלך לצבא הנה לך כל אשר 4

למפּיבשת ויאמר ציבא השתחוית אמצא חן בעיניך

אדני המלך: ויבא המלך דוד ער בחורים והנה ה

משם איש יוצא ממשפחת בית שאול ושמו שמעי בן

גרא יצא יצוא ומקלל: ויסקל באבנים את דוד ואת 6

כל עבדי המלך דוד וכל העם וכל הגברים מימנו

ומשמאלו: וכה אמר שמעי בקללו צא צא איש 7

הדמים ואיש הבליעל: השיב עליך יהוה כל דמי 8

בית

Cap. XVI.
David

fraudibus
& dolo Zi-
ba, Mephi-
boset hi fa-
muli, cir-
cumventus,
omnia heri
sui bona ipse
donat.

Convitia
& contu-
melias Si-
mei magno
animo fert.

תחתי

כה קר
מי קר

בעיני

מסקא
כאמצ
מסוק

ל

תחתיו קרי בית שאול אשר מלכת תחתו ויתן יהוה את המלוכה

ביד אבשלום בנך והנך ברעתך כי איש דמים אתה :

9 ויאמר אבישי בן צרויה אל המלך למר יקלל הכלב

המרת יהוה את אדני המלך אעברה נא ואסירה את

10 ראו : ויאמר המלך מה לילכם בני צרויה כי יקלל

11 וכי יהוה אמר לו קלל את דוד ומי יאמר מדוע עשיתה

12 כן : ויאמר דוד אל אבישו אל כל עבדיו הנרה

בני אשר יצא ממעי מבקש את נפשי ואף כי עתה בך

13 הימני הנחו לו ויקלל כי אמר לו יהודה : אולי יראה

14 יהוה בעוני והשיב יהוה לי טובה תחרת קללתי היום קללחו קרי

הזרה :

15 וילך דוד ואנשיו בדרך ושמעי

16 הלך בצלע ההר לעמתו הלך ויקלל ויסקל באבנים

17 לעמתו ועפר בעפר : ויבא המלך

18 טו וכל העם אשר אתו עיפים וינפש שם : ואבשלום

19 וכל העם איש ישראל באו ירושלם ואחיתפל אתו :

20 ויהי כאשר בא חושי הארכי רעה דוד אל אבשלום

21 ויאמר חושי אל אבשלום יחי המלך יחי המלך :

22 ויאמר אבשלום אל חושי זה חסדך את רעה למר

23 לא הלכת את רעה : ויאמר חושי אל אבשלום לא

24 כי אשר בחר יהוה והעם הזה וכל איש ישראל לא

25 אהיה ואתו אשב : והשנית למי אני אעבד הלוא

26 לפני בנו כאשר עברתי לפני אביך כן אהיה לפניך :

27 ויאמר אבשלום אל אחיתפל הבן

28 לךם עצה מה נעשה : ויאמר אחיתפל אל אבשלום

29 בוא אל פלגשי אביך אשר הניח לשמור הבית ושמע

30 כל ישראל כי נבאשת את אביך וחזקו ידי כל אשר

31 אתך : ויטו לאבשלום האהל על הגג ויבא אבשלום

אל

Husai Ab-
salomum,
Ierusalem
ingressum,
ambigua
oratione
circum-
ducit.

Abalom,
ex Achito-
phelis con-
silio, palam
cum concu-
binis patris
congradi-
tur.

פסקא
באמצע
סוף

23 אל פלגשי אביו לעיני כל ישראל: ועצת אחיתפל

אשר יעץ בימים ההם כאשר ישאל: כדבר האלהים ^{איש קרי ולא כחייב} בן כל עצת אחיתפל גם לדוד גם לאבשלם:

וַיֹּאמֶר אַחִיתפֶּל אֶל־אַבְשָׁלִם אַבְחַרְהָ יוֹן א

נא שנים עשר אלף איש ואקומה וארדפה אחרי דוד

הלילה: ואבוא עליו והוא יגדורפה ידים והחררת ²

אתו ונס כל העם אשר אתו והכיתי את המלך

לכדו: ואשיבה כל העם אליך כשוב הכל האיש ³

אשר אתה מבקש כל העם יהיה שלום: וישר הדבר ⁴

בעיני אבשלם ובעיני כל זקני ישראל:

וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלִם קְרֹא נָא גַם לְחוּשֵׁי ה

הארכי ונשמעה מה בפיו גם הוא: ויבא חושי אל ⁶

אבשלם ויאמר אבשלם אליו לאמר כדבר הזה

דבר אחיתפל הנעשה את דברו אם אין אתה

דבר: ויאמר חושי אל ⁷

אבשלם לא טובה העצה אשר יעץ אחיתפל

בפעם הזאת: ויאמר חושי אתה ידעת את אביך ואת ⁸

אנשיו כי גברים המה ומרי נפש המה כדוב שכול

בשרה ואביך איש מלחמה ולא ילין את העם: הנה ⁹

עתה הוא נחבא באחת הפחתים או באחד המקומות

ורחוק כנפל בהם בתחלה ושמע השמע ואמר היתה

מגפה בעם אשר אחרי אבשלם: והוא גם בן חיל ¹⁰

אשר לבו כלב הארז המס ימס כיריע כל ישראל

כי גבור אביך ובני חיל אשר אתו: כיעצתי האסף ¹¹

יאסף עליך כל ישראל מדן ועד באר שבע כחור

אשר על הים לרב ופניך הלכים בקרב: ובאנו אליו ¹²

באחרת המקומות אשר נמצא שם ונחנו עליו כאשר באחר קרי

יפל הטל על הארמה ולא נותר בו ובכל האנשים ^{מלעיל}

אשר

Cap. XVII.
Achitophel
consilium
ipse dat, de
opprimendo
ex impro-
viso Da-
vide.

Husai istud
specioso
prætextu
eludit, &
diversa
suadet.

בע

פ

13 אֲשֶׁר־אֵתוּ גַם־אֶחָד׃ וְאִם־אֶל־עִיר־יֹאסֵף וְהִשְׂאוּ־כָל־
יִשְׂרָאֵל אֶל־הָעִיר הַהִיא חֲבָלִים וְסַחֲבָנוּ אֹתוֹ עַד־הַנַּחַל
עַד־אֲשֶׁר־לֹא־נִמְצָא שָׁם גַּם־צָרוּר׃

14 וַיֹּאמֶר אֲבִשְׁלוּם וְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל טוֹבָה עֲצַת
חֹוֹשֵׁי הָאָרֶץ מֵעֲצַת אַחִיתָפֶל ^{פסקא}
וַיְהִי צוּר ^{באמצע}
לְהַפֵּר אֶת־עֲצַת אַחִיתָפֶל הַטּוֹבָה לְבַעֲבוֹר הַבָּיָה הַזֹּה ^{פסק}
אֶל־אֲבִשְׁלוּם אֶת־הָרֶעָה׃

*Clandesti-
nis nunciis
Davidem
monet, quid
factu opus
sit.*

טו וַיֹּאמֶר חֹוֹשֵׁי אֶל־צָרוּק וְאֶל־אֲבִיתָר הַכֹּהֲנִים כִּזְאֹת
וְכֹזָאת יַעֲזֵן אַחִיתָפֶל אֶת־אֲבִשְׁלוּם וְאֵת זְקַנֵי יִשְׂרָאֵל
16 וְכֹזָאת וְכֹזָאת יַעֲזֵתִי אֲנִי׃ וְעַתָּה שְׁלַחוּ מִהֵרָה וְהַגִּידוּ

לְדָוִד ^{בערבות}
עֲבוֹר תַּעֲבוֹר פֶּן־יִבְלַע לְמַלְךְ וְלִכְלֵל הָעַם אֲשֶׁר אֵתוּ׃

17 וַיְהִינֶתְנוּ וְאֲחִימֵעַץ עֲמָדִים בְּעֵין רֶגֶל וְהִלְכָה הַשִּׁפְחָה
וְהַגִּידָה לְהֵם וְהֵם יָלְכוּ וְהַגִּידוּ לְמַלְךְ דָּוִד כִּי לֹא יוּכְלוּ

18 לְהִרְאוֹת לְבוֹא הָעִירָה׃ וַיֵּרָא אֹתָם נָעֵר וַיַּגִּד לְאֲבִשְׁלוּם
וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם מִהֵרָה וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּית־אִישׁ בְּכַרְתִּים וְלוֹ

19 בָּאָר בַּחֲצוֹ וַיִּרְדּוּ שָׁם׃ וַתִּקַּח הָאִשָּׁה וַתִּפְרֹשׂ אֶת־
הַמֶּסֶךְ עַל־פְּנֵי הַבָּאָר וַתִּשְׁטַח עָלָיו הַרְפוֹת וּלֹא נֹרַע

כ דָּבָר׃ וַיָּבֹאוּ עֲבָדֵי אֲבִשְׁלוּם אֶל־הָאִשָּׁה הַבֵּיתָה
וַיֹּאמְרוּ אֵיךְ אֲחִימֵעַץ וַיְהִינֶתְנוּ וַתֹּאמֶר לְהֵם הָאִשָּׁה

עָבְרוּ מִכָּל הַמַּיִם וַיִּבְקְשׂוּ לֹא מִצְאוּ וַיָּשִׁבוּ דוֹשָׁלִים׃
וַיְהִי אַחֲרַי לְכַתֵּם וַיַּעֲלוּ מִהַבָּאָר ²¹

וַיֵּלְכוּ וַיַּגִּדוּ לְמַלְךְ דָּוִד וַיֹּאמְרוּ אֶל־דָּוִד קוּמוּ וְעָבְרוּ
22 מִהֵרָה אֶת־הַמַּיִם כִּי־כָכָה יַעֲזֵן עֲלֵיכֶם אַחִיתָפֶל׃ וַיִּקַּם

דָּוִד וְכָל־הָעַם אֲשֶׁר אֵתוּ וַיַּעֲבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן עַד־אֹר
קמץ ב' ²³ הַבָּקָר עַד־אֶחָד לֹא־נִעְדָר אֲשֶׁר לֹא עָבַר אֶת־הַיַּרְדֵּן׃

23 וְאַחִיתָפֶל רָאָה כִּי־לֹא־נִעְשְׂתָה עֲצָתוֹ וַיַּחֲבֹשׂ אֶת־
הַחֲמֹר וַיִּקַּם וַיֵּלֶךְ אֶל־בֵּיתוֹ אֶל־עִירוֹ וַיֵּצֵא אֶל־בֵּיתוֹ
וַיַּחֲבֹשׂ

*Achitophel
indigna-
bundus
laqueo*

24 ויחנק וימת ויקבר בקבר אביו: *seipsum sus-*
 בא מחנימה ואב שלם עבר את הירדן הוא וכל איש *pendit.*
 ישראל עמו: ואת עמשה שם אב שלם תחת יואב על כה
 הצבא ועמשה בן איש וישמו יתראת הישראל אשר
 בא אל אביגל בת נחש אחורת צרויה אם יואב:
 26 ויחן ישראל ואב שלם ארץ הגלעד:

27 ויהי כבוא דוד מחנימה וישבי בן נחש *David*
 מרבת בני עמון ומכיר בן עמיאל מלא דבר וברזלי *committis*
 הגלעדי מרגלים: משכבו ספורת וכלי יוצר וחטים *ab amicis*
 28 ושערים וקמח וקלי ופול ועד שישוקלי: ודבשו חמאה *juvatur.*
 29 וצאן ושפות בקר הגישו לדוד ולעם אשר אתו לאכול

כאמרו העם רעב ועוף וצמא במדבר: ויפקד דוד יחא *Cap. XVIII.*
 את העם אשר אתו וישם עליהם שרי אלפים ושרי *David, lu-*
 מאות: וישלח דוד את העם השלשית ביד יואב *strato mi-*
 והשלשית ביד אישי בן צרויה אחי יואב והשלשית *lite, exerci-*
 ביד אתי הגתי *tum in tria*
 ויאמר המלך אל העם *agmina dif-*
 3 צא אצא גם אני עמכם: ויאמר העם לא תצא כי אם *tribuit, le-*
 נוס ננוס לא ישימו אלינו לב ואם ימתו חצינו לא *gatosque*
 ישימו אלינו לב כי עתה כמנו עשרה אלפים ועתה *ducere in*
 טוב כי תהיה לנו מעיר לעזר: ויאמר אליהם המלך *hostem ju-*
 אשר ייטב בעיניכם אעשה ויעמד המלך אל יד השער *bet: ipse*
 וכל העם יצאו למאות ולא לפים: ויצו המלך את ה *autem Ma-*
 יואב ואת אישי ואת אתי לאמר לאט לי לנער *chanaimis*
 לאב שלום וכל העם שמעו בצות המלך את כל *subsistit.*

השרים על דבר אב שלום: ויצא העם השרה לקראת *Foabum,*
 ישראל ותהי המלחמה ביער אפרים: וינגפו שם עם *caterosque*
 7 ישראל לפני עבדי דוד ותהי שם המנפה גדולה ביום *monet, ut*
 ההוא עשרים אלף: ותהי שם המלחמה נפצורת על *devicto fi-*
 פני *lio, in acie,*
 8 *parcant.*

8 נפוצת קרי

פני

פסקא
באמצע
פסקו

לעזר
קרי

נפוצת
קרי

מת : ויאמר יואב לכושי לך הגדר 21
למלך אשר ראיתה וישתחו כושי ליואב וירץ : ויסף 22
עוד אחימעץ בן צדוק ויאמר אל יואב יהי מה ארצה
נא גם אני אחרי הכושי ויאמר יואב למה זה אתה רץ
בני ולכה איך בשרה מצאת : ויהי מה ארוץ ויאמר 23
לו רוע וירץ אחימעץ דרך הכפר ויעבר את הכושי :
ודוד יושב בין שני השערים וילך הצפה אל גג השער 24
אל החומה וישא את עיניו וירא והנה איש רץ לבדו :
ויקרא הצפה ויגד למלך ויאמר המלך אם לבדו כה
בשורה בפיו וילך הלך וקרב : וירא הצפה איש 26
אחר רץ ויקרא הצפה אל השער ויאמר הנה איש
רץ לבדו ויאמר המלך גם זה מבשר : ויאמר הצפה 27
אני ראה את מרוצת הראשון כמרצת אחימעץ בן
צדוק ויאמר המלך איש טוב זה ואל בשורה טובה
יבוא : ויקרא אחימעץ ויאמר אל המלך שלום 28
וישתחו למלך לאפיו ארצה ויאמר ברוך יהוה אלהיך
אשר סגר את האנשים אשר נשאו את דם באדני
המלך : ויאמר המלך שלום לנער 29
לאב שלום ויאמר אחימעץ ראיתי ההמון הגדול
לשלח את עבד המלך יואב ואת עבדך ולא ידעתי
מה : ויאמר המלך סב התיצב כה ויסב ויעמד : והנה ל 31
הכושי בא ויאמר הכושי יתבשר אדני המלך כי
שפטך יהוה היום מיד כל הקמים עליך :
ויאמר המלך אל הכושי שלום לנער 32
לאב שלום ויאמר הכושי יהיו בנער איבי אדני המלך
וכל אשר קמו עליך לרעה : וירגז המלך יט א
ויער על עלית השער ויבך וכהו אמר בלכתו בני
אב שלום בני בני אב שלום מריתן מותי אני תחתך
אב שלום

Cap. XIX.
Abfalomi,
filii mor-
tem acerbe
fert. & in-

gentem ploratum e-dit :

1 אבשלום בני בני : ויגד ליואב הנה המלך בכה
 3 ויתאבל על אבשלום : ותהי התשעה ביום ההוא
 לאבל לכל העם כי שמע העם ביום ההוא לאמר
 4 נעצב המלך על בנו : ויתגנב העם ביום ההוא לבוא
 העיר כאשר יתגנב העם הנכלמים בנוסם במלחמה :
 ה והמלך לאט ארת פניו ויזעק המלך קול גדול בני
 6 אבשלום אבשלום בני בני : ויבא יואב

Sed à foabo admonitus, postulo se exhibet.

אל המלך הבית ויאמר הובשת היום ארת פני כל
 עברך הממלטים ארת נפשך היום וארת נפש בניך
 7 ובנתך ונפש נשך ונפש פלגשך : לאהבה ארת
 שנאיך ולשנא את אהביך ביי הגדת היום כי אין לך
 8 שרים ועבדים כי ידעתי היום כי לא אבשלום הי
 וכלנו היום מתים כי אזישר בעיניך : ועתה קום צא
 ודבר על לב עברך כי ביהוה נשבעתי כי אינך יוצא
 אסילין איש אתך הלילה ורעה לך זאת מכל הרעה
 אשר באה עליך מנעריך עד עתה :

9 ויקם המלך וישב בשער ולכל העם הגידו לאמר הנה
 המלך יושב בשער ויבא כל העם לפני המלך וישראל
 ינס איש לאהלו :

Abshalone acie superato, totius Israelis studia, ad Davidem in regnum re-ducendum, conspirant.

ויהי כל העם נדון בכל
 שבטי ישראל לאמר המלך הצילנו מבפ איבנו והוא
 מלטנו מבפ פלשתים ועתה ברח מן הארץ מעל
 11 אבשלום : ואבשלום אשר משחנו עלינו מת במלחמה
 ועתה למה אתם מחרשים להשיב את המלך :

Quo ille intellectu, suam pre-fertim tribum, Jehudam, ut ea in re ceteros ante-vertant, monet.

12 והמלך דוד שלח אל צדוק ואל אביתר הכהנים
 לאמר דברו אל זקני יהודה לאמר למה תהיו אחרנים
 להשיב את המלך אל ביתו ודבר כל ישראל בא אל
 13 המלך אל ביתו : אחי אתם עצמי ובשרי אתם ולמה
 14 תהיו אחרנים להשיב את המלך : ולעמשא תזמרו

הלוא

הלווא עֲצְמִי וּבִשְׂרֵי אֶתָּה כִּה יַעֲשֶׂה לִּי אֱלֹהִים וְכֹה
 יוֹסִיף אִם לֹא שֶׁר צָבָא תְהִיָּה לִפְנֵי כָל הַיָּמִים תַּחַת
 יוֹאֵב: וַיֵּט אֶת־לִבָּב כָּל־אִישׁ־יְהוּדָה כְּאִישׁ־אֶחָד טו
 וַיִּשְׁלַחוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ שׁוֹב אֶתָּה וְכָל־עַבְדֶּיךָ: וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ 16
 וַיָּבֵא עַד הַיַּרְדֵּן וַיְהוּדָה בָּא הַגִּלְגָּלִת לְלֶכֶת לְקָרְאֵת
 הַמֶּלֶךְ לְהַעֲבִיר אֶת־הַמֶּלֶךְ אֶת־הַיַּרְדֵּן: וַיִּמְהַר שְׁמֵעִי 17
 בֶּן־גֵּרָא בֶן־הַיָּמִינִי אֲשֶׁר מִבְּחֹרִים וַיֵּרֶד עִם־אִישׁ־יְהוּדָה
 לְקָרְאֵת הַמֶּלֶךְ דָּוִד: וְאַלְף אִישׁ עִמּוֹ מִבְּנֵי־מִן וְצִיָּבָא 18
 נָעַר בֵּית שָׂאוּל וְחֻמְשֵׁת עֶשֶׂר בָּנָיו וְעֶשְׂרִים עַבְדָּיו אִתּוֹ
 וַיִּצְלְחוּ הַיַּרְדֵּן לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: וְעִבְרָה הָעֵבֶרָה לְעַבִּיר 19
 אֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ וְלַעֲשׂוֹת הַטּוֹב בְּעֵינָיו וְשָׁמְעִי בֶן־גֵּרָא בְּעֵינָיו ק
 נָפַל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּעִבְרוֹ בַּיַּרְדֵּן: וַיֹּאמֶר אֶל־הַמֶּלֶךְ כ
 אֵל־יַחֲשַׁב לִי אֲדֹנָי עוֹן וְאֵל־תִּזְכֹּר אֶת־אֲשֶׁר הָעוּרָה
 עִבְדֶּךָ בַּיּוֹם אֲשֶׁר יָצָא אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ מִירוּשָׁלַם לְשׁוֹם 20
 הַמֶּלֶךְ אֶל־לְבוֹ: כִּי יָדַע עִבְדֶּךָ כִּי אֲנִי חַטָּאתִי וְהִנֵּה 21
 בְּאֵתִי הַיּוֹם רָאשׁוֹן לְכָל־בֵּית יוֹסֵף לָרֶדֶת לְקָרְאֵת אֲדֹנָי
 הַמֶּלֶךְ: וַיַּעַן אֲבִישׁ בֶּן־צְרוּיָה וַיֹּאמֶר הַתַּחַת זֹאת לֹא 22
 יוֹמַת שְׁמֵעִי כִּי קָלַל אֶת־מֹשִׁיחַ יְהוָה: וַיֹּאמֶר דָּוִד מַה 23
 לִי וְלָכֶם בְּנֵי צְרוּיָה כִּי תִהְיוּ לִי הַיּוֹם לְשִׁטְן הַיּוֹם יוֹמַת
 אִישׁ בְּיִשְׂרָאֵל כִּי הֲלוֹא יָדַעְתִּי כִּי הַיּוֹם אֲנִי מֶלֶךְ עַל־
 יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־שְׁמֵעִי לֹא תָמוּת וַיִּשְׁבַּע לוֹ 24
 הַמֶּלֶךְ: וּמִפְּבֹשֶׁת בֶּן־שָׂאוּל יָרַד כֹּה
 לְקָרְאֵת הַמֶּלֶךְ וְלֹא־עָשָׂה רָגְלוֹ וְלֹא־עָשָׂה שְׁפָמוֹ
 וְאֶת־בְּגָדָיו לֹא כִפֶּס לְמִן הַיּוֹם לָכֶת הַמֶּלֶךְ עַד הַיּוֹם
 אֲשֶׁר בָּא בְּשָׁלוֹם: וַיְהִי כִּי בָּא יְרוּשָׁלַם לְקָרְאֵת 26
 הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ לָמָּה לֹא־הִלַּכְתָּ עִמִּי
 מִפְּבֹשֶׁת: וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ עַבְדִּי רַמְנִי כִּי־אָמַר 27
 עַבְדֶּךָ אֲחַבְּשֶׂה לִי הַחֲמוֹד וְאֶרְכַּב עָלָיָה וְאַלְךָ אֶת־
 חֲמֹלֶךְ

Simej sefe
 eis adju-
 git, culpa
 suam de-
 precaturus
 & in gra-
 tiam a Da-
 vide reci-
 pitur.

Mephibo-
 seth, iniquis
 famuli sui
 calumniis
 penè oppres-
 sus, resti-
 tuitur.

וירד
 קר

נקוד על
 יצ

תעב

28 המלך כי פסח עכרך: וירגל בעכרך אל ארני המלך
 וארני המלך כמלאך האלהים ועשה הטוב בעיניך:
 29 כי לא היה כל בית אבי כי אם אנשי מורת לארני
 המלך ותשת את עכרך באכלי שלחנה ומתה ישלי
 ל עוד צדקה ולזעק עוד אל המלך: ויאמר לו

30 המלך למה תדבר עוד דבריך אמרתי אתה וציבא
 31 תחלקו את השדה: ויאמר מפיבשת אל המלך גם את
 הכל יקח אחרי אשר בא ארני המלך בשלום אל ביתו:

*David Barzillaim,
 pro prestita
 sibi, in fugâ
 suâ, fide
 & pietate,
 Ferusalem
 inuitat:*

32 וברזלי הגלעד ירד מרגלים ועבר את המלך

33 הירדן לשלחו את בירדן: וברזל יקן מאד בין שמנים
 שנה והוא כלבל את המלך בשבתו במתנים כי איש

34 גדול הוא מאד: ויאמר המלך אל ברזל אתה עבר אתי
 לה וכלכלתי אתך עמדי בירושלם: ויאמר ברזל אל

35 המלך כמה ימי שני חיי כי אעלה את המלך בירושלם:

36 בין שמנים שנה אנכי היום האדעו בין טוב לרע אם
 יטעם עכרך את אשר אכלו את אשר אשתה אם

אשמע עוד בקול שרים ושרות ולמה יהיה עכרך עוד
 למשא אל ארני המלך: במעט יעבר עכרך ארני

37 הירדן את המלך ולמה יגמלני המלך הגמולה הזאת:

38 ישבנא עכרך ואמת בעירי עם קבר אבי ואמי והנה
 עכרך כמהם יעבר עם ארני המלך ועשה לו ארת

39 אשר טוב בעיניך: ויאמר המלך אתי יעבר כמהם
 ואני אעשה לו ארת הטוב בעיניך וכל אשר תבחר

מ עלי אעשה לך: ויעבר כל העם את הירדן והמלך עבר
 וישק המלך לברזל ויברכהו וישב למקמו:

40 ויעבר המלך הגלגלה וכמהן עבר עמו וכל
 41 עם יהודה ויעברו את המלך וגם חציע עם ישראל:

42 והנה כל איש ישראל באים אל המלך ויאמרו אל

*Eo autem,
 ob senium,
 excusante,
 Cimham
 in Regiam
 familiam
 asciscitur.*

המלך מדוע גנבוך אחינו איש יהודה ויעברו את המלך ואת ביתו את הירדן וכל אנשי דוד עמו:

43 ויען כל איש יהודה על איש ישראל כי קרוב המלך אלי ולמה זה חרה לך על הדבר הזה האכול אכלנו מן המלך אם נשאת נשא לנו:

44 ויען איש ישראל את איש יהודה ויאמר עשר ידות לי במלך וגם בדוד אני ממך ומדוע הקלתני ולא היה דברי ראשון לי להשיב את מלכי ויקש דבר איש יהודה מדבר איש ישראל:

א וישם נקרא איש בליעל ושמו שבע בן בכרי איש ימיני

ויתקע בשופר ויאמר אין לנו חלק בדוד ולא נחלה לנו בכך ישי איש לאהליו ישראל: ויעל כל איש

2 ישראל מאחרי דוד אחרי שבע בן בכרי ואיש יהודה רבקוב במלכס מן הירדן ועד ירושלים: ויבא דוד אל

3 בית ירושלים ויקח המלך את עשר נשים פלגשים אשר הניח לשמור הבית ויתנס בית משמרתו וכלכלם ואליהם לא באותה ינה צרות עד יום מתן אלמנות

4 ויאמר המלך אל עמשא הזעק חיות:

ה לי את איש יהודה שלשת ימים ואתה פה עמד: וילך ה עמשא להזעיק את יהודה ויחר מן המועד אשר

6 ויאמר דוד אל אבישי עתה ידע לנו שבע בן בכרי מן אבשלום אתה קח את עבדי אדניך ורדף

7 אחריו פן מצא לו ערים בצורות והציל עיננו: ויצאו אחריו אנשי יואב והכרתי והפלתי וכל הגברים

8 ויצאו מירושלם לרדף אחרי שבע בן בכרי: הם עם האבן הגדולה אשר כנבעון ועמשא בא לפניהם

ויואב חגורו מרו לבשו ועלו חגור חרב מצמדת על יעלי קרי

9 מתגו בתערה והוא יצא ותפל: ויאמר יואב לעמשא השלום

Cap. XX.
Auctore
Zeba, Israëlitæ iterum ad arma incitantur: sola autem tribus Jebuda Davidem Jerusalem reducit.

Ille Amasam, ut celementer defectionis autorem persequatur, colligere militem jubet.
6 Eo moras trahente, Abisai submittitur.

Joab Amasam incau-

tum interficit.

השלום אתה אחי ותחזי ירמין יואב בזקן עמשה
 לנשק לו: ועמשה לא נשמר בחרבו אשר ביד
 יואב ויכהו בה אל החמש וישפך מעיו ארצה ולא
 שנה לו וימת ויואב ואבישי אחיו רדף אחרי שבע
 11 בן בכרי: ואיש עמד עליו מנערי יואב ויאמר מי אשר
 12 חפץ ביואב ומי אשר לרוד אחרי יואב: ועמשה מתגלל
 בדם בתוך המסלה וירא האיש כי עמד כל העם
 ויסב את עמשה מן המסלה השדרה וישלך עליו בגד
 13 כאשר ראה כל הבא עליו ועמד: כאשר הגה מן
 המסלה עבר כל איש אחרי יואב לרדף אחרי שבע
 14 בן בכרי: ועבר בכל שבטי ישראל אבלה ובירת

*Zeba in ur-
be Abel à
Ducibus
Davidis
obfidetur.*

ויקהלו וכל הברים ויקלהו ויבאו אף אחריו: ויבאו
 קרי ויצרו עליו באבלה בירת המעכה וישפכו סללה אל
 העיר ותעמד בחל וכל העם אשר את יואב משחיתם
 16 להפיל החומה: ותקרא אשה חכמה מן העיר שמעו
 שמעו אמרו נא אל יואב קרב עד הנה ואדברה
 17 אליך: ויקרב אליה ותאמר האשה האתה יואב
 ויאמר אני ותאמר לו שמע דברי אמתך ויאמר שמע
 18 אנכי: ותאמר לאמר דבר ודברו בראשונה לאמר
 19 שאול ישאלו באבל וכן התמו: אנכי שלמי אמוני
 ישראל אתה מבקש להמית עיר ואם בישראל למח
 כתבלע נחלת יהוה: ויען יואב ויאמר חלילה

*Tandem
motus
omnis mor-
te auctoris
repressus
est.*

21 חלילה לי אם אבלע ואם אשחית: לא כן הדבר כי
 איש מהר אפרים שבע בן בכרי שמו נשא ידו במלך
 ברוד תנו אתו לבדו ואלכה מעל העיר ותאמר האשה
 אל יואב הנה ראשו משלך אליך בעד החומה:
 22 ותבוא האשה אל כל העם בחכמתה ויכרתו את
 ראש שבע בן בכרי וישלכו אל יואב ויתקע בשפר

ויפצו מעל העיר איש לאהלו ויואב שב ירושלם אל המלך:

23 ויואב אל כל הצבא ישראל ובניה בן הוירע על

הכרי ועל הפלתי: ואדרם על המס ויהושפט בן 24 הכרתי

אחילוד המזכיר: ושיא ספר וצדוק ואביתר כהנים: כה קרי

26 וגם עירא היארי היה כהן לדוד: Cap. XXI.

כימי דוד שלש שנים שנה אחרי שנה ויבקש דוד את פני יהוה

כא פני יהוה ויאמר יהוה אל שאול ואל פני יהוה

בית הדמים על אשר המית את הגבענים: ויקרא 2 פסוק

המלך לגבענים ויאמר אליהם והגבענים לא מבני ישראל המה כי אם מיתר האמרי ובני ישראל גשבעו

להם ויבקש שאול להכתם בקנאתו לבני ישראל

ויהודה: ויאמר דוד אל הגבענים מה אעשה לכם

ובמה אכפר וברכו את נחלת יהודה: ויאמרו לו 4

הגבענים איך לי כסף וזהב עם שאול ועם ביתו ואין לנו קרי

לנו איש להמית בישראל ויאמר מה אתם אמרים

אעשה לכם: ויאמרו אל המלך האיש אשר כלנו ה

ואשר דמה לנו נשמדנו מהתיצב בכל גבל ישראל:

ינתן לנו שבעה אנשים מבניו והוקענום ליהוה בגבעת 6 יחו קרי

שאול בחיר יהוה: ויאמר המלך אני אתן: פסקא

ויהסל המלך על מפישת בן יהונתן בן שאול על 7 פסוק

שבעת יהוה אשר בינתם בין דוד ובין יהונתן בן שאול:

8 ויקח המלך את שני בני רצפה בת איה אשר ילדה לשאול

מיכל בת שאול אשר ילדה לעדריאל בן ברזלי 9

המחלתי: ויתנם ביד הגבענים ויקעם בהם לפני יהוה

ויהוה ויפלו שבעתם יחד והם המרתו בימי קציר 10

בראשנים תחלת קציר שערים: ותקח רצפה בת 11 כחלת קרי

איה

פסוק כחתי

ושוא קרי

Cap. XXI.

Fame per triennium

Israelitas premente,

David, oraculo ad-

monitus, in

piaculum caforum à

Saule Gibonita-

rum.

Septem è posteris

Saulis Gibonitis sus-

pendendos tradit.

יחירי

Rixpa pietas in occisos.

איה ארת השק ותטהו לה אל הצור מתחלת קציר עד נתקמים עליהם מן השמים ולא נתנה עוף השמים לנוח עליהם יומם ואת חית השדה לילה:

11 ויגר לדוד את אשר עשתה רצפה בת איה פלגש

12 שאל: וילך דוד ויקח את עצמות שאול ואת

עצמות יהונתן בנו מאת בעלי יבש גלעד אשר גנבו

תלאום ק אתם מרחב בית שן אשר תלוס שם הפלשתים

13 ביום הכות פלשתים את שאול בגלבע: ויעל משם

את עצמות שאול ואת עצמות יהונתן בנו ואספו את

14 עצמות המוקעים: ויקברו את עצמות שאול ויהונתן

בנו בארץ בנימן בצלע בקבר קיש אביו ויעשו כל אשר

צוה המלך ויעתר אלהים לארץ אחרי כן:

טו ותהי עוד מלחמה לפלשתים את ישראל וירד דוד

ועברו עמו וילחמו את פלשתים ויעף דוד: וישבו

בנב אשרי בילדי הרפה ומשקל קינו שלש מאות

משקל נחשת והוא חגור חרשה ויאמר להכות את

17 דוד: ויעזר לו אבישי בן צרויה ויך את הפלשתי

וימתהו אז נשבעו אנשי דוד לו לאמר לא תצא עוד

אתנו למלחמה ולא תכבה את נר ישראל:

18 ויהי אחרי כן ותהי עוד המלחמה בנב עם פלשתים

אז הפה סבכי החשתי את סף אשר בילדי הרפה:

19 ותהי עוד המלחמה בנב עם פלשתים

ר' ועירא ויך אלחנן בן יערי ארננים בית הלחמי את גלית הגתי

כ ועץ חניתו כמנור ארננים: ותהי עוד

מלחמה בנת ויהי איש מדין ואצבעורת ידיו ואצבעות

רגליו שש ושש עשרים וארבע מספר וגם הוא ילד

21 להרפה: ויחרף את ישראל ויכהו יהונתן בן

22 שמעי אחי דוד: את ארבעת אלה ילדו להרפה בנת

י' נ 3 ג י' ויפלו

Crebra Davidis praliam cum Philisthis, prospere semper eventu.

שמה קרי פלשתים קרי

וישבי קרי

מרון קרי

שמעא קרי

ויפלו ביד דוד וכיד עבדיו:

כב א	וידבר דוד ליהוה את דברי השירה הזאת ביום כב א	Cap. XXII. David, su- peratis ho- stibus, cum floquentissi- mum re- gnum in summa pa- ce regeret, in signi car- mine divi- na in sese beneficia concelebrat.
הפרכת	הציל יהוה אתו מכף כל-אֵיביו ומכף שאול:	
האוינו	ויאמר יהוה סלעיו ומצדתי ומפלטי לי: אלהי 2	
3 ויום	מגני וקרן ישעי משגבי 1	
של ספח	צורי אחסהבו	
4	ומנוסי משעי מחמסתישעני: מהלל 4	
ה	אקרא יהוה ומאיבי אושע: כי אפפני משברי ה	
6	מות נחלי בלעל יבעתני: חבל לי 6	
	שאל סבני קדמני מקשי	
7	מות: בצר לי אקרא יהוה ואל 7	
	אלהי אקרא וישמע מהיכלו	
8	קולי ושועתי באזניו: ו תגעש 8	ויהגעש קרי
	ותרעש הארץ מוסדות השמים	
9	ירגזו ויתגעשו כי חרה לו: עלה 9	
	עשן באפו ואש מפיו	
	תאכל גחלים בערו ממנו: ויטי 11	
	שמים וירד וערפל תחת	
11	רגליו: וירכב על-כרוב ויעף וירא 11	
12	על-כנפי רוח: וישתחשך סביבתיו 12	
13	סבות חשרת-מים עבי שחקים: מנגה 13	
14	נגדו בערו גחלי אש: ירעם מן-שמים 14	
15	יהוה ועליון יהן קולו: וישלח 15	
16	חצים ופיצים ברק ויהמם: ויראו אפיקי 16	ויהם קרי
	ים יגלו מסודות תבל בנערת	
17	יהוה מנשמת רוח אפו: ישלח ממרום 17	
18	יקחני משגי ממים רבים: יצילני 18	
	מאיבי עו משנאי כי אמצו	
19	ממני: יקדמני ביום אירי וירחי 19	
	יהוה	

דוכי קרי

כִּי הוֹרָה מִשְׁעַן לִי: וַיִּצֵא לַמְּרֹחַב

21 אֶתִּי יַחְלִצֵנִי כִּי-חָפֵץ בִּי: וַיִּמְלֵנִי

יְהוָה בְּצַדִּיקְתִּי כְּבֹר יְדֵי יוֹשֵׁב

22 לִי: כִּי שָׁמַרְתִּי דְרָכֵי יְהוָה וְלֹא

23 רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהִי: כִּי כָל-מִשְׁפָּטֹן ^{מִשְׁפָּטֵי יְקִי}

24 לִנְגָדִי וַחֲקִיתִיו לֹא אֲסוּר מִמֶּנָּה: וְאֵהִיָּה

כֹּה תָמִים לוֹ וְאֲשַׁתְּמְרָה מֵעֹנֵי: וַיֵּשֶׁב יְהוָה לִי

26 בְּצַדִּיקְתִּי כְּבֹרִי לִנְגַד עֵינָיו: עִם-

חֲסִיד הַתְּחַסֵּר עִם-נְבוֹר תָּמִים

27 תִּתְמַם: עִם-נְבוֹר הַתְּבוֹר וְעִם-

28 עֲקֹשׁ תִּתְפֹּל: וְאֶת-עֵם עֵינִי

29 תוֹשִׁיעַ וְעֵינֶיךָ עַל-רַמִּים תִּשְׁפִּיל: כִּי-

אֶתָּה יְרִי יְהוָה וַיְהוֹרָה יְגִיתִי

ל חֲשָׁבִי: כִּי בָכָה אֲרוּץ גְּדוֹר בְּאֱלֹהֵי

31 אֲדַלֵּג-שׁוֹר: הָאֵל תָּמִים

דְּרָכָיו אֲמַרְתִּי יְהוָה צְרוּפָה מִן

32 הוּא לְכֹל הַחֲסִים בּוֹ: כִּי מִיֵּאֵל מִבְּלַעֲדֵי

33 יְהוָה וּמִי צוֹר מִבְּלַעֲדֵי אֱלֹהֵינוּ: הָאֵל

מֵעֹז חֵיל מֵעֹז דְּרָכָיו: מְשׁוֹרֵה רִגְלוֹ בְּאֵילֹת וְעַל-

34 ^{דְּגִלֵי קְרִי} לֵה בְּמַתִּי יַעֲמִידֵנִי: ^{קְרִי}

36 לְמַלְחָמָה וְנַחַת קֶשֶׁת נַחוּשָׁה זִרְעֵתִי: וַתִּתְקַדַּח

37 לִי מִגֹּן יִשְׁעָךְ וַעֲנַתְךָ תִּרְבֵּנִי: תִּרְחִיב צַעֲדֵי

38 תַּחַתְּנִי וְלֹא מָעַרְו קִרְסָלִי: אֲרַדְּפָה

אֵיבִי וְאֲשַׁמְדֵם וְלֹא אֲשׁוּב עֵדָה

39 כָּל־תָּם: וְאֲכַלֵּם וְאֲמַחֲצֵם וְלֹא יִקְוֶמוּן וַיִּפְלוּ

מִתַּחַת רִגְלֵי: וַתִּזְוַרְנִי חֵיל

41 לְמַלְחָמָה תִּזְכְּרֵנִי קָמִי תַּחַתְּנִי: וְאֵיבִי

תתה לי ערף משנאי ואצמיתם: ישעוואין 42
 מושיע אל יהוה ולא ענם: ואשחקם 43
 כעפר ארץ כטיט חוצות ארקם
 ארקעם: ותפלמני מריבי עמי תשמרני 44
 לראש גוים עם לא ידעתי
 יעבדני: בני נכר יתבחשו לי לשמוע מה
 און ישמעו לי: בני נכר יבלו ויחגרו 46
 ממסגרותם: חיי הוזה וברוך צורי וירם 47
 אלהי צור ישעי: האל הנתן נקמת 48
 לי ומריב עמים תחתני: ומוציא 49
 מאיבו ומקמי תרוממני מאיש חמסים
 תצילני: על כן אודך יהוה בגוים ולשמך אומר: מגדל 51
 ישועת מלכו ועשרת חסד
 למשיחו לדור ולדור עד עולם:

ואלה דברי דוה האחרנים נאם דוד בן ישי ונאם הגבר כנא
 הקם על משיח אלהי יעקב ונעים זמרות ישראל: רוח 2
 יהוה דבר בי ומלתו על לשוני: אמר אלהי ישראל 3
 לי דבח צור ישראל מושל באדם צדיק מושל יראת
 אלהים: וכאור בקר ירח שמש בקר לא עבות מנגה 4
 ממטר השא מארץ: כילא כן ביתי עם אל כי ברית ה
 עולם שם לי ערוכה בכל ושמרה ברכל ישעי וכל
 חפץ כילא יצמיח: וכלי על כקוץ מנה כלתם כילא 6
 בידיקחו: ואישגעבהם ימלא ברזל ועין חנית 7
 וכאש שחוף ישרפו בשבת:

אלה שמות הגברים אשר לדוד ישב בשבת תחכמני 8
 ראש השלשי הוא עדינו העצנו על שמנה מאות חלל
 בפעם אחר: ואחרו אלעזר בן דודי בן
 אחיה

Cap XXIII
 Ultima Da-
 vidis ver-
 ba, quibus
 fœdus Dei,
 de æterni-
 tate regni
 ipsius profi-
 tetur.

Catalogus
 praci no-
 rum Du-
 cum Davi-
 dis, rerum

קמץ
 בוק

העצני קרי
 אחת קרי
 ר יי ק'
 דוד קרי

תנבו

פס

הסל

חי

הא

אי

*que strenue
ab iis ge-
starum.*

תנבזים ק אחיה בשלשה גברים עם דוד בחרפם בפלשתים
 ונאספושם למלחמה ויעלו איש ישראל : הוא קם ויך
 בפלשתים עד כי יגיעה ידו ותדבק ידו אל החרב
 ויעש יהוה תשועה גדולה ביום ההוא והעם ישבו אחריו
 11 אך לפשט : ואחרו שמה בן אנא ואחריו קרי
 הררי ונאספו פלשתים לחיהותהי שם חלקת השדה
 12 מלאה עדשים והעם נס מפני פלשתים : ויתיצב
 בתוך החלקה ויצילהו יך את פלשתים ויעש יהוה
 13 תשועה גדולה : וירדו שלשים מהשלשים ראש
 ויבאו אל קציר אל דוד אל מערת עולם וחירת
 14 פלשתים חנה בעמק רפאים : ורדו אז במצודה ומצב
 15 פלשתים אז בית לחם : ויתאוה דוד ויאמר מי ישקני
 16 מים מבאר בית לחם אשר בשער : ויבקעו שלשת
 17 הגברים במחנה פלשתים וישאבו מים מבאר בירת
 לחם אשר בשער וישאו ויבאו אל דוד ולא אבה
 לשתותם ויסף אתם ליהוה : ויאמר חלילה לי יהוה
 מעשתי זאת הדם האנשים ההלכים בנפשותם ולא
 אבה לשתותם אלה עשו שלשת הגברים :
 18 ואבישי אחי יואב בן צרויה הוא ראש
 19 השלשה והוא עורר את חנינו על שלש מאות חלל
 ולרשם בשלשה : מן השלשה הכי נכבד ויהי להם
 כ לשר ועד השלשה לא בא : ובניהו
 20 בן יהודע בן איש חי רב פעלים מקבצאל הוא הבה
 21 את שני אראל מואב והוא ירד והכה את הארורה
 22 בתוך הבאר ביום השלג : והוא הבה את איש מצרי וזכר קרי
 23 אשר מראה וביד המצרי חנית וירד אליו בשבט ויגזל
 את החנית מיד המצרי ויהרגו בחניתו : אלה עשה
 בניו בן יהודע ולו שם בשלשה הגברים : מן השלשים
 נכבד

נִכְבְּרוּ אֶל־הַשֵּׁלֶשֶׁה לֹא־בָאוּ שִׁמְהוּ רֹדֵד אֶל־מִשְׁמַעְתּוֹ:

24 עֲשֵׂה אֶל־אֲחֵי יוֹאָב בְּשֵׁלֶשִׁים אֶלְחָנָן בֶּן־דָּוִד

כֹּה בֵּית לֶחֶם: שְׁמֵה הַחֲרָדִי אֶלְיָקָא הַחֲרָדִי:

26 חֲלִץ הַפְּלִטִי עֵרָא בֶן־עֵקֶשׁ הַתְּקֵעִי:

27 אֲבִיעֹזֵר הַעֲנַתִּי מִבְּנֵי הַחֲשִׁתִּי: צֶלְמוֹן

29 הָאֲחֵחִי מֵהָרִי הַנִּטְפָּתִי: חֶלֶב בֶּן־בְּעֵנָה

הַנִּטְפָּתִי אֶתִּי בֶן־רִיבִי מִגִּבְעַת בְּנֵי בְנִימִן: בְּנִירוֹ ל

31 פָּרַעַתְנִי הָדִי מִנְחֻלֵי גַעַשׁ: אֲבִיעֶלְכוֹן הָעֵרְבָתִי

32 עֲזֻמוֹת הַבְּרָחִמִי: אֶלְיָחֶפָא הַשְּׁעֵלְכֵנִי בְּנֵי־יִשָּׁן

33 יְהוֹנָתָן: שְׁמֵה הַהֲרָדִי אַחִיאַס בֶּן־שָׂרָר הָאֲרָרִי:

34 אֶל־יַפְלֹט בֶּן־אַחַסְבִּי בֶן־הַמַּעַכְתִּי אֶלְיַעֵס בֶּן־

חֲצֵרוֹ הַכְּרַמְלִי פְּעֵרִי הָאֲרָבִי: לֵה

36 יִגָּאֵל בֶּן־נָתָן מִצֵּבֵה בְּנֵי הַגִּרִי: צֶלֶק

הָעַמּוֹנִי נַחֲרִי הַבְּאֲרָתִי נִשְׂאִי כְּלֵי יוֹאָב בֶּן־צֶרִיָּה:

38 עֵרָא הֵיטְרִי גֵרְבִי הֵיטְרִי: אֹרִיָּה

כָּד וַיֹּסֵף אֶף־כָּד הַחֲתִי כָל־שְׁלֹשִׁים וְשֶׁבַע:

יְהוּה לַחֲרוֹת בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּסֵת אֶת־דָּוִד בְּהֵם לֵאמֹר לֶךְ

2 מִנָּה אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־יְהוּדָה: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־

יֹאבִי שֶׁר־הַחֵיל אֲשֶׁר־אֵתּוֹ שׁוֹטְנֵי בְּכָל־שְׁבֻטֵי

יִשְׂרָאֵל מִדָּוָד וְעַד־בָּאֵר שְׁבַע וּפְקָדוֹ אֶת־הָעָם וַיִּדְעַתִּי

3 אֶת־מִסְפַּר הָעָם: וַיֹּאמֶר יוֹאָב אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּסֵף יְהוּה

אֶל־הֵיךְ אֶרֶץ הָעָם כְּהֵם וְכֵהֵם מֵאָה פְּעֻמִּים וְעֵינֵי אֲדָנָי

הַמֶּלֶךְ רֵאוּת וְאֲדָנָי הַמֶּלֶךְ לֵמַר חֲפִץ בְּדַבַּר הַזֶּה:

4 וַיִּחַזַק דְּבַר הַמֶּלֶךְ אֶל־יֹאבֵעַל שְׂרֵי הַחֵיל וַיֵּצֵא יוֹאָב

וְשְׂרֵי הַחֵיל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ לִפְקֹד אֶת־הָעָם אֶת־יִשְׂרָאֵל:

וַיַּעֲבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן וַיִּחַנּוּ בְּעֵרוֹעֵר יַמִּין הָעִיר אֲשֶׁר־הִיא

6 בְּתוֹךְ הַנְּחַל הַגִּדְוָאֵל עֹזֵר: וַיָּבֹאוּ הַגִּלְעָדִים וְאֶל־אֲרָץ

7 תַּחְתִּים חָרָשִׁי וַיָּבֹאוּ הַנְּהַיִתִּים וְסֹבְבֵי אֶל־צִדּוֹן: וַיָּבֹאוּ

מִבְּצֵר

Cap. XXIV
Davidem
perversa cu-
pido inva-
dit, ad me-
tiendas im-
perii vires,
populum
censendi:

מסמא
באמצע
מסוק
מסמא
באמצע
מסוק

14

חמיו קר

מ

16

האיונה ק

17

18

19

כ

כ

מבצר צר וכל ערי החוי והכנעני ויצאו אל נגבי הוֹרֵה
 8 באר שבע : וישטו בכל הארץ ויבאו מקצה תשעה
 9 חדשים ועשרים יום ירושלם : ויתן יואב ארז מספר
 מפקד העם אל המלך ותהי ישראל שמנה מאות
 אלף איש חיל שלף חרב ואיש יהודה חמש מאות
 10 אלף איש : ויך לב דוד אתו אחרי כן ספר את העם
 ויאמר דוד אל יהוה חטאתי מאד
 11 אשר עשיתי ועתה יהוה העבר נא ארז עון עבדך כי
 נסבלתי מאד : ויקם דוד בבקר
 12 יהוה היה אל גר הנביא חזה דוד לאמר : הלוך ודברת
 אל דוד כה אמר יהוה שלש אנכי נוטל עליך בחר לך
 אחת מהם ואעשה לך : ויבא גר אל דוד ויגר לו
 13 ויאמר לו התבוא לך שבע שנים רעבי בארצך ואם
 שלשה חדשים נסך לפני צריך והוא רדףך ואם היות
 שלשת ימים דבר בארצך עתה דעוראה מה אשיב
 14 שלח דבר : ויאמר דוד אל גר צר לי
 15 ויהיו קרי מאד נפלה נא ביר יהוה כירבים רחמו וביד אדם
 טו אל אפלה : ויתן יהוה דבר בישראל מהבקר ועד עת
 מועד וימת מן העם מדין ועד באר שבע שבעים אלף
 16 איש : וישלח יהו המלאך ירושלם לשחתה וינחם
 יהוה אל הרעה ויאמר למלאך המשחית פֵּעַם רב
 17 עתה הרף ידך ומלאך יהוה היה עם גרן האורנה
 היבסי : ויאמר דוד אל יהוה בראתו את
 המלאך : המכה בעסו ויאמר הנה אנכי חטאתי ואנכי
 העויתי ואלה הצאן מה עשית הנה ידך בי ובבית
 18 אבי : ויבא גר אל דוד ביום ההוא ויאמר
 19 לו עלה הקס ליהוה מזבח בגרן ארניה היבסי : ויעל
 כ דוד כדבר גר כאשר צוה יהוה : וישקף ארונה וירא
 את

Ita à Foabo militia duce
 1300000 civium dinumerata.
 10 Regem mox facti huius poenitentia subit, ejuque veniam à Deo petit.
 11 Itaque missus ad eum vates trinam ei poenam denunciat, datque arbitrium unam eligendi.
 14 Ille fugam & famem detestatus, triduanam pestem eligit;
 15 Quà saviente momento temporis
 LXX millia hominum interiire.
 17 Sed mox Deus enixis Davidis precibus & sacrificiis placatur.
 ארונה קרי

ספס
 באמצע
 ספס
 ספס
 באמצע
 ספס
 ספס
 באמצע
 ספס

אַתְּ הַמֶּלֶךְ וְאַתְּ עַבְדֵי עַבְדֵי עַבְדֵי עַלְיוֹ וַיֵּצֵא אֲרוֹנָה
 וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לַמֶּלֶךְ אֶפְרוֹחַיִם אֶרְצָה: ²¹ וַיֹּאמֶר אֲרוֹנָה
 מִדּוֹעַבָּא אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ אֶל-עַבְדָּו וַיֹּאמֶר דָּוִד לְקַנּוֹת
 מֵעַמְּךָ אֶת-הַגֵּרָן לְבָנוֹת מִזְבַּח לַיהוָה וְתַעֲזַר הַמַּגִּפָּה
 מֵעַל הָעָם: וַיֹּאמֶר אֲרוֹנָה אֶל-דָּוִד יִקַּח וַיַּעַל אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ: ²²
 הַטּוֹב בְּעֵינָיו רָאָה הַבֶּקֶר לְעֹלֵה הַמִּזְבֵּיִם וְכֹלֵי הַבֶּקֶר
 לְעֹצִים: הַכֹּל נָתַן אֲרוֹנָה הַמֶּלֶךְ לַמֶּלֶךְ
 וַיֹּאמֶר אֲרוֹנָה אֶל-הַמֶּלֶךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ יִרְצֶךָ:
 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל-אֲרוֹנָה לֹא כִּי־קָנֹו אֶקְנֶה מֵאוֹתְךָ ²⁴
 בְּמַחִיר וְלֹא אֶעֱלֶה לַיהוָה אֱלֹהֵי עֲלוֹת חֲנֹם וַיִּקַּח דָּוִד
 אֶת-הַגֵּרָן וְאֶת-הַבֶּקֶר בְּכֶסֶף שְׁקָלִים חֲמִשִּׁים: וַיְבַן שָׁם כֶּה
 דָּוִד מִזְבַּח לַיהוָה וַיַּעַל עֲלוֹת וּשְׁלָמִים וַיַּעֲתֵר יְהוָה
 לְאַרְצָן וְתַעֲזַר הַמַּגִּפָּה מֵעַל יִשְׂרָאֵל:

הפטרה
 הוישר
 23 פסקא
 כאמצע
 פסק

פכוס הפסקים של זה הספר אלף ותיש מאות וששה וסימנו אשרו סימן
 וסימנו פותח את ירך וסדריו ל' ד וסזו ולאשה עגל מרנב:

LIBER PRIMUS
REGUM.

מלכים א
HEBRAICE א

CAPUT I. א

*Davide se-
nio confecto,*

*Adonia fi-
lius, in ita
cum foabo
& Abja-
thare con-
filiorum
societate,
regnum pa-
ternum oc-
cupare ni-
titur.*

*Sed Natha-
nis opera
dectis &
dissipatis
iporum
molitioni-
bus,*

והמלך דוד זקן בא בימים ויכסהו בכנרים ולא
 חס לו: ויאמרו לו עבדיו יבקשו לאדני
 המלך נערה בתולה והועמדה לפני המלך ותהי לו סכנת
 3 וישכבה בחיקו וחס לאדני המלך: ויבקשו נערה יפה
 בכל גבול ישראל וימצאו את אבישג השונמית ויבאו
 4 אתה למלך: והנערה יפה עד מאד ותהי למלך סכנת
 ה ותשרתה והמלך לא ידעה: ואדניה בן חגית מתנשא
 לאמר אני אמלך ויעש לו רכב ופרשים וחמשים איש
 6 רצים לפניו: ולא עצבו אביו מימיו לאמר מדוע ככה
 עשית וגם הוא טוב תאר מאד ואתו ילדה אחרי
 7 אבשלום: ויהיו דבריו עם יואב בן צרויה ועם אביתר
 8 הכהן ועזרו אחרי אדניה: וצדוק הכהן ובניהו בן
 יהוידע ונתן הנביא ושמעיו רעי והגבורים אשר לדוד
 9 לא היו עם אדניהו: ויזכח אדניהו צאן ובקר ומריא עם
 אבן החלת אשר אצל עין רגל ויקרא את כל אחיו
 1 בני המלך ולכל אנשי יהודה עבדי המלך: ואת נתן
 הנביא ובניהו ואת הגבורים ואת שלמה אחיו לא
 11 קרא: ויאמר נתן אל בת שבע אם שלמה לאמר הלוא
 שמעת כי מלך אדניהו בן חגית ואדנינו דוד לא ידע:
 12 ועתה לכי איעצך נא עצה ומלטי את נפשך ואת נפש
 13 בנך שלמה: לכי וכאי אל המלך דוד
 ואמרת אליו הלא אתה אדני המלך נשבעת
 לאמרתך לאמר ביי שלמה בנך ימלך אחרי
 והוא

הפסוק
חוי שרה

2

3

4

ה

6

7

8

9

1

11

12

13

והוא ישב על כסא ומדוע מלך אדניהו :
 הנה עורך מדברת שם עם המלך ואני אבוא 14
 אחריו ומלאתי את דבריו : ותבא ברת שבע 15
 אל המלך החדרה והמלך זקן מאד ואבישג השונמית
 משרת את המלך : ותקד בת שבע ותשתחו למלך 16
 ויאמר המלך מה לך : ותאמר לו אדני אתה נשבעת 17
 ביהוה אלהיך לאמתך כי שלמה בנך ימלך אחרי
 והוא ישב על כסא : ועתה הנה אדניה מלך ועתה 18
 אדני המלך לא ידעת : ויזבח שור ומריא וזצאן לרב 19
 ויקרא לכל בני המלך ולאביתר הכהן וליאב שר
 הצבא ולשלמה עבדך לא קרא : ואתה אדני המלך כ
 עיני כל ישראל עליך להגיד להם מי ישב על כסא
 אדני המלך אחריו : והיה כשכב אדני המלך עם 21
 אבתיו והייתי אני ובני שלמה חטאים : והנה עודנה 22
 מדברת עם המלך ונתן הנביא בוא : ויגידו למלך 23
 לאמר הנה נתן הנביא ויבא לפני המלך וישתחו
 למלך על אפיו ארצה : ויאמר נתן אדני המלך אתה 24
 אמרת אדני הווי מלך אחרי והוא ישב על כסא :
 כי ירד היום ויזבח שור ומריא וזצאן לרב ויקרא כה
 לכל בני המלך ולשרי הצבא ולאביתר הכהן והנזם
 אכלים ושתיים לפניו ויאמרו יחי המלך אדניהו :
 ולי אני עבדך ולצדק הכהן ולבניהו בן יהוידע 26
 ולשלמה עבדך לא קרא : אם מאת אדני המלך נהיה 27
 הדבר הזה ולא הורעת את עבדך מי ישב על
 כסא אדני המלך אחריו : ויען המלך דוד ויאמר 28
 קראו לי לברת שבע ותבא לפני המלך ותעמד
 לפני המלך : וישבע המלך ויאמר חי יהוה 29
 אשר פרדה את נפשי מכל צרה : כי כאשר נשבעתיו ל

לך

לך ביהוה אלהי ישראל לאמר כד שלמה בן דוד המלך
 אחרי והוא יושב על כסא תחתי כי בן אעשה היום
 31 הַזֶּה: וְתִקַּד בַּת שֶׁבַע אֲפִים אֶרֶץ וְתִשְׁתַּחֲוּ לַמֶּלֶךְ
 ער כאן וְתֹאמַר יְהוֹי אֲדֹנֵי הַמֶּלֶךְ דָּוִד לְעַלְמִים:

*A Davide Salomo
 successor re-
 gni institui-
 tur. & in
 regali folio
 collocatur.*

32 וַיֹּאמֶר יְהוֹי הַמֶּלֶךְ דָּוִד קְרֹא לִי לְצִדּוֹק הַכֹּהֵן וּלְנָתָן
 33 הַנְּבִיא וּלְבַנְיָהוּ בֶן יְהוֹיָדָע וַיָּבֹאוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר
 הַמֶּלֶךְ לְהֵם קַחוּ עִמָּכֶם אֶת עֲבָדֵי אֲדֹנֵיכֶם וְהִרְכַּבְתֶּם
 אֶת שְׁלֹמֹה בְנִי עַל הַפֶּרֶדָּה אֲשֶׁר לִי וְהוֹרַדְתֶּם אִתּוֹ
 אֶל גִּחֹן: וּמִשַׁח אֶתוֹ שֵׁם צִדּוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנְּבִיא
 לַמֶּלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל וְתִקְעֶתֶם בְּשׁוֹפָר וְאָמַרְתֶּם יְהוֹי
 לֵה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה: וְעָלִיתֶם אַחֲרָיו וְבָאוּ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּי
 וְהוּא יִמְלֹךְ תַּחְתֵּי וְאִתּוֹ צְוִיתִי לְהִיטֵן נָגִיד עַל יִשְׂרָאֵל
 36 וְעַל יְהוּדָה: וַיַּעַן בְּנֵיהוּ בֶן יְהוֹיָדָע אֶת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמְרוּ
 37 אָמֵן כֵּן יֹאמַר יְהוֹי אֱלֹהֵי אֲדֹנֵי הַמֶּלֶךְ: כַּאֲשֶׁר הָיָה
 38 יְהוֹי עִם אֲדֹנֵי הַמֶּלֶךְ כֵּן יְהִי עִם שְׁלֹמֹה וַיַּגְדֵּל אֶת-
 הַנְּבִיא וּבְנֵיהוּ בֶן יְהוֹיָדָע וְהַפְּלִיתִי וַיִּוֹרְכּוּ אֶת-
 שְׁלֹמֹה עַל פֶּרֶדְרַת הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֵּלְכוּ אִתּוֹ עַל גִּחֹן:
 39 וַיִּקַּח צִדּוֹק הַכֹּהֵן אֶת קֶרֶן הַשֶּׁמֶן מִן הָאֹהֶל וַיִּמְשַׁח
 אֶת שְׁלֹמֹה וַיִּתְקְעוּ בְּשׁוֹפָרוֹ וַיֹּאמְרוּ כֹּל הָעָם יְהוֹי הַמֶּלֶךְ
 40 שְׁלֹמֹה: וַיַּעֲלוּ כֹל הָעָם אַחֲרָיו וְהָעָם מַחֲלִילִים בַּחֲלָלִים
 41 וַיִּשְׁמְחִים שִׂמְחָה גְדוֹלָה וְתִבְקַע הָאָרֶץ בְּקוֹלָם: וַיִּשְׁמַע
 אֲדֹנֵי הוּוֹכֵל הַקְּרָאִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וְהֵם כָּלֹלִים לֹאכֵל וַיִּשְׁמַע
 יוֹאָב אֶת קוֹל הַשׁוֹפָר וַיֹּאמֶר מִדּוּעַ קוֹל הַקְּרִיָּה
 42 הַזֶּה: עוֹדֵנוּ מְדַבְּרִים וְהִנֵּה יוֹנָתָן בֶּן אֲבִיתֶר הַכֹּהֵן בָּא
 וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי הוּוֹ בָּא כִּי אִישׁ חֵיל אִתּוֹ וְטוֹב תְּבַשֵּׂר:
 43 וַיַּעַן יוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לְאֲדֹנָי הוּוֹ אֲכַל אֲדֹנָינוּ הַמֶּלֶךְ דָּוִד
 44 הַמֶּלֶךְ אֶת שְׁלֹמֹה: וַיִּשְׁלַח אִתּוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת צִדּוֹק
 הַכֹּהֵן

*Cujus rei
 Adonia cer-
 tior factus,*

הכהן ואת נתן הנביא ובניהו בן יהוידע והכרתי
 והפלתי וירפכו אתו על פרדת המלך: וימשחו אתו מה
 צדוק הכהן ונתן הנביא למלך בגחון ויעלו משם
 שמחים ותהם הקריה הוא הקול אשר שמעתם: וגם 46
 ישב שלמה על כסא המלוכה: וגם באו עבדי המלך 47
 לברך את אדנינו המלך דוד לאמר ייטיב אלהיך את אלהים ק'
 שם שלמה משמך ויגדל את כסאו מכסאך וישתחו
 המלך על המשכב: וגם ככה אמר המלך ברוך יהוה 48
 אלהי ישראל אשר נתן היום ישב על כסאי ועיני
 ראות: ויחרדו יקמו כל הקראים אשר לאדניהו 49
 וילכו איש לדרכו: ואדניהו ירא מפני שלמה ויקם נ
 וילך ויחזק בקרנורת המזבח: ויגד לשלמה לאמר 51
 הנה אדניהו דא את המלך שלמה והנה אחו
 בקרנורת המזבח לאמר ישבע לי כיום המלך שלמה
 אסמיח את עבדו בחרב: ויאמר שלמה אם יהיה 52
 לבן חיל לא יפל משערתו ארצה ואם דעה תמצא
 בו ומת: וישלח המלך שלמה ויורדו מעל המזבח 53
 ויבא וישתחו למלך שלמה ויאמר לו שלמה לך
 לביתך:

Ad Altare Domini, vita & salutis causa, confugit.

Atque inde, fide data, domum cum venia remittitur.

Cap. II. David, morti propinquus, Salomonem ad pietatem & iustitiam colendam gravissimis verbis adhortatur.

א ויקרבו ימי דוד למות ויצו את שלמה בנו לאמר
 2: אבני הלך בדרך כל הארץ וחזקתו היית לאיש
 3: ושמרת את משמרת יהוה אלהיך ללכת
 בדרכיו לשמר חקרתו מצותיו ומשפטיו ועדותיו
 ככתוב בתורת משה למען תשכיל את כל
 אשר תעשה ואת כל אשר תפנה שם:
 4: למען יקים יהוה את דברו אשר דבר על לאמר אם
 ישמרו בניך את דרכם ללכת לפני באמת בכל
 לבכם ובכל נפשם לאמר לא יזכרת לך איש מעל
 כסא

2: הפטרת ויחי יעקב

*Secreta
quadam
mandata
de Foabo,
Simej, aliif
que tradit.*

ה כסא ישראל: וגם אתה ידעת את אשר עשה לי יואב
בן צרויה אשר עשה לשנישרי צבאות ישראל
לאבנר בן נר ולעמשה בן יתר ויהרגם וישם דמי
מלחמה בשלם ויתן דמי מלחמה בחגרתו אשר
6 במרתניו ובנעלו אשר ברגליו: ועשית כחכמתך ולא
7 תורד שיבתו בשלם שאל: ולבני ברזלי
הגלעדי תעשה חסד והיו באכלי שלחנה כי כן קרבו
8 אלי בברחי מפני אבשלום אחיך: והנה עמך שמעי בן
גרא בן הימני מבחריסו והוא קללני קללה נמרצת
ביום לכתני מחנים והוא ירד לקראתי הירדן ואשבע
9 לו ביהוה לאמר אם אמתך בחרב: ועתה אל
תנקו בי איש חכם אתה וידעת את אשר תעשה
י לו והורדת את שיבתו בדם שאל: וישכב דוד עם
11 אבתיו ויקבר בעיר דוד: והימים אשר מלך דוד על
ישראל ארבעים שנה בחברון מלך שבע שנים
12 ובירושלם מלך שלשים ושלש שנים: ושלמה ישב
על כסא דוד אביו ותכן מלכתו מאד:

Moritur.

*Adonia A-
bi sag Suna-
mitudem à
Salomone
in uxorem
petit.*

13 ויבא אדניהו בן חגית אל בית שבע אם שלמה
14 ותאמר השלום באך ויאמר שלום: ויאמר דבר לי אליך
טו ותאמר דבר: ויאמר את ידעת כי ליהיתה המלוכה
ועלי שמו כל ישראל פניהם למלך ותסב המלוכה
16 ותהי לאחי כי מיהוה היתה לו: ועתה שאלה אחת
אנכי שאל מאתך אל תשבי את פני ותאמר אליו דבר:
17 ויאמר אמרניא לשלמה המלך כי לא ישוב את פניך
18 ויתן לי את אבישג השונמית לאשה: ותאמר בת שבע
19 טוב אנכי אדבר עליך אל המלך: ותבא בת שבע
אל המלך שלמה לדבר לו על אדניהו ויקם המלך
לקראתה וישתחו לה וישב על כסאו וישם כסא לאם

ד א ○ המלך

המלך דוד וישב לימינו : ותאמר שאלה אחת קטנה אנכי כ
שאלת מאתך אל תשב ארתי פניו ואמר לה המלך
שאל יאמי כי לא אשיב את פניך : ותאמר יתן את ²¹
אבי שג השנמית לאדניהו אחיק לאשה : ²² ויען המלך
שלמה ויאמר לאמו ולמה את שאלת ארתי אבי שג
השנמית לאדניהו ושאלו את המלוכה כי הוא אחי
הגדול ממני ולו ולא ביתר הכהן וליואב בן צרויה :

²³ וישבע המלך שלמה ביהוה לאמר כה יעשה
לי אלהים וכה יוסיף כי בנפשו דבר אדניהו את הרבר

Ille, quo
ista insidia
spectarent,
non igna-
rus, indi-
gnatione
commotus,
Adoniam
tollit jube-
t. ¹⁶ Simili-
terque su-
stis occasio-
nibus in
Abjathar-
em ponti-
ficem.

הזה : ועתה חיהוה אשר הכיני ויושיביני על כסא ²⁴ יחיה
דוד אבי ואשר עשה לי בית כאשר דבר כי היום יומת

אדניהו : וישלח המלך שלמה ביד בנידו בן יהוידע כה
ויפגע בו וימת : ולא ביתר הכהן אמר המלך ²⁶

ענתת לך על שדיך כי אישמות אתה וביום הזה לא
אמיתך כי נשאת את ארון אדני יהוה לפני דוד אבי

וכי התענית בכל אשר התענה אבי : ויגרש שלמה ²⁷
את אביתר מהיות כהן ליהוה למלא את דבר יהוה

אשר דבר על בית עלי בשלה : והשמעה ²⁸
באה עד יואב כי יואב נטה אחרי אדניהו ואחרי

Et Foabum.

אבשלום לא נטה וינס יואב אל אהל יהוה ויחזק
בקרנות המזבח : ויגר למלך שלמה כי נס יואב אל ²⁹

אהל יהוה והנה אצל המזבח וישלח שלמה את בנידו
בן יהוידע לאמר לך פגע בו : ויבא בנידו אל אהל ³⁰

יהוה ויאמר אליו כה אמר המלך צאו ואמר לא כי
פה אמות וישב בנידו את המלך דבר לאמר כה דבר

יואב וכה ענני : ואמר לו המלך עשה כאשר דבר ³¹
ופגע בו וקברתו והסדת דמי חנם אשר שפך יואב

מעליו ומעל בית אבי : והשיב יהוה את דמו על ³²
ראשו

ראשו אשר פגע בשני אנשים צדקים וטבים
 ממנו והרגם בהרבואבי דוד לאידע את אבנר בן נר
 שר צבא ישראל ואת עמשא בן יתר שר צבא יהודה:
 33 וישבו דמיהם בראשו ואבובראש זרעו לעלם ולדוד
 ולזרעו ולביתו ולכסאו יהיה שלום עד עולם מעם
 34 יהוה: ויעל בניהו בן יהוידע ויפגע בו וימתהו ויקבר
 לה בביתו במדבר: ויתן המלך את בניהו בן יהוידע
 תחתיו על הצבא ואת צדוק הכהן נתן המלך תחת
 אביתר:

*Et Simci
 animad-
 vertit.*

36 וישלח המלך ויקרא לשמע ויאמר לו בנה לך בית
 בירושלם וישבת שם ולא תצא משם אנה ואנה:
 37 והיה ביום צאתך ועברת את נחל קדרון ידע תדע כי
 38 מורת תמורת דמך יהיה בראשך: ויאמר שמעי למלך
 טוב הדבר כאשר דבר אדני המלך כן יעשה עבדך
 39 וישב שמעי בירושלם ימים רבים: ויהי
 מקץ שלש שנים ויברחו שני עבדים לשמע אל אכיש
 בן מעכה מלך גת ויגידו לשמע לאמר הנה עבדך
 מ בנת: ויקם שמעי ויחבש את חמרו וילך גתה אל
 אכיש לבקש את עבדיו וילך שמעי ויבא ארת עבדיו
 41 מגת: ויגד לשלמה כי הלך שמעי
 42 מירושלם גת וישב: וישלח המלך ויקרא לשמע
 ויאמר אליו הלוא השבעתך ביהוה ואעד בך לאמר
 ביום צאתך והלכת אנה ואנה ידע תדע כי מות תמות
 43 ותאמר אלי טוב הדבר שמעת: ומדוע לא שמרת
 את שבעת יהוה וארת המצוה אשר צויתי עליך:
 44 ויאמר המלך אל שמעי אתה ידעת את כל הרעה
 אשר ידע לבבך אשר עשית לדוד אבי והשיב יהוה
 מה את דעתך בראשך: והמלך שלמה ברוך וכפא דוד
 יהיה

46 יהיה נכון לפני הוה עד עולם: ויצו המלך את בניו
בן יהוידע ויצאו פגעו בו ומת והממלכה נכונה ביד

שלמה: ויתחתן שלמה את פרעה נ א

מלך מצרים ויקח את בת פרעה ויביאה אל עיר דוד
עד בלתו לבנות את ביתו ואת בית יהוה ואת חומת

ירושלם סביב: רק העם מזבחים בכמות כי לא נבנה

בית לשם יהוה עד הימים ההם: ויאהב

שלמה את יהוה ללכת במקות דוד אביו רק בכמות

הוא מזבח ומקטיר: וילך המלך גבעונה לזבח שם

כי היא הבמה הגדולה אלף עלות יעלה שלמה על

המזבח ההוא: בגבעון נראה יהוה ה

אל שלמה בחלום הלילה ויאמר אלהים שאל מה

אתך: ויאמר שלמה אתה עשית עם עבדך

דוד אבי חסד גדול כאשר הלך לפניך באמת ובצדקה

ובישרת לבב עמך ותשמר לו את החסד הגדול הזה

ותתן לו בן יושב על כסאו כיום הזה: ועתה יהוה

אלהי אתה המלכת את עבדך תחרת דוד אבי ואנכי קמץ כו'ק

נער קטן לא ארע צאתו בא: ועבדך בתוך עמך אשר

בחרת עסדב אשר לא ימנהולא יספר מרב: ונתת

לעבדך לב שמע לשפט את עמך להבין בין טוב לרע

כי מי יוכל לשפט את עמך הכבד הזה: וישב הדבר

בעיני אדני כי שאל שלמה את הדבר הזה: ויאמר

אלהים אליו יען אשר שאלת את הדבר הזה ולא

שאלת לך ימים רבים ולא שאלת לך עשר ולא שאלת

נפש איביך ושאלת לך הבין לשמע משפט: הנה

עשיתי כדברך הנה נתתי לך לב חכם ונכון אשר

כמוך לא היה לפניך ואחרך לא יקום כמוך: וגם

אשר לא שאלת נתתי לך גם עשר גם כבוד אשר לא

היה

Cap. III.
Salomo fili-
am Regis
Ægypti
uxorem
ducit.

Deum sin-
gularibus
sacrificiis
Gibeone
colit.
5 Ubi per
soporem
Dominus
ipsi ad stare
visus est,
petendi qua-
vellet tri-
buens optio-
nem.

Sed ille non
aliud sibi
quam sa-
pientiam
dari popo-
scit.

Deus vero
ipsi cum
divina
sapientia
bonorum
omnium
copiam lar-
gitur.

14 הִיָּה כְמוֹךָ אִישׁ בְּמַלְכִים כָּל־יְמֵיךָ : וְאִם תִּלְךָ כְּדַרְכֵי לְשֹׁמֵר חֻקִּים וּמִצְוֹתַי כַּאֲשֶׁר הִלַּךְ דָּוִד אֲבִיךָ וְהֵאֲרַכְתִּי

15 וְאֶת־יְמֵיךָ : וַיִּקֶּץ שְׁלֹמֹה וְהֵנִיחַ חֲלוֹם ^{המטרה מקץ}

וַיָּבֹאוּ יְרוּשָׁלַם וַיַּעֲמֵד : לִפְנֵי אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה וַיַּעַל עֲלוֹת וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּה לְכָל עַבְדָּיו :

16 אִזְתַּבְּאָנָה שְׁתֵּים נָשִׁים זָנוֹת אֵל־הַמֶּלֶךְ וְתַעֲמֹדְנָה ^{Cujus illustre documentum in judicio inter duas mulieres de infante litigantes, prebet.}

17 לִפְנֵיו : וְתָאֵמַר הָאִשָּׁה הָאֶחָת בִּי אֲדֹנָי אֲנִי וְהָאִשָּׁה

18 הַזֹּאת יֹשֶׁבֶת בְּבֵית אֶחָד וְאֶלֶד עִמָּה בְּבֵית : וַיְהִי בַיּוֹם

הַשְּׁלִישִׁי לְלִדְתֵי וְתֹלְדָה גַם הָאִשָּׁה הַזֹּאת וְאֶנְחֲנוּ וַיִּחְדְּדוּ

19 אֶיִן זֹר אֶתְנוּ בְּבֵית זֹולְתֵי שְׁתֵּים אֶנְחֲנוּ בְּבֵית :

19 וַיֹּמַר בֶּן־הָאִשָּׁה הַזֹּאת לֵילָה אֲשֶׁר שָׁכַבָה עָלַי :

כ וְתִקַּם בְּתוֹךְ הַלַּיְלָה וְתִקַּח אֶת־בְּנֵי מֵאֲצְלִי וְאִמְתְּךָ

יִשְׁנֶה וְתִשְׁכַּיְבֶהוּ בַחֲיִקָה וְאֶת־בְּנֵה הַמֵּת הַשְּׁכִיבָה

21 בַחֲיָקִי : וְאִקַּם בְּבִקְרֵי לְהִינִיק אֶת־בְּנֵי וְהִנְדִּיר

מֵת וְאֶת־בְּנוֹן אֵלָיו בְּבִקְרֵי וְהִנְדִּיר לֹא־הִירָה בְּנֵי אֲשֶׁר

22 יִלְדְתִי : וְתָאֵמַר הָאִשָּׁה הָאֶחָרָת לֹא כִי בְנֵי הָחַי

וּבְנֵי הַמֵּת וְזָאת אָמְרָת לֹא כִי בְנֵי הַמֵּת וּבְנֵי הָחַי

23 וְתִדְרַבְּרָנָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ : וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ זָאת אָמְרָת זֶה

בְּנֵי הָחַי וּבְנֵי הַמֵּת וְזָאת אָמְרָת לֹא כִי בְנֵי הַמֵּת וּבְנֵי

24 הָחַי : וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ קָחוּ לִי־חָרֶב וַיָּבִיאוּ הַחֶרֶב לִפְנֵי

כ הַמֶּלֶךְ : וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ גִּזְרוּ אֶת־הַיֶּלֶד הָחַי לְשֵׁנִים וְתָנוּ

26 אֶת־הַחֲצִי לְאֶחָת וְאֶת־הַחֲצִי לְאֶחָת : וְתָאֵמַר הָאִשָּׁה ^{פתח בוק}

אֲשֶׁר־בְּנָה הָחַי אֶל־הַמֶּלֶךְ כִּי־נִכְמְרוּ רַחֲמֶיהָ עַל־בְּנָה

וְתָאֵמַר בֶּן־אֲדֹנָי תִּנְוֶלָה אֶת־הַיֶּלֶד הָחַי וְהַמֵּת אֶל־

27 תִּמִּיתְהוּ וְזָאת אָמְרָת גַּם לִי־גַם־לְךָ לֹא־יְהִי גִזְרוּ : וַיַּעַן

הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר תִּנְוֶלָה אֶת־הַיֶּלֶד הָחַי וְהַמֵּת לֹא

28 תִּמִּיתְהוּ וְהִיא אָמוֹ : וַיִּשְׁמְעוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמִּשְׁפָּט

אֲשֶׁר שִׁפֵּט הַמֶּלֶךְ וַיִּרְאוּ מִפְּנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי־רָאוּ כִּי־חֲכָמָת

יְדֵי אֱלֹהִים 0031

Quæ res ipsi auctoritatem & admiratio-

אלהים בקרבן לעשורת משפט: ויהי המלך שלמה ד א
מלך על כל ישראל:

*nem apud
subditos pe-
perit.*

Cap. IV.

*Salomo
res imperii
sapientissi-
me ordinat.*

*Praefecti
& ministri
Regii.*

ואלה השרים אשר לו עזריהו בן צדוק הכהן: אליהרף 3
ואחיה בני שישא ספרים יהושפט בן אחילוד המזכיר:

ובניהו בן יהודע על הצבא וצדוק ואביתר כהנים: 4
ועזריהו בן נתן על הנציבים וזבוד בן נתן כהן רעה ה

המלך: ואחישר על הבית ואדנירם בן עכדא על- 6
המס: ולשלמה שנים עשר נציבים על כל- 7

*Annona
curatores.*

ישראל וכלכלו את המלך וארז ביתו חודש בשנה
יהיה על אחד לכלכל: ואלה שמותם בן חור בהר 8

האחר קרי

אפרים: בן דקר במקץ ובשעלבים ובית שמש ואילון 9
בית חנן: בן חסד בארבות לו שכה וכל ארץ חפר:

בן אבינדב כל נפת דאר טפת ברת שלמה היתה לו 11
לאשה: בענא בן אחילוד תענך ומגדו וכל- 12

בית שאן אשר אצל צרתנה מתחרת לזרעאל מבית
שאן עד אבל מחולה עד מעבר ליקמעם:

בן גבר ברמת גלעד לו חות יאיר בן מנשה 13
אשר בגלעד לו חבל ארגב אשר בבשן ששים ערים

גדרות חומה ובריה נחשת: אחינדב בן- 14
עדא מחנימה: אחימעץ בנפתלי גם הוא 15

לקח את בשמת בת שלמה לאשה: בענא 16
בן חושי באשר ובעלות: יהושפט בן- 17

פרוח ביששכר: שמעי בן אלא בבנימן: 18
גבר בן ארי בארץ גלעד ארץ סיחון מלך 19

*Tranquilla
& floren-
tes, sub
ejus regno*

*Israelis res.
Cap. V.*

האמרי ועג מלך הבשן ונציב אחד אשר בארץ: יהודה כ
וישראל רבים כחול אשר על הים לרב אכלים ושתים

ושמחים: ושלמה היה מושל בכל הממלכות מן ה א
הנהר ארץ פלשתים ועד גבול מצרים מגשים מנחה
ועבדים

2 ועבדים את שלמה כל ימי חייו :
 ויהי לחם שלמה ליום אחר שלשים כר סלת וששים כר
 3 קמח : עשרה בקר בראים ועשרים בקר רעי ומאה צאן
 לבר מאיל וצבי ויחמור וכרכרים אבוסים : כי הוא
 4 רדה בכל עבר הנהר מתפסח וער עזה בכל מלכי
 ה עבר הנהר ושלום היה לו מכל עפריו מסביב : וישב
 יהודה וישראל לבטח איש תחת גפנו ותחת תאנתו
 מדן ועד באר שבע כל ימי שלמה :
 6 ויהי לשלמה ארבעים אלף ארנות סוסים למרכבו
 7 ושנים עשר אלף פרשים : וכלכלו הנצבים האלה
 את המלך שלמה וארז כל הקרב אל שלחן המלך
 8 שלמה איש חדשו לא יעדרו דבר : והשערים והתבן
 לסוסים ולרכשיבאו אל המקום אשר יהיה שם איש
 9 כמשפטו : ויתן אלהים חכמה לשלמה
 ותבונה הרבה מאד ורחב לב כחול אשר על שפת
 י הים : ותרב חכמת שלמה מחכמת כל בני קדם
 11 ומכל חכמת מצרים : ויחכם מכל האדם מאיתן
 האזרחיו והימן וכלכלו ודרדע בני מחול ויהי שמו בכל
 12 הגוים סביב : וידבר שלשת אלפים משל ויהי שירו
 13 חמשה ואלף : וידבר על העצים מן הארז אשר
 בלבנון ועד האזוב אשר יצא בקיר וידבר על הבהמה
 14 ועל העוף ועל הרמש ועל הדגים : ויבאו מכל
 העמים לשמע את חכמת שלמה מארז כל מלכי
 15 הארץ אשר שמעו את חכמתו : וישלח
 חירם מלך צור את עבדיו אל שלמה כי שמע כי אתו
 משחול למלך תחת אביהו כי אהב היה חירם לדוד
 כל הימים : וישלח שלמה אל
 17 חירם לאמר : אתה ידעת ארז דוד אבי כי לא יכל
 לבנות

*Salomonis
 sapientia,
 ad cuius
 famam
 exteri un-
 dique con-
 fluunt.*

*Hiram Sa-
 lomoni,
 missis lega-
 tis, de ac-
 cepto impe-
 rio gratu-
 latur.
 16 Ille tem-
 plum à*

לבנות בית לשם יהוה אלהיו מפני המלחמה אשר

Dauidē patre destinatum, magis edificare cupiens, materiam fruendo operi ex Libano monte sibi concedi petit.

18 דגלי קרי

סבכהו עד תתי יהוה אתם תחת כפות רגלו: ועתה

הניח יהוה אלהי לי מסביב אין שטן ואין פגערע:

19 והנני אמר לבנות בית לשם יהוה אלהי כאשר דבר

יהוה אל דוד אבי לאמר בנה אשר אתן תחתך על-

כסאך הוא יבנה הבית לשמי: ועתה צוה ויכרתו לי כ

ארזים מן הלבנון ועברי יהיו עם עבדך ושכר עבדך

המ' כצוי

אתן לך ככל אשר תאמר כי אתה ידעת כי אין בנו

21 איש ידע לכרת עצים בצדנים: ויהי בשמע

Hiram prolixè omnia pollicetur, & certis conditionibus cum Salomone pacifcitur.

חירם את דברי שלמה וישמה מאד ויאמר ברוך יהוה

22 היום אשר נתן לדוד בן חכם על העם הרב הזה: וישלח

חירם אל שלמה לאמר שמעתי את אשר שלחת אלי

אני אעשה את כל חפצך בעצי ארזים ובעצי ברושים:

23 עברי ירו מן הלבנון יגה ואני אשימם ודברות בים

עד המקום אשר תשלח אלי ונפצתים שם ואתה

24 תשא ואתה תעשה את חפצי לתת לחם ביתי: ויהי

חירום נתן לשלמה עצי ארזים ועצי ברושים כל חפצו:

ושלמה נתן לחירם עשרים אלף כר חטים מכלת כה

לביתו ועשרים כר שמן כתית כה יתן שלמה לחירם

26 שנה בשנה: ויהוה נתן חכמה לשלמה

הפטרות תרומה

כאשר דבר לו ויהי שלם בין חירם ובין שלמה ויכרתו

27 ברית שניהם: ויעל המלך שלמה מס מכל ישראל

Immensus numerus operarum, praefectorumque, fruendo templo.

28 ויהי רומם שלשים אלף איש: וישלחם לבנונה עשרת

אלפים בחדש חליפות חדש יהיו בלבנון שנים

29 חרשים בביתו ואדנידם על המס: ויהי

לשלמה שבעים אלף גשא סבל ושמונים אלף חצב

בהר: לבר משרי הנצבים לשלמה אשר על המלאכה ל

שלשת אלפים ושלש מאות הרדים בעם העשים

במלאכה

31 במלואכה ויצו המלך ויסעו אבנים גרלות אבנים יקרות

32 ליסר הבית אבני גזית: ויפסלו בני שלמה ובני חירום קמין בטרחה

והגבלים ויכינו העצים והאבנים לבנות הבית:

Cap. VI. Extructi Deo templi sumtuosissimi historia accurate enarratur; ejusque magnitudo, partes, & ornamenta describuntur:

א ויהי בשמונים שנה וארבע מאות שנה לצאת בני

ישראל מארץ מצרים בשנה הרביעית בחדש זו חוה

החדש השני למלך שלמה על ישראל ויבן הבית ליהוה:

2 והבית אשר בנה המלך שלמה ליהוה ששים אמה

3 ארכו ועשרים רחבו ושלשים אמה קומתו: והאולם על

פני היכל הבית עשרים אמה ארכו על פני רחב הבית

קמין כו' 4 עשר באמה רחבו על פני הבית: ויעש לבית חלוני

יציע ק' השקפים אטמים: ויבן על קיר הבית יצוע סביב את

קירות הבית סביב להיכל ולדביר ויעש צלעות סביב:

6 היצוע התחתנה חמש באמה רחבה והתיכנה שש היציע קרי

באמה רחבה והשלישית שבע באמה רחבה כי מגרעות

נתן לבית סביב חוצה לבלתי אחז בקירות הבית:

7 והבית בהבנתו אבן שלמה מסע נבנה ומקכות והגרזן

8 כל כלי ברזל לא נשמע בבית בהבנתו: פתח הצלע

התיכנה אל כתף הבית הימנית ובלולים יעלו על

9 התיכנה ומן התיכנה אל השלשים: ויבן את הבית

ויכלהו ויספן את הבית גבים ושררת בארזים: ויבן

את היצוע על כל הבית חמש אמות קומתו ואחז את

11 הבית בעצי ארזים: ויהי דבר יהוה אל

12 שלמה לאמר: הבית הזה אשר אמה בנה אס תלך

בחקתי וארת משפטי תעשה ושמרת את כל

מצותי ללכת בהם והקמתי ארת דברי אתך אשר

13 דברתי אל דוד אביך: ושכנתי בתוך בני ישראל ולא

ע' 14 אעזב את עמי ישראל: ויבן שלמה את

טו הבית ויכלהו: ויבן את קירות הבית מבית הצלעות

ארזים

אַרְזִים מִקְרַקַּע הַבַּיִת עַד קִירוֹת הַסַּפֵּן צִפָּה עֵץ מִבַּיִת
 וַיִּצַף אֶת קְרַקַּע הַבַּיִת בְּצִלְעוֹת בְּרוֹשִׁים: וַיִּבֶן אֶת-¹⁶
 עֲשָׂרִים אַמָּה מִרְכּוֹתֵי הַבַּיִת בְּצִלְעוֹת אַרְזִים מִן-יְחִידוֹ
 הַקְרַקַּע עַד הַקִּירוֹת וַיִּבֶן לוֹ מִבַּיִת לְדַבַּר לִקְדָּשׁ
 הַקְרָשִׁים: וְאַרְבַּעִים בָּאֵמָה הָיָה הַבַּיִת הוּא הַהֵיכָל
 לִפְנֵי: וְאַרְזֵי אֶל הַבַּיִת פְּנִימָה מִקְלַעַת פִּקְעִים וּפְטוּרֵי
 צִצִּים הֵכַל אַרְזֵי אֵין אֲבָן נִרְאָה: וְדַבֵּר בְּתוֹךְ-הַבַּיִת
 מִפְּנִימָה הֵכֵן לִתְתֵן שֵׁם אֶת-אַרְזֵי בְרִית יְהוָה: וּלְפָנָי כֹּ
 הַדַּבֵּר עֲשָׂרִים אַמָּה אַרְךָ וְעֲשָׂרִים אַמָּה רָחֵב וְעֲשָׂרִים
 אַמָּה קוֹמָתוֹ וַיִּצְפֹּהוּ זָהָב סָגוּר וַיִּצַף מִזְבַּח אַרְזֵי: וַיִּצַף
 שְׁלֹמֹה אֶת הַבַּיִת מִפְּנִימָה זָהָב סָגוּר וַיַּעֲבֹר בְּרֵתֵי קוֹרֹת
 זָהָב לִפְנֵי הַדַּבֵּר וַיִּצְפֹּהוּ זָהָב: וְאֶת-כָּל הַבַּיִת צִפָּה
 זָהָב עַד-תָּם כָּל הַבַּיִת וְכָל-הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר-לְדַבֵּר צִפָּה
 זָהָב: וַיַּעַשׂ בְּדַבֵּר שְׁנֵי כְרוּבִים עֲצֵי שִׁמֹן עֵשֶׂר אַמּוֹת
 קוֹמָתוֹ: וְחֲמִשׁ אַמּוֹת כְּנָף הַכְּרוּב הָאֶחָת וְחֲמֵשׁ אַמּוֹת
 כְּנָף הַכְּרוּב הַשֵּׁנִית עֵשֶׂר אַמּוֹת מִקְצוֹת כְּנָפָיו וְעַד-
 קְצוֹת כְּנָפָיו: וַיַּעַשׂ בְּאֵמָה הַכְּרוּב הַשֵּׁנִי מִדָּה אֶחָת כֹּה
 וְקָצֵב אֶחָד לְשְׁנֵי הַכְּרוּבִים: קוֹמַת הַכְּרוּב הָאֶחָד עֶשֶׂר
 בְּאֵמָה וּכְן הַכְּרוּב הַשֵּׁנִי: וַיִּתֵּן אֶת-הַכְּרוּבִים בְּתוֹךְ
 הַבַּיִת הַפְּנִימִי וַיִּפְרְשׂוּ אֶת-כְּנָפֵי הַכְּרוּבִים וַתִּגַּע כְּנָף-
 הָאֶחָד בְּקִיר וְכְנָף הַכְּרוּב הַשֵּׁנִי נִגְעַת בְּקִיר הַשֵּׁנִי
 וְכְנָפֵיהֶם אֶל-תּוֹךְ הַבַּיִת נִגְעַת כְּנָף אֶל-כְּנָף: וַיִּצַף
 אֶת-הַכְּרוּבִים זָהָב: וְאֶת-כָּל קִירוֹת הַבַּיִת מִסָּבִיל קְלַע
 פְּתוּחֵי מִקְלַעוֹת כְּרוּבִים וְתַמְרֹת וּפְטוּרֵי צִצִּים
 מִלְּפָנִים וְלַחֲצוֹן: וְאֶת קְרַקַּע הַבַּיִת צִפָּה זָהָב לְפְנִימָה לֹ
 וְלַחֲצוֹן: וְאֶת פְּתַח הַדַּבֵּר עָשָׂה דְלָתוֹת עֲצֵי-שִׁמֹן
 דְּזָאִיל מִזְוָזוֹת חֲמִשִּׁירֹת: וְשֵׁתֵי דְלָתוֹת עֲצֵי-שִׁמֹן וְקְלַע
 עֲלֵיהֶם מִקְלַעוֹת כְּרוּבִים וְתַמְרֹת וּפְטוּרֵי צִצִּים וְצִפָּה
 זָהָב

33 וְהַבְּוִירָד עַל הַכְּרוֹבִים וְעַל הַתְּמָרוֹת אֶת הַזֹּהֵב : וְכֵן
עָשָׂה לַפֶּתַח הַהֵיכָל מִזֹּזוֹת עֲצֵי שֹׁמֶן מֵאֵת רְבִיעִית :
34 וְשֵׁתֵי דִלְתוֹת עֲצֵי בְרוֹשִׁים שְׁנֵי צְלָעִים הַדְּלֵת הָאֶחָדָה
לָהּ גִּלְיָלִים וְשְׁנֵי קְלָעִים הַדְּלֵת הַשְּׁנִיָּת גִּלְיָלִים : וְקָלַע
כְּרוֹבִים וְתְמָרוֹת וּפְטָרֵי צִצִּים וְצִפְרָה זֶהב מִיָּשָׁר עַל-
36 הַמַּחֲקָה : וַיְכֵן אֶת הַחֲצָר הַפְּנִימִית שֶׁלֹּשָׁה טוּרֵי גִזִּית
37 וְטוּר כֶּרֶתֶת אַרְזִים : בְּשָׁנָה הָרְבִיעִית יָסַד בֵּית יְהוָה
38 בִּירַח זו : וּבְשָׁנָה הָאֶחָת עָשָׂה בִּירַח בּוֹל הוּא הַחֹדֶשׁ
מִשְׁפָּטִיו ק' הַשְּׁמִינִי כִּלְהַבִּירַת לְכָל דְּבָרָיו לְכָל מִשְׁפָּטָיו וַיִּבְנֶהוּ
א' שֶׁבַע שָׁנִים : וְאֶת-בֵּיתוֹ בָּנָה שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה
2 שָׁנָה וַיְכַל אֶת-כָּל-בֵּיתוֹ : וַיְכֵן אֶת-בֵּית יְעִר הַלְּבָנוֹן
מֵאֵה אֵמָה אֲרָכּוֹ וְחֲמִשִּׁים אֵמָה רָחְבוֹ וְשֵׁשׁ אֵמָה
קוֹמָתוֹ עַל אַרְבַּעַת טוּרֵי עַמּוּדֵי אַרְזִים וְכִרְתוֹת אַרְזִים
3 עַל-הָעַמּוּדִים : וְסָפֵן בְּאֵרֶז מִמַּעַל עַל-הַצֵּלַעַת אֲשֶׁר
עַל-הָעַמּוּדִים אַרְבַּעִים וְחֲמִשָּׁה חֲמִשָּׁה עֶשֶׂר הַטּוּר :
4 וְשִׁקְפִים שֶׁלֹּשָׁה טוּרִים וּמַחְזָה אֶל-מַחְזָה שֶׁלֹּשׁ
ה פְּעָמִים : וְכָל-הַפֶּתָחִים וְהַמִּזְוֹת רְבָעִים שִׁקְף
6 וּמֹל מַחְזָה אֶל-מַחְזָה שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים : וְאֵת אוֹלָם
הָעַמּוּדִים עָשָׂה חֲמִשִּׁים אֵמָה אֲרָכּוֹ וְשֵׁשׁ אֵמָה
רָחְבוֹ וְאוֹלָם עַל-פְּנֵיהֶם וְעַמּוּדִים וְעַב עַל-פְּנֵיהֶם :
7 וְאוֹלָם הַכֶּסֶּא אֲשֶׁר יִשְׁפֹּט שָׁם אֵלֶם הַמִּשְׁפָּט עָשָׂה
8 וְסָפֵן בְּאֵרֶז מִהַקְּרָקַע עַד-הַקְּרָקַע : וּבֵיתוֹ אֲשֶׁר יֵשֵׁב
שֵׁם חֲצֵר הָאֶחָדָה מִבֵּית לְאוֹלָם כִּמְעַשֶׂה הַזֶּה הִיָּה
וּבֵית יַעֲשֶׂה לְבֵרֶת פְּרָעָה אֲשֶׁר לָקַח שְׁלֹמֹה כְּאוֹלָם
9 הַזֶּה : כָּל-אֵלֵה אַבְנֵי יִקְרָת כַּמְדוֹת גִּזִּית מְגֻרָדוֹת
בַּמְּגֵרָה מִבֵּית וּמַחוּץ וּמִמַּסָּד עַד-הַטְּפָחוֹת וּמַחוּץ עַד-
י הַחֲצֵר הַגְּדוֹלָה : וּמִסָּד אַבְנֵי יִקְרוֹת אַבְנֵי גְדֻלֹת
11 אַבְנֵי עֶשֶׂר אַמּוֹת וְאַבְנֵי שְׁמֹנֶה אַמּוֹת : וּמִלְמַעְלָה
אַבְנֵים

Itemque temporis spatium, quo absolutum fuit.

Cap. VII. Regia domus structura, aliaque Salomonis a-moena sub-structiones.

א

א

2

מאה אמה

קומתו

3

על העמודים

4

ה פעמים

6

העמודים

7

8

שם חצר

9

במגרה

י

11

אבנים

אבנים

אֲבָנִים יְקָרוֹת כַּמְדוֹת גִּזִּית וְאֶרֶז: וְחִצְרֵי הַגְּדוֹלָה סָבִיב 12
שְׁלֹשָׁה טוּרִים גִּזִּית וְטוּר כְּרִתוֹת אֲרָזִים וְלַחֲצֵר בֵּית
יְהוָה הַפְּנִימִית וְלֵאלֹהֵי הַבַּיִת:

13 הפטרת
ויקהל
14 כמנהג
הספורים

וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיִּקַּח אֶת־
חִירָם מִצֹּר: בֶּן־אִשָּׁה אֱלֹמְנָה הוּא מִמִּטָּה
נִפְתְּלֵי וְאָבִיו אִישׁ־צֹרִי חָרָשׁ נְחֹשֶׁת וַיְמַלֵּא אֶת־
הַחֲכָמָה וְאֶת־הַתְּבוּנָה וְאֶת־הַדַּעַת לַעֲשׂוֹת כָּל־
מְלָאכָה בְּנְחֹשֶׁת וַיָּבֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיַּעַשׂ אֶת־

Sacra in templo columba.

כָּל־מְלָאכָתוֹ: וַיִּצַר אֶת־שְׁנֵי הָעַמּוּדִים נְחֹשֶׁת שְׁמֹנֶה טו
עֶשְׂרֵה אַמָּה קוֹמַת הָעַמּוּד הָאֶחָד וְחוּט שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה
אַמָּה יָסַב אֶת־הָעַמּוּד הַשֵּׁנִי: וְשֵׁתֵי כְּתָרוֹת עָשָׂה לְתֵת 16
עַל־רָאשֵׁי הָעַמּוּדִים מִצֶּקֶן נְחֹשֶׁת חֲמֵשׁ אַמּוֹת קוֹמַת
הַכְּתָרֹת הָאֶחָת וְחֲמֵשׁ אַמּוֹת קוֹמַת הַכְּתָרֹת הַשֵּׁנִית:

שִׁבְכִים מַעֲשֵׂה שִׁבְכָה גְדֹלִים מַעֲשֵׂה שְׂרָשָׁרוֹת 17
לְכְתָרֹת אֲשֶׁר עַל־רָאשֵׁי הָעַמּוּדִים שִׁבְעָה לְכְתָרֹת
הָאֶחָת וְשִׁבְעָה לְכְתָרֹת הַשֵּׁנִית: וַיַּעַשׂ אֶת־הָעַמּוּדִים 18
וְשְׁנֵי טוּרִים סָבִיב עַל־הַשִּׁבְכָה הָאֶחָת לְכַסּוֹת אֶת־
הַכְּתָרֹת אֲשֶׁר עַל־רָאשֵׁי הָרְמוֹנִים וְכֵן עָשָׂה לְכְתָרֹת

קמץ בביבוע

הַשֵּׁנִית: וְכְתָרֹת אֲשֶׁר עַל־רָאשֵׁי הָעַמּוּדִים מַעֲשֵׂה שׁוֹשֵׁן 19
בְּאוֹלָם אַרְבַּע אַמּוֹת: וְכְתָרֹת עַל־שְׁנֵי הָעַמּוּדִים גַּם כ
מִמַּעַל מִלְּעֵמֶת הַבֵּטָן אֲשֶׁר לְעֵבֶר שִׁבְכָה וְהָרְמוֹנִים הַשִּׁבְכָה ק
מֵאֵתֵים טוּרִים סָבִיב עַל־הַכְּתָרֹת הַשֵּׁנִית: וַיִּקַּם אֶת־ 21
הָעַמּוּדִים לֵאלֹהֵי הַיְיָ וַיִּקַּם אֶת־הָעַמּוּד הַיְיָ וַיִּקְרָא
אֶת־שְׁמוֹ יְכִיָן וַיִּקַּם אֶת־הָעַמּוּד הַשֵּׁמֶל וַיִּקְרָא אֶת־

שְׁמוֹ בַעֲזוֹ: וְעַל־רָאשֵׁי הָעַמּוּדִים מַעֲשֵׂה שׁוֹשֵׁן וְתָתִם 22 כצ"ל
מִלְּאֶכֶת הָעַמּוּדִים: וַיַּעַשׂ אֶת־ 23
הַיָּם מוֹצֵק עֶשֶׂר בְּאֹמֶה מִשְׁפָּחוֹ עַד־שְׁפָתוֹ עֲגוֹל
סָבִיב וְחֲמֵשׁ בְּאֹמֶה קוֹמָתוֹ וְקוֹרֵה שְׁלֹשִׁים בְּאֹמֶה וְקוֹרֵה 24
יָסַב

Lacus.

24 יסב אתו סביב : ופקעים מתחת לשפתו סביב
 סבבים אתו עשר באמה מקפים את הים
 כה סביב שני טורים הפקעים יצקים ביצקתו : עמד
 על שני עשר בקר שלשה פנים וצפונה ושלשה פנים
 ימה ושלשה פנים נגבה ושלשה פנים מזרחה והים
 עליהם מלמעלה וכל אחריהם ביתה : ועביו טפח
 26 ושפתו כמעשה שפת כוס פרח שושן אלפיס בת ^{כז}

ע"כ 27 יכיל : ויעש את המכנות עשר נחשת ארבע ^{Rafes}

באמה ארך המכונה האחת וארבע באמה רחבה
 28 ושלש באמה קומתה : וזה מעשה המכונה מסגרות
 29 להם ומסגרת בין השלבים : ועל המסגרות אשר
 בין השלבים אריות בקר וכרובים ועל השלבים כן
 ממעל ומתחת לאריות ולבקר ליות מעשה מורד :
 30 וארבעה אופני נחשת למכונה האחת וסרני נחשת
 וארבעה פעמתיו כתפת להם מתחת לכיר הכתפות
 31 יצקות מעבר איש ליות : ופיהו מבית לכתרת ומעלה
 באמה ופיה עגל מעשה כן אמה וחצי האמה וגם על
 פיה מקלעות ומסגרתיהם מרבעות לא עגלות :
 32 וארבעת האופנים למתחת למסגרות וידות האופנים
 במכונה וקומת האופן האחד אמה וחצי האמה :
 33 ומעשה האופנים כמעשה אופן המרכבה ידותם
 34 וגביריהם וחשקיהם וחשריהם הכל מוצק : וארבע
 כתפות אל ארבע פנות המכונה האחת מן המכונה
 לה כתפיה : ובראש המכונה חצי האמה קומה עגל סביב
 36 ועל ראש המכונה ירתיה ומסגרתיה ממנה : ויפתח
 על הלחת ירתיה ועל ומסגרתיה כרובים אריות ^{מסגרתיה קרי}
 37 ותמרת כמעד איש וליות סביב : כזאת עשה את
 עשר המכנות מוצק אחד מדה אחת קצב אחד
 לכלהנה

לכלהנה: ויעש עשרה כירות נחשת 33

Et labra anea.

ארבעים בת יכילי הכיור האחד ארבע באמה הכיור

האחד כיור אחד על המכונה האחרת לעשר סחה בוק

המכונות: ויתן את המכונות חמש על כפתף הבית 39

מימין וחמש על כפתף הבית משמאלו ואת הים נתן

מכפתף הבית הימנית קרמה ממול נגב:

ויעש חירום את הכירות ואת היעים ואת המזרקות מ הפטרה

ויכל חירום לעשות את כל המלאכה אשר עשה ויקהל

למלך שלמה בית יהוה: עמדים שנים וגלת הכתרת 41

אשר על ראש העמודים שתיים והשבכות שתיים והיה הפטר

לכסות את שתי גלות הכתרת אשר על ראש פקודי כפי

העמודים הכסות: ואת הרמנים ארבע מאות לשתי השבכות הספרים

שני טורים רמנים לשבכה האחת לכסות את שתי 42

גלת הכתרת אשר על פני העמדים: ואת המכונות 43

עשר ואת הכירות עשרה על המכונות: ואת הים 44

האחר ואת הבקר שנים עשר תחת הים: ואת הסירות מה

ואת היעים ואת המזרקות ואת כל הכלים האלה האלה קרי

אשר עשה חירום למלך שלמה בית יהוה נחשת

ממרט: בכבר הירדן יצקם המלך במעבה הארמה 46

בין סבור ובין צרתן: וינח שלמה את כל הכלים 47

מרב מאד מאד לא נחקר משקל הנחשת: ויעש שלמה 48

את כל הכלים אשר בית יהוה את מזבח הזהב ואת

השלהן אשר עליו לחם הפנים זהב: ואת המנרות 49

חמש מימין וחמש משמאל לפני הדביר זהב סגור

והפרח והנרת והמלקחים זהב: והספות והמזמרות נ

והמזרקות והכפורת והפתתורת זהב סגור והפתורת

לדלתות הבית הפנימי לקדש הקדשים לדלת הבית

להיכל זהב: ותשלם כל המלאכה אשר עשה 51 ע

הפטר פקודי כמנהג אשכנזי

עשה

עשה המלך שלמה בית יהוה ויבא שלמה את קרשי ו
דוד אביו את הכסף ואת הזהב ואת הכלים נתן
באצרות בית יהוה:

Cap. VIII.
Salomo,
convocatis
primoribus
populi &
sacerdoti-
bus.

אז יקהל שלמה את זקני ישראל ואת כל ראשי
המטות נשיאי האבות לבני ישראל אל המלך שלמה
ידושלם להעלות את ארון ברית יהוה מעיר דוד
היא ציון: ויקהלו אל המלך שלמה כל איש

הפטרח 2
יום שני
של סוכות

ישראל בירח האתנים בחג הוא החדש השביעי:
ויבאו כל זקני ישראל וישאו הכהנים את הארון:
ויעלו את ארון יהוה ואת אהל מועד ואת כל כלי
הקדש אשר באהל ויעלו אתם הכהנים והלוים:
ה והמלך שלמה וכל עדת ישראל הנועדים עליו אתו
לפני הארון מזבחים צאן ובקר אשר לא יספרו ולא

Arcam Do-
mini Zione
in templi
adytum
deducit.

6 ימנו מרב: ויבאו הכהנים את ארון ברית יהוה אל-
מקומו אל דביר הבית אל קדש הקדשים אל תחת
7 כנפי הכרוכים: כי הכרובים פרשים כנפים אל מקום
הארון ויסכו הכרבים על הארון ועל בריו מלמעלה:
8 ויארכו הכרבים ויראו ראשי הכרבים מן הקדש על פני
9 הדכיר ולא יראו החוצה ויהיו שם עד היום הזה: אין
בארון רק שני לחורת האבנים אשר הנח שם משה
בחרב אשר פרת יהוה עם בני ישראל ביצאתם מארץ

Quo in
loco Deus
manifestum
praesentia
sua signum
edit.

י מצרים: ויהי ביצאת הכהנים מן הקדש והענן מלא את
11 בית יהוה: ולא יכלו הכהנים לעמד לשרת מפני הענן
12 כי מלא כבוד יהוה את בית יהוה: אז אמר
13 שלמה יהוה אמר לשכן הערפל: בנה בניתי בית זבל
14 לך מכון לשבתך עולמית: ויסב המלך את פניו ויברך
טו את כל קהל ישראל וכל קהל ישראל עמד: ויאמר
ברוך יהוה אלהי ישראל אשר דבר בפיו את דוד אבי

12 Igitur
Salomo,
cum uni-
verso popu-
lo, augu-
stum in mo-
dum Deo
laudat & gratias dicit:

ובידו

16 ובידו מלא לאמר: מן היום אשר הוצאתי את עמי את-
 ישראל ממצרים לא בחרתי בעיר מכל שבטי ישראל
 לבנות בית להיות שמי שם ואבחר ברוד להיות על-
 עמי ישראל: ויהי עם לבב דוד אבי לבנות בית לשם
 17 יהוה אלהי ישראל: ויאמר יהוה אל דוד אבי ען אשר
 18 הירח עם לבבך לבנות בית לשמי הטיבת כיהיה עם
 לבבך: רק אתה לאתבנה הבית כי אם בנך היצא
 19 מחלציק הוא יבנה הבית לשמי: ויקם יהוה את דברו כ
 אשר דבר ואקם תחת דוד אבי ואשבי על כסא ישראל
 כאשר דבר יהוה ואבנה הבית לשם יהוה אלהי
 ישראל: ואשם שם מקום לארון אשר שם ברית
 21 יהוה אשר כרת עם אבותינו בהוציאנו אתם מארץ
 מצרים: ויעמד שלמה לפני מזבח
 22 יהוה נגד כל קהל ישראל ויפרש כפיו השמים:
 ויאמר יהוה אלהי ישראל אין כמוך אלהים בשמים
 23 מפועל ועל הארץ מתחרת שמר הברית והחסד
 לעבדיך ההלכים לפניך בכל לבם: אשר שמרת
 24 לעבדך דוד אבי את אשר דברת לו ותדבר בפוך
 וכידך מלאת כיום הזה: ועתה יהוה אלהי ישראל כה
 שמר לעבדך דוד אבי את אשר דברת לו לאמר לא
 יפרת לך איש מלפני ישב על כסא ישראל רק אם
 ישמרו בנך את דרכם ללכת לפני כאשר הלכת לפני:
 ועתה אלהי ישראל יאמן נא דבריך אשר דברת
 26 לעבדך דוד אבי: כי האמנם ישב אלהים על הארץ
 27 הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך אף כי הבית
 הזה אשר בנית: ופנית אל תפלת עבדך ואל תחנתו
 28 יהוה אלהי לשמע אל הרנה ואל התפלה אשר עבדך
 מתפלל לפניך היום: להיות עינך פתחת אל הבית
 29 הזה

Atque ad-
 hibitis so-
 lemibus
 precibus

26 דברך
 קרי

הַזֶּה לִילֵהוּיּוֹם אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַרְתָּ יְהוָה שְׁמִי שָׁם
 לִשְׁמֹעַ אֶל־הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר יִתְפַּלֵּל עִבְדְּךָ אֶל־הַמָּקוֹם
 לְהוֹזֵה: וְשָׁמַעְתָּ אֶל־תְּחִנַּת עִבְדְּךָ וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
 יִתְפַּלְלוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וְאַתָּה תִּשְׁמַע אֶל־מָקוֹם
 31 שְׁבַתְךָ אֶל־הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַעְתָּ וּסְלַחְתָּ: אֵת אֲשֶׁר יִחְטָא
 אִישׁ לְרֵעֵהוּ וְנִשְׂאֵבוּ אֱלֹהִים לְהֵאֱלֹתוֹ וְכִּי אֱלֹהִים לִפְנֵי
 32 מִזְבְּחְךָ בְּבֵית הַזֶּה: וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וְעֲשִׂיתָ
 וְשִׁפְטָתָ אֶת־עִבְדְּךָ לְהַרְשִׁיעַ רָשָׁע לְתֵת דְּרָכּוֹ בְּרָאשׁוֹ
 33 וְלְהַצְדִּיק צְדִיק לְתֵת לוֹ כְּצַדִּיקוֹ: בְּהַנִּיף
 עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי אוֹיֵב אֲשֶׁר יִחְטָאוּ לְךָ וְשָׁבוּ אֵלֶיךָ
 וְהוֹדוּ אֶת־שִׁמְךָ וְהִתְפַּלְלוּ וְהִתְחַנְּנוּ אֵלֶיךָ בְּבֵית הַזֶּה:
 34 וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וּסְלַחְתָּ לְחַטְאֵת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
 וְהִשְׁבַּתְתָּם אֶל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּ לְאֲבוֹתָם:
 לֵה
 בְּהַעֲזֹר שָׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר כִּי יִחְטָאוּ לְךָ
 וְהִתְפַּלְלוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וְהוֹדוּ אֶת־שִׁמְךָ וּמִחְטָאתָם
 36 יִשׁוּבוּן כִּי תַעֲנֶם: וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וּסְלַחְתָּ
 לְחַטְאֵת עִבְדְּךָ וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל כִּי תוֹרַם אֶרֶץ־הַדְּרָךְ
 הַטּוֹבָה אֲשֶׁר יִלְכוּ בָּהּ וְנִתְתַּר מָטָר עַל־אֲרָצְךָ אֲשֶׁר־
 37 נָתַתָּה לְעַמְּךָ לְנַחֲלָה: רַעֲב כִּי־יִהְיֶה בְּאֶרֶץ דְּבַר
 כִּי־יִהְיֶה שֹׁדֶפֶן יִרְקוֹן אֲרֵבָה חֶסֶל כִּי יִהְיֶה כִּי־יִצַר לוֹ
 38 אִיבוּ בְּאֶרֶץ שַׁעֲרָיו כֹּל־נִגַע כֹּל־מַחֲלָה: כֹּל־תְּפִלָּה
 כֹּל־תְּחִנָּה אֲשֶׁר תִּהְיֶה לְכָל־הָאָדָם לְכָל־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
 אֲשֶׁר יִדְעוּן אִישׁ נִגַע לִבּוֹ וּפְרַשׁ כִּפּוּי אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה:
 39 וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מִכּוֹן שְׁבַתְךָ וּסְלַחְתָּ וְעֲשִׂיתָ
 וְנָתַתָּ לְאִישׁ כְּכֹל־דְּרָכּוֹ אֲשֶׁר תִּדַע אֵת לִבּוֹ כִּי־אַתָּה
 מִי־דַעְתָּ לְבַדְּךָ אֵת לִבּוֹ כֹּל־בְּנֵי־הָאָדָם: לְמַעַן יִרְאוּךָ
 כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר הֵם חַיִּים עַל־פְּנֵי־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה
 41 לְאֲבוֹתֵינוּ: וְגַם אֶל־הַנְּכָרִי אֲשֶׁר לֹא־מֵעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל

42 הוא ובא מארץ רחוקה למען שמך: כִּי שִׁמְעוּן אֶת־
 שִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְאֶת־דְּרֹךְ הַחֹקֶה וְזָרַע הַנְּטוּיָה וּבֵא
 43 וְהִתְפַּלֵּל אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה: אֵתָה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מִכּוֹן
 שְׁבִתְךָ וְעָשִׂיתָ כְּכֹל אֲשֶׁר יִקְרָא אֵלֶיךָ הַנִּכְרִי לְמַעַן
 יֵדְעוּן כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ אֶת־שִׁמְךָ לִירְאֹהוּ אֶתְךָ כְּעַמְּךָ
 יִשְׂרָאֵל וּלְדַעַת כִּי־שִׁמְךָ נִקְרָא עַל־הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר
 44 בִּנִיתִי: כִּי יֵצֵא עַמְּךָ לְמַלְחָמָה עַל־אֵיבוֹ בְּדֶרֶךְ
 אֲשֶׁר תִּשְׁלַחְמוּ וְהִתְפַּלְלוּ אֵלַי יְהוָה דְּרֹךְ הַעִיר אֲשֶׁר
 בָּחַרְתָּ בָּהּ וְהַבַּיִת אֲשֶׁר־בִּנִיתִי לְשִׁמְךָ: וְשִׁמְעַת הַשָּׁמַיִם מֵה
 46 אֵת־תְּפִלָּתְךָ וְאֶת־תְּחִנָּתְךָ וְעָשִׂיתָ מִשְׁפָּטִים: כִּי־
 יַחְטְאוּ־לְךָ כִּי אֵין אָדָם אֲשֶׁר לֹא־יַחְטֵא וְאִנְפָּת־כֶּסֶם
 וְנִתַּתָּם לִפְנֵי אוֹיְבֵי שְׂבוּסֵי שְׂבִיהֶם אֶל־אֶרֶץ הָאוֹיֵב
 47 רְחוֹקָה אוֹ קְרוֹבָה: וְהִשְׁכִּיבוּ אֶל־לִבָּם בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבּוּ
 שָׁם וְשָׁבוּ וְהִתְחַנְּנוּ אֵלֶיךָ בְּאֶרֶץ שְׂבִיהֶם לֵאמֹר חֲטֵאנוּ
 48 וְהָעוֹיְנוּרֵשָׁעֵנוּ: וְשָׁבוּ אֵלֶיךָ בְּכֹל־לִבְכֶם וּבְכֹל־נַפְשָׁם
 בְּאֶרֶץ אִיְבֵיהֶם אֲשֶׁר־שָׁבוּ אֹתָם וְהִתְפַּלְלוּ אֵלֶיךָ דְּרֹךְ
 אֶרֶצְכֶם אֲשֶׁר־נָתַתָּה לְאֲבוֹתָם הַעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ וְהַבַּיִת
 49 אֲשֶׁר־בִּנִיתִי לְשִׁמְךָ: וְשִׁמְעַת הַשָּׁמַיִם מִכּוֹן שְׁבִתְךָ אֶת־
 תְּפִלָּתְךָ וְאֶת־תְּחִנָּתְךָ וְעָשִׂיתָ מִשְׁפָּטִים: וְסִלַּחְתָּ לְעַמְּךָ
 אֲשֶׁר חֲטְאוּ־לְךָ וּלְכָל־פְּשָׁעֵיהֶם אֲשֶׁר פָּשְׁעוּ בְּךָ וְנִתַּתָּם
 51 לְרַחֲמִים לִפְנֵי שְׂבִיהֶם וּרְחֻמוֹם: כִּי עַמְּךָ וְנַחֲלַתְךָ הֵם
 52 אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מִמִּצְרַיִם מִתּוֹךְ כּוֹר הַבְּרָזִל: לֵהִיֹּת עֵינֶיךָ
 פְּתוּחִת אֶל־תְּחִנַּת עַבְדְּךָ וְאֶל־תְּחִנַּת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
 53 לְשִׁמְעֵי אֵלֶיהֶם בְּכֹל־קְרָאִם אֵלֶיךָ: כִּי־אֵתָה הַבְּדִלְתָּם
 לְךָ לְנַחֲלָה מִכָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי־אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ בְּיַד מֹשֶׁה
 עַבְדְּךָ בְּהוֹצִיאֶךָ אֶת־אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם אֶרְנִי יְהוָה:
 54 וַיְהִי כְּכֹלֹת שְׁלֹמֹה לְהִתְפַּלֵּל אֵלַי יְהוָה אֵת־כָּל־
 הַתְּפִלָּה וְהִתְחַנְּנָה הַזֹּאת קָם מִלִּפְנֵי מִזְבֵּחַ יְהוָה מִכְּרֹעַ
 עַל

בניתי קרי

הפטרות שמינו
הן עזרת

נה על ברכיו וכפיו פרשות השמים: ויעמד ויברך את כל-
 56 קהל ישראל קול גדול לאמר: ברוך יהוה אשר נתן
 מנוחה לעמו ישראל ככל אשר דבר לאנפל דבר אחד
 57 מכל דברו הטוב אשר דבר ביד משה עבדו: יהי יהוה
 אלהינו עמנו כאשר היה עם אבותינו אל יעזבנו ואל-
 58 יטשנו: להטות לבבנו אליו ללכת בכל דרכיו ולשמר
 59 מצותיו וחקיו ומשפטיו אשר צוה את אבותינו: ויהיו
 דברי אלה אשר התחננת לפני יהוה קרבים אל יהוה
 אלהינו יומם ולילה לעשות משפט עבדו ומשפט עמו
 60 ישראל דבר יום ביומו: למען דעת כל עמי הארץ
 61 כי יהוה הוא האלהים אין עוד: והיה לבבכם שלם
 עם יהוה אלהינו ללכת בחקיו ולשמר מצותיו ביום
 62 הזה: והמלך וכל ישראל עמו זבחים זבח לפני
 63 יהוה: ויזבח שלמה את זבח השלמים אשר זבח
 ליהוה בקר עשרים ושנים אלף וצאן מאה ועשרים
 אלף ויחנכו את בית יהוה המלך וכל בני ישראל:
 64 ביום ההוא קדש המלך את תוך החצר אשר לפני
 בית יהוה כי עשה שם את העלה ואת המנחה ואת
 חלבי השלמים כי מזבח הנחשת אשר לפני יהוה קטן
 מהכיל את העלה ואת המנחה ואת חלבי השלמים:
 65 והיעש שלמה בערת ההיא את החג וכל ישראל עמו
 קהל גדול מלבוא חמת ערנחל מצרים לפני יהוה
 אלהינו שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר יום:
 66 ביום השמיני שלה את העם ויברכו את המלך וילכו
 לאהליהם שמחים וטובי לב על כל הטובה אשר
 67 עשה יהוה לדוד עבדו ולישראל עמו: ויהי ככלות
 שלמה לבנות את בית יהוה ואת בית המלך ואת כל-
 2 חשק שלמה אשר חפץ לעשות: וירא יהוה אל

*Celebrato-
que sum-
tuosissimo
sacrificio,
templum
consecrat:*

*Itemque
cum populo
Taberna-
culorum
festum cele-
brat.*

Cap. IX.

*Salomo ite-
rum Divi-*

3 אל שלמה שנית כאשר נראה אליו בנגעון: ויאמר

*na appari-
tione con-
firmatur.*

יהוה אליו שמעתי את רזפתך ואת תחנתך

אשר התחננתה לפני הקדשתי את הבית הזה אשר

בנתה לשום שמי שם עד עולם והיו עיניו לבי שם כל

4 הימים: ואתה אם תלך לפני כאשר הלך דוד אביך

בתם לבב ובישר לעשות ככל אשר צויתך חקי

ומשפטי תשמר: והקמתי את כסא ממלכתך על ה

ישראל לעלם כאשר דברתי על דוד אביך לאמר לא

5 יכרת לך איש מעל כסא ישראל: אם שוב תשובון

אתם ובניכם מאחרי ולא תשמרו מצותי חקתי אשר

נתתי לפניכם והלכתם ועבדתם אלהים אחרים

7 והשתחיתם להם: והכרתי את ישראל מעל פני

הארמה אשר נתתי להם ואת הבית אשר הקדשתי

לשמי אשלח מעל פני והיה ישראל למשל ולשנינה

8 בכל העמים: והבית הזה יהיה עליון כל עבר עליו

ישם ושרק ואמרו על מה עשה יהוה ככה לארץ הזאת

9 ולבית הזה: ואמרו על אשר עזבו את יהוה אלהיהם

אשר הוציא את אבתם מארץ מצרים ויחזיקו באלהים

אחרים וישתחו להם ויעברום על כן הביא יהוה עליהם

וישתחו

קרי ויהי מקצה עשרים י

את כל הרעה הזאת:

*Hiramo,
pro praestitâ
sibi in tem-
plo adifi-
cando ope-
râ & offi-
ciis, regio-
nem quan-
dam Gali-
lea vicissim
donat.*

10 שנה אשר בנה שלמה את שני הבתים את בית יהוה

11 ואת בית המלך: חירם מלך צר נשא את שלמה

בעצי ארזים ובעצי ברושים ובוהב לכל חפצו אויתן

12 המלך שלמה לחירם עשרים עיר בארץ הגליל: ויצא

חירם מצר לראות את הערים אשר נתן לו שלמה ולא

13 ישרו בעיניו: ויאמר מה הערים האלה אשר נתת לי

אחי ויקרא להם ארץ כבול עד היום הזה:

14 וישלח חירם למלך מאה ועשרים כבד זהב:

וזה

*Oppida
quadam
lia condit.*

טו וזה דבר המס אשר העלה המלך שלמה לבנות את

בית יהוה ואת ביתו ואת המלוא ואת חומת ירושלם

16 ואת חצר ואת מגדו ואת גזר: פרעה מלך מצרים

עלה וילכד את גזר וישרפה באש ואת הכנעני הישב

17 בעיר הרג ויתנה שלחים לבתו אשר שלמה: ויבן

קמץ בוק

18 שלמה את גזר ואת בית חרן תחתון: ואת בעלת

חרמר קרי

19 וארתת מר במדבר בארץ: ואת כל ערי המסכנות

אשר היו לשלמה ואת ערי הרכב ואת ערי הפרשים

ואת חשק שלמה אשר חשק לבנות בירושלם ובלבנון

כ ובכל ארץ משלתו: כל העם הנותר מן האמרי

*Populi de-
lectum a-
git, quique
de allophy-
lorum ge-
nere iis in-
termixti
erant, ser-
vire jubet.*

החתי הפרזי החוי והיבוסי אשר לא מבני ישראל

21 המה: בניהם אשר נתרו אחריהם בארץ אשר לא

יכלו בני ישראל להחרימם ויעלם שלמה למס עבד

22 עד היום הזה: ומבני ישראל לא נתן שלמה עבד כי

הם אנשי המלחמה ועבדיו ושריו ושלשיו ושרי רכבו

23 ופרשיו: אלהי שרי הנצבים אשר על-

המלאכה לשלמה חמשים וחמש מאות הרדסים בעם

24 העשירים במלאכה: אך בת פרעה עלתה מעיר דוד אל-

כה ביתה אשר בנה לה אזכרה ארז המלוא: והעלה

שלמה שלש פעמים בשנה עלות ושלמים על המזבח

אשר בנה ליהוה והקטיר אתו אשר לפני יהוה ושלם

*Classem
auriferam
instruit.*

26 את הבית: ואני עשה המלך שלמה בעציון גבר אשר

27 את אילות על שפת ים סוף בארץ אדום: וישלח חירם

באני את עבדיו אנשי אניות ידעי הים עם עבדי שלמה:

28 ויבאו אופירה ויקחו משם זהב ארבע מאות ועשרים

*Cap. X.
Regina Se-
ba Salomo-
nis visendi
causa fe-
ru salemum*

א 9 ככר ויבאו אל המלך שלמה: ומלכת שבא

שמערת את שמע שלמה לשם יהוה ותבא לנסתו

ב בחידות ותבא ירושלמה בחיל ככר מאד גמלים נשאים

בשמים P p 3 טו ג

בשמים וזהב רב מאד ואבן יקרה ותבא אל שלמה
 3 ותדבר אליו את כל אשר היה עם לבבה: ויגד לה
 שלמה את כל דבריה לא היה דבר נעלם מן המלך
 4 אשר לא הגיד לה: ותרא מלכת שבא את כל חכמת
 שלמה והבית אשר בנה: ומאכל שלחנו ומושב עבדיו ה
 ומעמד משרתיו ומלכשיהם ומשקיו ועלתו אשר יעלה
 6 בית יהוה ולא היה בה עוד רוח: ותאמר אל המלך
 אמת היה הדבר אשר שמעתי בארצי על דבריך ועל
 7 חכמתך: ולא האמנתי לדברים עד אשר באתי
 ותראינה עיני והנה לא הגד לי החצי הוספת חכמה
 8 וטוב אל השמועה אשר שמעתי: אשרי אנשיך אשרי
 עבדיך אלה העמדים לפניך תמיד השמעים את
 9 חכמתך: יהי יהוה אלהיך ברוך אשר חפץ בך לתתך
 על כסא ישראל באהבת יהוה את ישראל לעלם
 וישמך למלך לעשות משפט וצדקה: ותתן למלך מאה י
 ועשרים כפר זהב ובשמים הרבה מאד ואבן יקרה לא
 בא כבשם ההוא עוד לרב אשר נתנה מלכת שבא
 11 למלך שלמה: וגם אני חירם אשר נשא זהב מאפיר
 הביא מאפיר עצי אלמגים הרבה מאד ואבן יקרה:
 12 ויעש המלך את עצי האלמגים מסעד לבית יהוה
 ולבית המלך וכנרות ונבלים לשרים לא בא כן עצי
 13 אלמגים ולא נראה עד היום הזה: והמלך שלמה נתן
 למלכת שבא את כל חפצה אשר שאלה מלבד אשר
 נתן לה כיד המלך שלמה ותפן ותלך לארצה היא
 14 ועבדיה: ויהי משקל הזהב אשר בא לשלמה
 בשנה אחת שש מאות ששים ושש כפר זהב: לבד טו
 מאנשי התרים ומסחר הרכלים וכר מלכי הערב
 16 ופחות הארץ: ויעש המלך שלמה מאתיים צנה זהב

venit, i-
 psumque
 muneribus
 colit.

Opes Salo-
 monis, au-
 gustusque
 aula appa-
 ratus:
 itemque
 rerum
 omnium

שחוט

*ipso re-
gnante co-
pia et u-
bertas.*

17 שְׁחוֹט שְׁש־מֵאוֹת זָהָב יַעֲלֶה עַל־הַצִּנֹּה הָאֶחָת : וַיִּשְׁלֹשׁ־
מֵאוֹת מִגְּנִים זָהָב שְׁחוֹט שְׁלֹשׁת מִנִּים זָהָב יַעֲלֶה עַל־
18 הַמִּגְן הָאֶחָת וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ בֵּית יַעַר הַלְּבָנוֹן : וַיַּעַשׂ
19 הַמֶּלֶךְ כֶּסֶף שֵׁן גָּדוֹל וַיִּצְפֹּהוּ זָהָב מוֹפָז : שֵׁשׁ מַעֲלוֹת
מִלְּכֶסֶף וְרֹאשׁ עֲגוּל לְכֶסֶף מֵאַחֲרָיו וַיִּדְרֹת מִזָּה וּמִזָּה אֶל־
כ מְקוֹם הַשֵּׁבֶת וּשְׁנַיִם אַרְיֹת עֲמֻדִים אֶצֶל הַיְדוֹת : וּשְׁנַיִם
עֲשָׂר אַרְיִים עֲמֻדִים שָׁם עַל־שֵׁשׁ הַמַּעֲלוֹת מִזָּה וּמִזָּה לֹא־
21 נַעֲשֶׂה כֵן לְכָל מַמְלָכוֹת : וְכָל כְּלֵי מִשְׁקֵה הַמֶּלֶךְ שֶׁלְמָה
זָהָב וְכָל כְּלֵי בֵית יַעַר הַלְּבָנוֹן זָהָב סָגוּר אֵין כֶּסֶף לֹא
22 נֶחְשָׁב בְּיַמֵּי שְׁלֹמֹה לְמֵאוֹמָה : כִּי אֲנִי תָרַשִׁישׁ לְמֶלֶךְ בַּיָּם
עִם אֲנִי חִירָם אֶחָת לְשֹׁלֵשׁ שָׁנִים תְּבוּאָה אֲנִי תָרַשִׁישׁ
23 נִשְׂאֵת זָהָב וְכֶסֶף שְׁנֵה־בַיִם וְקַפִּיסוֹת כִּפִּיִים : וַיַּגְדֵּל הַמֶּלֶךְ
24 שְׁלֹמֹה מְכַל מַלְכֵי הָאָרֶץ לַעֲשֹׂר וּלְחַכְמָה : וְכָל־הָאָרֶץ
מִבְּקָשִׁים אֶת־פְּנֵי שְׁלֹמֹה לִשְׁמֹעַ אֶת־חֻכְמָתוֹ אֲשֶׁר־נָתַן
כָּה אֱלֹהִים בְּלִבּוֹ : וְהִמְרָה מִבְּיָאִים אִישׁ מִנְּחָתוֹ כְּלֵי־כֶסֶף
וְכָל־יְהוָה וּשְׁלָמוֹת וְנִשְׁקוּ וּבְשָׂמִים סוּסִים וּפִרְדִּים דְּבָר־
26 שְׁנֵה־בְשָׁנָה : וַיֵּאסֹף שְׁלֹמֹה רֶכֶב וּפָרָשִׁים וַיְהִי־לוֹ
אַלְף וָאַרְבַּע מֵאוֹת רֶכֶב וּשְׁנַיִם־עֶשְׂרֵת אֶלֶף פָּרָשִׁים
27 וַיִּנְחַם בְּעָרֵי הָרֶכֶב וְעַם־הַמֶּלֶךְ בִּירוּשָׁלַם : וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ
אֶת־הַכֶּסֶף בִּירוּשָׁלַם כְּאֲבָנִים וְאֶת־הָאָרְזִים נָתַן
28 בְּשִׁקְמִים אֲשֶׁר־בְּשִׁפְלָה לְרֵב : וּמוֹצֵא הַסּוּסִים אֲשֶׁר
לְשֹׁמֵה מִמְּצָרִים וּמִקְוֵה סַחְרֵי הַמֶּלֶךְ יִקְחוּ מִקְוֵה
29 בְּמַחִיר : וְתַעֲלֶה וְתִצֵּא מִרְכָּבָה מִמְּצָרִים בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת
כֶּסֶף וְסוּס בַּחֲמִשִּׁים וּמְאָרֶה וְכֵן לְכָל־מַלְכֵי הַחֲתִים
אִיֵּא וְלְמַלְכֵי אֲרָם בִּידָם יֵצְאוּ : וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה אָהָב
נָשִׁים נְכָרִיּוֹת רַבּוֹת וְאֶת־בַּת־פְּרַעֲיָה מֵאֲבִיּוֹת עַמְּנוּיֹת
2 אֲדָמִית צְרִינִית חֲתִיָּת : מִן־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה אֶל־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא־תִבְאוּ בָהֶם וְהֵם לֹא־יָבֹאוּ בְכֶם אֲכֵן יִטּוּ

*Cap. XI.
Sed res ni-
mium se-
cunda ip-
sum pessun-
dederunt.
Ab opibus
n luxum*

את לבבכם אחרי אלהיהם בהם דבק שלמה לאהבה:

prolapsus uxoribus

3 ויהי לונשים שרות שבע מאות ופילגשים שלש מאות

700, concubinis

4 ויטונשו את לבו ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את

300 regiam implet.

לבבו אחרי אלהים אחרים ולא היה לבבו שלם עם

יהוה אלהיו כלבב דוד אביו: וילך שלמה אחרי ה

6 עשתרת אלהי צדנים ואחרי מלכם שקץ עמנים: ויעש

שלמה הרע בעיני יהוה ולא מלא אחרי יהוה כדוד

7 אביו: אז יבנה שלמה במרה לכמוש שקץ

Ab his jam senex per-

מואב בהר אשר על פני ירושלם ולמלך שקץ בני

ducitur ad

8 עמון: וכן עשה לכל נשיו הנכריות מקטירות ומזבחות

cultum Deorum,

9 לאלהיהן: ויתאנף יהוה בשלמה כי נטה לבבו מעם

aris quidem &

יהוה אלהי ישראל הנראה אליו פעמים: וצוה אליו

templis dicitis.

על הרבר הזה לבלתי לכת אחרי אלהים אחרים ולא

שמר את אשר צוה יהוה:

11 ויאמר יהוה לשלמה יען אשר היתה זאת עמך ולא

Ergo iratus Deus per

שמרת בריתי וחקתי אשר צוית עליך קרע אקרע את

vatem prae-

12 הממלכה מעליך ונתתיה לעבדה: אך בימך לא

significat fore, ejus

13 אעשנה למען דוד אביך מיד בנגד אקרענה: רק את

ut regnum distra-

כל הממלכה לא אקרע שבט אחד אתן לבנגד למען

tur.

14 דוד עבדי ולמען ירושלם אשר בחרתי: ויקם

Hostesque ipsi susci-

יהוה שטן לשלמה את הורד האדמי מזרע המלך הוא

tat, Hadad Edomaeum.

באדום: ויהי כהיות דוד את אדום בעלות יואב שר

16 הצבא לקבר את החללים ויד כל זכר באדום: כי

ששת חדשים ישב שם יואב וכל ישראל עד הכרית

17 כל זכר באדום: ויברח אדר הוא ואנשים אדמיים

מעבדי אביו אתו לבוא מצרים והרד נער קטן: ויקמו

18 ממדין ויבאו פאדן ויקחו אנשים עמם מפארן ויבאו

מצרים אל פרעה מלך מצרים ויתן לו בית ולחם אמר

19 לו וארץ נתן לו: וימצא הדר חן בעיני פרעה מאד ויתן
 לו אשה את אחות אשתו אחות תחפניס הגבירה:
 כותלדר לו אחורת תחפניס ארת גנבת בנו ותגמלהו
 תחפניס בתוך בית פרעה ויהי גנבת בית פרעה בתוך
 21 בני פרעה: והדר שמע במצרים כי שכב דוד עם
 אבתיו וכי מת יואב שר הצבא ויאמר הדר אל פרעה
 22 שלחני ואלך אל ארצי: ויאמר לו פרעה כי מה אתה
 חסר עמי והנה מבקש ללכת אל ארצך ויאמר לא כי
 23 שלח תשלחני: ויקם אלהים לו שטן את רזון בן
 אלידע אשר ברח מאת הדר עזר מלך צובה אדניו:
 24 ויקבץ עליו אנשים ויהי שר גדוד בהרו דוד אתם וילכו
 כה דמשק וישבו בהו ומלכו ברמשק: ויהי שטן לישראל
 כל ימי שלמה וארת הרעה אשר הדר ויקץ בישראל
 וימלך על ארם:

Et Rezum, filium El-jada.

Et Fero-beamum:

26 וירבעם בן נבט אפרתי מן הצודה ושם אמו צרועה
 27 אשה אלמנה עבד לשלמה וירם יד במלך: וזה הדבר
 אשר הרים יד במלך שלמה בנה את המלוא סגר
 28 את פרץ עיר דוד אביו: והאיש ירבעם גבור חיל
 וירא שלמה את הנער כי עשה מלאכה הוא ויפקד
 29 אתו לכל סבל בית יוסף: ויהי בערת

Cui Abia Silonites Regnum plerarum que in Israële tributuum vaticinatur.

ההיא וירבעם יצא מירושלם וימצא אתו אחיה השילני
 הנביא בדרך והוא מתכסה בשלמה חדשה ושניהם
 ל לבדם בשרה: ויתפש אחיה בשלמה החדשה אשר
 31 עליו ויקרעה שנים עשר קרעים: ויאמר לירבעם קח
 לך עשרה קרעים כי כה אמר יהוה אלהי ישראל הנני
 קרע את הממלכה מיד שלמה ונתתי לך את עשרה
 32 השבטים: והשבט האחר יהיה לו למען עבדי דוד
 ולמען ירושלם העיר אשר בחרתי בה מכל שבטי
 ישראל

33 ישראל יען אשר עזבוני וישתחוון לעשתרת אלהי צדנין
 לכמוש אלהי מואב ולמלכס אלהי בני עמון ולא הלכנו
 בדרכי לעשות הישר בעיני וחקתי ומשפטי כדוד אביו :
 34 ולא אקח את כל הממלכה מידו כיו נשיא אשתנו כל
 ימי חייו למען דוד עבדי אשר בחרתי אתו אשר שמר
 מצותי וחקתי : ולקחתי המלוכה מיד בנו ונתתי לה
 לה את עשרת השבטים : ולבנו אתן שבט אחר למען
 36 היות ניר לדוד עבדי כל הימים לפני בירושלם העיר
 37 אשר בחרתי לילשום שמי שם : ואתה אקח ומלכת
 38 בכל אשר תאונה נפשך והיית מלך על ישראל : והיה
 אם תשמע את כל אשר אצוך והלכת בדרכי ועשית
 הישר בעיני לשמור חקותי ומצותי כאשר עשה דוד
 עבדי והייתי עמך ובניתי לך בית נאמן כאשר בנית
 לדוד ונתתי לך את ישראל : ואענה את דוד למען
 39 זאת אך לא כל הימים : ויבקש שלמה מ

קמז בוק

הא נחה

להמית את ירבעם ויקם ירבעם ויברח מצרים אל
 שישק מלך מצרים ויהי במצרים עד מות שלמה :
 41 ויתר דברי שלמה וכל אשר עשה וחכמתו הלוואהם
 42 כתבים על ספר דברי שלמה : והימים אשר מלך
 שלמה בירושלם על כל ישראל ארבעים שנה :
 43 וישכב שלמה עם אבתיו ויקבר בעיר דוד אביו ומלך

Salomo anno regni sui XL. moritur.

רחבעם בנו תחתיו : וילך רחבעם יב א
 שכם כי שכם בא כל ישראל להמליך אתו :
 2 ויהי כשמע ירבעם בן נבט והוא עורנו
 במצרים אשר ברח מפני שלמה המלך וישב
 ירבעם במצרים : וישלחו ויקראו לו ויבאו ירבעם 3 ויבאו
 וכל קהל ישראל וידברו אל רחבעם לאמר :
 אביה הקשה את עלנו ואתה עתה הקל מעבודת
 4 אביך

Cap. XII. Rehabeam parenti in imperio succedit.

Ille, rogatus à populo, ut de oneribus à patre im-

קיו

*positis re-
mitteret,*

אבִּיךָ הַקֶּשֶׁה וּמַעַלּוֹ הַכֶּבֶד אֲשֶׁר נָתַן עָלֵינוּ וְנַעֲבֹדְךָ :
 ה וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם לְכֹרְעוּ שְׁלֹשָׁה יָמִים וְשׁוּבוּ אֵלַי וַיִּלְכוּ
 6 הָעָם : וַיַּעַץ הַמֶּלֶךְ רַחֲבֵעַם אֶת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר הָיוּ
 עִמָּדִים אֶת־פְּנֵי שְׁלֹמֹה אָבִיו בְּהִיתוֹ חַי לֵאמֹר אֵיךְ אַתֶּם
 7 נֹעֲצִים לְהַשִּׁיב אֶת־הָעָם הַזֶּה דְּבַר : וַיְדַבֵּר אֵלָיו וַיִּדְּבֹר קִי
 לֵאמֹר אִם הַיּוֹם תְּהִי־הָעֵבֶר לָעַם הַזֶּה וְעַבְדְּתֶם וְעִנִּיתֶם
 וְדַבַּרְתֶּם אֵלֵיהֶם דְּבָרִים טוֹבִים וְהָיוּ לְךָ עֲבָדִים כָּל־
 8 הַיָּמִים : וַיַּעֲזֹב אֶת־עֲצַת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר יַעֲזָהוּ וַיַּעַץ אֶת־
 9 הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ אֲשֶׁר הָעַמְדִים לִפְנָיו : וַיֹּאמֶר
 אֵלֵיהֶם מָה אַתֶּם נֹעֲצִים וְנָשִׁיב דְּבַר אֶת־הָעָם הַזֶּה
 אֲשֶׁר דִּבְרוּ אֵלַי לֵאמֹר הַקֵּל מִן־הָעַל אֲשֶׁר־נָתַן אֲבִיךָ
 י עָלֵינוּ : וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ לֵאמֹר כֹּה־
 תֹאמַר לָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְרוּ אֵלֶיךָ לֵאמֹר אֲבִיךָ הַכֶּבֶד
 אֶת־עַלְנוֹ וְאַתָּה הַקֵּל מֵעָלֵינוּ כֹּה תִדְּבַר אֵלֵיהֶם קִטְנֵי
 11 עֲבָה מִמֶּנִּי אָבִי : וְעַתָּה אָבִי הָעַמְדִים עֲלֵיכֶם עַל כֶּבֶד
 וְאָנִי אֲסִיף עַל־עַלְכֶם אָבִי יִסַּר אֶתְכֶם בְּשׁוֹטִים וְאָנִי
 12 אֲיַסַּר אֶתְכֶם בְּעֻקְרָבִים : וַיָּבוּ רַבְעָם וְכָל־הָעָם אֶל־
 רַחֲבֵעַם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר שׁוּבוּ
 13 אֵלַי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי : וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ אֶת־הָעָם קֶשֶׁה וַיַּעֲזֹב
 14 אֶת־עֲצַת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר יַעֲזָהוּ : וַיְדַבֵּר אֵלֵיהֶם כְּעֲצַת
 הַיְלָדִים לֵאמֹר אָבִי הַכֶּבֶד אֶת־עַלְכֶם וְאָנִי אֲסִיף עַל־
 עַלְכֶם אָבִי יִסַּר אֶתְכֶם בְּשׁוֹטִים וְאָנִי אֲיַסַּר אֶתְכֶם
 טו בְּעֻקְרָבִים : וְלֹא־שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֶל־הָעָם כִּי־הָיְתָה סִבָּה
 מֵעַם יְהוָה לְמַעַן הָקִים אֶת־דִּבְרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד
 16 אַחִיהֶם הַשִּׁילֹנִי אֶל־רַבְעָם בֶּן־נֹבֵט : וַיֵּרָא כָּל־יִשְׂרָאֵל
 כִּי לֹא־שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֱלֹהִים וַיָּשׁוּבוּ הָעָם אֶת־הַמֶּלֶךְ
 דִּבְרֹו לֵאמֹר מָה־לָּנוּ חֵלֶק בְּרוּר וְלֹא־נַחֲלָה בְּבָנֵי־יִשְׂרָאֵל
 לְאַהֲלֵיךָ יִשְׂרָאֵל עַתָּה רְאֵה בֵּיתְךָ רוּר וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל
 לְאַהֲלוֹ

*Equalium
usus con-
filio,*

*Acerbè ad-
modum re-
spondet. &
iusta popu-
li postulata
rejicit.*

*Quo su-
perbo re-
sponso If-
raëlitæ of-
fensi ab ipso
deficiunt.*

לאהליו : ובני ישראל הישבים בערי יהודה וימלך 17
עליהם רחבעם :

וישלח המלך רחבעם את אדרם אשר עלהמם 18
וירגמו כל ישראל בו אבן וימת והמלך רחבעם
התאמץ לעלות במרכבה לנוס ירושלים : ויפשעו 19
ישראל בבית דוד עד היום הזה :

Legatum-
que Regis
ad sese mis-
sum con-
trucidant.

ויהי כשמע כל ישראל כי שב רבעם וישלחו ויקראו כ
אתו אל העדה וימליכו אתו על כל ישראל לא היתה
אחרי בירת דוד זולתי שבט יהודה לבדו : ויבאו 21
רחבעם ירושלים ויקהל את כל בית יהודה ואת שבט

Regnum
autem Fe-
roboamo
deferunt.

21 ויבאו
קרי

בנימן מאה ושמונים אלף בחור עשה מלחמה להלחם
עם בית ישראל להשיב את המלוכה לרחבעם בן
שלמה :

21 Quam-
obrem Re-
habeam in
Israelitas
bellum mo-
vet.

ויהי דבר האלהים אל שמעיה 22
איש האלהים לאמר : אמר אל רחבעם בן שלמה 23
מלך יהודה ואל כל בית יהודה ובנימין ויתר העם

22 Sed Dei
jussu ab in-
cepto dest-
stit.

לאמר : כה אמר יהוה לא תעלו ולא תלחמון עם 24
אחיכם בני ישראל שובו איש לביתו כי מאתי נהיה
הדבר הזה וישמעו את דבר יהוה וישבו ללכת כדבר
יהוה :

Feroboam,
tuendi re-
gni causa,
oppida
quaedam
communit.

ויבן רבעם את שכם כהר אפרים כה 25
וישב בה ויצא משם ויבן את פנואל : ויאמר רבעם 26
בלבו עתה תשוב הממלכה לבית דוד : אם יעלה 27
העם הזה לעשות זבחים בבית יהוה בירושלים ושב לב

העם הזה אל ארניהם אל רחבעם מלך יהודה והרגני
ושבו אל רחבעם מלך יהודה : וייעץ המלך ויעש שני 28
עגלי זהב ויאמר אלהם רב לכם מעלות ירושלים הנה

Simulque
Tribus sibi
subditas,
ne Hieroso-
lymitani
templi reli-
gio eas ad
domus Da-
vidica im-

אלהין ישראל אשר העלוה מארץ מצרים : וישם את 29
האחד בבית אל ואת האחר נתן בדרן : ויהי הדבר הזה ל
לחטאת וילכו העם לפני האחר עדרן : ויעש את בית 31
במות

במות

perium re-
vocaret,
ad simula-
chrorum
cultum
traducit.

Cap. XIII.
Feroboam,
Bethel
ihus aureo
vitulo in-
cendens, à
Propheta
quodam
graviter
accusatur.

Exemplò
ille irà fu-
rens com-
prehendi
hominem,
manu por-
rectà, ju-
bet: mox
autem ma-
nus, ita ut
erat, ex-
aruit.

6 Quo pro-
digio Rex
exterritus
culpam
agnoscere,
& vati
supplicare
cepit: eo-
que depre-
cante ma-
num inco-
lumem re-
cipit.

במות ויעש כהני מקצות העם אשר לא היו מבני לוי :
32 ויעש ירבעם חג בחדש השמיני בחמשה עשר יום
לחדש כחג אשר ביהודה ועל המזבח כן עשה
בבית אל לזבח לעגלים אשר עשה והעמיד בבית אל
33 את כהני הבמות אשר עשה: ויעל על המזבח אשר
עשה בבית אל בחמשה עשר יום בחדש השמיני
מלכו קרי בחדש אשר ברא מלכו ויעש חג לבני ישראל ויעל

א יג על המזבח להקטיר: והנה איש אלהים
בא מיהודה בדבר יהוה אל בית אל וירבעם עמד על-
המזבח להקטיר: ויקרא על המזבח בדבר יהוה ויאמר
מזבח מזבח כה אמר יהוה הנרה בין נולד לבית דוד
יאשיהו שמו וזבח עליך את כהני הבמות המקטירים
3 עליך ועצמות אדם ישרפו עליך: ונתן ביום ההוא מופת
לאמר זרה המופת אשר דבר יהוה הנרה המזבח נקרע
4 ונשפך הדשן אשר עליו: ויהי כשמע המלך את דבר
איש האלהים אשר קרא על המזבח בבית אל וישלח
ירבעם את ידו מעל המזבח לאמר תפשהו ותביש
ה ידו אשר שלח עליו ולא יכל להשיבה אליו: והמזבח
נקרע וישפך הדשן מן המזבח כמופת אשר נתן איש
האלהים בדבר יהוה: ויען המלך ויאמר אל איש
האלהים חל נא את פני יהוה אלהיך והתפלל בעדי
ותשבירי אלי ויחל איש האלהים את פני יהוה ותשב
7 יד המלך אליו ותהי כבראשנה: וידבר המלך אל
איש האלהים באה אתי הביתה וסעדה ואתנה לך
8 מתת: ויאמר איש האלהים אל המלך אם תתן
לי את חצי ביתך לא אבא עמך ולא אכל לחסולא
9 אשתה מים במקוסי הזה: כי כן צוה אתי בדבר יהוה
לאמר לא תאכל לחסולא תשתה מים ולא תשוב
בדרך

קסזכס

חס' כחטף

קסז

בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר הִלַכְתָּ : וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ אַחֵר וְלֹא שָׁב בְּדֶרֶךְ יְיָ
 11 אֲשֶׁר בָּא בָּהּ אֶל בֵּית אֵל : וַנְּבִיא אַחֵר
 זָקֵן יָשֵׁב בְּבֵית אֵל וַיָּבֹא בָנוּ וַיִּסְפְּרֵנוּ לוֹ אֶת כָּל
 הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר עָשָׂה אִישׁ הָאֱלֹהִים הַיּוֹם בְּבֵית אֵל
 אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל הַמֶּלֶךְ וַיִּסְפְּרוּם לְאַבְיָהֶם :
 12 וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲבִיהֶם אִיזָה הַדֶּרֶךְ הַלֵּךְ וַיֵּרְאוּ בָנָיו
 אֶת הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הִלֵּךְ אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּא
 מִיְהוּדָה : וַיֹּאמֶר אֶל בָּנָיו חֲבֹשׁוּ לִי הַחֲמֹר וַיַּחֲבֹשׁוּ
 13 לוֹ הַחֲמֹר וַיִּרְכַּב עָלָיו : וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵי אִישׁ הָאֱלֹהִים
 וַיִּמְצָאֵהוּ יֹשֵׁב תַּחַת הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֲאֵתָה אִישׁ
 הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּאתָ מִיְהוּדָה וַיֹּאמֶר אָנִי : וַיֹּאמֶר טו
 14 אֵלָיו לֵךְ אִתִּי הַבֵּיתָה וְאָכַל לֶחֶם : וַיֹּאמֶר לֹא אוֹכֵל
 לָשׁוּב אִתְּךָ וּלְבֹא אִתְּךָ וְלֹא אֲכַל לֶחֶם וְלֹא
 15 אֲשַׁתָּה אִתְּךָ מִיּוֹם בְּמַקּוֹם הַזֶּה : כִּי דִבַּר אֵלַי בְּרַבֵּי יְהוָה
 לֹא תֹאכַל לֶחֶם וְלֹא תִשְׁתֶּה שֵׁם מַיִם לֹא תִשׁוּב
 16 לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר הִלַכְתָּ בָּהּ : וַיֹּאמֶר לוֹ גַּם אֲנִי נָבִיא
 כַּמוֹךָ וּמִלֶּאךָ דִּבֶּר אֵלַי בְּדַבַּר יְהוָה לֵאמֹר הִשְׁבֵּהוּ
 17 אִתְּךָ אֶל בֵּיתְךָ וַיֹּאכַל לֶחֶם וַיִּשְׁתַּ מִּיַּם כַּחֲשׁוֹלוֹ : וַיִּשֶׁב
 18 אִתּוֹ וַיֹּאכַל לֶחֶם בְּבֵיתוֹ וַיִּשְׁתַּ מַּיִם : וַיְהִי הֵם יֹשְׁבֵי אֵל כִּי
 הִשְׁלַחְו וַיְהִי דִבַּר יְהוָה אֶל הַנְּבִיא אֲשֶׁר
 19 הָשִׁיבוּ : וַיִּקְרָא אֶל אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּא מִיְהוּדָה
 לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה יֵעַן כִּי מְרִיתָ פִי יְהוָה וְלֹא שָׁמַרְתָּ
 20 אֶת הַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוָּךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ : וַתִּשֶׁב וַתֹּאכַל
 לֶחֶם וַתִּשְׁתַּ מַּיִם בְּמַקּוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיךָ אֶל תֹּאכַל
 לֶחֶם וְאֶל תִּשְׁתַּ מַּיִם לֹא תִבּוֹא נִבְלַתְךָ אֶל קִבְרִי
 21 אֲבֹתֶיךָ : וַיְהִי אַחֲרָי אֲכָלוּ לֶחֶם וְאַחֲרָי שָׁתוּ וַיַּחֲבֹשׂ
 22 לוֹ הַחֲמֹר לְנָבִיא אֲשֶׁר הָשִׁיבוּ : וַיֵּלֶךְ וַיִּמְצָאֵהוּ אֶרֶץ
 בְּדֶרֶךְ וַיִּמִּיתָהוּ וַתִּהְיֶנּוּ נִבְלָתוֹ מְשֻׁלָּה בְּדֶרֶךְ וְהַחֲמֹר
 עָמַד

*Propheta in
 reditu ab
 alio Pro-
 pheta de-
 ceptus,
 apud eum
 contra Dei
 cœnavit
 imperium.*

*Non tamen
 impunè :
 nam ab eo
 digressum
 leo divini-*

פסק
 במצוה
 21 בסוף

*aus immif-
sus inter-
ficir;*

כה עמד אצל ה והארזיה עמד אצל הנבלה : והנה אנשים
עברים ויראו את הנבלה משלכת בדרך ואת הארזיה
עמד אצל הנבלה ויבאו וידברו בעיר אשר הנביא
הזקן ישב בה : וישמע הנביא אשר השיבו מן הדרך
ויאמר איש האלהים הוא אשר מרה את פי יהוה
ויתנהו יהוה לארזיה וישברהו ומתהו כדבר יהוה
אשר דבר לו : וידבר אל בניו לאמר חבשו לי את

*Asino, quo
vehebatur,
illaso.*

28 החמור ויחבשו : וילך וימצא את נבלתו משלכת
בדרך וחמור והארזיה עמדים אצל הנבלה לא אכל

*Quo ca-
gnito Pro-
pheta senior
ipsum ho-
norificè se-
pelit, &
filios de
vaticinii
illius fide
informat.*

29 הארזיה את הנבלה ולא שבר את החמור : וישא
הנביא את נבלת איש האלהים וינחהו אל החמור
ל וישיבהו ויבא אל עיר הנביא הזקן לספד ולקברו : וינח
את נבלתו בקברו ויספרו עליו הוי אחי : ויהי אחרי
קברו אתו ויאמר אל בניו לאמר במותי וקברתם אתי
בקבר אשר איש האלהים קבור בו אצל עצמותיו הניחו

*Feroboam
nihilomi-
nus in sua
defectiōne
pergit.*

32 את עצמותי : כיהיה יהיה הדבר אשר קרא בדבר יהוה
על המזבח אשר בבית אל ועל כל בתי הבמות אשר

33 בערי שמרון : אחר הדבר הזה לא שב
ירבעם מדרכו הרעה וישבו ועש מקצות העם כהני

34 במות החפץ מלא את ידו ויהי כהני במורת : ויהי
בדבר הזה לחטאת בית ירבעם ולהכחיד ולהשמיד
מעל פני האדמה :

*Cap. XIV.
Feroam
de morbo
filii, per
uxorem,
Prophetam
consulens,*

35 **א**רזיה בעת ההיא חלה אביה בן ירבעם : ויאמר ירבעם
לאשתו קומי נא והשתניתי ולא ידעו כי אתי אשת

ירבעם והלכת שלה הנה שם אחיה הנביא הוא דבר
עלי למלך על העם הזה : ולקחת בידך עשרה לחם
ונקדים ויבקק דבש ובאת אליו הוא יגיד לך מה יהיה

4 לנער : ותעשי בן אשת ירבעם ותקסותלך שלה ותבא
בית

בֵּית אַחִיהָ וְאָחִיהָ לֹא יָכַל לְרַאֲוֹת כִּי קָמוּ עֵינָיו
 מִשִּׁיבוּ : וַיְהִי אֲמַר אֶל-אָחִיהָ הִנֵּה אֲשֶׁר הִ
 יָרְבֵּעַם בָּאָה לְדַרְשׁ דְּבַר מַעֲמֶךָ אֶל-בְּנֵה כִּי-חָלָה הוּא
 כֹּזֵה וְכֹזֵה תִּדְבַּר אֵלָיו וְהִיא מִתְנַכְרֶה :
 6 וַיְהִי כִשְׁמַע אַחִיהָ אֶת-קוֹל רִגְלֵיהָ בָּאָה בִּפְתַח וַיֹּאמֶר
 בְּאִי אִשֶׁת יָרְבֵּעַם לָמָּה זֶה אֵת מִתְנַכְרֶה וְאֲנֹכִי שְׁלוּח
 אֵלֶיךָ קִשָּׁה : לְכִי אֲמַרְי לִירְבֵּעַם כֹּה אֲמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
 7 יִשְׂרָאֵל יַעַן אֲשֶׁר הִרְמַתִּיךָ מִתּוֹךְ הָעַם וְאֶתְנֶךָ נְגִיד עַל
 עַמִּי יִשְׂרָאֵל : וְאֶקְרַע אֶת-הַמַּמְלָכָה מִבֵּית דָּוִד וְאֶתְנֶה
 8 לְךָ וְלֹא-חַיִּית בְּעַבְדֵי דָוִד אֲשֶׁר שָׁמַר מִצֹּוֹתַי וְאֲשֶׁר הִלַּךְ
 אַחֲרַי בְּכָל-לִבְכוֹ לַעֲשׂוֹת רַק הַיָּשָׁר בְּעֵינָי : וְתָרַע
 9 לַעֲשׂוֹת מִכָּל אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנֶיךָ וְתִלְךָ וְתַעֲשֶׂה לְךָ אֱלֹהִים
 אֲחֵרִים וּמִסְכּוֹת לְהַכְעִיסֵנִי וְאֶתִּי הִשְׁלַכְתָּ אַחֲרַי גֹּזֵל :
 לָכֵן הִנְנִי מֵבִיא רָעָה אֶל-בֵּית יָרְבֵּעַם וְהִכְרַתִּי לִירְבֵּעַם
 מִשְׁתֵּינָן בְּקִיר עֲצוּר וְעֹזוּב בְּיִשְׂרָאֵל וּבְעַרְתִּי אַחֲרַי בֵּית
 11 יָרְבֵּעַם כַּאֲשֶׁר יִבְעַר הַגִּלְלָל עַד-תָּמוּ : הַמֵּת לִירְבֵּעַם
 בְּעִיר יֵאָכְלוּ הַכְּלָבִים וְהַמֵּת בַּשָּׂדֶה יֵאָכְלוּ עוֹף-הַשָּׁמַיִם
 12 כִּי-הוּא דָבָר : וְאֵת קוֹמִי לְכִי לְבֵיתְךָ בְּכֹאֶה רִגְלֶיךָ
 13 הַעִירָה וּמֵת הַיֶּלֶד : וּסְפְדוּ לּוֹ כָּל-יִשְׂרָאֵל וּקְבְּרוּ אֹתוֹ
 כִּי-זֶה לְבָדוֹ יָבֹא לִירְבֵּעַם אֶל-קִבְרֵי יַעֲקֹב נִמְצָא בּוֹ דְּבַר
 14 טוֹב אֶל-יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כִּבְיַת יָרְבֵּעַם : וְהַקִּיס יְהוָה
 לּוֹ מֶלֶךְ עַל-יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִכְרִית אֶת-בֵּית יָרְבֵּעַם זֶה
 חֵזֶק וּמָה גַם-עֲרִיזָה : וְהִכָּה יְהוָה אֶת-יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר טו
 יְנוּד הִקְנֶה בְּמִים וְנָתַשׁ אֶת-יִשְׂרָאֵל מֵעַל הָאָדָמָה
 הַטּוֹבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר נָתַן לְאֲבוֹתֵיהֶם וּזְרַם מֵעַבֵּר לְנַהַר
 16 יַעַן אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת-אֲשֶׁרֵיהֶם מִכְּעִיסִים אֶת-יְהוָה : וַיִּתֵּן
 אֶת-יִשְׂרָאֵל בְּגִלְלַת חַטָּאוֹת יָרְבֵּעַם אֲשֶׁר חָטְאָה וְאֲשֶׁר
 17 חָטְאָה אֶת-יִשְׂרָאֵל : וְתִקַּס אִשֶׁת יָרְבֵּעַם וְתִלְךָ וְתִכְבֵּא
 תְּרַצְתָּה

*Triste re-
sponsum
refert de
excidio fa-
milia sue.*

18 תרצתה היא באה בסף הבית והנער מת: ויקברו אתו
 ויספרו לו כל ישראל כדבר יהוה אשר דבר ביד
 19 עבדו אחיהו הנביא: ויתר דברי רבעם אשר נלחם
 ואשר מלך הנם כתובים על ספר דברי הימים למלכי
 כ ישראל: והימים אשר מלך רבעם עשרים ושתיים
 שנה וישכב עם אבתיו ומלך נרב בנו תחתיו:

Feroboam moritur.

21 ורחבעם בן שלמה מלך ביהודה בן ארבעים
 ואחת שנה רחבעם במלכו ושבע עשרה שנה י מלך
 בירושלם העיר אשר בחר יהוה לשום את שמו שם
 22 מכל שבטי ישראל ושם אמו נעמה העמנית: ויעש
 ידורה הרע בעיני יהוה ויקנאו אתו מכל אשר עשו
 23 אבתם בחטאתם אשר חטאו: ויבנו גסהמה להם
 במות ומצבות ואשרים על כל גבעה גבהה ותחת כל
 24 עץ רענן: וגם קדש היה בארץ עשו ככל התועבת הגוים
 כה אשר הוריש יהוה מפני בני ישראל: ויהי בשנה
 החמישית למלך רחבעם עלה שושק מלך מצרים על
 26 ירושלם: ויקח את אצרות בית יהוה ואת אוצרות בית
 המלך ואת הכל לקח ויקח את כל מגני הזהב אשר
 27 עשה שלמה: ויעש המלך רחבעם תחתם מגני נחשת
 והפקיד עליהם שרי הרצים השמרים פתח בית המלך:
 28 ויהי מדיבא המלך בית יהוה ישאום הרצים והשיבום
 29 אל תא הרצים: ויתר דברי רחבעם וכל אשר עשה
 הלאהמה כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה:
 ל ומלחמה היתה בין רחבעם ובין רבעם כל הימים:

Rehabeam quoque, avit a religione neglecta, aras, statuas, & lucos, in colibus instituit.

Itaque a Sefaco Aegypti Rege Hierosoly-ma obside-tur: templumque omni sacra supellectile orbatur.

Rehabeamo mortuo, filius Abiam in regnum succedit. Cap. XV. Qui pater

31 וישכב רחבעם עם אבתיו ויקבר עם אבתיו בעיר דוד
 ושם אמו נעמה העמנית וימלך אביס בנו תחתיו:
 א טו ובשנת שמנה עשרה למלך רבעם בן נבט מלך אביס
 על יהודה: שלש שנים מלך בירושלם ושם אמו מעכה
 י א י א Q9 בת

3 בת אבי שלום : וילך בכל חטאות אביו אשר עשה
 לפניו ולא היה לבבו שלם עם יהוה אלהיו כלבב דוד
 אביו : כי למען דוד נתן יהוה אלהיו לו ניר בירושלם
 להקים את בנו אחריו ולהעמיד את ירושלם : אשר ה
 עשה דוד את השר בעיני יהוה ולא סר מכל אשר
 צוהו כל ימי חייו רק בדבר אוריה החתי : ומלחמה
 היתה בין רחבעם ובין ירבעם כל ימי חייו : ויתר דברי
 אביו וכל אשר עשה הלוא הם כתובים על ספר דברי
 הימים למלכי יהודה ומלחמה היתה בין אביו ובין
 ירבעם : וישכב אביו עם אבתיו ויקברו אתו בעיר דוד
 9 ומלך אסא בנו תחתיו : וכשנת עשרים
 לירבעם מלך ישראל מלך אסא על יהודה : וארבעים
 ואחת שנה מלך בירושלם ושם אמו מעכה בת
 אבי שלום : ועש אסא השר בעיני יהוה כדוד אביו :
 12 ויעבר הקרשים מן הארץ ויסר את כל הגללים אשר
 עשו אבתיו ונגס את מעכה אמו ויסרה מגבירה אשר
 עשתה מפלצת לאשרה ויכרת אסא את מפלצתה
 14 וישרף בנחל קדרון : והבמות לאסרו ורק לכב אסא
 היה שלם עם יהוה כל ימיו : ויבא את קדשי אביו
 16 וקדשו בית יהוה כספ וזהב וכלים : ומלחמה היתה
 בין אסא ובין בעשא מלך ישראל כל ימיהם : ויעל
 בעשא מלך ישראל על יהודה ובן את הרמה לבלתי
 18 תת יצא ובא לאסא מלך יהודה : ויקח אסא את כל
 הכסף והזהב הנותרים באוצרות בית יהוה ואת
 19 אוצרות בית מלך ויתנם ביד עכריו וישלחם המלך
 אסא אל כן הדר בן טברמן בן חזיון מלך ארם הישב
 בדמשק לאמר : ברית ביני וביניך בין אבי ובין אביך
 הנה שלחתי לך שחר כסף וזהב לך הפרה את
 בריתך

*peratis la-
be quoque
ipse immer-
sus, trien-
nio tantum
regnat.*

*Hunc exci-
pit Asa
summa
Rex pieta-
te, qui ex-
piat a Hie-
rosolyma,
deletisque
aris & lu-
cis idolo-
rum, Dei
cultum re-
stituit.*

*Sed Baesa
vim & co-
natus per-
versa ra-
tione evi-
tare stu-
dens, fe-
dus firmat
cum Ben-
hadado Sy-
ria Rege.*

*Et inque
magnis
muneribus
in Israele*

16 וקדשי
קרי
17 קרי
18 המלך קרי

*tarum Re-
gem inci-
tat.*

כ בריתך את בעשא מלך ישראל ויעלה מעלי: וישמע
 בן הדר אל המלך אסא וישלח את שרי החילים אשר
 לו על ערי ישראל ויד את עיון ואת דן ואת אבל בית
 21 מעכה ואת כל כנרות על כל ארץ נפתלי: ויהי
 כשמע בעשא רחל מבנות את הרמה וישב בתרצה:
 22 והמלך אסא השמיע את כל יהודה אין נקי וישאו את
 אבני הרמה ואת עציה אשר בנה בעשא ויבן בם
 23 המלך אסא את גבע בנימן ואת המצפה: ויתר כל
 דברי אסא וכל גבורתו וכל אשר עשה והערים אשר
 בנה הלא המה כתובים על ספר דברי הימים למלכי
 24 יהודה רק לעת זקנתו חלה את רגליו: וישכב אסא
 עם אבתיו ויקבר עם אבתיו בעיר דוד אביו ומלך
 יהושפט בנו תחתיו:

*In Israëli-
tico vero
regno Na-
dab Fero-
boamo suc-
cedit, im-
probus, pa-
tris exem-
plo.
28 Quem
non ultra
biennium
regnantem
Baesa in ita
conjuratio-
ne occidit,
& Fero-
boami stir-
pe deleta
imperio
potitur.*

כה ונדב בן ירבעם מלך על ישראל בשנת שתים לאסא
 26 מלך יהודה ומלך על ישראל שנתיים: ויעש הרע
 בעיני יהוה וילך בדרך אביו ובחטאתו אשר החטיא
 27 את ישראל: ויקשר עליו בעשא בן אחיה לבית
 יששכר ויבהו בעשא בגבתון אשר לפלשתים ונדב
 28 וכל ישראל צרים על גבתון: וימתחו בעשא בשנת
 29 שלש לאסא מלך יהודה ומלך תחתיו: ויהי כמלכו
 הפך את כל בית ירבעם לא השאיר כל נשמה
 לירבעם עד השמדו כדבר יהוה אשר דבר ביד עבדו
 ל אחיה השילני: על חטאות ירבעם אשר חטאו אשר
 החטיא את ישראל בכעסו אשר הכעיס את יהוה
 31 אלהי ישראל: ויתר דברי נדב וכל אשר עשה הלא
 הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל:
 32 ומלחמה היתה בין אסא ובין בעשא מלך ישראל כל
 ימיהם:

בשנת 9 ב י

33 בשנת שלש לאסא מלך יהודה מלך בעשא בן אחיה
על כל ישראל בתרצה עשרים וארבע שנה :

34 ויעש הרע בעיני יהוה וילך בדרך רבעם ובהטאתו

אשר החטיא את ישראל : ויהי דבר ין א

2 יהוה אל יהוא בן חנני על בעשא לאמר : יען אשר

הרימתך מן העפר ואתנך נגיד על עמי ישראל

ותלך בדרך רבעם ותחטא את עמי ישראל

להכעיסני בחטאתם : הנני מבטל את אחרי בעשא

ואחרי ביתו ונתתי את ביתך כבית רבעם כן נבט :

4 המת לבעשא בעיר יאכלו הכלבים והמת לו בשדה

יאכלו עוף השמים : ויתר דברי בעשא אשר עשה ה

וגבורתו הלא הם כתובים על ספר דברי

הימים למלכי ישראל : וישכב בעשא עם

7 אבותיו ויקבר בתרצה וימלך אלה בנו תחתיו : וגם

ביד יהוא בן חנני הנביא דבר יהוה היה אל בעשא

ואל ביתו ועל כל הרעה אשר עשה בעיני יהוה

להכעיסו במעשה ידיו להיות כבית רבעם ועל אשר

הכה אתו :

8 בשנת עשרים וישש שנה לאסא מלך יהודה מלך אלה

9 בן בעשא על ישראל בתרצה שנתים : ויקשר עליו

עבדו זמרי שר מחצית הרכב והוא בתרצה שתה

שכור בית ארצא אשר על הבית בתרצה : ויבא זמרי

10 ויבהו וימיתהו בשנת עשרים ושבע לאסא מלך יהודה

11 וימלך תחתיו : ויהי במלכו כשבתו על כסאו הכה

את כל בית בעשא לא השאיר לו משתין בקיר וגאליו

12 ורעהו : וישמד זמרי את כל בית בעשא כדבר יהוה

13 אשר דבר אל בעשא ביד יהוא הנביא אל כל הטאות

בעשא וחסאות אלה בנו אשר הטאו ואשר החטיאו

את

Cap. XVI.

Non tamen

Feroboami

vestigia se-

ctari desti-

tit, pariterque cor-

ruptor re-

ligionis &

pietatis,

simile fa-

tum regni

sui fore per

Prophetam

intelligit.

Eo mortuo,

succedit

Ela filius,

quem Zim-

ri, prae-

fectus equi-

tum epis-

lantem in-

terfecit, &

regnum oc-

cupat, uni-

versam Baesa

familia de-

lecta:

את־ישראל להכעיס את־יהוה אלהי ישראל בהכליהם: 14 ויתר דברי אלה וכל אשר עשה הלוואהם כתובים על־ספר דברי הימים למלכי ישראל:

טו בשנת עשרים ושבע שנה לאסא מלך יהודה מלך זמרי שבעת ימים בתרצה והעסחנים על־גבתון אשר

Sed à populo cuiusdam Omri regium nomen delatum.

16 לפלשתים: וישמע העם החנים לאמר קשר זמרי וגם הכה את־המלך וימלכו כל־ישראל את־עמרי

17 שר־צבא על־ישראל ביום ההוא במחנה: ויעלה

18 עמרי וכל ישראל עמו מגבתון ויצרו על־תרצה: ויהי

כראות זמרי כי־נלכדה העיר ויבא אל ארמון בית־

19 המלך וישרף עליו את־בית־מלך באשוימת: על־

חטאתיו אשר חטא לעשות הרע בעיני יהוה ללכת

בדרך ירבעם ובחטאתו אשר עשה להחטיא את־

כ ישראל: ויתר דברי זמרי וקשרו אשר קשר הלאהם כתובים על־ספר דברי הימים למלכי ישראל:

Qui Tibni, in regno amulo, pra-mortuo tandem solus rerum potens Samariam aedificat.

21 אז יחלק העם ישראל לחצי חצי העם היה אחרי

22 תבני בן־גית להמליכו והחצי אחרי עמרי: ויחזק העם

אשר אחרי עמרי את־העם אשר אחרי תבני בן־גית

23 וימת תבני וימלך עמרי: בשנת שלשים ואחת

שנה לאסא מלך יהודה מלך עמרי על־ישראל שנים

24 עשרה שנה בתרצה מלך שש־שנים: ויקן את־ההר

הא' בסגול שמרון מאת שמר בככרים בסף ויבן את־ההר ויקרא

25 את־שם העיר אשר בנה על שם שמר אדני ההר

כה שמרון: ויעשה עמרי הרע בעיני יהוה וירע מכל אשר

26 לפניו: וילך בכל־דרך ירבעם בן־נבט ובחטאתיו אשר

החטיא את־ישראל להכעיס את־יהוה אלהי ישראל בהכליהם: ויתר דברי עמרי אשר עשה וגבורתו אשר עשה הלאהם כתובים על־ספר דברי הימים למלכי ישראל

ו' 1 3 9 Q ישראל

28 ישראל: וישב עמרי עם אבתיו ויקבר בשמרון וימלך

29 ואחאב בן עמרי מלך

יהודה וימלך אחאב בן עמרי על ישראל בשמרון

עשרים ושתים שנה: ויעש אחאב בן עמרי הרע בעיני

31 יהוה מכל אשר לפניו: ויהי הנקל לכתו בחטאות

ירבעם בן נבט ויקח אשה את איזבל בת אתבעל מלך

32 צידנים וילך ויעבד את הבעל וישתחו לו: ויקם מזבח

33 לבעל בית הבעל אשר בנה בשמרון: ויעש אחאב את

האשרה ויוסף אחאב לעשות להכעיס את יהוה

34 אלהי ישראל מכל מלכי ישראל אשר היו לפניו: בימיו

בנה חיאל בית האלי את ריחה באבירים בכרויסדה

ובשניב צעירו הציב דלתיה כדבר יהוה אשר דבר ביד

35 ויאמר אליהו הוה שבי מת שבי רן א גלעד אל אחאב חיהוה אלהי ישראל אשר עמדתי

לפניו אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי

36 דברי: ויהי דבר יהוה אליו לאמר: לך מזה ופנית לך קדמה

37 ונסתרת בנחל כרית אשר על פני הירדן: והיה

38 מהנחל תשתה ואת הערבים צויתי לכלכלך שם:

39 וילך ויעש כדבר יהוה וילך וישב בנחל כרית אשר ה

40 על פני הירדן: והערבים מביאים לו לחם וכושר בבקר

41 ולחם וכושר בערב ומן הנחל ישתה: ויהי מקץ ימים

42 ויבש הנחל כי לא היה גשם בארץ:

43 ויהי דבר יהוה אליו לאמר: קום לך צרפתה אשר

44 לצידון וישבת שם הנה צויתי שם אשה אלמנה

45 לכלכלך: ויקם וילך צרפתה ויבא אל פתח העיר

46 והנה שם אשה אלמנה מקשרה עזים ויקרא אליה

47 ויאמר

Huic Achab filius succedit, ultra Reges omnes in Dominum impius.

Hoc regnante Fetrico contra execrationes Fofue instauratur.

Cap. XVII. Elia Achabo diu-urnam siccitatem predicat.

2 Ipse desertum iustus petere, corvis cibum ministrantibus.

3 aqua ex proximo torrente sumpta, aliquanto tempore vitam tolerat.

9 Inde admonitus a Domino Sareptam oppidum

ובשנוב ק

ק

ק

ק

ק

petit, & ad mulie- rem vi- duam di- vertit.

A quâ cum cibum peteret, illa nec hydriam suam farre, nec vas oleo imminui, ex promisso Elie, de- prehendit.

היא קיחה ק

Ejussem etiam vi- duæ filium mortuum in vitam precibus suis revo- cat.

Cap. XVIII
Tum suffu

11 ויאמר קחינא לי מעט מים בכלי ואשתה : ותלך לקחת ויקרא אליה ויאמר לקחינא לי פת לחם בדרך :
 12 ותאמר חי יהוה אלהיך אם יש לי מעוג כי אם מלא כף קמח בכר ומעט שמן בצפחת והנני מקששת שנים עצים ובאתי ועשיתיהו לי ולבני ואכלנה ומתנו: ויאמר אליה אליהו אל תיראי באי עשי כדברך אך עשילי משם ענה קטנה בראשנה והוצאת לי ולך ולבנך תעשי באחרונה: כי כה אמר יהוה אלהי ישראל כד הקמח לא תכלה וצפחת השמן לא תחסר עד יום תתן יהוה טוגשם על פני האדמה: ותלך ותעשה כדבר אליהו ותאכל הוא ויהי אוביתה ימים: כד הקמח לא כלתה וצפחת השמן לא חסר כדבר יהוה אשר דבר ביד אליהו:

17 ויהי אחר הדברים האלה חלה בן האשה בעלת הבית ויהי חליו חזק מאד עד אשר לא נותרה בו נשמה: ותאמר אל אליהו מה לך איש האלהים בארת אלי להזכיר את עוני ולהמית את בני: ויאמר אליה תני לי את בנך ויקחרו מחיקה ויעלהו אל העליה אשר כ הוא ישב שם וישכבהו על מטתו: ויקרא אל יהוה קמץ בוק ויאמר יהוה אלהי הגם על האלמנה אשר אני מתגורר עמה הרעות להמית את בנה: ויתמרד על הילד קמץ בוק שלש פעמים ויקרא אל יהוה ויאמר יהוה אלהי תשב נא נפש הילד הזה על קרבו: וישמע יהוה בקול אליהו ותשב נפש הילד על קרבו ויחי: ויקח אליהו את הילד וירדהו מן העליה הביתה ויתנהו לאמו ויאמר אליהו ראי חי בנך: ותאמר האשה אל אליהו עתה זה ידעתי כי איש אלהים אתה ודבר יהוה בפיך

ויהי ימים רבים ודבר יהוה היה אל איה אמת: יו ד 4 9 אלהו

הפסוק
בי חשא

אליהו בשנה השלישית לאמר לך הראה אל אחאב
 ואתנה מטר על פני האדמה : וילך אליהו להראות
 אל אחאב והרעב חזק בשמרון : ויקרא אחאב אל
 עבדיו אשר על הבית ועבדיו היה ירא את יהוה
 מאד : ויהי בהכרית איזבל את נביאי יהוה ויקח
 עבדיו מאה נביאים וחביאם חמשים איש במערה
 וכלכלם לחסומים : ויאמר אחאב אל עבדיו לך ה
 בארץ אל כל מעיני המים ואל כל הנחלים ואל
 גמצא חציר ונחיה סוס ופרד ולא נכרית מן בהמה :
 ויחלקו להם את הארץ לעבר בה אחאב הלך בדרך
 אחר לבדו ועבדיו הלך בדרך אחר לבדו : ויהי
 עבדיו בדרך והנה אליהו לקראתו ויכרהו ויפל על
 פניו ויאמר האתה זה אדני אליהו : ויאמר לו אני לך
 אומר לאדניך הנה אליהו : ויאמר מה חטאתי כי אתה
 נתן את עבדך ביד אחאב להמיתני : חיי יהוה
 אלהיך אם ישגו וממלכה אשר לא שלח אדני שם
 לבקשך ואמרו אין והשביע את הממלכה ואת הגוי
 כי לא ימצאכה : ועתה אתה אומר לך אפר לאדניך
 הנה אליהו : ויהי אני אלך מאתך ורוח יהוה ישאך
 על אשר לא אדע ובאתי להגיד לאחאב ולא ימצאך
 והרגני ועבדך ירא את יהוה מנערי : הלא הגד לאדני
 את אשר עשית בהרג איזבל את נביאי יהוה ואחב
 מנביאי יהוה מאה איש חמשים חמשים איש במערה
 ואכלכלם לחסומים : ועתה אתה אומר לך אומר
 לאדניך הנה אליהו והרגני : ויאמר אליהו חיי יהוה
 צבאות אשר עמדתי לפניו כי היום אראה אליו : וילך
 עבדיו לקראת אחאב ויגד לו וילך אחאב לקראת
 אליהו : ויהי כראות אחאב את אליהו ויאמר אחאב
 אלי

Domini re-
gem adit.

(Obadia
pietas in
Prophetas
Domini.)

כמה
האשכנזים

מהמה
קרי

קמץ ב' ק

Exprobrataque ipse impietate, poposcit ad se omnem populum congregari:

הפטרת כי חטא כגורג הספרדים

21 Quo graviter ob perfidiam reprehensio, idolorum ac lucorum sacerdotes ad certamen religionis provocat:

18 אלו האתה זה עברי ישראל: ויאמר לא עברתי את ישראל כי אם אתה ובית אביך בעזבכם את מצות יהוה ותלך אחרי הבעלים: ועתה שלח קבץ אלי את כל ישראל אל הר הכרמל ואת נביאי הבעל ארבע מאות וחמשים ונביאי האשרה ארבע מאות כ אכלי שלחן איזבל: וישלח אחאב בכל בני ישראל ויקבץ את הנביאים אל הר הכרמל: ויש אלהו אל כל העם ויאמר עד מתי אתם פסחים על שתי המ' רגושה הסעפים אם יהוה האלהים לכו אחריו ואם הבעל לכו אחריו ולא ענו העם אתו דבר: ויאמר אליהו אל העם אני נותרתי נביא ליהוה לבדי ונביאי הבעל ארבע מאות וחמשים איש: ויתנו לנו שנים פרים ויבחרו להם הפר האחר וינתחחו וישמו על העצים ואיש לא ישמו ואני אעשה את הפר האחר ונתתי על העצים ואש לא אשים: וקראתם בשם אלהיכם ואני אקרא בשם יהוה והיה האלהים אשר יענה באש הוא כה האלהים ויען כל העם ויאמרו טוב הדבר: ויאמר אליהו לנביאי הבעל בחרו לכם הפר האחד ועשו ראשנה כי אתם הרבים וקראו בשם אלהיכם ואש לא תשימו: ויקחו את הפר אשר נתן להם ויעשו ויקראו בשם הבעל מהבקר ועד הצהרים לאמר הבעל עננו ואין קול ואין ענה ויפסחו על המזבח אשר עשה: ויהי בצהרים ויהתל בהם אלהו ויאמר קראו בקול גדול כי אלהים הוא כי שיח וכי שיג לו וכי דרך לו 28 אולי ישן הוא ויקץ: ויקראו בקול גדול ויתגדרו כמשפטם בחרבות וברמחים עד שפך דם עליהם: 29 ויהי בעבר הצהרים ויתנבאו עד לעלות המנחה ואין ל קול ואין ענה ואין קשב: ויאמר אליהו לכל העם גשו אלי

אלי

אלי ויגשו כל העם אליו וירפא את מזבח יהוה
 ההרום: ויקח אליהו שתיים עשרה אבנים כמספר
 שבטי בני יעקב אשר היה דבר יהוה אליו לאמר
 ישראל יהיה שמך: ויבנה את האבנים מזבח בשם
 יהוה ויעש תעלה כבית סאתים זרע סביב למזבח:
 ויערך את העצים וינתח את הפר וישם על העצים:
 ויאמר מלאו ארבעה כדים מים ויצקו על העלה ועל
 העצים ויאמר שנו וישנו ויאמר שלשו וישלו: וילכו לה
 המים סביב למזבח וגם את התעלה מלא מים: ויהי
 בעלות המנחה ויגש אליהו הנביא ויאמר יהוה אלהי
 אברהם יצחק וישראל היום יודע כי אתה אלהים
 בישראל ואני עברך וכברך עשיתי את כל הדברים יחיד
 האלה: ענני יהוה ענני וירעו העם הזה כי אתה
 יהוה האלהים ואתה הסבת את לבם אחרנית:
 ותפל אש יהוה ותאכל את העלה ואת העצים ואת
 האבנים ואת העפר ואת המים אשר בתעלה
 לחכה: וירא כל העם ויפלו על פניהם ויאמרו יהוה
 הוא האלהים יהוה הוא האלהים: ויאמר אליהו להם מ
 תפשו את נביאי הבעל איש אל ימלט מהם ויתפשו
 ויורדם אליהו אל נחל קישון וישחטם שם: ויאמר
 אליהו לאחאב עלה אכל ושתה כיקול המון הגשם:
 ויעלה אחאב לאכל ולשתות ואליהו עלה אל ראש
 הכרמל ויגהר ארצה וישם פניו בין ברכו: ויאמר אל
 נערו עלה נא הבט דרך ים ועל ויבט ויאמר אין
 מאומה ויאמר שב שבע פעמים: ויהי בשבעית ויאמר
 הנה עב קטנה ככף איש עלה מים ויאמר עלה אמר
 אל אחאב אסר ורד ולא יעצרכה הגשם: ויהי עד מה
 כה ועד כה והשמים התקדרו עבים ורוח ויהי גשם
 גדול

*Victosque
 ad 850.
 jugulari
 jubet.*

ברכו קרי

*Mox preci-
 bus resera-
 to caelo im-
 bres impe-
 trat.*

2

H

פח
 13

המטרה פנחס

Cap. XIX. Fesabel, audit à ca- de prophe- zarum, in Eliam ex- ardescit, amens, & prorsus fu- rens.

3 Qui, cum vita periculum sibi parari intelligeret, ad remotio- ra secedit. 5 Dum in deserto ob- errat, ab angelo con- firmatur.

Tandem ad montem Horeb per- venit, ibi- que in spe- lunecam sese abdit:

Ubi Domi- nus ipsum alloquitur est, novif- que man- datis in- structum ad Hafaë- lem, & Fe- hu, ut illum in Syria,

46 גדול וירכב אחאב וילך יזרעאלה: ויד יהוה
היתה אל אליהו וישנס מתניו וירץ לפני
א ויט אחאב עד באכה יזרעאלה: ויגר אחאב
לאיזבל את כל אשר עשה אליהו ואת כל
2 אשר הרג את כל הנביאים בחרב: ותשלח איזבל
מלאך אל אליהו לאמר כה יעשון אלהים וכה יוספון
כי כעת מחר אשים את נפשך כנפש אחר מהם:
3 וירא ויקם וילך אל נפשו ויבא באר שבע אשר
4 ליהודה וינח את נערו שם: והוא הלך במדבר
אחר קרי דרך יום ויבאו יושב תחת רתם ושאל את
נפשו למורת ויאמר רב עתה יהוה קח נפשי כי לא
ה טוב אנכי מאבתי: וישכבו ישי תחת רתם אחר
6 והנה זה מלאך נגע בו ויאמר לו קום אכול: ויבט
והנה מראשתיו ענת רצפים וצפחת מיסו ויאכל וישת
7 וישב וישכב: וישב מלאך יהוה וישת ויגע בו
8 ויאמר קום אכל כי רב ממך הדרך: ויקם ויאכל
וישת וילך בכחי האכילה ההיא ארבעים יום
9 וארבעים לילה עד הר האלהים חרב: ויבא שם אל
המערה וילן שם והנה דבר יהוה אליו ויאמר לו מה
י לך פה אליהו: ויאמר קנא קנאתי ליהוה אלהי
צבאות כי עזבו בריתך בני ישראל את מזבחתך
הרסו ואת נביאיך הורגו בחרב ואותר אני לבדי
11 ויבקשו את נפשי לקחתה: ויאמר צא ועמדת בהר
לפני יהוה והנה יהוה עבר ורוח גדולה וחזק מפרק
הרים ומשבר סלעים לפני יהוה לא ברוח יהוה ואחר
12 הרוח רעש לא ברעש יהוה: ואחר הרעש אש לא
13 באש יהוה ואחר האש קול דממה רקה: ויהי כשמע
אליהו ולט פניו באדרתו ויצא ויעמד פתח המערה
והנה

מחכ
13 p

והנה אליו קול ויאמר מה לך פה אליהו: ויאמר¹⁴
קנא קנאתי ליהוה אלהי צבאות כי עזבו בריתך
בני ישראל את מזבחתיה הרסו ואת נביאיך הרגו
בחרבו ואתר אני לבדי ויבקשו את נפשי לקחתה:

*bunc in Is-
raelis Re-
gem conse-
craret, ab-
legat.*

ויאמר יהוה אליו לך שוב לדרכך מן

מדבר הרמשק ובאת ומשחת את חזאל למלך על^{הב' במחח}

ארם: ואת יהוא בן נמשי תמשח למלך על ישראל¹⁶
ואת אלישע בן שפט מאבל מחולרה תמשח לנביא

תחתיה: והיה הנמלט מחרב חזאל ימית יהוא והנמלט¹⁷

מחרב יהוא ימית אלישע: והשארתי בישראל שכעת¹⁸
אלפים כל הברכים אשר לא זכרעו לבעל וכל הפרה

אשר לא נשק לו: וילך משם וימצא את אלישע בן^{19 מלרע}

שפט והוא חרש שנים עשר צמדים לפניו והוא בשנים

העשר ויעבר אליהו אליו וישלך אדרתו אליו: ויעזב כ

את הבקר וירץ אחרי אליהו ויאמר אשקרה נא לאבי^{הש' בחק}

ולאמי ואלכה אחריך ויאמר לו לך שוב כי מה עשיתי

לך: וישב מאחוריו ויקח את צמד הבקר ויזבחהו²¹

ובכלי הבקר בשלם הבשר ויתן לעסו ויכלו ויקסו וילך^{ע'}

אחרי אליהו וישרתהו: ובן הדר מלך^א

ארם קבץ את כל חילו ושלשים ושנים מלך אתו וסוס

ורכב ויעל ויצר על שמרון וילחם בה: וישלח מלאכים²

אל אחאב מלך ישראל העירה: ויאמר לו כה אמר³

בן הדר כספך וזהבך ליהוה ונשיך ובניך הטובים לך

הם: ויען מלך ישראל ויאמר כדברך אדני המלך לך⁴

אני וכל אשר לי: וישבו המלאכים ויאמרו כה אמר ה

בן הדר לאמר כי שלחתי אליך לאמר כספך וזהבך⁵

ונשיך ובניך לי תתן: כי ואם כעת מחר אשלח את⁶

עבדי אליך וחפשו את ביתך ואת בתי עבדיך והיה

כל

*Elisum,
sibi in mu-
nere Pro-
phético suc-
cessurum,
discipulum
adsciscit.*

*Cap. XX.
Rex Syria,
magno cum
exercitu,
3 2 Regibus
in societa-
tem belli
ascitis, si-
nes Sama-
ria ingres-
sus, urbem
obsidet.*

*5 Cum ni-
mium du-
ras pacis
conditiones
ferret, Is-
raelita ex-*

trema pati maluerunt.

Propheta, à Domino missus, Regem adhortatur ut in praelium exeat, cunctantemque multis confirmat.

Ita, eruptione facta, fusi hostes.

7 כל־מחמר עיניך ישימו בידם ולקחו: ויקרא מלך־
 ישראל לכל־זקני הארץ ויאמר דעו־נא וראו־כִּי־רעה
 זה מבקש כִּי־שלח אלי לנשי ולבני ולכספי ולזהבי
 8 ולא מנעתי ממנו: ויאמרו אליו כל הזקנים וכל העם
 9 אלת־שמעולוא תאבה: ויאמר למלאכי בן־הרד
 אמרו לאדני המלך כל אשר־שלחת אל־עברך
 בראשנה אעשה והדבר הזה לא אוכל לעשות וילכו
 י המלאכים וישבהו־דבר: וישלח אליו בן־הרד ויאמר
 כה־עשון לי אלהים וכה יוספו אם־ישפק עפר שמרון
 11 לשעלים לכל העם אשר ברגלי: ויען מלך־ישראל
 12 ויאמר דברו אלי תהלל חגר כמפתח: ויהי כשמע
 את־הדבר הזה והוא שתה־הוא והמלכים בסכורת
 13 ויאמר אל־עבדיו שימו־וישימו על העיר: והנה יבא
 אחד נגש אל־אחאב מלך־ישראל ויאמר כה אמר
 יהוה הראית את כל־ההמון הגדול הזה הנני נתנו
 14 בידך היום וידעת כי־אני יהוה: ויאמר אחאב במי
 ויאמר כה־אמר יהוה בנערי שרי המדינות ויאמר מי
 15 יאסר המלחמה ויאמר אתה: ויפקד את־נערי שרי
 המדינות והיו מאתיים שנים ושלשים ואחריהם פקד
 16 את־כל־העם כל־בני־ישראל שבעת אלפים: ויצאו
 בצהרים ובן־הרד שתה שכור בסכות הוא והמלכים
 17 שלשים־ושנים מלך עזר אתו: ויצאו נערי שרי
 המדינות בראשנה וישלח בן־הרד ויגידלו ל־אמר
 18 אנשים יצאו משמרון: ויאמר אם־לשלום יצאו
 תפשו חיים ואם למלחמה יצאו חיים תפשום:
 19 ואלה יצאו מן העיר נערי שרי המדינות והחיל אשר
 כ אחריהם: ויכו איש איש וינסו ארס וירדפם ישראל
 20 וימלט בן־הרד מלך ארס על־סוס ופרשים: ויצא מלך־
 ישראל

ישראל ויה את הסוס ואת הרכב והכה בארם מכה גדולה: ויגש הנביא אל מלך ישראל ויאמר לו לך 22 התחזק ודעוראה את אשר תעשה כי לתשובת השנה מלך ארם עלה עליך: ועבדי מלך ארם אמרו אליו אלהי הרים אלהיהם על 23 בן חזקו ממנו ואולם נלחם אתם במישור אם לא נחזק מהם: ואת הדבר הזה עשה הסר המלכים איש 24 ממקמו ושים פחות תחתיהם: ואתה תמנה לך יחיל כה כחיל הנפל מאותך וסוס כסוס ורכב כרכב ונלחמה אותם במישור אם לא נחזק מהם וישמע לקלם ויעש כן:

26 ויהי לתשובת השנה ויפקד בן הדרד את ארם ויעל אפקה למלחמה עם ישראל: ובני ישראל התפקדו 27 וכלכלו וילכו לקראתם ויחנו בני ישראל נגדם כשני חשפיעים וארם מלאו את הארץ: ויגש איש 28 האלהים ויאמר אל מלך ישראל ויאמר כה אמר יהוה יען אשר אמרו ארם אלהי הרים יהוה ולא אלהי עמקים הוא ונתתי את כל ההמון הגדול הזה בידך וידעתם כי אני יהוה: ויחנו אלה נכח אלה שבעת 29 ימים ויהי ביום השביעי ותקרב המלחמה ויכו בני ישראל את ארם מאה אלף רגלי ביום אחד: וינסו ל הנותרים אפקה אל העיר ותפל החומה על עשרים ושבעה אלף איש הנותרים ובן הדרד נס ויבא אל

Sed post annum, reparatis viribus, Syrus ad bellum regressus, acceptam cladem expiare cupiens, rursum victus est.

Eo praelio 100 millia Syrorum interiere.

העיר חדר בחרר: ויאמרו אליו עבדיו הנה נא 31 שמענו כי מלכי בית ישראל כי מלכי חסד הם נשימה נא שקים במתנינו וחבלים בראשנו ונצא אל מלך ישראל אולי יחיה את נפשך: ויחגרו שקים במתניהם 32 וחבלים בראשיהם ויבאו אל מלך ישראל ויאמרו עבדך

Regi uenia data, percusso federe:

הפ'

ו

עבדך בן הדר אמר תחי נפשי ויאמר העורנו חי
 33 אחיה הוא : והאנשים ינחשו וימהרו ויחלטו הממנו
 ויאמרו אחיך בן הדר ויאמר באו קחהו ויצא אליו בן
 34 הדר ויעלהו על המרכבה : ויאמר אל יו הערים אשר
 לקח אבי מאת אביך אשיבוהצות תשים לך ברמשק
 כאשר שם אבי בשמרון ואני בכרית אשלחך וכרת
 לו ברית וישלחהו :

*Quam ob
 rem Achab
 verbis Dei
 à Propheta
 gravissime
 reprehenditur.*

לה ואיש אחר מבני הנביאים אמר אל דעהו בדבר יהוה
 36 הכיני נא וימאן האיש להכתו : ויאמר לו יען אשר לא
 שמעת בקול יהוה הנך הולך מאת יוהבך האריה הולך
 37 מאצלו וימצאהו האריה ויכהו : וימצא איש אחר
 38 ויאמר הכיני נא ויכהו האיש הכה ופצע : וילך הנביא
 39 ויעמד למלך אל הדרך ויתחפש באפר על עיניו : ויהי
 המלך עבר והוא צעק אל המלך ויאמר עבדך יצא
 בקרב המלחמה והנה איש סרויבא אלי איש ויאמר
 שמר ארץ האיש הזה אם הפקר יפקד והיתה נפשך
 מ תחת נפשו או כבר כסף תשקול : ויהי עבדך עשה
 הנה והנה והוא איננו ויאמר אליו מלך ישראל בן
 41 משפטך אתה חרצת : וימהרו ויסרו את האפר מעל
 מעלי קרי
 42 עיניו ויבר אתו מלך ישראל כי מהנביאים הוא : ויאמר
 אליו כה אמר יהוה יען שלחת ארץ איש חרמי מיד
 43 והיתה נפשך תחת נפשו ועמך תחת עמו : וילך מלך
 חם' כפתח ישראל על ביתו סר וזעף ויבא שמרונה :

*Cap. XXI.
 Achab uincam Nabothi, hor-
 tis regis proxime adhaerentem, concupiscit :*

כא ויהי אחר הדברים האלה כרם הירז לנבות
 הירזעאלי אשר ביזרעאל אצל היכל אחאב מלך
 2 שמרון : וידבר אחאב אל נבות לאמר תנה לי את
 כרמך ויהי לי לגן ירק כי הוא קרוב אצל ביתי ואתנה
 לך תחתיו כרם טוב ממנו אם טוב בעיניך אתנה לך
 כסף

3 כסף מחיר זה: ויאמר נבזרת אל אחאב חלילה לי

Quam cum ille vendere ipsi recusasset,

4 מיהוה מתתי את נחלת אבתי לך: ויבא אחאב אל

ביתו סר וזעף על הדבר אשר דבר אליו נבזרת

היזרעאלי ויאמר לא אתן לך את נחלת אבותי וישב

על מטתו ויסב את פניו ולא אכל לחם: ותבא אליו ה

איזבל אשתו ותדבר אליו מה זה רוחך סרה ואינך

אכל לחם: וידבר אליה כי אדבר אל נבזרת היזרעאלי

6 ואמר לו תנה לי את כרמך בכסף או אם חפץ אתה

אתנה לך כרם תחתיו ויאמר לא אתן לך את כרמי:

7 ותאמר אליו איזבל אשתו אתה עתה תעשה מלוכה

על ישראל קום אכל לחם ויטב לבך אני אתן לך את

8 כרם נבזרת היזרעאלי: ותכתב ספרים בשם אחאב

Falsis testibus subornatis, dolo Fesabelis oppressus & interfectus est.

ותחתם בחתמו ותשלח הספרים אל הזקנים ואל

9 החרים אשר בעירו הישבים את נבזרת: ותכתב

בספרים לאמר קראו צום והשיבו את נבזרת בראש

העם: והושיבו שנים אנשים בני בליעל נגדו ויערהו

לאמר ברכת אלהים ומלך והוציא אהווסקלה וימת:

11 ויעשו אנשי עירו הזקנים והחרים אשר הישבים בעירו

כאשר שלחה אליהם איזבל כאשר כתוב בספרים

12 אשר שלחה אליהם: קראו צום והשיבו את נבזרת

בראש העם: ויבאו שני האנשים בני בליעל וישבו

13 נגדו ויערהו אנשי הבליעל את נבזרת נגד העם לאמר

ברך נבזרת אלהים ומלך ויצא אהווסקלה לעיר ויסקלהו

14 באבנים וימת: וישלחו אל איזבל לאמר סקל נבזרת

וימת: ויהי כשמע איזבל כי סקל נבזרת וימת ותאמר

15 טו איזבל אל אחאב קום רש את כרם נבזרת היזרעאלי

Ita Achab vinea potitur.

אשר מאן לתת לך בכסף כי אין נבזרת היזרעאלי ויהי

16 כשמע אחאב כי מת נבזרת ויקם אחאב לרדת אל כרם

נבזרת

קמץ פחח 29 אביא

ב

Quam ob rem Elia Achabo, cum Regia stirpe, ipsi- que Fesabeli excidium denunciant.

מביא קרי

Ille agnito crimine, indutus cilicio, cum agere poenitentiam videretur, imminentem poenam paulisper avertit.

Cap. XXII. Achab, cum Fophato, rursus in bellum contra Syros proficiscitur.

17 נבות היזרעאלי לרשתו : ויהי דבר יהוה אל אליהו ההתשבי לאמר : קום רד לקראת אחאב מלך ישראל אשר בשמרון הנה בכרם נבות אשר ירד שם לרשתו : ודברת אליו לאמר כה אמר יהוה הרצחת וגם רשת ודברת אליו לאמר כה אמר יהוה במקום אשר לקקו הכלבים את דם נבות ילקו כ הכלבים את דמך גם אתה : ויאמר אחאב אל אליהו המצאתני אויבי ויאמר מצאתי יען התמכרך לעשות הרע בעיני יהוה : הנני מבי אליך רעה ובערתי אחריך והכרתי לאחאב משתיך בקיר ועצור ועזוב בישראל : ונתתי את ביתך כבית ירבעם כן נבט וכבית בעשא בן אחיה אל הכעס אשר הכעסת ותחטא את ישראל : וגם לאיזבל דבר יהוה לאמר הכלבים יאכלו את איזבל בחל יזרעאל : המת לאחאב בעיר יאכלו כה הכלבים והמת בשדה יאכלו עוף השמים : רק לא היה כאחאב אשר התמכר לעשות הרע בעיני יהוה אשר הסתה אתו איזבל אשתו : ויתעב מאד ללכת אחרי הגלולים ככל אשר עשו האמרי אשר הוריש יהוה מפני בני ישראל : ויהי כשמע אחאב את הדברים האלה ויקרע בגדיו וישם שק על בשרו ויצום וישכב בשק ויהלך אט :

28 29 ויהי דבר יהוה אל אליהו ההתשבי לאמר : הראית כרי נכנע אחאב מלפני יען כרי נכנע מפני לאאבי הרעה

כב בימיו בימי בנו אביא הרעה על ביתו : וישבו שלש שנים אין מלחמה בין ארם ובין ישראל :

2 בשנה השלישית וירד יהושפט מלך יהודה אל מלך ישראל : ויאמר מלך ישראל אל עבדיו הידעתם כרי לנו רמת גלעד ואנחנו מחשים מקחת אתה מיד מלך ארם

קמץ כ"ק מחח כ"ט

מביא קרי

כב

אין מלחמה

בשנה השלישית

ויאמר מלך ישראל

לנו רמת גלעד

ואנחנו מחשים

א ר א י ז

ארם: ויאמר אל יהושפט התלך אתי למלחמה רמת גלעד
 ויאמר יהושפט אל מלך ישראל כמוני כמוך כעמי כעמך
 כסוסי כסוסיה: ויאמר יהושפט אל מלך ישראל
 וירשנא כיום את דבר יהוה: ויקבץ מלך ישראל את הנביאים
 כארבע מאות איש ויאמר אליהם האלך על רמת גלעד
 למלחמה אם אחרל ויאמרו עלה ויתן אדני ביד המלך: ויאמר יהושפט
 האין פה נביא ליהוה עוד ונדרשה מאותו: ויאמר מלך ישראל
 אל יהושפט עוד איש אחר לדרוש את יהוה מאתו ואני שנאתיו
 כי לא יתנבא עלי טוב כי אסרע מיכיהו בן ימלה ויאמר יהושפט אל יאמר המלך
 בן: ויקרא מלך ישראל אל סרים אחד ויאמר מהרה מיכיהו
 בן ימלה: ומלך ישראל ויהושפט מלך יהודה ישבים
 איש על כסאו מלפשים בגדים בגין פתח שער שמרון
 וכל הנביאים מתנבאים לפניהם: ויעש לו צדקיה בן כנענה קרני ברזל ויאמר
 כה אמר יהוה באלה תנגח את ארם עד כלותם: וכל הנביאים
 נבאים כן לאמר עלה רמת גלעד והצלח ונתן יהוה ביד המלך: והמלאך אשר הלך לקרא
 מיכיהו דבר אליו לאמר הנה נא דברי הנביאים פרה אחד טוב
 אל המלך יהי נא דברך וברך קרי כדבר אחד מהם ודברת טוב: ויאמר מיכיהו חיי יהוה
 כי את אשר יאמר יהוה אלי אתו אדבר: ויבוא אל המלך ויאמר
 המלך אליו מיכיהו טו הנלך אל רמת גלעד למלחמה אם אחרל ויאמר אליו
 עלה והצלח ונתן יהוה ביד המלך: ויאמר אליו המלך עד כמה פעמים
 אני משביעך: אשר לא תדבר אלי רק אמת בשם יהוה: ויאמר ראתי

Pseudoprophetarum impulsu.

Ac Michaa Propheta.

Qui ei extabilem fo-

re pugnam
denuncia
bat.

ראיתי את כל ישראל נפצים אל ההרים כצאן
אשר אין להם רעה ויאמר יהוה לא אדנים לאלה
ישבו איש לביתו בשלום: ויאמר מלך ישראל אל
18 יהושפט הלא אמרתי אליך לואיתנבא עלי טוב כי
19 אסרע: ויאמר לכן שמע דבר יהוה ראיתי את יהוה
ישב על כסאו וכל צבא השמים עמד עליו מימנו
כ ומשמאלו: ויאמר יהוה מי יפתח את אחאב ויעל ויפל
21 ברמת גלעד ויאמר זה בכה וזה אמר בכה: ויצא
הרוח ויעמד לפני יהוה ויאמר אני אפתנו ויאמר יהוה
22 אליו במה: ויאמר אצא ורהייתי רוח שקר בפי כל
23 נביאיו ויאמר תפתח וגם תוכל צאו עשה כן: ועתה קמץ כו' ק
הנה נתן יהוה רוח שקר בפי כל נביאיך אלה ויהוה
24 דבר עליך רעה: ויגש צדקיהו בן כנענה ויכה את
מיכיהו על הלחי ויאמר אי זה עבר רוח יהוה מאתי
כה לדבר אותך: ויאמר מיכיהו הנביא ראה ביום ההוא
26 אשר תבא חדר כחדר להחכה: ויאמר מלך ישראל
קח ארת מיכיהו והשיבהו אל אמן שר העיר ואל
27 יואשבן המלך: ואמרת כה אמר המלך שימו את
זה בירת הכלא והאכלהו לחם לחץ ומים לחץ עד באי
28 בשלום: ויאמר מיכיהו אם שובת שוב בשלום לא
29 דבר יהוה בי ויאמר שמעו עמי כלם: ויעל
ל מלך ישראל ויהושפט מלך יהודה רמת גלעד: ויאמר
מלך ישראל אל יהושפט התחפשובא במלחמה
ואתה לבש בגדיך ויתחפש מלך ישראל ויבוא
30 במלחמה: ומלך ארם צה את שרי הרכב אשר לו
שלישים ושנים לאמר לא תלחמו את קטן ואת גדול
31 כי אם את מלך ישראל לבדו: ויהי כראורת שרי
הרכב את יהושפט והמה אמרו אך מלך ישראל הוא

Spreta va-
ticinio: i-
psaque vate
in vincula
conjecto.

33 ויסרו עליו להלחם ויזעק יהושפט: ויהי כדאורת שרי

34 הרכב כי לא מלך ישראל הוא וישבו מאחריו: ואיש

משך בקשת לתמו ויכה את מלך ישראל בין הדבקים

ובין השרין ויאמר לרכבו הפך ידך והוציאני מן יחירי

המחנה כי החליתי: ותעלה המלחמה ביום ההוא לה

והמלך היה מעמד במרכבה נכה ארס וימת בערב

36 ויצק דם המכה אל חיק הרכב: ויעבר הרגה במחנה

כבא השמש לאמר איש אל עירו ואיש אל ארצו:

37 וימת המלך ויבוא שמרון ויקברו את המלך בשמרון:

38 וישטף את הרכב על ברכת שמרון וילקו הכלבים

את דמו והזנות רחצו כדברי הורה אשר דבר: ויתר

דברי אחאב וכל אשר עשה ובית השן אשר בנה וכל

הערים אשר בנה הלוא הם כתובים על ספר דברי

הימים למלכי ישראל: וישכב אחאב עם אבתיו ומלך מ

41 אחזיהו בנו תחתיו: ויהושפט בן אסא

מלך על יהודה בשנת ארבע לאחאב מלך ישראל:

42 יהושפט בן שלשים וחמש שנה במלכו ועשרים וחמש

43 שנה מלך בירו שלם ושם אמו עזובה בת שלחיה: וילך

בכל דרך אסא אביו לא סר ממנו לעשות הישר בעיני

יהוה: אך הבמות לא סרו עור העם מזבחים ומקטרים

בבמות: וישלם יהושפט עם מלך ישראל: ויתר דברי מה

47 יהושפט וגבורתו אשר עשה ואשר נלחם הלא הם

כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה: ויתר

הקדש אשר נשאר בימי אסא אביו בער מן הארץ:

48 ומלך אין בארם נצב מלך: יהושפט עשר אניות תרשיש

ללכת אופירה לזהב ולא הלך כי נשברה אניות

בעציון גבר: אז אמר אחזיהו בן אחאב אל יהושפט נ

ילכו עברי עם עבדיך באניות ולא אבה יהושפט:

וישכב

At Achabus, qui dissimulato habitu inierat praelium, divinitus sa-gitta transfixus ca-dit.

Fosaphatè Regis Juda, pietate imprimis celebris, res gesta summam describuntur.

עשה קרי נשברו קרי

51 וישכב יהושפט עם אבתיו ויקבר עם אבתיו בעדר דוד אביו וימלך יהורם בנו תחתיו:

Ahazias patri Achabo in regno Samaria succedit.

52 אחזיהו בן אחאב מלך על ישראל בשמרון

בשנת שבע עשרה ליהושפט מלך יהודה וימלך על-

53 ישראל שנתים: ויעשה הרע בעיני יהוה וילך בדרך

אביו ובדרך אמו ובדרך ירבעם בן נבט אשר החטיא

54 את ישראל: ויעבד את הבעל וישתחוה לו ויכעס

את יהוה אלהי ישראל ככל אשר עשה אביו:

LIBER SECUNDUS

REGUM,

מלכים ב HEBRAICE

CAPUT I. א

Ahazias agrotans mittit, qui de morbi eventu idolum consulerent.

2 א ויפגע מואב בישראל אחרי מות אחאב: ויפל אחזיה

בעד השבכה בעליתו אשר בשמרון ויחל וישלח

מלאכים ויאמר אליהם לכו דרשו בבעל זבוב אלהי

3 עקרון אם אחיה מחלי זה: ומלאך יהוה דבר אל-

3 His Elias obviam factus denunciavit, Regem, qui Deos consulendos putarit, eo ipso morbo moriturum.

אליה התשבי קום עליה לקראת מלאכי מלך שמרון

ודבר אליהם המבלי אין אלהים בישראל אתם הלכים

4 לדרוש בבעל זבוב אלהי עקרון: ולכן כה אמר יהוה

המטה אשר עלית שם לא תרד ממנה כי מות תמות

הוילך אליה: וישבו המלאכים אליו ויאמר אליהם

6 מה זה שבתם: ויאמרו אליו אישי עליה לקראתנו

ויאמר אלינו לכו שובו אל המלך אשר שלח אתכם

ודברתם אליו כה אמר יהוה המבלי אין אלהים

בישראל אתה שלח לדרוש בבעל זבוב אלהי עקרון

לכן המטה אשר עלית שם לא תרד ממנה כי מות

תמות R 3 2 י

7 תמות: וידבר אלהים מה משפט האיש אשר עלה
 8 לקראתכם וידבר אליכם את הדברים האלה: ויאמרו
 אליו איש בעל שער ואזור עור אזור כמתניו ויאמר
 9 אליה התשבי הוא: וישלח אליו שר חמשים וחמשי
 ויעל אליו והנה ישב על ראש ההר וידבר אליו איש
 האלהים המלך דבר רדה: ויענה אליו וידבר אל
 שר החמשים ואם איש אלהים אני תרד אש מן
 השמים ותאכל אתך ואת חמשיך ותרד אש מן
 השמים ותאכל אתו ואת חמשיו: וישב וישלח אליו
 11 שר חמשים אחר וחמשיו ויען וידבר אליו איש
 האלהים כה אמר המלך מהרר רדה: ויען אליה
 12 וידבר אליהם אם איש האלהים אני תרד אש מן
 השמים ותאכל אתך ואת חמשיך ותרד אש אלהים
 מן השמים ותאכל אתו ואת חמשיו: וישב וישלח שר
 13 חמשים שלשים וחמשיו ויעל ויבא שר החמשים
 השלישי ויברע על ברכיו לנגד אליהו ויתחנן אליו
 וידבר אליו איש האלהים תיקר נא נפשי ונפש עבדך
 14 אלה חמשים בעיניך: הנה ירדה אש מן השמים
 ותאכל את שני שרי החמשים הראשנים ואת
 חמשיהם ועתה תיקר נפשי בעיניך:
 וידבר מלאך יהוה אל אליהו וירד אותו אל תירא מפניו
 16 ויקם וירד אותו אל המלך: וידבר אליו כה אמר יהוה
 יען אשר שלחת מלאכים לדרוש בבעל זבוב אלהי
 עקרון המבלי אין אלהים בישראל לדרוש בדברו לבן
 המטה אשר עלית שם לא תרד ממנה כי מות תמות:
 17 וימת כדבר יהוה אשר דבר אליהו וימלך יהורם
 תחתיו בשנת שתים ליהורם בן יהושפט מלך יהודה
 18 כי לא היה לו בן: ויתר דברי אחזיהו אשר עשה הלוא

Regios satellites, ad se comprehendendum missos, caelesti comburit igne.

Ipse tandem, monitu Angeli, ad Regem accedit, eademque affirmat.

Et predictionem res ipsa comprobavit. In regnum autem succedit Foram, frater ejus.

המה

המ
במט

Cap. II.
Elias cum
Eliſao col-
loquens,

Trajecto,
miraculo,
per ſiccas
arenas For-
dane,

Igneo cur-
ru ſubli-
mis in cae-
lum rapi-
tur: Eli-
ſao ſpo-
ſtante, cui
pallium
ſuum relin-
quit.
4 Hoc ille
pallio For-

המה כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל:

ויהי כהעלות יהוה את אליהו בסערה

השמים וילך אליהו ואלישע מן הגלגל: ויאמר אליהו

אל אלישע שב נא פה כיהוה שלחני עד בית אל

ויאמר אלישע חיה יהוה וחי נפשך אם אעזבך וירדו

בית אל: ויצאו בני הנביאים אשר בית אל אל אלישע

ויאמרו אליו הידעת כי היום יהוה לקח את אדנך

מעל ראשך ויאמר גם אני ידעתי החשו: ויאמר לו

אליהו אלישע שב נא פה כי יהוה שלחני יריחו ויאמר

חיה יהוה וחי נפשך אם אעזבך ויבאו יריחו: ויגשו בני

הנביאים אשר ביריחו אל אלישע ויאמרו אליו הידעת

כי היום יהוה לקח את אדנך מעל ראשך ויאמר גם

אני ידעתי החשו: ויאמר לו אליהו שב נא פה כי יהוה

שלחני היירדנה ויאמר חיה יהוה וחי נפשך אם אעזבך

וילכו שניהם: וחמשים איש מפני הנביאים הלכו

ועמדו מנגד מרחוק ושניהם עמדו על הירדן: ויקח

אליהו את אדרתו ויגלם ויכה את המים ויחצוהנה

והנה ויעברו שניהם בחרבה: ויהי כעברם ואליהו

אמר אל אלישע שאר מה אעשה לך בטרם אלקח

מעמך ויאמר אלישע ויהי נא פי שנים ברוחך אלי:

ויאמר הקשית לשאול אם תראה אתי לקח מאתך

יהי לך כן ואם אין לא יהיה: ויהי המה הלכים הלוך

ודבר והנה רכב אשוסים אשו ופרדו בין שניהם ויעל

אליהו בסערה השמים: ואלישע ראה והוא מצעק

אבי אבי רכב ישראל ופרשו ולא ראהו עוד ויחזק

בבגדיו ויקרעם לשנים קרעים: וירם את אדרת אליהו

אשר נפלה מעליו וישבו ועמד על שפת הירדן: ויקח

את אדרת אליהו אשר נפלה מעליו ויכה את המים

ויאמר R 4 7 2

א ב
הס' 2
בחסף קמ

וַיֹּאמֶר אִיְהוָה אֱלֹהֵי אֵלִיָּהוּ אִף הוּא יוֹכֵחַ אֶת הַמַּיִם
 וַיַּחֲצוּ הַנָּה וְהַנָּה וַיַּעֲבֹר אֱלִישֶׁעַ : וַיִּרְאוּ בְנֵי הַנְּבִיאִים טו
 אֲשֶׁר בִּירְחוֹ מִנְּגֵדוֹ וַיֹּאמְרוּ נַחֲהוּ רֹחַ אֱלֹהֵינוּ עַל אֱלִישֶׁעַ
 וַיָּבֹאוּ לִקְרֹאתוֹ וַיִּשְׁתַּחֲוּ לוֹ אַרְצָה : וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הֲנִיָּה 16
 נָא יֵשׁ אֶת עַבְדְּךָ חֲמִשִּׁים אַנְשִׁים בְּנֵי חֵיל לְכוּ נָא
 וַיִּבְקֹשׁוּ אֶת אֹדְנֶיךָ פֶּן נִשְׂאוּ רֹחַ יְהוָה וְיִשְׁלַכְהוּ בְּאַחַד
 הַהָרִים אוֹ בְּאַחַת הַגִּיאֹת וַיֹּאמֶר לֹא תִשְׁלַחוּ : וַיִּפְצְרוּ 17
 בּוֹ עַד בִּשְׁוֵי אִמֵּר שְׁלַחוּ וַיִּשְׁלַחוּ חֲמִשִּׁים אִישׁ וַיִּבְקֹשׁוּ
 שְׁלֹשָׁה יָמִים וְלֹא מָצְאוּהוּ : וַיִּשְׁבוּ אֵלָיו וְהוּא יֹשֵׁב בִּירְחוֹ 18
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הֲלוֹא אָמַרְתִּי אֵלֵיכֶם אַל תֵּלְכוּ :

danem cum percussisset, similiter divisit undis transit. 15 Ex eo cognitum Elia spiritum in Elisaeo re-fedisse.

וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי הָעִיר אֶל אֱלִישֶׁעַ חֲנָה 19
 נָא מוֹשֵׁב הָעִיר טוֹב כִּי אֲשֶׁר אֹדְנֵי רְאוּהוּ וְהַמַּיִם רָעִים
 וְהָאָרֶץ מְשַׁבֶּלֶת : וַיֹּאמֶר קְחוּ לִי צִלְחִית חֲרֹשָׁה וְשִׂמוּ בָּ
 שֵׁם מַלְחוֹ וַיִּקְחוּ אֵלָיו : וַיֵּצֵא אֶל מוֹצֵא הַמַּיִם וַיִּשְׁלַךְ שָׁם 21
 מַלְחוֹ וַיֹּאמֶר כֹּה אָמַר יְהוָה רַפְּאֵת לַמַּיִם הָאֵלֶּה לֹא-
 יִהְיֶה מַשֶּׁם עוֹד מוֹת וּמְשַׁבֶּלֶת : וַיִּרְפוּ הַמַּיִם עַד הַיּוֹם 22
 הַזֶּה כִּדְבַר אֱלִישֶׁעַ אֲשֶׁר דִּבֶּר : וַיַּעַל מַשֶּׁם 23
 בֵּית אֵל וְהוּא יַעֲלֶה בְּדֶרֶךְ וַנְּעָרִים קִטְנִים יֵצְאוּ מִן-
 הָעִיר וַיִּתְקַלְסוּ בוֹ וַיֹּאמְרוּ לוֹ עֲלֶה קְרַח עֲלֶה קְרַח :
 וַיִּפֶן אַחֲרָיו וַיִּרְאֵם וַיִּקְלַל בְּשֵׁם יְהוָה וַתִּצְאֵנָה שְׁתֵּי 24
 דְּבִים מִן הָעִיר וַתִּבְקַעְנָה מֵהֶם אַרְבַּעַיִם וּשְׁנַיִם יָלְדִים :
 וַיִּלֶךְ מַשֶּׁם אֶל הַר הַכְּרַמֶּל וּמַשֶּׁם שָׁב שָׁמְרוֹן : כֹּה

הנאויח קרי
Aquas Hierichuntis salubres reddit.

וַיְהוּרֶם בֶּן אֲחָאָב מֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל בְּשָׁמְרוֹן א
 בְּשָׁנַת שְׁמֹנֶה עָשָׂר לַיהוֹשֻׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֶךְ
 שְׁתַּיִם עָשָׂר שָׁנָה : וַיַּעֲשֶׂה הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה רַק לֹא 2
 כָּאֲבִיו וּכְאִמּוֹ וַיִּסָּר אֶת מִצְבַּת הַבַּעַל אֲשֶׁר עָשָׂה אָבִיו :
 רַק בַּחֲטָאוֹת דְּבָעַם בֶּן נָבַט אֲשֶׁר הֲחִטִּיא אֶת- 3
 יִשְׂרָאֵל דִּבְקֹלָא סָר מִמֶּנָּה : וּמִיֵּשַׁע מֶלֶךְ- 4
 מוֹאָב

Bethelitarum pueris proterve sibi illudentibus maledicit.
Cap. III. Foram Israëitarum Rex contra Moabitas bellum movet.

מואב היה נקד והשיב למלך ישראל מאה אלף כרים
 ה ומאה אלף אילים צמר: ויהי כמות אחאב ויפשע מלך
 6 מואב במלך ישראל: ויצא המלך יהורם ביום ההוא
 7 משמרון ויפקד את כל ישראל: וילך וישלח אל
 יהושפט מלך יהודה לאמר מלך מואב פשע בי
 התלך אתי אל מואב למלחמה ויאמר אעלה כמני
 8 כמוך בעמי בעמך כסוסי כסוסך: ויאמר איהוה
 9 הדרך נעלה ויאמר דרך מדבר אדום: וילך מלך
 ישראל ומלך יהודה ומלך אדום ויסבו דרך שבעת
 ימים ולא היה מים למחנה ולבהמה אשר ברגליהם:
 ויאמר מלך ישראל אהה כיקרא יהוה לשלשת
 11 המלכים האלה לתת אותם ביד מואב: ויאמר יהושפט
 האין פה נביא ליהוה ונדרשה ארתי יהוה מאותו ויען
 אחר מעבדי מלך ישראל ויאמר פה אלישע בן שפט
 12 אשר יצק מים על ידי אליהו: ויאמר יהושפט יש אותו
 דבר יהוה וירדו אליו מלך ישראל ויהושפט ומלך
 13 אדום: ויאמר אלישע אל מלך ישראל מה לי ולך לך
 אל נביאי אביך ואל נביאי אמה ויאמר לו מלך ישראל
 אל כיקרא יהוה לשלשת המלכים האלה לתת אותם
 14 ביד מואב: ויאמר אלישע חיי יהוה צבאות אשר
 עמדתי לפניו כי לולי פני יהושפט מלך יהודה אני
 15 נשא אס אביט אליך ואס אראך: ועתה קח לי מנגן
 16 והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד יהוה: ויאמר כה אמר
 17 יהוה עשה הנחל הזה גבים וגבים: כי כה אמר
 יהוה לא תראו רוח ולא תראו גשם והנחל ההוא
 ימלא מים ושתי אתם אתם ומקניכם ובהמתכם:
 18 ונקל זאת בעיני יהוה ונתן ארתי מואב בידכם:
 19 והפיתם כל עיר מבצר וכל עיר מבחור וכל עין טוב
 תפילו

*Fudaa &
 Edomi Re-
 ge in expe-
 ditionis so-
 cietatem
 assumtis:
 dum au-
 tem per ali-
 quot dies
 castra pro-
 movent,
 siti pro-
 muntur.*

*Sed ab Eli-
 seo in usum
 trium ex-
 ercituum
 prabit &
 aque, pro-
 missa etiam
 victoria:*

תפילו וכל מעיני מים תסתמו וכל החלקה הטובה
תכאבו באבנים : ויהי בבקר כעלות המנחה כ
והנה מים באים מדרך אדום ותמלא הארץ אר
מים : וכל מואב שמעו כי עלו המלכים להלחם בם ²¹
ויצעקו מכל חגר חגרה ומעלהו ועמדו על הגבול :

וישכימו בבקר והשמש זרחה על המים ויראו מואב ²²
מנגד את המים אדמים כדם : ויאמרו דס זה החרב ²³
נחרבו המלכים ויכו איש את רעהו ועתה לשלל

*Quam
Deus pra-
senti ope,
& quodam
quasi mira-
culo, lar-
gitur.*

מואב : ויבאו אל מחנה ישראל ויקמו ישראל ויכו את ²⁴

מואב וינסו מפניהם ויכרבו והכות ארז מואב : ויסו ^{קרי}
והערים יהרסו וכל חלקה טובה שליכו איש אבנו כה
ומלאוה וכל מעין מים יסתמו וכל עין טוב יפילו עד
השאר אבניה בקיר חרשת ויסבו הקלעים ויכוה :

וירא מלך מואב כי חזק ממנו המלחמה ויקח אותו ²⁶
שבע מאות איש שלף הרב להבקיע אל מלך אדום
ולא יכלו : ויקח את בנו הבכור אשר ימלך תחתיו ²⁷
ויעלהו עלה על החמה ויהי קצף גדול על ישראל

ויסעו מעליו וישבו לארץ : ואשה ^א ^ד

*Cap. IV.
Elisai mi-
racula.
Mulieris
vidua o-
leum miris
incrementis
adauctum.*

אחת מנשי בני הנביאים צעקה אל אלישע הפנת ^{הפנת}
לאמר עבדך אישי מת ואתה ידעת כי עבדך ^{וירא}
היה ירא את יהוה והנשה בא לקחת את
שני ילדי לו לעבדים : ויאמר אליה אלישע מה ²

אעשה לך הגידי לי מה ישלכי בבית ותאמר אין לי ^{קרי}
לשפחתך כל בבית כי אם אסוך שמן : ויאמר לכי ³
שאל לך כלים מן החוץ מאת כל שכניכי כלים ^{שכניך קרי}
רקים אל תמעטי : ובאת וסגרת הדלת בעדך ובעד ⁴

בניך ויצקת על כל הכלים האלה והמלא תסיעי :
ותלך מאתו ותסגר הדלת בעדה ובעד בניה הם ^ה
מגשים

גסין
ובני

אר
קרי

6 מְגִישִׁים אֵלֶיהָ וְהִיא מִצְקָת : וַיְהִי כַמְּלֵאת הַכֵּלִים מוֹצֵקֶת קָרִי
 וַתֹּאמֶר אֶל־בְּנֵה הַגִּישָׁה אֵלַי עוֹד כְּלִי וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ
 7 אֵין עוֹד כְּלִי וַיַּעֲמֵד הַשָּׁמֶן : וַתִּבְּאוּתְגַד לְאִישׁ הָאֱלֹהִים נְשִׂיךְ קָרִי
 וַיֹּאמֶר לְכִי מְכִרִי אֶת־הַשָּׁמֶן וְשַׁלְּמִי אֶת־נְשִׂיכִי וְאֶת־
 8 בְּנִיכִי תַחֲיִי בְּנוֹתָר : וַיְהִי הַיּוֹם וַיַּעֲבֵר אֶל־יִשָּׁע Synamitidi
 אֶל־שׁוֹנֵם וְשֵׁם אִשָּׁה גְדוֹלָה וַתַּחֲזֹק בּוֹ לֶאֱכֹל לַחֲסוּיָהּ hostiti sua,
 9 מְדֵי עֵבְרוּ יִסַר שְׁמָה לֶאֱכֹל לַחֵם : וַתֹּאמֶר אֶל־אִשָּׁה diu sterili,
 הַנְּהַנָּא יְדַעְתִּי כִי אִישׁ אֱלֹהִים קְרוֹשׁ הוּא עֵבֵר עֲלֵינוּ
 י תָּמִיד : נַעֲשֶׂה נָא עֲלֵית־קִיר קִטְנָה וְנִשְׂמָלוּ שֵׁם מִטָּה
 וְשַׁלְּחֹן וְכֶסֶף וּמְנוֹרָה וְהִיא בְּבֹאוֹ אֲלֵינוּ יִסַר שְׁמָה :
 11 וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֵא שְׁמָה וַיִּסַר אֶל־הָעֲלִיָּה וַיִּשְׁכַּב שְׁמָה :
 12 וַיֹּאמֶר אֶל־גִּיחִזִי נַעֲרוּ קְרָא לְשׁוֹנְמֵי־ת הַזֹּאת וַיִּקְרָא־
 13 לָהּ וַתַּעֲמֵד לִפְנָיו : וַיֹּאמֶר לוֹ אִמְרָנָא אֵלֶיהָ הַנְּה
 חֲרַדְתִּי אֲלֵינוּ אֶת־כָּל־הַחֲרָדָה הַזֹּאת מַה לַעֲשׂוֹת לָךְ
 הִישׁ לְדַבֵּר לָךְ אֶל־הַמֶּלֶךְ אוֹ אֶל־שַׂר הַצְּבָא וַתֹּאמֶר
 14 בְּתוֹךְ עַמִּי אֲנִי יֹשֶׁבֶת : וַיֹּאמֶר וּמָה לַעֲשׂוֹת לָהּ וַיֹּאמֶר
 15 טו גִּיחִזִי אֲבָל בֶּן אֵין לָהּ וְאִשָּׁה זָקֵן : וַיֹּאמֶר קְרָא לָהּ
 16 וַיִּקְרָא לָהּ וַתַּעֲמֵד בַּפֶּתַח : וַיֹּאמֶר לְמוֹעֵד הַזֶּה כַּעַת
 אַחַד קָרִי חִיָּה אֲתִי חֲבַקְתָּ בֶּן וַתֹּאמֶר אֶל־אֲדֹנָי אִישׁ הָאֱלֹהִים
 17 אֶל־תִּכְזֹב בְּשַׁפְּחָתְךָ : וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֶּן לְמוֹעֵד
 18 הַזֶּה כַּעַת חִיָּה אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיהָ אֲלִישָׁע : וַיִּגְדַל הַיֶּלֶד
 19 וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּצֵא אֶל־אֲבִיו אֶל־הַקְּצָרִים : וַיֹּאמֶר אֶל־אֲבִיו
 רֵאשִׁי רֵאשִׁי וַיֹּאמֶר אֶל־הַנְּעַר שֵׂאֵהוּ אֶל־אִמּוֹ :
 כ וַיִּשְׂאֵהוּ וַיִּבְּאֵהוּ אֶל־אִמּוֹ וַיֵּשֶׁב עַל־כַּרְכִּיָּה עַד־הַצְּהָרִים
 21 וַיָּמָת : וַתַּעַל וַתִּשְׁכַּבְהוּ עַל־מִטַּת אִישׁ הָאֱלֹהִים
 22 וַתִּסְגַר בְּעָרוֹ וַתִּצֵּא : וַתִּקְרָא אֶל־אִשָּׁה וַתֹּאמֶר
 שְׁלַחְהֵנָא לִי אֶחָד מִן־הַנְּעָרִים וְאֶחָת הָאֲתָנוֹת וְאֶרְוִיצָה
 23 עִדִּי אִשָּׁה אֱלֹהִים וְאִשׁוּבָה : וַיֹּאמֶר מְדוּעַ אֲתִי הִלַּכְתִּי
 אֶחַד קָרִי
 אֵלָיו

Synamitidi
hostiti sua,
diu sterili,

Polem vi-
rilis stirpis
promittit.

הולכת
קרי

אחד
קרי

אליו היום לא אחידש ולא שברת ותאמר שלום : ער כאן

ותחבש האתון ותאמר אל נערה נהג ולך אל תעצר 24

לי לרכב כי אם אמרת לך : ותלך ותבא אל איש כה
האלהים אל הר הכרמל ויהי פראות אישה אלהים
אותה מנגדו יאמר אל גיחזי נערו רונה השונמית
הלו : עתה רויץ נא לקראתה ואמר לה השלום לך 26

Eandem-
que postea,
prematurā
morte sub-
latam, re-
suscitat 5

השלום לאישך השלום לילד ותאמר שלום : ותבא 27

אל איש האלהים אל ההר ותחזק ברגליו ויגש גיחזי

להרפה ויאמר איש האלהים הרפה לה כי נפשה

מררה לה ויהוה העלים ממני ולא הגיד לי : ותאמר 28

השאלתי בן מאת אדני הלא אמרת לי לא תשלה אתי :

ויאמר לגיחזי חגר מתנדך וקח משענתי בידך ולך כי 29

תמצא איש לא תברכנו וכי יברכך איש לא תעננו

ושמת משענתי על פני הנער : ותאמר אם הנער חי ל

יהוה וחי נפשך אם אעזבך ויקם וילך אחריה : וגיחזי 31

עבר לפניו וישם ארז המשענת על פני הנער ואין

קול ואין קשב וישב לקראתו ויגדלו לאמר לא הקיץ

הנער : ויבא אלישע הביתה והנה הנער מת משכב 32

על מטתו : ויבא ויסגר הדלת בעד שניהם ויתפלל 33

אל יהוה : ויעל וישכב על הילד וישם פיו על פיו 34

ועיניו על עיניו וכפיו על כפו ויגהר עליו ויחם בשך כפיו קרי

הילד : וישכב וילך בבית אחת הנה ואחרת הנה ויעל לה

ויגהר עליו ויזורר הנער עד שבע פעמים ויפקח

הנער את עיניו : ויקרא אל גיחזי ויאמר קרא אל 36

Matrique
reddit.

השנמית הזאת ויקראה ותבא אליו ויאמר שאי בנך :

ותבא ותפל על רגליו ותשתחו ארצה ותשא ארז 37

בנה ותצא : ואלישע שב הגלגלה והרעב 38

Agrestes,
noxiasque
herbas, in
cibum pa-

בארץ ובני הנביאים ישבים לפניו ויאמר לנערו שפרת

הסיר

*ratas, fa-
lubres red-
dit.*

39 חסיד הגדולה ובשל נזיר לבני הנביאים: ויצא אחר
אלה שדה ללקט ארת וימצא גפן שדה וילקט ממנו
פקעת שדה מלא בנורו ויבא ויפליח אל סיר הנזיר כי
מ לא ידעו: ויצקו לאנשים לאכול ויהי כאכלם מהנזיר
והמה צעקו ויאמרו מות בסיר איש האלהים ולא יכלו
לאכל: 41 ויאמרו וקחו קמח וישלך אל הסיר ויאמר צק

*Paucos pa-
nes in mul-
torum ali-
menta dis-
tribuit.*

42 לעם ויאכלו ולא היה דבר רע בסיר: ואיש
בא מבעל שלשה ויבא לאיש האלהים לחם בכורים
עשרים לחם שערים ווכרמל בצקלנו ויאמר תן לעם
ויאכלו: 43 ויאמר משרתו מה אתן זה לפני מאה איש
ויאמר תן לעם ויאכלו כי כה אמר יהוה אבול והותר:
44 ויתן לפניהם ויאכלו ויתרו בדבר יהוה:

*הפטר
חוריע*

*Cap. V.
Naaman
Syrius*

א ה ונעמן שר צבא מלך ארם היה
איש גדול לפני אדניו ונשא פנים כרבו גרתי
יהוה תשועה לארם והאיש היה גבור חיל מצרע:
2 וארם יצאו גדודים וישבו מארץ ישראל גערה קטנה
3 ותרו לפני אשת נעמן: ותאמר אל גברתי אחלי
אדני לפני הנביא אשר בשמרון אז יאסף אתו
4 מצרעתו: ויבא ויגד לאדניו לאמר כזאת וכזאת
ה דברה הנערה אשר מארץ ישראל: ויאמר מלך
ארם לך בא ואשלחה ספר אל מלך ישראל וילך
ויקח בידו עשר ככרי כסף וששת אלפים זהב
6 ועשר חליפות כנרים: ויבא הספר אל מלך ישראל
לאמר ועתה כבוא הספר הזה אליך הנה שלחתי אליך
7 ארת נעמן עבדי ואספרתו מצרעתו: והי בקרא
מלך ישראל את הספר ויקרע בגריו ויאמר האלהים
אני להמית ולהחיות כי זה שלח אלי לאסף איש
מצרעתו כי ארד דעתו וראו כי מתאנה הוא לי:
והי

8 ויהי כשמעו אלישע איש האלהים כירקיע מלך ישראל
 וישלח ארתגוריו וישלח אל המלך לאמר למה
 קרעת בגדיך יבאנא אלי וידע כי ישנביא בישראל :
 9 ויבא נעמן בסוסו וכרכבו ויעמד פתח הבית לאלישע :
 וישלח אליו אלישע מלאך לאמר הלך ורחצת
 11 שבע פעמים בירדן וישב בשרך לך וטהר : ויקצף
 נעמן וילך ויאמר הנה אמרתי אלי יצא יצוא ועמד
 וקרא בשם יהוה אלהיו והניף ידו אל המקום ואסף
 12 המצורע : הלא טוב אבנה ופרפר נהרות דמשק
 מכל מימי ישראל הלא ארחץ בהם וטהרתי ויפן
 13 וילך בחמה : ויגשו עבדיו וידברו אליו ויאמרו אבי
 דבר גדול הנביא דבר אליך הלוא תעשה ואף כי
 14 אמר אליך רחץ וטהר : וירד ויטבל בירדן שבע
 פעמים כדבר איש האלהים וישב בשרו כבשר נער
 קטן ויטהר : וישב אל איש האלהים הוא וכל מחנהו טו
 ויבאו ועמד לפניו ויאמר הנהנא ידעת כי אין אלהים
 בכל הארץ כי אסבישראל ועתה קחנא ברכה
 16 מאת עבדך : ויאמר חי יהוה אשר עמדת לי פניו
 17 אסאקה ויפצרונו לקחת וימאן : ויאמר נעמן ולא
 יתןנא לעבדך משא צמר פרדים אדמה כי לוא
 יעשה עוד עבדך עלה וזבח לאלהים אחרים כי אס
 18 ליהוה : לדבר הזה יסלח יהוה לעבדך בכוא אדני
 בית רמון להשתחורת שמרה והוא נשען על ידי
 19 והשתחווית בית רמן בהשתחווית בית רמן יסלחנא
 יהוה לעבדך בדבר הזה : ויאמר לו לך לשלום וילך
 מאתו כברת ארץ : ויאמר גיחזי נער אלישע כער כאן
 איש האלהים הנה יחשך אדני את נעמן הארמי הזה
 מקחת מידו ארת אשר הביא חי יהוה כי אסרצתי
 אחריו

Ab Elifao

בסוסו קרי

אמנה קרי

Lepra purgatus

Ad Deum convertitur

נא כתיב ולא קרי

Gebazi, Elifae famulus, dum incio et invito do-

MD

8

*mino, mu-
sus captat*

27 אחריו ולקחת מאתו מאומה: וירדף גיחזי אחרי נעמן

ויראה נעמן רץ אחריו ויפל מעל המרכבה לקראתו

28 ויאמר השלום: ויאמר שלום אדני שליחני לאמר הנה

עתה זה באו אלי שני נערים מהר אפרים מבני

הנביאים תנה נא להם כפר כסף ושתי חלפות בגדים:

29 ויאמר נעמן הואל קח כפרים ויפרץ בו ויצר כפרים

כסף בשני חרטים ושתי חלפות בגדים ויתן אל שני

30 נעריו וישאו לפניו: ויבא אל העפל ויקח מידו ויפקד

כה בביתו וישלח את האנשים וילכו: והוא בא ויעמד אל-

31 ^{סאין קדי} אדניו ויאמר אליו אלישע מאן גיחזי ויאמר לא הלקך

32 עבדך אנה ואנה: ויאמר אליו לא לבי הלקך כאשר

הפקד איש מעל מרכבתו לקראתך העת לקחת אר-

33 הכסף ולקחת בגדים וזיתים וכרמים וצאן ובקר

34 ועבדים ושפחות: וצרעת נעמן תרפיקך ובזרעהך

א ^א לעולם ויצא מלפניו מצרע בשלג: ויאמרו

בני הנביאים אל אלישע הנה נא המקום אשר אנחנו

35 יושבים שם לפניך צר ממנו: נלכה נא ער הירדן

ונקחה משם איש קורה אחרת ונעשה לנו שם מקום

36 לשבת שם ויאמר לכו: ויאמר האחד הואל נא ולקך

37 את עבדך ויאמר אני אלך: וילך אתם ויבאו הירדנה

ה ויגזרו העצים: ויהי האחד מפיל הקורה ואת הברזל

38 נפל אל המים ויצעק ויאמר אהה אדני והוא שאול:

39 ויאמר איש האלהים אנה נפל ויראהו ארז המקום

40 ויקצב עץ וישלך שמה ויצף הברזל: ויאמר הרם לך

וישלח ידו ויקחהו:

41 ומלך ארם היה נלחם בישראל ויועץ אל עבדיו לאמר

42 אל מקום פלני אלמני תחנתי: וישלח איש האלהים אל-

43 מלך ישראל לאמר השמר מעבר המקום הזה כי ישם

ארם

*Ipsē leprā
punitur.
Cap. VI.
Elisaeus se-
curim, in
flumine
submersam,
in summas
aquas re-
vocat, &
enatare fa-
cit.*

*Insidias Re-
gis Syri,
cunctaque
belli confi-
lia detegit.*

ארם נחתים: וישלח מלך ישראל אל המקום אשר
 אמר לו אישה אלהים והזהירה ונשמר שם לא אחת
 ולא שתים: ויסעור לב מלך ארם על הדבר הזה
 ויקרא אל עבדיו ואמר אליהם הלוא תגידו לי מי
 משלנו אל מלך ישראל: ויאמר אחד מעבדיו לוא
 אדני המלך כי אל ישע הנביא אשר בישראל יגיד
 למלך ישראל את הדברים אשר תדבר בחרור
 משבבך: ויאמר לבווראו איכה הוא ואשלח ואקחהו
 ויגד לו לאמר הנה בדתן: וישלח שמה סוסים ורכב
 וחיל כבד ויבאו לילה ויקפו על העיר: וישכם משרת
 אישה אלהים לקום ויצא והנה חיל סובב את העיר
 וסוסים ורכב ואמר נערו אליו אהה אדני איכה נעשה:
 ויאמר אל תירא כי תביס אשר אתנו מאשר אותם:
 ויתפלל אל ישע ויאמר יהוה פקח נא את עיני ויראה
 ויפקח יהוה את עיני הנער וירא והנה ההר מלא
 סוסים ורכב אש סביבת אל ישע: וירדו אליו ויתפלל
 אל ישע אל יהוה ויאמר הן נא את הגוי הזה בסנורים
 וכס בסנורים כדבר אל ישע: ויאמר אלהים אל ישע
 לא זה הדרך ולא זה העיר לכו אחרי ואוליכה אתכם
 אלהה איש אשר תבקשון וילך אותם שמרונה: ויהי כ
 כבאם שמרון ויאמר אל ישע יהוה פקח את עיני אלה
 ויראו ויפקח יהוה את עיניהם ויראו והנה בתוך
 שמרון: ויאמר מלך ישראל אל אל ישע בראתו
 אותם האכה אכה אבי: ויאמר לא תכה
 האשר שבית בחרבך ובקשתך אתה מכה שים
 להם ומים לפניהם ויאכלו וישתו וילכו אל
 אדניהם: ויכרה להם כרה גדולה ויאכלו וישתו
 וישלחם וילכו אל אדניהם ולא יספו עוד גדודי ארם
 לבוא

והזהירו קרי

איכו קרי

Syrorum exercitum, qui ad capiendum cum Dathanem venerat, eludit, atque cecorum instar quacunquē circumnavigavit, tandemque Samariam perducit.

דכיו קרי

ויש

לכוא בארץ ישראל:

*Obsessa
deinde Sa-
maria,
25 Quum
prodigiis
fame oppi-
dani urge-
rentur ita
ut ad veti-
tos, imo
humanos
cibos jam
devenire-
tur.*

24 ויהי אחר־כן ויקבץ בן־הרד מלך־ארם את־כל
 כה מתנהו ויעלו צר על־שמרון: ויהי רעב גדול בשמרון
 והנה צרים עליה עד היות ראש־חמור בשמנים כסף
 ורבעה קב חריונים בחמשה כסף: ויהי מלך ישראל
 עבר על־החמה ואשה צעקה אליו לאמר הושיעה
 27 אדני המלך: ויאמר אליו שעה יהוה מאין אושיעך
 28 המן הגרן או מן הקב: ויאמר לה המלך מה לך
 ותאמר האשה הזאת אמרה אלי תני את־בנך
 29 ונאכלנו היום ואת־בני נאכל מחר: ונבשל את־בני
 ונאכלהו ויאמר אליה ביום האחר תני את־בנך
 ל ונאכלנו ותחבא את־בנה: ויהי כשמע המלך את־
 דברי האשה ויקרע את־בגדיו והוא עבר על־החמה
 31 וירא העסו והנה השק על־בשרו מבית: ויאמר כה
 יעשה לי אלהים וכה יוסף אם יעמר ראש אלישע
 32 בן־שפט עליו חיום: ואלישע ישב בביתו והזקנים
 יושבים אתו וישלח איש מלפניו בטרם יבא המלאך
 33 אליו והוא אמר אל הזקנים הראיתם כר שלח בן־
 המרצח הזה להסיר את־ראשי ראוי כבא המלאך
 סגרו הדלת ולחצתם אתו בדלת הלוא קול רגלי
 אליו ויאמר הנה זאת הרעה מאד יהוה מה אוחיל
 ליהוה עוד:

*Cap. VII.
Elifans
rerum
omnium co-
piam, fu-
gatis hosti-
bus, in
proximum
diem pra-
dicat.*

א ויאמר אלישע שמעו דבר יהוה כה אמר יהוה בעת
 מחר סאה סלת בשקל וסאתים שערים בשקל בשער
 שמרון: ויען השליש אשר למלך נשען על־ידו את־
 איש האלהים ויאמר הנה יהוה עשה ארבות בשמים
 היהיה הדבר הזה ויאמר הנכה ראה בעיניך ומשם
 יח א si לא

לא תאכל :

3 הפטרה
מצורע

וארבעה אנשים היו מצרעים פתח השער ויאמרו
איש אל רעהו מה אנחנו יושבים פה עד

Leprosi
quidam.

מתנו : אם אמרנו נבוא העיר והרעב בעיר

ומתנו שם ואם ישכנו פה ומתנו ועתה לנו

ונפלה אל מחנה ארם אם יחינו נחיה ואם ימיתנו

ומתנו : ויקמו בנשף לבוא אל מחנה ארם ויבאו עד ה

קצה מחנה ארם והנה אין שם איש : וארני השמיע

Excitato
divinitus
strepitu.

את מחנה ארם קול רכב וקול סוס קול חיל גדול

ויאמרו איש אל אחיו הנה שכר עלינו מלך ישראל

immissoque
terrore, Sy-
ros in fu-
gam attos.

את מלכי החתים ואת מלכי מצרים לבוא עלינו :

ויקומו וינוסו בנשף ויעזבו את אהליהם ואת סוסיהם

ואת חמריהם המחנה כאשר היא וינסו אל נפשם :

ויבאו המצרעים האלה עד קצה המחנה ויבאו אל

אהל אחד ויאכלו וישתו וישאו משם כסף וזהב ובגדים

וילכו ויטמנו וישבו ויבאו אל אהל אחד וישאו משם

וילכו ויטמנו : ויאמרו איש אל רעהו לא כן אנחנו

עשים היום הנה יוסב שרה הוא ואנחנו מחשים וחכינו

עד אור הבקר ומצאנו עון ועתה לכו ונבא והנגידה בית

המלך : ויבאו ויקראו אל שער העיר ויגידו להם לאמר

Relictaque
ab ipsis ca-
stra, omnis
opulentia
plena, in
urbe resun-
ciant.

באנו אל מחנה ארם והנה אין שם איש וקול אדם כי

אם הסוס אסור והחמור אסור ואהלים כאשר המה :

ויקרא השערים ויגידו בית המלך פנימה : ויקם המלך

לילה ויאמר אל עבדיו אנידה נבא לכם את אשר

עשו לנו ארם ידעו כי רעבים אנחנו ויצאו מן המחנה

להחכה בהשרה לאמר כי יצאו מן העיר ונתפשם

בשרה קרי

חיים ואל העיר נבא : ויען אחד מעבדיו ויאמר ויקחו

נבא חמשה מן הסוסים הנשארים אשר נשארו בה

הנס

הסוף ק

4

מ

כחפוס

6

7

8

9

ק

עד כאן

א

אח קרי

2

3

4

ה

בשרה קרי

13

ה

הנם ככל ההמון ישראל אשר נשאר ביה הנם ככל-

14 המון ישראל אשר תמו ונשלחה ונראה : ויקחו שני

רכב סוסים וישלח המלך אחרי מחנה ארם לאמר

15 לכו וראו: וילכו אחריהם עד הירדן והנה כל הדרך

מלאה בגדים וכלים אשר השליכו ארם בהחפזם

16 וישבו המלאכים ויגדו למלך: ויצא העם ויבזו את

מחנה ארם ויהי סאה סלת בשקל ומאתים שערים

17 בשקל כדברי הוה: והמלך הפקיד את השליש אשר

נשען על ידו על השער וירמסו העם בשער וימת

כאשר דבר איש האלהים אשר דבר ברדת המלך

18 אליו: ויהי כדבר איש האלהים אל המלך לאמר

סאתים שערים בשקל וסאה סלת בשקל יהיה בעת

19 מחר בשער שמרון: ויען השליש את איש האלהים

ויאמר והנה יהוה עשה ארבות בשמים היתה כדבר

כ הוה ויאמר הנך ראה בעיניך ומשם לא תאכל: והיה

20 לו כן וירמסו אתו העם בשער וימת:

Ita vaticinio Elifas fides fit; oppresso etiam, quod futurum addiderat, in turbam quodam militum Tribuno, qui dictis Propheta fidem non habuerat.

Cap. VIII. Elifas Synanitidi.

Post septem annorum famem, in terram suam redi-ci, agros, omneque peculium postliminio restitui favore Regis impetrat.

ח ואל ישע דבר אל האשה אשר החיה את בנה

21 לאמר קומי ולכי אתי ויביתך וגורי באשר תגורי כי קרא

2 יהוה לרעב וגם בא אל הארץ שבע שנים: ותקם

האשה ותעש כדבר איש האלהים ותלך היא וביתה

3 ותגר בארץ פלשתים שבע שנים: ויהי מקצה שבע

שנים ותשב האשה מארץ פלשתים ותצא לצעק אל

4 המלך אל ביתה ואל שדה: והמלך מדבר אל

גחזי נער איש האלהים לאמר ספרה נא לי את כל

ה הגדלות אשר עשה אלישע: ויהי הוא מספר למלך

22 את אשר החיה ארת המת והנה האשה אשר החיה

את בנה צעקת אל המלך על ביתה ועל שדה ויאמר

23 גחזי אדני המלך זארתי האשה וזה בנה אשר החיה

יח ב 2 sf אלישע

אלישע: וישאל המלך לאשר הוּתְּסַפֵּר לוֹ ויִתְּן לָהּ 6
המלך סוּיִם אַחֵר לֵאמֹר הֲשִׁיב אֶת כָּל אֲשֶׁר לְהוֹאֵת
כָּל תְּבוּאֹת הַשָּׂדֶה מִיּוֹם עֹזְבָה אֶת הָאָרֶץ וְעַד עַתָּה :
וַיָּבֵא אֱלִישֶׁע דְּמֶשֶׁק וּבִקְהָרְדָּה מֶלֶךְ 7
אֲרָם חֵלֶה וַיַּגִּד לוֹ לֵאמֹר בֹּא אִישׁ הָאֱלֹהִים עִדְהֵנָּה :
וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל חֻזַּאֵל קַח בִּידְךָ מִנְחָה וְלֶךְ 8
לְקַרְאֵת אִישׁ הָאֱלֹהִים וּדְרֹשׁת אֶת יְהוָה מֵאוֹתוֹ
לֵאמֹר הֲאֶחֱיָה מְחֵלִי זֶה : וְלֶךְ חֻזַּאֵל לְקַרְאֵתוֹ 9
וַיִּקַּח מִנְחָה בִּידוֹ וְכָל טוֹב דְּמֶשֶׁק מִשָּׂא אַרְבַּעִים
גִּמְלָה וַיָּבֵא וַיַּעֲמֵד לִפְנֵי וַיֹּאמֶר בְּנֵךְ בֶּן דֹּדְךָ מֶלֶךְ
אֲרָם שְׁלַחֲנִי אֵלֶיךָ לֵאמֹר הֲאֶחֱיָה מְחֵלִי זֶה : 10
וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֱלִישֶׁע לֶךְ אֲמַר לֹא חִיָּה תְּחִיָּה וְהִרְאֵנִי י 11
יְהוָה כִּי מוֹת יָמוּת : וַיַּעֲמֵד אֶת פְּנֵי וַיִּשָּׂם עַד בְּשׁוֹיְבֶךָ 12
אִישׁ הָאֱלֹהִים : וַיֹּאמֶר חֻזַּאֵל מִדּוּעַ אֲרָנִי בִּכְהָ וַיֹּאמֶר 13
כִּי יָדַעְתִּי אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל רַעְיָה 14
מִבְּצִרְיָהִם תִּשְׁלַח בָּאִשׁ וּבְחִרְיָהִם בְּחִירֵי רִתְהוֹנָה 15
וְעַל לִיָּהֶם תִּרְטֹשׁ וְהִרְתִּיהֶם תְּבַקֵּעַ : וַיֹּאמֶר חֻזַּאֵל 16
כִּי מִה עִבְדְּךָ הַכֶּלֶב כִּי יַעֲשֶׂה הַדְּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה 17
וַיֹּאמֶר אֱלִישֶׁע הִרְאֵנִי הוֹי אֶתְךָ מֶלֶךְ עַל אֲרָם : וַיִּלְךְ 18
מֵאֵת אֱלִישֶׁע וַיָּבֵא אֶל אֲדֹנָיו וַיֹּאמֶר לוֹ מִה אָמַר לְךָ 19
אֱלִישֶׁע וַיֹּאמֶר אֲמַר לִי חִיָּה תְּחִיָּה : וַיְהִי מִמְּחִרְתָּ וַיִּקַּח 20
הַמֶּלֶךְ וַיִּטְבַּל בַּמַּיִם וַיִּפְרֹשׂ עַל פְּנֵי וַיָּמָת וַיִּמְלֶךְ
חֻזַּאֵל תְּחִיָּה : וּבְשָׁנַת חֲמִשׁ לְיֹרָם 21
בֶּן אַחְזָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיְהוֹשֶׁפֶט מֶלֶךְ יְהוּדָה מֶלֶךְ
יְהוּרָם בֶּן יְהוֹשֶׁפֶט מֶלֶךְ יְהוּדָה : בֶּן שְׁלֹשִׁים וּשְׁרָתַיִם 22
שָׁנָה הָיָה בְּמַלְכוּתוֹ וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם : וַיִּלְךְ 23
בְּדַרְךָ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ בֵּית אַחְזָב כִּי בֵּרַת 24
אַחְזָב הִיתָה לוֹ לְאִשָּׁה וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה : וְלֹא 25

לא מפיקה

Mortem
Benhadad
do. & re-
gnum Ha-
saeli pra-
nunciat.

Foram Fo-
saphato in
regno Juda
succedens.
ducta A-
chabi Regis
filiâ, à pa-
terna pie-
tate dege-
neras.

אבה

Ergo, ulto-
re perfidia
istius Deo,
populi ple-
rique ab eo
deficiunt;

אבה יהודה להשחית את יהודה למען דוד עבדו
כ כאשר אמר לו לתת לו ניר לבניו כל הימים: בימיו
פשע אדום מתחת ידי יהודה ומלכו עליהם מלך:
21 ויעבר יורם צעירה וכל הרכב עמו ויהי הוא קס לילה
ויכה את אדום הפכיב אליו ואת שרי הרכב וינס
22 העם לאהלו: ויפשע אדום מתחת ידי יהודה עד היום
23 הוזה אז תפשע לבנה בערת ההיא: ויתר דברי יורם
וכל אשר עשה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים
24 למלכי יהודה: וישכב יורם עם אבתיו ויקבר עם אבתיו
בעיר דוד וימלך אחזיהו בנו תחתיו:

Eique suc-
cedit Acha-
zia, ex pa-
ternâ ma-
ternâque
disciplinâ
Rex pariter
impius, &
uno tan-
tum anno
regnum
tenet.

כה בשנת שתים עשרה שנה ליורם בן אחאב
26 מלך ישראל מלך אחזיהו בן יהורם מלך יהודה: בן
עשרים ושתים שנה אחזיהו במלכו ושנה אחת מלך
בירושלם ושם אמו ערתיהו בת עמרי מלך ישראל:
27 וילך בדרך בית אחאב ויעשה הרע בעיני יהוה כבית
28 אחאב כי חתן בית אחאב הוא: וילך את יורם בן
אחאב למלחמה עם חזאל מלך ארם ברמת גלעד
29 ויכו ארמים את יורם: וישב יורם המלך להתרפא
בירעאל מן המכים אשר יכהו ארמים ברמה בהלחמו
את חזאל מלך ארם ואחזיהו בן יהורם מלך יהודה
ירד לראות את יורם בן אחאב בירעאל כי חלה
ואלישע הנביא קרא לאחד מבני
הנביאים ויאמר לו חגר מתניך וקח פך השמן הזה
2 בדרך וילך רמת גלעד: ובאת שמה וראה שם יהוא
בן יהושפט בן נמשי ובאת ורהקמתו מתוך אחיו
3 והביאת אתו חדר בחדר: ולקחת פך השמן ויצקת
על ראשו ואמרת כה אמר יהוה משחתוך למלך אל
4 ישראל ופתחת הדלת ונסתה ולא תחפה: וילך

Socium
sepe prabet
regi Israë-
lis, contra
Syros bel-
lum geren-
ti; eumque
ex vulne-
ribus labo-
rantem in-
visit.

Cap. IX.
1 Fehu à
juvene quo-
dam, disci-
pulo Pro-
phetarum,
Elisai jussu,
in Regem
Samarie

ט הוא:
יהוה הנער sf 3 ג

הנער הנער הנביא רמת גלעד: ויבאוהנה שרי החיל ה
 ישיבים ויאמר דבך לאלה השר ויאמר יהוא אל מי
 מכלנו ויאמר אליך השר: ויקם ויבא הביתה ויצק
 השמן אל ראשו ויאמר לו כה אמר יהוה אלהי
 ישראל משחתיך למלך אל עם יהוה אל ישראל:
 והכיתה ארת בית אחאב ארנך ונקמתי דמי עבדי
 הנביאים ודמי כל עבדי יהוה מיד איזבל: ואבר כל
 בית אחאב והכרתי לאחאב משתי בקיר ועצור ועזוב
 בישראל: ונתתי את בית אחאב כבית רבעס בן נבט
 וכבית בעשא בן אחיה: ואת איזבל יאכלו הכלבים
 בחלק יזרעאל ואין קבר ויפתח הדלת וינס: ויהוא
 יצא אל עבדי אדניו ויאמר לו השלום מדוע בא
 המשגע הזה אליך ויאמר אליהם אתם ידעתם את
 האיש ואת שיהו: ויאמרו שקר הגד נבא לנו ויאמר
 כזאת וכזאת אמר אלי לאמר כה אמר יהוה משחתיך
 למלך אל ישראל: וימהרו ויקחו איש בגדו וישמו
 תחתיו אל גרם המעלות ויתקעו בשופר ויאמרו מלך
 יהוא: ויתקשר יהוא בן יהושפט בן נמשי אל יורם
 ויורם היה שמר ברמת גלעד הוא וכל ישראל מפני
 חזאל מלך ארם: וישב יהורם המלך להתרפא
 ביזרעאל מן המכים אשר יכהו ארמים בהלחמו את
 חזאל מלך ארם ויאמר יהוא אם ישנפשכם אל צא
 פליט מן העיר ללכת לגיד ביזרעאל: וירכב יהוא וילך
 יזרעאלה כייורם שכב שמה ואחזיה מלך יהודה ירד
 לראות את יורם: והצפה עמד על המגדל ביזרעאל
 וירא את שפעת יהוא בבאו ויאמר שפעת אני ראה
 ויאמר יהורם קח רכב ושלח לקראתם ויאמר
 השלום: וילך רכב הסוס לקראתו ויאמר כה אמר
 המלך

consecra-
tus.

Ad Achabi
stirpem fun-
ditus de-
lendam.

Rex à cate-
ris ducibus
universo-
que exerci-
tu consalu-
tatur.

Inde Fize-
helem in-
festo agmi-
ne conten-
dit.

16 להניד קרי

מלכים ב ט 9. CAP.

המלך השלום ויאמר יהוא מה לך ולשלום סב אל
 אחרי ויגד הצפה לאמר בא עדיהם ולא
 שב: וישלח רכב סוס שני ויבא אליהם ויאמר כה אמר
 המלך השלום ויאמר יהוא מה לך ולשלום סב אל
 כ אחרי: ויגד הצפה לאמר בא עדיהם ולא שב
 21 והמנהג כמנהג הוא בן נמשי כי בשגעון ינהג: ויאמר
 יהורם אסרו ויאסרו רכבו ויצא יהורם מלך ישראל
 ואחזיהו מלך יהודה איש ברכבו ויצאו לקראת יהוא
 22 וימצאהו בחלקת נבות הזרעאלי: ויהי כראות יהורם
 את יהוא ויאמר השלום יהוא ויאמר מה השלום עד
 23 זנוני איזבל אמך וכשפיה הרבים: ויהפך יהורם ידיו
 24 וינס ויאמר אל אחזיהו מרמה אחזיהו: ויהוא מלא ידו
 בקשת ויך את יהורם בין זרעיו ויצא החצי מלבו ויכרע
 כה ברכבו: ויאמר אל בדרך שלשה שא השלכהו בחלקת
 שדה נבות הזרעאלי כי זכר אני ואתה את רכבים
 צמדים אחרי אחאב אביו ויהוה נשא עליו את המשא
 26 הזה: אם לא את דמי נבות ואת דמי בניו ראיתי
 אמש נאם יהוה ושלמתי לך בחלקה הזאת נאם
 יהוה ועתה שם השלכהו בחלקה כדבר יהוה:
 27 ואחזיהו מלך יהודה ראה וינס דרך בית חגן וירדף
 אחריו יהוא ויאמר גם אתו הכהו אל המרכבה
 במעלה גור אשר את יבלעם וינס מגדו וימת
 28 שם: וירכבו אתו עבדיו ירושלמה ויקברו אותו
 בקברתו עם אבתיו בעיר דוד:

Et For-
mum, Sa-
maria Re-
gem.

שלסו קרי

Simulque
Achaziam,
sibi obviam
proceden-
tes, inter-
fecit.

Fezabelem
de fenestrâ,
unde specta-
bat, preci-
pitari ju-
bet.

29 ובשנת אחת עשרה שנה ליוזם בן אחאב
 ל מלך אחזיהו על יהודה: ויבא יהוא זרעאלה ואיזבל
 שמעה ותשם בפוך עיניה ותישב את ראשה ותשקף
 31 בעד החלון: ויהוא בא בשער ותאמר השלום זמרי

הרג אדניו: וישא פניו אל החלון ויאמר מי אתי מי 32

וישקפו אליו שנים שלשה סריסים: ויאמר שמטוהו 33

וישמטוהו ומדמה אל הקיר ואל הסוסים וירמסנה:

ויבאו ויאכלו וישתו ויאמר פקדו נא את הארוה הזאת 34

וקברוה פי בת מלך היא: וילכו לקברה ולא מצאו לה 35

בה כי אם הנלגלת והרגלים וכפות הידים: וישבו 36

ויגדו לו ויאמר דבר יהוה הוא אשר דבר ביד עבדו

אליהו התשבי לאמר בחלק יזרעאל יאכלו הכלבים

את בשר איזבל: והית נבלת איזבל כדמן על פני 37

השדה בחלק יזרעאל אשר לא אמרו זאת איזבל:

ולאחאב שבעים בניו בשמרון ויכתב יהוא 9

ספרים וישלח שמרון אל שרי יזרעאל הזקנים ואל-

האמנים אחאב לאמר: ועתה כבא הספר הזה אליכם 2

ואתכם בני אדניכם ואתכם הרכב והסוסים ועיר מבצר

והנשק: וראיתם הטוב והישר מבני אדניכם ושמתם 3

על כפסא אביו והלחמו על בית אדניכם: ויראו מאד 4

מאד ויאמרו הנה שני המלכים לא עמדו לפני ואיך

נעמד אנחנו: וישלח אשר על הבית ואשר על ה-

דעיר והזקנים והאמנים אל יהוא: לאמר עבדך

אנחנו וכל אשר האמר אלינו נעשה לא נמלך איש

הטוב בעיניך עשה: ויכתב אליהם ספר ושנית לאמר 6

אם לי אתם ולקלי אתם שמעים קחו את ראשי אנשי

בני אדניכם ובאו אלי כעת מחר יזרעאלה ובני המלך

שבעים איש את גדלי העיר מגדלים אותם: והי כבא 7

הספר אליהם ויקחו את בני המלך וישחטו שבעים

איש וישמו את ראשיהם בדודים וישלחו אליו

יזרעאלה: ויבא המלאך ויגדלו לאמר הביאו ראשי 8

בני המלך ויאמר שימו אתם שני צברים פתח השער

עד

Atque ea quidem à canibus (ut Elias praedixerat) devorata est.

Cap. X. Fehu, ut consummaret divinam ultionem in Achabi familiam, omnes ejus filios jugulari jubet.

9 עַד הַבֶּקֶר : וַיְהִי בִבְקֹרֹי צֹא וַיַּעֲמֵד וַיֹּאמֶר אֶל-כָּל-
 הָעַם צַדִּיקִים אַתֶּם הִנֵּה אֲנִי קֹשֶׁרֶתִי עַל-אֲדָנִי וְאַהֲרָנָהוּ
 י וּמִי הִפֵּה אֶת-כָּל-אֱלֹהִים : דַּעוּ אֲפֹאֵכִי לֹא יִפֹּל מִדְּבַר
 יְהוָה אֲרֻצָּה אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה עַל-בֵּית אַחְזָב וַיְהוּה
 11 עֲשֵׂה אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד עֲבָדָיו אֱלֹהֵינוּ : וַיְהִי יְהוָה אֵת
 כָּל-הַנְּשֹׂאִים לְבֵית אַחְזָב בְּיַד עֲרֵאֵל וְכָל-גְּדֹלָיו
 12 וּמִדַּעֲוֹנוֹ וּכְהִנּוּ עַד-בֵּלְתֵי הַשָּׂאִיר לּוֹ שָׂרִיד : וַיִּקְסוּ יְבֵא
 13 וַיֵּלֶךְ שְׁמֵרוֹן הוּא בֵּית עֶקֶד הָרַעִים בְּדַרְךְ : וַיְהוּא מֵצֵא
 אֶת-אָחִי אַחֲזִיהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיֹּאמֶר מִי אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ
 אָחִי אַחֲזִיהוּ אֲנַחְנוּ וְנָרַד לְשֵׁלֹם בְּנֵי-הַמֶּלֶךְ וּבְנֵי
 14 הַגְּבִירָה : וַיֹּאמֶר תַּפְשׂוּם חַיִּים וַיִּתְּפוּשׂוּם חַיִּים וַיִּשְׁחָטוּם
 אֶל-פֹּדֶר בֵּית עֶקֶד אַרְבַּעַיִם וּשְׁנַיִם אִישׁ וְלֹא-הָשְׂאִיר
 15 אִישׁ מֵהֶם : וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם וַיִּמְצֵא אֶת-
 יְהוֹנָדָב בֶּן-דָּכָב לְקִרְיָתוֹ וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִישׁ
 אֵת-לִבְכֶךָ יִשְׂרָאֵל כִּי לִבְכֶךָ עִם-לִבְכֶךָ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָדָב
 יֵשׁ וַיֵּשׂ תְּנֶה אֶת-יָדְךָ וַיִּתֵּן יָדוֹ וַיַּעֲלֵהוּ אֵלָיו אֶל-
 16 הַמֶּרְכָּבָה : וַיֹּאמֶר לָכֵה אֶת-וִירָאֵה בְּקִנְיָתִי לַיהוָה
 17 וַיִּרְכְּבוּ אֹתוֹ בְּרִכְבּוֹ : וַיָּבֵא שְׁמֵרוֹן וַיִּךְ אֶת-כָּל-
 הַנְּשֹׂאִים לְאַחְזָב בְּשְׁמֵרוֹן עַד-הַשְּׂמָדוֹ כַּדְּבַר יְהוָה
 18 אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל-אֱלֹהֵינוּ : וַיִּקְבֹּץ יְהוּא אֶת-כָּל-
 הָעַם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַחְזָב עֲבַד אֶת-הַבַּעַל מֵעַתָּה יְהוּא
 19 יַעֲבֹדְנוּ הַרְבֵּה : וְעַתָּה כָּל-נְבִיאֵי הַבַּעַל כָּל-עֲבָדָיו
 וְכָל-כְּהֵנֵי קִרְיָתוֹ אֵלֵי אִישׁ אֶל-יִפְקֹד כִּי זִבְחַ גְּדֹל לִי
 לַבַּעַל כָּל אֲשֶׁר יִפְקֹד לֹא יְחִיָּה וַיְהוּא עֲשֵׂה בְעֵקֶבָה
 כ לְמַעַן הָאֲבִיד אֶת-עֲבָדֵי הַבַּעַל : וַיֹּאמֶר יְהוּא קִדְּשׁוּ
 21 עֲצֵרָה לַבַּעַל וַיִּקְרְאוּ : וַיִּשְׁלַח יְהוּא בְּכָל-יִשְׂרָאֵל וַיָּבֵאוּ
 כָּל-עֲבָדֵי הַבַּעַל וְלֹא-נִשְׂאָר אִישׁ אֲשֶׁר לֹא-בָא וַיָּבֵאוּ
 22 בֵּית הַבַּעַל וַיִּמְלֵא בֵּית הַבַּעַל פֶּה לִפֶּה : וַיֹּאמֶר לְאִשְׁרָל
 עַל

*Deinde A-
 chazia Re-
 gis Juda
 agnatos
 consangui-
 neosque tol-
 lit.*

*Sacerdotes
 Baalis, ac
 pseudopro-
 phetas, per
 solemnem sa-
 crificii si-
 mulatio-
 nem, in
 ipso Baalis
 fano ad-
 unum
 omnes ma-
 ctari iubet.*

על המלחה הוצא לבוש לכל עבדי הבעל ויצא להם
 המלבוש: ויבא יהוא ויהונדב בן רכב בית הבעל
 23 ויאמר לעבדי הבעל חפשו וראו פן ישפה עמכם
 מעבדי יהוה כי אם עבדי הבעל לבדם: ויבאו לעשות
 24 זבחים ועלות ויהוא שם לו בחוץ שמנים איש ויאמר
 האיש אשר ימלט מן האנשים אשר אני מביא על-
 ידיכם נפשו תחת נפשו: ויהי ככלתו ילעשות העלה כה
 ויאמר יהוא לרצים ולשלישים באו הכוס איש אל יצא
 ויכוס לפי חרב וישלכו הרצים והשלישים וילכו ער-
 26 עיר בית הבעל: ויצאו ארת מצבות בית הבעל
 27 וישרפוה: ויתצו את מצבת הבעל ויתצו את בית
 28 הבעל וישימהו למחראות עד היום: וישמר יהוא
 29 את הבעל מִישראל: רק חטאי ירבעם כן נבט
 אשר החטיא ארת ישראל לא סר יהוא מאחריהם
 עגלי הוזהב אשר בית אל ואשר ברן:

למוצאות קרי

ויאמר יהוה אל יהוא יען אשר ל
 הטיבת לעשות הישר בעיני ככל אשר בלבבי עשית
 ל בית אחאב בני רבעים ישבו לך על כסא ישראל:
 31 ויהוא לא שמר ללכת בתורת יהוה אלהי ישראל
 ככל לבבו לא סר מעל חטאות ירבעם אשר החטיא
 32 את ישראל: בימים ההם החל יהוה לקצות בישראל
 33 ויבם חזאל בכל גבול ישראל: מן הירדן מזרח
 השמש את כל ארץ הגלעד הגדי והראובני והמנשי
 34 מערער אשר על נחל ארנן והגלעד והבשן: ויתר
 דברי יהוא וכל אשר עשה וכל גבורתו הלווא הם
 כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל:
 וישכב יהוא עם אבתו ויקברו ארתו בשמדון לה
 36 וימלך יהואחז בנו רחמיו: והימים אשר

Hisco rebus gestis, Deus ipsius posteros in quartam usque aetatem regali in folio confessuros pollicetur.
 31 *Ipsè tamen à recto Dei cultu defleçit.*
 32 *Igitur Deus ipsum Hasaëli Syrorum Regi castigandum permittit.*
 35 *Moritur.*

מלך

מֶלֶךְ יְהוּא עַל־יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים־וְשִׁמְנָה שָׁנָה
בְּשִׁמְרוֹן :

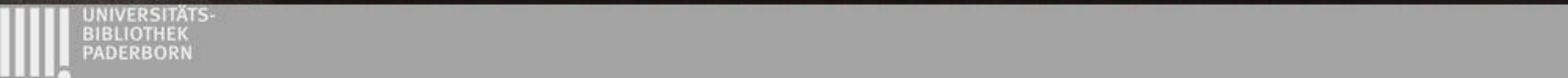
Cap. XI.
Athalia,
Achazia
mater, post
mortem fi-
lii, stirpe
regia inter-
fecta, re-
gnum in-
vadit.

Ceterum
septimo an-
no fojada
pontifex,
foam A-
chazie fi-
lium, uxo-
ris opera a
cade serva-
tum, atque
in templo
ipso altum
educatum-
que, in con-
spectum po-
puli produ-
cit, insigni-
tumque
diademate
Regem ap-
pellat.

אִי אִי וְעַתְלִיָּה אִם אַחֲזִיהוּ וְרָאתָה כִּי מִתְּבַנֶּה וְתִקְסִי וְתֵאבְדִי
 2 אֵת כָּל־זֶרַע הַמַּמְלָכָה : וְתִקַּח יְהוֹשֶׁבֶת הַמֶּלֶךְ־
 יוֹרָם אַחֲוֹת אַחֲזִיהוּ אֶת־יְוָאֲשֶׁבֶן אַחֲזִיהוּ וְתִגְנֹב אֹתוֹ
 מִתּוֹךְ בְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַמְּמוֹתִים אֹתוֹ וְאֶת־מִנְקַתוֹ בַּחֲדָר
 הַמְּטוֹרֹת וַיִּסְתְּרוּ אֹתוֹ מִפְּנֵי עַתְלִיָּהוּ וְלֹא הוֹמְרָתָ :
 3 וַיְהִי אֵתָּהּ בֵּית יְהוֹה מִתְּחִבָּא שֵׁשׁ שָׁנִים וְעַתְלִיָּה מַלְכַת
 4 עַל־הָאָרֶץ : וּבִשְׁנֵה הַשְּׁבִיעִית שָׁלַח
 ק הַמַּאֲוֹחַ יְהוֹיָדָע וַיִּקַּח אֶת־שָׂרֵי הַמַּאֲוֹת לְכַרִּי וְלִרְצִים וַיָּבֵא
 אֹתָם אֵלָיו בֵּית יְהוֹה וַיִּכְרַת לָהֶם בְּרִית וַיִּשְׁבַּע אֹתָם
 הַבַּיִת יְהוֹה וַיֵּרָא אֹתָם אֶת־בֶּן הַמֶּלֶךְ : וַיִּצְוֶם לֵאמֹר
 זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן הַשְּׁלֹשִׁית מִכֶּם בְּאֵי הַשַּׁבָּת
 6 וַיִּשְׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ : וְהַשְּׁלִישִׁית בְּשַׁעַר סוֹר
 וְהַשְּׁלִישִׁית בְּשַׁעַר אַחֲרֵי הַרְצִים וַיִּשְׁמְרֵם אֶת־מִשְׁמֶרֶת
 7 הַבַּיִת מִסָּח : וּשְׁתֵּי הַיָּדוֹת בְּכֶם כָּל־יְצֵאי הַשַּׁבָּת וַיִּשְׁמְרוּ
 8 אֶת־מִשְׁמֶרֶת בֵּית יְהוֹה אֶל הַמֶּלֶךְ : וְהַקִּפְתָּם עַל־הַמֶּלֶךְ
 סָבִיב אִישׁ וּכְלָיו בִּידוֹ וְהִבָּא אֶל־הַשְּׁדָרוֹת יוֹמֶרֶת וְהָיוּ
 9 אֶת־הַמֶּלֶךְ בְּצֵאתוֹ וּבְבֹאוֹ : וַיַּעֲשׂוּ שָׂרֵי הַמַּאֲוֹת כְּכָל
 קִי אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן וַיִּקְחוּ אִישׁ אֶת־אֲנָשָׁיו בְּאֵי
 י הַשַּׁבָּת עִם יְצֵאי הַשַּׁבָּת וַיָּבֹאוּ אֶל־יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן : וַיִּתֵּן
 ק הַכֹּהֵן לְשָׂרֵי הַמַּאֲוֹת אֶת־הַחֲנִית וְאֶת־הַשְּׁלֹטִים אֲשֶׁר
 11 לַמֶּלֶךְ דָּוָד אֲשֶׁר בְּבֵית יְהוֹה : וַיַּעֲמְדוּ הַרְצִים אִישׁ
 וּכְלָיו בִּידוֹ מִכַּתֵּף הַבַּיִת הַיְמָנִית עַד־כַּתֵּף הַבַּיִת
 12 הַשְּׂמָאלִית לְמִזְבֵּחַ וּלְבַיִת עַל־הַמֶּלֶךְ סָבִיב : וַיּוֹצֵא
 אֶת־בֶּן הַמֶּלֶךְ וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת־הַנֶּזֶר וְאֶת־הָעֲרוֹת וַיִּמְלְכוּ
 קמז כ"ג אֹתוֹ וַיִּמְשַׁחֻהוּ וַיִּכְוֹר כַּף וַיֹּאמְרוּ יְחִי הַמֶּלֶךְ :

Athalam
interve-

וַתִּשְׁמַע עַתְלִיָּה אֶת־קוֹל הַרְצִין הָעָם
וְתָבֵא

14 ותבא אל העם בית יהוה: ותראוהנה המלך עמד על-

nientem e templo ab-ripi nec ari-que imperat.

העמוד כמשפט והשרים והחצרות אל המלך וכל-

עם הארץ שמחו ותקע בחצרות ותקרע עתליה את-

בגדיה ותקרא קשר קשר: ויצו יהודע הכהן את שרי טו

המאיות פקדי החיל ויאמר אליהם הוציאו אתה אל המאוח ק

מבית לשררת והבא אחריה המת בחרב כי אמר

16 הכהן אל תומת בית יהוה: וישמו לה ידים ותבוא דרך

17 ויברת ומבוא הסוסים בית המלך ותומת שם: ויהודע את הברית בין יהוה ובין המלך ובין העם להיות

Cultum Dei instaurat, urbem templumque expiat, sublatis execrandis sacris, qua Ashalia induxerat.

18 לעם ליהוה ובין המלך ובין העם: ויבאו כל עם הארץ

בית הבעל ויתצוהו ארת מזבחתו וארת צלמיו שברו מובחותיו קרי

היטב ואת מתן כהן הבעל הרגו לפני המזבחות וישם

19 הכהן פקדת על בית יהוה: ויקח ארת שרי המאות

ואת הכרי ואת הרצים ואת כל עם הארץ וירידו את

המלך מבית יהוה ויבואו דרך שער הרצים בית

המלך וישב על כסא המלכים: וישמח כל עם הארץ כ

והעיר שקטה ואת עתליהו המיתו בחרב בית מלך: המלך קרי

בן שבע שנים הואש במלכו: בשנת שבע וב

2 א ליהוא מלך יהואש וארבעים שנה מלך בירושלם ושם

אמו צביה מבאר שבע: ויעש יהואש הישר בעיני יהוה

3 כל ימיו אשר הורהו יהודע הכהן: רק הבמורת לא

4 סרו עוד העם מזבחים ומקטרים בבמורת: ויאמר ה

יהואש אל הכהנים כל כסף הקדשים אשר יבא בית

יהוה כסף עובר איש כסף נפשות ערכו כל כסף אשר

יעלה ערל לב איש להביא בית יהוה: יקחו להם

6 הכהנים איש מארת מכרו והם יחזקו את ברק הבית

לכל אשר ימצא שם ברק: ויהי בשנת עשרים

7 ושלש שנה למלך יהואש לא יחזקו הכהנים את ברק

8 הבית

Cap. XII. Fois initio Regni, vivente Fojada, sanctissime Republicam administrat. Templum collectivam pecuniam instaurat, atque exornat.

8 הַבַּיִת: וַיִּזְרַא הַמֶּלֶךְ יְהוֹאָשׁ לַיהוּדֵי עֵבֶר וּלְכַהֲנֵי
 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מְדוּעַ אֵינְכֶם מְחַזְקִים אֶת בְּדֹק הַבַּיִת
 וְעַתָּה אֵל תִּקְחוּ כֶסֶף מֵאֵת מְכַרְיֶכֶם כִּי לְבֹדֵק הַבַּיִת
 9 תִּתְּנֶהוּ: וַיֵּאָתוּ הַכַּהֲנִים לְבַלְתִּי קַחַת כֶּסֶף מֵאֵת הָעָם
 י וּלְבַלְתִּי חֹזֵק אֶת בְּדֹק הַבַּיִת: וַיִּקַּח יְהוּדֵי עֵבֶר אֶרְוֹן
 אַחֲרָיו וַיִּקְבְּחוּ בְדֹלְתוֹ וַיִּתְּנוּ אֹתוֹ אֶצְלַת הַמִּזְבֵּחַ בְּיָמֵי כְבוֹא
 אִישׁ בֵּית יְהוָה וַנִּתְּנוּ שְׁמֵהּ הַכַּהֲנִים שְׁמֵרֵי הַסֵּף אֶת־
 11 כָּל הַכֶּסֶף הַמּוֹבֵא בֵּית יְהוָה: וַיְהִי כִּרְאוֹתֶם כִּי רַב
 הַכֶּסֶף בְּאֶרְוֹן וַיַּעַל סֵפֶר הַמֶּלֶךְ וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וַיִּצְרוּ
 12 וַיִּמְנוּ אֶת הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בֵּית יְהוָה: וַנִּתְּנוּ אֶת הַכֶּסֶף
 יד קרי הַמִּתְכַּן עַל יַד עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה הַפְּקָדִים בֵּית יְהוָה
 וַיִּצְיָאוּהוּ לַחֲרָשֵׁי הָעֵץ וּלְבָנִים הָעֹשִׂים בֵּית יְהוָה:
 13 וְלַגִּדְרִים וְלַחֲצְבֵי הָאֶבֶן וְלַקְּנוֹת עֵצִים וְאֶבְנֵי מַחְצָב
 לְחֹזֵק אֶת בְּדֹק בֵּית יְהוָה וְלִכְלֵל אֲשֶׁר יֵצֵא עַל הַבַּיִת
 14 לְחֹזְקָה: אֲךָ לֹא יַעֲשֶׂה בֵּית יְהוָה סִפּוֹת כֶּסֶף מִזְמֹרוֹת
 מִזְרְקוֹת חֲצִצְרוֹת כָּל כְּלֵי זָהָב וְכָלֵי כֶּסֶף מִן הַכֶּסֶף
 טו הַמּוֹבֵא בֵּית יְהוָה: כִּי לַעֲשֵׂי הַמְּלָאכָה יִתְּנֶהוּ וְחֹזְקוֹ בּוֹ
 16 אֶת־בֵּית יְהוָה: וְלֹא יִחְשְׁבוּ אֶת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יִתְּנוּ
 אֶת־הַכֶּסֶף עַל יָדָם לַעֲשֵׂי הַמְּלָאכָה כִּי בְּאִמְנָה
 17 הֵם עֹשִׂים: כֶּסֶף אֲשֶׁם וְכֶסֶף חֲטָאוֹת לֹא יוֹבֵא בֵּית יְהוָה
 ע"כ לְכַהֲנֵי יְהוָה:

המפקדים קרי

Cum con-
 tra Hasae-
 lem Syro-
 rum Regem
 infeliciter
 bellum ge-
 reret, auro
 omni, tum
 sacro, tum
 profano,
 pacem redi-
 mit.

18 אֲזִיעֵלָה חֲזָאֵל מֶלֶךְ אַרְסוּ וַיִּלְחַם עִלָּנָת וַיִּלְכְּדָהּ וַיִּשְׂם
 19 חֲזָאֵל פָּנָיו לְעִלּוֹת עַל יְרוּשָׁלַם: וַיִּקַּח יְהוֹאָשׁ מֶלֶךְ־
 יְהוּדָה אֶת כָּל הַקְּדָשִׁים אֲשֶׁר הִקְדִּישׁוּ הוֹשֵׁפֵט וַיְהוּרִם
 וַאֲחִזְיָהוּ אֲבָתָיו מֶלְכֵי יְהוּדָה וְאֶת קְדָשֵׁי וְאֶת כָּל הַזָּהָב
 הַנִּמְצָא בְּאֶצְרוֹת בֵּית יְהוָה וּבֵית הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח לְחֲזָאֵל
 כ מֶלֶךְ אַרְסוּ וַיַּעַל מֵעַל יְרוּשָׁלַם: וַיִּתֵּר דְּבַר יוֹאָשׁ וְכָל־
 אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דְּבַר הַיָּמִים
 לְמַלְכֵי

21 לְמַלְכֵי יְהוּדָה: וַיִּקְמוּ עֲבָדָיו וַיִּקְשְׁרוּ וַיִּבְנוּ אֶת יוֹאָשׁ
 22 בֵּית מֶלֶךְ הַיָּרְדֵן סָלְאוּ וַיִּזְכְּרוּ בֶן שְׁמֹנֶת וַיְהוֹזְבֵד בֶּן שְׁמֹרֵי
 עֲבָדָיו הִכְהוּ וַיִּמְרוּ וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עִם אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד
 וַיִּמְלֹךְ אֲמַצְיָה בְּנוֹ תַחְתָּיו: בְּשָׁנַת עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ יוֹם א
 שְׁנָה לְיוֹאָשׁ בֶּן אֲחִיזָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה מֶלֶךְ יְהוֹאָחָז בֶּן יְהוֹאָשׁ
 2 עַל יִשְׂרָאֵל בְּשִׁמְרוֹן שִׁבְעַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה: וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינָיו
 יְהוָה וַיִּלֶךְ אַחֲרַי חֲטָאת יָרְבֵּעַם בֶּן נֹבֵט אֲשֶׁר הֲחִטִּיא
 3 אֶת יִשְׂרָאֵל לֹא־סָר מִמֶּנָּה: וַיַּחֲרֹף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל
 וַיִּתְּנֵם בְּיַד הוֹאֵל מֶלֶךְ אֲרָם וַיִּבְדֹּד בֶּן הַיָּרְדֵן בֶּן חוֹזָאֵל כָּל־
 4 הַיָּמִים: וַיַּחֲלֵי יְהוֹאָחָז אֶת־פְּנֵי יְהוָה וַיִּשְׁמַע אֱלֹהֵי יְהוָה
 כִּי רָאָה אֶת־לַחֲץ יִשְׂרָאֵל כִּי־לַחֲץ אֶתֶם מֶלֶךְ אֲרָם:
 וַיִּתֵּן יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעַ וַיִּצְאוּ מִתַּחַת יַד אֲרָם וַיָּשׁוּבוּ ה
 6 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּאֲהֲלֵיהֶם כְּתִמּוֹל שֶׁלֹּשׁוֹם: אֲךָ לֹא־סָרוּ
 מִחֲטָאת בֵּית יָרְבֵּעַם אֲשֶׁר־הֲחִטִּיא אֶת־יִשְׂרָאֵל בְּהַחֲטִיא ק
 הַלֶּךְ וְגַם הָאֲשֶׁר־הָעִמְדָה בְּשִׁמְרוֹן: כִּי לֹא־הָשְׂאִיר
 לְיְהוֹאָחָז עִם כִּי אִם־חֲמִשִּׁים פְּרָשִׁים וְעֶשְׂרֵה רִכְבִּים
 וְעֶשְׂרֵת אֲלָפִים רִגְלִים כִּי אֲבָדָם מֶלֶךְ אֲרָם וַיִּשְׁמַם כְּעַפְר
 8 לְדָשׁ: וַיִּתֵּר דְּבָרֵי יְהוֹאָחָז וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ
 הַלְּוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
 יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁכַּב יְהוֹאָחָז עִם אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּהוּ בְּשִׁמְרוֹן
 וַיִּמְלֹךְ יוֹאָשׁ בְּנוֹ תַחְתָּיו:
 בְּשָׁנַת שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעַת שָׁנָה לְיוֹאָשׁ מֶלֶךְ יְהוּדָה מֶלֶךְ י
 יוֹאָשׁ בֶּן יְהוֹאָחָז עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשִׁמְרוֹן שִׁשׁ עֶשְׂרֵה
 11 שָׁנָה: וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינָיו יְהוָה לֹא־סָר מִכָּל־חֲטָאוֹת
 יָרְבֵּעַם בֶּן נֹבֵט אֲשֶׁר־הֲחִטִּיא אֶת־יִשְׂרָאֵל בְּהַלֶּךְ:
 12 וַיִּתֵּר דְּבָרֵי יוֹאָשׁ וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר נִלְחַם
 עִם אֲמַצְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר
 13 דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁכַּב יוֹאָשׁ עִם־
 אֲבֹתָיו

Non multo
 post à suis
 interfectus,
 Amaziam
 filium im-
 perii here-
 dem relin-
 quit.

Cap. XIII.

1 In Israe-
 le, defuncto
 Jehu, re-
 gnat Joa-
 chaz filius,
 in visus
 Deo, dum
 imagines
 Feroboam
 sectatur.

3 Itaque re-
 gnum ejus
 à Syris
 valde atte-
 ritur.

At Joas,
 ipsius filius,
 in regnum
 succedens.

26

אבתיו וירבעם ישב על כסאו ויקבר ואש בשמרון עם מלכי ישראל:

Eliseum morientem invisens, ex ejus vaticinatione, tribus praeliis sese Syros superatuum intellexit.

14 ואלישע חלה את חליו אשר ימות בו וירד אליו ואש מלך ישראל ויבך על פניו ויאמר אבי אבי רכב טו ישראל ופרשיו: ויאמר לו אלישע קשת וחצים 16 ויקח אליו קשת וחצים: ויאמר למלך ישראל הרכב יך על הקשת וירכב ידו וישם אלישע ידיו על ידי המלך: ויאמר פתח החלון קדמה ויפתח ויאמר אלישע ירה ויור ויאמר חץ תשועה ליהורה וחץ תשועה בארם והכית את ארם באפק עד כלה: 18 ויאמר קח החצים ויקח ויאמר למלך ישראל הך ארצה 19 ויך שלש פעמים ויעמד: ויקצף עליו איש האלהים ויאמר להכות חמש או שש פעמים אוהכית את ארם עד כלה ועתה שלש פעמים תכה את ארם:

Elisa mortuo, dum in ejus sepulchrum mortuus quidam forte conjiceretur, sacrorum officium contactu reviviscit.

כ וימת אלישע ויקברהו ונגדו מואב באו 21 בארץ בא שנה: ויהיה הם יקברים איש והנה ראו את הגרוד וישליכו את האיש בקבר אלישע וילך ויגע האיש בעצמות אלישע ויחי ויקם על רגליו: 22 וחזאל מלך ארם לחץ את ישראל כל ימי 23 יהואחו: ויחן יהוה אתם וירחמם ויפן אליהם למען בריתו את אברהם יצחק ויעקב ולא אבה השחיתם 24 ולא השליכם מעל פניו עד עתה: וימת חזאל מלך

Joas prospere contra Syros pugnat, & res amissas recuperat. Cap. XIV. Amazia Jehuda regnum obtinet.

כה ארם וימלך בן הדר בנו תחתיו: וישב יהואש בן יהואחו ויקח את הערים מיד בן הדר בן חזאל אשר לקח מיד יהואחו אביו במלחמה שלש פעמים הכהו א ויך ואש וישב את ערי ישראל: בשנת שתים ליואש בן יהואחו מלך ישראל מלך אמציהו בן יהואש 2 מלך יהודה: בן עשרים וחמש שנה הירח במלכו עשרים

ועשרים ותשע שנה מלך בירושלם ושם אמו יהועדין יחור

מירושלם: ויעש הישר בעיני יהוה רק לא כדוד אביו 3

Pietate in Deum,

ככל אשר עשה יואש אביו עשה: רק הבמות לא סרו 4

עוד העם מזבחים ומקטרים בכמות: ויהי כאשר חזקה ה

Parentem- que juxta insignis, cu- jus eadem, principatu stabilito, in- auctores se- verè ultus est.

הממלכה בידו ויך את עבדיו המכים את המלך אביו:

ואת בני המכים לאהמית ככתוב בספר תורת משה 6

אשר צוה יהוה לאמר לא יומתו אבות על בנים ובנים

לא יומתו על אבות כי אם איש בחטאו ימות: הוא 7 יומת ק

הכה את ארום בני המלח עשרת אלפים ותפש מלח קדי

7 Egregiam ab Edo- mais victo- riam re- portat.

את הסלע במלחמה ויקרא את שמה יקתאל עד

אז שלח אמציה מלאכים היום הזה:

8 A Foâ verò Rege Samaria, quem te- merè bello lacefferat.

אל יואש בן יהואח בן יהוא מלך ישראל לאמר

לכה נתראה פנים: וישלח יואש מלך ישראל אל 9

אמציהו מלך יהודה לאמר החוח אשר בלבנון שלח

אל הארז אשר בלבנון לאמר תנה את בתך לבני

לאשרה ותעבר חית השדה אשר בלבנון ותרמס את

החוח: הכה הכית את ארום ונשאך לפך הכבר ושבי

בביתך ולמרה תתגרה ברעה ונפלתה אתה ויהודה

עמד: ולא שמע אמציהו ועל יואש מלך ישראל 11

ויתראו פנים הוא ואמציהו מלך יהודה בבית שמש

אשר ליהודה: וינגף יהודה לפני ישראל וינסו איש 12

Amisso ex- ercitu, ca- pitur:

לאהלו: ואת אמציהו מלך יהודה בן יואש בן 13

אחזיהו תפש יואש מלך ישראל בבית שמש ויבאו קדי ויבא קדי

ירושלם ויפרץ בחומת ירושלם בשער אפרים עד

Muri Hie- rofolymo- rum di- ruuntur: templum auro ar- gentoque spoliatur: tandemque

שער הפנה ארבע מאות אמה: ולקח את כל הזהב 14

והכסף ואת כל הכלים הנמצאים בבית יהוה ובאוצרות

בית המלך ואת בני התערבותו וישב שמרונה: ויתר 15

דברי יואש אשר עשה וגבורתו ואשר נלחם עם

אמציהו

*obsides da-
re cogitur.*

אֲמַצְיָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הֵלֵא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דְּבַרֵי
הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁכַּב יְהוֹאָשׁ עִם אֲבֹתָיו וַיִּקְבֹּר
בְּשֹׁמְרוֹן עִם מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּמְלֹךְ יִרְבֵּעַם בְּנוֹ תַּחְתָּיו:

*Ipsa autem
paulo post
necatur a
suis.*

וַיְחִי אֲמַצְיָהוּ בֶן יוֹאָשׁ מֶלֶךְ יְהוּדָה אַחֲרֵי
מוֹת יְהוֹאָשׁ בֶּן יְהוֹאָחָז מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה
שָׁנָה: וַיִּתֵּר דְּבַרֵי אֲמַצְיָהוּ הֵלֵא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר

*Post Foam
in Samaria
regnum
succedit
ejus filius
Feroboam:
ejus res
gesta.*

דְּבַרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה: וַיִּקְשְׁרוּ עָלָיו קֶשֶׁר בִּירוּשָׁלַם
כַּוְיָנָם לְכִישָׁה וַיִּשְׁלַחוּ אַחֲרָיו לְכִישָׁה וַיִּמְתְּהוּ שָׁם: וַיִּשְׂאוּ
אֹתוֹ עַל הַסּוּסִים וַיִּקְבְּרוּ בִירוּשָׁלַם עִם אֲבֹתָיו בְּעִיר
דָּוִד: וַיִּקְחוּ כָל עַם יְהוּדָה אֶת עֲזָרְיָהוּ וְהוּא בֶן שֵׁשׁ
עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיִּמְלְכוּ אֹתוֹ תַּחַת אֲבִיו אֲמַצְיָהוּ: הוּא
בָּנָה אֶת אֵילָת וַיִּשְׁבֶּה לְיְהוּדָה אַחֲרָי שְׁכַב הַמֶּלֶךְ עִם
אֲבֹתָיו: בְּשֵׁנַת חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה

לְאֲמַצְיָהוּ בֶן יוֹאָשׁ מֶלֶךְ יְהוּדָה מֶלֶךְ יִרְבֵּעַם בֶּן יוֹאָשׁ
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן אַרְבַּעִים וְאֶחָת שָׁנָה: וַיַּעַשׂ הָרַע
בְּעֵינֵי יְהוָה לֹא סָר מִכָּל חַטָּאוֹת יִרְבֵּעַם בֶּן נֹכַח אֲשֶׁר
פָּה חָטְיָא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל: הוּא הֵשִׁיב אֶת גְּבוּל יִשְׂרָאֵל
מִלְּבוֹא חֲמַת עַד יַם הָעַרְבָה כְּדַבַּר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד עֲבָדָיו יֹנָה בֶן אֲמִתִּי הַנְּבִיא אֲשֶׁר מִנַּת

הַחֶפֶר: כִּי רָאָה יְהוָה אֶת עֲוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל מְרַח מְאֹד וַאֲפָס
עֲזָרוֹ וַאֲפָס עֲזָבוֹ וַאֲיֵן עֲזָר לְיִשְׂרָאֵל: וְלֹא דִבַּר יְהוָה
לְמַחֹת אֶרֶץ שָׁם יִשְׂרָאֵל מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם וַיִּשְׁעַם בְּיַד
יִרְבֵּעַם בֶּן יוֹאָשׁ: וַיִּתֵּר דְּבַרֵי יִרְבֵּעַם וְכָל אֲשֶׁר עָשָׂה
וַיִּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר נִלְחָם וְאֲשֶׁר הֵשִׁיב אֶת דְּמַשֶּׁק וְאֶת
חֲמַת לְיְהוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל הֵלֵא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר
דְּבַרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁכַּב יִרְבֵּעַם עִם
אֲבֹתָיו עִם מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּמְלֹךְ זְכַרְיָה בְּנוֹ תַּחְתָּיו:

*Cap. XV.
Azaria,*

בְּשֵׁנַת עֶשְׂרִים וְשֶׁבַע שָׁנָה
י ט א T לירבעם

1 לירבעם מלך ישראל מלך עזריה בן אמציה
 2 מלך יהודה: בן שש עשרה שנה היה במלכו
 3 וחמשים ושתים שנה מלך בירושלם ושם אמו
 4 יכליהו מירושלם: ויעש הישר בעיני יהוה ככל
 5 אשר עשה אמציהו אביו: רק הבמות לא סרו
 6 עור העם מזבחים ומקטרים בבמות: וינגע יהוה את
 7 המלך ויהי מצרע עד יום מותו וישב בבית החפשית
 8 ויותם בן המלך על הבית שפט את עם הארץ: ויתר
 9 דברי עזריהו וכל אשר עשה הלא הם כתובים על
 10 ספר דברי הימים למלכי יהודה: וישכב עזריה עם
 11 אבתיו ויקברו אתו עם אבתיו בעיר דוד וימלך יותם
 12 בנו תחתיו: בשנת שלשים ושמנה
 13 שנה לעזריהו מלך יהודה מלך זכריהו בן ירבעם על
 14 ישראל בשמרון ששה חדשים: ויעש הרע בעיני יהוה
 15 כאשר עשו אבתיו לא סר מחטאות ירבעם בן נבט
 16 אשר החטיא את ישראל: ויקשר עליו שלם בן יבשי
 17 ויכהו קבל עם וימיתו וימלך תחתיו: ויתר דברי
 18 זכריה הנם כתובים על ספר דברי הימים למלכי
 19 ישראל: הוא דבר יהוה אשר דבר אל יהוא
 20 לאמר בני רביעים ישבו לך על כסא ישראל
 21 ויהי כן:
 22 שלום בן יבש מלך בשנת שלשים ותשע שנה לעזיה
 23 מלך יהודה וימלך ירח ימים בשמרון: ויעל מנחם
 24 בן גדי מתרצה ויבא שמרון ויהי את שלום בן יבש
 25 בשמרון וימיתו וימלך תחתיו: ויתר דברי שלום
 26 וקשרו אשר קשר הנם כתובים על ספר דברי הימים
 27 למלכי ישראל: אז יכה מנחם את
 28 תפסח ואת כל אשר בה ואת גבוליה מתרצה כי לא
 29 פתח

Amasia filius ac successor

Percutitur lepra

In parte decem tribuum ultimis ex familia Jehu regno potitur Zacharia: quem vita & principatus privavit Sallum.

Sallum mensum unum regnat. Post hunc Menachem:

פתח ויד את כל ההרותיה בקע:

17 בשנת שלשים ותשע שנה לעזריה מלך יהודה

18 בשמרון: ויעשה הרע בעיני יהוה לאסר מעל חטאות

19 ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל כל ימיו:

20 בא פול מלך אשור על הארץ ויתן מנחם לפול אלף

ככר כסף להחיות ידיו אתו להחזיק הממלכה בידו:

21 כיצא מנחם את הכסף על ישראל על כל גבורי החיל

לתת למלך אשור חמשים שקלים כסף לאיש אחד

22 וישב מלך אשור ולא עמד שם בארץ: ויתר דברי

מנחם וכל אשר עשה הלוואהם כתובים על ספר

23 דברי הימים למלכי ישראל: וישכב מנחם עם

אבתיו ומלך פקחיה בנו תחתיו:

24 בשנת חמשים שנה לעזריה מלך יהודה

25 מלך פקחיה בן מנחם על ישראל בשמרון שנתים:

26 ויעשה הרע בעיני יהוה לאסר מחטאות ירבעם בן נבט

כה אשר החטיא את ישראל: ויקשר עליו פקח בן

27 רמליהו שלישו ויבהו בשמרון בארמון בית מלך

את ארנב ואת האריה ועמו חמשים איש מבני גלעדים

28 וימתו ומלך תחתיו: ויתר דברי פקחיה וכל אשר

עשה הנם כתובים על ספר דברי הימים למלכי

29 ישראל: בשנת חמשים ושתים שנה

לעזריה מלך יהודה מלך פקח בן רמליהו על ישראל

30 בשמרון עשרים שנה: ויעשה הרע בעיני יהוה לאסר מן

31 חטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל: בימי

פקח מלך ישראל בא תגלית פלאסר מלך אשור

ויקח את עיון ואת אבל בית מעכה ואת ינוח ואת קרש

ואת חצור ואת הגלעד ואת הגלילה כל ארץ נפתלי

ישב ב 2 T וגלם

*Cui succedit Peka-
chia filius.*

המלך קרי

*Post hunc
regnum in-
vadit Pe-
kach:*

ויגלם אשורה ויקשרק שר חושע בן אלה על פקח בן ל
רמליהו ויבהו וימיתו וימלך תחתיו בשנת עשרים
ליותם בן עזיה : ויתר דברי פקח וכל אשר עשה הנם
כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל :

Quo ipsum
vicissim pri-
vat Hosea.

בשנת שתים לפקח בן רמליהו מלך ישראל
מלך יותם בן עזיה מלך יהודה : בן עשרים וחמש שנה
היה במלכו ושש עשרה שנה מלך בירושלם ושם אמו
ירושא בת צדוק : ויעשה ה' ישר בעיני יהודה ככל אשר
עשה עזיהו אביו עשה : רק הבמות לא סרו עוד העם לה
מזבחים ומקטרים בבמות הוא בנה ארת שער בית
יהוה העליון : ויתר דברי יותם וכל אשר עשה הלא
הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה :

Hierosoly-
mis vero
regnum ob-
tinet fo-
tham :

ב'ימים ההם החל יהודה להשליח ביהודה
רצין מלך ארם ואת פקח בן רמליהו : וישכב יותם
עם אבתיו ויקבר עם אבתיו בעיר דוד אביו ומלך

Et morientis
succedit A-
chaz filius.

אחז בנו תחתיו : בשנת שבע עשרה וין
שנה לפקח בן רמליהו מלך אחז בן יותם מלך יהודה :
בן עשרים שנה אחז במלכו ושש עשרה שנה מלך
בירושלם ולא עשה ה' ישר בעיני יהודה אלהיו כדוד
אביו : וילך בדרך מלכי ישראל וגם את בנו העביר
באש כתעבורת הגוים אשר הוריש יהודה אתם מפני
בני ישראל : ויזבח ויקטר בבמות ועל הגבעות ותחת
כל עץ רענן : אזיעלה רצין מלך ארם ופקח בן ה
רמליהו מלך ישראל ירושלם למלחמה ויצרו על
אחז ולא יכלו להלחם : בעת ההיא השיב
רצין מלך ארם את אילת לארם וינשל את היהודים
מאילות וארומים באו אילת וישבו שם עד היום הזה : וארומים
וישלח אחז מלאכים אל הגלית פלסר מלך אשור
לאמר

Cap. XVI.
Achaz pa-
renti dissi-
millimus
ab avit a
religione
desicit :
ar as ac sta-
tuas Baali
ponit ; libe-
rosque igne
lustrat.

A Regibus
Samaris ac
Syria ma-
gnâ clade
acceptâ.
7 Opem Re-
gis Assyrii

*implo-
rat.
dat a in-
genti mer-
cede.*

IVX

*Et demum
dementia
venit, ut
Dama-sceno
ritu divi-
num cul-
tum care-
moniaque
infittueret.*

לֹא אָמַר עֲבֹדְךָ וּבְנֶךָ אֲנִי עֲלֶיהָ וְהוֹשַׁעֲנִי מִכַּף מַלְכֶךָ
 8 אֲרִם וּמִכַּף מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל הַקּוֹמִים עָלַי: וַיִּקַּח אַחֲזָאֵת
 הַכֶּסֶף וְאֶת הַזָּהָב הַנִּמְצָא בֵּית יְהוָה וּבְאֶצְרוֹת בֵּית
 9 הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר שָׁחַד: וַיִּשְׁמַע אֱלֹהֵי מֶלֶךְ
 אַשּׁוּר וַיַּעַל מֶלֶךְ אַשּׁוּר אֶל־דַּמְשֶׁק וַיִּתְּפֹשֶׁה וַיִּגְלֶה
 י קִירָה וְאֶת דָּצִין הַמִּירָה: וַיִּלֶךְ הַמֶּלֶךְ אַחֲזָאֵת לְקִרְיָת
 10 דַּמְשֶׁק פְּלֹאסֶר מֶלֶךְ אַשּׁוּר דֹּמְשֶׁק וַיִּרְא אֶת הַמִּזְבֵּחַ
 אֲשֶׁר בְּדַמְשֶׁק וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אַחֲזָאֵת אֶת־אֹרִיָה הַכֹּהֵן
 11 אֶת־דָּמוֹת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־תְּבִנֹתָיו לְכָל־מַעֲשָׂהוּ: וַיִּבֶן
 אֹרִיָה הַכֹּהֵן אֶת־הַמִּזְבֵּחַ כְּכֹל אֲשֶׁר־שָׁלַח הַמֶּלֶךְ
 אַחֲזָאֵת מִדַּמְשֶׁק בְּן־עֶשְׂרֵה אֹרִיָה הַכֹּהֵן עָרַב וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ
 12 אַחֲזָאֵת מִדַּמְשֶׁק: וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ מִדַּמְשֶׁק וַיִּרְא הַמֶּלֶךְ
 אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וַיִּקְרַב הַמֶּלֶךְ עַל־הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעַל
 13 עָלָיו: וַיִּקְטֹר אֶת־עֹלֹתָו וְאֶת־מִנְחָתוֹ וַיִּסַּךְ אֶת־
 נִסְכּוֹ וַיִּזְרַק אֶת־דָּם־הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר־לוֹ
 14 עַל־הַמִּזְבֵּחַ: וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ הִנְחִשֶׁת אֲשֶׁר
 לִפְנֵי יְהוָה וַיִּקְרַב מֵאֵת פְּנֵי הַבַּיִת מִבֵּין הַמִּזְבֵּחַ וּמִבֵּין
 15 בַּיִת יְהוָה וַיִּתֵּן אֹתוֹ עַל־יַד הַמִּזְבֵּחַ צְפוֹנָה: וַיִּצְוֶהוּ
 הַמֶּלֶךְ אַחֲזָאֵת אֶת־אֹרִיָה הַכֹּהֵן לֵאמֹר עַל־הַמִּזְבֵּחַ
 הַגָּדוֹל הַקָּטָן אֶת־עֹלֹת הַבֶּקֶר וְאֶת־מִנְחַת הָעֶרֶב
 וְאֶת־עֹלֹת הַמֶּלֶךְ וְאֶת־מִנְחָתוֹ וְאֶת־עֹלֹת כָּל־עַם
 הָאָרֶץ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם וְכָל־דָּם עֲלֶיהָ וְכָל־דָּם זָבַח
 16 עָלָיו תִּזְרַק וּמִזְבֵּחַ הִנְחִשֶׁת יְהוָה לִי לְבֶקֶר: וַיַּעַשׂ
 17 אֹרִיָה הַכֹּהֵן כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה הַמֶּלֶךְ אַחֲזָאֵת: וַיִּקְצֹץ
 הַמֶּלֶךְ אַחֲזָאֵת אֶת־הַמִּסְנָפוֹת הַמִּכְנֹסֹת וַיִּסַּר מֵעֲלֵיהֶם
 18 וְאֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־הַיֵּם הוֹרִיד מֵעַל הַבֶּקֶר הִנְחִשֶׁת אֲשֶׁר
 תַּחְתֶּיהָ וַיִּתֵּן אֹתוֹ עַל־מַרְצֵפֵת אֲבָנִים: וְאֶת־מִיֶּסֶךְ
 הַשֶּׁבֶת אֲשֶׁר־בְּנֵי־בַיִת וְאֶת־מִבּוֹא הַמֶּלֶךְ הִחִיצוּנָהּ
 מֵעֵלַי

*Et tantum
non clauso
templo in-
fundas aras
passim ex-
citaret.*

את קרי
מיסך
קרי

הסב בירת יהודה מפני מלך אשור : ויתר דברי אחז 19
אשר עשה הלאהם כתובים על ספר דברי הימים
למלכי יהודה : וישכב אחז עם אבתיו ויקבר עם כ
אבתיו בעיר דוד ומלך חזקיהו בנו תחתיו :

בשנת שתיים עשרה לאחז מלך יהודה ין א

Cap. XVII.

מלך הושע בן אלה בשמרון על ישראל תשע שנים :

Hosea, Is-

ויעשה הרע בעיני יהוה רק לא כמלכי ישראל אשר היו 2

raelitarum
Regi, Sal-

לפניו : עליו עלה שלמנאסר מלך אשור ויהי לו 3

Assyria
Rex, bel-

הושע עבר וישב לו מנחה : וימצא מלך אשור בהושע 4

lum infert

קשר אשר שלח מלאכים אל סוא מלך מצרים ולא 5

vicumque
sibi seruire

העלה מנחה למלך אשור כשנה בשנה ויעצרהו מלך 6

cogit.

אשור ואסרהו בית כלא : ויעל מלך אשור בכל ה 7

4 Cumque
ille occultè

הארץ ויעל שמרון ויצר עליה שלש שנים : בשנת 8

rebellionem
pararet.

התשיעית להושע לכך מלך אשור את שמרון ויגל 9

Regemque
Ægypti in

את ישראל אשורה וישב אותם בחלח ובחבור נהר 10

auxilium
accerferet.

גוזן וערי מדי :

perpetuo

ויהי כי חטאו בני ישראל ליהוה אלהיהם המעלה 11

eum carce-

אתם מארץ מצרים מתחרת יד פרעה מלך מצרים 12

ri manci-

ויראו אלהים אחרים : וילכו בחקות הגוים אשר 13

gentem-

הוריש יהוה מפני בני ישראל ומלכי ישראל אשר 14

que uni-

עשו : ויחפאו בני ישראל דברים אשר לא כן על 15

ver sam in

יהוה אלהיהם ויבנו להם במות בכל עריהם ממגדל 16

regnum
suum ab-

נוצרים עד עיר מבצר : ויצבו להם מצבות ואשרים על 17

ducit,

כל גבעה גבהה ותחרת כל עץ רענן : ויקטרו שם 18

7 Peccatis
nempe fla-

בכל במות כגוים אשר הגלה יהודה מפניהם ויעשו 19

gittis que
populi hoc

דברים רעים להכעיס את יהוה : ויעברו הגללים אשר 20

dudum fla-

אמר יהוה להם לא תעשו את הדבר הזה : ויער יהוה 21

gitantibus.

בישראל וביהודה ביד כל גביאו כל חזרה לאמר 22

גביאו קרי

שבו

שבו מדרכיכם הרעים ושמרו מצותי חקותי ככל
 התורה אשר צויתי את אבותיכם ואשר שלחתי
 אליכם ביד עבדי הנביאים: ולא שמעו ויקשו את
 ערפם כערף אבותם אשר לא האמינו ביהוה אלהיהם:
 טו וימאסו את חקיו ואת בריתו אשר כרת את אבותם
 ואת עדותיו אשר העיד בם וילכו אחרי ההבל ויהבלו
 ואחרי הגוים אשר סביבתם אשר צוה יהוה אתם
 לבלתי עשות בהם: ויעזבו את כל מצות יהוה
 ויהיהו ויעשו להם מסכה שנים עגלים ויעשו אשירה
 וישתחוו לכל צבא השמים ויעבדו את הבעל: ויעבדו
 את בניהם ואת בנותיהם באש ויקסמו קסמים וינחשו
 ויתמכרו לעשות הרע בעני יהוה להכעיסו: ויתאנף
 יהוה מאד בישראל ויסרם מעל פניו לאנשאר רק
 שבט יהודה לבדו: גם יהודה לא שמר את מצות
 כ יהוה אלהיהם וילכו בחקות ישראל אשר עשו: וימאס
 יהוה בכל זרע ישראל ויענם ויתנם ביד שסים עד
 אשר השליכם מפניו: כיקרע ישראל מעל בית דוד
 וימליכו את רבעם בן נבטוידא רבעם את ישראל
 מאחרי יהוה והחטיאם חטאה גדולה: וילכו פני ישראל
 בכל חטאות רבעם אשר עשה לא סרו ממנה: עד
 אשר הסיר יהוה את ישראל מעל פניו כאשר דבר
 ביד כל עבדיו הנביאים ויגל ישראל מעל אדמתו
 אשורה עד היום הזה:

*In vacuas
 Israëlita-
 rum terras
 novos bar-
 barosque,
 ex ultima
 Assyria,
 colonos in-
 ducit.*

24 ויבא מלך אשור מבבל ומכותה ומעוא ומחמת
 ומספרוים וישב בערי שמרון תחת בני ישראל וירשו
 קרי כה את שמרון וישבו בעריה: ויהי בתחלת שבתם שם
 לא יראו את יהוה וישלח יהוה בהם את האריות
 26 ויהיו הרגים בהם: ויאמרו למלך אשור לאמר

יט ד 4 T הגוים

הגוים אשר הגלית ותושב בערי שמרון לא ידעו את
משפט אלהי הארץ וישלחבם את האריות והנמ
ממיתים אותם כאשר אינם ידעים את משפט אלהי
הארץ: ויצו מלך אשור לאמר הליכו שמה אחד
27 מהכהנים אשר הגליתם משם וילכו וישבו שם וירם
את משפט אלהי הארץ: ויבא אחר מהכהנים אשר
28 הגלו משמרון וישב בבית אל ויהי מורה אתם אף
יראו את יהוה: ויהיו עשים גוי גוי אלהיו ויניחו
29 בבית הבמות אשר עשו השמרנים גוי גוי בעריהם
אשר הם ישבים שם: ואנשי כבל עשו את סכורת ל
בנות ואנשי כורת עשו את נרגל ואנשי חמרת עשו
30 את אשימא: והעוים עשו נבחן ואת תרתק
31 והספרוים שרפים את בנייהם כאלא אדרמלך
אלהי קרי וענמלך אלה ספרים: ויהיו יראים את יהוה ויעשו
32 להם מקצותם כהני כמותיהו עשים להם בבית
הבמות: את יהוה היו יראים ואת אלהיהם היו
33 עבדים כמשפט הגוים אשר הגלו אתם משם:
עד היום הזה הם עשים כמשפטים הראשנים
34 אינם יראים את יהוה ואינם עשים כחקתם
וכמשפטים וכתורה וכמצוה אשר צוה יהוה
את בני יעקב אשר שם שמו ישראל: ויכרת לה
יהוה אתם ברית ויצום לאמר לא תיראו אלהים
אחרים ולא תשתחוו להם ולא תעבדום ולא
תזבחו להם: כיואם את יהוה אשר העלה אתכם
35 מארץ מצרים בכח גדול ובזרוע נטויה אתו תיראו ולו
תשתחוו ולו תזבחו: ואת החקים ואת המשפטים
37 והתורה והמצוה אשר כתב לכם תשמרון לעשות
כל הימים ולא תיראו אלהים אחרים: והברית אשר
38 כרת

יורבתי
אלהי קרי
Qui cum
partim di-
vinas care-
monias re-
ciperent,
partim ve-
terem ido-
lorum cul-
tum non
defererent,
novum &
prodigio-
sum Dei
colendi ri-
tum effin-
gunt.

32 ספרוים קרי

כרת אתכם לא תשכחו ולא תיראו אלהים אחרים :
 39 כי אם את יהוה אלהיכם תיראו והוא יציל אתכם מיד
 מ כל איביכם : ולא שמעו כי אם כמשפטם הראשון
 41 הם עשים : ויהיו הגוים האלה יראים את יהוה ואת
 פסיליהם היו עבדים גם בנייהם ובני בנייהם כאשר עשו
 אבתם הם עשים עד היום הזה :

Cap. XVIII
 Hierosoly-
 ma regnum
 adipiscitur
 Hiskias
 Rex singu-
 lari pietate.
 Qui ur-
 bem pater-
 nis super-
 stitionibus
 purgat,
 templum
 ornat. &
 divinum
 cultum re-
 stituit.

איך ויהי בשנת שלש להושע בן אלה מלך ישראל מלך
 2 חזקיה בן אחז מלך יהודה : בן עשרים וחמש שנה
 היה במלכו ועשרים ותשע שנה מלך בירושלם ושם
 3 אמו אבי בת זכריה : ויעשה הישר בעיני יהוה ככל
 4 אשר עשה דוד אביו : הוא הסיר את הבמות ושבר
 את המצבת וכת את האשרה וכתת נחש הנחשת
 אשר עשה משה כי ער הימים ההמה היו בני ישראל
 ה מקטרים לו ויקרא לו נחשתן : ביהוה אלהי ישראל
 בטחו ואחריו לא היה כמהו בכל מלכי יהודה ואשר
 6 היו לפניו : וידבק ביהוה לאסר מאחריו וישמר מצותיו
 7 אשר צוה יהוה את משה : והיה יהוה עמו בכל אשר
 8 יצא ישכיל וימרד במלך אשור ולא עבדו : הוא הכה
 את פלשתים עד עזה ואת גבוליה ממגדל נוצרים עד
 9 עיר מבצר : ויהי בשנה הרביעית
 למלך חזקיהו היא השנה השביעית להושע בן אלה
 מלך ישראל עלה שלמנאסר מלך אשור על שמרון
 ויצר עליה : וילכדה מקצה שלש שנים בשנת שש
 לחזקיה היא שנת תשע להושע מלך ישראל נלכדה
 11 שמרון : ויגל מלך אשור את ישראל אשורה וינהם
 12 בחלח ובחבור נהר גוזן וערי מני : על אשר לא שמעו
 בקול יהוה אלהיהם ועבדו את בריתו את כל אשר
 צוה משה עבד יהוה ולא שמעו ולא עשו :

ובארבע

13 ובארבע עשרה שנה למלך חזקיהו עלה
 סנחריב מלך אשור על כל ערי יהודה הבצורות
 14 ויתפשם: וישלח חזקיה מלך יהודה אל מלך אשור
 לכישה לאמר חטאתי שוב מעלי את אשר תתן עלי
 אשא וישם מלך אשור על חזקיה מלך יהודה שלש
 מאות ככר כסף ושלשים ככר זהב: ויתן חזקיה את טו
 כל הכסף הנמצא בית יהוה ובאצרות בית המלך:
 בעת ההיא קצץ חזקיה את דלתות היכל יהוה ואת
 16 האמנות אשר צפה חזקיה מלך יהודה ויתנם למלך
 אשור: וישלח מלך אשור את תרתן
 17 ואת רב־סריס ואת רב־שקה מן לכיש אל המלך
 חזקיהו בחיל ככר ירושלם ועלו ויבאו ירושלם ויעלו
 ויבאו ויעמדו בתעלת הברכה העליונה אשר במסלת
 שדה כובס: ויקראו אל המלך ויצא אלהם אליקים
 18 בן חלקיהו אשר על הבית ושבנה הספר וינאח בן־
 אסף המזכיר: ויאמר אלהם רב־שקה אמרו נא אל
 19 חזקיהו כה אמר המלך הגדול מלך אשור מה
 הבטחון הזה אשר בטחת: אמרת אך דבר שפתים כ
 עצה וגבורה למלחמה עתה על מי בטחת כי מרדת
 20 בי: עתה הנה בטחת לך על משענת הקנה הרצוץ
 הזה על מצרים אשר יסמך איש עליו ובא בכפו ונקבה
 21 בן פרעה מלך מצרים לכל הבטחים עליו: וכי
 תאמרון אלי אל יהוה אלהינו בטחנו הלוא הוא אשר
 הסיר חזקיהו את במרתו ואת מזבחתיו ויאמר
 ליהודה ולירושלם לפני המזבח הזה רשתחו
 בירושלם: ועתה התערב נא את ארני את מלך אשור
 22 ואתנה לך אלפים סוסים אם תוכל לתת לך רכבים
 עליהם: ואך תשיב את פני פחרת אחר עברי ארני
 23 הקטנים

Ab iisdem
 Judaeorum
 quoque re-
 gnum in-
 vaditur.

14 Et quan-
 quam Hif-
 kias humi-
 li obsequio
 & oblato
 munere,
 Assyriorum
 regem pla-
 care, ac pa-
 cem redi-
 mere nite-
 retur.

17 Ille ni-
 hilominus
 per legatos
 Hierosoly-
 mam obfi-
 det, regi-
 que Hiskia
 acerbè in-
 sultat;

19 Ipsum
 frustra Deo
 suo confide-
 re, sese Dei
 nutu po-
 tius arma
 sumpsisse.

הקטנים ותבטח לך על מצרים לרכב ולפרשים :
 כה עתה המפלעדי יהוה עליתי על המקום הזה להשחתו
 26 יהוה אמר אלי עלה על הארץ הזאת והשחיתה ויאמר
 אליקים בן חלקיהוושבנה ויואח אל רבשקה דבר
 27 אל עבדיך ארמית כי שמעים אנחנו ואל תדבר
 עמנו יהודית באזני העם אשר על החמה : ויאמר
 אליהם רבשקה העל אדניך ואליך שלחני אדני לדבר
 את הדברים האלה הלא על האנשים הישבים על

צואתם ק' החמה לאכל את חריהם ולשתות את שיניהם עמכם : מימי רגליהם קרי קרי

28 ויעמד רבשקה ויקרא בקול גדול יהודית וידבר ויאמר
 29 שמעו דבר המלך הגדול מלך אשור : כה אמר
 המלך אל ישיא לכם חזקיהו כי לא יוכל להציל
 ל אתכם מידו : ואל יבטח אתכם חזקיהו אל יהוה
 לאמר הצל יצילנו יהוה ולא תנתן את העיר הזאת ביד
 31 מלך אשור : אל תשמעו אל חזקיהו כי כה אמר מלך
 אשור עשו אתי ברכה וצאו אלי ואכלו איש גפנו ואיש
 32 תאנתו ושתו איש מי ברו : עד באי ולקחתי אתכם אל
 ארץ כארצכם ארץ דגון ותירוש ארץ לחם וכרמים ארץ
 זית יצהר ודבש וחיו ולא תמרתו ואל תשמעו אל
 33 חזקיהו כי יסיר אתכם לאמר יהוה יצילנו : ההצל

*Sepe victo-
 rem om-
 nium gen-
 tium, ever-
 sorem Sa-
 maria,
 multaque
 alia in Dei
 Fudaicique
 populi lu-
 dibrium ac
 contume-
 liam addit.*

34 הצילו אלהי הגוים איש את ארצו מיד מלך אשור : איה
 אלהי חמת וארפר איה אלהי ספרוים הנע ועוה כי
 לה הצילו את שמרון מדי : מי בכל אלהי הארצות אשר
 הצילו את ארצם מדי כי יציל יהוה את ירושלם מדי :
 36 והחרישו העסול אענו אתו דבר כי מצות המלך היא
 37 לאמר לא תענהו : ויבא אליקים בן חלקיה אשר
 על הבית ושבנא הספר ויואח בן אסף המזכיר אל
 חזקיהו קרועי בגדים ויגדו לו את דברי רבשקה :

ויהי

ויהי כשמע המלך חזקיהו ויקרע את בגדיו ויתכס ויבא
 בשקויבא בית יהוה: וישלח את אליקים אשר על-
 הבית ושנא הסופר ואת זקני הכהנים מתכסים
 בשקים אל ישעיהו הנביא בן אמוץ: ויאמרו אליו כה
 אמר חזקיהו יום צרה ותוכחה ונאצה היום הזה כי
 באו בנים עד משבר זכח אין ללדה: אולי ישמע
 יהוה אלהיך את כל דברי רבשקה אשר שלחו
 מלך אשור אדניו לחרף אלהים חיוהו כי כדברים
 אשר שמע יהוה אלהיך ונשאת תפלה בעד השארית
 הנמצאה: ויבאו עבדי המלך חזקיהו אל-
 ישעיהו: ויאמר להם ישעיהו כה תאמרו אל-
 אדניכם כה אמר יהוה אל תירא מפני הדברים אשר
 שמעת אשר גדפו נערי מלך אשור אתי: הנני נתן בך
 רוח ושמע שמועה ושב לארצו והפלתיו בחרב בארצו:
 וישב רבשקה וימצא את מלך אשור נלחם על לבנה
 כי שמע כי נסע מלכיש: וישמע אל תרהקה מלך-
 כושל אמר הנריצא להלחם אתך וישב וישלח
 מלאכים אל חזקיהו לאמר: כה תאמרו אל חזקיהו
 מלך יהודה לאמר אל ישאך אלהיך אשר אתה בטח
 בו לאמר לא תנתן ירושלים ביד מלך אשור: הנה
 אתה שמעת את אשר עשו מלכי אשור לכל הארצות
 להחרים ואתה תנצל: ההצילו אתם אלהי הגוים
 אשר שחתו אבותי את גנון וארץ חרוורצף ובני ערן
 אשר בתלאשור: איז מלך חמת ומלך ארפר ומלך
 לעיר ספרוים הנעועוד: ויקח חזקיהו את הספרים
 מיד המלאכים וקראם ויעל בית יהוה ופרשהו חזקיהו
 לפני יהוה:

Cap. XIX.
 In hoc re-
 rum statu
 Hiskias
 Prophetam
 Jesaiam
 consulit:

Qui Re-
 gem divino
 responso
 confirmat,
 nihil in ho-
 ste periculi
 fore, divi-
 numque
 auxilium
 non defu-
 turum.

9 Inter hac
 Tirhaka,
 Rex Æ-
 thiopum,
 regnum
 Assyriorum
 invadit.

10 Itaque
 Sennache-
 rib rursus
 per litteras
 Hiskia ani-
 mum ten-
 tat, mo-
 netque uti
 deditionem
 maturaet.

non sine
 verborum
 contume-
 liis.
 15 Ille an-

ויתפלל חזקיהו לפני יהוה ויאמר יהוה אלהי ישראל
 ישב

קמט

*tem nihil
hifce per-
motus, Do-
minum
multis cum
lacrymis
exorat, ne
improbas
hifce mi-
nas inultas
finat.*

*Jesaias ite-
rum divino
oraculo Re-
gis animum
firmat.*

ישב הכרבים אתה הוא האלהים לברך לכל ממלכות
 16 הארץ אתה עשית את השמים ואת הארץ: הטה
 קמט ב' ק יהוה! אונך ושמע פקח יהוה עיניך וראה ושמע את
 17 דברי סנחריב אשר שלחו לחרף אלהים חיי: אמנם
 18 יהוה החריבו מלכי אשור את הגוים ואת ארצם:
 18 ונתנו את אלהיהם באש כי לא אלהים המה כי אם
 19 מעשה ידי אדם עץ ואבן ויאבדום: ועתה יהוה אלהינו
 הושיענו נא מידו וידעו כל ממלכות הארץ כי אתה
 כ יהוה אלהים לברך: וישלח שעהובן אמוץ
 אל חזקיהו לאמר כה אמר יהוה אלהי ישראל אשר
 21 התפללת אלי אל סנחריב מלך אשור שמעתי: זה
 הדבר אשר דבר יהוה עליו בזה לך לענה לך בתולת
 22 בת ציון אחר כך ראש הניעה ברת ירושלם: ארמי
 חרפת וגדפת ועלמי הרימות קול ותשא מרום עיניך
 23 על קדושי ישראל: ביד מלאכה חרפת אדני ותאמר
 ברכב רכבי אני עליתי מרום הרים ירפתי לבנון ואכרת
 קצו קרי קומרת ארזי מבחור ברשיו ואבואה מלון קצה יער
 24 כדמלו: אני קרתי ושתיתי מים זרים ואחרב בכף פעמי
 כה כל יאורי מצור: הלא שמעת למרחוק אתה עשיתי
 להשאוח למימי קדם ויצרתיה עתה הביאתיה ותהי להשורת
 קרי גלים נצים ערים בצרות: וישביהן קצרי יד חמו ויבשו
 היו עשב שדה וירק דשא חציר גנות וישדפה לפני
 27 קמה: ושבתך וצאתך ובאך ידעת ואת התרנוך אלי:
 28 יען התרנוך אלי ושאננך עלה כאזני ושמתי חחי באפך
 29 ומתני בשפתך והשיבתך בדרך אשר באת בה: וזה
 לך האות אכול השנה ספיה ובשנה השנית סחיש
 ובשנה השלישית זרעו וקצרו ונטעו כרמים ואכלו
 ל פרים: ויספה פליטת בית יהודה הנשארה שרש
 למטה

למטה ועשה פרי למעלה: כי מירו שלם תצא שארית 31

ופליטה מהר ציון קנאת יהוה תעשה זאת: צבאוח קרי ולא כתיב

לכן כה אמר יהוה אל מלך אשור לא יבא אל העיר הזאת ולא יורה שם חיץ ולא יקדמנה מגן

ולא ישפך עליה סללה: בדרך אשר יבא בה ישוב 33

ואל העיר הזאת לא יבא נאם יהוה: וגנותי אל העיר 34

הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי: ויהי לה Atque insecuta nocte milia hostium 185 ab angelo contrucidantur.

בלילה ההוא ויצאו מלאך יהוה ויך במחנה אשור מאה

שמונים וחמשה אלף וישכימו בבקר והנה כלם פגרים

מתים: ויסעו וילך וישב סנחריב מלך אשור וישב 36

בנינוה: ויהי הוא משתחוה ביתנסרך אלהיו וארד מלך 37

ושר אצר הכרוו בחרב והמה נמלטו ארץ אררט בניו קרי ולא כתיב

וימלך אסר חדן בנו תחתיו:

בימים ההם חלה חזקיהו למות ויבא אליו ישעיהו בן כ Cap. XX. Hiskias ex lethali ulcere decumbens, multo cum gemitu Deum deprecatur.

אמוץ הנביא ויאמר אליו כה אמר יהוה צו לביתך כי

מת אתה ולא תחיה: ויסב את פניו אל הקיר ויתפלל 2

אל יהוה לאמר: אנה יהוה זכר נא את אשר 3

התהלכתי לפניך באמת ובלבב שלם והטוב בעיניך

עשיתי ויבך חזקיהו בכי גדול: ויהי 4

ישעיהו לא יצא העיר התיכנה ודבר יהוה הורה אליו הער קרי

לאמר: שוב ואמרת אל חזקיהו נגיד עמי כה אמר ה Tandemque exorat longiusque vitæ spatium impetrat.

יהוה אלהי דוד אביך שמעתי את תפלתך ראיתי

את דמעתך הנני רפא לך ביום השלישי תעלה בית

יהוה: והספתי על ימך חמש עשרה שנה ומכף 6

מלך אשור אצילך ואת העיר הזאת וגנותי על העיר

הזאת למעני ולמען דוד עבדי: ויאמר ישעיהו קחו 7

דבלת תאנים ויקחו וישמו על השחיץ ויהי:

ויאמר חזקיהו אל ישעיהו מה אות כירפא יהוה לי Valetudinis signum.

ועליתי

umbram decem in horologio lineas regredientem accipit.

9 ועלית ביום השלישי בית יהוה : ויאמר ישעיהו זה
לך האות מאת יהוה כי יעשה יהוה ארת הדבר אשר
דבר הלך הצל עשר מעלות אס' ישוב עשר מעלות :
10 ויאמר יחזקיהו נקל לצל לגטרת עשר מעלות לא כי
ישוב הצל 11 אחרנית עשר מעלות : ויקרא ישעיהו
הנביא אל יהוה וישב את הצל במעלות אשר ירדה
במעלות אחז אחרנית עשר מעלות :

Deinde à legatis Regis Babylonii, ob receptam fanitatem consalutatur: quibus opes gazasque regias ostendat.

בעת ההיא שלח ברארן בלארן בך 12

בלארן מלך בבל ספרים ומנחה אל חזקיהו כי שמע
כי חלה חזקיהו : וישמע עליהם חזקיהו ויראם את

14 Quapropter à Fesaiâ, ob animi veccordiam, superbiamque, incusatur, graviqve oraculo percellitur.

כל בית נכרתה את הפסף ואת הזהב ואת הבשמים
ואת שמן הטוב ואת כל בית כליו ואת כל אשר
נמצא באוצרתיו לא היה דבר אשר לא הראם

14 חזקיהו בביתו ובכל משלתו : ויבא ישעיהו הנביא
אל המלך חזקיהו ויאמר מה אמרו האנשים

האלה ומאין באו אליך ויאמר חזקיהו מארץ רחוקה

15 באו מבבל : ויאמר מה ראו בביתך ויאמר חזקיהו את

כל אשר בבית ראו לא היה דבר אשר לא הראיתם

16 באצרת : ויאמר ישעיהו אל

17 חזקיהו שמע דבר יהוה : הנה ימים באים ונשא

כל אשר בביתך ואשר אצרו אבתך עד היום הזה

18 בבלה לא יותר דבר אמר יהוה : ומכניך אשר

יצאו ממך אשר תוליד יקח והיו סריסים בהיכל

19 מלך בבל : ויאמר חזקיהו אל ישעיהו טוב דבר יהוה
אשר דברת ויאמר הלוא אס' שלום ואמת יהיה בימי :

כ ויתר דברי חזקיהו וכל גבורתו ואשר עשה את

הברכה ואת התעלה ויבא את המים העירה הלא

הם כתובים על ספר דבהי המים למלכי יהודה :

וישכב

12

13

נכחו קרי

14

15

16

17

18

יקחו קרי

19

פח באחנה

21 וישכב חזקיהו עם אבתיו וימלך מנשה בנו תחתיו :

בן שתים עשרה שנה מנשה במלכו כא

וחמשים וחמש שנה מלך בירושלם ושם אמו חפצי

2 בה : ויעש הרע בעיני יהוה כתועבת הגוים אשר

3 הוריש יהוה מפני בני ישראל : וישבו ויבן את הבמות

אשר אבד חזקיהו אביו ויקם מזבחת לבעל ויעש

אשרה כאשר עשה אחאב מלך ישראל וישתחו לכל

4 צבא השמים ויעבד אתם : ובנה מזבחת בבית יהוה

אשר אמר יהוה בירושלם אישים ארתי שמי : ויבן ה

מזבחות לכל צבא השמים בשתי חצרות בית יהוה :

6 והעביר את בנו באשועונן ונחשו עשה אוב וידענים

7 הרבה לעשות הרע בעיני יהוה להכעיס : ושם את

פסל האשרה אשר עשה בבית אשר אמר יהוה אל

דוד ואל שלמה בנו בבית יהוה ובירושלם אשר

בחרתי מכל שבטי ישראל אישים את שמי לעולם :

8 ולא אסיף להניד רגלי ישראל מן הארמה אשר נתתי

לאבותם רק אם ישמרו לעשות ככל אשר צויתים

9 ולכל התורה אשר צוה אתם עבדי משה : ולא

שמעו ויתעם מנשה לעשות את הרע מן הגוים אשר

השמיד יהוה מפני בני ישראל : וידבר יהוה י

11 ביר עבדיו הנביאים לאמר : יען אשר עשה מנשה

מלך יהודה התעבדת האלה הרע מכל אשר עשו

האמרי אשר לפניו ויחטא גם את יהודה בגלוליו :

12 לכן כה אמר יהוה אלהי ישראל הנני מביא

רעה על ירושלם ויהודה אשר כל שמעיו תצלגה שתי שמעה ק

13 אזניו : ונטיתי על ירושלם את קו שמרון ואת משקלת

בית אחאב ומחיתי את ירושלם כאשר מחה את

14 הצלחת מחה והפקה על פניה : ונטשתי את שארית

נחלתי

Cap. XXI.
Hiskia mor-
tuo, succe-
dit Menaf-
se, Rex
impius.
3 Lucos
arasque
Baali resti-
tuit.

Liberos igni
expiat ;
somnia au-
guriaque
observat :
magicas
artes exer-
cet : Hiero-
solyman
denique in-
nocentium
sanguine
adimplet.

Itaque
Deus ipsi,
familiaque
ipsius exci-
dium, pa-
rilemque
cum impia
Achabi do-
mo sortem
commina-
tur.

נחלתי ונתתי סביד איביהם והיו לבו ולמשסה לכל
 טו איביהם: יען אשר עשו את הרע בעיני יהוה ומכעסים
 אתי מן היום אשר יצאו אבתם ממצרים ועד היום הזה:
 16 וגם דם נקי שפך מנשה הרבה מאד עד אשר מלא
 את ירושלם פה לפה לבד מחטאתו אשר החטיא
 17 את יהודה לעשות הרע בעיני יהוה: ויתר דברי מנשה
 וכל אשר עשה וחטאתו אשר חטא הלא הם כתובים
 18 על ספר דברי הימים למלכי יהודה: וישכב מנשה עם
 אבתיו ויקבר בגן ביתו בגן עזא ומלך אמון בנו
 19 תחתיו: בן עשרים ושתים שנה אמון

*Amon de-
inde, ejus
filius, re-
gnum obti-
net; qui se-
cundo im-
perii anno
domi à fa-
mulis inter-
ficitur.*

במלכו ושתים שנים מלך בירושלם ושם אמו משלמת
 כ בת חרוץ מן יטבה: ויעשה הרע בעיני יהוה כאשר
 21 עשה מנשה אביו: וילך בכל דרך אשר הלך אביו
 ויעבד את הגלולים אשר עבד אביו וישתחו להם:
 22 ויעזב את יהוה אלהי אבתיו ולא הלך בדרך יהוה:
 23 ויקשרו עבדי אמון עליו ומיתו את המלך בביתו:
 24 ויך עם הארץ את כל הקשרים על המלך אמון
 כה ומליכו עם הארץ את אשר יהיו בנו תחתיו: ויתר
 דברי אמון אשר עשה הלא הם כתובים על ספר
 26 דברי הימים למלכי יהודה: ויקבר אתו בקברתו בגן

*Cap. XXII.
Ad Josiam
porro impe-
rium de-
volvitur,
qui à puero
religionem
amplexus,
Davidis
pietatem
amulatus
est.*

כב עזא ומלך אשר יהיו בנו תחתיו:
 שנה יאשיהו במלכו ושלישים ואחת שנה מלך
 2 בירושלם ושם אמו ירדה בת עדיה מבצקת: ויעש
 הישר בעיני יהוה וילך בכל דרך דוד אביו ולא סר
 ימין ושמואל:
 3 ויהי בשמנה עשרה שנה למלך יאשיהו שלח המלך
 את שפן בן אצליהו בן משלם הספר בית יהוה
 4 לאמר: עליה אל חלקיהו הכהן הגדול ויתם את-

ויתנו קרי העם: ויתנה על יד עשי המלאכה המפקדים בבית ה' ב' חק

יהוה ויתנו אתו לעשי המלאכה אשר בבית יהוה לחזק את דרך הבית: לחרשים ולכנים ולגדרים

ולקנות עציס ואבני מחצב לחזק את הבית: אך לא יחשב אתם הכסף הנתן על ידם כי באמונה הם עשים: ויאמר חלקיהו הכהן הגדול על שפן

הספר ספר התורה מצאתי בבית יהוה ויתן חלקיהו את הספר אל שפן ויקראהו: ויבא שפן הספר אל המלך וישב את המלך דבר ויאמר התיכו עבדיך את הכסף הנמצא בבית ויתנהו על יד עשי המלאכה המפקדים בית יהוה: ויגר שפן הספר למלך לאמר

ספר נתן לי חלקיה הכהן ויקראהו שפן לפני המלך: ויהי כשמע המלך את דברי ספר התורה ויקרע את בגדיו: ויצו המלך את חלקיה הכהן ואת אחיקם בן שפן ואת עכבור בן מיכיהו ואת שפן הספר ואת עשיה עבד המלך לאמר: לכו דרשו את יהוה בעדי ובעד העם ובעד כל יהודה על דברי הספר הנמצא הזה כי גדולה חמת יהוה אשר היא נצתה בנו על אשר לא שמעו אבותינו על דברי הספר הזה לעשות ככל הכתוב עלינו: וילך חלקיהו הכהן ואחיקם ועכבור ושפן ועשיה אל חלדה הנביאה אשת שלם בן תקוה בן חרחם שמר הבגדים והיא ישבת בירושלם במשנה וידברו אליה: ותאמר אליהם כה אמר יהוה אלהי ישראל אמרו לאיש אשר שלח אתכם אלי: כה אמר יהוה הנני מביא רעה אל המקום הזה ועל ישובו את כל דברי הספר אשר קרא מלך יהודה: תחת אשר עזבוני ויקטרו

Cum volumen Legis ab Hilkia Sacerdote in templo repertum sibi praelegisset, indeque imminentem Hebrae genti cladem ob peccata & perfidiam intellexisset; ³ Tam gravibus verbis perculsus, mittit qui Deum consulerent.

א
הפ
יו
ש

Et triste quidem oraculum de regni excidio accipit; suo tamen sub imperio istam cladem adhuc differri intelligit.

Cap XXIII Quo divino beneficio confirmatus, majore cura Dei cultum restituit. 3 Foedus cum Deo renovat.

Urbem templumque nefariis religionibus, ab anterioribus Regibus introductis, purgat.

וַיִּקְטְרוּ לַאֱלֹהִים אֲחֵרִים לְמַעַן הַכְּעִסְנִי בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵיהֶם וּנְצַתָּה חַמְתִּי בְּמָקוֹם הַזֶּה וְלֹא תִכְבֶּה׃ 18
וְאֵל מֶלֶךְ יְהוּדָה הִשְׁלַח אֶתְכֶם לְדַרְשׁ אֶת־יְהוָה כִּה־תֹאמְרוּ אֵלֵינוּ כִּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ׃ יַעֲזֹרְךָ לְבַבְךָ וְתִפְנֹעַ מִפְּנֵי יְהוָה בְּשִׁמְעֶךָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עַל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וְעַל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ לְשִׁמּוֹה וּלְקַלְלָהּ וּתְקַרַע אֶת־בְּגָדֶיךָ וְתִכְבֶּה כּ לִפְנֵי וְגַם אֲנֹכִי שָׁמַעְתִּי נֹאם יְהוָה׃ לִכֵּן הֲנִי אֶסְפָּךְ עַל־אֲבֹתֶיךָ וְנִאֲסַפְתָּ אֶל־קְבֻרָתָם בְּשָׁלוֹם וְלֹא־תִרְאִינָה עֵינֶיךָ בְּכָל הָרַעָה אֲשֶׁר אָנִי מֵבִיא עַל־הַמָּקוֹם הַזֶּה

וַיִּשְׁבוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ דָּבָר׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיֹּאסְפוּ אֵלָיו כָּל־זִקְנֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם׃ וַיַּעַל הַמֶּלֶךְ בֵּית־יְהוָה וְכָל־אִישׁ יְהוּדָה וְכָל־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם אֹתוֹ וְהַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִיאִים וְכָל־הָעָם לְמַקְטָן וְעַד־גְּדוֹל וַיִּקְרָא בְּאָזְנֵיהֶם אֶת־כָּל־דְּבָרֵי סֵפֶר הַבְּרִית הַנִּמְצָא בְּבֵית־יְהוָה׃ וַיַּעֲמֵד הַמֶּלֶךְ עַל־הָעַמּוּד וַיְכַרְתֵּם אֶת־הַבְּרִית׃ לִפְנֵי יְהוָה לְלַכֵּת אַחֵר יְהוָה וּלְשַׁמֵּר מִצְוֹתָיו וְאֶת־עֲדוּתָיו וְאֶת־חֻקֹּתָיו בְּכָל־לֵב וּבְכָל־נַפְשׁ לְהַקִּים אֶת־דְּבָרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת הַכְּתוּבִים עַל־הַסֵּפֶר הַזֶּה וַיַּעֲמֵד כָּל־הָעָם בְּבְרִית׃ וַיַּצֵּן הַמֶּלֶךְ אֶת־חֻלְקֵיהֶם הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְאֶת־כֹּהֲנֵי הַמִּשְׁנָה וְאֶת־שְׂרָיֵי הַסֵּף לְהוֹצִיא מֵהִיכַל יְהוָה אֶת־כָּל־הַפְּלִים הַעֲשׂוּיִם לְבַעַל וְלֹא־אֲשֶׁרָה וְלִכָּל־צְבֵאֵי הַשָּׁמַיִם וַיִּשְׂרַפֵּם מִחוּץ לְיְרוּשָׁלַם בְּשַׂדְּמוֹת קִדְרוֹן וְנִשְׂא אֶת־עַפְרָם בְּבֵית־הָאֵל׃ וְהִשְׁבִּית אֶת־הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר נָתַן מֶלֶכ־יְהוּדָה וַיִּקְטַר בְּבַמּוֹת בְּעָרֵי יְהוּדָה וּמִסְבֵּי יְרוּשָׁלַם וְאֶת־הַמַּקְטָרִים לְבַעַל לְשִׁמְשׁוֹלֵי רְחוֹל מְזֻלוֹת וְלִכָּל־צְבֵאֵי הַשָּׁמַיִם׃ וַיֵּצֵא אֶת־הָאֲשֶׁרָה מִבֵּית־יְהוָה מִחוּץ לְיְרוּשָׁלַם אֶל־נַחַל קִדְרוֹן וַיִּשְׂרַף אֹתָהּ בְּנַחַל קִדְרוֹן וַיִּדְק לְעַפְרָן כ כ ב 2 v וּיִשְׁלַךְ

אכנ
הפטרות
יום שני
של פסח

7 וישלך את עפרה על קבר בני העם: ויתן את בתי
 הקדשים אשר בבית יהוה אשר הנשים ארגורת שם
 8 בתים לאשרה: ויבא את כל הכהנים מערי יהודה
 ויטמא את הבמות אשר קטרו שמה רהבהנים מגבע
 עד באר שבע ונתן ארז במות השערים אשר פתח
 שער יהושע שר העיר אשר על שמאול איש בשער
 העיר: אך לא יעלו כהני הבמות אל מזבח יהודה
 בירושלם כי אם אכלו מצות בתוך אחיהם: וטמא
 10 ארז התפת אשר בני בני הנם לבלתי להעביר איש
 את בנו ואת בתו באש למלך: וישבת את הסוסים
 11 אשר נתנו מלכי יהודה לשמש מבא בית יהוה אל
 לשכת נתן מלך הסריס אשר בפרורים ואת מרכבות
 השמש שרף באש: ואת המזבחות אשר על הגג
 12 ערית אחז אשר עשו מלכי יהודה ואת המזבחות
 אשר עשה מנשה בשתי חצרות בית יהוה נתן המלך
 13 וירץ משם והשליך את עפרם אל נחל קדרון: ואת
 הבמות אשר על פני ירושלם אשר מימין להר
 המשחית אשר בנה שלמה מלך ישראל לעשתרת
 שקץ צידנים ולכמוש שקץ מואב ולמלכם הועבת
 14 בני עמון טמא המלך: ושבר את המזבחות ויכרת
 את האשרים וימלא את מקומם עצמות אדם: וגם
 15 את המזבח אשר בבית אל הבמה אשר עשה ירבעם
 בן נבט אשר החטיא את ישראל גם את המזבח
 ההוא ואת הבמה נתן וישרף את הבמה הרק לעפר
 16 וישרף אשרה: ויפן יאשיהו וירא את הקברים אשר
 שם ברור וישלח ויקח את העצמות מן הקברים
 וישרף על המזבח ויטמאהו כדבר יהוה אשר קרא
 17 איש האלהים אשר קרא את הדברים האלה: ויאמר
 מה

*Sacrās adi-
 culas, ima-
 gines, cun-
 ctāque vasa
 idolis dica-
 ta exurit =
 Sacerdotes
 profana-
 rum adiura
 interficit:*

*Et ne sepul-
 chris qui-
 dem impio-
 rum parciat.*

מה הציון הלז אשר אני ראה ויאמרו אליו אנשי העיר
 הקבר איש האלהים אשר בא מיהודה ויקרא את
 הדברים האלה אשר עשית על המזבח בית אל :
 18 ויאמר הניחו לו איש אל ינע עצמתו ומלטו עצמתו
 19 את עצמות הנביא אשר בא משמרון : וגם את כל
 בתי הבמות אשר בערי שמרון אשר עשו מלכי
 ישראל להכעיס הסור ואשיהו ויעש להם ככל
 בהמעשים אשר עשה בבית אל : ויזבח את כל כהני
 הבמות אשר שם על המזבחות וישרף את עצמות
 21 אדם עליהם וישב ירושלם : ויצו המלך את כל העם
 לאמר עשו פסח ליהוה אלהיכם בכתוב על ספר
 22 הברית הזוה : כי לא נעשה כפסח הזה מימי השפטים
 אשר שפטו את ישראל וכל ימי מלכי ישראל ומלכי
 23 יהודה : כי אם בשמנה עשרה שנה למלך ואשיהו
 24 נעשה הפסח הזה ליהוה בירושלם : וגם את האבות
 ואת הדענים ואת התרפים ואת הגללים ואת כל
 השקצים אשר נראו בארץ יהודה ובירושלם בער
 ואשיהו למען הקים את דברי התורה הכתבים על
 25 כה הספר אשר מצא חלקיהו הכהן בית יהוה : וכמהו
 לא הורה לפניו מלך אשר שב אל יהוה בכל לבבו
 ובכל נפשו ובכל מאדו ככל תורת משה ואחריו לא
 26 קם כמהו : אך לא שב יהוה מחרון אפו הגדול
 אשר חרה אפו ביהודה על כל הכעסים אשר
 27 הכעיסו מנשה : ויאמר יהוה גם את יהודה אסור
 מעל פני כאשר הסרת את ישראל ומאסתי את
 העיר הזאת אשר בחרתי את ירושלם ואת הבית
 28 אשר אמרתי יהיה שמי שם : ויתר דברי אשיהו וכל
 אשר עשה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים
 כ ג 3 v ל מלכי

Octavo &
 decimo im-
 perii anno
 sanctissimo
 ritu pascha
 celebrat.

למלכי יהודה: כימיו עלה פרעה נכה מלך מצרים
על מלך אשור על נהר פרת וילך המלך אשיהו
לקראתו ומיתו במגדו כראתו ארתו: וירכבו ל
עבדיו מרת ממגדו ויביאהו ירושלם ויקברו בקברתו
ויקח עם הארץ ארת הואחז בן יאשיהו ומשחו ארתו

Tandem,
bello contra
Egyptium
parum con-
sultè susce-
pto, occidi-
tur.

31 וימליכו אתו תחת אביו: בן עשרים
ושלש שנה יהואחז במלכו ושלשה חרשים מלך
בירושלם ושם אמו חמוטל בת ירמיהו מלבנה: ויעש

Joachaz
filius in
regnum
succedit;

32 הרע בעיני יהודה ככל אשר עשו אבתיו: ויאסרוהו
פרעה נכה ברכלה בארץ חמת במלך בירושלם ויתן

Qui à
Phaarone
Egypti

34 עניש על הארץ מאה כפר כסף וכפר זהב: וימלך
פרעה נכה את אליקים בן יאשיהו תחת יאשיהו אביו
ויסב את שמו יהויקים ואת יהואחז לקח ויבא מצרים

Rege vin-
ctus capti-
vusque ab-
ducitur:

וימת שם: והכסף והזהב נתן יהויקים לפרעה אך לה
העריך את הארץ לתת את הכסף על פי פרעה איש

Judaeisque
stipendium
annuum
imperatur.

בערכו נגש את הכסף ואת הזהב את עם הארץ
לתת לפרעה נכה: בן

34 Eljaki-
mo, ipsius
fratre, in
regnum
substituto.

36 עשרים וחמש שנה יהויקים במלכו ואחרת עשרה
שנה מלך בירושלם ושם אמו זבדה בת פדיה

Rege pari-
ter improbo;

מך רומה: ויעש הרע בעיני יהודה ככל אשר עשו
37 אבתיו: כימיו עלה נבכרנאצר מלך כבד ויהי לו

Cap. XXIV
Sub cujus
imperio res

21 יהויקים עבר שלש שנים וישבו ומרד בו: וישלח יהודה
בו את גדודי כשדים ואת גדודי ארס ואת גדודי מואב

Judaorum
miserè af-
fliguntur

ואת גדודי בני עמון וישלחם ביהודה להאבדו כדבר
יהודה אשר דבר ביד עבדיו הנביאים: אך על פי יהודה

3 atterun-
tur.

היתה ביהודה להסיר מעל פניו בחטאת מנשה ככל
4 אשר עשה: וגם דם הנקי אשר שפך וימלא את

קסז בוק
ירושלם דם נקי ולא אבה יהודה לסלח: ויתר דברי ה
יהויקים

ממלך קרי

זבדה קרי
הר בשורק

יהויקים וכל אשר עשה הלא הם כתובים על ספר
 6 דברי הימים למלכי יהודה: וישכב יהויקים עם אברתו
 7 וימלך יהויכין בנו תחתיו: ולא הסוף עוד מלך מצרים
 לצאת מארצו כילקח מלך בכל מנחל מצרים עד
 גהר פרת כל אשר היתה למלך מצרים:

Mortuo vero succedit filius Fojachin.

Sub hujus regno, inclinatis paulatim Egyptii

Regis rebus. Nebucanexar Rex Babylonius, Judaam ad sese pertinere existimans, captâ Hierosolymâ, in urbem templumque, sacra profanaque omnia, pro libidine servit.

14 Regemque cum omni nobilitate in servitutem abducit.

17 Reliquiis populi, pauperique turba in Terra relicta Zedekiam Regem preponit.

8 בן שמנה עשרה שנה יהויכין במלכו ושלשה
 חרשים מלך בירושלם ושם אמו נחשתאבת אלנתן
 9 מירושלם: ויעש הרע בעיני יהוה בכל אשר עשה
 עלו קרי י אביו: בעת ההיא עלה עבדי נבכדנאצר מלך בבל
 11 ירושלם ותכא העיר במצור: ויבא נבכדנאצר מלך
 12 בבל על העיר ועבדיו צרים עליה: ויצא יהויכין מלך
 יהודה על מלך בבל הוא ואמו ועבדיו ושריו וסריסו
 13 ויקח אתו מלך בבל בשנת שמנה למלכו: ויצא
 משם את כל אוצרות בית יהוה ואוצרות בית המלך
 ויקצץ את כל כלי הזהב אשר עשה שלמה מלך
 14 ישראל בהיכל יהוה כאשר דבר יהוה: והגלה את
 כל ירושלם ואת כל השרים ואת כל גבורי החיל
 עשרת קרי עשרה אלפים גולה וכל החרש והמסגר לאנשאר
 15 וזלת דלת עם הארץ: ויגל את יהויכין בבלה ואת אם
 אילו קרי המלך ואת נשי המלך ואת סריסו ואת אולי הארץ
 16 הולך גולה מירושלם בבלה: ואת כל אנשי החיל
 שבעת אלפים והחרש והמסגר אלף הכל גבורים עשי
 17 מלחמה ויביאם מלך בבל גולה בבלה: וימלך מלך
 בבלה את מתניה דרו תחתיו ויסב את שמו צדקיהו:
 18 בן עשרים ואחת שנה צדקיהו במלכו ואחת
 חמוטל ק עשרה שנה מלך בירושלם ושם אמו חמיטל בת
 19 ירמיהו מלבנה: ויעש הרע בעיני יהוה בכל אשר
 כ עשה יהויקים: כ"על אף יהוה היתה בירושלם וביהודה

עַרְהֶשְׁלֹכוֹ אֹתָם מֵעַל פְּנֵיו וַיִּמְרַד צְדָקְיָהוּ בַּמֶּלֶךְ

כְּה"י

וַיְהִי בִשְׁנַת הַתְּשִׁיעִית לְמַלְכוֹ בַּחֹדֶשׁ כְּבָל:

Cap. XXV.

Qui cum infidus ingenio, perversisque moribus, res novas moliretur, iterum Chaldaei urbem obfidione premunt, & interjecto tempore expugnant.

הַעֲשִׂירִי בַעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בָּא נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ כְּבָל

הוּא וְכָל חֵילוֹ עַל יְרוּשָׁלַם וַיַּחֵן עֲלֵיהֶם וַיִּבְנוּ עֲלֵיהֶם דִּיק

סָבִיב: וַתִּבְאֵה עִיר בְּמַצוֹר עַד עֲשֵׂתִי עָשְׂרָה שָׁנָה

לְמֶלֶךְ צְדָקְיָהוּ: בַּתְּשֻׁעָה לַחֹדֶשׁ וַיַּחֲזֹק הָרַעַב בְּעִיר

וְלֹא הָיָה לַחֵם לַעַם הָאָרֶץ: וַתִּבְקַע הָעִיר וְכָל אַנְשֵׁי

הַמֶּלְחָמָה הַלֵּילָה דָרָךְ שְׁעָרֵי בֵין הַחֲמָתִים אֲשֶׁר עַל-

בֵּן הַמֶּלֶךְ וְכַשְׂדִּים עַל הָעִיר סָבִיב וַיִּלְךְ דָרָךְ הָעֲרֵבָה:

וַיִּרְדְּפוּ חֵיל כַּשְׂדִּים אַחֲרֵי הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁגּוּ אֹתוֹ בְּעֲרֹבוֹת הַ

יָרְחוֹ וְכָל חֵילוֹ נִפְצוּ מֵעִלּוֹ: וַיִּתְּפֹשׂוּ אֶת הַמֶּלֶךְ

וַיַּעֲלוּ אֹתוֹ אֶל מֶלֶךְ בָּבֶל רַב־לַת הַיּוֹדִבְרוֹ אֹתוֹ מִשְׁפָּט:

וְאֶת בְּנֵי צְדָקְיָהוּ שִׁחְטוּ לְעֵינָיו וְאֶת עֵינָיו צְדָקְיָהוּ עוֹר

וַיֹּאסְרוּהוּ בְּנַחֲשֵׁתִים וַיְבִיאוּהוּ בְּכָל:

Zedekia, effossis oculis, in servitutem abductus est.

וּבַחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בִשְׁבַעָה לַחֹדֶשׁ הָיָה שְׁנַת

תְּשַׁע עָשָׂרָה שָׁנָה לְמֶלֶךְ נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ כְּבָל בָּא

נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים עָבַד מֶלֶךְ בָּבֶל יְרוּשָׁלַם: וַיִּשְׂרֹף

אֶת בֵּית יְהוָה וְאֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֶת כָּל בֵּית יְרוּשָׁלַם

וְאֶת כָּל בֵּית גְּדוֹל שְׂרָף בָּאֵשׁ: וְאֶת חוֹמַת יְרוּשָׁלַם

סָבִיב נִתְצוּ כָל חֵיל כַּשְׂדִּים אֲשֶׁר רַב־טַבָּחִים: וְאֶת

יֵתֵר הָעָם הַנְּשָׂאִרִים בְּעִיר וְאֶת הַנְּפִלִים אֲשֶׁר נָפְלוּ

עַל הַמֶּלֶךְ בְּכָל וְאֶת יֵתֵר הַחֲמוֹן הַגִּלָּה נְבוּזַרְאֲדָן רַב־

טַבָּחִים: וּמְדַלַּת הָאָרֶץ הַשְּׂאִיר רַב־טַבָּחִים לְכַרְמִים

וְלִגְבִים: וְאֶת עַמּוּדֵי הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר בֵּית יְהוָה וְאֶת

הַמִּכְנֹסוֹת וְאֶת יַם הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר בְּבֵית יְהוָה שִׁבְרוּ

כַּשְׂדִּים וַיִּשְׂאוּ אֶת נְחֹשֶׁת כְּבִלָּה: וְאֶת הַסִּירוֹת

וְאֶת הַיַּעֲשֵׂים וְאֶת הַמְּזֻמְרוֹת וְאֶת הַכְּפֹת וְאֶת כָּל

בְּלֵי הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר יִשְׂרְתוּ בָם לְקַחוּ: וְאֶת מֵן

הַמַּחֲתוֹת

Templum quoque ac Hierosolyma incensa.

Judai Babylonem traducti.

ולויבים קרי

המחתות ואת המזרקות אשר זהב זהב ואשר כסף
 16 כסף לקח רב־טבחים: העמורים שנים הים
 האחד והמכנות אשר עשה שלמה לבית יהוה לא־
 17 היה משקל לנחשת כל הכלים האלה: שמנה
 עשרה אמה קומת העמוד האחד וכתרת עליו
 נחשת וקומת הכתרת שלש אמה ושכבה ורמנים
 על הכתרת סביב הכל נחשת וכאלה לעמוד השני

*Primores
 ac nobilissi-
 mi quisque
 occisi.*

18 על השכבה: ויקח רב־טבחים את שריה כהן הראש
 ואת צפניהו כהן משנה ואת שלשת שמרי הסף:
 19 ומן העיר לקח סוּרִים אחר אשר הוא פקיד על
 אנשי המלחמה וחמשה אנשים מראי פני המלך
 אשר נמצאו בעיר ואת הספר שר הצבא המצבא
 את עם הארץ וששים איש מעם הארץ הנמצאים
 כ בעיר: ויקח אתם נבואראדן רב־טבחים וילך אתם
 21 על מלך בבל רבלתה: ויהי אתם מלך בבל וימיתם
 ברבלה בארץ חמרת ויגל יהודה מעל אדמתו:

*Inutili ac
 calamitosa
 turba, in
 terra reli-
 eta, Gedal-
 ja praponi-
 tur.*

22 והעם הנשאר בארץ יהודה אשר השאיר נבוכדנאצר
 מלך בבל ויפקד עליהם את גדליהו בן אחיקם בן
 שפן:
 23 וישמעו כל שרי החילים המה והאנשים כי הפקיד
 מלך בבל את גדליהו ויבאו אל גדליהו המצפה
 וישמעאל בן נתניה ויוחנן בן קרח ושריה בן תנחמת
 הנטפתי ויאזניהו בן המעכתי המה ואנשיהם:
 24 וישבע להם גדליהו ולאנשיהם ויאמר להם אל תיראו
 מעבדי הכשדים שבו בארץ ועבדו את מלך בבל
 כהיטב לכם:

*Qui popu-
 larium con-
 spiratione
 ac scelexe
 perit.*

ויהי בחדש השביעי בא ישמעאל בן נתניה בן אלישמע
 מזרע המלוכה ועשרה אנשים אתו ויכו את גדליהו
 וימת

וימרת ואת היהודים ואת הכשרים אשר היו אתו
 במצפה: ויקמו כל העם מקטן ועד גדול ושני 26
 החילים ויבאו מצרים כי יראו מפני כשרים:
 ויהי בשלשים ושבע שנה לגלות יהויכין 27
 מלך יהודה בשנים עשר חדש בעשרים ושבעה
 לחדש נשא אויל מרדך מלך כבל בשנת מלכו את-
 ראש יהויכין מלך יהודה מבית כלא: וידבר אתו 28
 טבות ויתן את כסאו מעל כסא המלכים אשר אתו
 בכבל: ושנא את בגדי כלאו ואכל לחם תמיד לפניו 29
 בלימי חייו: וארחתו ארחת תמיד נתנה לו מאת ל
 המלך דבר יום ביומו כל ימי חייו:

Fojachin tandem post diuturnam calamitatem, à Chaldeorum Rege magna in honore habetur.

חזק ונתחזק

פכום פסוקי דספר מלכים אלף וקנ"ח מאות ושלשים וארבעה. וסימונו, אשרי
 הגוי אשר ה' אלהיו. וסדריו קמשה ושלשים. וסימונו ואני אהיה לה. כאס
 ה' עונות אש סבת ולכבוד אהיה בתוכה. ברוך הכותב ליעקב כח ולאין אונים
 עגמה ירבה

